

T.C.
BOZOK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
Tarih Anabilim Dalı

Zafer EROĞLU

**KIZILKOCA KAZASI KARYELERİNİN 1844–1845
TEMETTUAT DEFTERLERİNE GÖRE SOSYO-
EKONOMİK YAPISI**

Yüksek Lisans Tezi

Danışman:
Prof. Dr. Taha Niyazi KARACA

YOZGAT–2013

T.C.
BOZOK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
Tarih Anabilim Dalı

Zafer EROĞLU

**KIZILKOCA KAZASI KARYELERİNİN 1844–1845
TEMETTUAT DEFTERLERİNE GÖRE SOSYO-
EKONOMİK YAPISI**

Yüksek Lisans Tezi

Danışman:
Prof. Dr. Taha Niyazi KARACA

YOZGAT–2013

T.C.
BOZOK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TEZ ONAYI

Enstitümüzün Tarih Anabilim Dalı 8011030007 numaralı öğrencisi Zafer EROĞLU'nun hazırladığı **“Kızılkoca Kazası Karyelerinin 1844-1845 Temettuat Defterlerine Göre Sosyo-Ekonomik Yapısı”** başlıklı DOKTORA/YÜKSEK LİSANS tezi ile ilgili TEZ SAVUNMA SINAVI, Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği uyarınca .../.../2013 günü saat yapılmış, tezin onayına OY ÇOKLUĞU / OY BİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

Başkan_____

Üye_____

Üye_____

ONAY

Bu tezin kabulü, Enstitü Yönetim Kurulu'nun.....tarih vesayılı kararı ile onaylanmıştır.

...../...../2013

Enstitü Müdürü

(Ünvanı, Adı Soyadı)

Yemin Metni

Yüksek lisans/ Doktora tezi olarak sunduğum “Kızılkoca Kazası Karyelerinin 1844–1845 Temettuat Defterlerine Göre Sosyo-Ekonomik Yapısı” adlı çalışmamın, tarafımdan bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım kaynakların kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

...../...../2013

Zafer EROĞLU

ÖZET

Yüksek Lisans Tezi

Kızılkoca Kazası Karyelerinin 1844–1845 Temettuat Defterlerine Göre Sosyo- Ekonomik Yapısı

Zafer EROĞLU

Danışman: Prof. Dr. Taha Niyazi KARACA

2013- Sayfa: 261 Sayfa +XXV

Jüri: Prof. Dr. Taha Niyazi KARACA

Doç. Dr. Yunus ÖZGER

Doç. Dr. Murat KACIROĞLU

Tanzimat Fermanından sonra uygulanmaya ve tutulmaya başlayan ve bir vergi türü olan temettuat defterlerinden yola çıkarak tutulduğu yörenin demografik, sosyal, ekonomik yapısı ve iklim koşulları gibi birçok alanda bilgi sahibi olmamızda yardımcı olan defterlerdir.

Kızılkoca kazasının merkezi Yozgat'tır. Yozgat merkezli kaza olan Kızılkoca tarihte önemli bir yere sahipken Yozgat'ın daha sonra Kızılkoca kazasından ayrılması ile önemini kaybetmiştir.

Kızılkoca kazası köylerinin temettuat defterlerinden hareket ile burada 66 köy kayıtlıdır. Bu köylerin 3 tanesinde Gayri Müslimler, 2 tanesinde de hem Müslim hem de gayri Müslim yaşamaktadır. Halkın en büyük geçim kaynağı tarımdır. Tarımdan sonra hayvancılık gelmektedir. Hayvancılıkta en çok bakılan hayvan koşu öküzüdür ki tarlanın sürülmesinde bu hayvan kullanılmaktadır. Bu da yöre halkının tarıma nedenli önem verdiğini göstermesi açısından önemlidir. Bölgenin iklimi karasaldır ve çok fazla tarım çeşidi yoktur.

Anahtar Kelimeler: Kızılkoca Kazası, Temettuat Defterleri, Demografik ve Sosyal Yapı, Geçim kaynakları

ABSTRACT

Master's Degree Thesis

Socio-Economic Structure Of Kızılkoca Town Villages According To Their 1844-1845 Temettuat Defters

by

Zafer EROĞLU

Supervisor: Assoc. Prof. Dr. Taha Niyazi KARACA

2013-Page: 261 Sayfa + XXV

Jury: Assoc. Prof. Dr. Taha Niyazi KARACA

Assoc. Doç. Dr. Yunus ÖZGER

Assoc. Doç. Dr. Murat KACIROĞLU

Temettuat Defters, which were put into use and kept after Tanzimat Ferman as a kind of tax, are defters which help us have information about many subjects such as the demographic, social and economic structure of the related place.

Yozgat was the center of Kızılkoca town. Although Kızılkoca had an important place in the history, it lost its importance after Yozgat sperated later.

According to the temettuat defters of Kızılkoca town villages 66 villages were registered. Nonmuslim people live in three of those villages, but both muslim and nonmuslim people live in two of them. Agriculture is the most important living source of the people there. Livestock comes after agriculture. Running ox is the most raised animal in livestock and it is also used in excavating fields. This is important because it shows how much importance the local people give in agriculture. The climate of the area is continental and there are not many types of agriculture there.

Keywords: Kızılkoca Accident, Temettuat Defters, Demographic and Social Structure, Livelihoods sources.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ÖZET.....	iv
ABSTRACT.....	v
TABLolar LİSTESİ.....	xvii
GRAFİKLER LİSTESİ.....	xxi
KISALTMALAR.....	xxiv
ÖNSÖZ.....	xxv
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

KIZILKOCA KAZASI İLE BOZOK TARİHİ VE OSMANLI VERGİ SİSTEMİ

1.1. Kızılkoca Kazasının İsmi Menşei ve Tarihteki Yer.....	3
1.2. Bozok İsmi Menşei ve Siyasi Tarihi.....	5
1.2.1. 1071 Malazgirt Zaferine Kadar Bozok.....	5
1.2.2. 1071 Malazgirt Zaferinden Sonra ki Bozok.....	7
1.3. Osmanlı Vergi Sistemi ve Temettuat Defterlerine Giden Yol.....	9
1.3.1. Temettuat Defterleri, İçeriği ve Önemi.....	12
1.3.2. Kızılkoca Kazası, Karyelerinin Temettuat Defterleri.....	14
1.3.2.1. Temettuat Defterlerinde Hesaplama.....	16

İKİNCİ BÖLÜM

TEMETTUAT DEFTERLERİNE GÖRE KIZILKOCA KAZASI KÖYLERİ

2.1. Akçakoyunlu Köyü.....	18
2.1.1. Demografik ve Sosyal Yapısı	18
2.1.2. Tarım.....	18
2.1.3. Hayvancılık.....	20
2.1.4. Mesleki ve Diğer Gelirler.....	20
2.1.5. Vergi-yi Mahsusa ve Temettuat Oranları.....	20

2.2. Alemdar Köyü.....	21
2.2.1. Demografik ve Sosyal Yapısı.....	21
2.2.2. Tarım	21
2.2.3. Hayvancılık.....	22
2.2.4. Mesleki ve Diğer Gelirler.....	23
2.2.5. Vergi-yi Mahsusa ve Temettuat Oranları.....	23
2.3. Alışar Köyü.....	24
2.3.1. Demografik ve Sosyal Yapısı.....	24
2.3.2. Tarım.....	24
2.3.3. Hayvancılık.....	25
2.3.4. Mesleki ve Diğer Gelirler.....	25
2.3.5. Vergi-yi Mahsusa ve Temettuat Oranları.....	26
2.4. Arablar Köyü.....	27
2.4.1 Demografik ve Sosyal Yapısı.....	27
2.4.2. Tarım.....	27
2.4.3. Hayvancılık.....	28
2.4.4. Mesleki ve Diğer Gelirler.....	28
2.4.5. Vergi-yi Mahsusa ve Temettuat Oranları.....	28
2.5. Bahaeddin Köyü.....	29
2.5.1. Demografik ve Sosyal Yapısı.....	29
2.5.2. Tarım.....	30
2.5.3. Hayvancılık.....	32
2.5.4. Mesleki ve Diğer Gelirler.....	32
2.5.5. Vergi-yi Mahsusa ve Temettuat Oranları.....	32
2.6. Başınayayla Köyü.....	33
2.6.1. Demografik ve Sosyal Yapısı.....	33
2.6.2. Tarım.....	34
2.6.3. Hayvancılık.....	35
2.6.4. Mesleki ve Diğer Gelirler.....	36
2.6.5. Vergi-yi Mahsusa ve Temettuat Oranları.....	36
2.7. Battal Köyü.....	37
2.7.1. Demografik ve Sosyal Yapısı.....	37
2.7.2. Tarım.....	37
2.7.3. Hayvancılık.....	38
2.7.4. Mesleki ve Diğer Gelirler.....	38
2.7.5. Vergi-yi Mahsusa ve Temettuat Oranları.....	38
2.8. Böhrenk Köyü.....	39
2.8.1. Demografik ve Sosyal Yapısı	39
2.8.2. Tarım.....	39
2.8.3. Hayvancılık.....	42
2.8.4. Mesleki ve Diğer Gelirler.....	43
2.8.5. Vergi-yi Mahsusa ve Temettuat Oranları.....	43
2.9. Beyvelioğlu Köyü.....	44

2.9.1. Demografik ve Sosyal Yapısı.....	44
2.9.2. Tarım.....	44
2.9.3. Hayvancılık.....	45
2.9.4. Mesleki ve Diğer Gelirler.....	46
2.9.5. Vergi-yi Mahsusa ve Temettuat Oranları.....	46
2.10. Çakırhacılı Köyü.....	47
2.10.1. Demografik ve Sosyal Yapısı.....	47
2.10.2. Tarım.....	47
2.10.3. Hayvancılık.....	48
2.10.4. Mesleki ve Diğer Gelirler.....	49
2.10.5. Vergi-yi Mahsusa ve Temettuat Oranları.....	49
2.11. Çalılı Köyü.....	50
2.11.1. Demografik ve Sosyal Yapısı.....	50
2.11.2. Tarım.....	50
2.11.3. Hayvancılık.....	52
2.11.4. Mesleki ve Diğer Gelirler.....	52
2.11.5. Vergi-yi Mahsusa ve Temettuat Oranları.....	52
2.12. Çamurlu Köyü.....	53
2.12.1. Demografik ve Sosyal Yapısı.....	53
2.12.2. Tarım.....	53
2.12.3. Hayvancılık.....	54
2.12.4. Mesleki ve Diğer Gelirler.....	54
2.12.5. Vergi-yi Mahsusa ve Temettuat Oranları.....	54
2.13. Çavuş Köyü.....	55
2.13.1. Demografik ve Sosyal Yapısı.....	55
2.13.2. Tarım.....	55
2.13.3. Hayvancılık.....	57
2.13.4. Mesleki ve Diğer Gelirler.....	57
2.13.5. Vergi-yi Mahsusa ve Temettuat Oranları.....	58
2.14. Dağboymulu Köyü.....	58
2.14.1. Demografik ve Sosyal Yapısı.....	58
2.14.2. Tarım.....	59
2.14.3. Hayvancılık.....	59
2.14.4. Mesleki ve Diğer Gelirler.....	60
2.14.5. Vergi-yi Mahsusa ve Temettuat Oranları.....	60
2.15. Dayılı Köyü.....	61
2.15.1. Demografik ve Sosyal Yapısı.....	61
2.15.2. Tarım.....	61
2.15.3. Hayvancılık.....	63
2.15.4. Mesleki ve Diğer Gelirler.....	63
2.15.5. Vergi-yi Mahsusa ve Temettuat Oranları.....	63
2.16. Dedik Köyü.....	64
2.16.1. Demografik ve Sosyal Yapısı.....	64

2.16.2. Tarım.....	65
2.16.3. Hayvancılık.....	67
2.16.4. Mesleki ve Diğer Gelirler.....	67
2.16.5. Vergi-yi Mahsusa ve Temettuat Oranları.....	67
2.17. Deliler Köyü.....	68
2.17.1. Demografik ve Sosyal Yapısı.....	68
2.17.2. Tarım.....	68
2.17.3. Hayvancılık.....	69
2.17.4. Mesleki ve Diğer Gelirler.....	70
2.17.5. Vergi-yi Mahsusa ve Temettuat Oranları.....	70
2.18. Derekişla Köyü.....	71
2.18.1. Demografik ve Sosyal Yapısı.....	71
2.18.2. Tarım.....	71
2.18.3. Hayvancılık.....	72
2.18.4. Mesleki ve Diğer Gelirler.....	73
2.18.5. Vergi-yi Mahsusa ve Temettuat Oranları.....	73
2.19. Divanlı Köyü.....	73
2.19.1. Demografik ve Sosyal Yapısı.....	73
2.19.2. Tarım.....	74
2.19.3. Hayvancılık.....	76
2.19.4. Mesleki ve Diğer Gelirler.....	76
2.19.5. Vergi-yi Mahsusa ve Temettuat Oranları.....	77
2.20. İkinci Uşağı Köyü.....	78
2.20.1. Demografik ve Sosyal Yapısı.....	78
2.20.2. Tarım.....	78
2.20.3. Hayvancılık.....	79
2.20.4. Mesleki ve Diğer Gelirler.....	80
2.20.5. Vergi-yi Mahsusa ve Temettuat Oranları.....	80
2.21. Elmacılı-yı Bâlâ Köyü.....	81
2.21.1. Demografik ve Sosyal Yapısı.....	81
2.21.2. Tarım.....	81
2.21.3. Hayvancılık.....	83
2.21.4. Mesleki ve Diğer Gelirler.....	83
2.21.5. Vergi-yi Mahsusa ve Temettuat Oranları.....	83
2.22. Erkekli Köyü.....	84
2.22.1. Demografik ve Sosyal Yapısı.....	84
2.22.2. Tarım.....	84
2.22.3. Hayvancılık.....	85
2.22.4. Mesleki ve Diğer Gelirler.....	86
2.22.5. Vergi-yi Mahsusa ve Temettuat Oranları.....	86
2.23. Evcî Köyü.....	87
2.23.1. Demografik ve Sosyal Yapısı.....	87
2.23.2. Tarım.....	87

2.23.3. Hayvancılık.....	88
2.23.4. Mesleki ve Diğer Gelirler.....	89
2.23.5. Vergi-yi Mahsusa ve Temettuat Oranları.....	89
2.24. Gedikhasanlı Köyü.....	90
2.24.1. Demografik ve Sosyal Yapısı.....	90
2.24.2. Tarım.....	90
2.24.3. Hayvancılık.....	92
2.24.4. Mesleki ve Diğer Gelirler.....	92
2.24.5. Vergi-yi Mahsusa ve Temettuat Oranları.....	93
2.25. Gelingüllü Köyü.....	93
2.25.1 Demografik ve Sosyal Yapısı.....	93
2.25.2. Tarım.....	94
2.25.3. Hayvancılık.....	94
2.25.4. Mesleki ve Diğer Gelirler.....	94
2.25.5. Vergi-yi Mahsusa ve Temettuat Oranları.....	94
2.26. Gökçekışla Köyü.....	95
2.26.1. Demografik ve Sosyal Yapısı.....	95
2.26.2. Tarım.....	95
2.26.3. Hayvancılık.....	96
2.26.4. Mesleki ve Diğer Gelirler.....	96
2.26.5. Vergi-yi Mahsusa ve Temettuat Oranları.....	97
2.27. Gurfe Köyü.....	98
2.27.1. Demografik ve Sosyal Yapısı.....	98
2.27.2. Tarım.....	98
2.27.3. Hayvancılık.....	100
2.27.4. Mesleki ve Diğer Gelirler.....	100
2.27.5. Vergi-yi Mahsusa ve Temettuat Oranları.....	100
2.28. Güdülelma Hacılısı.....	101
2.28.1. Demografik ve Sosyal Yapısı.....	101
2.28.2. Tarım.....	102
2.28.3. Hayvancılık.....	103
2.28.4. Mesleki ve Diğer Gelirler.....	103
2.28.5. Vergi-yi Mahsusa ve Temettuat Oranları.....	103
2.29. Güllüoluk Köyü.....	105
2.29.1. Demografik ve Sosyal Yapısı.....	105
2.29.2. Tarım.....	105
2.29.3. Hayvancılık.....	106
2.29.4. Mesleki ve Diğer Gelirler.....	107
2.29.5. Vergi-yi Mahsusa ve Temettuat Oranları.....	107
2.30. Halaçlı Köyü.....	108
2.30.1. Demografik ve Sosyal Yapısı.....	108
2.30.2. Tarım.....	108
2.30.3. Hayvancılık.....	110

2.30.4. Mesleki ve Diğer Gelirler.....	110
2.30.5. Vergi-yi Mahsusa ve Temettuat Oranları.....	110
2.31. Hevгене-yi Sağır Köyü.....	111
2.31.1. Demografik ve Sosyal Yapısı.....	111
2.31.2. Tarım.....	111
2.31.3. Hayvancılık.....	112
2.31.4. Mesleki ve Diğer Gelirler.....	113
2.31.5. Vergi-yi Mahsusa ve Temettuat Oranları.....	113
2.32. İbrahim Hacılı Köyü.....	114
2.32.1. Demografik ve Sosyal Yapısı.....	114
2.32.2. Tarım.....	114
2.32.3. Hayvancılık.....	115
2.32.4. Mesleki ve Diğer Gelirler.....	115
2.32.5. Vergi-yi Mahsusa ve Temettuat Oranları.....	115
2.33. İğdecik Köyü.....	116
2.33.1. Demografik ve Sosyal Yapısı.....	116
2.33.2. Tarım.....	116
2.33.3. Hayvancılık.....	118
2.33.4. Mesleki ve Diğer Gelirler.....	118
2.33.5. Vergi-yi Mahsusa ve Temettuat Oranları.....	118
2.34. İncirli-yi Kâfir Köyü.....	119
2.34.1. Demografik ve Sosyal Yapısı.....	119
2.34.2. Tarım.....	120
2.34.3. Hayvancılık.....	121
2.34.4. Mesleki ve Diğer Gelirler.....	121
2.34.5. Vergi-yi Mahsusa ve Temettuat Oranları.....	121
2.35. İşleğen Köyü.....	122
2.35.1. Demografik ve Sosyal Yapısı.....	122
2.35.2. Tarım.....	123
2.35.3. Hayvancılık.....	124
2.35.4. Mesleki ve Diğer Gelirler.....	124
2.35.5. Vergi-yi Mahsusa ve Temettuat Oranları.....	124
2.36. İyneci Köyü.....	125
2.36.1. Demografik ve Sosyal Yapısı.....	125
2.36.2. Tarım.....	125
2.36.3. Hayvancılık.....	127
2.36.4. Mesleki ve Diğer Gelirler.....	127
2.36.5. Vergi-yi Mahsusa ve Temettuat Oranları.....	127
2.37. Karabıyık Köyü.....	128
2.37.1. Demografik ve Sosyal Yapısı.....	128
2.37.2. Tarım.....	128
2.37.3. Hayvancılık.....	129
2.37.4. Mesleki ve Diğer Gelirler.....	130

2.37.5. Vergi-yi Mahsusa ve Temettuat Oranları.....	130
2.38. Karakaya Köyü.....	131
2.38.1. Demografik ve Sosyal Yapısı.....	131
2.38.2. Tarım.....	131
2.38.3. Hayvancılık.....	131
2.38.4. Mesleki ve Diğer Gelirler.....	131
2.38.5. Vergi-yi Mahsusa ve Temettuat Oranları.....	132
2.39. Kayacık Köyü.....	132
2.39.1. Demografik ve Sosyal Yapısı.....	132
2.39.2. Tarım.....	133
2.39.3. Hayvancılık.....	134
2.39.4. Mesleki ve Diğer Gelirler.....	134
2.39.5. Vergi-yi Mahsusa ve Temettuat Oranları.....	135
2.40. Kazılı Köyü.....	136
2.40.1. Demografik ve Sosyal Yapısı.....	136
2.40.2. Tarım.....	136
2.40.3. Hayvancılık.....	137
2.40.4. Mesleki ve Diğer Gelirler.....	137
2.40.5. Vergi-yi Mahsusa ve Temettuat Oranları.....	137
2.41. Kediler Köyü.....	138
2.41.1. Demografik ve Sosyal Yapısı.....	138
2.41.2. Tarım.....	139
2.41.3. Hayvancılık.....	139
2.41.4. Mesleki ve Diğer Gelirler.....	140
2.41.5. Vergi-yi Mahsusa ve Temettuat Oranları.....	140
2.42. Kerimcik Köyü.....	141
2.42.1. Demografik ve Sosyal Yapısı.....	141
2.42.2. Tarım.....	141
2.42.3. Hayvancılık.....	143
2.42.4. Mesleki ve Diğer Gelirler.....	143
2.42.5. Vergi-yi Mahsusa ve Temettuat Oranları.....	143
2.43. Kırık Ali Fakih.....	144
2.43.1. Demografik ve Sosyal Yapısı.....	144
2.43.2. Tarım.....	144
2.43.3. Hayvancılık.....	145
2.43.4. Mesleki ve Diğer Gelirler.....	145
2.43.5. Vergi-yi Mahsusa ve Temettuat Oranları.....	145
2.44. Köse Yusufu Köyü.....	146
2.44.1. Demografik ve Sosyal Yapısı.....	146
2.44.2. Tarım.....	147
2.44.3. Hayvancılık.....	148
2.44.4. Mesleki ve Diğer Gelirler.....	148
2.44.5. Vergi-yi Mahsusa ve Temettuat Oranları.....	148

2.45. Kuşçu Köyü.....	149
2.45.1. Demografik ve Sosyal Yapısı.....	149
2.45.2. Tarım.....	149
2.45.3. Hayvancılık.....	151
2.45.4. Mesleki ve Diğer Gelirler.....	151
2.45.5. Vergi-yi Mahsusa ve Temettuat Oranları.....	151
2.46. Kuyumcu Köyü.....	152
2.46.1. Demografik ve Sosyal Yapısı.....	152
2.46.2. Tarım.....	153
2.46.3. Hayvancılık.....	154
2.46.4. Mesleki ve Diğer Gelirler.....	155
2.46.5. Vergi-yi Mahsusa ve Temettuat Oranları.....	155
2.47. Küçükkoğlu Köyü.....	156
2.47.1. Demografik ve Sosyal Yapısı.....	156
2.47.2. Tarım.....	156
2.47.3. Hayvancılık.....	157
2.47.4. Mesleki ve Diğer Gelirler.....	157
2.47.5. Vergi-yi Mahsusa ve Temettuat Oranları.....	158
2.48. Kürk Köyü.....	158
2.48.1. Demografik ve Sosyal Yapısı.....	158
2.48.2. Tarım.....	159
2.48.3. Hayvancılık.....	160
2.48.4. Mesleki ve Diğer Gelirler.....	160
2.48.5. Vergi-yi Mahsusa ve Temettuat Oranları.....	160
2.49. Lök Köyü.....	161
2.49.1. Demografik ve Sosyal Yapısı.....	161
2.49.2. Tarım.....	162
2.49.3. Hayvancılık.....	163
2.49.4. Mesleki ve Diğer Gelirler.....	164
2.49.5. Vergi-yi Mahsusa ve Temettuat Oranları.....	164
2.50. Makaroğlu Köyü.....	165
2.50.1. Demografik ve Sosyal Yapısı.....	165
2.50.2. Tarım.....	165
2.50.3. Hayvancılık.....	167
2.50.4. Mesleki ve Diğer Gelirler.....	167
2.50.5. Vergi-yi Mahsusa ve Temettuat Oranları.....	167
2.51. Muhammedbeyli Köylü.....	168
2.51.1. Demografik ve Sosyal Yapısı.....	168
2.51.2. Tarım.....	169
2.51.3. Hayvancılık.....	170
2.51.4. Mesleki ve Diğer Gelirler.....	171
2.51.5. Vergi-yi Mahsusa ve Temettuat Oranları.....	171

2.52. Musabeyli Köyü.....	172
2.52.1. Demografik ve Sosyal Yapısı.....	172
2.52.2. Tarım.....	172
2.52.3. Hayvancılık.....	173
2.52.4. Mesleki ve Diğer Gelirler.....	174
2.52.5. Vergi-yi Mahsusa ve Temettuat Oranları.....	174
2.53. Oyukkışla Köyü.....	175
2.53.1. Demografik ve Sosyal Yapısı.....	175
2.53.2. Tarım.....	175
2.53.3. Hayvancılık.....	176
2.53.4. Mesleki ve Diğer Gelirler.....	177
2.53.5. Vergi-yi Mahsusa ve Temettuat Oranları.....	177
2.54.Öyük (ma'a?) AbdallarKöyü.....	178
2.54.1. Demografik ve Sosyal Yapısı.....	178
2.54.2. Tarım.....	178
2.54.3.Hayvancılık.....	180
2.54.4. Mesleki ve Diğer Gelirler.....	180
2.54.5. Vergi-yi Mahsusa ve Temettuat Oranları.....	180
2.55. Paşa Köyü.....	181
2.55.1. Demografik ve Sosyal Yapısı.....	181
2.55.2. Tarım.....	182
2.55.3. Hayvancılık.....	184
2.55.4. Mesleki ve Diğer Gelirler.....	184
2.55.5. Vergi-yi Mahsusa ve Temettuat Oranları.....	185
2.56. Penbecik Köyü.....	186
2.56.1. Demografik ve Sosyal Yapısı.....	186
2.56.2. Tarım.....	186
2.56.3. Hayvancılık.....	187
2.56.4. Mesleki ve Diğer Gelirler.....	188
2.56.5. Vergi-yi Mahsusa ve Temettuat Oranları.....	188
2.57. Saray Köyü.....	189
2.57.1. Demografik ve Sosyal Yapısı.....	189
2.57.2. Tarım.....	190
2.57.3. Hayvancılık.....	193
2.57.4. Mesleki ve Diğer Gelirler.....	194
2.57.5. Vergi-yi Mahsusa ve Temettuat Oranları.....	195
2.58. Sarıhacılar Köyü.....	196
2.58.1. Demografik ve Sosyal Yapısı.....	196
2.58.2. Tarım.....	196
2.58.3. Hayvancılık.....	197
2.58.4. Mesleki ve Diğer Gelirler.....	198
2.58.5. Vergi-yi Mahsusa ve Temettuat Oranları.....	198

2.59. Selimli Köyü.....	199
2.59.1. Demografik ve Sosyal Yapısı.....	199
2.59.2. Tarım.....	199
2.59.3. Hayvancılık.....	201
2.59.4. Mesleki ve Diğer Gelirler.....	201
2.59.5. Vergi-yi Mahsusa ve Temettuat Oranları.....	201
2.60. Sungur Köyü.....	202
2.60.1. Demografik ve Sosyal Yapısı.....	202
2.60.2. Tarım.....	202
2.60.3. Hayvancılık.....	203
2.60.4. Mesleki ve Diğer Gelirler.....	203
2.60.5. Vergi-yi Mahsusa ve Temettuat Oranları.....	203
2.61. Tayfur Köyü.....	204
2.61.1. Demografik ve Sosyal Yapısı.....	204
2.61.2. Tarım.....	205
2.61.3. Hayvancılık.....	206
2.61.4. Mesleki ve Diğer Gelirler.....	206
2.61.5. Vergi-yi Mahsusa ve Temettuat Oranları.....	207
2.62. Tayyib Köyü.....	207
2.62.1. Demografik ve Sosyal Yapısı.....	207
2.62.2. Tarım.....	208
2.62.3. Hayvancılık.....	209
2.62.4. Mesleki ve Diğer Gelirler.....	210
2.62.5. Vergi-yi Mahsusa ve Temettuat Oranları.....	210
2.63. Topaç Köyü.....	211
2.63.1. Demografik ve Sosyal Yapısı.....	211
2.63.2. Tarım.....	211
2.63.3. Hayvancılık.....	213
2.63.4. Mesleki ve Diğer Gelirler.....	214
2.63.5. Vergi-yi Mahsusa ve Temettuat Oranları.....	214
2.64. Tuzlacık Köyü.....	215
2.64.1. Demografik ve Sosyal Yapısı.....	215
2.64.2. Tarım.....	215
2.64.3. Hayvancılık.....	216
2.64.4. Mesleki ve Diğer Gelirler.....	216
2.64.5. Vergi-yi Mahsusa ve Temettuat Oranları.....	216
2.65. Yassıağıl Köyü.....	217
2.65.1. Demografik ve Sosyal Yapısı.....	217
2.65.2. Tarım.....	217
2.65.3. Hayvancılık.....	218
2.65.4. Mesleki ve Diğer Gelirler.....	219
2.65.5. Vergi-yi Mahsusa ve Temettuat Oranları.....	219

2.66. Yortan Köyü.....	220
2.66.1. Demografik ve Sosyal Yapısı.....	220
2.66.2. Tarım.....	220
2.66.3. Hayvancılık.....	222
2.66.4. Mesleki ve Diğer Gelirler.....	222
2.66.5. Vergi-yi Mahsusa ve Temettuat Oranları.....	222

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

KÖYLERİN DEMOGRAFİK, SOSYAL VE İKTİSADİ DURUMU GENEL DEĞERLENDİRMESİ

3.1. Demografik Yapı.....	224
3.2. Köylerin Tahmini Nüfusu.....	224
3.3. Sosyal Yapı.....	226
3.3.1. Hane Sahiplerinin İsimleri.....	226
3.3.2. Hane Sahiplerinin Meslekleri.....	227
3.4. İktisadi Yapı.....	229
3.4.1. Tarım.....	229
3.4.1.1. Mezru ve Gayri Mezru Tarımı.....	229
3.4.1.1.1. Mezru Tarlada Yetiştirilen Hububatlar.....	230
3.4.1.1.1.1. Hınta (Buğday).....	230
3.4.1.1.1.2. Şair (Arpa).....	230
3.4.1.1.1.3. Diğer Yetiştirilen Hububatlar.....	230
3.4.1.2. Bağ Tarımı.....	232
3.4.1.3. Bostan Tarımı.....	232
3.4.1.4. Bahçe Tarımı.....	233
3.4.1.5. Cehri Tarımı.....	233
3.4.1.6. Diğer Yapılan Tarımlar.....	234
3.5. Hayvancılık.....	235
3.5.1. Büyükbaş Hayvancılık.....	236
3.5.2. Küçükbaş Hayvancılık.....	239
3.5.3. Arıcılık.....	241
3.6. Vergiler ve Oranları.....	242
3.6.1. Vergi-yi Mahsusa.....	242
3.6.2. Öşür.....	244
3.6.3. Aded-i Ağnam ve Kırtıl Vergisi.....	246
3.6.4. Temettuat Oranları.....	248
SONUÇ.....	251
KAYNAKÇA.....	254
EKLER.....	257
ÖZGEÇMİŞ.....	261

TABLULAR LİSTESİ

Sayfa

Tablo 1.1:	Köy Temettuat Defterlerinin Sonundaki Mühürler.....	15
Tablo 2.1:	Akçakoyunlu Köyünün Temettuat Tablosu.....	21
Tablo 2.2:	Alemdar Köyünün Temettuat Tablosu.....	24
Tablo 2.3:	Alişar Köyünün Temettuat Tablosu.....	26
Tablo 2.4:	Arablı Köyünün Temettuat Tablosu.....	29
Tablo 2.5:	Bahaeddin Köyünün Temettuat Tablosu.....	33
Tablo 2.6:	Başınayayla Köyünün Temettuat Tablosu.....	37
Tablo 2.7:	Battal Köyünün Temettuat Tablosu.....	39
Tablo 2.8:	Böhrenk Köyünün Temettuat Tablosu.....	44
Tablo 2.9:	Beyvelioğlu Köyünün Temettuat Tablosu.....	47
Tablo 2.10:	Çakırhacılı Köyünün Temettuat Tablosu.....	50
Tablo 2.11:	Çalılı Köyünün Temettuat Tablosu.....	53
Tablo 2.12:	Çamurlu Köyünün Temettuat Tablosu.....	55
Tablo 2.13:	Çavuş Köyünün Temettuat Tablosu.....	58
Tablo 2.14:	Dağboymulu Köyünün Temettuat Tablosu.....	61
Tablo 2.15:	Dayılı Köyünün Temettuat Tablosu.....	64
Tablo 2.16:	Dedik Köyünün Temettuat Tablosu.....	68
Tablo 2.17:	Deliler Köyünün Temettuat Tablosu.....	71
Tablo 2.18:	Derekışla Köyünün Temettuat Tablosu.....	73
Tablo 2.19:	Divanlı Köyünün Temettuat Tablosu.....	77

Tablo 2.20:	Ekinci Uşığı Köyünün Temettuat Tablosu.....	81
Tablo 2.21:	Elmacılı-yı Bâlâ Köyünün Temettuat Tablosu.....	84
Tablo 2.22:	Erkekli Köyünün Temettuat Tablosu.....	87
Tablo 2.23:	Evcî Köyünün Temettuat Tablosu.....	90
Tablo 2.24:	Gedikhasanlı Köyünün Temettuat Tablosu.....	93
Tablo 2.25:	Gelingüllü Köyünün Temettuat Tablosu.....	95
Tablo 2.26:	Gökçekışla Köyünün Temettuat Tablosu.....	98
Tablo 2.27:	Gurfe Köyünün Temettuat Tablosu.....	101
Tablo 2.28:	Güdülelma Hacılısı Köyünün Temettuat Tablosu.....	104
Tablo 2.29:	Güllüoluk Köyünün Temettuat Tablosu.....	108
Tablo 2.30:	Halaçlı Köyünün Temettuat Tablosu.....	111
Tablo 2.31:	Hevgene-yi Sağır Köyünün Temettuat Tablosu.....	114
Tablo 2.32:	İbrahim Hacılı Köyünün Temettuat Tablosu.....	116
Tablo 2.33:	İğdecik Köyünün Temettuat Tablosu.....	119
Tablo 2.34:	İncirli-yi Kâfir Köyünün Temettuat Tablosu.....	122
Tablo 2.35:	İşleğen Köyünün Temettuat Tablosu.....	125
Tablo 2.36:	İyneci Köyünün Temettuat Tablosu.....	128
Tablo 2.37:	Karabıyık Köyünün Temettuat Tablosu.....	131
Tablo 2.38:	Karakaya Köyünün Temettuat Tablosu.....	132
Tablo 2.39:	Kayacık Köyünün Temettuat Tablosu.....	135
Tablo 2.40:	Kazılı Köyünün Temettuat Tablosu.....	138
Tablo 2.41:	Kediler Köyünün Temettuat Tablosu.....	141
Tablo 2.42:	Kerimcik Köyünün Temettuat Tablosu.....	144
Tablo 2.43:	Kırık Ali Fakih Köyünün Temettuat Tablosu.....	146
Tablo 2.44:	Köse Yusufu Köyünün Temettuat Tablosu.....	149
Tablo 2.45:	Kuşçu Köyünün Temettuat Tablosu.....	152

Tablo 2.46: Kuyumcu Köyünün Temettuat Tablosu.....	156
Tablo 2.47: Küçükkoğlu Köyünün Temettuat Tablosu.....	158
Tablo 2.48: Kürk Köyünün Temettuat Tablosu.....	161
Tablo 2.49: Lök Köyünün Temettuat Tablosu.....	165
Tablo 2.50: Makaroğlu Köyünün Temettuat Tablosu.....	168
Tablo 2.51: Muhammedbeyli Köyünün Temettuat Tablosu.....	172
Tablo 2.52: Musabeyli Köyünün Temettuat Tablosu.....	175
Tablo 2.53: Oyukkışla Köyünün Temettuat Tablosu.....	178
Tablo 2.54: Öyük (ma'a?) Abdallar Köyünün Temettuat Tablosu.....	181
Tablo 2.55: Paşa Köyünün Temettuat Tablosu.....	185
Tablo 2.56: Penbecik Köyünün Temettuat Tablosu.....	189
Tablo 2.57: Saray Köyünün Temettuat Tablosu.....	196
Tablo 2.58: Sarıhacılar Köyünün Temettuat Tablosu.....	199
Tablo 2.59: Selimli Köyünün Temettuat Tablosu.....	202
Tablo 2.60: Sungur Köyünün Temettuat Tablosu.....	204
Tablo 2.61: Tayfur Köyünün Temettuat Tablosu.....	207
Tablo 2.62: Tayyib Köyünün Temettuat Tablosu.....	211
Tablo 2.63: Topaç Köyünün Temettuat Tablosu.....	215
Tablo 2.64: Tuzlacık Köyünün Temettuat Tablosu.....	217
Tablo 2.65: Yassıağıl Köyünün Temettuat Tablosu.....	220
Tablo 2.66: Yortan Köyünün Temettuat Tablosu.....	223
Tablo 3.1: Köylerin Tahmini Nüfusu.....	225
Tablo 3.2: Hane sahiplerinin Meslekleri.....	227
Tablo 3.3: Köylerde Yetiştirilen Hububatlar.....	231
Tablo 3.4: Köylerde Yapılan Tarımın Toprak Dağılımı.....	234
Tablo 3.5: Geliri olan Büyükbaş Hayvanlar.....	236
Tablo 3.6: Geliri Olmayan Büyükbaş Hayvanlar.....	237

Tablo 3.7: Köylerde Bakılan Küçükbaş Hayvanlar.....	240
Tablo 3.8: Arıcılık.....	241
Tablo 3.9: Köylerin Vergi-yi Mahsusası.....	243
Tablo 3.10: Toplam Öşür.....	245
Tablo 3.11: Köylerde Alınan Aded-i ağnam ve Kırtıl Vergisi.....	247
Tablo 3.12: Köylerin Toplam Temettuatları.....	249

GRAFİKLER LİSTESİ

Sayfa

Grafik 2.1: Akçakoyunlu Köyünün Gelir Dağılımı.....	21
Grafik 2.2: Alemdar Köyünün Gelir Dağılımı.....	24
Grafik 2.3: Alişar Köyünün Gelir Dağılımı.....	26
Grafik 2.4: Arablı Köyünün Gelir Dağılımı.....	29
Grafik 2.5: Bahaeddin Köyünün Gelir Dağılımı.....	33
Grafik 2.6: Başmayayla Köyünün Gelir Dağılımı.....	37
Grafik 2.7: Battal Köyünün Gelir Dağılımı.....	39
Grafik 2.8: Böhrenk Köyünün Gelir Dağılımı.....	44
Grafik 2.9: Beyvelioğlu Köyünün Gelir Dağılımı.....	47
Grafik 2.10: Çakırhacılı Köyünün Gelir Dağılımı.....	50
Grafik 2.11: Çalılı Köyünün Gelir Dağılımı.....	53
Grafik 2.12: Çamurlu Köyünün Gelir Dağılımı.....	55
Grafik 2.13: Çavuş Köyünün Gelir Dağılımı.....	58
Grafik 2.14: Dağboymulu Köyünün Gelir Dağılımı.....	61
Grafik 2.15: Dayılı Köyünün Gelir Dağılımı.....	64
Grafik 2.16: Dedik Köyünün Gelir Dağılımı.....	68
Grafik 2.17: Deliler Köyünün Gelir Dağılımı.....	70
Grafik 2.18: Derekışla Köyünün Gelir Dağılımı.....	73
Grafik 2.19: Divanlı Köyünün Gelir Dağılımı.....	77
Grafik 2.20: Ekinci Uşağı Köyünün Gelir Dağılımı.....	80
Grafik 2.21: Elmacılı-yı Bâlâ Köyünün Gelir Dağılımı.....	84
Grafik 2.22: Erkekli Köyünün Gelir Dağılımı.....	86
Grafik 2.23: Evcî Köyünün Gelir Dağılımı.....	90
Grafik 2.24: Gedikhasanlı Köyünün Gelir Dağılımı.....	93

Grafik 2.25: Gelingüllü Köyünün Gelir Dağılımı.....	95
Grafik 2.26: Gökçekışla Köyünün Gelir Dağılımı.....	97
Grafik 2.27: Gurfe Köyünün Gelir Dağılımı.....	101
Grafik 2.28: Güdülelma Hacılısı Köyünün Gelir Dağılımı.....	104
Grafik 2.29: Güllüoluk Köyünün Gelir Dağılımı.....	108
Grafik 2.30: Halaçlı Köyünün Gelir Dağılımı.....	111
Grafik 2.31: Hevgene-yi Sağır Köyünün Gelir Dağılımı.....	113
Grafik 2.32: İbrahim Hacılı Köyünün Gelir Dağılımı.....	116
Grafik 2.33: İğdecik Köyünün Gelir Dağılımı.....	119
Grafik 2.34: İncirli-yi Kâfir Köyünün Gelir Dağılımı.....	122
Grafik 2.35: İşleğen Köyünün Gelir Dağılımı.....	125
Grafik 2.36: İyneci Köyünün Gelir Dağılımı.....	128
Grafik 2.37: Karabıyık Köyünün Gelir Dağılımı.....	130
Grafik 2.38: Karakaya Köyünün Gelir Dağılımı.....	132
Grafik 2.39: Kayacık Köyünün Gelir Dağılımı.....	135
Grafik 2.40: Kazılı Köyünün Gelir Dağılımı.....	138
Grafik 2.41: Kediler Köyünün Gelir Dağılımı.....	141
Grafik 2.42: Kerimecik Köyünün Gelir Dağılımı.....	144
Grafik 2.43: Kırık Ali Fakih Köyünün Gelir Dağılımı.....	146
Grafik 2.44: Köse Yusufu Köyünün Gelir Dağılımı.....	149
Grafik 2.45: Kuşçu Köyünün Gelir Dağılımı.....	152
Grafik 2.46: Kuyumcu Köyünün Gelir Dağılımı.....	155
Grafik 2.47: Küçükoğlu Köyünün Gelir Dağılımı.....	158
Grafik 2.48: Kürk Köyünün Gelir Dağılımı.....	161
Grafik 2.49: Lök Köyünün Gelir Dağılımı.....	165
Grafik 2.50: Makaroğlu Köyünün Gelir Dağılımı.....	168

Grafik 2.51: Muhammedbeyli Köyünün Gelir Dağılımı.....	171
Grafik 2.52: Musabeyli Köyünün Gelir Dağılımı.....	175
Grafik 2.53: Oyukkışla Köyünün Gelir Dağılımı.....	177
Grafik 2.54: Öyük (ma'a?) Abdallar Köyünün Gelir Dağılımı.....	181
Grafik 2.55: Paşa Köyünün Gelir Dağılımı.....	185
Grafik 2.56: Penbecik Köyünün Gelir Dağılımı.....	189
Grafik 2.57: Saray Köyünün Gelir Dağılımı.....	196
Grafik 2.58: Sarıhacılar Köyünün Gelir Dağılımı.....	199
Grafik 2.59: Selimli Köyünün Gelir Dağılımı.....	202
Grafik 2.60: Sungur Köyünün Gelir Dağılımı.....	204
Grafik 2.61: Tayfur Köyünün Gelir Dağılımı.....	207
Grafik 2.62: Tayyib Köyünün Gelir Dağılımı.....	211
Grafik 2.63: Topaç Köyünün Gelir Dağılımı.....	214
Grafik 2.64: Tuzlacık Köyünün Gelir Dağılımı.....	216
Grafik 2.65: Yassıağıl Köyünün Gelir Dağılımı.....	220
Grafik 2.66: Yortan Köyünün Gelir Dağılımı.....	223

KISALTMALAR

BOA	: Başbakanlık Osmanlı Arşivi
TMT. D.	: Temettuat Defteri
M.	: MÜslim
GM.	: Gayri Müslim
DNM.	: Dönüm
Gr.	: Guruş
Pr.	: Para
S.	: Sayfa

ÖNSÖZ

Osmanlı Devleti, her devlet gibi halktan belli bir düzen içerisinde farklı farklı şekillerde vergi toplamıştır. Osmanlı devleti gerileme döneminde, gerilemeyi durdurmak ve bünyesindeki tebaayı memnun etmek için Tanzimat Fermanını ilan etti.

Tanzimat Fermanı birçok alanda önemli adımların atılmasında öncülük yapmıştır. Birçok alanda yeniliğe gidilmiştir. Bu yenilik içerisinde vergilerde yerini almış, vergiler üzerinde önemli düzenlemeler yapılmıştır. Yapılan düzenleme ile artık hane reisinin elde etmiş olduğu gelir üzerinden vergi alınmaya başlandı. İşte bu vergi türü temettuat defterlerinin meydana gelmesine sebep olmuştur.

1844–45 Kızılkoca Kazasının merkezi Yozgat kasabasıdır. Yozgat'ın temettuat defterleri daha önce incelendiğinden Kızılkoca kazasının köylerinin temettuat defterlerini incelemeye karar verildi.

Bu tez çalışmasında birinci bölümünde Kızılkoca Kazasının isminin menşei ve tarihi hakkında bilgi verildi. İkinci bölümde köylerin temettuat bilgileri üzerinde çalışma yapıldı. Üçüncü bölümde de köylerin temettuat bilgileri çerçevesinde genel bir değerlendirme yapıldı.

Bu çalışmamın belirlenmesinde ve hazırlanmasında bana değerli vaktini ayıran danışman hocam Sayın Prof.Dr. Taha Niyazi KARACA'ya teşekkürü bir borç bilirim. Ayrıca Sayın Doç.Dr. Yunus ÖZGER'e, Yrd. Doç.Dr. Zübeyir BÜTÜNER'e, Öğr. Gör. Murat TURAL'a yapmış oldukları yardımlardan ve desteklerinden dolayı çok teşekkür ediyorum. Bu tezin hazırlanmasında unutulmayacak yardımlarını esirgemeyen aileme, Sayın Süleyman EROĞLU ve ailesine, YAŞAR ailesine, ihmal etmek zorunda kaldığım Eşim Elif EROĞLU ve oğlum M.Akif EROĞLU'ya minnettarım. Son olarak defterlerin temininde kolaylık sağlayan ve yardımcı olan Başbakanlık Osmanlı Arşivi personeline de şükranlarımı sunuyorum.

Zafer EROĞLU

GİRİŞ

16. yüzyıl Osmanlı Devletinin en parlak dönemidir. Osmanlı Devleti, coğrafi sınırlarını genişletip, dünyanın en büyük devleti halini almıştır. 16. yüzyılın büyük devletinin kuzeyinde Kırım Hanlığı batıda Macaristan ve Sırbistan güneyde ise Kuzey Afrika kıyılarıyla Mısır ve Nil vadisini içene almaktaydı. Büyük bir yükselişten sonra Osmanlı Devleti artık Kuzeyde Rusya, batıda Habsburg, doğuda da Safevi devleti gibi büyük devletlere komşu olmuş, yükselişten sonra Osmanlı devletinin duraksamaya başlama sinyalleri alınmaya başlanmıştı.¹

Osmanlı Devletinde 16. yüzyıldan sonra bazı değişimler görülmeye başlandı. Bunlardan en önemlisi, Osmanlının diğer devletler ile yapmış olduğu savaşlardır. Kastetmek istediğimiz, artık batılı devletler Osmanlı karşısına daha organize ve yekvücut şeklinde çıkmaya başlayınca artık Osmanlı devletinde uzun savaşlar dönemi başlamış oldu. Osmanlı devletinin tabiri caiz ise bel kemiği olan tımar sistemi askerlik ile tarımsal üretimi mezceden bir nitelik taşıdığından, uzun ve sonuçsuz savaşların üretici nüfusu etkileyeceği ortadaydı. Nitekim uzun savaşların yer aldığı 17. yüzyılda tımar sistemi giderek bozulmaya başlandı.² Uzun savaşlar ve kaybedilmeye başlanan savaşlar sonucunda kaybedilen topraklarla daralan gelir kaynaklarının olumsuz etkilerinin sonucunda başta tımar sistemi gibi Osmanlı devletinin birçok kurumunda bozulmalar nüksetti. Tımarlara iltizam yolu ile işletilmesi kapısını açarak uzun dönemde tımar sisteminin bozulmasına ve yıkılmasına neden olmuştur.³

Tımar sisteminin çökmesi ile birlikte doğal olarak Osmanlı toprak sisteminde de dengeler sarsılmış, bu sarsılmanın devamı toplumsal düzeni de bozmaya başlamıştır. Osmanlı devletinde mali ve ekonominin yanında isyanlar ve ayaklanmalar gibi sorunlarda baş göstermiştir.⁴

Osmanlı Devleti karşılaşmış olduğu bu iç sorunların yanında dış sorunlarında varlığı söz konusudur. Örneğin Avrupa'daki sanayileşme sonucunda pazar sorunu meydana gelmiş İngiltere, Fransa ve Rusya gibi devletler kıyasıya bir yarışın içine

¹ Şevket Pamuk, *Osmanlı-Türkiye İktisadi Tarihi 1500-1914*, İstanbul 2007, s.31.

² Yavuz Cezar, "Tanzimat'a Doğru Osmanlı Maliyesi," *Tanzimat'tan Cumhuriyete Türkiye Ansiklopedisi*, C. IV, İstanbul 1985, s.926.

³ Said Öztürk, *Tanzimat Döneminde Bir Anadolu Şehri Bilecek*, İstanbul 1996, s.19.

⁴ Abdüllatif Şener, *Tanzimat Dönemi Osmanlı Vergi Sistemi*, İstanbul 1990, s.18.

girmiş Osmanlı bu gibi devletle uğraşmak zorunda kalmıştır.⁵

Osmanlı devletinde bu kötü gidişata bir son verebilmek için III. Selim ve II. Mahmut dönemlerinde bazı düzenlemelere gidilmiştir. III. Selim döneminde Nizam-ı Cedid ordusunu ve buna bağlı olarak İrad-i Cedid hazinesi kuruldu. Bu hazine tımarı düzeltmek istedi ise de başarılı olunamadı. II. Mahmut'ta yeniçeri ocağını kaldırmış yerine Asakir-i Mansure adlı yeni ordu kurmuştur. Yeni ordu mali açıdan yeni düzenlemeleri getiriyordu ki 1834'te Asakir-i Mansure ve Defterdarlığı kuruldu.⁶

Yapılan düzenlemeler, yeniliklerin yanında Osmanlı da en önemli mesele maliye olmuştur. Ve maliyenin içerisinde vergi toplama ayrı bir sorundu. 17. ve 18. yüzyıllarda devlet ölçeğinde yıllık üretim ve gelirin sadece yüzde üçü devletin hazinesine giriyordu. Bu durum devletin gücünün çok sınırlı kaldığını, merkezi devletin vergi toplayamadığını gösteriyor. Zaten vergi toplayamayan bir devletin ne içeride ne de dışarıda daha etkin olabilmesi mümkün değildi.⁷

Osmanlıda bu durum vergi konusunun ele alınmasına sebep teşkil etti. Tanzimat döneminde vergi reformları gerçekleşti. Bu reformların temeli II. Mahmut döneminde atılmış fakat bu reformları 1839 yılında ölmesi nedeni ile tamamlayamadı. II. Mahmut döneminde yeni kurulan ordunun giderlerini karşılamak için önce kentli tüccara ve atölye sahiplerine yeni istihsal vergileri koymasıyla başladı. Daha sonra istihsal ve pazar vergilerini kaldırıp, tapu kadastro ve gelir tespiti yaptırarak artar oranlı vergilendirmeye yöneldi. Fakat tapu kadastro istenilen verimi vermemenin yanında II. Mahmut'un ölümü vergi reformunu Tanzimat'a bırakmıştı.⁸

24 Ocak 1840 yılında yayınlanan bir fermanla reform uygulanmaya başlandı. Tüm ülkede kadastro çalışmaları tamamlandığında hayvan başına konmuş ağnam resmi ile gayri müslimlerden alınan cizye dışındaki tüm vergiler kaldırıldı. Pazar ve istihsal vergileri yerine esnaf ve sanatkârlara kardan ödenmek üzere temettü vergisi kondu.⁹

⁵ Musa Çadırcı, *Tanzimat Döneminde Anadolu Kentleri'nin Sosyal ve Ekonomik Yapısı*, Ankara 1997, s.6.

⁶ Cezar, *Osmanlı Maliyesi*, s.930.

⁷ Pamuk, *İktisadi Tarihi*, s.152.

⁸ Stanford Shaw, "Tanzimat'tan Sonra Osmanlı Vergi Sistemi," *Tanzimat'tan Cumhuriyete Türkiye Ansiklopedisi*, C.IV, İstanbul 1985, s. 935.

⁹ Shaw, "Osmanlı Vergi Sistemi", s.935.

BİRİNCİ BÖLÜM

KIZILKOCA İLE BOZOK TARİHİ VE OSMANLI VERGİ SİSTEMİ

1.1. Kızılkoça Kazasının İsmi Menşei ve Tarihteki Yeri

Türkler, tarihte birçok iz bırakmış devletler kurmuşlardır. Kurmuş oldukları devletlerden en büyükleri ve en önemlilerinden biri Selçuklu bir diğeri de Osmanlı devletidir. Türklerin kurmuş oldukları bu devletlerin temelini ise Oğuzlar (Türkmenler) teşkil etmekteydi.¹⁰ Oğuzlar da sağ ve sol kollardan bu kollardan da on ikişer boylardan meydana geliyordu. Oğuzların içtimai ve askeri kolunu oluşturan sağ koluna Bozok diğeri sol koluna ise Üçok adı verilmekteydi.¹¹

Kızılkoça, XV. yüzyılda Yozgat, Şefaati, Yerköy, Musabeyli, Sekili, Sorgun-Alişar ve çevrelerinde yer tutan Oğuzların Bozok kolunu oluşturan en büyük oymaklardan biridir.¹² Kızılkoça kazası ismini bahsetmiş olduğumuz yerlerde kurulan oymaktan, oymak beyinden almaktadır. Kızılkoça oymağının hâkim olduğu yerlerde Elmahacı, Sarıhacı, Musabeyli, Azizbeyli, Yusufabdal, Dokuz, Hasancıobalar ve Topaç, Erkekli, İğdeli¹³ isiminde dirlikler vardı.¹⁴

Kızılkoçalılar veya Kızılkoçaoğulları olarak tarihte bilinen bu oymak kalabalık bir oymak olup tarihte birçok iz bırakmışlardır. Osmanlı döneminde Tokat ve Amasya bölgelerinde isyanda bulunmuş ve bu bölgelerde istikrarsızlığın hâkim olmasına sebep olmuşlardır. O kadar çok ileriye gitmişler ki hamamlardan kadın kaçırmaya kadar varmışlar. Dulkadiroğullarını ve Akkoyunlu beyi Karayöyük Osman'ın oğlu Habil Bey'ini Osmanlı topraklarında işgal etmeleri için tahrikte bulunuyorlardı. Kızılkoçaoğullarının bu faaliyetleri üzerine harekete geçen Osmanlının Amasya Valisi Yörgüç Paşa, Kızılkoçaoğullarını oyuna getirerek öldürdü. Yörgüç Paşadan kurtulan bazı Kızılkoçalılar, Akkoyunlu Habil Beye sığınarak kurtuldu¹⁵

¹⁰ Orhan Sakin, *Bozok Sancağı ve Yozgat Siyasi, İdari ve Sosyal Tarihi*, Ankara 2004, s.27.

¹¹ Faruk Sümer, "Bozok Tarihine Dair Araştırmalar", *Cumhuriyet'in 50. yıl Dönümü Anma Kitabı*, Ankara 1974, s.309.

¹² Ertuğrul Kapusuzoğlu, *Tarih-Kültür-folklor Şefaati*, Ankara 1997, s.16-17.

¹³ Kızılkoça oymağına bağlı obaların ve dirliklerin isimleri tezimizde işleyeceğimiz bazı köylerin isimleridir. Bu isimler varlıklarını 15.yüzyıldan 19.yüzyıla kadar sürdürebilmişlerdir.

¹⁴ Yozgat Valiliği, *Yozgat 1991 İl Yıllığı*, Ankara 1991, s.34; Sümer, *Bozok Tarihine Dair Araştırmalar*, s.313.

¹⁵ İsmail Hakkı Uzunçarşılı, *Osmanlı Tarihi I*, Ankara 1998, s. 403-404.

1430 yıllarında Kızılkocaoğulları, Bozok'un boy beylerinden Ağçaoğlu ve Çiçekoğlu ile Dulkadiroğulları olarak karamanoğullarına saldırmışlar fakat yenilmişlerdir. Bu yenilginin gerçekleşmesine rağmen Kızılkocalılar sahip oldukları değerlerini kaybetmemişlerdir. 1466–1472 yılları arasında Kızılkocaoğullarından olan Hasan Bey, Memlûklülerle mücadele içerisinde bulunan Dulkadiroğullarına bağlı bir bey olarak karşımıza çıkar.¹⁶

Kızılkoca oğullarından olan bir diğeri Halil Bey, Dulkadiroğullarından Elbistan'ı tımar olarak almıştır. Yine Kızılkocalılardan olan İsa Bey'in yurdu Kızılkoca kıyısındaki Çepni köyüdür. İsa Bey buralarda cami ve çeşme gibi imarlarda bulunmuştur.

Batlısaray, Yassıkışla, İğdekışla, Elmahacılı, Ağçasaz gibi yerler Kızılkocaoğullarından Sinan'ın yerleridir. Sarıhacılı, Derekişla, Köse Yusufu gibi yerlerde Kızılkocaoğullarından Alp Oğuz'un dirlikleridir.¹⁷

Kızılkoca, kızılkocalılar veya Kızılkocaoğulları ilk dönem tarihte bu şekilde yer almaktadır. 18. yüzyılda ise Osmanlı döneminde Kızılkoca bir kazanın adıdır, bu kaza da Bozok sancağına ve Bozok sancağının da Sivas eyaletine bağlı olduğunu görüyoruz. Yozgat ilinin yapılan araştırmalar sonucunda o dönem “*kasaba-ı Yozgad ma'a Kızılkoca ve aşireti Mamulu Kazası*” şeklinde Kızılkoca ve Yozgat tek kaza olarak zikredilmektedir. 1254/1838 tarihli vakıf muhasebesinde de Yozgat'tan kasaba olarak söz edilmekte ve Kızılkoca kazasına bağlı olarak gösterilmektedir. 1257 Safer/Mart 1841'de diğeri bir muhasebe kaydında da aynı durum devam etmektedir.”¹⁸ 1256/1840 tarihli temettuat defterlerinde de Yozgat, Kızılkoca kazasının merkezi durumundadır. Belgede “Nefs-i Kasabası” olarak geçmektedir.¹⁹ Taşra muhassıllık teşkilatının bir listesini veren kayıta ise Bozok Muhassıllığına bağlı olarak “*kaza-ı yozgad nâm-ı diğeri Kızılkoca ma'a aşiret-i Mamulu*” ifadesi geçmektedir. Buradan Yozgat Kazasının diğeri adının Kızılkoca olduğu ortaya çıkmaktadır.²⁰

Görüldüğü gibi Kızılkoca kazası ile bugün ki Yozgat ilimiz aynı bölge içerisinde bulunmuştur. Bu bölgenin tarihi çok eskilere vardığından Kızılkoca kazasının tarihini de Bozok veya Yozgat Tarihi adı altında bahsedeceğiz.

¹⁶ Sümer, “Bozok Tarihine Dair Araştırmalar”, s.314.

¹⁷ Sümer, “Bozok Tarihine Dair Araştırmalar”, s.314.

¹⁸ Ahmet Akgündüz-Sait Öztürk, *Yozgat Temettuat Defterleri I (1844–45)*, İstanbul 2000, s.61.

¹⁹ Başbakanlık Osmanlı Arşivleri Maliye Varidat Temettuat Defterleri Numara 17504.

²⁰ Akgündüz-Öztürk, *Yozgat Temettuat Defterleri*, s.61.

1.2. Bozok İsmi Menşei ve Siyasi Tarihi

Bozok, Kızılkocaoğulları hakkında bahsettiğimiz gibi yirmi dört boydan meydana gelen Oğuz Türkmenlerinin on iki boyuna verilen genel addır. Bozok kolunu meydana getiren bu boylar zamanla Anadolu'ya gelmiş ve Anadolu'da birçok yeni yerleri yurt edinmişlerdir.²¹

Bozok kolunu meydana getiren Kızılkocalı, Selmanlı, Ağçalı, Çiçekli, Zakirli, Mesudlu, Ağcakoyunlu, Kavurgalı, Demircili, Şambayadı, Söklen, Hisarbeğli, Karalı ve Tatar gibi oymak ve oymak halkına verilen ad iken daha sonra bölgeye verilen isim olmuştur. Bu bölge Anadolu'nun ortalarında yer alan Kızılırmak'ın en büyük kolu Delice ırmağının güney ve batı sınırlarını meydana getirdiği; Sivas, Kayseri, Kırşehir, Amasya, Çorum, Tokat ve Ankara ile çevrili olan alana Bozok bölgesi denmiştir.²²

Osmanlı döneminde 1557 tarihinde Bozok, karşımıza Rum Eyaletine bağlı sancak olarak geçer. Tarihi ticaret yollarından uzak kalmış bir coğrafyaya sahip olan ve 16. yüzyılda Osmanlı'nın küçük bir köyü olan Yozgat ise Bozok bölgesinde yer alıyordu. Çapanoğulları döneminde çok ilerlemiş ve şehir statüsüne kavuşmuştur. Yozgat, bu dönemden sonra Bozok ile birlikte anılmaya başlanmış en nihayetinde Cumhuriyet döneminde Türkiye Büyük Millet Meclisi Birinci Dönem Milletvekillerinden Süleyman Sırrı'nın 4 Kasım 1922 tarihli teklifi üzerine Bozok ismi kaldırılarak 1923 senesinden itibaren ilin adı Yozgat olmuştur.²³

1.2.1. 1071 Malazgirt Zaferine Kadar Bozok

Türkiye'nin birçok bölgesinde ve Orta Anadolu bölgesinde yapılan araştırmalar ve kazılar sonucunda Bozok tarihi M.Ö. 3000 yıllarına ve İlk Tunç Çağı'nın başlarına kadar uzanmaktadır.²⁴ Ayrıca yine bu yapılan kazılar sonucunda Bozok'un yer aldığı Orta Anadolu bölgesinde Alışar, Alaca, Ahlatlıbel, Dündartepe, Polatlı, Etiyokuşu, Karaoğlan, Boğazköy ve Horoztepe gibi yerleşim yerlerine rastlanılmıştır.²⁵

²¹ Sümer, "Bozok Tarihine Dair", s.309.

²² Sümer, "Bozok Tarihine Dair", s.313; İsmail Cansız, *Şer'iyye Sicillerine Göre 19. Yüzyıl Sonlarında Yozgat Sancağı*, Ankara 1997, s.XI.

²³ *Yozgat 1991 İl Yıllığı*, s.34.

²⁴ Akgündüz-Öztürk, *Yozgat Temettuat Defterleri*, s.58.

²⁵ Firûzan Kınal, *Eski Anadolu Tarihi*, Ankara 1991, s.49.

Bozok tarihinde işte bu bulunan yerleşim yerlerinden Alişar ve Boğazköy önemlidir. Çünkü Alişar yerleşim yeri Yozgat'ın ilçesi olan Sarıkaya anayolu üzeri ve Yozgat ilinin 45 km. uzaklığında güneydoğusunda yer almaktadır.²⁶

Bozok tarihinin takip edilebilir süreci tarihe damgasını vuran Hitit İmparatorluğu ile başlar. Yozgat ve sungur arasında bulunan yerleşim yerlerinden Boğazköy, işte bu önemli imparatorluğunun merkezi olan Hattuşaş idi.²⁷ Çengeltepe ile Kerkenes, Alaca Hüyük ve Tavium (Büyük Nefes) gibi harabeler de Yozgat sınırları içerisindeydi. Tavium antik kenti Musabeyli Bucağına bağlı Büyük Nefes Köyü yakınlarında bulunan önemli bir Galatia kentiydi ve burası Anadolu'nun birçok kesimini birbirine bağlayan yolların kesiştiği bir noktada kurulmuş M.Ö. 1.yüzyılda para basılan önemli bir ticaret merkeziydi.²⁸

Bozok bölgesinde kurulan Hitit İmparatorluğu daha sonra Ege kavimlerinin Anadolu'ya gelmesi ile yıkılmıştır. Böylece bu bölgenin bir süre hâkimi Frigler olmuştur. Friglerin Kimmerlerle olan mücadelesi sonucunda, Frig Kralı Midas M.Ö. 676 yılında Kimmerlere yenilmesi ile bu bölgenin yeni sahibi Kimmerler olmuştur. Kimmerlerden sonra Anadolu'nun hâkimi Lidyalılar olmuştur. Lidyalılar ve Medler arasında ceyran eden mücadeleyi Medler kazanınca Lidyalılardan sonra Anadolu da söz sahipliği medlere geçmiş oldu.²⁹

Medler, Anadolu'yu hâkimiyet altına aldıktan sonra Anadolu'yu Kapadokya olarak adlandırdılar. M.Ö. 546–334 yıllarında Anadolu'nun sahibi Persler oldu. Perslerde Medler gibi Anadolu'yu Büyük Kapadokya, Karadeniz ve çevresini Pont Kapadokya olarak adlandırarak iki kısma ayırdılar.³⁰

Makedonya hükümdarı Büyük İskender M.Ö. IV. Asırda Anadolu'da hüküm sürdü. Büyük İskender'in ölümünden sonra doğan istikrarsızlık sonucu ve M.Ö. 278–277 yıllarında Balkanlardan Anadolu'ya gelen Galatlar bu istikrarsızlıktan yararlanarak Yozgat ve çevresinin yeni sahipleri oldu. Galatların bir kolu olan Trokmesler Yozgat'ın sınırları içerisinde bulunan Tavium yani bugün ki Büyüknefes Köyünün kurulduğu yer olarak kabul edilmektedir.³¹

Anadolu'nun hâkimiyeti Galatlardan sonra M.Ö. II. Asırda Roma

²⁶ *Yozgat 1991 İl Yıllığı*, s.207.

²⁷ Taha Niyazi Karaca, *Ermeni Sorunun Gelişim Sürecinde Yozgat'ta Türk Ermeni İlişkileri*, Ankara 2005, s.2; Kınal, *Eski Anadolu Tarihi*, s.45.

²⁸ Sümer, "Bozok Tarihine Dair", s.310; Akgündüz, Öztürk, *Yozgat Temettuat Defterleri*, s.58–59.

²⁹ Karaca, *Türk Ermeni İlişkileri*, s.2.

³⁰ Karaca, *Türk Ermeni İlişkileri*, s.2; Kapusuzoğlu, *Şefaati*, s.13

³¹ Sakin, *Bozok Sancağı*, s.18–19.

İmparatorluğuna geçti. Roma İmparatorluğu da Doğu Roma ve Batı Roma olarak ikiye ayrılmasından sonra Yozgat ve çevresi Doğu Roma yani Bizans'ın elinde kaldı. Bizans'ın Anadolu'da ki hâkimiyeti XI. Asra kadar devam etti.³²

1.2.2. 1071 Malazgirt Zaferinden Sonra ki Bozok

1040 yılında Dandanakan Savaşı ile kurulan Büyük Selçuklu Devleti Ortadoğuda çok önemli icraatlarda bulunurken diğer taraftan doğudan gelen ve halen göçebe hayat tarzını devam ettiren boylardan oldukça zarar görüyordu. Bunun üzerine Selçuklu Devleti, bu Türkmen boylarını savunmasız olan Bizans topraklarına aktarmaya başladı.³³ Selçuklu devleti bahsetmiş olduğumuz Türkmen boylarından bazıları ile mücadele içerisindeydi. Bu mücadele sonrasında Alp Arslan'dan kaçan El-basan, yabgulu Türkmen kitlesi ile Anadolu'ya kaçtı.³⁴ Buradan yola çıkarak Türkler 1071 Malazgirt zaferinden önce de Anadolu'ya girmiş yurt edinmiş fakat Alp Arslan ile Bizans İmparatoru arasında yapılan Malazgirt savaşından sonra Anadolu'nun kapıları tamamen Türklere açılmış oldu. Türk, Anadolu ve Dünya Tarihinde önemli bir yer tutan bu savaştan sonra Bizans, Türkleri Anadolu'dan atma hayalleri içerisinde bulunmuş bu hayale de 1176 yılında II. Kılıçaslan'ın Manuel Komnenos'u Malazgirt'e benzer bir bozguna uğratması ile son bulmuştur.³⁵

Alp Arslan 1071 Malazgirt savaşını kazanması ile Anadolu'nun fethi için komutanlarına emir verdi. Komutanlar arasında bulunan Artuk Bey Orta Anadolu'da Yeşilirmak ve Kızılırmak havzalarını ele geçirdi.³⁶

Selçuklu dönemi, Sultan Mesut devrinde, Danişmentli tahtında bulunan Emir Gazi Anadolu'daki hâkimiyeti eline geçirdi. 1124 yılında Ankara'yı, 1127 yılında ise Malatya'yı ele geçirdi. Emir Gazi, Malatya'dan Batı Anadolu'ya kadar uzanan bölgelerde tam bir hâkimiyet kurmayı başardıktan sonra Karadeniz kıyılarını da hâkimiyet altına aldı.³⁷ Yaklaşık olarak bu hâkimiyet bir asır sürdü. Anadolu Selçukluları ile Danişmentliler arasında mücadeleler baş gösterdi. Sultan Mesut'tan sonra yerine geçen II. Kılıçaslan, 1164–65 yıllarında Danişmentlilere ait birçok toprağı ele geçirdi. 1171'de Malatya'yı, 1175 yılında da başta Sivas olmak üzere Niksar, Komana, Tokat ve yörelerini yeniden ele geçirdi. II. Kılıçaslan, Anadolu

³² Cansız, *Yozgat Sancağı*, s.x1.

³³ Kapsuzoğlu, *Şefaati*, s.23.

³⁴ Osman Turan, *Selçuklu Tarihi ve Türk İslam Medeniyeti*, Ankara 1965, s.123.

³⁵ Turan, *Selçuklu Tarihi*, s.133.

³⁶ Karaca, *Türk Ermeni ilişkileri*, s. 3.

³⁷ Ali Sevim, Erdoğan Merçil, *Selçuklu Devletleri Tarihi Siyaset, Teşkilat ve Kültür*, Ankara 1995, s.437.

hâkimiyeti için Selçuklularla mücadelelere girişen Danişmentli ailesinin yönetim ve hükümranlıklarını kesin olarak ortan kaldırmış ve Anadolu'daki milli birliğin kurulmasına büyük bir yol açıldı.³⁸ II. Kılıçaslan'ın Danişmentlilerin hâkimiyetine son vermesinden sonra Kayseri, Çorum ve Kastamonu hattının doğusunda kalan ve Sivas'ın merkez olduğu genişçe saha Danişmendiye vilayeti olarak anılırdı. Bu şekilde anılmasında da Selçukluların bazı büyük yerleri bölgeye ayırmasıydı.³⁹

1243 yılında Köseadağ da Moğollar ile Selçuklu arasında yapılan savaşı Moğollar kazanınca Anadolu Moğolların hâkimiyetine girdi. 1256 yılında ise Moğollar Anadolu'da işgal kuvvetlerini arttırdı. Orta Anadolu'da birçok Moğol oymağı görülmeye başladı. Böylece Bozok bölgesinde söz Moğollara geçti. 1278 yılından sonra Anadolu'da idare Moğol valileri tarafından yönetilmeye başlandı.⁴⁰ Anadolu'da Moğol valilerin sonuncusu olan Timurtaş'ın Mısıra iltica etmesi sonucunda yerine bıraktığı kayınbiraderi ve bir Uygur Türkü olan Eretna 1344 yılında siyasi şartların uygun olması nedeni ile Bozok bölgesinde kendi adına Kayseri merkezli Eretna Devletini kurdu.⁴¹ Alaaddin Eretna'nın ölümünden sonra oğullarının arasında çıkan taht kavgaları çekişmeler üzerine Kadı Burhanettin bunu fırsat bilerek Sivas merkezli Yozgat'ta içinde olan Orta Anadolu'da kendi adıyla anılan Kadı Burhanettin Devletini kurdu.⁴²

1397'de Kadı Burhanettin, Akkoyunlu Kara yülük Osman tarafından öldürülünce yerine oğlu geçti. Kara yülük Sivas'ı ele geçirmek isteyince Sivas halkı Osmanlı padişahı Yıldırım Beyazıdı Sivas'a yardıma çağırdılar. Beyazıd, Kara Yülük'ü mağlup ederek Sivas'ı aldı. Böylece Kadı Burhanettin devleti son buldu. Orta Anadolu toprakları Osmanlının eline geçti⁴³

Bozok bölgesinde artık idare Osmanlı Devletinin elindeydi. Yalnız bu Yıldırım ile Timur arasında yapılan 1402 Ankara savaşına kadar sürdü. Ankara savaşında Osmanlının yenilmesi ile Bozok bölgesi Dulkadiroğulları'nın eline geçti. 1514-15 yılları arasında I.Selim tarafından bu beyliğin sınırları ilhak edildiyse de I.Süleyman devrinde 1522 senesinde Bozok bölgesi tamamen Osmanlı hâkimiyeti

³⁸ Sevim-Merçil, *Selçuklu Devletleri Tarihi*, s.442-444.

³⁹ Mustafa Akdağ, *Türkiye'nin İktisadi ve İctimai Tarihi I (1243-1453)*, İstanbul 1995, s.92.

⁴⁰ Sümer, *Bozok Tarihine Dair*, s.311; Kapusuzoğlu, *Şefaati*, s.25.

⁴¹ Sakin, *Bozok Sancağı*, s.26-27.

⁴² Karaca, *Türk Ermeni İlişkileri*, s.4.

⁴³ Uzunçarşılı, *Osmanlı Tarihi*, s.299-300.

altına girdi.⁴⁴

1.3. Osmanlı Vergi Sistemi ve Temettuat Defterlerine Giden Yol

Osmanlı Devleti, halktan vergiyi üç ana başlık altında alıyordu⁴⁵. Bunlar; Tekâlif-i Şer'iyye, Tekâlif-i Örf'iyye ve Tekâlif-i Divaniye'dir. Tekâlif-i Şer'iyye, Osmanlı Devleti şeriat ile yönetildiğinden şeriata uygun şekilde yani şeriat'ın esaslarına göre alınırdı. Tekâlif-i Örf'iyye, halktan alınan vergi, devlete hizmet etmiş kişilere verilirdi. Tekâlif-i Divaniye ise ani çıkabilecek bir harp karşılığında olağan üstü harcamaları karşılamak için padişahın fermanı karşılığında Müslümanlardan alınan vergi türüdür⁴⁶.

Osmanlı'daki çiftçi reayadan alınan Öşür, Resm-i Çift, Resm-i Ağnam gibi vergilerle şehirlerde ticari faaliyetlerden elde edilen bağlar Tekâlif-i Şer'iyye vergi türü grubuna; Cürüm ve Cinayet, Arûs, Bennak, Mücerret ve benzeri daha birçok vergiler de Tekâlif-i Örf'iyye grubuna Avarız ve Nüzül, İmdad-ı Hazeriye, İmdad-ı Seferiye gibi vergilerde Tekâlif-i Divaniye vergi türü grubuna girmektedir.⁴⁷

Osmanlı Devletinde, Sultan II. Mehmet (Fatih) dönemine kadar vergiye yönelik nasıl bir uygulamanın içerisinde olduğu kaynak eksikliğinden dolayı tam olarak bilinmemektedir. Ancak eldeki verilerden yola çıkarak Osman ve Orhan Beyler döneminde Şer-i uygulamaların uygulandığı görülmektedir. I. Murat döneminde ise Ahi Musa'ya verdiği Vakıf beratında, onu Tekâlif-i Şer'iyye vergisinden muaf tuttuğu görülür.⁴⁸ II. Murat ve II. Mehmet (Fatih) dönemlerinde, yapılan araştırmalarda reayadan alınan vergiler yukarıda belirttiğimiz vergilerdi.⁴⁹

Osmanlı Devletinde vergi sistemini anlayabilmek için Osmanlıda ki tahrir sisteminden ve tıardan da bahsetmemiz gerekmektedir. Osmanlı, yeni fethettiği memleketler ile kendi arazisini, toprağın mülkiyet ve tasarruf biçimini ve vergi miktarını tayin ve tespit etmek gayesiyle tahrir defterleri tutmuştur.⁵⁰ Tahrirler, Osmanlı Devletinden önce ki Türk-İslam devletlerinde de yapılıyordu. Osmanlıda ise

⁴⁴ Karaca, *Türk Ermeni İlişkileri*, s. 5.

⁴⁵ Mustafa Akdağ, *Türkiye'nin İktisadi ve İçtimai Tarihi, I*, adlı eserinde Sultanlara verilen hediyeleri de vergi türünden sayarak vergilemeyi dört ana başlık altında toplar.

⁴⁶ Mustafa Akdağ, *Türkiye'nin İktisadi ve İçtimai Tarihi, II*, Ankara 1985, (1453–1559), s. 189–190.

⁴⁷ Musa Çadircı, *Tanzimat Döneminde Anadolu Kentlerinin Sosyal ve Ekonomik Yapısı*, Ankara 1997, s.105–106.

⁴⁸ Mesud Küçükkalay-Ali Çelikkaya, "Osmanlı Vergi Sistemi ve Bir Vergi Tahsil Yöntemi Olarak İltizam", *Türkler Ansiklopedisi*, Ankara 2002, s. 879.

⁴⁹ Akdağ, *İktisadi ve İçtimai Tarih*, s. 211–212.

⁵⁰ Erhan Afyoncu, "Osmanlı Devletinde Tahrir Sistemi", *Osmanlı Ansiklopedisi*, C.6, Ankara 1999, s. 311.

I. Murat devrinde başlandığı bilinmekteyse de ilk örnekler II. Murat devrine ait birkaç defterdir. II. Mehmet (Fatih) dönemine ait 30–40 kadar defter mevcuttur. Tahrir defterlerinin asıl kesif oldukları dönem I. Süleyman (Kanuni) devrinden itibaren. III. Murat devrinden sonra umumi tahrir yapılmamıştır. Bu devirden sonra tımar sistemine matuf tahrir geleneği terkedilmiştir. Daha sonra her ne kadar tahrir çalışmaları yapıldı ise de düzenli olmamıştır.⁵¹ Tahrirlerin, Osmanlı Devletine en büyük faydası, teşkilatlanmasında ve bu teşkilatın bir nizam içerisinde işleminde büyük rolü vardı. Bu sistemin kurulmasında ve uzun müddet başarı ile uygulanmasında idari, mali ve askeri zaruretlere mevcut idi.⁵²

Osmanlı Devletinde, diğer önemli bir husus ise tımarlardır. Tımar; geçimlerini veya hizmetlerine ait masrafları karşılamak üzere bir kısım asker ve memurlara, belirli bölgelerden kendi nam ve hesaplarına toplamaları imkânını sağlayan dirlik beratları verilirdi. Bu sisteme tımar denilirdi.⁵³ Osmanlıda vergilerin toplanması, bu vergilerin hazineye naklinin çok zor olmasından dolayı devlete hizmette bulunan asker veya memurlara maaşlarının merkez hazinesinden ödenmesi zor olduğundan tımar sistemi uygulanmıştır.⁵⁴ Osmanlı, böylece yukarıda saymış olduğumuz tebaasından alacağı vergiyi tımar sistemi ile halletmiş oluyordu.

Osmanlı Devleti, ülkenin her yerindeki her türlü vergi geliri kaynaklarını sıhhatli ve ayrıntılı olarak bilmesi ve bunlarda meydana gelecek değişiklikleri takip edebilmesi içinde sık sık yeni tahrirler yaptırması gerekiyordu. Devletin en büyük askeri gücünü teşkil eden tımar sisteminin ayakta kalabilmesi için tahrirlerin sağlıklı bir şekilde yapılmasına bağlıydı.⁵⁵

XVI. yüzyılın ikinci yarısından sonra Osmanlı Devleti'nin kurumları artık eskisi gibi çalışamaz hale geldi. Bu yüzyıldan sonra devlet içerisinde ve dışarısında ki gelişmeler Osmanlı'yı eski ihtişamından uzak tutmaya yetmiştir. Yine aynı yüzyılın sonlarında tımar sistemi büsbütün eski ehemmiyetini kaybetmiş, devletin idaresinde büyük bir buhrana sebep olmuştur.⁵⁶ Osmanlı devlet adamlarının yapmış oldukları ıslahat çalışmalarında ve padişahlara sundukları lahiyalarda özellikle tımar

⁵¹ Neşet Çağatay, "Osmanlı İmparatorluğunda Reayadan Alınan Vergi ve Resimler", *Ankara Üniversitesi Dil, Tarih ve Coğrafya Fakültesi Dergisi*, C.V, Ankara 1947, s.17.

⁵² Çağatay, Vergi ve Resimler, s.17.

⁵³ Ömer Lütfi Barkan, "Türkiye'de Toprak Meselesi", *Toplu Eserler I*, İstanbul 1980, s.805.

⁵⁴ Çağatay, Vergi ve Resimler, s.17.

⁵⁵ Afyoncu, "Tahrir Sistemi", s. 311.

⁵⁶ Barkan, "Toprak Meselesi", s. 852.

ve vergi üzerinde durularak eski yönetime özlem duyulmaktaydı.⁵⁷ Eski döneme özlem batıyı örnek almakla son buldu. III. Selim öneminde Avusturya'ya gitmiş olan Reisü'l-Küttab Ebu Bekir Ratıf Efendi, Avrupa'yı bildiğinden geriye dönmenin fayda sağlamayacağını ifade etti. Daha sonra ki yıllarda ıslahat çalışmalarında batıya eğilim gittikçe arttı. Hatta batının Osmanlıya yapmış olduğu baskıdan kurtulmanın yolu olarak görülmeye başlandı.⁵⁸

Osmanlı devlet adamlarının yeni hazırlamış oldukları raporlar doğrultusunda artık Osmanlı, eskiye dönme çabalarından çok batıyı örnek almaya başlamıştır. Osmanlı, II. Mahmut döneminde 3 Kasım 1839 yılında Tanzimat Fermanı ile tanışmıştır. Devletin birçok alanında merkez yönetiminde, taşra teşkilatı, güvenlik ordu, eğitim-öğretim, basın yayın, sağlık, dış ilişkiler de olduğu gibi maliyede de yeniliklere gidilmiştir.⁵⁹ Osmanlı mali açıdan sıkıntı içerisinde olduğu için mali düzenlemelere önem veriyordu. Tanzimat Fermanının en önemli vaatleri arasında vergiler geliyordu. Devlet bu konuda daha modern bir değişimlere gitmek istiyordu. Kamu gelirlerini arttırmak, üretim alanlarının genişlemesi dolayısıyla ortaya çıkan yeni mal ve hizmetleri vergilendirmek ihtiyacı hissedilmekteydi. Bu amaçla yeni düzenlemeler yapılması gerekiyordu.⁶⁰ Mal ve can güvenliği sağlanarak ülkenin bayındır kılınması ile vergi ödeyenlerin güçleri artacak, devlet istediği vergileri kolaylıkla alabilecekti. Yüzyıllardan beri süre gelen iltizam sistemi kaldırıldı.⁶¹ Öteden beri varlığını sürdüren örfi vergiler, 1840 yılında kaldırılarak yerine an-cemaatin vergi adıyla tek bir vergi getirildi. Çeşitli isimlerle bir senede verdikleri toplam miktar belirlendi; bundan bir miktar indirilerek tek bir vergi şeklinde tahsil edilmeye başlandı. Vergi karşılığı olan angarya gibi uygulamalar kaldırıldı.⁶²

An-cemaatin vergide, hazinenin ihtiyacı olan gelir önceden tespit ediliyor ve mükellifler arasında paylaştırılıyordu. Fakat bu vergi aşamalı olarak kaldırılırken, yerine yeniden yapılacak tahrir dayanan emlak, arazi ve temettü vergilerinin getirilmesi kararlaştırıldı. Tanzimat'tan sonra 1844, 1859/60, 1882/1884 tarihli üç genel tahrir içinde en mükemmel olanıdır.⁶³

Tanzimat Fermanı'nın, vergilerde öngördüğü yeniliklerden öncelikle

⁵⁷ Akgündüz-Öztürk, *Yozgat Temettuat Defterleri*, s.19.

⁵⁸ Abdüllatif Şener, *Tanzimat Dönemi Osmanlı Vergi Sistemi*, İstanbul 1990, s. 20.

⁵⁹ Musa Çadırcı, "Tanzimat", *Osmanlı Ansiklopedisi*, C.V, Ankara 1999, s. 183.

⁶⁰ Abdullah Saydam, "Tanzimat Devri Reformları", *Genel Türk Tarihi*, C.VII, Ankara 2002, s.276-77.

⁶¹ Çadırcı, "Tanzimat", s.194.

⁶² Saydam, "Reformlar", s. 277.

⁶³ Şener, *Vergi Sistemi*, s.105.

uygulamaya konulan kurum muhassıllıktır. Muhassıllar, çeşitli bölgelere atanmışlar ve gittikleri yerlerde ilk iş olarak birer meclis kurmalarıydı ve Muhassıllar tarafından kurulan bu meclislere “Meclis-i Muhassilin” denildiği gibi “Memleket Meclisi” veya “Müzakere Meclisi” de denilirdi. Bu meclisler, daha sonra muhassıllık kurumunun kaldırılması ile Eyalet Meclisi haline getirildi.⁶⁴ Meclis-i Vâlâ tarafından 25 Ocak 1840 yılında hazırlanan bir nizamname ile muhassıllık kurumunun görevleri belirlendi. Hazineye ait bütün gelir kaynaklarının defterleri muhassıllara verilecekti. Kayıtları bulunmayan veya bulunamayan gelirler, saptanıp kayda geçirilecek ve en kısa süre içerisinde ilgililerce hazineye bildirilecekti.⁶⁵ Diğer bir görevleri, nüfus ve emlâk tahriri yapmaları idi. Muhassıllar yönetmenlik gereği yanlarına verilen kâtiplerle birlikte mal ve emlak sayımına başlamışlardır. Tanzimat’ın aktif olduğu yerlerde yapılan bu sayımlar sonucu Emlâk, Arazi ve Hayvanat Defterleri adıyla bilinen defterler meydana getirilmiştir.⁶⁶

Dönemin sosyo-ekonomik koşulları, sürmekte olan alışkanlıklar, bilgi yetersizliği ve benzeri nedenlerle kâğıt üstünde yararlı gibi görünen bu kararları Tanzimat’ın öncelikle uygulandığı yerlerde bile bütünüyle uygulamaya koymak mümkün olamadı. Merkeze yakın yerlerde bile mal-mülk kısa sürede tamamlanamadı. Uygulama yarardan çok zarar getirdiği düşüncesi ile kaldırıldı. Yeniden iltizam usulüne geçildi. Ve taşra teşkilatında da önemli değişiklikler yapıldı. Vergi toplama görevi, köy ve mahalle muhtarlarına, sancak ve eyalet meclislerine, kaza müdürlerine verildi. Mal-mülk sayımı ağır ve eksik bir şekilde de olsa devam etti. Belirlenen gelirlere göre verilecek vergi, taksitle toplanarak sandık eminleri vasıtasıyla defterdarlara aktarılacak, eyalet giderleri hesaplandıktan sonra geriye kalan vergi hazineye gönderilecekti.⁶⁷ Tanzimat döneminde yapılan bu çalışmalar Osmanlıya bir yarar sağlamadı. Bu dönemde resmi para iyice değer kaybetti. Akçe’nin yerini önce %70 gümüş, %30 bakır bulunan para aldı. Daha sonra da bunun yerini kuruş aldı.⁶⁸

1.3.1. Temettuat Defterleri, İçeriği ve Önemi

Temettuat, kâr etmek, fayda görmek anlamına gelmektedir. Temettuat vergisi ise daha önce bahsetmiş olduğumuz gibi herkesin kazancına göre alınan, tüccar ve

⁶⁴ Şener, *Vergi Sistemi*, s.51.

⁶⁵ Çadırcı, *Sosyal ve Ekonomik Yapı*, s.208–09.

⁶⁶ Akgündüz-Öztürk, *Yozgat Temettuat Defterleri*, s.26.

⁶⁷ Çadırcı, “Tanzimat”, s.194.

⁶⁸ Saydam, “Reformlar”, s.278.

esnafın vereceği miktarı ve tahmini hesaplandıktan sonra yıllık gelir üzerinden yüzde üç olarak alınan vergidir.⁶⁹ XV. ve XVI. Yüzyılda tutulan tahrir defterlerden elde edilen bilgilerden çok daha fazlasını temettuat defterleri içermektedir. Hemen aynı tarihlerde nüfus sayımları da yapıldığından nüfusun tespiti açısından nüfus defterleri derecesinde mühim değillerse de hüviyetleri bakımından çok teferruatlı bilgileri elde etmekte kullanılmaktadırlar.⁷⁰ Temettuat defterleri, Osmanlı arşivlerinde bulunmaktadır ve maliye varidat kalemlerindedir. Tasnifi ve kataloglanmasında o tarihlerdeki idari taksimat esas alınmıştır. Defterler, içindeki bilgiler göz önünde bulundurularak alfabetik olarak eyaletlere ayrılmıştır. Her eyalet de kendi içerisinde alfabetik olarak kazalara ayrılmıştır. Defterler H.1256–1261, M.1840–45 tarihleri arasında toplam 17.747 adettir.⁷¹ Çok büyük bir kısmı 1845 tarihinde yapılan sayımlara aittir. Diğer geriye kalan ise 1840 yıllarda yapılan ilk tahrirlere ait defterlerdir.

H. 1256 (1840), 1261 (1845) tarihlerinde tutulan defterler arasında farklılıklar söz konusudur. 1256'da ki sayımlardan muhassıllar mesul olduğu için defterin sonunda muhassıllık, müftü, mal ve emlak kâtipleri ve meclis azalarının mühürleri var iken; 1261 sayımlı defterlerde değişiklik yapıldığından Müslümanların yazılması muhtar-ı evvel ve sânilerle köy imamları; gayr-i müslimlerin yazılması, varsa kocabaşlılarla papazların sorumluluğu altında yapılmış olup defterlerin bitiminde bunların mühürleri vardı.⁷² 1256 tarihli temettuat defterlerinin bir kısmında kişinin sahip olduğu mal varlıkları bazen öbek öbek yazılmakta ve gayrimenkuller içerisinde özellikle haneler hakkında teferruata girilmektedir. Bazı defterlerde ise menkul ve gayrimenkuller hakkında ayrıntılara yer verilmemiştir. Farklı olan bu iki yöntem tahriri yürüten muhassıl, kâtip ve diğer görevlilerden kaynaklanmaktadır.⁷³ 1261 sayımında kıymet çıkarılarak yerine hasılat-ı senevisi yani geliri yazılmıştır. Ayrıca 1256 yılında tutulan defterler ile 1261 yılında tutulan defterlerde ki farklılık 1256 tarihli defterlerde hane reisinin vasıflarından bahsedilirken (Aksakallı, orta boylu vs.) 1261 tarihli defterlerde bundan bahsedilmektedir.⁷⁴ Şunu da belirtmekte yarar var

⁶⁹ Abdurrahman Vefik Sayın, *Tekâlif Kavaidi (Osmanlı Vergi Sistemi)*, Ankara 1999, s. 441; Şener, *Vergi Sistemi*, s. 108.

⁷⁰ Mübahat S. Kütükoğlu, "Osmanlı Sosyal ve İktisadi Tarihi Kaynaklarından Temettü Defterleri", *Belleten*, LIX/225, Ankara 1995, s.395.

⁷¹ *Başbakanlık Osmanlı Arşivi Rehberi*, İstanbul 2000, s.254.

⁷² Kütükoğlu, "Temettü Defterleri", s.397–98.

⁷³ Akgündüz-Öztürk, *Yozgat Temettuat Defterleri*, s.42.

⁷⁴ Akgündüz-Öztürk, *Yozgat Temettuat Defterleri*, s.42; Kütükoğlu, "Temettü Defterleri", s.398–399.

temettuat defterleri üzerinde araştırma yapan araştırmacıların üzerinde durduğu, temettuat defterleri arasındaki farklılıklardır. Yani farklı yörelerde tutulan defterlerde az da olsa farklılıklar görölmektedir.

Temettuat defterleri, sosyal tarih incelemesinde çok önemli kaynak niteliğindedir. Her hane reisini kayıt altına aldığı için bu hane reislerinin isimleri hakkında bilgi vermektedir. Buna lakaplarda dâhildir. Yani bazı hane reisleri lakapları ile kaydedilmiştir. Ayrıca hane reislerinin hangi mesleklerle meşgul oldukları hakkında da bilgi sunmaktadır. Bu açıdan bakıldığında araştırmacılara çok önemli bilgiler sunmaktadır.⁷⁵ Temettuat defterleri sadece sosyal tarih için değil aynı zamanda iktisadi tarih kaynağı olarak kullanılmaktadır. Defterlerin içerisinde kayıt altına aldıkları hane reislerine ait gayrimenkuller, tarlalar, hayvanlar da var. Bunlar üzerinden alınan vergilerden yola çıkarak çok önemli istatistik bilgilere ulaşılır. Madde olarak sıralayacak olursak temettuat defterleri bir bölgenin;

- 1- Demografik yapı,
- 2- Etnik yapı,
- 3- Fert düzeyinde menkul ve gayrimenkul kaynaklar,
- 4- Ferdin yıllık kazancı,
- 5- İşletmelerin büyüklüğü,
- 6- Toplam ve ayrıntılı vergi yükü,
- 7- İşgücü,
- 8- Kişilerin mesleği,
- 9- Yetiştirilen zirai ürün ve beslenen hayvanlar,
- 10- Ticari ve sınai müesseseler gibi bilgilere ulaşılmaktadır.⁷⁶

1.3.2. Kızılkoca Kazası, Karyelerinin Temettuat Defterleri

Kızılkoca kazasına bağılı karyelerin (Köylerin) temettuat defterlerini incelediğimizde kalıp olarak aynı olduğunu fakat işlemiş olduğumuz bazı köylerin temettuat defterleri farklıdır. Farklı olan temettuat defterleri Alişar ve Sungur köyelerine ait olan defterlerdir. Bu defterlerin diğer defterlerden farklılıkları meslek kısmı diğer defterlerde hane ve numaranın hemen yukarısında iken bu bahsetmiş olduğumuz defterlerde temettuat defterlerin son kısmında ve dikine bulunmaktadır. Ayrıca meslek kısmından sonra sene-i sabıkası ve aşar birlikte verilir toplanıyor.

⁷⁵ Kütükoğlu, “Temettü Defterleri”, s.399–403.

⁷⁶ Kütükoğlu, “Temettü Defterleri”, s.405–411; Akgündüz-Öztürk, *Yozgat Temettuat Defterleri*, s.17.

Fakat diğ er verilen bilgiler aynıdır. Biraz daha bahsedecek olursak bu köylerin defterlerinde aş ar bilgileri tam açıklanmaz ve aded-i ağ namın verilir verilmediğ i hakkında da bilgi verilmemektedir.⁷⁷

Diğ er temettuat defterlerinden incelemiş olduğ umuz defterlerin farklılığ ı defterin sonundaki mühürlerdir. Bazı defterlerde, muhtar-ı evvel, muhtar-ı sani ve karye imamının mühürleri varken bazı defterlerin sonunda sadece 1 bazen 2 mühürün olduğ unu görmekteyiz. Bazı defterlerin sonunda ise hiç mühürün olmadığı ve “zayı olduğu” notunun düşüldüğü görülmüştür.

Tablo 1.1: Köy Temettuat Defterlerinin Sonundaki Mühürler

HANE NO.	KÖY (KARYE) ADI	MUHTAR-I SANİ	MUHTAR-I EVVEL	KARYE-İ İMAM	
1	Akçakoyunlu	Yok	Yok	Yok	
2	Alemdar		Var	Var	
3	Alış ar	Yok	Yok	Yok	
4	Arablar	Yok	Yok	Yok	
5	Bahaeddin	Var	Var	Var	
6	Baş inayayla	Var	Var	Yok	
7	Battal	Var	Yok	Var	
8	Böhrenk	M. GM.	Yok	Yok	Var
9	Beyvelioğ lu	Var	Var	Yok	
10	Çakırhacılı	Yok	Yok	Var	
11	Çalılı	Var	Var	Var	
12	Çamurlu	Yok	Yok	Yok	
13	Çavuş	Yok	Var	Var	
14	Dağboymulu	Yok	Var	Yok	
15	Dayılı	Var	Yok	Var	
16	Dedik	Yok	Yok	Var	
17	Deliler	Yok	Yok	Yok	
18	Derekış la	Yok	Var	Var	
19	Divanlı	Var	Var	Var	
20	Ekinci Uş ağı	Yok	Var	Var	
21	Elmacılı-yı Bâlâ	Yok	Yok	Yok	
22	Erkekli	Yok	Var	Var	
23	Evcı	Var	Var	Yok	
24	Gedikhasanlı	Var	Yok	Var	
25	Gelingüllü	Yok	Var	Yok	
26	Gökçekış la	Yok	Var	Var	
27	Gurfe	Yok	Var	Yok	
28	Güdül Elma Hacılısı	Yok	İkisi Bir Mühürde		
29	Güllüoluk	Yok	Var	Var	
30	Halaçlı	Var	Var	Yok	
31	Hevgene-yi Sağ ir	Yok	Yok	Var	

⁷⁷ BOA.ML.VRD.TMT.d. No. 13981-15050.

32	İbrahim Hacıll	Yok	Var	Yok
33	İğdecik	Yok	Yok	Yok
34	İncirli-yi Kâfir (GM.)	Yok	Yok	Yok
35	işleğen	Yok	Yok	Yok
36	İyneci	Yok	Yok	Yok
37	Karabıyık	Yok	Yok	Yok
38	Karakaya	Yok	Yok	Yok
39	Kayacık	Yok	Var	Yok
40	Kazılı	Yok	Yok	Yok
41	Kediler (GM.)			
42	Kerimcik	Yok	Yok	Var
43	Kırık Ali Fakih	Yok	Yok	Yok
44	Köse Yusufllu	Var	Var	Var
45	Kuşçu	Yok	Yok	Yok
46	Kuyumcu	Var	Var	Yok
47	Küçükoğllu	Yok	İkisi Bir Mühürde	
48	Kürk	Yok	İkisi Bir Mühürde	
49	Lök	Yok	Var	Var
50	Makaroğllu (GM.)	Yok	Yok	Yok
51	Muhammedbeyli	Yok	Var	Var
52	Musabeyli	Yok	Var	Yok
53	Oyukkışla	Var	Yok	Var
54	Öyük (ma'a?) Abdallar	Yok	Yok	Yok
55	Paşa	Var	Var	Var
56	Penbecik	Yok	Var	Var
57	Saray	M.	Yok	Yok
		GM.		
58	Sarıhacılar	Var	Var	Yok
59	Selimli	Yok	Var	Var
60	Sungur	Yok	Yok	Yok
61	Tayfur	Yok	Var	Yok
62	Tayyib	Var	Var	Var
63	Topaç	Yok	Var	Var
64	Tuzlacık	Yok	Yok	Yok
65	Yassıağıl	Var	Var	Yok
66	Yortan	Yok	İkisi Bir Mühürde	

İncelemiş olduğumuz temettuat defterlerinin diğeri temettuat defterlerinden bir farkı da hane reisinin hesaplanan toplam temettuat kısmında bulunan verinin yanında başka bir verinin de varlığı söz konusudur. Bunun sebebi ilk bulunan verinin yanlışlığıdır. Fakat daha sonra bulunan verinin de yanlış bulunduğunu yani hesaplandığını gördük.

1.3.2.1. Temettuat Defterlerinde Hesaplama

Temettuat defterlerinin aşar kısmının hesaplanması şu şekilde yapılmaktadır. Üretilen hububatlardan buğday 3 kuruş 30 paradan, diğeri hububatlar 2 kuruş üzerinden hesaplanmaktadır. Örneğin; 16 kile buğdayı olan bir kimsenin vereceği

öşür 60 kuruştur (öncelikle 3 kuruştan hesaplandığında $3 \times 16 = 48$ kuruş. Daha sonra 30 paradan hesaplandığında $30 \times 16 = 480$ paradır. 40 para 1 kuruşa denk olduğundan $480 / 40 = 12$. Sonuç olarak $48 + 12 = 60$ kuruş çıkmaktadır). Hububatlardan alınan öşürler toplandıktan sonra toplam sonucun altına diğer öşür ve aded-i ağnam, kırtıl diğer resimler de eklendikten sonra hane reisinin bir senede vermiş olduğu vergi ortaya çıkarılmaktadır. Toplam temettuat verilerinin belirlenmesinde de 1260 senesi hem tarım hem de hayvan hâsılatların toplamıyla bulunmaktadır.

İKİNCİ BÖLÜM

TEMETTUAT DEFTERLERİNE GÖRE KIZILKOCA KAZASININ KÖYLERİ

2.1. Akçakoyunlu Köyü

2.1.1. Demografik ve Sosyal Yapı

Akçakoyunlu köyüne 16 hane kayıtlıdır. Bu hanelerden 14 hane ziraatçılık, diğer 2 hane (5. ve 13.hane) hizmetkârlık işini icra etmektedir. Köyün tahmini nüfusu 80 kişidir ve tamamı müslimdir. Bu köyde en fazla, Muhammet ve Ali isimleri (3'er defa) kullanılmıştır. Daha sonra Osman, Mustafa (2'şer defa) gibi isimler bu isimlerin haricinde de Yahya, Hamza, Halil, İsa, Ömer, Hasan gibi isimler kullanıldığı görülmektedir. Köyde isimlerin yanında: Dalgıç, Çormalı, Köle, Sarı, İstanbullu, Kıranbaş, İnanlı, Akdağlı ve Kara gibi lakapların kullanıldığı görülmektedir.

2.1.2. Tarım

Akçakoyunlu köyünde mesleği ziraatçı olan hane sahiplerinin mezru (Ekilmiş olan tarla) ve gayri mezru (Nadasa yani istirahatata bırakılan tarla) tarlaları vardır. Mezru ve gayri mezru tarlalar 15 ve 25'er dönümdür. Köyde 560 dönüm mezru ve gayri mezru tarla bulunmaktadır. Hane başına 17,5 dönüm düşmektedir. Mezru ve gayri mezru tarlaların toplam toprak içerisindeki oranı %46,5'dir. Mezru tarlaların 1260 yılının toplam geliri 5089,25 kuruştur. Hane başına 318 kuruş düşmektedir. Toplam gelir içerisindeki oranı %59,6'dır. 1261 yılının geliri ise 500 kuruş'tur.⁷⁸ Hane başına 31,2 kuruş düşmektedir. 1260 yılının geliri, 1261 yılı gelirine göre 4589,25, hane başına da 286,8 kuruş daha fazla olduğu görülmektedir.

Mezru ve gayri mezru tarlalardan hariç köyde bağ, bahçe ve cehri tarımı için de alan ayrıldığını görmekteyiz. Köyde var olan tüm haneler bağ tarımı yapmaktadır ve ayrılan alan 1 ve 2'şer dönüm olup toplam alan 19 dönümdür. Hane başına 1,18 dönüm düşmektedir. Bağ tarımına ayrılan toprağın, toplam toprak içerisindeki oranı %3,1'dir. Bağ tarımının 1260 yılının geliri 2052 kuruş'tur. Hane başına yaklaşık olarak 128,2 düşmektedir. Bu gelirin toplam gelirler içerisindeki oranı %24'tür. 1261 yılının geliri ise 1630 kuruştur. Hane başına 101,8 kuruş düşmektedir. 1260 yılının

⁷⁸ Başbakanlık Osmanlı Arşivleri Maliye Varidat Temettu defterleri No.15072, s.2-7, 1261 yılı gelirinin bu kadar düşük olmasının sebebi 7. ve 16. haneler hariç diğer hanelerin geliri yoktur. Defterde 1261 yılının başına bi-hasıl (Verimsiz) notu düşürülmüştür.

geliri, 1261 yılının gelirine göre 422, hane başına da 26,4 kuruş daha fazla olduğu görülmektedir. Bağ tarımı geliri üzerinden alınan vergi ise 228 kuruştur.⁷⁹

Köydeki bahçe tarımı incelendiğinde, 1 dönüm alanın ayrıldığı görülür ve toplam alan 7 dönümdür. Ayrılan toprağın toplam toprak içerisindeki oranı %1,1'dir. Bahçe tarımının 1260 yılının geliri 315 kuruş'tur. Hane başına 19,6 düşmektedir. Bu gelirin toplam gelirler içerisindeki oranı %3,6'dır. 1261 yılının geliri ise 290 kuruştur. Hane başına 18,1 kuruş düşmektedir. 1260 yılının geliri, 1261 yılının gelirine göre 25, hane başına da 1,5 kuruş daha fazla olduğu görülmektedir. Bahçe tarımı geliri üzerinden alınan vergi 35 kuruştur.⁸⁰

Köyde son olarak cehri tarımı yapılmaktadır. Cehri tarımını yapan hane reisleri cehri tarımına farklı alanlar ayırmıştır. Bazen 1 bazen 2 ve bazen de 3 dönüm alan ayırdıkları görülür ve ayrılan toplam alan 15 dönümdür. Cehri tarımı için ayrılan toprağın toplam toprak içerisindeki oranı %2,4'tür. Cehri tarımının 1260 yılının geliri 1080 kuruş'tur. Hane başına 67,5 kuruş düşmektedir. Bu gelirin toplam gelirler içerisindeki oranı %12,6'dır. 1261 yılının geliri ise 900 kuruştur. Hane başına yaklaşık 56,3 kuruş düşmektedir. 1260 yılının geliri, 1261 yılının gelirine göre 180, hane başına da 11,2 kuruş daha fazla olduğu görülmektedir. Cehri tarımı geliri üzerinden alınan vergi ise 120 kuruştur.

Akçakoyunlu köyünün hububat üretimi incelendiğinde, buğday ve arpadan başka hububat türü yetiştirilmemektedir. Yıllık buğday üretimi 113 kile'dir. Buğday ürünü üzerinden alınan vergi ise 423,75 kuruştur.⁸¹ Hane başına 7,06 kile buğday, 26,4 kuruş vergi düşmektedir. Buğdayın toplam hububat üretimi içerisinde %61,7 orana sahip olduğu görülür. Toplam vergi geliri içerisinde ki oranı ise %75,1'dir. Yıllık arpa üretimi 70 kile'dir. Arpa ürünü üzerinden alınan vergi 140 kuruştur. Hane başına 4,3 kile arpa, 8,75 kuruş vergi düşmektedir. Arpa'nın toplam hububat üretimi içerisinde %38,2 orana sahip olduğu görülür. Toplam vergi geliri içerisinde ki oranı ise %24,8'dir.

⁷⁹ BOA.ML.VRD.TMT.d.15072, s.3, Defterin vermiş olduğu veri 223 kuruştur. 6.hane bağcılık yaptığı halde vermesi gereken 5 kuruş bağ öşrünü vermediği görülmektedir. Bağ ve bahçe öşrü karıştırılmıştır. Bağ öşrü yerine bahçe öşrü ibaresi düşülmüştür.

⁸⁰ BOA.ML.VRD.TMT.d.15072, s.4, Defterin vermiş olduğu veri doğrudur. Fakat 8.hane bahçecilik yaptığı halde vermesi gereken 5 kuruş bahçe öşrünü vermediğini görmekteyiz. Köyde hiç bostan tarımı yapılmadığı halde 8.hanenin bostan öşrü verdiği görülmektedir. Bahçe öşrü, bostan öşrü olarak kaydedilmiştir.

⁸¹ BOA.ML.VRD.TMT.d.15072, s.5-6, Defterde 10, 11, 12. ve 14. hanelerde buğday ve arpadan almış olduğu öşür'ün verileri doğru olup toplamları yanlış. 15. ve 16 hanelerde ise buğdaydan alacağı öşrün verileri yanlıştır.

2.1.3. Hayvancılık

Akçakoyunlu köyünde toplam 164 adet hayvan bakılmaktadır. Bu hayvanların 81 adedini büyükbaş hayvanlar (19 sağman inek, 1 kısır inek, 11 döllu merkep, 2 yalsız merkep, 3 döllu deve, 1 dölsüz deve, 4 döllu kısırak, 26 koşu öküzü, 14 koşu camuşu), 83 adedini ise küçükbaş hayvanlar (47 sağman koyun, 18 kısır koyun, 18 sağman keçi) oluşturmaktadır. Büyükbaş hayvanın toplam hayvan sayısına oranı %49,4'dür. Küçükbaş hayvan sayısının toplam hayvan sayısına oranı da %50,5'dir. Hane başına büyükbaş hayvanlarda yaklaşık 5,06 küçükbaş hayvanlarda ise 5,18 adet düşmektedir.

Hayvancılığın yıllık gelirlerine baktığımızda büyükbaş hayvancılıktan 962 kuruş⁸², küçükbaş hayvancılıktan ise 348,5 kuruş elde edilmektedir. Büyükbaş hayvancılık gelirinden hane başına 60,1, küçükbaş hayvancılık gelirinden ise 21,7 kuruş düşmektedir. Büyükbaş hayvan geliri, toplam hayvan gelirlerinin %73,4 oranında iken küçükbaş hayvan geliri %26,5 oranındadır.

Köyde, küçükbaş hayvancılıktan vergi alınmaktadır. Alınan vergi, aded-i ağnam 6,55 kuruş 42,5 para'dır.

2.1.4. Mesleki ve Diğer Gelirler

Tarım ve hayvan gelirleri haricinde köyde, değirmencilik (Asiyap) ve hizmetkârlık mesleklerinden elde edilen gelir vardır. Değirmencilikten 600 ve hizmetkârlıktan 200 kuruş olmak üzere toplam elde edilen gelir 800 kuruştur. Köyde değirmencilik yapan hane sahiplerinin her ikisi de 3'er kuruş vergi vermektedir.

2.1.5. Vergi-yi Mahsusa ve Temettuat Oranları

Akçakoyunlu köyünün vergi-yi mahsusası 1085 kuruş'tur.⁸³ Hane başına 67,8 kuruş düşmektedir. Bu ortalamayı geçen hane sayısı 5'tir. 130 kuruş köyde verilen en yüksek, 15 kuruş verilen en düşük vergi-yi mahsusadır. Köyde gelirlere göre vergi alımının tam uygulanmadığı görüşündeyiz. Buna örnek verecek olursak; 130 kuruş vergi-yi mahsusa veren hane sahiplerinin gelirleri aynı değildir. Geliri çok olan az, geliri az olan çok vergi verdiği görülmektedir.

Akçakoyunlu köyünün toplam temettuat geliri 10646,75 kuruş'tur.⁸⁴ Hane

⁸² BOA.ML.VRD.TMT.d.15072, s.2, 1.hanede 1 döllu deve 100 kuruş üzerinden hesaplanmıştır.

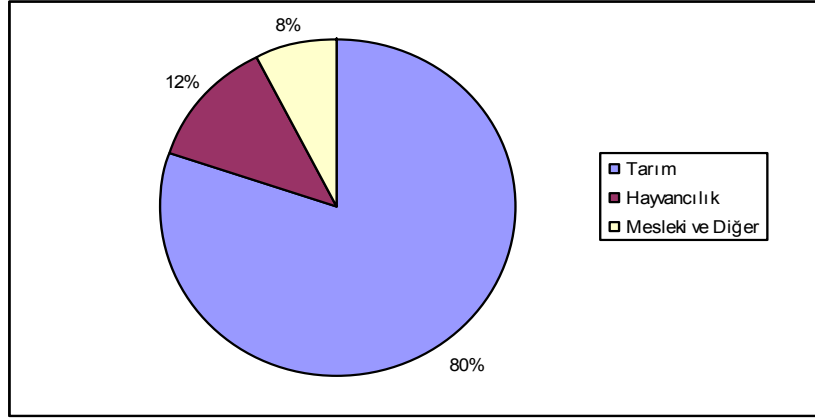
⁸³ BOA.ML.VRD.TMT.d.15072, s.7, Defterde köyün vermiş olduğu vergi 2081 kuruş olarak geçmektedir.

⁸⁴ BOA.ML.VRD.TMT.d.15072, s.7, Defterde bu 9442 kuruş olarak geçmektedir.

başına 665,4 kuruş düşmektedir. Ortalamayı geçen hane sayısı 8'dir.

Toplam temettuat gelirleri içerisinde %80,1 oran ile tarım, %12,3 oran ile hayvan, %7,5 oran ile diğer gelirler (meslek gelirleri v.s.) yer almaktadır.

Grafik 2.1: Akçakoyunlu Köyünün Gelir Dağılımı

Tablo 2.1: Akçakoyunlu Köyünün Temettuat Tablosu

Vergi-yi Mahsusa	Tarım Geliri	1260	1261
1085		8536,25	
Aşar ve Rusûm	Hayvan Geliri	1310,5	
959,3/42,5 (Para)	Mesleki ve Diğer Gelirler	800	2600
Toplam Temettuat		10646,75	

2.2. Alemdar Köyü

2.2.1. Demografik ve Sosyal Yapı

Alemdar köyüne 10 hane kayıtlıdır. Bu 10 hanenin tamamı ziraatçılık mesleğini icra etmektedir. Köyün tahmini nüfusu 50 kişidir ve tamamı müslimdir. Kullanılan isimlerin analizini yaptığımızda genellikle kullanılan isimler Muhammet, Mehmet, Osman, Halil, Hüseyin, Ahmet, Yakup gibi isimler kullanılmıştır. Köyde lakap olarak da; Ortakçı, Kibirli, Gül, Evecli gibi lakapların kullanıldığını görmekteyiz.

2.2.2. Tarım

Alemdar köyünde mezru ve gayri mezru tarlalar 15 ve 25'er dönümlüktür. Köyde toplam 160'ar dönüm mezru ve gayri mezru tarla bulunmaktadır. Hane başına 16 dönüm düşmektedir. Mezru ve gayri mezru tarlaların toplam toprak içerisindeki oranı %48,6'dır. Mezru tarlada yapılan tarımın 1260 yılının toplam geliri 3877,5 kuruş'tur. Bu gelirden hane başına yaklaşık 387,7 kuruş düşmektedir. Toplam gelir içerisindeki oranı %82,5'dir. 1261 yılının geliri ise 2020 kuruş'tur. Hane başına 202

kuruş düşmektedir. 1260 yılının geliri, 1261 yılının gelirine göre 1857,5 kuruş daha fazla olduğu görülmektedir.

Mezru ve gayri mezru tarlalarda yapılan tarım haricinde, bağ ve cehri tarımı yapılmaktadır. Alemdar köyünde 4 hane bağ tarımı yapmaktadır. Her bir hane bağ tarımı için 1 dönüm alan ayırmıştır. Toplam 4 dönüm alan bağ tarımı için ayrılmıştır. Hane başına 0,4 dönüm düşmektedir. Bağ tarımına ayrılan toprak, toplam toprak içerisindeki oranı %1,2'dir. Bağ tarımının 1260 yılının geliri 549 kuruş'tur. Hane başına 54,9 kuruş düşmektedir. Bu gelirin toplam gelirler içerisindeki oranı %11,6'dır. 1261 yılının geliri ise 450 kuruştur. Hane başına 45 kuruş düşmektedir. 1260 yılının geliri, 1261 yılının gelirine göre 99, hane başına 9,9 kuruş daha fazla olduğu görülmektedir. Bağ tarımı gelirinin üzerinden alınan vergi ise 61 kuruş'tur.

Cehri tarımını yapan hane sayısı 3'tür. Cehri tarımı için ayrılan alan 1 ve 2'ser dönümlük olup toplam 5 dönüm cehri tarla bulunmaktadır. Hane başına 0,5 dönüm düşmektedir. Cehriye ayrılan toprak, toplam toprak içerisindeki oranı %1,5'dir. Cehri tarımının 1260 yılının geliri 270 kuruş'tur. Hane başına 27 kuruş düşmektedir. Bu gelirin toplam gelirler içerisindeki oranı %5,7'dir. 1261 yılının geliri ise 210 kuruş'tur. Hane başına 21 kuruş düşmektedir. 1260 yılının geliri, 1261 yılının gelirine göre 60, hane başına ise 6 kuruş daha fazla olduğu görülmektedir. Cehri tarımının geliri üzerinden alınan öşür ise 30 kuruş'tur.⁸⁵

Alemdar köyünde, hububat üretimi incelendiğinde, buğday ve arpa yetiştirilmektedir. Yıllık buğday üretimi 100 kile'dir. Elde edilen buğday ürününden alınan vergi ise 375 kuruş'tur. Hane başına 10 kile buğday, 37,5 kuruş vergi düşmektedir. Buğdayın toplam hububat üretimi içerisinde %75,2 orana sahiptir. Toplam vergi geliri içerisinde ki oranı ise % 85'dir. Yıllık arpa üretimi 33 kile'dir. Arpa ürününden alınan vergi 66 kuruştur. Hane başına 3,3 kile arpa, 6,6 kuruş vergi düşmektedir. Arpa'nın toplam hububat üretimi içerisinde yaklaşık %24,8 orana sahiptir. Bu oran hane başına %2,48 düşmektedir. Toplam vergi geliri içerisinde ki oranı ise yaklaşık %15'dir.

2.2.3. Hayvancılık

Alemdar köyünde 126 aded hayvan bakılmaktadır. Bu hayvanların 54 adedini büyükbaş hayvan (16 sağman inek, 3 kısır inek, 10 döllu merkep, 1 döllu kısırak, 20

⁸⁵ BOA.ML.VRD.TMT.d.14013, s.2, Defterin vermiş olduğu veri 40 kuruştur. 2.hanenin 90 kuruş gelirinden 10 kuruş öşür yerine 20 kuruş öşür alındığı görülmektedir.

koşu öküzü, 4 koşu camuşu) 72 adedini ise küçükbaş hayvanlar (56 sağman keçi, 12 kısır keçi, 4 sağman koyun) oluşturmaktadır. Büyükbaş hayvanlar, hayvanların %42,8'ini, küçükbaş hayvanlar ise %57,1'ni oluşturmaktadır. Büyükbaş hayvanlardan hane başına 5,4 adet düşerken küçükbaş hayvanlardan ise 7,2 adet düşmektedir.

Hayvancılığın yıllık gelirlerine baktığımızda büyükbaş hayvancılıktan 278 kuruş, küçükbaş hayvancılıktan ise 179 kuruş⁸⁶ toplamda ise 457 kuruş elde edilmektedir. Büyükbaş hayvancılık geliri olarak hane başına 27,8, küçükbaş hayvancılık geliri olarak ise 17,9 kuruş düşmektedir. Büyükbaş hayvancılık geliri toplam hayvan gelirlerinin %60,8'ini, küçükbaş hayvancılık geliri ise %39,1'ini oluşturmaktadır.

Küçükbaş hayvancılıktan alınan vergi, aded-i ağnam vergisi Alemdar köyünde 5,25 kuruş 7 para'dır.

2.2.4. Mesleki ve Diğer Gelirler

Alemdar köyünde, tarım ve hayvancılık gelirlerinden başka değirmencilik ve çobancılık meslek gelirleri mevcuttur. Değirmencilikten 300, çobanlıktan ise 600 kuruş olmak üzere toplam 900 kuruş elde edilmektedir. Değirmen geliri üzerinden vergi verilmektedir ve bu 3 kuruştur.

2.2.5. Vergi-yi Mahsusası ve Temettuat Oranları

Alemdar köyü'nün toplam vergi-yi mahsusası 1450 kuruş'tur.⁸⁷ Hane başına 145 kuruş düşmektedir. Köyde gelirlere göre vergi alımının tam uygulanmadığı görüşündeyiz. Buna örnek verecek olursak; 150 kuruş vergi-yi mahsusa veren hane sahiplerinin gelirleri aynı değildir. Geliri çok olan az, geliri az olan çok vergi verdiği görülmektedir.

Köyün toplam temettuat geliri 6053,5 kuruştur.⁸⁸ Hane başına 605,35 kuruş düşmektedir. Ortalamayı geçen hane sayısı 5'tir.

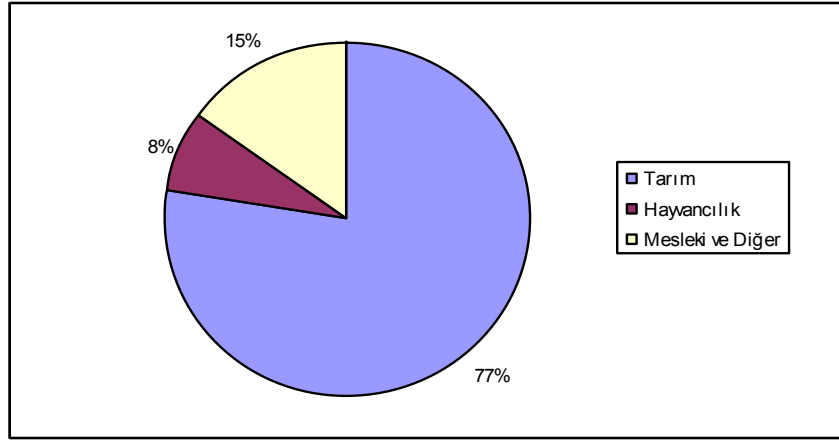
Toplam temettuat gelirleri içerisinde %77,5 oran ile tarım, %7,5 oran ile hayvan, %14,9 oran ile diğer gelirler (meslek gelirleri v.s.) yer almaktadır.

⁸⁶ BOA.ML.VRD.TMT.d.14013, s.5, Defterin vermiş olduğu verilere göre bu gelir 206 kuruştur. 2.hanede 3 kısır keçi 30 kuruş üzerinden hesaplanmıştır.

⁸⁷ BOA.ML.VRD.TMT.d.14013, s.5, Defterde köyün vermiş olduğu vergi 1040 kuruş olarak geçmektedir.

⁸⁸ BOA.ML.VRD.TMT.d.14013, s.5, Defterde bu 6023 kuruş olarak geçmektedir.

Grafik 2.2: Alemdar Köyünün Gelir Dağılımı

Tablo 2.2: Alemdar Köyünün Temettuat Tablosu

Vergi-yi Mahsusa 1450	Tarım Geliri	1260	1261
Aşar ve Rusûm	Hayvan Geliri	457	2680
540,25/ 7 (Para)	Mesleki ve Diğer Gelirler	900	
Toplam Temettuat		6053,5	

2.3. Alışar Köyü

2.3.1. Demografik ve Sosyal Yapı

Alışar köyüne 11 hane kayıtlıdır. Bu hanelerden 8'i ziraatçılık, 2'si hizmetkârlık (5. ve 9.hane) ve 1'i çobancılık (3.hane) mesleğini icra etmektedir. Köyün tahmini nüfusu 55 kişidir ve tamamı müslimdir. Alışar köyünde kullanılan isimler Mehmet, Muhammet, Osman, Musa, İsmail, Hüseyin, Ali, Satılmış gibi isimler bu isimlerin yanında da Kara, Evrenli, Çoban, Deli, Kırbaş, Hizmetkâr, Kâhya ve Kâh gibi lakapların da kullanıldığı görülmektedir.

2.3.2. Tarım

Köyde meleşği ziraatçı olan hane sahiplerinin mezru ve gayri mezru tarlaları vardır. Köyde ki mezru ve gayri mezru tarlalar 15 ve 25'er dönümlüktür. Alışar köyünde toplam 160'ar dönüm mezru ve gayri mezru tarla bulunmaktadır. Hane başına yaklaşık 15 dönüm düşmektedir. Mezru ve gayri mezru tarlaların toplam toprak içerisindeki oranı %49,3'tür. Mezru tarlanın 1260 yılının toplam geliri 4014 kuruş'tur. Bu gelir, hane başına yaklaşık 365 kuruş düşmektedir. Toplam gelir içerisindeki oranı %94,6'dır. 1261 yılının geliri ise 3100 kuruş'tur. Hane başına 281,8 kuruş düşmektedir. 1260 yılının geliri, 1261 yılının gelirine göre 914, hane başına ise 83,2 kuruş daha fazla olduğu görülmektedir.

Mezru ve gayri mezru tarlada yapılan tarım haricinde bağ tarımı yapılmaktadır. Alışar köyünde bağ tarımına ayrılan alan 2 dönümdür. Hane başına 0,36 dönüm düşmektedir. Bağ tarımına ayrılan toprak, toplam toprak içerisindeki oranı %1,2'dir. Bağ tarımının 1260 yılının geliri 225 kuruş'tur. Hane başına 20,4 kuruş düşmektedir. Bu gelirin toplam gelirler içerisindeki oranı %5,3'tür. 1261 yılının geliri ise 140 kuruş'tur. Hane başına 12,7 kuruş düşmektedir. 1260 yılının geliri, 1261 yılının gelirine göre 85, hane başına 7,7 kuruş daha fazla olduğu görülmektedir. Bağ tarımının geliri üzerinden alınan vergi veya hububat üretimi üzerinden olsun bunlar hakkında bilgi verilmemektedir.⁸⁹

2.3.3. Hayvancılık

Alışar köyünde 156 aded hayvan bakılmaktadır. Bu hayvanların 72 adedini büyükbaş hayvanlar (22 sağman inek, 7 kısır inek, 1 sağman camuş, , 9 dömlü merkep, 5 dömlü deve, 3 dömlü kısırak, 18 koşu öküzü, 6 koşu camuşu, 1 at) 84 adedini ise küçükbaş hayvanlar (23 sağman keçi, 11 kısır keçi, 50 sağman koyun) oluşturmaktadır. Büyükbaş hayvanlardan hane başına 6,5 aded düşerken küçükbaş hayvanlardan 7,6 aded düşmektedir. Büyükbaş hayvanlar, hayvanların %46,1'ni küçükbaş hayvanlar ise %53,8'ni oluşturmaktadır.

Hayvancılığın yıllık gelirlerine baktığımızda büyükbaş hayvancılıktan 1432 kuruş⁹⁰ küçükbaş hayvancılıktan ise 343,5 kuruş toplamda ise 1775,5 kuruş gelir elde edilmektedir.

Küçükbaş hayvancılıktan alınan vergi, aded-i ağnam vergisi bu defterde belirtilmemektedir.

2.3.4. Mesleki ve Diğer Gelirler

Köyde, tarım ve hayvancılık gelirleri haricinde değirmencilik, hizmetkârlık ve çobancılık mesleklerinde elde edilen gelirler vardır. Değirmencilikten 500, hizmetkârlıktan 350 ve çobancılıktan 150 kuruş gelir elde edilmekte olup toplamda bu 1000 kuruş etmektedir. Değirmencilik geliri üzerinden 3 kuruş vergi verilmektedir.

⁸⁹ BOA.ML.VRD.TMT.d.13981, s.2-7, Bu köy'ün temettuat defteri diğer köyün temettuat defterlerinden farklıdır. Bu defterin farkı hububat öşrü ile diğer öşürlerin toplamını (hangi üründen ne kadar alındığını) belirtmeden aşar vergisi altında belirtmiştir.

⁹⁰ BOA.ML.VRD.TMT.d.13981, s.7, Defterin vermiş olduğu verilere göre bu 1472 kuruştur. 11.hanede 1 dömlü merkep 50 kuruş üzerinden hesaplanmıştır.

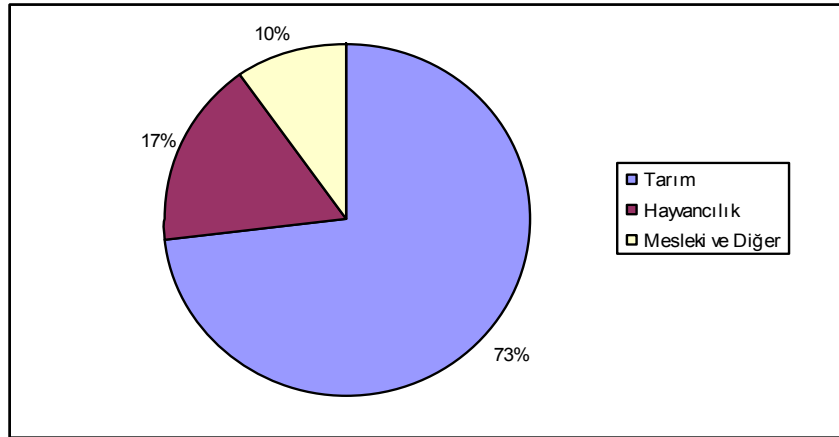
2.3.5. Vergi-yi Mahsusası ve Temettuat Oranları

Alışar köyü'nün toplam vergi-yi mahsusası 1410 kuruş'tur.⁹¹ Hane başına 128,1 kuruş düşmektedir. Bu ortalamayı geçen hane sayısı 7'dir. 225 kuruş en fazla verilen vergi-yi mahsusadır. En düşüğü ise 50 kuruştur. Köyde gelirlere göre vergi alımının tam uygulanmadığı görüşündeyiz. Buna örnek verecek olursak; 150 kuruş vergi-yi mahsusa veren hane sahiplerinin gelirleri aynı değildir. Geliri çok olan az, geliri az olan çok vergi verdiği görülmektedir.

Köyün toplam temettuat geliri 7014,5 kuruştur. Hane başına 637,6 kuruş düşmektedir. Bu ortalamayı geçen hane sayısı 5'tir.

Toplam temettuat gelirleri içerisinde %60,4 oran ile tarım, %25,3 oran ile hayvan, %14,2 oran ile diğer gelirler (meslek gelirleri v.s.) yer almaktadır.

Grafik 2.3: Alışar Köyünün Gelir Dağılımı

Tablo 2.3: Alışar Köyünün Temettuat Tablosu

Vergi-yi Mahsusa	Tarım Geliri	1260	1261
1410		4239	
Aşar ve Rusûm	Hayvan Geliri	1775,5	
	Mesleki ve Diğer Gelirler	1000	3240
	Toplam Temettuat	7014,5	

⁹¹ BOA.ML.VRD.TMT.d.13981, s.6-7, Defterde 9.hane sahibi Osman Kâhya oğlu İsmail'in vergi-yi mahsusası hakkında bilgi verilmemektedir. Alışar köyü'nün temettuat defteri farklı olduğundan, defterin sonunda toplam temettuat veya köyün vermiş olduğu vergi hakkında bilgi vermemektedir.

2.4. Arablı Köyü

2.4.1. Demografik ve Sosyal Yapı

Arablı köyü'nde 8 hane vardır. Bu 8 hanenin tamamı ziraatçılık işini icra etmektedir. Köyün tahmini nüfusu 40 kişidir ve bunları tamamı müslimdir. Kullanılan isimler; Ahmet, Muhammet, İbrahim, Musa, Ali ve İbiş gibi isimler kullanılmıştır. Lakaplara baktığımızda, Köylü, Külhöyüklü, Deli, Kara, Arapkirli, Değirmenci ve Pala bıyık gibi lakaplar kullanılmıştır.

2.4.2. Tarım

Arablı köyünde mezru ve gayri mezru tarlaların alanları 15, 25 ve 40'aşar dönümlüktür. Köyde toplam 160'ar dönüm mezru ve gayri mezru tarla bulunmaktadır. Hane başına 20,6 dönüm düşmektedir. Mezru ve gayri mezru tarlaların toplam toprak içerisindeki oranı %47,9'dur. Mezru tarlanın 1260 yılının toplam geliri 3344 kuruştur. Bu gelirden hane başına 418 kuruş düşmektedir. Toplam gelir içerisindeki oranı %59,3'tür. 1261 yılının geliri ise 2864 kuruş'tur. Hane başına 358 kuruş düşmektedir. 1260 yılının geliri, 1261 yılının gelirine göre 480, hane başına 60 kuruş daha fazla olduğu görülmektedir.

Mezru ve gayri mezru tarlalar haricinde bostan ve cehri tarımı içinde ayrılan topraklar vardır. Arablı köyünde 7 hane bostan tarımını yapmaktadır ve bostan tarımı 1 ve 2 dönümlük alanlarda yapılmaktadır. Yani toplam 11 dönüm bostan tarlası bulunmaktadır. Hane başına 1,37 dönüm düşmektedir. Bostan tarımı için ayrılan toprak, toplam toprak içerisindeki oranı %3,1'dir. Bostan tarımının 1260 yılının geliri 1845 kuruş'tur. Hane başına 230,6 kuruş düşmektedir. Bu gelirin toplam gelirler içerisindeki oranı %32,7'dir. 1261 yılının geliri ise 1220 kuruştur. Hane başına 152,5 kuruş düşmektedir. 1260 yılının geliri, 1261 yılını gelirine göre 625, hane başına 78,1 kuruş daha fazla olduğu görülmektedir. Bostan tarımı geliri üzerinden alınan vergi ise 205 kuruştur.⁹²

Köyde, 7.hane sahibi Abdüsselam oğlu Ali cehri tarımı yapmaktadır. Cehri tarımı için ayrılan alan ise 3 dönümdür. Hane başına 0,12 dönüm düşmektedir. Cehriye ayrılan toprak, toplam toprak içerisindeki oranı %0,8'dir. Cehri tarımının 1260 yılının geliri 450 kuruş'tur. Hane başına 56,2 kuruş düşmektedir. Bu gelirin toplam gelirler içerisindeki oranı %7,9'dur. 1261 yılının geliri ise 300 kuruş'tur.

⁹² BOA.ML.VRD.TMT.d.15045, s.2, Defterin vermiş olduğu veri 175 kuruştur. 4.hanenin bostan tarlası ve bu tarlanın 1260 yılının gelirininin 270 kuruş olmasına rağmen 30 kuruş öşür vermediği veya kayıt altına alınmadığını görüyoruz

Hane başına 37,5 kuruş düşmektedir. 1260 yılının geliri, 1261 yılının gelirine göre 150, hane başına 18,7 kuruş daha fazla olduğu görülmektedir. Cehri tarımının geliri üzerinden alınan vergi ise 50 kuruş'tur.

Arablı köyünde hububat üretimi incelendiğinde, buğday ve arpa yetiştirilmektedir. Yıllık buğday üretimi 80 kile'dir. Elde edilen buğday ürünü üzerinden alınan vergi ise 293 kuruş'tur. Hane başına 10 kile buğday, 36,6 kuruş vergi düşmektedir. Buğdayın toplam hububat üretimi içerisinde %68,9 orana sahiptir. Toplam vergi geliri içerisinde ki oranı ise % 80,2'dir. Yıllık arpa üretimi 36 kile'dir. Elde edilen arpa ürününün üzerinden alınan vergi 72 kuruştur. Hane başına 4,5 kile arpa, 9 kuruş vergi düşmektedir. Arpa'nın toplam hububat üretimi içerisinde %31 orana sahiptir. Toplam vergi geliri içerisinde ki oranı ise %19,7'dir.

2.4.3. Hayvancılık

Arablı köyünde 106 aded hayvan bakılmaktadır. Bu hayvanların 41 adedi büyükbaş hayvan (22 sağman inek, 5 kısır inek, 1 sağman camuş, 10 döllu merkep, 3 döllu kısırak, 14 koşu öküzü ve 10 koşu camuşu) 65 adedini ise küçükbaş hayvan (15 sağman keçi, 10 kısır keçi, 30 sağman koyun, 10 kısır koyun,) oluşturmaktadır. Büyükbaş hayvanlardan hane başına 5,1 düşerken küçükbaş hayvanlardan 8,1 düşmektedir. Büyükbaş hayvanlar, hayvanların %38,6'sını, küçükbaş hayvanlar ise %61,3'ünü oluşturmaktadır.

Hayvanların yıllık gelirlerine baktığımızda büyükbaş hayvancılıktan 434 kuruş küçükbaş hayvancılıktan ise 237,5 kuruş toplamda ise 671,5 kuruş elde edilmektedir.

Küçükbaş hayvancılıktan elde edilen gelir üzerinden alınan vergi, aded-i ağnam vergisi Arablı köyünde 4,25, kırtıl ise 15 kuruştur.

2.4.4. Mesleki ve Diğer Gelirler

Arablı köyünde tarım ve hayvancılık haricinde çobancılık ve hizmetkârlık mesleklerinden elde edilen gelir vardır. Çobancılıktan 400, hizmetkârlıktan 150 kuruş olmak üzere toplam 550 kuruş gelir elde edilmektedir.

2.4.5. Vergi-yi Mahsusası ve Temettuat Oranları

Arablı köyü'nün toplam vergi-yi mahsusası 775 kuruş'tur.⁹³ Hane başına yaklaşık 96,8 kuruş düşmektedir. Hane başına düşen ortalama geçici hane sayısı

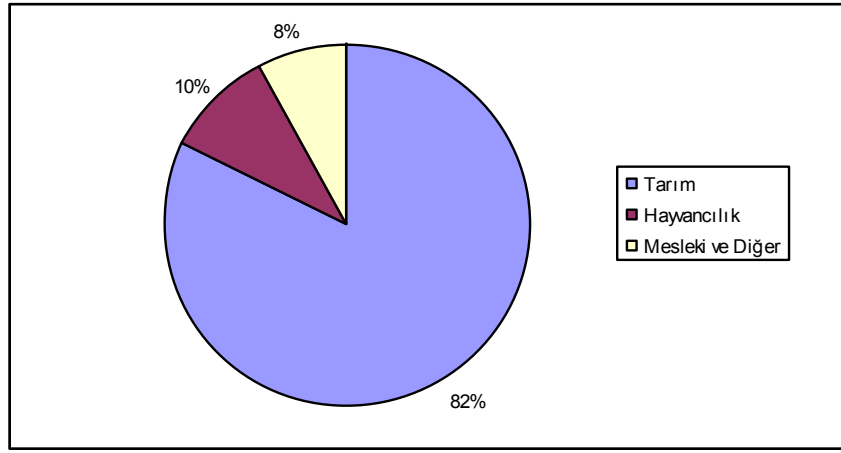
⁹³ BOA.ML.VRD.TMT.d.15045, s.3, Defterde köyün vermiş olduğu vergi 925 kuruş olarak geçmektedir.

4'tür. En fazla vergi-yi mahsusa 200 kuruş iken en düşük 25 kuruştur. Köyde gelirlere göre vergi alımının tam uygulanmadığı görüşündeyiz. Buna örnek verecek olursak; 70 kuruş vergi-yi mahsusa veren hane sahiplerinin gelirleri aynı değildir. Geliri çok olan az, geliri az olan çok vergi verdiği görülmektedir.

Köyün toplam temettuat geliri 6860,5 kuruştur.⁹⁴ Hane başına 857,5 kuruş düşmektedir. Bu ortalamayı geçen hane sayısı 3'tür.

Toplam temettuat gelirleri içerisinde %82,1 oran ile tarım, %9,7 oran ile hayvan, %8,1 oran ile diğer gelirler (meslek gelirleri v.s.) yer almaktadır.

Grafik 2.4: Arablı Köyünün Gelir Dağılımı

Tablo 2.4: Arablı Köyünün Temettuat Tablosu

Vergi-yi Mahsusa	Tarım Geliri	1260	1261
775		5639	
Aşar ve Rusûm	Hayvan Geliri	671,5	
639,25	Mesleki ve Diğer Gelirler	550	
Toplam Temettuat		6860,5	

2.5. Bahaeddin Köyü

2.5.1. Demografik ve Sosyal Yapı

Bahaeddin köyüne 60 hane kayıtlıdır.⁹⁵ Bu köyde 45 hane reisi ziraatçılık, 6'sı hizmetkârlık (13, 42, 44, 51, 56. ve 59.hane), 4'ü çobancılık (16, 22, 25. ve 30.hane), 1'i devecilik (20.hane), 1'i haymenişin mesleğini icra etmektedir. Köyde 1 hane sahibinin (45.hane) mesleği belirtilmemiş, 1 hane sahibi yetim (2.hane) ve 1 hane

⁹⁴ BOA.ML.VRD.TMT.d.15045, s.3, Defterde 6858 kuruş 20 para olarak geçmektedir.

⁹⁵ BOA.ML.VRD.TMT.No.13985, s.15, Defterde hane sayısı 59 hane olarak geçer. 47.haneden sonraki hane 48 yerine tekrar 47 olarak kaydedilmiştir.

sahibi de (38.hane) meczub olarak kaydedilmiştir. Köyün tahmini nüfusu 300 kişidir ve tamamı müslimdir. Köyde Ali, Mustafa ve Muhammet (6'er defa), Ahmet, Hasan ve Veli (5'er defa), İsmail, Hüseyin ve Bekir (3'er defa) ve Yusuf, Musa, Bektaş, Halil gibi isimler kullanılmıştır. Kullanılan bu genel isimler haricinde Cafer, Mahmut, Eyüp, Süleyman ve Maksut gibi isimlerin kullanıldığı da görülmüştür. Köyde; Yetim, Kâhya, İmam, Kara, Arap, Demirci, Emir, Bezirci, Tekyeşin, Kel, Çolak, Kulakçı, Çerçi, Keş, Deli, Tekbeyik, Çoban, Sivaslı, Sülük, Hasber ve Akşa gibi lakaplarında kullanıldığı görülmektedir.

2.5.2. Tarım

Bahaeddin köyünde mesleği ziraatçı olan hane reislerinin mezru ve gayri mezru tarlaları vardır. Köyde mezru ve gayri mezru tarlalar 15, 25 ve 35'er dönümlüktür. Köyde toplam 885 dönüm mezru ve gayri mezru tarla vardır.⁹⁶ Hane başına 14,7 dönüm düşmektedir. Mezru ve gayri mezru tarlanın toplam tarıma ayrılan alan içerisinde ki oranı %49,2'dir. Mezru tarlanın 1260 yılının geliri 29705 kuruş'tur. Bu gelirden hane başına 495 kuruş düşmektedir. 1260 yılında elde edilen gelir, toplam elde edilen gelirler arasında %89,2 orana sahiptir. Köyün 1261 yılının geliri ise 24240 kuruştur. Hane başına 404 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 5465 kuruş, hane başına 91 kuruş daha az olduğu görülmektedir.

Bahaeddin köyünde mezru tarlada yapılan tarım haricinde bağ, bahçe ve bostan tarımı da yapılmaktadır. Bağ tarımına ayrılan alanlar ise 1 ve 2'er dönümlüktür. Köyde bağ tarımına ayrılan alan 8 dönümdür. Hane başına 0,13 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %0,4 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 1140 kuruştur. Hane başına 19 kuruş düşmektedir. 1260 yılında elde edilen gelir, yıllık gelirler arasında %3,4 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 1060 kuruştur. Hane başına bu orandan 17,6 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 80, hane başına ise 1,4 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bağ tarımı geliri üzerinden alınan öşür 126,6 kuruştur.⁹⁷

Bostan tarımı incelendiğinde, köyde bostan tarımına ayrılan alanlar 1 ve 2'er dönümlüktür. Köyde bostan tarımı için toplam 10 dönüm alan ayrılmıştır. Hane

⁹⁶ BOA.ML.VRD.TMT.No.13985, s.7, 17.hanenin mezru tarla ve gayri mezru tarla yazıldıkları halde kaç dönüm oldukları hakkında bilgi verilmemektedir. Ayrıca mezru tarla ne kadar olduğu belirtilmediği halde 1260-61 yılı gelirleri belirtilmiştir. Biz köydeki diğer verilerden hareket ederek hesaplamamızı 15 dönüm üzerinden yapmaktayız.

⁹⁷ BOA.ML.VRD.TMT.No.13985, s.3-10, Bağdan alınan öşür, defterin vermiş olduğu veri 185 kuruştur. 6. ve 28.hanelerin bağları olmadığı halde 10 ve 15 kuruş bağ öşrü verdiğini görmekteyiz. 28.hanede bağ ve bahçe öşrü karıştırılmıştır.

başına 0,16 düşmektedir. Tarıma ayrılan alan içerisinde %0,5 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 1125 kuruş olup buradan hane başına 18,7 düşmektedir. 1260 yılının gelirleri, yıllık gelirler arasında %3,3 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 812 kuruştur. Hane başına 13,5 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 313, hane başına 5,2 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bostan tarımı geliri üzerinden alınan öşür 125 kuruştur.⁹⁸

Bahçe tarımı incelendiğinde, köyde bahçeler, 1 ve 3'er dönümlüktür. Bahçe tarımına toplam 10 dönüm alan ayrıldığını görmekteyiz. Hane başına 0,16 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %0,5 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 1305 kuruştur. Hane başına 21,7 kuruş düşmektedir. 1260 yılının geliri, yıllık gelirler arasında %3,9 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 990 kuruştur. Hane başına bu orandan 16,5 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 315, hane başına ise 5,2 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bahçe tarımı geliri üzerinden alınan öşür 145 kuruştur.⁹⁹

Köyün hububat üretimi incelendiğinde buğday, arpa, burçak ve mercimek yetiştirilmektedir. Yıllık buğday üretimi 660 kile'dir. Buğday ürünü geliri üzerinden alınan vergi ise 2475 kuruş'tur. Hane başına 11 kile buğday, 41,2 kuruş vergi düşmektedir. Buğdayın toplam hububat üretimi içerisinde %62 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %75,3'tür. Köyde yıllık arpa üretimi ise 361 kile'dir. Arpa ürünü üzerinden alınan vergi 722 kuruş'tur. Hane başına 6 kile arpa, 12 kuruş vergi düşmektedir. Arpa'nın toplam hububat üretimi içerisinde %33,9 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %21,9'dur. Yıllık burçak üretimi 33 kile'dir. Burçak ürünü üzerinden alınan vergi ise 66 kuruş'tur. Hane başına 0,5 kile burçak, 1,1 kuruş vergi düşmektedir. Burçağın toplam hububat üretimi içerisinde %3,1 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %2'dir. Son olarak yetiştirilen hububat mercimektir. Yıllık üretimi 10 kiledir. Alınan vergi 20 kuruştur. Hane başına 0,1 mercimek, 0,3 kuruş vergi düşmektedir. Hububat üretimi içinde %0,9, alınan vergi içerisinde %0,6 orana sahiptir.

⁹⁸ BOA.ML.VRD.TMT.No.13985, s.8, Bostandan alınan öşür, defterin vermiş olduğu veri 140 kuruştur. 23.hanenin bostanı olmadığı halde 15 kuruş bostan öşrü verdiğini görmekteyiz. Bostan ve bahçe öşrü karıştırılmıştır.

⁹⁹ BOA.ML.VRD.TMT.No.13985, s.4-5-6-9, Bahçeden alınan öşür, defterin vermiş olduğu veri 130 kuruştur. 7.hanenin bahçesi olmadığı halde 15 kuruş öşür verdiğini, 23. ve 28.hanelerin bahçeleri olmadığı halde 15'er kuruş bahçe öşrü vermediğini görmekteyiz. 23.hanenin öşrü bostan, 28.hanenin öşrü ise bağ öşrü ile karıştırılmıştır.

2.5.3. Hayvancılık

Bahaeddin köyünde toplam 1918 aded hayvan bakılmaktadır. Bu hayvanların 319 adedi büyükbaş hayvanlar (81 sağman inek, 20 kısır inek, 4 sağman camuş, 51 dömlü merkep, 1 dölsüz merkep, 7 dömlü deve, 9 dölsüz deve, 4 yalsız deve, 20 dömlü kısırak, 94 koşu öküzü, 24 koşu camuşu ve 4 at), 1599 adedini ise küçükbaş hayvanlar (1160 sağman koyun, 205 kısır koyun, 170 sağman keçi, 64 kısır keçi) oluşturmaktadır. Büyükbaş hayvan olarak hane başına 5,3 aded, küçükbaş hayvan olarak ise 26,6 hayvan düşmektedir. Büyükbaş hayvanlar toplam hayvanların %16,6'sını küçükbaş hayvanlar ise %83,3'ünü oluşturmaktadır.

Büyükbaş hayvan geliri toplam 4422 kuruş'tur. Buradan hane başına 73,7 kuruş düşmektedir. Büyükbaş hayvan geliri, toplam hayvancılık geliri içerisinde %42,1 oranına sahiptir. Küçükbaş hayvan geliri ise toplam 6061,5 kuruştur.¹⁰⁰ Hane başına 101 kuruş düşmektedir. Hayvan gelirleri arasında %57,8 paya sahiptir. Küçükbaş hayvancılıktan alınan vergi, aded-i ağnam 96 kuruş 82,5 para'dır. Köyde kırtıl vergisi de alınmaktadır. Bu vergi 310 kuruştur.

2.5.4. Mesleki ve Diğer Gelirler

Bahaeddin köyünün mesleki geliri olarak hizmetkârlıktan 1100, çobancılıktan 600, devecilikten (kira) 500, imamlıktan 50 ve çalgıcılıktan 200 ve diğer gelirlerden 150 kuruş¹⁰¹ olmak üzere tarım ve hayvancılık haricinde toplam 2600 kuruş geliri vardır.

2.5.5. Vergi-yi Mahsusası ve Temettuat Oranları

Bahaeddin köyü'nün toplam vergi-yi mahsûsa'sı 6063 kuruş'tur.¹⁰² Hane başına 101 kuruş düşmektedir. Hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 21'dir. 330 kuruş verilen en fazla vergi-yi mahsusadır. En düşük ise 18 kuruştur. Bahaeddin köyünde gelirlere göre vergi alımının tam uygulanmadığı görüşünderiz. Buna örnek verecek olursak; 330 kuruş vergi-yi mahsusa veren hanelere baktığımızda gelirler aynı değildir. Ama alınan vergi aynı bir diğer deyişle geliri çok

¹⁰⁰ BOA.ML.VRD.TMT.No.13985, s.3-4-5-6-9-10-13-14, 9.hanede 5 kısır keçi 32,5, 11.hanede 5 sağman keçi 11,75, 26.hanede 15 sağman koyun 82, 40.hanede 2 sağman keçi 4,5 kuruş üzerinden hesaplanmıştır. 37.hanede 30 aded kısır koyunu 3 üzerinden, 53.hanede kısır koyun iki defa hesaplanmıştır. Ayrıca 5, 7, 8, 14, 15, 28, 37. ve 43.hanelerde 1 sağman koyun 4 kuruş üzerinden hesaplanmıştır.

¹⁰¹ BOA.ML.VRD.TMT.No.13985, s.16, 49.hane sahibi için "şunun bunun ianesiyle geçinmekte olduğu" notu düşürüldüğü halde 100 kuruş geliri olduğu kaydedildiği görülmektedir.

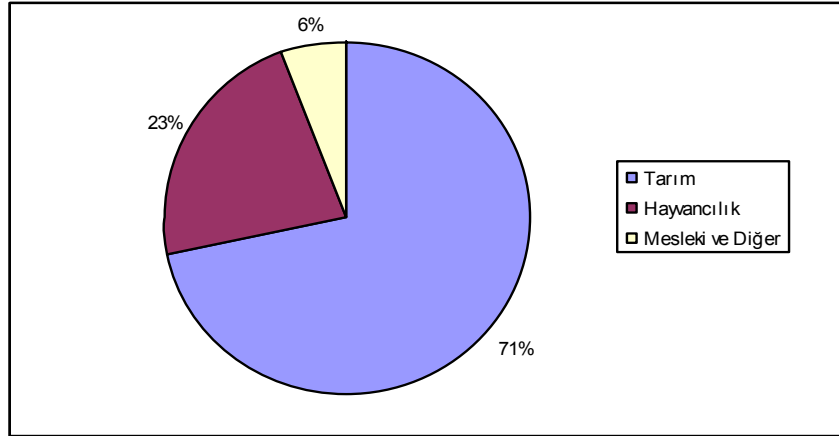
¹⁰² BOA.ML.VRD.TMT.No.13985, s.7-19, 20.hane sahibinin devecilikten geliri olduğu halde vergi-yi mahsusa vermediği görülmektedir. Defterde köyün vermiş olduğu vergi 6000 kuruş olarak geçmektedir.

olan az, geliri az olan çok vergi verdiği görülmektedir.

Köyün toplam temettuat geliri 46358,5 kuruş'tur.¹⁰³ Hane başına 772,6 kuruş düşmektedir. Bu hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 18'dir.

Toplam temettuat gelirleri içerisinde %71,7 oran ile tarım, %22,6 oran ile hayvan, %5,6 oran ile diğer gelirler (meslek gelirleri v.s.) yer almaktadır.

Grafik 2.5: Bahaeddin Köyünün Gelir Dağılımı

Tablo 2.5: Bahaeddin Köyünün Temettuat Tablosu

Vergi-yi Mahsusa	Tarım Geliri	1260	1261
6063		33275	
Aşar ve Rusûm	Hayvan Geliri	10483,5	
4085,6/82,5 (Para)	Mesleki ve Diğer Gelirler	2600	27102
Toplam Temettuat		46358,5	

2.6. Başınayayla Köyü

2.6.1. Demografik ve Sosyal Yapı

Başınayayla köyüne 30 hane kayıtlıdır. Bu köyde 14'ü ziraatçılık, 7'si hizmetkârlık (4, 11, 12, 16, 18, 22. ve 29.hane) ve 2'si Osmanlı ma'ruzu (9. ve 17.hane), 1'i imamlık (1.hane), 1'i Bostancı (19.hane), 1'i hatiplik (25.hane) ve 1'i köçekçilik (28.hane) mesleğini icra etmektedir. Köyde 1 dilenci (24.hane), 1 talebe (27.hane) ve 1 'ama (23.hane) olarak kaydedilmiştir. 8.hane sahibi Sipahi oğlu Murtaza ziraatçılık mesleği yanında muhtarlıkta yapmaktadır. Köyün tahmini nüfusu 150 kişidir ve tamamı müslimdir. Köyde Muhammet (5'er defa), Osman (4'er defa) ve Halil (3'er defa) ismi daha çok kullanılmıştır. Bu isimlerin yanında Yusuf, Ahmet, Bekir, İbrahim, Hüseyin, Hamza, Yakup, Süleyman ve Mustafa gibi isimler de

¹⁰³ BOA.ML.VRD.TMT.No.13985, s.19, Defterde bu 46831 kuruştur.

kullanılmıştır. Genel olarak bu isimlerden farklı olarak ta Safirullah, Abdurrahman, Abdüllatif, Murtaza ve Nuri gibi isimlerin kullanıldığı görülmektedir. Köyde; lakap olarak da Kel, Sipahi, Topal, Çulçu, Çömez, Aşık, Kara, Sacak, Deli, Köcekçi, Celeb, Safer ve Efendi gibi lakapların kullanıldığı görülmektedir.

2.6.2. Tarım

Başınayayla köyünde ziraatçı mesleğini icra eden hane sahiplerinin mezru ve gayri mezru tarlaları vardır. Köyde mezru ve gayri mezru tarlalar 15 ve 25'er dönümlüktür. Köyde toplam 220 dönüm mezru ve gayri mezru tarla vardır. Hane başına 7,3 dönüm düşmektedir. Mezru ve gayri mezru tarlanın toplam tarıma ayrılan alan içerisinde ki oranı %46,8'dir. Mezru tarlanın 1260 yılının toplam geliri 3889 kuruş'tur. Bu gelirden hane başına 129,6 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %61 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 2190 kuruştur. Hane başına 73 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 1699 kuruş, hane başına 56,6 kuruş daha az olduğu görülmektedir.

Başınayayla köyünde mezru tarla haricinde bağ, bahçe ve bostan tarımı da yapılmaktadır. Köyün bağ tarımını incelediğimizde köyde, bağa ayrılan alanlar 1 dönümdür ve köyün toplam 18 dönüm bağı vardır. Hane başına 0,6 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %3,8 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 1620 kuruştur. Hane başına 54 kuruş düşmektedir. 1260 yılında elde edilen gelirleri arasında %25,4 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 1170 kuruştur. Hane başına bu orandan 39 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 450, hane başına ise 15 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bağ tarımı geliri üzerinden alınan öşür 180 kuruştur.¹⁰⁴

Bostan tarımı incelendiğinde, köyde sadece 1 hane sahibi bostan tarımı yapmaktadır ve bostan tarımına 1 dönüm alan ayırmıştır. Hane başına 0,03 düşmektedir. Tarıma ayrılan alan içerisinde %0,2 orana sahiptir. 1260 yılında elde edilen gelir 180 kuruş olup buradan hane başına 6 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %2,8 orana sahiptir. 1261 yılında elde edilen gelir ise 100 kuruştur. Hane başına 3,3 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 80, hane başına 2,7 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bostan tarımından elde edilen gelir üzerinden alınan öşür 20 kuruştur.

¹⁰⁴ BOA.ML.VRD.TMT.No.13983, Bağdan alınan öşür, defterin vermiş olduğu veri 179 kuruştur. 7.hane sahibinin bağ ve bahçe öşrü karıştırılmıştır.

Bahçe tarımı incelendiğinde, köyde bahçe tarımı ile uğraşan haneler bu tarım için ayrılmış oldukları alan 1 dönümdür. Toplamda ise 11 dönüm bahçe tarımına alan ayrıldığını görüyoruz. Hane başına 0,36 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %2,3 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 684 kuruştur. Hane başına 22,8 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %10,7 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 550 kuruştur. Hane başına bu orandan 18,3 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 134, hane başına ise 4,5 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bahçe tarımından elde edilen ürün üzerinden alınan öşür 76 kuruştur.¹⁰⁵

Köyün hububat üretimi incelendiğinde, buğday, arpa ve burçak yetiştirilmektedir. Yıllık buğday üretimi 80 kile'dir. Elde edilen buğday ürünü üzerinden 300 kuruş vergi alınmaktadır. Hane başına 2,6 kile buğday, 10 kuruş vergi düşmektedir. Buğdayın toplam hububat üretimi içerisinde %58,8 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %72,8'dir. Köyde yıllık arpa üretimi ise 48 kile'dir. Elde edilen arpa ürünü üzerinden alınan vergi 96 kuruş'tur. Hane başına 1,6 kile arpa, 3,2 kuruş vergi düşmektedir. Arpa'nın toplam hububat üretimi içerisinde %35,2 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %23,3'tür. Köyde bir diğer yetiştirilen ürün burçaktır. Yıllık üretimi 8 kile'dir. Burçak ürünü üzerinden alınan vergi ise 16 kuruş'tur. Hane başına 0,2 kile burçak, 0,5 kuruş vergi düşmektedir. Burçağın toplam hububat üretimi içerisinde %5,8 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %3,8'dir.

2.6.3. Hayvancılık

Başmayayla köyünde toplam 173 baş hayvan bakılmaktadır. Hayvanların 77 adedi büyükbaş hayvan (20 sağman inek, 22 dömlü merkep, 1 dölsüz merkep, 30 koşu öküzü, 2 koşu camuşu, 1 at ve 1 tosun) 96 adedi ise küçükbaş hayvan (90 sağman keçi, 6 kısır keçi) grubuna girmektedir. Büyükbaş hayvan olarak hane başına 2,5 aded, küçükbaş hayvan olarak ise 3,2 hayvan düşmektedir. Büyükbaş hayvanlar toplam hayvanların %44,5'ini küçükbaş hayvanlar ise %55,4'ünü oluşturmaktadır.

Büyükbaş hayvan geliri toplam 380 kuruş'tur.¹⁰⁶ Buradan hane başına 12,6 kuruş düşmektedir. Büyükbaş hayvan geliri, toplam hayvancılık geliri içerisinde

¹⁰⁵ BOA.ML.VRD.TMT.No.13983, s.4, Bahçeden alınan öşür, defterin vermiş olduğu veri 75 kuruştur. 7.hane sahibinin bağ ve bahçe öşrü karıştırılmıştır.

¹⁰⁶ BOA.ML.VRD.TMT.No.13983, s.10, Defterin vermiş olduğu verilerden hareketle büyükbaş hayvan geliri 382 kuruştur. 28.hanede 1 sağman inek 10 kuruş üzerinden hesaplanmıştır. Ayrıca 28.hanede kısır inek notu düşüldüğü halde kaç aded olduğu yazılmamıştır.

%62,1 oranına sahiptir. Küçükbaş hayvan geliri ise toplam 231 kuruştur.¹⁰⁷ Hane başına 7,7 kuruş düşmektedir. Hayvan gelirleri arasında %37,8 paya sahiptir. Küçükbaş hayvancılıktan alınan vergi, aded-i ağnam 2,05 kuruş 61,5 para'dır.

2.6.4. Mesleki ve Diğer Gelirler

Başınayayla köyünde hizmetkârlıktan 1350, çobancılıktan 360, köçekçilikten 580 ve imamlıktan 100 kuruş meslek geliri elde edilmektedir. Tarım ve hayvancılıktan hariç köyde, toplam 2390 kuruş gelir vardır.

2.6.5. Vergi-yi Mahsusası ve Temettuat Oranları

Başınayayla köyü'nün toplam vergi-yi mahsûsa'sı 1395 kuruş'tur.¹⁰⁸ Hane başına 46,5 kuruş düşmektedir. Hane başına düşen ortalama geçen hane sayısı 19'dur. 100 kuruş verilen en fazla vergi-yi mahsusası iken 30 kuruş da en düşük vergi-yi mahsusası'dır.

Başınayayla köyünde gelirlere göre vergi alımının tam uygulanmadığı görüşündeyiz. Buna örnek verecek olursak; 100 veya 30 kuruş vergi-yi mahsusası veren hanelere baktığımızda gelirler aynı değildir. Ama alınan vergi aynı bir diğer deyişle geliri çok olan az, geliri az olan çok vergi verdiği görülmektedir.

Köyün toplam temettuat geliri 9374 kuruş'tur.¹⁰⁹ Hane başına 312,4 kuruş düşmektedir. Bu hane başına düşen ortalama geçen hane sayısı 12'dir.

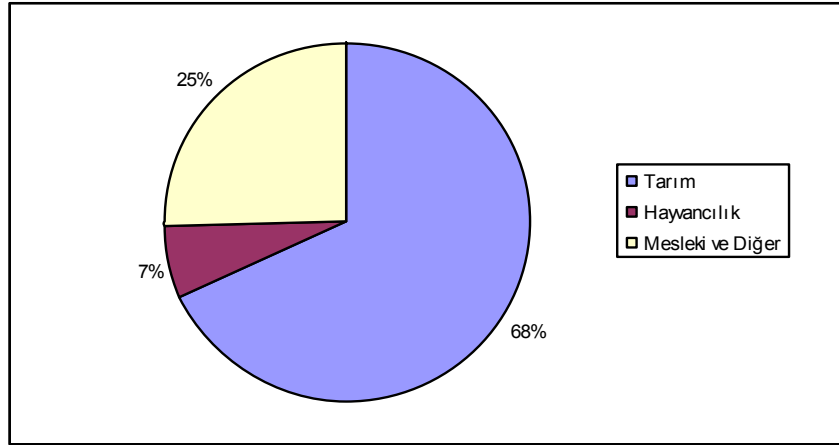
Toplam temettuat gelirleri içerisinde %67,9 oran ile tarım, %6,5 oran ile hayvan, %25,4 oran ile diğer gelirler (meslek gelirleri v.s.) yer almaktadır.

¹⁰⁷ BOA.ML.VRD.TMT.No.13983, s.10, Defterin vermiş olduğu verilerden hareketle küçükbaş hayvan geliri 228,5 kuruştur. 26.hanede 2 kısır keçi yazıldığı halde ne kadar alınması gerektiği yazılmamıştır.

¹⁰⁸ BOA.ML.VRD.TMT.No.13983, s.6-11, 14.hane sahibinin ne kadar vergi-yi mahsusası verdiği hakkında bilgi verilmemektedir. Defterde köyün vermiş olduğu vergi toplamı 2464 kuruştur.

¹⁰⁹ BOA.ML.VRD.TMT.No.13983, s.11, Defterde bu 9772 kuruştur.

Grafik 2.6: Başınayayla Köyünün Gelir Dağılımı

Tablo 2.6: Başınayayla Köyünün Temettuat Tablosu

Vergi-yi Mahsusa	Tarım Geliri	1260	1261
1395		6373	
Aşar ve Rusûm	Hayvan Geliri	611	
690,05/ 61,5 (Para)	Mesleki ve Diğer Gelirler	2390	4010
Toplam Temettuat		9374	

2.7. Battal Köyü

2.7.1. Demografik ve Sosyal Yapı

Battal köyü'nde 11 hane kayıtlıdır. Bu hanelerden 8'i ziraatçılık ve 2'si hizmetkârlık (7. ve 9.hane) mesleğini icra etmektedir. Köyde 1 hane sahibi (11.hane) dilenci olarak kaydedilmiştir. Köyün tahmini nüfusu 55 kişidir ve tamamı müslimdir. En fazla kullanılan isim Muhammet ve Osman'dır. Bu isimlerden başka İsmail, Hüseyin, Ali ve Hasan gibi isimler kullanılmıştır. Köyde isimlerin yanında; Çulha, Kapusuz, Deli, Bik gibi lakapların kullanıldığı görülmektedir.

2.7.2. Tarım

Battal köyünde, mesleği ziraatçı olan hane sahiplerinin mezru ve gayri mezru tarlaları vardır. Bu tarlalara 15'er dönüm alan ayrılmış olup köyde toplam 240 dönüm mezru ve gayri mezru arazi bulunmaktadır. Battal köyünde mezru ve gayri mezru tarladan başka tarıma ayrılan alan olmadığından tarıma ayrılan alanın %50'sini mezru diğer %50'sini de gayri mezru tarla oluşturmaktadır. Mezru tarlanın 1260 yılının toplam geliri 3528 kuruş'tur. Bu gelirden hane başına yaklaşık 320,7 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri ise 2000 kuruş'tur. Hane başına 181,8 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 1528, hane başına 138,9 kuruş daha az olduğu görülmektedir.

Battal köyünün hububat üretimi incelendiğinde, buğday, arpa ve burçak yetiştirilmektedir. Yıllık buğday üretimi 80 kile'dir. Buğday ürünü geliri üzerinden alınan vergi ise 300 kuruş'tur. Hane başına 7,2 kile buğday, 27,2 kuruş vergi düşmektedir. Buğdayın toplam hububat üretimi içerisinde %63,4 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %76,5'dir. Köyde yıllık arpa üretimi ise 44 kile'dir. Arpa ürünü üzerinden alınan vergi 88 kuruştur. Hane başına 11 kile arpa, 8 kuruş vergi düşmektedir. Arpa'nın toplam hububat üretimi içerisinde %34,9 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %22,4'tür. Diğer yetiştirilen hububat ürünü burçaktır. Burçak, Battal köyünde sadece 1. hane sahibi Mustafa oğlu İsmail Kâhya tarafından yetiştirilmektedir. Senelik üretimi 2 kile'dir. Burçak ürünü üzerinden alınan vergi 4 kuruştur. Hane başına yaklaşık 0,18 kile, 0,36 kuruş düşmektedir. Hububat üretimi içerisinde %1,5, hububattan alınan vergi içerisinde %1 orana sahiptir.

2.7.3. Hayvancılık

Battal köyünde toplam 37 aded büyükbaş hayvan (8 sağman inek, 10 dömlü merkep, 1 dömlü kısarak ve 18 koşu öküzü) vardır. Köyde Küçükbaş hayvan yetiştiriciliği yapılmamaktadır. Bakılan hayvanlardan hane başına 3,3 aded düşmektedir. Hayvanların yıllık gelirlerine baktığımızda toplam 214 kuruş elde edilmektedir. Gelirden hane başına ise 19,4 kuruş düşmektedir.

2.7.4. Mesleki ve Diğer Gelirler

Battal köyünde tarım ve hayvancılıktan başka hizmetkârlıktan 200 ve diğer gelirlerden 100 kuruş olmak üzere toplam 300 kuruş gelir vardır.

2.7.5. Vergi-yi Mahsusası ve Temettuat Oranları

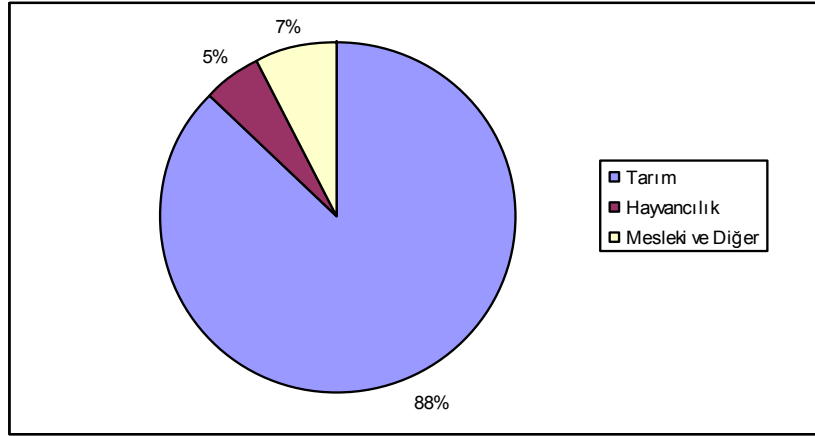
Battal köyü'nün toplam vergi-yi mahsûsa'sı 940 kuruş'tur.¹¹⁰ Hane başına 85,4 kuruş düşmektedir. Hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 7'dir. En fazla vergi-yi mahsusa 200 kuruş iken en düşük 40 kuruştur.

Köyün toplam temettuat geliri 4042 kuruş'tur. Hane başına 367,4 kuruş düşmektedir. Bu hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 4'tür.

Toplam temettuat gelirleri içerisinde tarım gelirleri %87,2 hayvan gelirleri %5,2 diğer gelirler (Hizmetkârlık v.s) %7,4 oranında düşmektedir.

¹¹⁰ BOA.ML.VRD.TMT.No.13977, s.5, Defterde köyün vermiş olduğu vergi 1272 kuruştur.

Grafik 2.7: Battal Köyünün Gelir Dağılımı

Tablo 2.7: Battal Köyünün Temettuat Tablosu

Vergi-yi Mahsusa	Tarım Geliri	1260	1261
940		3528	
Aşar ve Rusûm	Hayvan Geliri	214	
392	Mesleki ve Diğer Gelirler	300	2000
Toplam Temettuat		4042	

2.8. Böhrenk Köyü¹¹¹

2.8.1. Demografik ve Sosyal Yapı

Böhrenk köyüne 27 hane kayıtlıdır.¹¹² Bunun 14 hanesi müslim, 13 hanesi ise gayri müslimdir. Müslimlerin 13'ü ziraatçılık mesleğini icra etmektedir. 1'i dilenci (14.hane) olarak kaydedilmiştir. Gayri müslimlerin 11'i ziraatçılık, 1'i haymenişin (1.hane) ve 1'i çobancılık (13.hane) yapmaktadır. Köyün tahmini nüfusu 135 kişidir ve 70'ini müslim geri kalan 65'ini ise gayri müslimler oluşturmaktadır. Başka bir açıdan baktığımızda nüfusun %51,8'ini müslimler, %48,1'ini ise gayri müslimler oluşturmaktadır. Müslimler, Bekir, Hüseyin, Mustafa, Yusuf, Süleyman, Satılmış, Cuma, Veli, Eyyüb, Memiş ve Ali gibi isimlerin yanında; Kara, Koca, Keşi, Davulcu ve Baba gibi lakapları kullandığı görülmektedir. Gayri Müslimler de Ortin, Manek, Hacir, Barsik, Karaz, Dede, gibi isimler ve Karacık, Aynacı, Beyli, Zavak, Çaknavoruk ve Abal gibi lakaplar kullanmıştır.

2.8.2. Tarım

Böhrenk köyünde mesleği ziraatçı olan hane sahiplerinin mezru ve gayri

¹¹¹ Böhrenk olarak kaydedilen köyün ismi Pöhrenk olarak da okunabilir.

¹¹² BOA.ML.VRD.TMT.No.14014, s.4, Defterde müslim hanesinde 8.hane yanlışlık ile 7.hane olarak geçilmiştir.

mezru tarlaları vardır. Bu, hem müslimler için hem de gayri müslimler için geçerlidir. Müslimlerin mezru ve gayri mezru tarlaları 15'er ve 25'er dönümlüktür. Köyde toplam 245'er dönüm mezru ve gayri mezru tarla vardır. Hane başına 17,5 dönüm düşmektedir. Mezru ve gayri mezru tarlanın toplam tarıma ayrılan alan içerisinde ki oranı %49,8'dir. Mezru tarlanın 1260 yılının geliri 6759 kuruş'tur. Bu gelirden hane başına 482,7 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %97,4 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 5500 kuruştur. Hane başına bu gelirden 392,8 kuruş düşmektedir. 1260 yılının geliri, 1261 yılı gelirine göre 1259 kuruş, hane başına da 89,9 kuruş daha fazla olduğu görülmektedir.

Gayri müslimlerin de köyde mezru ve gayri mezru tarlaları 15'er ve 25'er dönümlüktür. Köyde toplam 235'er dönüm mezru ve gayri mezru tarla vardır. Hane başına 18 dönüm düşmektedir. Mezru ve gayri mezru tarlanın toplam tarıma ayrılan alan içerisinde ki oranı %49,8'dir. Mezru tarlanın 1260 yılının geliri 5740 kuruş'tur. Bu gelirden hane başına 441,5 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %98,4 orana sahiptir. Köyün 1261 yılının geliri 4650 kuruştur. Hane başına bu gelirden 357,6 kuruş düşmektedir. 1260 yılının geliri, 1261 yılı gelirine göre 1090 kuruş, hane başına da 13,9 kuruş daha fazla olduğu görülmektedir.

Böhrenk köyünde mezru tarla haricinde müslimlerde bostan tarımı, gayri müslimlerde ise bağ tarımı yapılmaktadır. Köyde bostan tarımı ile sadece bir hane uğraşmaktadır. Ayırdığı alan ise 1 dönüm olup hane başına 0,07 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %0,2 orana sahiptir. Bostan tarımından 1260 yılında 180 kuruş gelir elde edilmektedir. Hane başına 12,8 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %2,5 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 100 kuruştur. Hane başına bu orandan 7,1 kuruş düşmektedir. 1261 yılında elde edilen gelir, 1260 yılının gelirine göre 80, hane başına ise 5,7 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bostan tarımı geliri üzerinden alınan öşür 20 kuruştur.¹¹³

Gayri Müslimlerden de sadece bir hane sahibi bağ tarımı yapmaktadır. Ayırmış olduğu alan 1 dönüm olup hane başına 0,07 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %0,2 orana sahiptir. Bağ tarımının 1260 yılının geliri 90 kuruştur. Hane başına 6,9 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %1,5 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 70 kuruştur. Hane başına bu orandan 5,3 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 20, hane başına ise 1,6

¹¹³ BOA.ML.VRD.TMT.No.14014, s.2, Defterin vermiş olduğu veri 50 kuruştur. 4.hane sahibi bağ dönümü olmadığı halde 30 kuruş bağ öşrü alındığı görülmektedir.

kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bağ tarımı geliri üzerinden alınan öşür 10 kuruştur. Köyün toplam kullanılan tarım alanı 962 dönümdür. Bunun 491 dönümü Müslimlerin olup 471 dönümü gayrimüslimlerindir. Yüzelik olarak baktığımızda %51 oranına müslimler, %48,9 oranına da gayri müslimler sahiptir.

Köyün hububat üretimi incelendiğinde hem müslim hem de gayri müslimler buğday, arpa ve burçak yetiştirmektedir. Müslimlerin yıllık buğday üretimi 156 kile'dir. Buğday ürünü üzerinden alınan vergi ise 585 kuruş'tur. Hane başına 11,1 kile buğday, 41,7 kuruş vergi düşmektedir. Buğdayın toplam hububat üretimi içerisinde %65,2 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %77,8'dir. Yıllık arpa üretimi ise 76 kile'dir. Arpa ürünü üzerinden alınan vergi 152 kuruş'tur. Hane başına 5,4 kile arpa, 10,8 kuruş vergi düşmektedir. Arpa'nın toplam hububat üretimi içerisinde %31,7 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %20,2'dir. Son olarak burçak üretimine baktığımızda yıllık burçak üretimi 7 kile'dir. Burçak ürünü üzerinden alınan vergi 14 kuruş'tur. Hane başına 0,5 kile burçak, 1 kuruş vergi düşmektedir. Burçağın toplam hububat üretimi içerisinde %2,9 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %1,8'dir.

Gayri müslimlerin hububat üretimi incelendiğinde, yıllık buğday üretimi 136 kile'dir. Buğday ürünü üzerinden alınan vergi ise 510 kuruş'tur. Hane başına 10,4 kile buğday, 39,2 kuruş vergi düşmektedir. Buğdayın toplam hububat üretimi içerisinde %64,4 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %77,2'dir. Arpa üretimi ise yıllık 68 kile'dir. Arpa ürünü üzerinden alınan vergi 136 kuruş'tur. Hane başına 5,2 kile arpa, 10,4 kuruş vergi düşmektedir. Arpa'nın toplam hububat üretimi içerisinde %32,2 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %20,6'dır. Gayri müslimlerin son olarak yetiştirdiği hububat ürünü burçaktır. Yıllık üretimi 7 kile'dir. Burçak ürünü üzerinden alınan vergi 14 kuruş'tur. Hane başına 0,5 kile burçak, 1 kuruş vergi düşmektedir. Burçağın toplam hububat üretimi içerisinde %3,3 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %2,1'dir.

Köyde toplam üretilen hububat 450 kile'dir. Müslimlerin 239, gayri müslimlerin 211 kile'dir. %53,1 orana Müslimler, %46,8 orana da gayri müslimler sahiptir. Alınan toplam vergi ise 1411 kuruştur. Müslimlerin 751, gayri müslimlerin 660 kuruştur. Vergilendirmede %53,2 orana müslimler, %46,7 orana ise gayri müslimler sahiptir.

2.8.3. Hayvancılık

Böhrenk köyünde müslimler toplam 488 baş hayvan bakmaktadır. Hayvanların 111 adedi büyükbaş hayvan (21 sağman inek, 9 kısır inek, 15 döllü merkep, 6 döllü deve, 4 döllü kısırak, 1 dölsüz kısırak, 34 koşu öküzü, 2 koşu camuşu, 12 buzağı, 1 tosun ve 6 oğlak), 98 adedi ise küçükbaş hayvan (47 sağman koyun, 16 kısır koyun, 15 sağman keçi, 5 kısır keçi, 15 kuzu) grubuna girmektedir. Büyükbaş hayvan olarak hane başına 7,9 aded, küçükbaş hayvan olarak ise 7 aded hayvan düşmektedir. Büyükbaş hayvanlar toplam hayvanların %53,1'ini küçükbaş hayvanlar ise %46,8'ini oluşturmaktadır.

Gayri müslimler ise toplam 368 baş hayvan bakmaktadır. Hayvanların 84 adedi büyükbaş hayvan (14 sağman inek, 7 kısır inek, 13 döllü merkep, 1 dölsüz merkep, 11 döllü deve, 4 döllü kısırak, 24 koşu öküzü ve 10 koşu camuşu), 284 adedi ise küçükbaş hayvan (211 sağman koyun, 30 kısır koyun, 41 sağman keçi¹¹⁴, 2 kısır keçi) grubuna girmektedir. Büyükbaş hayvan olarak hane başına 6,4 aded, küçükbaş hayvan olarak ise 21,8 aded hayvan düşmektedir. Büyükbaş hayvanlar toplam hayvanların %22,8'ini küçükbaş hayvanlar ise %77,1'ini oluşturmaktadır.

Müslimlerin hayvancılıktan elde ettiği gelir incelendiğinde, büyükbaş hayvan geliri 1718 kuruş'tur. Buradan hane başına 122,7 kuruş düşmektedir. Büyükbaş hayvan geliri, toplam hayvancılık geliri içerisinde %83,4 oranına sahiptir. Küçükbaş hayvan geliri 341 kuruştur.¹¹⁵ Hane başına bu gelirden 24,3 kuruş düşmektedir. Küçükbaş hayvan geliri toplam hayvan gelirleri arasında %16,5 paya sahiptir. Küçükbaş hayvancılıktan alınan vergi, aded-i ağnam 4,25 kuruş 10 para'dır. Kırtıl ise 50 kuruştur.

Gayri müslimlerin hayvancılıktan elde ettiği gelir incelendiğinde ise büyükbaş hayvan geliri 2642 kuruş'tur. Buradan hane başına 203,2 kuruş düşmektedir. Büyükbaş hayvan geliri, toplam hayvancılık geliri içerisinde %66,3 oranına sahiptir. Küçükbaş hayvan geliri 1340 kuruştur.¹¹⁶ Hane başına bu gelirden 103 kuruş düşmektedir. Küçükbaş hayvan geliri toplam hayvan gelirleri arasında %33,6 paya sahiptir. Küçükbaş hayvancılıktan alınan vergi, aded-i ağnam gayri

¹¹⁴ BOA.ML.VRD.TMT.No.14014, s.9, Defterin vermiş olduğu verilerden hareketle bu sayı 43'tür.

¹¹⁵ BOA.ML.VRD.TMT.No.14014, s.8, Defterin vermiş olduğu veri 340 kuruştur. 13.hanede 7 aded sağman hayvandan 37,5 kuruş gelir elde edildiği kaydedilmiştir.

¹¹⁶ BOA.ML.VRD.TMT.No.14014, s.7-8-9, Defterin vermiş olduğu verilerden hareket ile bu veri 1335 kuruştur. 3.hanede 1 sağman koyundan 2,5, 6. ve 7.hanede 7 aded sağman koyundan 37,5 kuruş gelir elde edildiği kaydedilmiştir.

müslimler de 20,5 kuruş 5 para'dır. Kırtıl ise 125 kuruştur.

Köyde toplam 195 aded büyükbaş, 382 aded küçükbaş hayvan bakılmaktadır. Büyükbaş hayvanlar, toplam hayvanların %33,7'sini, küçükbaş hayvanlar ise 66,2'sini oluşturmaktadır. Toplam gelire baktığımızda büyükbaş hayvan geliri 4360, küçükbaş hayvan geliri 1681 kuruştur. Gelir içerisinde %72,1 büyükbaş hayvan geliri yer alırken %27,8 ile küçükbaş hayvan yer almaktadır.

2.8.4. Mesleki ve Diğer Gelirler

Böhrenk köyünde müslimlerden 12.hane sahibi oğlunun çobanlıktan 300, gayri müslimlerden 13.hane sahibinin çobanlıktan 200 olmak üzere toplamda 500 kuruş tarım ve hayvancılık harici gelir var.

2.8.5. Vergi-yi Mahsusası ve Temettuat Oranları

Böhrenk köyü'nün toplam vergi-yi mahsûsa'sı 2340 kuruş'tur.¹¹⁷ 950 kuruşunu müslimler, 1390 kuruşunu ise gayri müslimler verdiği görülmektedir. Müslimlerde hane başına 67,8 kuruş düşmektedir. Hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 5'dir. Müslimlerde 150 kuruş verilen en yüksek, 45 kuruş ise verilen en düşük vergi-yi mahsusası'dır. Gayri müslimlerde hane başına 106,9 kuruştur. Ortalamayı geçen hane sayısı 4'tür. Gayri Müslimlerde 300 kuruş en çok, 20 kuruş ise en az verilen vergi-yi mahsusasıdır.

Müslimlerin ve gayri Müslimlerin vermiş olduğu vergi-yi mahsusaları incelendiğinde tam manası ile adaletli bir vergi alınmadığı görülür. Geliri çok olandan az geliri az olandan çok vergi-yi mahsusası alındığı görülmektedir.

Köyün toplam temettuat geliri 19310 kuruş'tur.¹¹⁸ 9298 kuruşu müslimlere 10012 kuruşu ise gayri müslimlere aittir. Müslimlerde hane başına 664,1 kuruş düşmektedir. Bu hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 5'dir. Gayri müslimlere baktığımızda hane başına 770,1 kuruş düşmektedir. Ortalamayı geçen hane sayısı ise 6'dır.

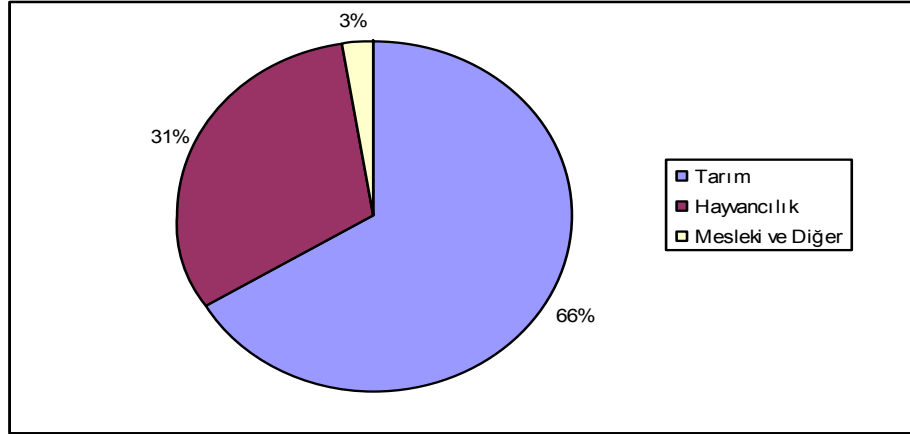
Toplam temettuat gelirleri içerisinde müslimlerde %74,6 oran ile tarım, %22,1 oran ile hayvan, %3,2 oran ile diğer gelirler (meslek gelirleri v.s.) yer almaktadır. Gayri müslimlere baktığımızda %58,2 tarım, %39,7 hayvan, %1,9 ile diğer gelirler yer almaktadır. Müslim ve gayri müslimlerin toplam temettuat gelirleri içerisinde tarım gelirleri %66,1 hayvan gelirleri yaklaşık %31,2 diğer gelirler

¹¹⁷ BOA.ML.VRD.TMT.No.14014, s.11, Defterde köyün vermiş olduğu vergi 3122 kuruş geçmektedir.

¹¹⁸ BOA.ML.VRD.TMT.No.14014, s.11, Defterde bu 19306 kuruştur.

(mesleki v.s) %2,5 oranında düşmektedir.

Grafik 2.8: Böhrenk Köyünün Gelir Dağılımı

Tablo 2.8: Böhrenk Köyünün Temettuat Tablosu

Vergi-yi Mahsusa	Tarım Geliri	1260	1261
2340		12769	
Aşar ve Rusûm	Hayvan Geliri	6041	
1640,75/ 15 (Para)	Mesleki ve Diğer Gelirler	500	10320
Toplam Temettuat		19310	

2.9. Beyvelioğlu Köyü

2.9.1. Demografik ve Sosyal Yapı

Beyvelioğlu köyüne 8 hane kayıtlıdır. Köyde 7'si ziraatçılık olup 1'i hizmetkârlık (8.hane) mesleğini icra etmektedir. Köyün tahmini nüfusu 40 kişidir ve tamamı müslimdir. Ahmet, Mehmet, Mustafa, Bekir, Halil, Süleyman, Hasan ve Hüseyin gibi isimlerin yanında Çolak, Çulha, Akçalı, Kel, Deveci gibi lakaplar kullanılmıştır.

2.9.2. Tarım

Beyvelioğlu köyünde iki hane sahibi haricinde diğer haneler, 15'er dönüm hem mezru hem de gayri mezru tarlalara sahiptir. Başka bir deyişle köyde mezru ve gayri mezru tarla olmak üzere toplam 210 dönüm tarla bulunmaktadır. Hane başına 26,2 dönüm düşmektedir. Mezru ve gayri mezru tarlaların toplam tarıma ayrılan alan içerisinde %48,1 oranında yer almaktadır. Mezru tarlanın 1260 yılında toplam geliri 3897 kuruş'tur. Bu gelirden hane başına 487,1 kuruş düşmektedir. 1260 yılının geliri toplam gelirler içerisinde yaklaşık %83,6 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 2800 kuruş'tur. Hane başına 350 kuruş düşmektedir. 1260 yıllık geliri, 1261 yılı gelirine göre 1097 kuruş, hane başına 137,1 kuruş azalmaktadır.

Beyvelioğlu köyünde mezru ve gayri mezru tarla haricinde bağ ve bahçe tarımı içinde toprak ayrıldığını görüyoruz. Toplam 7 dönüm bağ tarımı için toprak ayırmışlardır. Hane başına 0,87 dönüm düşmektedir. Toplam toprak içerisinde %3,2 orana sahiptir. Bağ tarımından 1260 yılında 720 kuruş gelir elde edilmektedir. Hane başına 90 kuruş düşmektedir. 1260 yılının toplam gelirleri içerisinde %15,4 orana sahiptir. 1261 yılının geliri 550 kuruş'tur. Hane başına yaklaşık 68,7 kuruş düşmektedir. 1261 yılının gelirine baktığımızda 1260 yılına göre 170 kuruş azalmaktadır. Bu da hane başına yaklaşık 21,3 kuruş azalma göstermektedir. Bağ tarımı geliri üzerinden alınan vergi ise 80 kuruş'tur.

Beyvelioğlu köyünde 1.hane sahibi Çolak Osman oğlu Ahmet tarafından bahçe tarımı yapılmaktadır. Bahçe tarımı için ayrılan alan 1 dönümdür. Hane başına 0,12 dönüm düşmektedir. Toplam toprak içerisinde %0,4 orana sahiptir. Bahçe tarımından 1260 yılında 45 kuruş gelir elde edilmektedir. Hane başına 5,6 kuruş düşmektedir. 1260 yılında elde edilen gelir, toplam gelirler içerisinde %0,9 orana sahiptir. 1261 yılının geliri 30 kuruş'tur. Hane başına 3,7 kuruş düşmektedir. 1261 yılı gelirine baktığımızda 1260 yılına göre 15 kuruş azalmaktadır. Bu da hane başına 1,9 kuruş azalma göstermektedir. Bahçe tarımı geliri üzerinden alınan vergi 5 kuruş'tur.

Köyün hububat üretimi incelendiğinde, buğday ve arpa yetiştirilmektedir. Yıllık buğday üretimi 92 kile'dir. Buğday ürünü üzerinden alınan vergi ise 345 kuruş'tur. Hane başına 11,5 kile buğday, 43,1 kuruş vergi düşmektedir. Buğdayın toplam hububat üretimi içerisinde %67,6 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %79,6'dır. Köyde yıllık arpa üretimi ise 44 kile'dir. Arpa ürünü üzerinden alınan vergi 88 kuruştur. Hane başına 11 kile arpa, 8 kuruş vergi düşmektedir. Arpa'nın toplam hububat üretimi içerisinde %32,3 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %20,3'tür.

2.9.3. Hayvancılık

Beyvelioğlu köyünde toplam 51 baş hayvan bakılmaktadır. Hayvanların 28 adedi büyükbaş hayvan (7 sağman inek, 7 döllu merkep¹¹⁹ ve 14 koşu öküzü), 23 adedi ise küçükbaş hayvan (23 sağman keçi) grubuna girmektedir. Bakılan hayvanlardan hane başına yaklaşık 6,4 aded düşmektedir. Büyükbaş hayvan olarak

¹¹⁹ BOA.ML.VRD.TMT.No.13991, s.2. Defterde 2.hane sahibinin emlak kaydında döllu merkep iki defa kaydedilmiş. Birincisinde aded 1, ikinci kayıttta ise 2 olarak göstermiştir. Emlak kaydının toplamından hareket ile döllu merkep sayısını 1 olarak alıyoruz.

hane başına 3,5 küçükbaş hayvan olarak ise yaklaşık 2,9 aded düşmektedir. Büyükbaş hayvanlar toplam hayvanların %54,9'unu, küçükbaş hayvanlar ise %45'ini oluşturmaktadır.

Büyükbaş hayvanlardan 126¹²⁰, küçükbaş hayvanlardan 57,5 kuruş¹²¹ gelir elde edilmektedir. Büyükbaş hayvan gelirinden hane başına 15,7, küçükbaş hayvan geliri olarak 7,1 kuruş düşmektedir. Büyükbaş hayvan geliri toplam hayvan gelirinin %38,4'ünü, küçükbaş hayvan geliri ise %17,5'ini oluşturmaktadır.

Beyvelioğlu köyünde büyük ve küçükbaş hayvancılığında başka arıcılıkta yapılmaktadır. Arıcılık yapan hane sayısı 4'tür. Köyde 2'şer kovandan toplam 8 arı kovanı bulunmaktadır. Buradan hane başına 1 arı kovan düşmektedir. Arı kovanından elde edilen gelir 36'şar kuruştan toplam 144 kuruş'tur. Hane başına 18 kuruş düşmektedir. Hayvan gelirleri arasında %43,9 oran ile yer almaktadır. Arıcılık yapan her hane vergi olarak 4'er kuruştan toplam 16 kuruş vergi vermektedir.

2.9.4. Mesleki ve Diğer Gelirler

Beyvelioğlu köyünde tarım ve hayvancılıktan başka temettuat gelirleri de vardır. 8.hane sahibi Deveci Ömer oğlu Mehmet'in hizmetkârlıktan 300 kuruş geliri olduğu görülmektedir.¹²²

2.9.5. Vergi-yi Mahsusası ve Temettuat Oranları

Beyvelioğlu köyü'nün toplam vergi-yi mahsûsa'sı 810 kuruş'tur.¹²³ Hane başına 101,2 kuruş düşmektedir. Hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 5'dir. En fazla vergi-yi mahsusası 130, en düşük 40 kuruştur. Bu köyde de adaletli bir şekilde vergi uygulaması yapılmamıştır. 6. ve 8.hane sahiplerinin yıllık gelirleri 7.hane sahibinden daha az olmasına rağmen 7.hane sahibinden daha çok vergi-yi mahsusası vermişlerdir.

Köyün toplam temettuat geliri 5289,5 kuruş'tur.¹²⁴ Hane başına 661,1 kuruş düşmektedir. Bu hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 5'dir.

Toplam temettuat gelirleri içerisinde tarım gelirleri %88,1 hayvan gelirleri

¹²⁰ BOA.ML.VRD.TMT.No.13991, s.3. Defterin vermiş olduğu verilere göre büyükbaş hayvan geliri 198 kuruştur. 6.hanede 1 sağman inek 80 kuruş üzerinden hesaplanmıştır.

¹²¹ BOA.ML.VRD.TMT.No.13991, s.3. Defterin vermiş olduğu verilere göre küçükbaş hayvan geliri 63 kuruştur. 7.hanede 1 sağman keçi 8 kuruş üzerinden hesaplanmıştır.

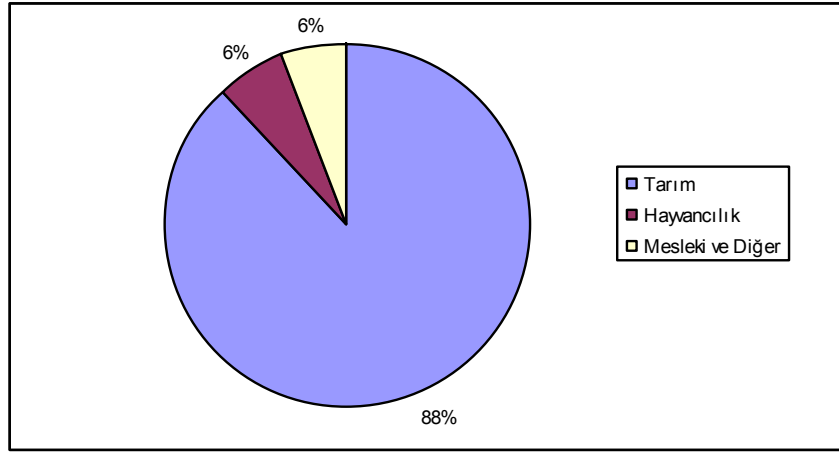
¹²² BOA.ML.VRD.TMT.No.13991, s.3. Defterde 8.hane sahibinin mesleğini hizmetkar olarak kaydetmiş fakat gelir kısmında çobancılıktan 300 kuruş gelir elde ettiği notu düşülmüştür.

¹²³ BOA.ML.VRD.TMT.No.13991, s.3; Defterde köyün vermiş olduğu vergi 809 kuruş olarak geçer.

¹²⁴ BOA.ML.VRD.TMT.No.13991, s.3, Defterde bu 5393,5 kuruş geçmektedir.

yaklaşık %6,2 diğer gelirler (Hizmetkârlık v.s) %5,6 oranında düşmektedir.

Grafik 2.9: Beyvelioğlu Köyünün Gelir Dağılımı

Tablo 2.9: Beyvelioğlu Köyünün Temettuat Tablosu

Vergi-yi Mahsusa	Tarım Geliri	1260	1261
810		4662	
Aşar ve Rusûm	Hayvan Geliri	327,5	
534	Mesleki ve Diğer Gelirler	300	3380
Toplam Temettuat		5289,5	

2.10. Çakırhacılı Köyü

2.10.1. Demografik ve Sosyal Yapısı

Çakırhacılı köyüne 8 hane kayıtlıdır. Bu köyde 6'sı ziraatçılık, 1'i hizmetkârlık (6.hane) ve 1'i çobancılık (7.hane) mesleğini icra etmektedir. Ayrıca 5.hane sahibi Maniş oğlu Yusuf muhtarlık görevini de yapmaktadır. Köyün tahmini nüfusu 40 kişidir ve tamamı müslimdir. Genellikle Muhammet ismi kullanılmaktadır. Bunun yanında İbrahim, Osman, Yusuf, Mükremin, Maniş ve Nasuğ gibi isimlerde kullanılmıştır.

2.10.2. Tarım

Çakırhacılı köyünde mesleği ziraatçı olan hane sahiplerinin mezru ve gayri mezru tarlaları vardır. Hem mezru hem de gayri mezru tarlalar 15 ve 25'er dönümlüktür. Köyde mezru ve gayri mezru tarla olmak üzere toplam 280 dönüm tarla bulunmaktadır. Hane başına 35 dönüm düşmektedir. Mezru ve gayri mezru tarlaların toplam tarıma ayrılan alan içerisinde %48,6 oranında yer almaktadır. Mezru tarlanın 1260 yılının toplam geliri 4370 kuruş'tur. Bu gelirden hane başına 546,2 kuruş düşmektedir. 1260 yılının toplam gelirleri içerisinde %77,6 orana sahiptir.

1261 yılında gelir elde edilmektedir.¹²⁵

Çakırhacılı köyünde mezru ve gayri mezru tarla haricinde bağ tarımı yapıldığını görüyoruz. Bağ tarımı ayrılan alanlar 1 ve 2'şer dönümlüktür. Köyde toplam 8 dönüm bağ tarımı için toprak ayrıldığını görmekteyiz. Hane başına 1 dönüm düşmektedir. Toplam toprak içerisinde %2,7 orana sahiptir. Bağ tarımından 1260 yılında elde edilen gelir 1260 kuruş'tur. Hane başına 157,5 kuruş düşmektedir. 1260 yılının toplam gelirleri içerisinde %22,3 orana sahiptir. 1261 yılının geliri 790 kuruş'tur. Hane başına 98,7 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 470, hane başına ise 58,8 kuruş azalma göstermektedir. Bağ tarımı geliri üzerinden alınan vergi ise 140 kuruş'tur.

Köyün hububat üretimi incelendiğinde buğday, arpa, mercimek ve burçak yetiştirilmektedir. Yıllık buğday üretimi 104 kile'dir. Buğday ürünü üzerinden alınan vergi ise 390 kuruş'tur. Hane başına 13 kile buğday, 48,7 kuruş vergi düşmektedir. Buğday, toplam hububat üretimi içerisinde yaklaşık %69,7 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %81,2'dir. Köyde yıllık arpa üretimi ise 40 kile'dir. Arpa ürünü üzerinden alınan vergi 80 kuruştur. Hane başına 5 kile arpa, 10 kuruş vergi düşmektedir. Arpa, toplam hububat üretimi içerisinde %26,8 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %16,6'dır. Köyde yetiştirilen bir diğer hububat ürünü mercimektir. Köyde 2 kile mercimek yetiştirilmektedir. Mercimek ürünü üzerinden alınan vergi 4 kuruş'tur. Hane başına 0,25 kile, 0,5 kuruşta vergi düşmektedir. Mercimeğin toplam hububat üretimi içinde ki oranı 1,3'tür. Hububattan alınan toplam vergi içinde ki oranı 0,8'dir. Diğer bir hububat ürünü burçaktır. Köyde yıllık 3 kile burçak yetiştirilmektedir. Burçak ürünü üzerinden alınan vergi 6 kuruş'tur. Hane başına 0,3 kile, 0,75 kuruşta vergi düşmektedir. Burçağın toplam hububat üretimi içinde ki oranı %2'dir. Hububattan alınan toplam vergi içinde ki oranı %1,2'dir.

2.10.3. Hayvancılık

Çakırhacılı köyünde toplam 259 baş hayvan bakılmaktadır. Hayvanların 52 adedi büyükbaş hayvan (12 sağman inek, 4 kısır inek, 8 dömlü merkep, 6 dömlü deve, 3 dömlü kısırak, 19 koşu öküzü ve 4 koşu camuşu), 207 adedi ise küçükbaş hayvan (27 sağman keçi, 20 kısır keçi, 120 sağman koyun, 40 kısır koyun) grubuna girmektedir.

¹²⁵ BOA.ML.VRD.TMT.No.14015, s.2-3, 1261 senesinin başında Bi-hasil (Verimsiz) notu düşürülmüştür.

Bakılan hayvanlardan hane başına yaklaşık 32,4 aded düşmektedir. Büyükbaş hayvan olarak hane başına 6,5 küçükbaş hayvan olarak ise yaklaşık 25,9 aded düşmektedir. Büyükbaş hayvanlar toplam hayvanların %20'sini küçükbaş hayvanlar ise yaklaşık %79,9'unu oluşturmaktadır.

Büyükbaş hayvanlardan 926 kuruş¹²⁶, küçükbaş hayvanlardan, 847,5 kuruş gelir elde edilmektedir. Hayvanların toplam yıllık gelirleri 1773,5 kuruş'tur. Büyükbaş hayvan olarak hane başına 115,7, küçükbaş hayvan geliri olarak ise 105,9 kuruş düşmektedir.

Küçükbaş hayvancılıktan alınan aded-i ağnam vergisi Çakırhacılı köyünde 12,5 kuruş'tur. Bir diğer vergi olan kırtıl vergisi ile 30 kuruş alınmaktadır.

2.10.4. Mesleki ve Diğer Gelirler

Çakırhacılı köyünde, 6.hane sahibi Emir Ahmet oğlu Muhammet'in hizmetkârlıktan 100 kuruş, 7.hane sahibi Gören oğlu Muhammet'in çobanlıktan 200 kuruş geliri olduğu görülmektedir. Köyde tarım ve hayvancılıktan başka toplam temettuat geliri 300 kuruştur.

2.10.5. Vergi-yi Mahsusası ve Temettuat Oranları

Çakırhacılı köyü'nün toplam vergi-yi mahsûsa'sı 900 kuruş'tur.¹²⁷ Hane başına 112,5 kuruş düşmektedir. Hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 2'dir. En fazla vergi-yi mahsusa 350, en düşük 40 kuruştur. Bu köyde de adaletli bir şekilde vergi uygulaması yapılmamıştır. Temettuat geliri fazla olandan az, az olandan fazla alındığı görülmektedir.

Köyün toplam temettuat geliri 7703,5 kuruş'tur.¹²⁸ Hane başına 962,9 kuruş düşmektedir. Bu hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 3'tür.

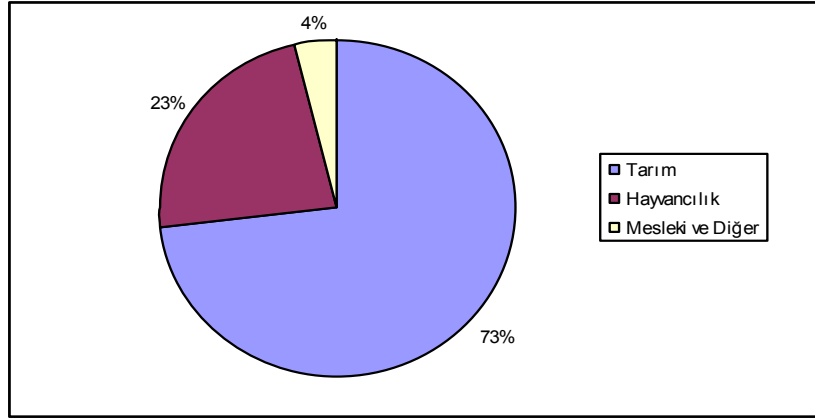
Toplam temettuat gelirleri içerisinde tarım gelirleri %73 hayvan gelirleri %23 diğer gelirler (Hizmetkârlık v.s) %3,9 oranında düşmektedir.

¹²⁶ BOA.ML.VRD.TMT.No.14015, s.2-3, Defterde 1, 5. ve 8.hanelerde 1 döllu deve 100 kuruş üzerinden hesaplanmıştır.

¹²⁷ BOA.ML.VRD.TMT.No.14015, s.3, Defterde köyün vermiş olduğu vergi 809 kuruş geçmektedir.

¹²⁸ BOA.ML.VRD.TMT.No.14015, s.3, Defterde bu 7687,5 kuruştur.

Grafik 2.10: Çakırhacılı Köyünün Gelir Dağılımı

Tablo 2.10: Çakırhacılı Köyünün Temettuat Tablosu

Vergi-yi Mahsusa	Tarım Geliri	1260	1261
900		5630	
Aşar ve Rusûm	Hayvan Geliri	1773,5	
662,5	Mesleki ve Diğer Gelirler	300	790
Toplam Temettuat		7703,5	

2.11. Çalılı Köyü

2.11.1. Demografik ve Sosyal Yapı

Çalılı köyüne 34 hane kayıtlıdır. Bu köyde 30'u ziraatçılık, 2'si hizmetkârlık (26. ve 32.hane) mesleğini icra etmektedir. Köyde 1 hane sahibi (1.hane) talebe ve 1 hane sahibi de (23.hane) yetim olarak kaydedilmiştir. Köyün tahmini nüfusu 170 kişidir ve tamamı müslimdir. Köyde Bekir ve Ali, bu isimlerden sonra Halil, Ahmet ve Muhammet ismi en çok kullanılan isimlerdir. Bu isimlerin haricinde Ömer, Mustafa, Yusuf, Osman, Hasan, Hüseyin, İbrahim, Kasım, Abbas ve Memiş gibi isimlerinde kullanıldığı görülmektedir. Köyde, Tomas, Nazlı, Deli, Âşık, Hacı, Deli, Hatip, Tiraki, Topal, Kara, Gök ve Hürre gibi lakaplar kullanılmıştır.

2.11.2. Tarım

Çalılı köyünde mesleği ziraatçı olan hane sahiplerinin mezru tarlaları vardır. Köyde bulunana mezru tarlalar 15 ve 25'er dönümlüktür. Köyde toplam 590 dönüm mezru tarla vardır. Hane başına 17,3 dönüm düşmektedir. Mezru tarlanın toplam tarıma ayrılan alan içerisinde ki oranı %91,9'dur. Mezru tarlanın 1260 yılında elde edilen toplam geliri 13595 kuruş'tur. Bu gelirden hane başına 399,8 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %70,4 orana sahiptir. Köyün 1261 yılında ki geliri ise 10610 kuruştur. Hane başına 312 kuruş düşmektedir. 1261 yılı geliri 1260

yılına göre 2985 kuruş, hane başına 87,8 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Çalılı köyünde, hiçbir hane sahibinin gayri mezru tarlası yoktur.

Çalılı köyünde mezru tarla haricinde bağ, bahçe ve bostan tarımı yapılmaktadır. Bağ tarımı hakkında bilgi verecek olursak köydeki bağlar 0,5, 1 ve 2'şer dönümlüktür. Köyde bağ tarımına toplam 32,5 dönüm alan ayrılmıştır. Hane başına 0,95 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %5 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 3942 kuruştur. Hane başına 115,9 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %20,4 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 2890 kuruştur. Hane başına bu orandan 85 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 1052, hane başına ise 30,9 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bağ tarımında elde edilen gelir üzerinden alınan öşür 438 kuruştur.

Bahçe tarımı incelendiğinde, köyde bahçe tarımına ayrılan alanlar 1'er dönümdür. Toplamda ise 15 dönüm bahçe tarımına alan ayrılmıştır. Hane başına 0,44 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %2,3 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 1305 kuruştur. Hane başına 38,3 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %6,7 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 1010 kuruştur. Hane başına bu orandan 29,7 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 295, hane başına ise 8,6 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bahçe tarımı geliri üzerinden alınan öşür 145 kuruştur.

Köyde son olarak bostan tarımı yapılmaktadır. Bostan tarımına ayrılan alanlar 1 ve 2 dönümlüktür. Toplamda 5 dönüm olup hane başına 0,14 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %0,7 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 450 kuruştur. Buradan hane başına 13,2 kuruş düşmektedir. 1260 gelirleri arasında %2,3 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 330 kuruştur. Hane başına 9,7 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri 1260 yılının gelirine göre 120, hane başına 3,5 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bostan tarımı geliri üzerinden alınan öşür 50 kuruştur.

Köyün hububat üretimi incelendiğinde buğday, arpa, burçak ve mercimek yetiştirilmektedir. Yıllık buğday üretimi 296 kile'dir. Buğday ürünü üzerinden alınan vergi ise 1110 kuruş'tur. Hane başına 8,7 kile buğday, 32,6 kuruş vergi düşmektedir. Buğdayın toplam hububat üretimi içerisinde %59,3 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %73,2'dir. Köyde yıllık arpa üretimi ise 191 kile'dir. Arpa ürünü üzerinden alınan vergi 382 kuruş'tur. Hane başına 5,6 kile arpa, 11,2 kuruş vergi düşmektedir. Arpa'nın toplam hububat üretimi içerisinde %38,2 orana

sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %25,1'dir. Yıllık burçak üretimi ise 9 kile'dir. Burçak ürünü üzerinden alınan vergi ise 18 kuruş'tur. Hane başına 0,2 kile burçak, 0,5 kuruş vergi düşmektedir. Burçağın toplam hububat üretimi içerisinde %1,8 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %1,1'dir. Son olarak yetiştirilen mercimeğe baktığımızdan yıllık üretimi 3 kiledir ve bu ürün üzerinden 6 kuruş vergi alınmaktadır. Hane başına 0,08 kile, 0,17 kuruş vergi düşmektedir. Hububat üretimi içinde %0,6, verilen vergi içerisinde %0,3 oranına sahiptir.

2.11.3. Hayvancılık

Çalılı köyünde toplam 384 baş hayvan bakılmaktadır. Hayvanların 173 adedi büyükbaş hayvan (31 sağman inek, 2 kısır inek, 1 kısır camuş inek, 28 döllü merkep, 3 dölsüz merkep, 8 döllü deve, 3 dölsüz deve, 1 yük devesi, 11 döllü kısırak, 68 koşu öküzü, 16 koşu camuşu ve 1 at), 216 adedi ise küçükbaş hayvan (85 sağman koyun, 35 kısır koyun, 92 sağman keçi, 4 kısır keçi) grubuna girmektedir. Büyükbaş hayvan olarak hane başına 5 adet, küçükbaş hayvan olarak ise 6,3 hayvan düşmektedir. Büyükbaş hayvanlar toplam hayvanların %44,4'ünü, küçükbaş hayvanlar ise %55,5'ini oluşturmaktadır.

Büyükbaş hayvan geliri toplam 2878 kuruş'tur. Buradan hane başına 84,6 kuruş düşmektedir. Büyükbaş hayvan geliri, toplam hayvancılık geliri içerisinde %79,6 oranına sahiptir. Küçükbaş hayvan geliri ise toplam 736,5 kuruştur.¹²⁹ Hane başına 21,6 kuruş düşmektedir. Hayvan gelirleri arasında %20,3 paya sahiptir. Küçükbaş hayvancılık üzerinden alınan vergi, aded-i ağnam 9, kırtıl ise 15 kuruştur.

2.11.4. Mesleki ve Diğer Gelirler

Çalılı köyünde, hizmetkârlıktan ve değirmencilikten gelir elde edilmektedir. Hizmetkârlık mesleğinin geliri 250, değirmencilik mesleği geliri ise 1000 kuruştur. Değirmen geliri üzerinden vergi alınmaktadır ve alınan vergi ise 15 kuruştur. Çalılı köyünde tarım ve hayvancılık geliri haricinde toplam 1250 kuruş gelir vardır.

2.11.5. Vergi-yi Mahsusası ve Temettuat Oranları

Çalılı köyü'nün toplam vergi-yi mahsusası 3611 kuruş'tur.¹³⁰ Hane başına 106,2 kuruş düşmektedir. Hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 16'dır.

¹²⁹ BOA.ML.VRD.TMT.No.14016, s.9, 29.hanede 1 sağman koyun 4 kuruş üzerinden hesaplanmıştır.

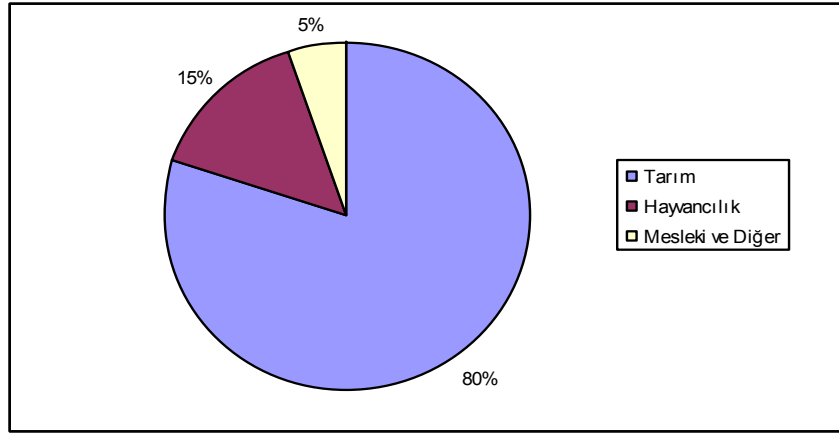
¹³⁰ BOA.ML.VRD.TMT.No.14016, s.10, Defterde köyün vermiş olduğu vergi 3635 kuruş olarak kaydedilmiştir.

200 kuruş verilen en fazla vergi-yi mahsusa iken 10 kuruş en düşük vergi-yi mahsusadır. Çalılı köyünde gelirlere göre vergi alımının tam uygulanmadığı görüşündeyiz. Buna örnek verecek olursak; 30.hane sahibinin toplam temettuat tutarı 29.hane sahibinden fazla olmasına rağmen 30.hane sahibi 160, 29.hane sahibinin 200 kuruş vergi-yi mahsusa verdiğini görmekteyiz.

Köyün toplam temettuat geliri 24156,5 kuruş'tur.¹³¹ Hane başına 710,4 kuruş düşmektedir. Bu hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 15'dir.

Toplam temettuat gelirleri içerisinde %79,8 oran ile tarım, %14,9 oran ile hayvan, %5,1 oran ile diğer gelirler (meslek gelirleri v.s.) yer almaktadır.

Grafik 2.11: Çalılı Köyünün Gelir Dağılımı

Tablo 2.11: Çalılı Köyünün Temettuat Tablosu

Vergi-yi Mahsusa	Tarım Geliri	1260	1261
3611		19292	
Aşar ve Rusûm	Hayvan Geliri	3614,5	14840
2188	Mesleki ve Diğer Gelirler	1250	
Toplam Temettuat		24156,5	

2.12. Çamurlu Köyü

2.12.1. Demografik ve Sosyal Yapısı

Çamurlu köyünde 2 hane kayıtlıdır. Bunlar 1.hane sahibi Türkmen oğlu Ali ve 2.hane sahibi Çolak oğlu Muhammet'tir. İkisinin mesleği de ziraatçılık. Köyün tahmini nüfusu 10 kişidir ve tamamı müslimdir.

2.12.2. Tarım

Her iki hane sahibinin de 25'er dönümden hem mezru hem de gayri mezru

¹³¹ BOA.ML.VRD.TMT.No.14016, s.10, Defterde bu 24305 kuruştur.

tarlalara sahiptir. Yani 50 dönüm mezru, 50 dönüm gayri mezru tarla olmak üzere toplam 100 dönüm arazi bulunmaktadır. 1.hane sahibi mezru tarladan 1260 yılında 612 kuruş, 2.hane sahibi ise 1098 kuruş gelir elde etmektedir. 1261 yılının gelirleri ise her iki hanenin de 500'er kuruş'tur.

Yetiştirilen hububat ürünleri buğday ve arpa'dır. Senelik üretimi buğdayın 40 kile'dir. Alınan vergi ise 150 kuruştur. Arpanın üretimi ise 24 kile'dir. Vergisi 24 kuruştur. 2.hane sahibinin tarım geliri daha çoktur.

2.12.3. Hayvancılık

Çamurlu köyünde toplam 51 baş hayvan bakılmaktadır. Hayvanların 23 adedi büyükbaş hayvan (10 sağman inek, 2 döllu merkep, 2 döllu deve, 1 döllu kısrak, 8 koşu öküzü), 28 adedi ise küçükbaş hayvan (26 sağman keçi, 2 kısır keçi) grubuna girmektedir. Bakılan hayvanlardan hane başına yaklaşık 25,5 adet düşmektedir. Büyükbaş hayvanlar toplam hayvanların %45'ini küçükbaş hayvanlar ise %54,9'unu oluşturmaktadır.

Büyükbaş hayvanlardan 350 kuruş, küçükbaş hayvanlardan 67 kuruş gelir elde edilmektedir. Büyükbaş hayvan gelirinden hane başına 175, küçükbaş hayvan gelirinden ise 33,5 kuruş düşmektedir. Hayvanların toplam yıllık gelirleri 417 kuruş'tur.

Küçükbaş hayvanlardan alınan vergi, aded-i ağnam bu köyde 1,75 kuruştur.

2.12.4. Mesleki ve Diğer Gelirler

Çamurlu köyünde tarım ve hayvancılıktan başka ek gelir yoktur.

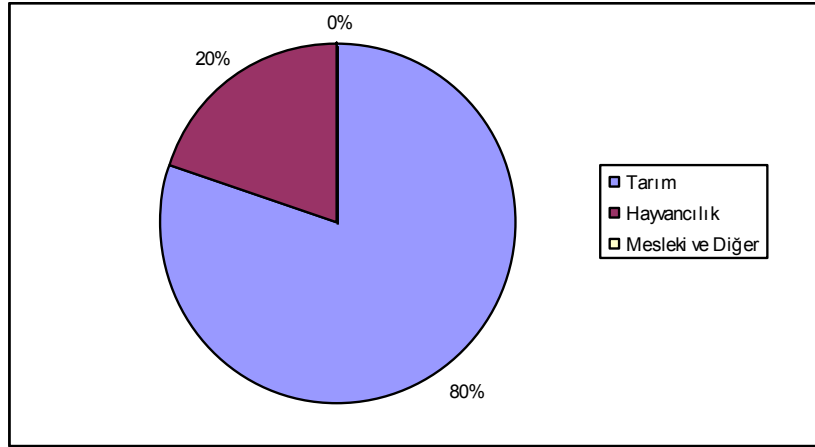
2.12.5. Vergi-yi Mahsusası ve Temettuat Oranları

Çamurlu köyünde her iki hane de 115,5 kuruş vergi-yi mahsûsa vermektedir. Köyün toplam temettuat geliri 2127 kuruş'tur.¹³² Hane başına 1063,5 kuruş düşmektedir. Hane başına ortalamayı 2.hane geçmektedir.

Toplam temettuat gelirleri içerisinde tarım gelirleri %80,3 hayvan gelirleri %19,6 ile yer almaktadır.

¹³² BOA.ML.VRD.TMT.No.14007, s.2, Defterde bu 2130 kuruştur.

Grafik 2.12: Çamurlu Köyünün Gelir Dağılımı

Tablo 2.12: Çamurlu Köyünün Temettuat Tablosu

Vergi-yi Mahsusa	Tarım Geliri	1260	1261
231		1710	
Aşar ve Rusûm	Hayvan Geliri	417	
175,75	Mesleki ve Diğer Gelirler		1000
Toplam Temettuat		2127	

2.13. Çavuş Köyü

2.13.1. Demografik ve Sosyal Yapı

Çavuş köyüne 26 hane kayıtlıdır. Bu köyde 22'si ziraatçılık, 1'i hizmetkârlık (7.hane) ve 2'si çobançılık (8. ve 24.hane) mesleğini icra etmektedir. Köyde 1 hane sahibinin (26.hane) mesleği cüce olarak kaydedilmiş. Köyün tahmini nüfusu 130 kişidir ve tamamı müslimdir. Köyde Ömer (5'er defa), Osman ve Muhammet (3'er defa) ismi daha çok kullanılmıştır. Bu isimlerin yanında İsmail, Yusuf, Kadir, Ahmet, Bekir, Emrah, İbrahim, Hüseyin, Ali ve Mustafa gibi isimler kullanılmıştır. Köyde; Çavuş, Hacı, Sevinç, Gökoğlan, Yağlı, Küçük, Ton, Deli, Kürkcü, Tabbasan, Cüce ve Çoban gibi lakaplarında kullanıldığı görülmektedir.

2.13.2. Tarım

Çavuş köyünde mesleği ziraatçı olan hane sahiplerinin mezru ve gayri mezru tarlaları vardır. Köyde mezru ve gayri mezru tarlalar 5, 15, 20, 25 ve 35'er dönümlüktür. Köyde toplam 425 dönüm mezru ve gayri mezru tarla vardır. Hane başına 16,3 dönüm düşmektedir. Mezru ve gayri mezru tarlanın toplam tarıma ayrılan alan içerisinde ki oranı %48,4'tür. Mezru tarlanın 1260 yılının toplam geliri 10620 kuruş'tur. Bu gelirden hane başına 408,4 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %75,9 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 7950 kuruştur. Hane başına

305,7 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 2670 kuruş, hane başına 102,7 kuruş daha az olduğu görülmektedir.

Çavuş köyünde mezru tarla haricinde bağ, bahçe ve bostan tarımı yapılmaktadır. Bağ tarımına ayrılan alanlar 1 ve 2'şer dönümlüktür. Köyde bağ tarımına ayrılan alan toplam 24 dönümdür. Hane başına 0,92 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %2,7 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 3096 kuruştur. Hane başına 119 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %22,1 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 2230 kuruştur. Hane başına bu orandan 85,7 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 866, hane başına ise 33,3 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bağ tarımı geliri üzerinden alınan öşür 344 kuruştur.¹³³

Bostan tarımı incelendiğinde, köyde bir hane sahibi sadece bostan tarımı yapmaktadır ve 1 dönüm alan ayırmıştır. Hane başına 0,03 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan alan içerisinde %0,1 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 90 kuruş olup buradan hane başına 3,4 düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %0,6 orana sahiptir. 1261 yılının geliri 70 kuruştur. Hane başına 2,6 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 20, hane başına 0,8 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bostan tarımı geliri üzerinden alınan öşür 10 kuruştur.

Bahçe tarımı incelendiğinde, köyde 2 hane sahibi 1 dönümden toplam 2 dönüm alan ayırmıştır. Hane başına 0,07 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %0,2 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 180 kuruştur. Hane başına 6,9 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %1,2 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 140 kuruştur. Hane başına bu orandan 5,3 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 40, hane başına ise 1,6 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bahçe tarımının geliri üzerinden alınan öşür 20 kuruştur.

Köyün hububat üretimi incelendiğinde buğday, arpa, burçak ve mercimek yetiştirilmektedir. Yıllık buğday üretimi 232 kile'dir. Buğday ürünü üzerinden alınan vergi ise 870 kuruş'tur. Hane başına 8,9 kile buğday, 33,4 kuruş vergi düşmektedir. Buğdayın toplam hububat üretimi içerisinde %59,7 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %73,6'dır. Köyde yıllık arpa üretimi ise 141 kile'dir.

¹³³ BOA.ML.VRD.TMT.No.13992, s.4-5-6-9, Bağdan alınan öşür, defterin vermiş olduğu veri 364 kuruştur. 9. ve 11.hanelerin bağları olmadığı halde 10'ar kuruş bağ öşrü verdiğini, 15.hanenin bağ dönümü olduğu halde bağ öşrü vermediğini ve 23.hane 30 kuruş yerine 20 kuruş bağ öşrü verdiğini görmekteyiz.

Arpa ürünü üzerinden alınan vergi 282 kuruş'tur. Hane başına 5,4 kile arpa, 10,8 kuruş vergi düşmektedir. Arpa'nın toplam hububat üretimi içerisinde %36,3 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %23,8'dir. Yıllık burçak üretimi 13 kile'dir. Burçak ürünü üzerinden alınan vergi ise 26 kuruş'tur. Hane başına 0,5 kile burçak, 1 kuruş vergi düşmektedir. Burçağın toplam hububat üretimi içerisinde %3,3 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %2,1'dir. Son olarak yetiştirilen hububat mercimektir. Yıllık üretimi 2 kiledir. Alınan vergi 4 kuruştur. Hane başına 0,07, 0,15 kuruş vergi düşmektedir. Hububat üretimi içinde %0,5, alınan vergi içerisinde %0,3 oranındadır.

2.13.3. Hayvancılık

Çavuş köyünde toplam 511 baş hayvan bakılmaktadır. Hayvanların 153 adedi büyükbaş hayvan (34 sağman inek, 6 kısır inek, 1 sağman camuş, 22 döllu merkep, 6 döllu deve, 2 yalsız deve, 12 döllu kısırak, 62 koşu öküzü, 4 koşu camuşu, 2 at ve 2 tosun), 358 adedi ise küçükbaş hayvan (220 sağman koyun, 31 kısır koyun, 85 sağman keçi, 22 kısır keçi) grubuna girmektedir. Büyükbaş hayvan olarak hane başına 5,8 aded, küçükbaş hayvan olarak ise 13,7 hayvan düşmektedir. Büyükbaş hayvanlar toplam hayvanların %29,9'ini küçükbaş hayvanlar ise %70,9'unu oluşturmaktadır.

Büyükbaş hayvan geliri toplam 2208 kuruş'tur.¹³⁴ Buradan hane başına 84,9 kuruş düşmektedir. Büyükbaş hayvan geliri, toplam hayvancılık geliri içerisinde %62,9 oranına sahiptir. Küçükbaş hayvan geliri ise toplam 1297 kuruştur.¹³⁵ Hane başına 49,8 kuruş düşmektedir. Hayvan gelirleri arasında %37 paya sahiptir. Küçükbaş hayvancılıktan alınan vergi, aded-i ağnam 19,5 kuruş 15 para'dır. Köyde kırtıl vergisi de alınmaktadır. Bu vergi 50 kuruştur.

2.13.4. Mesleki ve Diğer Gelirler

Çavuş köyünün hizmetkârlıktan 150 kuruş, çobancılıktan 200, imamlıktan 50 kuruş mesleki gelir vardır. Bir diğeri yalsız develerin kirasından 400 kuruş gelir elde edilmektedir. Tarım ve hayvancılıktan hariç köyün toplam 800 kuruş ek geliri vardır.

¹³⁴ BOA.ML.VRD.TMT.No.13992, s.4.; 12.hanede 1 döllu deve 100 kuruş üzerinden hesaplanmış ve müşterek notu düşülmüştür.

¹³⁵ BOA.ML.VRD.TMT.No.13992, s.3-4, 6.hanede 1 koyun 4 kuruş üzerinden hesaplanmıştır. 9.hanede de 2 sağman keçiden 50 kuruş gelir elde edildiği kaydedilmiş biz bunu 20 sağman keçi üzerinden hesaplıyoruz.

2.13.5. Vergi-yi Mahsusası ve Temettuat Oranları

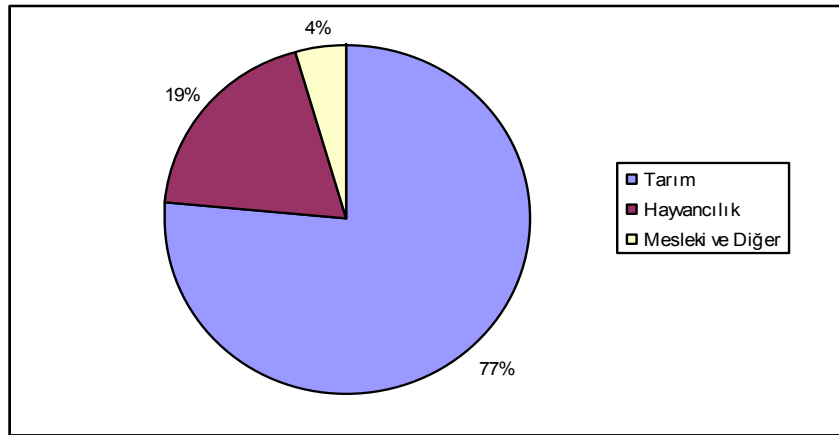
Çavuş köyü'nün toplam vergi-yi mahsûsa'sı 2805 kuruş'tur.¹³⁶ Hane başına 107,8 kuruş düşmektedir. Hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 12'dir. 250 kuruş verilen en fazla, 15 kuruş ise en düşük vergi-yi mahsusadır.

Çavuş köyünde gelirlere göre vergi alımının tam uygulanmadığı görüşündeyiz. Buna örnek verecek olursak; 250 kuruş vergi-yi mahsusaya veren hanelere baktığımızda gelirler aynı değildir. Ama alınan vergi aynı bir diğer deyişle geliri çok olan az, geliri az olan çok vergi verdiği görülmektedir.

Köyün toplam temettuat geliri 18291 kuruş'tur.¹³⁷ Hane başına 703,5 kuruş düşmektedir. Bu hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 8'dir.

Toplam temettuat gelirleri içerisinde %76,4 oran ile tarım, %19,1 oran ile hayvan, %4,3 oran ile diğer gelirler (meslek gelirleri v.s.) yer almaktadır.

Grafik 2.13: Çavuş Köyünün Gelir Dağılımı

Tablo 2.13: Çavuş Köyünün Temettuat Tablosu

Vergi-yi Mahsusası	Tarım Geliri	1260	1261
2805		13986	10390
Aşar ve Rusûm	Hayvan Geliri	3505	
1625,5 /15	Mesleki ve Diğer Gelirler	800	
Toplam Temettuat		18291	

2.14. Dağboymulu Köyü

2.14.1 Demografik ve Sosyal Yapısı

Dağboymulu köyüne 12 hane kayıtlıdır. Bu köyde 10'nu ziraatçılık, 1'i hizmetkârlık (7.hane) mesleğini yapmaktadır. 1 hane sahibi de (8.hane) yetim olarak

¹³⁶ BOA.ML.VRD.TMT.No.13992, s.10, Defterde köyün vermiş olduğu vergi 3122 kuruştur.

¹³⁷ BOA.ML.VRD.TMT.No.13992, s.10, Defterde bu 18557 kuruştur.

geçmektedir. Ayrıca 1.hane sahibi Ali Emir oğlu İsmail Efendi ziraatçılık yanında imamlık görevini yapmaktadır. Köyün tahmini nüfusu 60 kişidir ve tamamı müslimdir. Köyde Abdullah, Muhammet, Halil, Bekir, İsmail, Ahmet, Hüseyin gibi isimler kullanılmıştır. Lakap olarak da Ortakçı, Yevle, Göçebe ve Köle gibi lakaplar kullanılmıştır.

2.14.2. Tarım

Dağboymulu köyünde mesleği ziraatçı olan hane sahiplerinin tarlası vardır. Köydeki mezru ve gayri mezru tarlalar 15 ve 25'er dönümlüktür. Köyde toplam 180'er dönüm mezru ve gayri mezru tarla bulunmaktadır. Hane başına 15 dönüm düşmektedir. Mezru ve gayri mezru tarlaların dışında herhangi bir tarım alanı yoktur. Mezru tarlannın 1260 yılının toplam geliri 4815 kuruş'tur. Bu gelirden hane başına 401,2 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri yoktur.¹³⁸

Köyün hububat üretimi incelendiğinde, buğday ve arpa yetiştirilmektedir. Yıllık buğday üretimi 116 kile'dir. Buğday ürünü üzerinden alınan vergi ise 435 kuruş'tur. Hane başına 9,6 kile buğday, 36,2 kuruş vergi düşmektedir. Buğdayın toplam hububat üretimi içerisinde %69,8 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %81,3'tür. Köyde yıllık arpa üretimi ise 50 kile'dir. Arpa ürünü üzerinden alınan vergi 100 kuruştur. Hane başına 4,1 kile arpa, 8,3 kuruş vergi düşmektedir. Arpa'nın toplam hububat üretimi içerisinde %30,1 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %18,6'dır.

2.14.3. Hayvancılık

Dağboymulu köyünde toplam 300 baş hayvan bakılmaktadır. Hayvanların 105 adedi büyükbaş hayvan (39 sağman inek, 14 kısır inek, 1 sağman camuş, 17 döllü merkep, 1 yalsız merkep, 5 döllü kısırak, 22 koşu öküzü, 6 koşu camuşu ve 1 at), 195 adedi ise küçükbaş hayvan (119 sağman keçi, 55 kısır keçi, 21 sağman koyun) grubuna girmektedir. Büyükbaş hayvan olarak hane başına 8,7 küçükbaş hayvan olarak ise 16,2 aded düşmektedir. Büyükbaş hayvanlar toplam hayvanların %35'ini küçükbaş hayvanlar ise %65'ini oluşturmaktadır.

Büyükbaş hayvan geliri 748 kuruş'tur.¹³⁹ Buradan hane başına 62,3 kuruş

¹³⁸ BOA.ML.VRD.TMT.No.13998, s.2-5, 1261 senesinin başında Bi-hasil (Verimsiz) notu düşürülmüştür.

¹³⁹ BOA.ML.VRD.TMT.No.13998, s.2-5, Defterin vermiş olduğu verilere göre büyükbaş hayvan geliri 920 kuruştur. 2.hanede 1 döllü kısırak 5, 10. ve 11.hanede 100 kuruş üzerinden hesaplanmaktadır.

düşmektedir. Büyükbaş hayvan geliri, toplam hayvancılık geliri içerisinde %58 oranına sahiptir. Küçükbaş hayvan geliri 468 kuruş'tur. Hane başına bu gelirden 39 kuruş düşmektedir. Küçükbaş hayvan geliri toplam hayvan gelirleri arasında %36,3 paya sahiptir. Bu köyde küçükbaş hayvancılıktan alınan aded-i ağnam vergisi 12 kuruş 25 para'dır.

2.hane sahibi Yevle oğlu Kör Bekir Büyükbaş ve küçükbaş hayvancılık yanında arıcılıkta yapmaktadır. 4 aded arı kovanına sahiptir. 1260 yılının geliri 72 kuruş'tur. 1261 yılının geliri ise yoktur. Hane sahibi kovan öşrü olarak 8 kuruş vermektedir. Hane başına 0,3 aded kovan, 6 kuruşta gelir düşmektedir. Arıcılığın köyde toplam hayvan gelirleri içerisinde ki payı yaklaşık %5,6'dır.

2.14.4. Mesleki ve Diğer Gelirler

Dağboymulu köyünde, imamlıktan 100, hizmetkârlıktan 750, çobancılıktan 200, hattatçılıktan 100, ortakçılıktan 100 kuruş mesleki gelir, 200 kuruş çamuş geliri ve 500 kuruş da diğer gelir olmak üzere köyün tarım ve hayvancılık haricinde toplam 1950 kuruş ek geliri vardır.

2.14.5. Vergi-yi Mahsusası ve Temettuat Oranları

Dağboymulu köyü'nün toplam vergi-yi mahsûsa'sı 1160 kuruş'tur.¹⁴⁰ Hane başına 96,6 kuruş düşmektedir. Hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 4'tür. En fazla vergi-yi mahsusası 200 kuruş, en düşük 25 kuruştur.

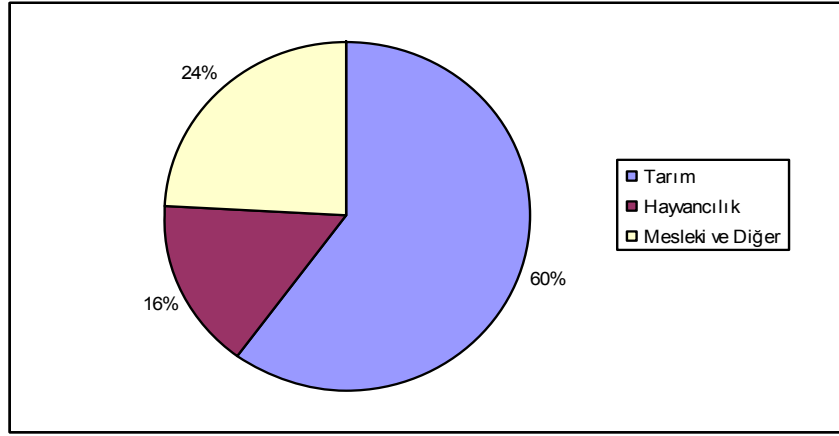
Köyün toplam temettuat geliri 8053 kuruş'tur.¹⁴¹ Hane başına 671 kuruş düşmektedir. Bu hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 4'tür.

Toplam temettuat gelirleri içerisinde tarım gelirleri %59, hayvan gelirleri %17, diğer gelirler (Hizmetkârlık v.s) %23,9 oranında yer almaktadır.

¹⁴⁰ BOA.ML.VRD.TMT.No.13998, s.5, Defterde köyün vermiş olduğu vergi 1272 kuruş geçmektedir.

¹⁴¹ BOA.ML.VRD.TMT.No.13998, s.5, Defterde bu 9287,5 kuruştur.

Grafik 2.14: Dağboymulu Köyünün Gelir Dağılımı

Tablo 2.14: Dağboymulu Köyünün Temettuat Tablosu

Vergi-yi Mahsusa	Tarım Geliri	1260	1261
1160		4815	
Aşar ve Rusûm	Hayvan Geliri	1288	
555/25	Mesleki ve Diğer Gelirler	1950	
Toplam Temettuat		8053	

2.15. Dayılı Köyü

2.15.1. Demografik ve Sosyal Yapı

Dayılı köyüne 14 hane kayıtlıdır. Köyde 11'i ziraatçılık, 1'i haymenişin (14.hane) mesleğini icra etmektedir. 1 hane sahibinin (3.hane) mesleği belirtilmemiş ve 1 hane sahibi de (9.hane) farklı olarak nizamiyede olduğu kaydedilmiştir. 6.hane sahibi Arap oğlu Osman ziraatçılık yanında köy muhtarlığı görevini yapmaktadır. 11.hane sahibi de ziraatçılık yanında esnaflık yapmaktadır. Köyün tahmini nüfusu 70 kişidir ve tamamı müslimdir. Köyde Ahmet en çok kullanılan isimdir. Bu ismin yanında Osman, Yusuf, Abdi, Hasan, Hüseyin, Halil, İbiş ve Süleyman gibi isimler de kullanılmıştır. Bacaksız, Kâhya, Yetim, Kör, Çolak, Dalralı, Kara, Arap ve Çavuş gibi lakaplarında kullanıldığı görülmektedir.

2.15.2. Tarım

Dayılı köyünde, 15, 30 ve 35'er dönümlük mezru ve gayri mezru tarlalar vardır. Köyde toplam 195 dönüm mezru tarla vardır. Hane başına 13,9 dönüm düşmektedir. Mezru tarlanın toplam tarıma ayrılan alan içerisinde ki oranı %51,3'tür. Mezru tarlanın 1260 yılının toplam geliri 4953 kuruş'tur. Bu gelirden hane başına 353,7 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %74,3 orana sahiptir. 1261 yılının geliri 3110 kuruş'tur. Hane başına bu gelirden 222,1 kuruş düşmektedir. 1260

yılıının geliri, 1261 yılıının gelirine göre 1843 kuruş, hane başına da 131,6 kuruş daha fazla olduğu görölmektedir. Köyde 170 dönüm gayri mezru tarla bulunmaktadır. Hane başına 12,1 düşmekte ve toplam tarım alanı içerisinde %44,7 orana sahiptir.

Dayılı köyünde mezru ve gayri mezru tarla haricinde bağ, bostan ve cehri tarımı yapılmaktadır. Köyde bağ tarımı için 1 ve 2'şer dönümlük alanlar ayrılmıştır. Toplam bağ tarımı için ayrılan alan 12 dönümdür. Hane başına 0,85 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %3,1 orana sahiptir. 1260 yılıının geliri 1305 kuruştur. Hane başına 93,2 kuruş düşmektedir. 1260 yılıının gelirleri arasında %19,5 orana sahiptir. 1261 yılıının geliri ise 1000 kuruştur. Hane başına bu orandan 71,4 kuruş düşmektedir. 1260 yılıının geliri, 1261 yılıının gelirine göre 305, hane başına ise 21,8 kuruş daha az olduğu görölmektedir. Bağ tarımı geliri üzerinden alınan öşür 145 kuruştur.

Köyde yapılan bostan tarımı incelendiğinde, köydeki sadece iki hane bostancılık yapmaktadır. Bostan tarlalara ayrılan alan 1 dönümdür. Diğer bir deyiş ile köyde toplam bostancılığa ayrılan alan 2 dönümdür. Hane başına 0,14 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %0,5 orana sahiptir. 1260 yılıının geliri 315 kuruştur. Hane başına 22,5 kuruş düşmektedir. 1260 yılıının gelirleri arasında %4,7 orana sahiptir. 1261 yılıının geliri ise 270 kuruştur. Hane başına bu orandan 19,2 kuruş düşmektedir. 1261 yılıının geliri, 1260 yılıının gelirine göre 45, hane başına ise 3,3 kuruş daha az olduğu görölmektedir. Bostan tarımı geliri üzerinden alınan öşür 35 kuruştur.

Cehri tarımı incelendiğinde, köyde sadece bir hane sahibi tarafından 0,5 dönüm yapılmaktadır. Bu veriyi tüm haneye yaydığımızda, hane başına 0,003 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %0,1 orana sahiptir. 1260 yılıının geliri 90 kuruştur. Hane başına 6,4 kuruş düşmektedir. 1260 yılıının gelirleri arasında %1,3 orana sahiptir. 1261 yılıının geliri ise 70 kuruştur. Hane başına bu orandan 5 kuruş düşmektedir. 1261 yılıının geliri, 1260 yılıının gelirine göre 20, hane başına ise 1,4 kuruş daha az olduğu görölmektedir. Cehri tarımı geliri üzerinden alınan öşür 10 kuruştur.

Köyün hububat üretimi incelendiğinde buğday, arpa ve burçak yetiştirilmektedir. Yıllık buğday üretimi 104 kile'dir. Buğday ürünü üzerinden alınan vergi ise 390 kuruş'tur. Hane başına 7,4 kile buğday, 27,8 kuruş vergi düşmektedir. Buğdayın toplam hububat üretimi içerisinde %58,4 orana sahiptir. Hububattan alınan

vergi içerisinde ki oranı ise %72,4'tür. Köyde yıllık arpa üretimi ise 66 kile'dir. Arpa ürünü üzerinden alınan vergi 132 kuruş'tur. Hane başına 4,7 kile arpa, 9,4 kuruş vergi düşmektedir. Arpa'nın toplam hububat üretimi içerisinde %37 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %24,5'dir. Burçağın yıllık üretimi 8 kile'dir. Alınan vergi ise 16 kuruştur. Hane başına 0,5 kile burçak, 1,4 kuruş vergi düşmektedir. Üretilen hububat ürünleri arasında %4,4, hububattan alınan vergi içerisinde %2,9 oranına sahiptir.

2.15.3. Hayvancılık

Dayılı köyünde, toplam 684 baş hayvan bakılmaktadır. Hayvanların 99 adedi büyükbaş hayvan (27 sağman inek, 13 kısır inek, 14 döllu merkep, 8 döllu deve, 10 döllu kısırak, 16 koşu öküzü, 10 koşu camuşu ve 1 yalsız merkep), 585 adedi ise küçükbaş hayvan (285 sağman koyun, 138 kısır koyun, 104 sağman keçi, 58 kısır keçi) grubuna girmektedir. Büyükbaş hayvan olarak hane başına 7 adet, küçükbaş hayvan olarak ise 41,7 hayvan düşmektedir. Büyükbaş hayvanlar toplam hayvanların %14,4'ünü küçükbaş hayvanlar ise %85,5'ini oluşturmaktadır.

Büyükbaş hayvanların toplam geliri 2456 kuruş'tur.¹⁴² Buradan hane başına 175,4 kuruş düşmektedir. Büyükbaş hayvan geliri, toplam hayvancılık geliri içerisinde %53,2 oranına sahiptir. Küçükbaş hayvan geliri ise 2155,5 kuruştur.¹⁴³ Hane başına bu gelirden 153,9 kuruş düşmektedir. Küçükbaş hayvan geliri toplam hayvan gelirleri arasında %46,7 paya sahiptir. Küçükbaş hayvancılıktan alınan vergi, aded-i ağnam 42,75 kuruştur. Kırtıl ise 30 kuruştur.

2.15.4. Mesleki ve Diğer Gelirler

Dayılı köyünün hizmetkârlıktan 400, tüccarlıktan 650 kuruş ek geliri vardır. Köyde tarım ve hayvancılık haricinde toplam 1050 kuruş ek gelirin olduğu görülmektedir.

2.15.5. Vergi-yi Mahsusası ve Temettuat Oranları

Dayılı köyü'nün toplam vergi-yi mahsusası 1280 kuruş'tur.¹⁴⁴ Hane başına 91,4 kuruş düşmektedir. Hane başına düşen ortalama geçen hane sayısı 7'dir.

¹⁴² BOA.ML.VRD.TMT.No.15075, s.5, Defterin vermiş olduğu verilerden hareketle bu veri 2464 kuruştur. 12.hanede 2 sağman ineği 24 kuruş üzerinden hesaplamıştır.

¹⁴³ BOA.ML.VRD.TMT.No.15075, s.5-6, Defterin vermiş olduğu verilerden hareketle bu 2153 kuruştur. 12.hanede 17 adet sağman keçi 40 kuruş üzerinden hesaplanmıştır. 14.hane de 1 sağman koyun 5 kuruş üzerinden hesaplanmıştır.

¹⁴⁴ BOA.ML.VRD.TMT.No.15075, s.6, Defterde köyün vermiş olduğu vergi 1503 kuruş olarak geçmektedir.

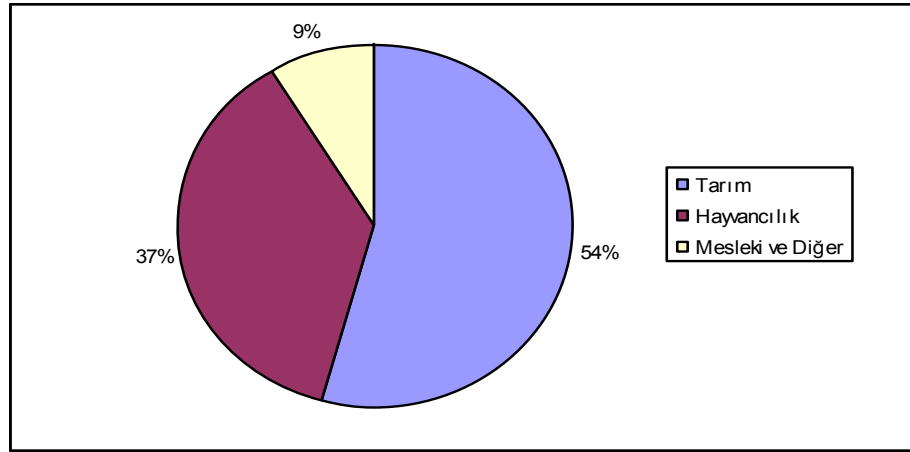
Köyde 224 kuruş verilen en yüksek vergiyi mahsusadır. 50 kuruş da verilen en düşük vergi-yi mahsusadır.

Dayılı köyünde gelirlere göre vergi alımının tam uygulanmadığı görüşündeyiz. Buna örnek verecek olursak; temettuat gelirleri arasında en fazla gelire sahip 14.hane sahibi iken 155, 6.hane sahibi ise 224 kuruş vergi-yi mahsusa verdiği görülmektedir. Geliri az olandan çok, çok olandan az vergi-yi mahsusa alındığı görülmektedir.

Köyün toplam temettuat geliri 12324,5 kuruş'tur.¹⁴⁵ Hane başına 880,2 kuruş düşmektedir. Bu hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 5'dir.

Toplam temettuat gelirleri içerisinde %54 oran ile tarım, %37,4 oran ile hayvan, %8,5 oran ile diğer gelirler (meslek gelirleri v.s.) yer almaktadır.

Grafik 2.15: Dayılı Köyünün Gelir Dağılımı

Tablo 2.15: Dayılı Köyünün Temettuat Tablosu

Vergi-yi Mahsusa	Tarım Geliri	1260	1261
1280		6663	
Aşar ve Rusûm	Hayvan Geliri	4611,5	4450
800,75	Mesleki ve Diğer Gelirler	1050	
Toplam Temettuat		12324,5	

2.16. Dedik Köyü

2.16.1. Demografik ve Sosyal Yapı

Dedik köyüne 36 hane kayıtlıdır.¹⁴⁶ Köyde 30'u ziraatçılık, 1'i hizmetkârlık (20.hane), 1'i çobancılık (8.hane), 1'i imamlık (1.hane), 1'i süvari sipahi (24.hane)

¹⁴⁵ BOA.ML.VRD.TMT.No.15075, s.6, Defterde bu 10332 kuruş olarak kaydedilmiş.

¹⁴⁶ BOA.ML.VRD.TMT.No.13994, s.10, Defterde 34.hane 24.hane olarak yazılmıştır.

ve 1'i hatiplik (35.hane) görevini icra etmektedir. 1 hane sahibi de (19.hane) dilencilik yapmaktadır. Köyün tahmini nüfusu 180 kişidir ve tamamı müslimdir. Köyde, İsmail, Ömer, Osman (4'er defa), Muhammet, Halil (3'er defa) en çok kullanılan isimlerdir. Bu isimlerin yanında Ali, Ahmet, Mustafa, Abdullah, Süleyman, Bekir, İbrahim (2'er defa) gibi isimlerde çok kullanılan isimler arasındadır. Hasan, Hüseyin, Emin, Yusuf ve Hamza (1'er defa) en az kullanılan isimlerdir. Köyde; Sipahi, Keşi, Hacı, Bükermi, Balaban, Kara, Çelebi, Ozan, Kel, Dal Mızrak, Köle, Sülük ve Kethüda gibi lakapların kullanıldığı görülmektedir.

2.16.2. Tarım

Dedik köyünde mesleği ziraatçı olan hane sahiplerinin mezru ve gayri mezru tarlaları vardır. Köyde mezru tarlalara 15, 20, 25 ve 35'er dönümlük alanlar ayrılmıştır. Köyde toplam 570 dönüm mezru tarla vardır. Hane başına 15,8 dönüm düşmektedir. Mezru tarlanın toplam tarıma ayrılan alan içerisinde ki oranı %49,3'tür. Mezru tarlanın 1260 yılının toplam geliri 12219 kuruş'tur. Bu gelirden hane başına 339,4 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %73 orana sahiptir. 1261 yılının geliri 10010 kuruş'tur. Hane başına bu gelirden 278 kuruş düşmektedir. 1260 yılının geliri, 1261 yılının gelirine göre 2209 kuruş, hane başına da 61,4 kuruş daha fazla olduğu görülmektedir. Köy, toplam 535 dönüm gayri mezru tarlaya sahiptir. Hane başına 14,8 dönüm düşmektedir. Toplam tarıma ayrılan toprak içerisindeki payı %46,3'tür.

Dedik köyünde mezru ve gayri mezru tarla haricinde bağ, bostan ve bahçe tarımı da yapılmaktadır. Köyde bağ tarımı için 1, 2 ve 3'er dönümlük alan ayrılmıştır. Köyde toplam bağ tarımına ayrılan alan 18 dönümdür. Hane başına 0,5 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %1,5 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 1755 kuruştur. Hane başına 48,7 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %10,4 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 1290 kuruştur. Hane başına bu orandan 35,8 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 465, hane başına ise 12,9 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bağ tarımı geliri üzerinden alınan öşür 195 kuruştur.¹⁴⁷

Köyde yapılan bostan tarımı incelendiğinde, bostan tarımı da bağ tarımı gibi

¹⁴⁷ BOA.ML.VRD.TMT.No.13994, s.3-4-5-7, Defterin vermiş olduğu verilere göre alınan öşür 340 kuruştur. 4, 10, 12, 13. ve 16.hane sahiplerinin bağ dönümü olmadığı halde sırası ile 25, 25, 50, 30 ve 10 kuruş bağ öşrü verdiğini görmekteyiz. 22.hane ise 10 kuruş yerine 15 kuruş bağ öşrü verdiği görülmektedir.

1, 2, 3 ve 4'er dönümlük alanlar ayrılmıştır. Toplam bostan tarımına ayrılan alan 29 dönümdür. Hane başına 0,80 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %2,5 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 2565 kuruştur. Hane başına 71,2 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %15,3 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 1948 kuruştur. Hane başına bu orandan 54,1 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 617, hane başına ise 17,1 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bostan tarımı geliri üzerinden alınan öşür 285 kuruştur.¹⁴⁸

Bahçe tarımı incelendiğinde, toplam bahçeciliğe ayrılan alan 2 dönümdür. Köyde bahçe tarımı ile uğraşan her hane sahibi bahçeye 1 dönüm ayırmıştır. Hane başına 0,05 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %0,1 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 180 kuruştur. Hane başına 5 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %1 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 140 kuruştur. Hane başına bu orandan 3,8 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 40, hane başına ise 1,2 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bahçe tarımı geliri üzerinden alınan öşür 20 kuruştur.¹⁴⁹

Köyün hububat üretimi incelendiğinde buğday, arpa, burçak, mercimek ve azgan yetiştirilmektedir. Yıllık buğday üretimi 260 kile'dir. Buğday ürünü üzerinden alınan vergi ise 975 kuruş'tur. Hane başına 7,2 kile buğday, 27 kuruş vergi düşmektedir. Buğdayın toplam hububat üretimi içerisinde %57,3 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %71,6'dır. Köyde yıllık arpa üretimi ise 166 kile'dir. Arpa ürünü üzerinden alınan vergi 332 kuruş'tur. Hane başına 4,6 kile arpa, 9,2 kuruş vergi düşmektedir. Arpa'nın toplam hububat üretimi içerisinde %36,6 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %24,3'tür. Yıllık burçak üretimi 20 kile'dir. Burçak ürünü üzerinden alınan vergi ise 40 kuruş'tur. Hane başına 0,5 kile burçak, 1,1 kuruş vergi düşmektedir. Burçağın toplam hububat üretimi içerisinde %4,4 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %2,9'dur. Mercimeğe baktığımızda yıllık üretimi 5 kile'dir. Mercimekten alınan vergi ise 10 kuruş'tur. Hane başına 1,1 kile mercimek, 0,2 kuruş vergi düşmektedir. Mercimeğin toplam hububat üretimi içerisinde %1,1 orana sahiptir. Hububattan

¹⁴⁸ BOA.ML.VRD.TMT.No.13994, s.3-4-5-8, Defterin vermiş olduğu verilere göre alınan öşür 172 kuruştur. 4, 10, 12, 13.hane sahiplerinin bostan dönümü olduğu halde sırası ile 25, 25, 50, 30 kuruş bostan öşrü vermediğini görmekteyiz. Defterde bağ ve bostan öşürleri karıştırılmıştır. Ayrıca 26.hane ise 10 kuruş yerine 17 kuruş bostan öşrü verdiği görülmektedir.

¹⁴⁹ BOA.ML.VRD.TMT.No.13994, s.6, Defterin vermiş olduğu veri 10 kuruştur. Fakat 16.hane sahibinin vermesi gereken 10 kuruş bahçe öşrü vermediğini görmekteyiz. Defterde bağ ve bahçe öşürleri karıştırılmıştır.

alınan vergi içerisinde ki oranı ise %0,7'dir. Son olarak yetiştirilen hububat ürünü azgandır. Yıllık üretimi 2 kile'dir. Alınan vergi ise 4 kuruştur. Hane başına 0,05 kile azgan, 0,1 kuruş vergi düşmektedir. Üretilen hububat içerisinde %0,4, verilen vergi içerisinde %0,2 paya sahiptir.

2.16.3. Hayvancılık

Dedik köyünde toplam 547 baş hayvan bakılmaktadır. Hayvanların 195 adedi büyükbaş hayvan (55 sağman inek, 6 kısır inek, 2 sağman camuş, 27 döllu merkep, 9 döllu deve, 3 dölsüz deve, 10 döllu kısırak, , 72 koşu öküzü, 10 koşu camuşu ve 1 at) 352 adedi ise küçükbaş hayvan (205 sağman koyun, 115 kısır koyun, 31 sağman keçi, 1 kısır keçi) grubuna girmektedir. Büyükbaş hayvan olarak hane başına 5,4 aded, küçükbaş hayvan olarak ise 9,7 hayvan düşmektedir. Büyükbaş hayvanlar toplam hayvanların %35,6'sını, küçükbaş hayvanlar ise %64,3'ünü oluşturmaktadır.

Büyükbaş hayvanların toplam geliri 2942 kuruş'tur.¹⁵⁰ Buradan hane başına 81,7 kuruş düşmektedir. Büyükbaş hayvan geliri, toplam hayvancılık geliri içerisinde %69,5 oranına sahiptir. Küçükbaş hayvan geliri ise 1291 kuruştur.¹⁵¹ Hane başına bu gelirden 35,8 kuruş düşmektedir. Küçükbaş hayvan geliri toplam hayvan gelirleri arasında %30,4 paya sahiptir. Küçükbaş hayvancılıktan alınan vergi, aded-i ağnam 21, kırtıl ise 45 kuruştur.

2.16.4. Mesleki ve Diğer Gelirler

Dedik köyünün imamlıktan 50, hizmetkârlıktan 350, çobancılıktan 200, değirmencilikten 1800, bir başka ek gelir vardır o da 1800 kuruştur. Köyde tarım ve hayvancılık haricinde toplam 4200 kuruş ek gelir vardır. Değirmen geliri alınan vergi vardır bu da toplam da 9 kuruştur.

2.16.5. Vergi-yi Mahsusası ve Temettuat Oranları

Dedik köyü'nün toplam vergi-yi mahsusası 3633 kuruş'tur.¹⁵² Hane başına 100,9 kuruş düşmektedir. Hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 15'dir. Köyde 215 kuruş verilen en yüksek vergiyi mahsusa iken en düşük ise 35 kuruştur.

Dedik köyünde gelirlere göre vergi alımının tam uygulanmadığı

¹⁵⁰ BOA.ML.VRD.TMT.No.13994, s.6, Defterde 17.hanede 1 döllu deve 100 kuruş üzerinden hesaplanmıştır.

¹⁵¹ BOA.ML.VRD.TMT.No.13994, s.10, Defterin vermiş olduğu verilerden hareketle küçükbaş hayvan geliri 1289 kuruştur. 35.hanede 15 aded keçi 39 kuruş üzerinden hesaplanmıştır.

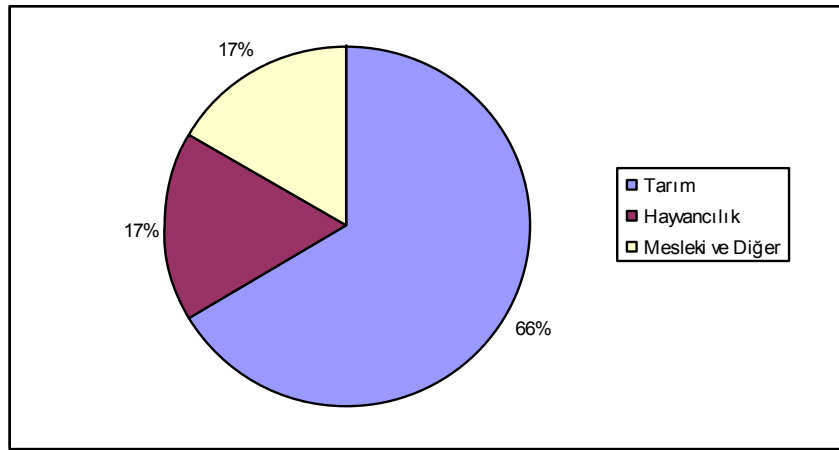
¹⁵² BOA.ML.VRD.TMT.No.13994, s.11, 30.hane sahibinin vergi-yi mahsusasının ne kadar olduğu hakkında bilgi verilmemektedir. Defterde köyün vermiş olduğu vergi 4047 kuruş geçmektedir.

görüşündeyiz. Buna örnek verecek olursak; 215 kuruş vergi-yi mahsusa veren hane sahiplerinin gelirleri aynı olmadığı halde aynı vergiyi vermektedir. Geliri çok olan az, geliri az olan çok vergi verdiği görülmektedir.

Köyün toplam temettuat geliri 25152 kuruş'tur.¹⁵³ Hane başına 698,6 kuruş düşmektedir. Bu hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 14'tür.

Toplam temettuat gelirleri içerisinde %66,4 oran ile tarım, %16,8 oran ile hayvan, %16,6 oran ile diğer gelirler (meslek gelirleri v.s.) yer almaktadır.

Grafik 2.16: Dedik Köyünün Gelir Dağılımı

Tablo 2.16: Dedik Köyünün Temettuat Tablosu

Vergi-yi Mahsusa	Tarım Geliri	1260	1261
3633		16719	
Aşar ve Rusûm	Hayvan Geliri	4233	
1927	Mesleki ve Diğer Gelirler	4200	13388
Toplam Temettuat		25152	

2.17. Deliler Köyü

2.17.1. Demografik ve Sosyal Yapısı

Deliler köyüne 4 hane kayıtlıdır. Bu köyde 3'ü ziraatçılık, 1'i (4.hane) dilencilik yapmaktadır. Köyün tahmini nüfusu 20 kişidir ve tamamı müslimdir. Köyde Muhammet, Halil, Osman ve Veysel gibi isimler kullanılmıştır. Lakap olarak ta Köylü ve kara gibi lakaplar kullanılmıştır.

2.17.2. Tarım

Deliler köyünde dilenci olan 4.hane sahibi Kara Ömer oğlu Veysel'in tarlası

¹⁵³ BOA.ML.VRD.TMT.No.13994, s.11, Defterde bu 24942 olarak kaydedilmiş.

yoktur. Diğer geriye kalan hanelerin 15'er dönüm mezru ve gayri mezru tarlası vardır. Köyde toplam 90 dönüm tarla bulunmaktadır. Hane başına 22,5 dönüm düşmektedir. Mezru ve gayri mezru tarlaların toplam tarıma ayrılan alan içerisinde ki oranı %48,9'dur. Mezru tarlanın 1260 yılının toplam geliri 1593,5 kuruş'tur. Bu gelirden hane başına 398,3 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %85,5 orana sahiptir. 1261 yılının geliri 900 kuruş'tur. Hane başına bu gelirden 225 kuruş düşmektedir. 1260 yılının geliri, 1261 yıllık gelirine göre 693,5, hane başına 173,3 kuruş daha fazla olduğu görülmektedir.

Köyde mezru ve gayri mezru tarla haricinde bağ tarımı yapılmaktadır. Bağ tarımına ayrılan alanlar 1 dönümlüktür. Köyde toplam 2 dönüm bağ bulunmakta ve hane başına 0,5 dönüm düşmektedir. Toplam tarıma ayrılan alan içerisinde %2,1 orana sahiptir. Bağ tarımı 1260 yılının geliri 270 kuruştur. Hane başına 67,5 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri içerisinde %14,4 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 170 kuruştur. Hane başına 42,5 kuruş düşmektedir. 1260 yılının geliri, 1261 yılının gelirine göre 100, hane başına 25 kuruş daha fazla olduğu görülmektedir. Bağ tarımı geliri üzerinden alınan öşür 30 kuruştur.¹⁵⁴

Köyün hububat üretimi incelendiğinde, buğday ve arpa yetiştirilmektedir. Yıllık buğday üretimi 39 kile'dir. Buğday ürünü üzerinden alınan vergi ise 146,25 kuruş'tur.¹⁵⁵ Hane başına 9,7 kile buğday, 36,5 kuruş vergi düşmektedir. Buğdayın toplam hububat üretimi içerisinde %72,2 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %82,9'dur. Köyde yıllık arpa üretimi ise 15 kile'dir. Arpa ürünü üzerinden alınan vergi 30 kuruş'tur. Hane başına 3,7 kile arpa, 7,5 kuruş vergi düşmektedir. Arpa'nın toplam hububat üretimi içerisinde %27,7 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %17'dir.

2.17.3. Hayvancılık

Deliler köyünde toplam 15 baş hayvan bakılmaktadır. Hayvanların 13 adedi büyükbaş hayvan (4 sağman inek, 3 dömlü merkep, 6 koşu öküzü) 2 adedi ise küçükbaş hayvan (2 sağman keçi) grubuna girmektedir. Büyükbaş hayvan olarak hane başına 3,2, küçükbaş hayvan olarak hane başına 0,5 aded hayvan düşmektedir. Büyükbaş hayvanlar toplam hayvanların %86,6'sını küçükbaş hayvanlar ise

¹⁵⁴ BOA.ML.VRD.TMT.No.14008, s.2, Defterin vermiş olduğu veri 45 kuruştur. 3.hane sahibi bağcılık yapmadığı halde 15 kuruş bağ öşrü verdiği kaydedilmiştir.

¹⁵⁵ BOA.ML.VRD.TMT.No.14008, s.2, Defterde buğdaydan alınan toplam öşür 145,5 kuruştur. 3.hanede 7 kile buğday 25,5 kuruş üzerinden hesaplanmıştır.

%13,3'ünü oluşturmaktadır.

Büyükbaş hayvan geliri 62 kuruş'tur. Buradan hane başına 15,5 kuruş düşmektedir. Büyükbaş hayvan geliri, toplam hayvancılık geliri içerisinde %92,5 oranına sahiptir. Küçükbaş hayvan gelirleri sadece keçi olduğundan 5 kuruş'tur. Hane başına bu gelirden 1,2 kuruş düşmektedir. Küçükbaş hayvan geliri toplam hayvan gelirleri arasında %7,4 paya sahiptir. Küçükbaş hayvancılıktan alınan aded-i ağnam vergisi bu köyde alınmamıştır.

2.17.4. Mesleki ve Diğer Gelirler

Köyde tarım ve hayvancılık gelirinden başka gelir yoktur.

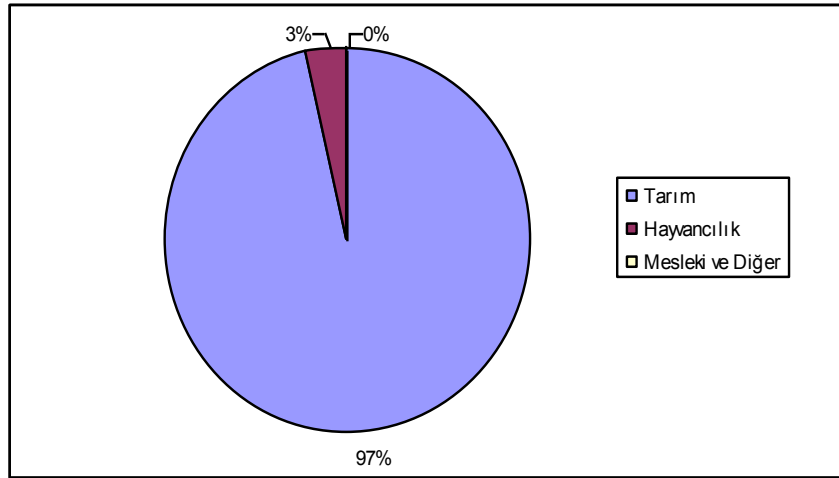
2.17.5. Vergi-yi Mahsusası ve Temettuat Oranları

Deliler köyü'nün toplam vergi-yi mahsûsa'sı 450 kuruş'tur.¹⁵⁶ Hane başına 112,5 kuruş düşmektedir. Hane başına düşen ortalama geçen hane sayısı 3'tür. En fazla vergi-yi mahsusası 200 kuruş iken 125 kuruş en düşüktür. Köyde vergi alımının adil bir şekilde yapılmadığı görülmektedir. 125 kuruş vergi-yi mahsusası veren hane sahiplerinin gelirleri bir olmadıkları halde aynı vergiyi vermektedirler. Geliri az olandan çok, çok olandan az alındığı görülmektedir.

Köyün toplam temettuat geliri 1930,5 kuruş'tur.¹⁵⁷ Hane başına yaklaşık 482,6 kuruş düşmektedir. Bu hane başına düşen ortalama geçen hane sayısı 2'dir.

Toplam temettuat gelirleri içerisinde %96,5 oran ile tarım gelirleri %3,4 oran ile hayvan gelirleri yer almaktadır.

Grafik 2.17: Deliler Köyünün Gelir Dağılımı

¹⁵⁶ BOA.ML.VRD.TMT.No.14008, s.2, Defterde köyün vermiş olduğu vergi 462 kuruş olarak geçmektedir.

¹⁵⁷ BOA.ML.VRD.TMT.No.14008, s.2, Defterde bu 1922 kuruştur.

Tablo 2.17: Deliler Köyünün Temettuat Tablosu

Vergi-yi Mahsusa	Tarım Geliri	1260	1261
450		1863,5	
Aşar ve Rusûm	Hayvan Geliri	67	
206,25	Mesleki ve Diğer Gelirler		
Toplam Temettuat		1930,5	

2.18. Derekişla Köyü

2.18.1. Demografik ve Sosyal Yapısı

Derekişla köyüne 5 hane kayıtlıdır. Bu köyün tamamı ziraatçılık yapmaktadır. Köyün tahmini nüfusu 25 kişidir ve tamamı müslimdir. Köyde Muhammet, Ali, Hamza, İsmail ve İbiş gibi isimlerin yanında Bölükbaş ve hacı gibi lakaplar da kullanılmıştır.

2.18.2. Tarım

Köyde hane sahiplerinin 15'er dönüm mezru ve gayri mezru tarlaları vardır. Köyde toplam 150 dönüm tarla bulunmaktadır. Mezru ve gayri mezru tarlaların toplam tarıma ayrılan alan içerisinde ki oranı %48'dir. Mezru tarlanın 1260 yılının toplam geliri 1881 kuruş'tur. Bu gelirden hane başına 376,2 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %82,2 orana sahiptir. 1261 yılının geliri 1400 kuruş'tur. Hane başına bu gelirden 280 kuruş düşmektedir. 1260 yılının geliri, 1261 yılı gelirine göre 481 kuruş, hane başında 96,2 kuruş daha fazla olduğu görülmektedir.

Derekişla köyünde mezru ve gayri mezru tarla haricinde bağ ve bahçe tarımı da yapılmaktadır. Bağ tarımı için ayrılan alan 1 dönüm olup köyde toplam bağcılığa ayrılan alan 3 dönümdür. Hane başına 0,6 dönüm düşmektedir. 1260 yılının geliri 270 kuruştur. Hane başına 54 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %11,8 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 210 kuruştur. Hane başına bu orandan 42 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 60, hane başına ise 12 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bağ tarımı geliri üzerinden alınan oşür 30 kuruştur.

Bahçe tarımına ayrılan alan, bağ tarımına ayrılan alan gibi toplam da 3 dönümdür. Yani ayrılan alan 1'er dönümdür. Hane başına 0,6 dönüm düşmektedir. 1260 yılının geliri 135 kuruştur. Hane başına 27 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %5,9 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 90 kuruştur. Hane başına bu orandan 18 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 45,

hane başına ise 9 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bahçe tarımı geliri üzerinden alınan öşür 15 kuruştur.¹⁵⁸

Köyün hububat üretimi incelendiğinde, buğday ve arpa yetiştirilmektedir. Yıllık buğday üretimi 44 kile'dir. Buğday ürünü üzerinden alınan vergi ise 165 kuruş'tur. Hane başına 8,8 kile buğday, 33 kuruş vergi düşmektedir. Buğdayın toplam hububat üretimi içerisinde %66,6 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %78,9'dur. Köyde yıllık arpa üretimi ise 22 kile'dir. Arpa ürünü üzerinden alınan vergi 44 kuruş'tur. Hane başına 4,4 kile arpa, 8,8 kuruş vergi düşmektedir. Arpa'nın toplam hububat üretimi içerisinde %33,3 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %21'dir.

2.18.3. Hayvancılık

Derekışla köyünde toplam 32 baş hayvan bakılmaktadır. Hayvanların 17 adedi büyükbaş hayvan (4 sağman inek, 2 sağman camuş, 3 döllu merkep, 8 koşu öküzü), 15 adedi ise küçükbaş hayvan (15 sağman keçi) grubuna girmektedir. Büyükbaş hayvan olarak hane başına 3,4 aded hayvan düşmektedir. Küçükbaş hayvan olarak sadece sağman keçi yetiştirilmektedir. Hane başına 3 aded düşmektedir. Büyükbaş hayvanlar toplam hayvanların %53,1'ini, küçükbaş hayvanlar ise %46,8'ini oluşturmaktadır.

Büyükbaş hayvan geliri 94 kuruş'tur. Buradan hane başına 18,8 kuruş düşmektedir. Büyükbaş hayvan geliri, toplam hayvancılık geliri içerisinde %50,6 oranına sahiptir. Küçükbaş hayvan gelirleri sadece keçi olduğundan 37,5 kuruş'tur. Hane başına bu gelirden 7,5 kuruş düşmektedir. Küçükbaş hayvan geliri toplam hayvan gelirleri arasında %20,2 paya sahiptir. Küçükbaş hayvancılıktan alınan adedi ağnam vergisi bu köyde alınmamıştır.

Köyde büyükbaş ve küçükbaş hayvancılıktan başka arıcılıkta yapılmaktadır. Arıcılığı 2.hane sahibi İsmail oğlu İbiş yapmaktadır. 3 aded arı kovanı vardır ve buradan 54 kuruş gelir elde etmektedir. Alınan öşür ise 6 kuruştur. Bahsetmiş olduğumuz arıcılığın verilerinin hesaplamasını yaptığımızda hane başına 0,6 aded kovan, 10,8 gelir düşmektedir. Arıcılıktan elde edilen gelir toplam hayvan gelirleri arasında %29,1 orana sahiptir.

¹⁵⁸ BOA.ML.VRD.TMT.No.15073, s.2, Derekışla köyünün 4.hanesinde gelirler kısmında bağ dönüm olarak geçmekte iken öşür kısmında bedel-i öşrü bahçe olarak geçmektedir. Diğer hanelerin gelirlerinden hareketle gelir hesaplamasında bahçe dönüm olarak alıyoruz.

2.18.4. Mesleki ve Diğer Gelirler

Derekışla köyünde mesleki veya diğer gelirler yoktur.

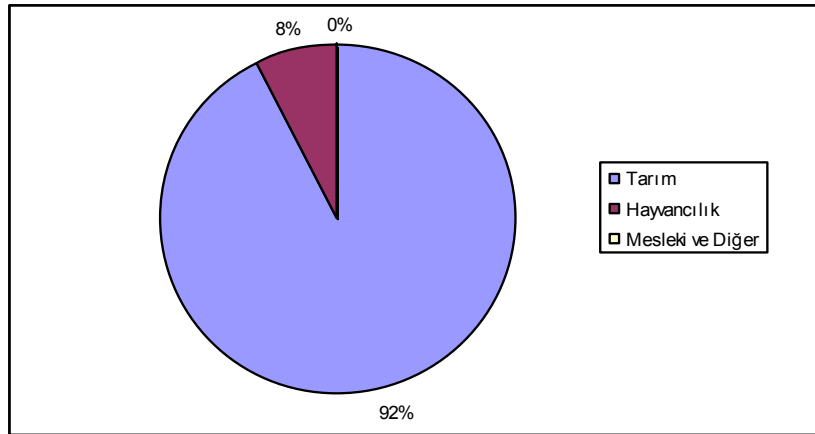
2.18.5. Vergi-yi Mahsusası ve Temettuat Oranları

Derekışla köyü'nün toplam vergi-yi mahsûsa'sı 360 kuruş'tur.¹⁵⁹ Hane başına 72 kuruş düşmektedir. Hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 2'tür. En fazla vergi-yi mahsusa 80 kuruş iken en düşük vergi-yi mahsusa 60 kuruştur.

Köyün toplam temettuat geliri 2471,5 kuruş'tur.¹⁶⁰ Hane başına yaklaşık 494,3 kuruş düşmektedir. Hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 3'tür. Bu köyde gelirler içerisinde en düşük gelire sahip olan hane vergi-yi mahsusa da en fazla verenler arasında görülür. Verginin adaletli bir şekilde hesaplanmadığı görülmektedir.

Toplam temettuat gelirleri içerisinde %92,4 oran ile tarım gelirleri, %7,5 oran ile hayvan gelirleri yer almaktadır.

Grafik 2.18: Derekışla Köyünün Gelir Dağılımı

Tablo 2.18: Derekışla Köyünün Temettuat Tablosu

Vergi-yi Mahsusa	Tarım Geliri	1260	1261
360		2286	
Aşar ve Rûsum	Hayvan Geliri	185,5	
260	Mesleki ve Diğer Gelirler		1700
Toplam Temettuat		2471,5	

2.19. Divanlı Köyü

2.19.1. Demografik ve Sosyal Yapısı

Divanlı köyüne 67 hane kayıtlıdır. Bu köyde 45'i ziraatçılık, 4'ü imamlık (1,

¹⁵⁹ BOA.ML.VRD.TMT.No.15073, s.3, Defterde köyün vermiş olduğu vergi 693 kuruş olarak geçmektedir.

¹⁶⁰ BOA.ML.VRD.TMT.No.15073, s.3, Defterde bu 2471 kuruştur.

7, 20. ve 44.haneler), 8'i hizmetkârlık (13, 14, 15, 35, 54, 56, 61. ve 63.haneler), 4'ü çobancılık (57, 60, 62. ve 67.haneler), 1'i demircilik (26.hane) mesleğini icra etmektedir. 5 hane sahibinin (12, 46, 48, 65. ve 66.haneler) mesleği belirtilmemiştir. Köyün tahmini nüfusu 335 kişidir ve tamamı müslimdir. Köyde, Muhammet ve Ahmet (8'er defa), Osman, Hüseyin, Halil, Mustafa, Ömer ve Ali (5'er defa), Bekir (4 defa), Hasan, Musa, Halik (2'şer defa) ve İsmail, Halit, Abbas, Emin, Kadir, Süleyman, İdris, Aşir, Yusuf, Salih ve Kanber (1'er defa) isimlerinin yanında; Bik, Hatip, Cebeci, Birik, Cin, Gökoğlan, Çoban, Darıcı, Paşa, Hizmetkâr, Molla, Mernaz, Manruş, Kara, Deli, Sofi, Sipahi, Küçük, Lafçı, Topal, Karabaş, Sakacı, Bostancı, Demirci ve Cumuk gibi lakapların da kullanıldığını görmekteyiz.

2.19.2. Tarım

Divanlı köyünde mezru ve gayri mezru tarlalar 15 ve 25'er dönümlüktür. Köyde toplam 820 dönüm mezru tarla vardır. Hane başına 12,2 dönüm düşmektedir. Mezru tarlanın toplam tarıma ayrılan alan içerisinde ki oranı %91,2'dir. Mezru tarlanın 1260 yılının toplam geliri 20833 kuruş'tur. Bu gelirden hane başına 310,9 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %84,7 orana sahiptir. 1261 yılının geliri 16760 kuruş'tur. Hane başına bu gelirden 250,1 kuruş düşmektedir. 1260 yılının geliri, 1261 yılı gelirine göre 4073 kuruş, hane başına da 60,8 kuruş daha az olduğu görülmektedir.

Köyde çok fazla gayri mezru tarla yoktur. Toplam 40 dönüm mezru tarla olup hane başına yaklaşık 0,6 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan alan içerisinde %4,4 orana sahiptir.

Divanlı köyünde mezru ve gayri mezru tarla haricinde bağ, bostan ve bahçe tarımı da yapılmaktadır. Köyde toplam bağ tarımına ayrılan alan 4 dönümdür. 2.hane sahibi Hatip oğlu Yusuf 3 dönüm, 19.hane sahibi Hatip oğlu Bekir 1 dönüme sahiptirler. Hane başına yaklaşık 0,06 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %0,4 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 360 kuruştur. Hane başına 5,3 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında yaklaşık %1,4 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 270 kuruştur. Hane başına bu orandan 4 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 90, hane başına ise 1,3 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bağ tarımı geliri üzerinden alınan öşür 40 kuruştur.¹⁶¹

¹⁶¹ BOA. ML. VRD. TMT.No.13999, s.2-15, Defterde elde etmiş olduğumuz verilerden hareketle bağdan alınan toplam öşür 70 kuruş olduğu görülmektedir.

Divanlı köyünde, 42.hane sahibi Kara Ahmet oğlu Ahmet bahçeciliğe ayırmış olduğu alan 3 dönüm iken diğer otuz hane bahçeciliğe 1 dönüm ayırmıştır. Bir başka deyişle bahçeciliğe ayrılan toplam alan 34 dönümdür. Hane başına 0,5 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %3,7 orana sahiptir 1260 yılının geliri 3213 kuruştur. Hane başına 47,9 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %13 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 2470 kuruştur. Hane başına bu orandan 36,8 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 743, hane başına ise 11,1 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bahçe tarımı geliri üzerinden alınan öşür 357 kuruştur.¹⁶²

Köyde sadece 17.hane sahibi Bostancı oğlu Muhammet bostan tarımı ile uğraşmaktadır. Bostan tarımına ayrılan alan ise 1 dönümdür. Hane başına yaklaşık 0,015 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %0,1 orana sahiptir 1260 yılının geliri 180 kuruştur. Hane başına 2,6 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %0,7 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 120 kuruştur. Hane başına bu orandan 1,7 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 60, hane başına ise 0,9 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bostan tarımı geliri üzerinden alınan öşür 20 kuruştur.¹⁶³

Köyün hububat üretimi incelendiğinde buğday, arpa, burçak ve mercimek yetiştirilmektedir. Yıllık buğday üretimi 448 kile'dir. Buğday ürünü üzerinden alınan vergi ise 1680 kuruş'tur. Hane başına 6,6 kile buğday, 25 kuruş vergi düşmektedir. Buğdayın toplam hububat üretimi içerisinde %59,4 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise yaklaşık %73,3'tür. Köyde yıllık arpa üretimi ise 280 kile'dir. Arpa ürünü üzerinden alınan vergi 560 kuruş'tur. Hane başına 4,1 kile arpa, 8,3 kuruş vergi düşmektedir. Arpa'nın toplam hububat üretimi içerisinde %37,1 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %24,4'dür. Köyün yıllık burçak üretimi 22 kile'dir. Burçak ürünü üzerinden alınan vergi ise 44 kuruş'tur. Hane başına 0,3 kile burçak, 0,6 kuruş vergi düşmektedir. Burçağın toplam hububat üretimi içerisinde %2,9 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise yaklaşık %1,9'dur. Yıllık mercimek üretimi ise 3 kile'dir. Mercimekten

¹⁶² BOA. ML. VRD. TMT. No.13999, s.2-15, Defterde elde etmiş olduğumuz verilerden hareketle bahçeden alınan toplam öşür 342 kuruş olduğu görülmektedir. Köyün 59. hanesinde gelirler kısmında Bahçe dönüm olarak geçerken öşür kısmında bedel-i öşrü bağ olarak geçmektedir. Son 48 hanenin bağcılık yapmadığını göz önünde bulundurarak bizde hesaplamamızı bahçe dönüm olarak alıyoruz.

¹⁶³ BOA. ML. VRD. TMT. No.13999, s.2-15, Defterden elde edilen bilgilere göre bostandan hiç öşür alınmamıştır. Bostan dönümün kayıtlı olduğu 17. hanede öşür kısmında Bedel-i öşrü bağ olarak geçmektedir. Bunun yanlış olabileceği kanaati ile bunu biz bostan öşrü olarak kabul ediyoruz.

alınan vergi ise 6 kuruş'tur. Hane başına 0,04 kile mercimek, yaklaşık 0,09 kuruş da vergi düşmektedir. Mercimeğin toplam hububat üretimi içerisinde yaklaşık %0,4 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %0,2'dir.

2.19.3. Hayvancılık

Divanlı köyünde toplam 664 baş hayvan bakılmaktadır. Hayvanların 295 adedi büyükbaş hayvan (72 sağman inek, 8 kısır inek, 6 sağman camuş, , 62 döllü merkep, 3 dölsüz merkep, 6 döllü deve, 1 yük devesi, 12 döllü kısırak, , 96 koşu öküzü, 28 koşu camuşu ve 1 at) 369 adedi ise küçükbaş hayvan (215 sağman koyun, 43 kısır koyun, 94 sağman keçi¹⁶⁴, 17 kısır keçi) grubuna girmektedir. Büyükbaş hayvan olarak hane başına 4,4 aded, küçükbaş hayvan olarak ise 5,5 hayvan düşmektedir. Büyükbaş hayvanlar toplam hayvanların %44,4'ünü, küçükbaş hayvanlar ise %55,5'ini oluşturmaktadır.

Büyükbaş hayvan geliri 2692 kuruş'tur. Buradan hane başına 40,1 kuruş düşmektedir. Büyükbaş hayvan geliri, toplam hayvancılık geliri içerisinde %66,6 oranına sahiptir. Küçükbaş hayvan gelirleri 1347 kuruş'tur.¹⁶⁵ Hane başına bu gelirden 20,1 kuruş düşmektedir. Küçükbaş hayvan geliri toplam hayvan gelirleri arasında %33,3 paya sahiptir. Küçükbaş hayvancılıktan alınan aded-i ağnam 18,85 kuruş 25 para diğer bir vergi, kırtıl vergisinden 30 kuruş alınmıştır.

2.19.4. Mesleki ve Diğer Gelirler

Divanlı köyünde 2.hane sahibi Hatip oğlu Yusuf'un 1 aded değirmeninden 400 kuruş geliri vardır. Değirmen gelirinden vermiş olduğu vergi ise 3 kuruştur.

Köyde; imam, hizmetkâr, çoban ve demircilik mesleği ile uğraşan hane sahiplerinin gelirleri vardır. İmamlık mesleğinden 800, hizmetkârlıktan 950, çobancılıktan 500 ve demircikten 300 kuruş gelir elde edilmektedir. Tarım ve hayvancılık haricinde köyün toplam 2950 kuruş ek geliri vardır.

¹⁶⁴ BOA. ML. VRD. TMT. No.13999, s.7, Defterin vermiş olduğu verilerden hareketle keçi sayısı 121 aded olarak geçmektedir. 23.hanede sağman keçi sayısının 30 hasılatı senevisi ise 7,5 kuruş geçmektedir. Alınan vergiden hareketle yanlışlık yapıldığı görülmektedir. Sağman keçi sayısı 3 yerine 30 olarak hesaplanmıştır.

¹⁶⁵ BOA. ML. VRD. TMT. No.13999, s.2-7, Defterin vermiş olduğu verilerden hareketle küçükbaş hayvan geliri 1378,75 kuruş olarak geçmektedir. 1.hanede 2 sağman koyun 10,5 üzerinden, 23.hanede 25 kısır koyun 31,25 kuruş üzerinden hesaplanmaktadır.

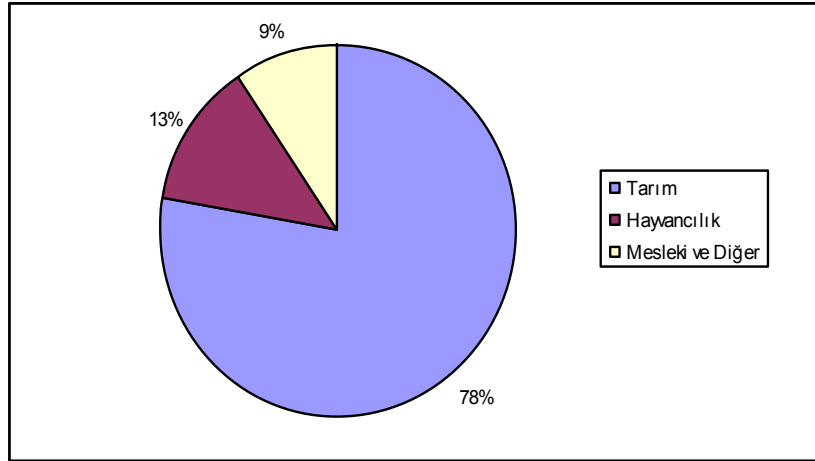
2.19.5. Vergi-yi Mahsusası ve Temettuat Oranları

Divanlı köyü'nün toplam vergi-yi mahsûsa'sı 4834 kuruş'tur.¹⁶⁶ Hane başına 72,1 kuruş düşmektedir. Hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 24'dür. En fazla vergi-yi mahsusası 360 kuruş iken en düşük 16 kuruştur. Divanlı köyünde gelirlere göre vergi alımının tam uygulanmadığı görüşündeyiz. Buna birçok örnek verebiliriz. Sadece bir örnek verecek olursak; gelirler içerisinde en fazla geliri olan 2.hane sahibinin (130 kuruş vergi-yi mahsusası) daha az, 23.hane sahibinin geliri (toplam temettuatı) az olduğu halde daha fazla vergi-yi mahsusası verdiğini görmekteyiz.

Köyün toplam temettuat geliri 32167,5 kuruş'tur.¹⁶⁷ Hane başına 480,1 kuruş düşmektedir. Bu hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 21'dir.

Toplam temettuat gelirleri içerisinde %77,8 oran ile tarım, yaklaşık %12,7 oran ile hayvan, %9,3 oran ile diğer gelirler yer almaktadır.

Grafik 2.19: Divanlı Köyünün Gelir Dağılımı

Tablo 2.19: Divanlı Köyünün Temettuat Tablosu

Vergi-yi Mahsusası		1260	1261
4834	Tarım Geliri	31575	19620
Aşar ve Rûsum	Hayvan Geliri	4039	
2758,85/25 (Pr.)	Mesleki ve Diğer Gelirler	2950	
Toplam Temettuat		38564	

¹⁶⁶ BOA.ML.VRD.TMT.No.13999, s.15, Defterde köyün vermiş olduğu vergi 8090 kuruş olarak geçmektedir.

¹⁶⁷ BOA.ML.VRD.TMT.No.13999, s.15, Defterde bu 32198,5 kuruştur.

2.20. Ekinciuşağı Köyü

2.20.1. Demografik ve Sosyal Yapısı

Ekinciuşağı köyüne 16 hane kayıtlıdır. Bu köyde 10'u ziraatçılık, 1'i hizmetkârlık (15.hane) işi ile meşgul olmaktadır. 5 hane sahibinin (4, 5, 6, 12. ve 16.haneler) mesleği belirtilmemiştir. Köyün tahmini nüfusu 80 kişidir ve tamamı müslimdir. Köyde en çok kullanılan isimler Ali ve Halil (3'er defa) gibi isimlerdir. Bu isimler haricinde İbrahim, Osman, Muhammet, Abdurrahman, Seyfullah, Mükremin ve İsa gibi isimlerin yanında Ozan, Hacı, Keçel, Deli, Kara, Çolak, Sağır, Deveci gibi lakapların da kullanıldığını görmekteyiz.

2.20.2. Tarım

Ekinciuşağı köyünde mezru ve gayri mezru tarlalara 15 ve 20'şer dönümlüktür. Köyde toplam 185'er dönüm mezru ve gayri mezru tarla vardır. Hane başına 11,5 dönüm düşmektedir. Mezru ve gayri mezru tarlanın toplam tarıma ayrılan alan içerisinde ki oranı %47'9'dur. Mezru tarlanın 1260 yılının toplam geliri 4689 kuruş'tur. Bu gelirden hane başına 293 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %77 orana sahiptir. 1261 yılının geliri 3750 kuruş'tur. Hane başına bu gelirden 234,3 kuruş düşmektedir. 1260 yılının geliri, 1261 yılı gelirine göre 939 kuruş, hane başına da 58,7 kuruş daha fazla olduğu görülmektedir.

Ekinciuşağı köyünde mezru ve gayri mezru tarla haricinde bağ ve cehri tarımı da yapılmaktadır. Köyde bağa ayrılan alanlar 1 ve 2'şer dönümlüktür. Köyde toplam bağ tarımına ayrılan alan 11 dönümdür. Hane başına 0,6 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %2,8 orana sahiptir.1260 yılının geliri 945 kuruştur. Hane başına 59 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında yaklaşık %2,8 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 660 kuruştur.¹⁶⁸ Hane başına bu orandan 41,2 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 285, hane başına ise 17,8 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bağ tarımı geliri üzerinden alınan öşür 105 kuruştur.

Ekinciuşağı köyünde, cehri tarımına ayrılan alanlar da 1 ve 2'şer dönümlüktür. Cehri tarımına ayrılan toplam alan 5 dönümdür. Hane başına 0,3 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde yaklaşık %1,3 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 450 kuruştur. Hane başına 28,1 kuruş düşmektedir. 1260 yılının

¹⁶⁸ BOA.ML.VRD.TMT.No.14002, s.2, 3.hanenin bağ dönümünün 1260 yılının geliri yazılmışken, 1261 yılı geliri yazılmamıştır.

gelirleri arasında yaklaşık %7,4 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 310 kuruştur. Hane başına bu orandan 19,3 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirin göre 140, hane başına ise 8,8 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Cehri tarımı geliri üzerinden alınan öşür 50 kuruştur.

Köyün hububat üretimi incelendiğinde; buğday, arpa ve burçak yetiştirilmektedir. Yıllık buğday üretimi 108 kile'dir. Buğday ürünü üzerinden alınan vergi ise 405 kuruş'tur. Hane başına 6,7 kile buğday, 25,3 kuruş vergi düşmektedir. Buğdayın toplam hububat üretimi içerisinde %64,2 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %77,1'dir. Köyde yıllık arpa üretimi ise 55 kile'dir. Arpa ürünü üzerinden alınan vergi 110 kuruş'tur. Hane başına 3,4 kile arpa, 6,8 kuruş vergi düşmektedir. Arpa'nın toplam hububat üretimi içerisinde %32,7 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %20,9'dur. Köyün yıllık burçak üretimi 5 kile'dir. Burçak ürünü üzerinden alınan vergi ise 10 kuruştur. Hane başına 0,3 kile burçak, 0,6 kuruş vergi düşmektedir. Burçağın toplam hububat üretimi içerisinde %2,9 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %1,9'dur.

2.20.3. Hayvancılık

Ekinciuşağı köyünde toplam 196 baş hayvan bakılmaktadır. Hayvanların 161 adedi büyükbaş hayvan (13 sağman inek, 7 döllü merkep, 7 döllü deve, 5 yük devesi, 3 hamula deve, 1 döllü kısırak, 16 koşu öküzü, 4 koşu camuşu, 1 esb ve 1 tılak düge), 35 adedi ise küçükbaş hayvan (90 sağman koyun, 38 kısır koyun, 22 sağman keçi, 10 kısır keçi) grubuna girmektedir. Büyükbaş hayvan olarak hane başına 10 adet, küçükbaş hayvan olarak ise 2,1 hayvan düşmektedir. Büyükbaş hayvanlar toplam hayvanların %82,1'ini küçükbaş hayvanlar ise %17,8'ini oluşturmaktadır.

Büyükbaş hayvan geliri 1824 kuruş'tur.¹⁶⁹ Buradan hane başına 114 kuruş düşmektedir. Büyükbaş hayvan geliri, toplam hayvancılık geliri içerisinde %72,1 oranına sahiptir. Küçükbaş hayvan geliri 612,5 kuruştur.¹⁷⁰ Hane başına bu gelirden 38,2 kuruş düşmektedir. Küçükbaş hayvan geliri toplam hayvan gelirleri arasında %25,1 paya sahiptir. Küçükbaş hayvancılıktan alınan vergi, aded-i ağnam 11 kuruş 5 para'dır.

Büyükbaş ve küçükbaş hayvancılıktan başka Ekinciuşağı köyünde 3.hane

¹⁶⁹ BOA.ML.VRD.TMT.No.14002, s.3-4, 5, 7. ve 10.hanelerde 1 döllü deve 100 kuruş üzerinden hesaplanmıştır.

¹⁷⁰ BOA.ML.VRD.TMT.No.14002, s.3, 5.hanede 1 sağman koyun 4 kuruş üzerinden hesaplanmıştır.

sahibi Celeb oğlu İbrahim tarafından arıcılık yapılmaktadır. 5 adet kovan mevcuttur ve bu kovanlardan 90 kuruş gelir elde edilmektedir. Bu verileri yaydığımızda hane başına 0,3 adet kovan, 5,6 kuruş gelir düşmektedir. Kovan öşrü olarak 10 kuruş vergi alınmaktadır. Arıcılık geliri toplam hayvan geliri içerisinde %3,6 orana sahiptir.

2.20.4. Mesleki ve Diğer Gelirler

Köyde tarım ve hayvancılık dışında 15.hane sahibi Nasuh oğlu Seyfullah'ın hizmetkârlıktan 100 kuruş geliri vardır.

2.20.5. Vergi-yi Mahsusası ve Temettuat Oranları

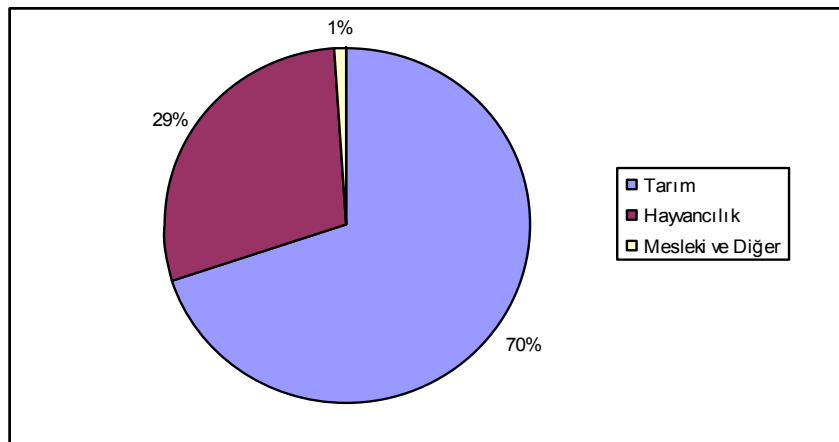
Ekinciuşağı köyü'nün toplam vergi-yi mahsûsa'sı 1150 kuruş'tur.¹⁷¹ Hane başına 71,8 kuruş düşmektedir. Hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 8'dir. En fazla vergi-yi mahsusası 180, en az ise 15 kuruştur.

Ekinciuşağı köyünde gelirlere göre vergi alımının tam uygulanmadığı görüşündeyiz. Buna örnek verecek olursak; gelirler içerisinde 14.hane sahibinin temettuat geliri (temettuat geliri 585, vergi-yi mahsusası 40 kuruş), 13.hane sahibinden daha fazla olmasına rağmen 13.haneden daha fazla vergi-yi mahsusası (temettuat geliri 485, vergi-yi mahsusası 50 kuruş) alınmaktadır.

Köyün toplam temettuat geliri 8710,5 kuruş'tur.¹⁷² Hane başına 544,4 kuruş düşmektedir. Bu hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 8'dir.

Toplam temettuat gelirleri içerisinde %69,8 oran ile tarım, %29 oran ile hayvan, %0,1 oran ile diğer gelirler (meslek gelirleri) yer almaktadır.

Grafik 2.20: Ekinciuşağı Köyünün Gelir Dağılımı

¹⁷¹ BOA.ML.VRD.TMT.No.14002, s.6, Defterde köyün vermiş olduğu vergi 2076 kuruş olarak geçmektedir.

¹⁷² BOA.ML.VRD.TMT.No.14002, s.6, Defterde bu 8455 kuruş olarak geçmektedir.

Tablo 2.20: Ekinciuşağı Köyünün Temettuat Tablosu

Vergi-yi Mahsusa	Tarım Geliri	1260	1261
1150		6084	
Aşar ve Rûsum	Hayvan Geliri	2526,5	
691/ 5 (Para)	Mesleki ve Diğer Gelirler	100	4720
Toplam Temettuat		8710,5	

2.21. Elmahacılı-yı Bâlâ Köyü

2.21.1. Demografik ve Sosyal Yapısı

Elmahacılı-yı Bâlâ köyüne 14 hane kayıtlıdır. Bu köyde 10'u ziraatçılık, 1'i hizmetkârcılık (3.hane), 1'i çobancılık (12.hane), 1'i merkepçilik (10.hane) ve 1'i de soytarı (14.hane) mesleği ile meşgul olmaktadır. Köyün tahmini nüfusu 70 kişidir ve tamamı müslimdir. Köyde en çok kullanılan isimler Ali, Muhammet, Mustafa ve Hasan (2'şer defa) gibi isimlerdir. Bu isimler haricinde Emin, Hüseyin, Osman, Veli ve İbrahim gibi isimlerin yanında Kara, Hemzeli, Köse, Deli, Bozlak, Ceketçi ve Bik gibi lakapların da kullanıldığını görmekteyiz.

2.21.2. Tarım

Elmahacılı-yı Bâlâ köyünde mesleği ziraatçı olan hane sahiplerinin mezru ve gayri mezru tarlaları vardır. Köyde mezru ve gayri mezru tarlalar 15 ve 25'er dönümlüktür. Köyde toplam 180 dönüm mezru ve gayri mezru tarla vardır. Hane başına 12,8 dönüm düşmektedir. Mezru ve gayri mezru tarlanın toplam tarıma ayrılan alan içerisinde ki oranı %46,7'dir. Mezru tarlanın 1260 yılının toplam geliri 4324,5 kuruş'tur. Bu gelirden hane başına 308,8 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %68,4 orana sahiptir. 1261 yılının geliri 1700 kuruş'tur.¹⁷³ Hane başına bu gelirden 121,4 kuruş düşmektedir. 1260 yılının geliri, 1261 yılı gelirine göre 2624,5 kuruş, hane başına da 187,4 kuruş daha fazla olduğu görülmektedir.

Elmahacılı-yı Bâlâ köyünde mezru ve gayri mezru tarla haricinde bağ, bostan ve pembecilik (Pamuk) tarımı yapılmaktadır. Bağ tarımı ile uğraşan haneler bağ tarımı için ayırmış oldukları alanlar 1 ve 2'şer dönümlüktür. Köyde toplam bağ tarımına ayrılan alan 7 dönümdür. Hane başına 0,5 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %1,8 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 715,5 kuruştur. Hane başına 51,1 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında yaklaşık %11,3 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 543 kuruştur. Hane başına bu orandan 38,7

¹⁷³ BOA.ML.VRD.TMT.No.15051, s.3, 4.hanenin 1261 yılı gelirine bi-hasil notu düşürülmüştür.

kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 172,5, hane başına ise 12,4 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bağ tarımı geliri üzerinden alınan öşür 79 kuruştur.¹⁷⁴

Elmahacılı-yı Bâlâ köyünde bostan tarımı incelendiğinde, bostan tarlaları için ayrılan alan 1 dönümdür. Bostan tarımına ayrılan toplam alan 10 dönümdür. Hane başına 0,7 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde yaklaşık %2,6 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 972 kuruştur. Hane başına 69,4 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %15,3 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 700 kuruştur. Hane başına bu orandan 50 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 272, hane başına ise 19,4 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bostan tarımı geliri üzerinden alınan öşür 108 kuruştur.¹⁷⁵

Köyde bir diğer ekilen ürün pamuktur. Köydeki pamuk (Penbe) tarımı incelendiğinde pamuk tarlalarına ayrılan alan 1 dönümdür. Köyde toplam 8 dönüm pamuğa alan ayrılmıştır. Hane başına 0,7 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde yaklaşık %2 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 310 kuruştur. Hane başına 22,1 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %4,9 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 50 kuruştur.¹⁷⁶ Hane başına bu orandan 3,5 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 260, hane başına ise 18,6 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Pamuk tarımı geliri üzerinden alınan öşür 34,4 kuruştur.¹⁷⁷

Köyün hububat üretimi incelendiğinde, buğday ve arpa yetiştirilmektedir. Yıllık buğday üretimi 102 kile'dir. Buğday ürünü üzerinden alınan vergi ise 382,5 kuruş'tur.¹⁷⁸ Hane başına 7,2 kile buğday, 27,3 kuruş vergi düşmektedir. Buğdayın toplam hububat üretimi içerisinde %61,4 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %74,9'dur. Köyde yıllık arpa üretimi ise 64 kile'dir. Arpa ürünü üzerinden alınan vergi 128 kuruş'tur. Hane başına 4,5 kile arpa, 9,1 kuruş vergi düşmektedir. Arpa'nın toplam hububat üretimi içerisinde %38,5 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %25'dir.

¹⁷⁴ BOA.ML.VRD.TMT.No.15051, s.3., Defterdeki 79,5 kuruştur. 6.hane sahibinin 63 kuruş gelirinden 7 yerine 7,5 kuruş alındığı görülmektedir.

¹⁷⁵ BOA.ML.VRD.TMT.No.15051, s.3., Defterin vermiş olduğu veri 128 kuruştur. 1.hane bostan tarlasına sahip olmadığı halde 10 kuruş öşür, 6.hanede ise 45 kuruş geliri olan bostan tarlasından 15 kuruş öşür verdiği görülmektedir.

¹⁷⁶ BOA.ML.VRD.TMT.No.15051, s.3-4., 4.,5.,7. ve 8.hanelerin 1261 yılı gelirinin önünde bi-hasıl notu düşürülmüştür.

¹⁷⁷ BOA.ML.VRD.TMT.No.15051, s.3., Defterdeki veri 35,5 kuruştur. 6.hanede, pempe dönümden 17,5 gelirden alınan öşür 3 kuruştur.

¹⁷⁸ BOA.ML.VRD.TMT.No.15051, s.4, Defterde buğdaydan alınan öşür 368,5 kuruş olarak geçmektedir. 7.hanede 8 kile buğdaydan 16 kuruş öşür alındığı kaydedilmiştir.

2.21.3. Hayvancılık

Elmahacılı-yı Bâlâ köyünde toplam 108 baş hayvan bakılmaktadır. Hayvanların 72 adedi büyükbaş hayvan (17 sağman inek, 3 kısır inek, 2 sağman camuş, 11 döllu merkep, 1 döllu kısırak, 29 koşu öküzü, 2 aded 1 yaşında öküz, 1 aded 1 yaşında camuş ve 6 yalsız merkep), 36 adedi ise küçükbaş hayvan (5 sağman koyun, 26 sağman keçi, 5 kısır keçi) grubuna girmektedir. Büyükbaş hayvan olarak hane başına 5,2 aded, küçükbaş hayvan olarak ise 2,5 hayvan düşmektedir. Büyükbaş hayvanlar toplam hayvanların %66,6'sını küçükbaş hayvanlar ise %33,3'ünü oluşturmaktadır.

Büyükbaş hayvan geliri 328 kuruş'tur. Buradan hane başına 23,4 kuruş düşmektedir. Büyükbaş hayvan geliri, toplam hayvancılık geliri içerisinde %77 oranına sahiptir. Küçükbaş hayvan geliri 97,5 kuruştur. Hane başına bu gelirden 6,9 kuruş düşmektedir. Küçükbaş hayvan geliri toplam hayvan gelirleri arasında %22,9 paya sahiptir. Küçükbaş hayvancılıktan alınan vergi, aded-i ağnam 1,3 kuruş 37,5 para'dır.

2.21.4. Mesleki ve Diğer Gelirler

Elmahacılı-yı Bâlâ köyünün hizmetkârlıktan 250, merkepçilikten 450, çobancılıktan 100 ve soytarı mesleğinden 100 kuruş olmak üzere tarım ve hayvancılık geliri dışında toplam 900 kuruş ek geliri vardır.

2.21.5. Vergi-yi Mahsusası ve Temettuat Oranları

Elmahacılı-yı Bâlâ köyü'nün toplam vergi-yi mahsûsa'sı 1628 kuruş'tur.¹⁷⁹ Hane başına 116,2 kuruş düşmektedir. Hane başına düşen ortalama geçen hane sayısı 6'dır. En fazla vergi-yi mahsusa 190 kuruş iken en az ise 70 kuruştur. Elmahacılı Bala köyünde gelirlere göre vergi alımının tam uygulanmadığı görüşündeyiz. Buna örnek verecek olursak; gelirler içerisinde 8.hane sahibinin temettuat geliri 566 kuruş vergi-yi mahsusası 79 kuruş, 13.hane sahibinin geliri 512 kuruş vergi-yi mahsusası 120 kuruştur. Geliri çok olan az, geliri az olan çok vergi verdiği görülmektedir.

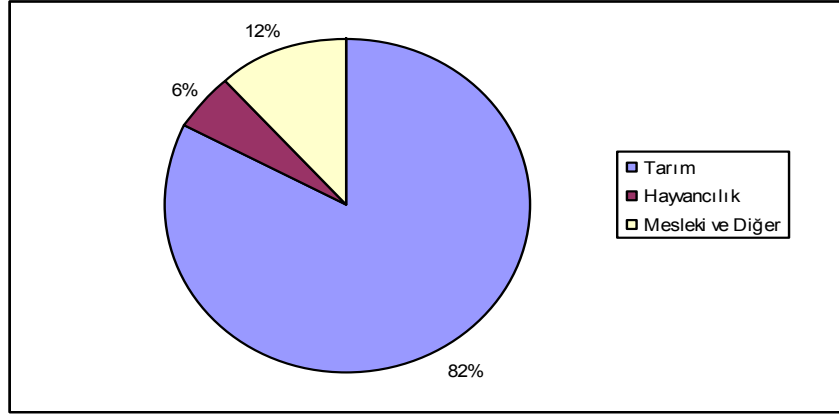
Köyün toplam temettuat geliri 7647,5 kuruş'tur.¹⁸⁰ Hane başına 546,2 kuruş düşmektedir. Bu hane başına düşen ortalama geçen hane sayısı 6'dır.

¹⁷⁹ BOA.ML.VRD.TMT.No.15051, s.6, Defterde köyün vermiş olduğu vergi 1619 kuruş olarak geçmektedir.

¹⁸⁰ BOA.ML.VRD.TMT.No.15051, s.6, Defterde bu 7685 kuruş olarak geçmektedir.

Toplam temettuat gelirleri içerisinde %82,6 oran ile tarım, %5,5 oran ile hayvan, %11,7 oran ile diğer gelirler (meslek gelirleri v.s.) yer almaktadır.

Grafik 2.21: Elmacılı-yı Bâlâ Köyünün Gelir Dağılımı

Tablo 2.21: Elmacılı-yı Bâlâ Köyünün Temettuat Tablosu

Vergi-yi Mahsusa	Tarım Geliri	1260	1261
1628		6322	
Aşar ve Rûsum	Hayvan Geliri	425,5	
733,2/ 37,5 (Para)	Mesleki ve Diğer Gelirler	900	2993
Toplam Temettuat		7647,5	

2.22. Erkekli Köyü

2.22.1. Demografik ve Sosyal Yapısı

Erkekli köyüne 12 hane kayıtlıdır. Bu köyde 9'u ziraatçılık, 1'i hizmetkârlık (9.hane), 1'i çobancılık (11.hane), 1'i imamlık (1.hane) mesleği ile meşgul olmaktadır. Köyün tahmini nüfusu 60 kişidir ve tamamı müslimdir. Köyde en çok kullanılan isimler 3'şer defa Ali, ismidir. Bu isimler haricinde İsmail, hasan, Ömer, Memiş, İlyas, Veysi gibi isimlerin yanında Kara, Kel, Açek, Kahveci, Kekeç, Deli gibi lakapların da kullanıldığını görmekteyiz.

2.22.2. Tarım

Erkekli köyünde mesleği ziraatçı olan hane sahiplerinin mezru ve gayri mezru tarlaları vardır. Köydeki mezru tarlalar 15 ve 25'er dönümlüktür. Köyde toplam 145 dönüm mezru tarla vardır. Hane başına 12 dönüm düşmektedir. Mezru tarlanın toplam tarıma ayrılan alan içerisinde ki oranı %60,9'dur. Mezru tarlanın 1260 yılının toplam geliri 3811,5 kuruş'tur. Bu gelirden hane başına 317,6 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %93,3 orana sahiptir. 1261 yılının geliri 2630

kuruş'tur. Hane başına bu gelirden 219,1 kuruş düşmektedir. 1260 yılının geliri, 1261 yılının gelirine göre 1181,5 kuruş, hane başına da 98,5 kuruş daha fazla olduğu görülmektedir.

Erkekli köyünde mezru tarlası olduğu halde gayri mezru tarlası olmayan hane sahipleri vardır. Gayri mezru tarlalara ayrılan alan 15 dönümdür. Köyde toplam 90 dönüm gayri mezru tarlaları vardır. Hane başına 7,5 dönüm düşmektedir. Toplam tarım alanı içerisinde %37,8 orana sahiptir.

Erkekli köyünde mezru ve gayri mezru tarla haricinde bağ tarımı yapılmaktadır. Köyde toplam bağcılığa ayrılan alan 3 dönümdür. Köydeki bağ tarlaları 1 dönümdür. Hane başına yaklaşık 0,2 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %1,2 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 270 kuruştur. Hane başına 22,5 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında yaklaşık %6,6 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 210 kuruştur. Hane başına bu orandan 17,5 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 60, hane başına ise 5 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bağ tarımı geliri üzerinden alınan öşür 30 kuruştur.

Köyün hububat üretimi incelendiğinde, buğday ve arpa yetiştirilmektedir. Yıllık buğday üretimi 94 kile'dir. Buğday ürünü üzerinden alınan vergi ise 352,5 kuruş'tur. Hane başına 7,8 kile buğday, 29,3 kuruş vergi düşmektedir. Buğdayın toplam hububat üretimi içerisinde %71,7 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %82,6'dır. Köyde yıllık arpa üretimi ise 37 kile'dir. Arpa ürünü üzerinden alınan vergi 74 kuruş'tur. Hane başına 3 kile arpa, 6,1 kuruş vergi düşmektedir. Arpa'nın toplam hububat üretimi içerisinde %28,2 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %17,3'tür.

2.22.3. Hayvancılık

Erkekli köyünde toplam 80 baş hayvan bakılmaktadır. Hayvanların 41 adedi büyükbaş hayvan (9 sağman inek, 9 döllü merkep, 21 koşu öküzü ve 2 koşu camuşu), 39 adedi ise küçükbaş hayvan (10 sağman koyun, 3 kısır koyun, 20 sağman keçi, 6 kısır keçi) grubuna girmektedir. Büyükbaş hayvan olarak hane başına 3,4 adet, küçükbaş hayvan olarak ise 3,2 hayvan düşmektedir. Büyükbaş hayvanlar toplam hayvanların %51,2'sini küçükbaş hayvanlar ise %48,7'sini oluşturmaktadır.

Büyükbaş hayvan geliri 162 kuruş'tur. Buradan hane başına 13,5 kuruş düşmektedir. Büyükbaş hayvan geliri, toplam hayvancılık geliri içerisinde %57,7 oranına sahiptir. Küçükbaş hayvan geliri 118,5 kuruştur. Hane başına bu gelirden 9,8

kuruş düşmektedir. Küçükbaş hayvan geliri toplam hayvan gelirleri arasında %42,2 paya sahiptir. Küçükbaş hayvancılıktan alınan vergi, aded-i ağnam 1 kuruştur.

2.22.4. Mesleki ve Diğer Gelirler

Erkekli köyünün imamlık mesleğinden 200, hizmetkârlıktan 400, çobanlıktan 150 kuruş olmak üzere tarım ve hayvancılıktan başka toplam ek geliri 750 kuruştur.

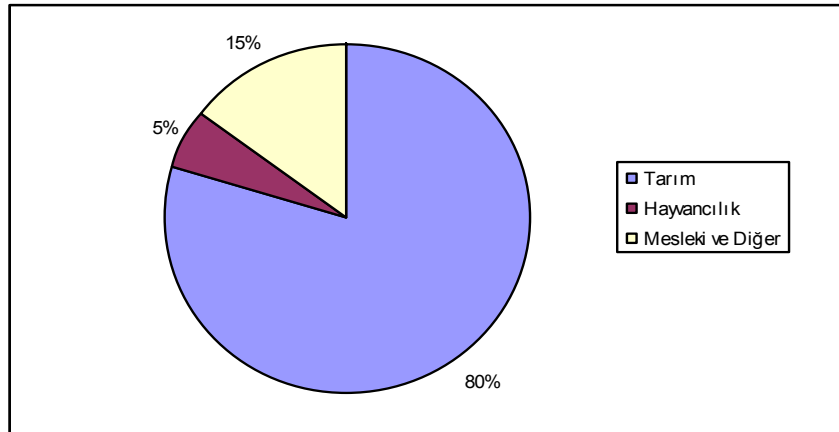
2.22.5. Vergi-yi Mahsusası ve Temettuat Oranları

Erkekli köyü'nün toplam vergi-yi mahsûsa'sı 1040 kuruş'tur.¹⁸¹ Hane başına 86,6 kuruş düşmektedir. Hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 5'dir. 130 kuruş en fazla, 50 kuruş ise verilen en az vergi-yi mahsusadır. Erkekli köyünde gelirlere göre vergi alımının tam uygulanmadığı görüşündeyiz. Buna örnek verecek olursak; gelirler içerisinde 3.hane sahibinin temettuat geliri 579,5 kuruş vergi-yi mahsusası 130 kuruş, 10.hane sahibinin geliri 732 kuruş vergi-yi mahsusası 130 kuruştur. Geliri çok olan ile geliri az olan aynı vergiyi verdiğini görmekteyiz.

Köyün toplam temettuat geliri 5112 kuruş'tur.¹⁸² Hane başına yaklaşık 426 kuruş düşmektedir. Bu hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 8'dir.

Toplam temettuat gelirleri içerisinde %79,8 oran ile tarım, %5,4 oran ile hayvan, %14,6 oran ile diğer gelirler (meslek gelirleri v.s.) yer almaktadır.

Grafik 2.22: Erkekli Köyünün Gelir Dağılımı

¹⁸¹ BOA.ML.VRD.TMT.No.13989, s.5, Defterde köyün vermiş olduğu vergi 1322 kuruş olarak geçmektedir.

¹⁸² BOA.ML.VRD.TMT.No.13989, s.5. Defterde bu 5032 kuruştur.

Tablo 2.22: Erkekli Köyünün Temettuat Tablosu

Vergi-yi Mahsusa	Tarım Geliri	1260	1261
1040		4081,5	
Aşar ve Rûsum	Hayvan Geliri	280,5	
457,5	Mesleki ve Diğer Gelirler	750	2840
Toplam Temettuat		5112	

2.23. Evcî Köyü

2.23.1. Demografik ve Sosyal Yapı

Evcî köyüne 28 hane kayıtlıdır.¹⁸³ Bu köyde 19'u ziraatçılık, 1'i merkepçilik (26.hane) ve 14.hane sahibi ziraatçılığın yanında muhtarlık mesleği ile meşgul olmaktadır. Köyde 1 hane (27.hane) sahibi de dilencilik yapmaktadır. Köyün tahmini nüfusu 140 kişidir ve tamamı müslimdir. Köyde en çok kullanılan Ömer, Halil ve Hüseyin (3'er defa) isminin yanında Ali ve Hüseyin (2'şer defa) isimleri kullanılmıştır. Bunun yanında Muhammet, Mustafa, Ahmet ve Abdullah gibi isimlerinde kullanıldığını görmekteyiz. Çorumlu, Kazak, Hacı, Çoban, İmam, Kethüda, Boşnak, Terzi ve Kör gibi lakapların da kullanıldığını görmekteyiz.

2.23.2. Tarım

Evcî köyünde mezru ve gayri mezru tarlalar 15 ve 25'er dönümlüktür. Köyde toplam 345'er dönüm mezru ve gayri mezru tarla vardır. Hane başına 16,4 dönüm düşmektedir. Mezru ve gayri mezru tarlanın toplam tarıma ayrılan alan içerisinde ki oranı %49'2'dir. Mezru tarlanın 1260 yılının toplam geliri 8008 kuruş'tur. Bu gelirden hane başına 381,3 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %95,4 orana sahiptir. 1261 yılının geliri 5200 kuruş'tur. Hane başına bu gelirden 247,6 kuruş düşmektedir. 1260 yılının geliri, 1261 yılının gelirine göre 2808 kuruş, hane başına da 133,7 kuruş daha fazla olduğu görülmektedir.

Evcî köyünde mezru ve gayri mezru tarla haricinde bağ ve bahçe tarımı yapılmaktadır. Köyde toplam bağcılığa ayrılan alan 2 dönümdür. Sadece 1.hane sahibi Çorumlu oğlu Kadir 2 dönüm bağcılığa alan ayırmıştır. Hane başına yaklaşık 0,1 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %0,2 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 189 kuruştur. Hane başına 9 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri

¹⁸³ Evcî karyesinin temettuat defterinin 4. ve 5. sayfası eksiktir. Defterden hareketle köyde 28 hanenin kayıtlı olduğunu biliyoruz. Fakat 4. ve 5. sayfaların eksik olması nedeni ile hesaplamamızı elimizde bilgileri bulunan 21 hane üzerinden yapacağız.

arasında %0,2 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 160 kuruştur. Hane başına bu orandan 7,6 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 29, hane başına ise 1,4 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bağ tarımı geliri üzerinden alınan öşür 21 kuruştur.

Evcı köyünde, 8 hane sahibi bahçe tarımı yapmaktadır ve 1'er dönüm bahçe tarımına alan ayırmışlardır. Yani toplam alan 8 dönümdür. Hane başına 0,3 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde yaklaşık %1,1 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 189 kuruştur. Hane başına 9 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %2,2 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 109 kuruştur. Hane başına bu orandan 5,1 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 80, hane başına ise 3,9 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bahçe tarımı geliri üzerinden alınan öşür 21 kuruştur.¹⁸⁴

Köyün hububat üretimi incelendiğinde buğday, arpa ve burçak yetiştirilmektedir. Yıllık buğday üretimi 176 kile'dir. Buğday ürünü üzerinden alınan vergi ise 660 kuruş'tur. Hane başına 8,3 kile buğday, 31,4 kuruş vergi düşmektedir. Buğdayın toplam hububat üretimi içerisinde %62,1 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %75,5'dir. Köyde yıllık arpa üretimi ise 106 kile'dir. Arpa ürünü üzerinden alınan vergi 212 kuruş'tur. Hane başına 5 kile arpa, 10 kuruş vergi düşmektedir. Arpa'nın toplam hububat üretimi içerisinde %37,4 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %24,2'dir. Köyde sadece 14.hane sahibi burçak yetiştirmektedir. Yıllık burçak üretimi 1 kile'dir. Burçak ürünü üzerinden alınan vergi ise 2 kuruştur. Hane başına 0,04 kile burçak, 0,09 kuruş vergi düşmektedir. Burçağın toplam hububat ürünleri içerisinde %0,3 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %0,2'dir.

2.23.3. Hayvancılık

Evcı köyünde toplam 255 baş hayvan bakılmaktadır. Hayvanların 112 adedi büyükbaş hayvan (31 sağman inek, 8 kısır inek, 2 sağman camuş, 21 döllu merkep, 5 yalsız merkep, 44 koşu öküzü ve 1 adet 1 yaşında tosun) 143 adedi ise küçükbaş hayvan (31 sağman koyun, 106 sağman keçi, 6 kısır keçi) grubuna girmektedir. Büyükbaş hayvan olarak hane başına 5,3 adedi, küçükbaş hayvan olarak ise 6,8 hayvan düşmektedir. Büyükbaş hayvanlar toplam hayvanların %56'sını küçükbaş

¹⁸⁴ BOA.ML.VRD.TMT.No.13974, s.2-11, Defterdeki veri 28 kuruştur. 2.haneden 1 kuruş alması gerekirken 2 kuruş, 13.,16. ve 19.hane sahipleri bahçecilik yapmadığı halde 13.hane 3, 16.hane 2, 19.hane ise 1 kuruş bahçe öşrü verdiğini görmekteyiz.

hayvanlar ise %43,9'unu oluşturmaktadır.

Büyükbaş hayvan geliri 490 kuruş'tur. Buradan hane başına 23,3 kuruş düşmektedir. Büyükbaş hayvan geliri, toplam hayvancılık geliri içerisinde %37,3 oranına sahiptir. Küçükbaş hayvan geliri 426,5 kuruştur.¹⁸⁵ Hane başına bu gelirden 20,3 kuruş düşmektedir. Küçükbaş hayvan geliri toplam hayvan gelirleri arasında %32,5 paya sahiptir. Küçükbaş hayvancılıktan alınan vergi, aded-i ağnam 6,75 kuruş 65 para'dır.

Büyükbaş ve küçükbaş hayvancılıktan başka köyde arıcılıkta yapılmaktadır. Köyde 2, 4. ve 17.haneler 2'er aded kovanlara sahip ve bunlardan 36'şar kuruş elde edilmektedir. 13.hane sahibi 3 aded kovandan 54, 14.hane sahibi 5 aded kovandan 90 ve 23.hane sahibi 8 aded kovandan 142 kuruş gelir elde etmektedir. Toplam 394 kuruş¹⁸⁶ gelir elde edilmektedir. Bu geliri tüm hanelere yaydığımızda hane başına 1 aded kovan, 18,7 kuruş düşmektedir. 2, 4. ve 17.haneler 4, 13.hane 6, 14.hane 10 ve 23.hane sahibi 16 kuruş kovan öşrü vermektedirler. Arıcılıktan alınan toplam vergi ise 44 kuruştur.¹⁸⁷ Arıcılık geliri toplam hayvan geliri arasında %30,1 orana sahiptir.

2.23.4. Mesleki ve Diğer Gelirler

Evcî köyünün hizmetkârlıktan 600, çobancılıktan 500, merkepçilikten 200, hademecilikten 200 kuruş ve diğer gelirlerden 150 kuruş olmak üzere tarım ve hayvancılık harici toplam 1650 kuruş ek geliri vardır.

2.23.5. Vergi-yi Mahsusası ve Temettuat Oranları

Evcî köyü'nün toplam vergi-yi mahsûsa'sı 2810 kuruş'tur.¹⁸⁸ Hane başına 133,8 kuruş düşmektedir. Hane başına düşen ortalama geçen hane sayısı 16'dır. En fazla vergi-yi mahsusa 185 kuruş iken en az ise 65 kuruştur. Evcî köyünde gelirlere göre vergi alımının tam uygulanmadığı görüşündeyiz. Buna örnek verecek olursak; gelirler içerisinde 5.hane sahibinin temettuat geliri 439,5 kuruş vergi-yi mahsusası 85 kuruş, 14.hane sahibinin geliri 368 kuruş vergi-yi mahsusası 160 kuruştur. Geliri çok olan az, geliri az olan çok vergi verdiği görülmektedir.

¹⁸⁵ BOA.ML.VRD.TMT.No.13974, s.2, 1.hanede 1 sağman koyun 4 kuruş üzerinden hesaplanmıştır.

¹⁸⁶ BOA.ML.VRD.TMT.No.13974, s.2-15, Arıcılığın 1260 yılının geliri hesaplanmıştır. Arıcılık yapan tüm hanelerin 1261 yılı geliri yoktur. Defterde 1261 yılı gelirinde 0 yazmaktadır.

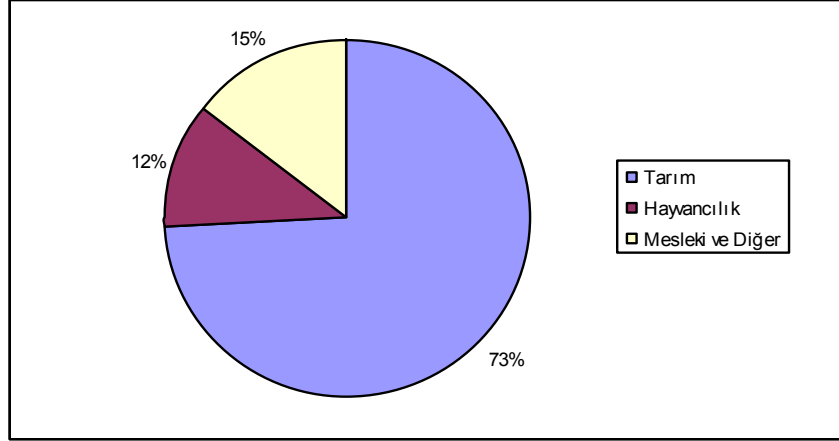
¹⁸⁷ BOA.ML.VRD.TMT.No.13974, s.7, Defterin vermiş olduğu veri 46 kuruştur. 16.hane sahibinin kovan sahibi olmadığı halde 2 kuruş kovan öşrü verdiğini görmekteyiz.

¹⁸⁸ BOA.ML.VRD.TMT.No.13974, s.11, Defterde köyün vermiş olduğu vergi 3354 kuruş olarak geçmektedir.

Köyün toplam temettuat geliri 11346,5 kuruş'tur.¹⁸⁹ Hane başına yaklaşık 540,3 kuruş düşmektedir. Bu hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 11'dir.

Toplam temettuat gelirleri içerisinde %73,9 oran ile tarım, %11,5 oran ile hayvan, %14,5 oran ile diğer gelirler (meslek gelirleri v.s.) yer almaktadır.

Grafik 2.23: Evcî Köyünün Gelir Dağılımı

Tablo 2.23: Evcî Köyünün Temettuat Tablosu

Vergi-yi Mahsusa	Tarım Geliri	1260	1261
2810		8386	
Aşar ve Rûsum	Hayvan Geliri	1310,5	
966,75/ 65 (Para)	Mesleki ve Diğer Gelirler	1650	5469
Toplam Temettuat		11346,5	

2.24. Gedikhasanlı Köyü

2.24.1. Demografik ve Sosyal Yapı

Gedikhasanlı köyüne 49 hane kayıtlıdır. Bu köyde 43'ü ziraatçılık, 4'ü hizmetkârlık, 1'i imamlık mesleği ile meşgul olmaktadır. 3.hane sahibinin mesleği belli değildir. Köyün tahmini nüfusu 245 kişidir ve tamamı müslimdir. Köyde en çok kullanılan isimler Muhammet (8'er defa), Mustafa (7'şer defa), Ahmet ve İbrahim (4'er defa) isimleri olmuştur. Bu isimlerin yanında Bekir, Hamza, Memiş, Abdullah, Yusuf, Ömer, Osman, Hasan ve Hüseyin gibi isimlerinde kullanıldığını görmekteyiz. Hacı, Yetim, İmam, Akıllı, Etmekçi, Kara, Demirci, Sofi, Topal, Konyalı, Cingöz, Gürcü, Arap ve Kadırgalı gibi lakapların da kullanıldığını görmekteyiz.

2.24.2. Tarım

Gedikhasanlı köyünde mezru ve gayri mezru tarlalar 15, 25 ve 35'er

¹⁸⁹ BOA.ML.VRD.TMT.No.13974, s.11, Defterde bu 14863 kuruş olarak geçmektedir.

dönümlüktür. Köyde toplam 800'er dönüm mezru ve gayri mezru tarla vardır. Hane başına 16,3 dönüm düşmektedir. Mezru ve gayri mezru tarlanın toplam tarıma ayrılan alan içerisinde ki oranı %48,6'dır. Mezru tarlanın 1260 yılının toplam geliri 24724 kuruş'tur. Bu gelirden hane başına 504,5 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %76,2 orana sahiptir. 1261 yılının geliri 19470 kuruş'tur.¹⁹⁰ Hane başına bu gelirden 397,3 kuruş düşmektedir. 1260 yılının geliri, 1261 yılının gelirine göre 5254 kuruş, hane başına da 107,2 kuruş daha fazla olduğu görülmektedir.

Gedikhasanlı köyünde mezru ve gayri mezru tarla haricinde bağ ve bostan tarımı yapılmaktadır. Köydeki bağ tarımına baktığımızda 42 hane sahibi bağ tarımı yapmaktadır. Köydeki bağlar 1, 2 ve 3 dönümlüktür. Toplam bağcılığa ayrılan alan 45 dönümdür. Hane başına yaklaşık 0,9 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %2,7 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 7515 kuruştur.¹⁹¹ Hane başına 153,3 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %23,1 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 5360 kuruştur. Hane başına bu orandan 109,3 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 2155, hane başına ise 44 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bağ tarımı geliri üzerinden alınan öşür 835 kuruştur.¹⁹²

Gedikhasanlı köyünde, sadece bir hane sahibinin bostan tarlası vardır. Tarlaya ayırmış olduğu alan 1 dönümdür. Tarıma ayrılan toprak içerisinde yaklaşık %0,06 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 180 kuruştur. Hane başına 3,6 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %0,5 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 110 kuruştur. Hane başına bu orandan 2,2 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 70, hane başına ise 1,4 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bostan tarımı geliri üzerinden alınan öşür 20 kuruştur.

Köyün hububat üretimi incelendiğinde; buğday, arpa ve burçak yetiştirilmektedir. Yıllık buğday üretimi 560 kile'dir. Buğday ürünü üzerinden alınan vergi ise 2100 kuruş'tur. Hane başına 11,4 kile buğday, 22,8 kuruş vergi düşmektedir. Buğdayın toplam hububat üretimi içerisinde %60,9 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %74,5'dir. Köyde yıllık arpa üretimi ise 339 kile'dir.

¹⁹⁰ BOA.ML.VRD.TMT.No.13986, s.9, 29.hanenin bağ dönümü 1261 yılı geliri belirtilmemiş.

¹⁹¹ BOA.ML.VRD.TMT.No.13986, s.8, Defterde 24.hanede iki defa bağ dönüm yazılmıştır. Bağ öşründen hareketle hesaplamada bağ dönümü aldık.

¹⁹² BOA.ML.VRD.TMT.No.13986, s.5, Defterin vermiş olduğu veri 825 kuruştur. Bağ öşründen 12.haneden 10 kuruş fazla öşür alınmıştır.

Arpa ürünü üzerinden alınan vergi 678 kuruş'tur.¹⁹³ Hane başına 6,9 kile arpa, 13,8 kuruş vergi düşmektedir. Arpa'nın toplam hububat üretimi içerisinde %36,8 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %24'dür. Köyde yıllık burçak üretimi 20 kile'dir. Burçak ürünü üzerinden alınan vergi ise 40 kuruştur. Hane başına 0,4 kile burçak, 0,8 kuruş vergi düşmektedir. Burçağın toplam hububat ürünleri içerisinde %2,1 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %1,4'dür.

2.24.3. Hayvancılık

Gedikhasanlı köyünde toplam 951 baş hayvan bakılmaktadır. Hayvanların 269 adedi büyükbaş hayvan (70 sağman inek, 9 kısır inek¹⁹⁴, 4 sağman camuş, 42 dömlü merkep, 13 dömlü deve, 3 dölsüz deve, 9 dömlü kısırak, 90 koşu öküzü, 28 koşu camuşu ve 1 at (esb), 682 adedi ise küçükbaş hayvan (500¹⁹⁵ sağman koyun, 69 kısır koyun, 64 sağman keçi, 49 kısır keçi) grubuna girmektedir. Büyükbaş hayvan olarak hane başına 5,4 aded, küçükbaş hayvan olarak ise 13,9 hayvan düşmektedir. Büyükbaş hayvanlar toplam hayvanların %28,2'sini küçükbaş hayvanlar ise %71,7'sini oluşturmaktadır.

Büyükbaş hayvan geliri 3894 kuruş'tur. Buradan hane başına 79,4 kuruş düşmektedir. Büyükbaş hayvan geliri, toplam hayvancılık geliri içerisinde %55,5 oranına sahiptir. Küçükbaş hayvan gelirleri 3144,5 kuruştur.¹⁹⁶ Hane başına bu gelirden 63,6 kuruş düşmektedir. Küçükbaş hayvan geliri toplam hayvan gelirleri arasında %44,4 paya sahiptir. Köy küçükbaş hayvancılıktan alınan vergi, aded-i ağnam 41,6 kuruş 30 para, kırtıl ise 180 kuruştur.

2.24.4. Mesleki ve Diğer Gelirler

Gedikhasanlı köyünün imamlık 368, hizmetkârlık mesleğinden 1220 kuruş olmak üzere tarım ve hayvan gelirinden başka toplam 1588 kuruş ek geliri vardır.

¹⁹³ BOA.ML.VRD.TMT.No.13986, s.10, 31.hanede 12 kile arpadan 32 kuruş vergi alındığı kaydedilmiş. 12'yi 16 olarak düzeltiyoruz.

¹⁹⁴ BOA.ML.VRD.TMT.No.13986, s.2, 2.hanede kısır ineğin adedi hakkında bilgi verilmemektedir.

¹⁹⁵ BOA.ML.VRD.TMT.No.13986, s.10, 31.hanede sağman koyun adedini 4 olarak gösteriyor. Gelir ise 220 kuruş. 40 yerine yanlışlık yapılarak 4 yazıldığı kanaatindeyiz.

¹⁹⁶ BOA.ML.VRD.TMT.No.13986, s.3-8, Defterin verilerine göre küçükbaş hayvan geliri 3132,5 kuruştur. 5.hanede 10 sağman keçi 10, 24.hanede 2 kısır keçi 5 kuruş üzerinden hesaplanmıştır. 5.hanedeki sağman keçilerin kısır keçilerle, 24.hanedeki kısır keçilerin de sağman keçilerle karıştırıldığı görüşündeyiz.

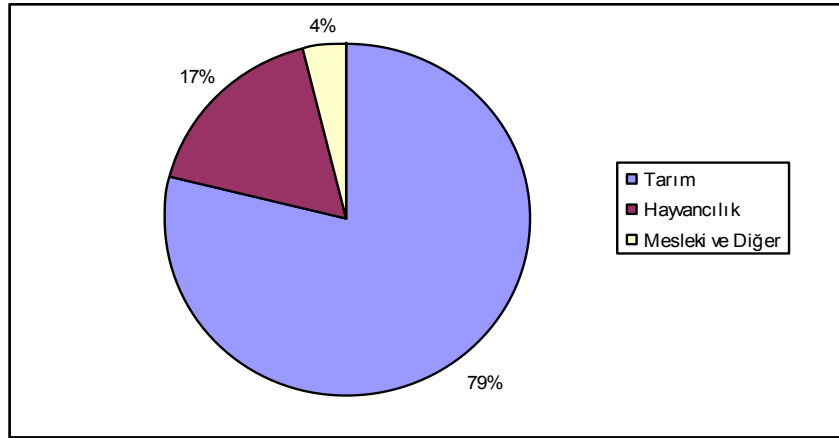
2.24.5. Vergi-yi Mahsusası ve Temettuat Oranları

Gedikhasanlı köyü'nün toplam vergi-yi mahsûsa'sı 4911 kuruş'tur.¹⁹⁷ Hane başına 100,2 kuruş düşmektedir. Hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 19'dur. 240 kuruş verilen en yüksek, 30 kuruş ise en düşük vergi-yi mahsusadır. Gedikhasanlı köyünde gelirlere göre vergi alımının tam uygulanmadığı görüşündeyiz. Geliri çok olan az, geliri az olan çok vergi verdiği görülmektedir.

Köyün toplam temettuat geliri 41045,5 kuruş'tur.¹⁹⁸ Hane başına yaklaşık 837,6 kuruş düşmektedir. Bu hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 18'dir.

Toplam temettuat gelirleri içerisinde %78,9 oran ile tarım, %17,1 oran ile hayvan, %3,8 oran ile diğer gelirler (meslek gelirleri v.s.) yer almaktadır.

Grafik 2.24: Gedikhasanlı Köyünün Gelir Dağılımı

Tablo 2.24: Gedikhasanlı Köyünün Temettuat Tablosu

Vergi-yi Mahsusa	Tarım Geliri	1260	1261
4911		32419	
Aşar ve Rûsum	Hayvan Geliri	7038,5	
3894,6/ 30 (Para)	Mesleki ve Diğer Gelirler	1588	24940
	Toplam Temettuat	41045,5	

2.25. Gelingüllü Köyü

2.25.1. Demografik ve Sosyal Yapısı

Gelingüllü köyünde 2 hane kayıtlıdır. 1.hane sahibi Aşık Hüseyin oğlu

¹⁹⁷ BOA.ML.VRD.TMT.No.13986, s.4-8-14-15., Defterde 24.hanenin ne kadar vergi-yi mahsusa verdiği belli değildir. 7.hanenin 7, 45.hanenin ise 3 kuruş vergi-yi mahsusa verdiği kaydedilmiştir. Bunun yanlış olduğu görüşündeyiz çünkü hem gelire göre bu kadar düşük olmaz hem de hiçbir köyde bu kadar vergi-yi mahsusa veren olmamıştır. Bunların 30 yerine 3, 70 yerine 7 yazıldığı görüşündeyiz. Defterde köyün vermiş olduğu vergi toplamı 5204 kuruş olarak geçmektedir.

¹⁹⁸ BOA.ML.VRD.TMT.No.13986, s.15. Defterde bu 40586 kuruş olarak geçmektedir.

Muhammet ve 2.hane sahibi Ali Efendi oğlu Mustafa'dır. İki hane sahibinin de mesleği ziraatçılıktır. Köyün tahmini nüfusu 10'dur.

2.25.2. Tarım

1.hane sahibinin 25'er dönüm, 2.hane sahibinin ise 15'er dönüm hem mezru hem de gayri mezru tarlalara sahiptirler. Köyde toplam 80 dönüm mezru ve gayri mezru tarla bulunmaktadır. 1.hane sahibinin 1260 yılının geliri 549, 2.hane sahibinin ise 342 kuruştur. 1261 yılının gelirleri iki hanenin de 150 kuruştur.

Köyde mezru ve gayri mezru tarla haricinde bağ tarımı yapılmaktadır. İki hane sahibi de 1'er dönüm bağ tarımına yer ayırmıştır. 1260 yılının gelirleri 135'er, 1261 yılının gelirleri ise 100'er kuruştur. Her iki hane bağ öşrü olarak 15'er kuruş vermişlerdir.

Köyde hububat üretimi ise 1.hane sahibi yıllık buğday üretimi 12 kile buradan vermiş olduğu vergi 45 kuruştur. Yıllık arpa üretimi 8 kile, vergisi ise 16 kuruştur. Buğday ve arpadan başka 1.hane sahibi 1 kile burçak üretime sahiptir. Buradan da vermiş olduğu vergi 2 kuruştur. 2.hane sahibi ise yıllık buğday üretimi 8 kile, arpa üretimi ise 4 kile'dir. Buğdaydan 30 kuruş, arpadan ise 8 kuruş vergi vermiştir.

2.25.3. Hayvancılık

1.hane sahibi 1 sağman inek, 1 dömlü kısarak ve 4 koşu öküzü vardır. Sağman inekten 8, dömlü kısaraktan 50 kuruş olmak üzere toplam 58 kuruş hayvan geliri var. 2.hane sahibi ise 1 sağman inek, 1 dömlü merkep ve 2 aded koşu öküzü vardır. Toplam hayvan geliri 18 kuruştur. Görüldüğü gibi köyde küçükbaş hayvancılık yapılmamaktadır.

2.25.4. Mesleki ve Diğer Gelirler

Köyde 1.hane sahibinin kardeşinin hizmetkârlıktan 100 kuruş geliri vardır.

2.25.5. Vergi-yi Mahsusa ve Temettuat Gelirleri

Her iki hanede 115'er kuruş vergi-yi mahsusa vermiştir.¹⁹⁹ 1.hanenin geliri daha fazla olmasına rağmen aynı vergi-yi mahsusayı verdikleri görülür.

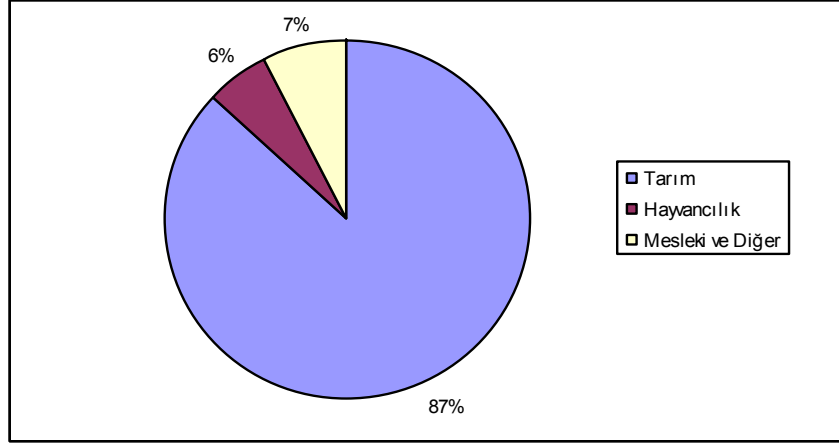
Köyde toplam temettuat geliri 1337 kuruştur.²⁰⁰ Temettuat gelirleri arasında %86,8 oran ile tarım, %5,6 oran ile hayvan ve %7,4 oran ile mesleki gelirler yer

¹⁹⁹ BOA.ML.VRD.TMT.No.15052, s.2, Defterde köyün vermiş olduğu vergi 231 kuruş olarak geçmektedir.

²⁰⁰ BOA.ML.VRD.TMT.No.15052, s.2, Defterde 1312 kuruş olarak geçmektedir.

almaktadır.

Grafik 2.25: Gelingüllü Köyünün Gelir Dağılımı

Tablo 2.25: Gelingüllü Köyünün Temettuat Tablosu

Vergi-yi Mahsusa	Tarım Geliri	1260	1261
230		1161	500
Aşar ve Rûsum	Hayvan Geliri	76	
131	Mesleki ve Diğer Gelirler	100	
Toplam Temettuat		1337	

2.26. Gökçekışla Köyü

2.26.1. Demografik ve Sosyal Yapı

Gökçekışla köyüne 13 hane kayıtlıdır. Defterde hiçbir hanenin mesleği yazılmamıştır. Köyün tahmini nüfusu 65'dir ve tamamı müslimdir. Köyde Süleyman, Osman ve Mehmet gibi isimler daha çok kullanılmıştır. Deli, Bey ve yetim gibi lakaplarında kullanıldığı görülmektedir.

2.26.2. Tarım

Gökçekışla köyünde mezru tarlalar 15 ve 25 dönümlüktür. Köyde toplam 185 dönüm mezru tarla vardır. Hane başına 14,2 dönüm düşmektedir. Mezru tarlanın toplam tarıma ayrılan alan içerisinde ki oranı %94,6'dır. Mezru tarlanın 1260 yılının toplam geliri 3874 kuruş'tur. Bu gelirden hane başına 298 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %75,8 orana sahiptir. 1261 yılının geliri 2900 kuruş'tur. Hane başına bu gelirden 223 kuruş düşmektedir. 1260 yılının geliri, 1261 yılının gelirine göre 974 kuruş, hane başına da 75 kuruş daha fazla olduğu görülmektedir.

Gökçekışla köyünde mezru tarla haricinde bağ tarımı yapılmaktadır. Köyde bağ tarımı alanları 1 ve 1,5'ar dönümlüktür. Toplam bağ tarımına ayrılan alan 10,5

dönümdür. Hane başına 0,8 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %5,3 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 1233 kuruştur. Hane başına 94,8 kuruş düşmektedir. 1260 gelirleri arasında %24,1 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 1060 kuruştur. Hane başına bu orandan 81,5 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 173, hane başına ise 13,3 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bağ tarımı geliri üzerinden alınan öşür 137 kuruştur.

Köyün hububat üretimi incelendiğinde, buğday ve arpa yetiştirilmektedir. Yıllık buğday üretimi 94 kile'dir. Buğday ürünü üzerinden alınan vergi ise 360 kuruş'tur. Hane başına 7,2 kile buğday, 27,6 kuruş vergi düşmektedir. Buğdayın toplam hububat üretimi içerisinde %70,1 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %81,8'dir. Köyde yıllık arpa üretimi ise 40 kile'dir. Arpa ürünü üzerinden alınan vergi 80 kuruş'tur. Hane başına 3 kile arpa, 6,1 kuruş vergi düşmektedir. Arpa'nın toplam hububat üretimi içerisinde %29,8 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %18,1'dir.

2.26.3. Hayvancılık

Gökçekışla köyünde toplam 125 baş hayvan bakılmaktadır. Hayvanların 58 adedi büyükbaş hayvan (11 sağman inek, 4 kısır inek, 3 sağman camuş, 7 döllu merkep, 1 döllu deve, 1 dölsüz deve, 1 yük devesi, 25 koşu öküzü, 4 koşu camuşu ve 1 at), 67 adedi ise küçükbaş hayvan (38 sağman koyun, 1 kısır koyun, 28 sağman keçi) grubuna girmektedir. Büyükbaş hayvan olarak hane başına 4,4 aded, küçükbaş hayvan olarak ise 5,1 hayvan düşmektedir. Büyükbaş hayvanlar toplam hayvanların %46,4'ünü küçükbaş hayvanlar ise %53,5'ini oluşturmaktadır.

Büyükbaş hayvan geliri 506 kuruş'tur.²⁰¹ Buradan hane başına 38,9 kuruş düşmektedir. Büyükbaş hayvan geliri, toplam hayvancılık geliri içerisinde %64,2 oranına sahiptir. Küçükbaş hayvan geliri 281,5 kuruştur. Hane başına bu gelirden 21,6 kuruş düşmektedir. Küçükbaş hayvan geliri toplam hayvan gelirleri arasında %35,7 paya sahiptir. Küçükbaş hayvancılıktan alınan vergi, aded-i ağnam 2,05 kuruştur.

2.26.4. Mesleki ve Diğer Gelirler

Gökçekışla köyünde 4 aded değirmen bulunmaktadır. Bu değirmenlerin toplam geliri 450 kuruştur. Bu gelirden de 9 kuruş vergi verilmektedir. Bir diğer gelir

²⁰¹ BOA.ML.VRD.TMT.No.15049, s.3-4, Defterin vermiş olduğu verilerden hareketle büyükbaş hayvan geliri 504 kuruştur. 4.hanede 1 döllu merkep 8, 9.hanede döllu deve 100 kuruş üzerinden hesaplanmıştır.

de hizmetkârlık mesleğindedir ki o da 630 kuruştur. Köyün tarım ve hayvancılık haricinde 1080 kuruş ek geliri vardır.

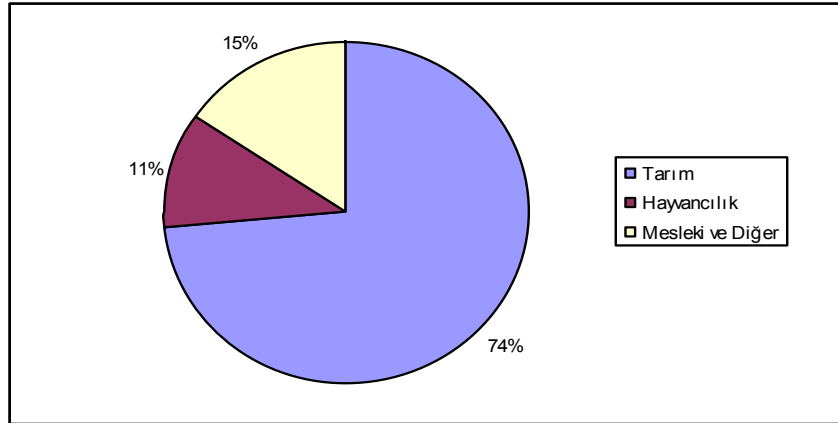
2.26.5. Vergi-yi Mahsusası ve Temettuat Oranları

Gökçekışla köyü'nün toplam vergi-yi mahsûsa'sı 867,5 kuruş'tur.²⁰² Hane başına 66,7 kuruş düşmektedir. Hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 7'dir. En fazla vergi-yi mahsusası 120 kuruş iken en az ise 30 kuruştur. Gökçekışla köyünde gelirlere göre vergi alımının tam uygulanmadığı görüşündeyiz. Buna örnek verecek olursak; gelirler içerisinde 1, 2. ve 3.hane sahiplerinin temettuat gelirleri sırası ile 440, 355 ve 433 kuruş iken verdikleri 33,5 vergi-yi mahsusası, 4.hane sahibinin temettuat geliri 124 kuruş iken 42 kuruş vergi-yi mahsusası vermektedir. Geliri çok olan az, geliri az olan çok vergi verdiği görülmektedir.

Köyün toplam temettuat geliri 7174,5 kuruş'tur.²⁰³ Hane başına 551,8 kuruş düşmektedir. Bu hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 3'tür.

Toplam temettuat gelirleri içerisinde %71,1 oran ile tarım, %10,9 oran ile hayvan, %15 oran ile diğer gelirler (meslek gelirleri v.s.) yer almaktadır.

Grafik 2.26: Gökçekışla Köyünün Gelir Dağılımı

²⁰² BOA.ML.VRD.TMT.No.15049, s.7, Defterde köyün vermiş olduğu vergi 921 kuruş olarak geçmektedir.

²⁰³ BOA.ML.VRD.TMT.No.15049, s.6, Defterde bu 7262,5 kuruştur. Ayrıca defterde 12.hanenin gelir kısmında "Bir senede bervech-i tahmini temettuatı 200 kuruş" notu düşülmüş daha sonrada toplam temettuat gelirini 310 kuruş olarak göstermiş. Bizim bulmuş olduğumuz toplam gelir ise 210 kuruştur. Geriye kalan 100 kuruşun nereden geldiği hakkında herhangi bir bilgi verilmemektedir.

Tablo 2.26: Gökçekışla Köyünün Temettuat Tablosu

Vergi-yi Mahsusa	Tarım Geliri	1260	1261
867,5		5107	
Aşar ve Rûsum	Hayvan Geliri	787,5	
585,05	Mesleki ve Diğer Gelirler	1080	3960
Toplam Temettuat		7174,5	

2.27. Gurfe Köyü

2.27.1. Demografik ve Sosyal Yapı

Gurfe köyüne 51 hane kayıtlıdır.²⁰⁴ Köyde 39'u ziraatçılık, 6'sı hizmetkârlık (20, 22, 23, 29, 41. ve 51.haneler), 2'si çobancılık (35. ve 38.haneler), 1'er imam (1.hane) ve değirmencilik (19.hane) mesleklerini icra etmektedirler. Ayrıca köyde 1 yetim (39.hane) ile 1 mesleği yazılmayan (37.hane) haneler vardır. Köyün tahmini nüfusu 255'dir ve tamamı müslimdir. Köyde Osman (7'şer defa), Mustafa (6'şar defa), Mehmet, Ali ve Bekir (5'er defa) en çok kullanılan isimlerdir. Bu isimlerin yanında Hasan, Hüseyin ve Musa gibi isimlerde çok kullanılan isimler arasındadır. Ozan, Sarı, Kethüda, Yersiz, Demirci, Karamanlı, Söndü, Gaziverdi, Gazi, Çokdar, Molla, Yetim ve Sağırcı gibi lakaplarında kullanıldığı görülmektedir.

2.27.2. Tarım

Gurfe köyünde mesleği ziraatçı olan hane sahiplerinin mezru ve gayri mezru tarlaları vardır. Köyde mezru tarlalar 15, 20 ve 25'er dönümlüktür. Köyde toplam 595 dönüm mezru tarla vardır.²⁰⁵ Hane başına 11,6 dönüm düşmektedir. Mezru tarlanın toplam tarıma ayrılan alan içerisinde ki oranı %68,2'dir. Mezru tarlanın 1260 yılının toplam geliri 12842 kuruş'tur. Bu gelirden hane başına 251,8 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %65 orana sahiptir. 1261 yılının geliri 10110 kuruş'tur. Hane başına bu gelirden 198,2 kuruş düşmektedir. 1260 yılının geliri, 1261 yılının gelirine göre 2732 kuruş, hane başına da 53,6 kuruş azaldığı görülmektedir. Gurfe köyünde gayri mezru tarlalara ayrılan alan 15 dönümdür. Toplam köy 210 dönüm gayri mezru tarlaya sahiptir. Hane başına 4,1 dönüm düşmektedir. Toplam tarıma ayrılan toprak içerisindeki payı %24'tür.

Gurfe köyünde mezru ve gayri mezru tarla haricinde bağ, bostan ve bahçe

²⁰⁴ BOA.ML.VRD.TMT.No.13979, s.7, Defterde 52 hane kayıtlı diye geçer. Çünkü 29.haneden sonra 31.hane diye devam etti. 1 hane atlamış oldu.

²⁰⁵ BOA.ML.VRD.TMT.No.13979, s.10, Defterde 40.hanenin (Yanlışlık yapıldığından defterde 41.hane olarak geçer) mezru tarlaya ait tüm bilgiler verildiği halde dönün ne kadar olduğu hakkında bilgi verilmemektedir.

tarımı yapılmaktadır. Köyde toplam bağ tarımına ayrılan alan 40 dönümdür. Köyde bağ tarımı ile uğraşan her hane sahibi bağcılığa 1 dönüm ayırmıştır. Hane başına 0,7 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %4,5 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 4968 kuruştur. Hane başına 97,4 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %25,1 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 3830 kuruştur. Hane başına bu orandan 75 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 1138, hane başına ise 22,4 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bağ tarımı geliri üzerinden alınan öşür 552 kuruştur.²⁰⁶

Köyde yapılan bostan tarımı incelendiğinde, bostan tarlaları 1 ve 22'şer dönümlüktür. Toplam bostan tarımına ayrılan alan 4 dönümdür. Hane başına 0,07 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %0,4 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 405 kuruştur. Hane başına 7,9 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %2 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 290 kuruştur. Hane başına bu orandan 5,6 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 160, hane başına ise 2,3 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bostan tarımı geliri üzerinden alınan öşür 45 kuruştur.

Bahçe tarımı incelendiğinde, köyde her hane bahçe tarımına 1 dönüm alan ayırmıştır. Toplam bahçe tarımına ayrılan alan 23 dönümdür ve hane başına 0,4 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %2,6 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 1521 kuruştur. Hane başına 29,8 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %7,7 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 1107 kuruştur. Hane başına bu orandan 21,7 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 414, hane başına ise 8,1 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bahçe tarımı geliri üzerinden alınan öşür 169 kuruştur.²⁰⁷

Köyün hububat üretimi incelendiğinde buğday, arpa ve burçak yetiştirilmektedir. Yıllık buğday üretimi 282 kile'dir. Buğday ürünü üzerinden alınan vergi ise 1057,5 kuruş'tur. Hane başına 5,5 kile buğday, 20,7 kuruş vergi düşmektedir. Buğdayın toplam hububat üretimi içerisinde %59,8 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %73,6'dır. Köyde yıllık arpa üretimi

²⁰⁶ BOA.ML.VRD.TMT.No.13979, s.2-13, Defterin vermiş olduğu verilere göre alınan öşür 556 kuruştur. Yalnız 22.hane sahibi gelirinden 10 kuruş yerine 5 kuruş verdiği, 24.hane sahibi 8 kuruş vereceği yerde 7 kuruş ve 32.hanenin bağ dönümü olmadığı halde 12 kuruş bağ öşürü verdiği görülmektedir.

²⁰⁷ BOA.ML.VRD.TMT.No.13979, s.2-13, Defterin vermiş olduğu veri 174 kuruştur. Fakat 28. ve 32.hane sahiplerinin bahçeleri olmadığı halde 28.hane 5, 32.hane ise 10 kuruş öşür verdiği, 45.hane sahibi bahçe sahibi olduğu halde bahçe öşürü vermediğini görmekteyiz.

ise 183 kile'dir. Arpa ürünü üzerinden alınan vergi 366 kuruş'tur. Hane başına 3,5 kile arpa, 7,1 kuruş vergi düşmektedir. Arpa'nın toplam hububat üretimi içerisinde %38,8 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %25,4'tür. Yıllık burçak üretimi ise 6 kile'dir. Burçak ürünü üzerinden alınan vergi ise 12 kuruş'tur. Hane başına 0,12 kile burçak, yaklaşık 0,24 kuruş vergi düşmektedir. Burçağın toplam hububat üretimi içerisinde %1,2 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %0,8'dir.

2.27.3. Hayvancılık

Gurfe köyünde toplam 295 baş hayvan bakılmaktadır. Hayvanların 174 adedi büyükbaş hayvan (36 sağman inek, 3 kısır inek, 3 sağman camuş, 29 döllü merkep, 1 dölsüz merkep, 5 döllü deve, 7 döllü kısırak, 3 dölsüz kısırak, 81 koşu öküzü, 2 koşu camuşu, 3 at ve 1 tosun), 121 adedi ise küçükbaş hayvan (30 sağman koyun, 89 sağman keçi, 2 kısır keçi) grubuna girmektedir. Büyükbaş hayvan olarak hane başına 3,4 aded, küçükbaş hayvan olarak ise 2,3 hayvan düşmektedir. Büyükbaş hayvanlar toplam hayvanların %58,9'unu küçükbaş hayvanlar ise %41'ini oluşturmaktadır.

Büyükbaş hayvan geliri 1976 kuruş'tur. Buradan hane başına 38,7 kuruş düşmektedir. Büyükbaş hayvan geliri, toplam hayvancılık geliri içerisinde %82,9 oranına sahiptir. Küçükbaş hayvan gelirleri 389,5 kuruştur. Hane başına bu gelirden 7,6 kuruş düşmektedir. Küçükbaş hayvan geliri toplam hayvan gelirleri arasında %16,3 paya sahiptir. Küçükbaş hayvancılıktan alınan vergi, aded-i ağnam 2, kırtıl ise 15 kuruştur.

Gurfe köyünde sadece 11.hane sahibi Çokdar oğlu Hüseyin arıcılık yapmaktadır. 1 aded kovandan 18 kuruş gelir elde etmektedir. Yalnız kovan oşru vermemektedir. Arıcılık geliri toplam hayvan gelirleri arasında %0,7 orana sahiptir.

2.27.4. Mesleki ve Diğer Gelirler

Gurfe köyünün imamlık mesleğinden 200, değirmencilikten 200, çobancılıktan 400 ve hizmetkârlıktan 1050 kuruş olmak üzere tarım ve hayvancılıktan başka mesleki geliri toplamı 1850 kuruştur.

2.27.5. Vergi-yi Mahsusası ve Temettuat Oranları

Gurfe köyü'nün toplam vergi-yi mahsûsa'sı 4675 kuruş'tur.²⁰⁸ Hane başına 91,6 kuruş düşmektedir. Hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 24'tür. En

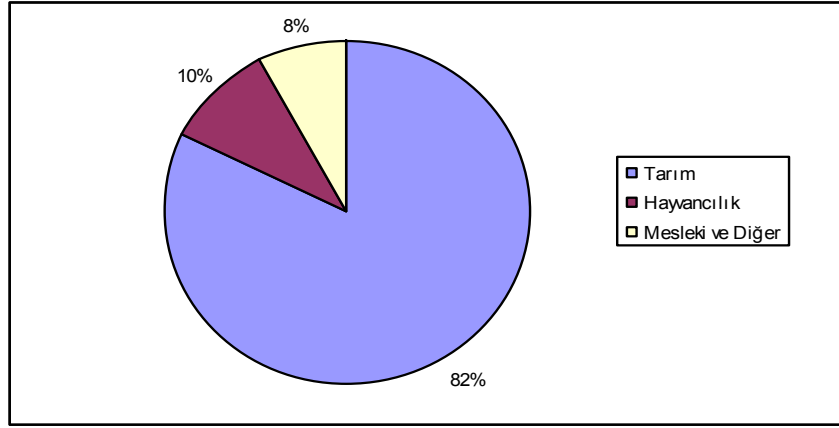
²⁰⁸ BOA.ML.VRD.TMT.No.13979, s.13, Defterde köyün vermiş olduğu vergi 4752 kuruş olarak geçmektedir.

fazla vergi-yi mahsusa 160 kuruş iken en az ise 15 kuruştur. Gurfe köyünde gelirlere göre vergi alımının tam uygulanmadığı görüşündeyiz. Buna örnek verecek olursak; gelirler içerisinde 5.hane sahibinin temettuat geliri 392 kuruş iken verdiği 110 kuruş vergi-yi mahsusa, 11.hane sahibinin temettuat geliri 828 kuruş iken 120 kuruş vergi-yi mahsusa vermektedir. Geliri çok olan az, geliri az olan çok vergi verdiği görülmektedir. Bu köyde örnekler birden fazladır.

Köyün toplam temettuat geliri 23969,5 kuruş'tur.²⁰⁹ Hane başına 469,9 kuruş düşmektedir. Bu hane başına düşen ortalama geçen hane sayısı 24'tür.

Toplam temettuat gelirleri içerisinde %82,3 oran ile tarım, %9,9 oran ile hayvan, %7,7 oran ile diğer gelirler (meslek gelirleri v.s.) yer almaktadır.

Grafik 2.27: Gurfe Köyünün Gelir Dağılımı

Tablo 2.27: Gurfe Köyünün Temettuat Tablosu

Vergi-yi Mahsusa	Tarım Geliri	1260	1261
4675		19736	
Aşar ve Rûsum	Hayvan Geliri	2383,5	15337
2218,5	Mesleki ve Diğer Gelirler	1850	
Toplam Temettuat		23969,5	

2.28. Güdülelma Hacılısı Köyü

2.28.1. Demografik ve Sosyal Yapı

Güdülelma Hacılısı köyüne 17 hane kayıtlıdır. Defterde hiçbir hanenin mesleği yazılmamıştır. Köyün tahmini nüfusu 85 kişidir ve tamamı müslimdir. Köyde Hüseyin, Ali ve Ömer gibi isimler daha çok kullanılmıştır. Sarı, Koca, Hacı, Kara ve Yetim gibi lakaplarında kullanıldığı görülmektedir.

²⁰⁹ BOA.ML.VRD.TMT.No.13979, s.13, Defterde bu 23878 kuruş 20 para olarak kaydedilmiş.

2.28.2. Tarım

Güdülelma Hacılısı köyünde mezru tarlalar 15 ve 25'er dönümlüktür. Köyde toplam 245 dönüm mezru tarla vardır. Hane başına 14,4 dönüm düşmektedir. Mezru tarlanın toplam tarıma ayrılan alan içerisinde ki oranı %98'dir. Mezru tarlanın 1260 yılının toplam geliri 5813 kuruş'tur. Bu gelirden hane başına 341,9 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %91,5 orana sahiptir. 1261 yılının geliri 4510 kuruş'tur. Hane başına bu gelirden 265,2 kuruş düşmektedir. 1260 yılının geliri 1261 yılının gelirine göre 1303 kuruş, hane başına da 76,7 kuruş daha fazla olduğu görülmektedir.

Güdülelma Hacılısı köyünde mezru tarla haricinde bağ ve bahçe tarımı da yapılmaktadır. Köyde toplam bağ tarımına ayrılan alan 2 dönümdür. Hane başına yaklaşık 0,12 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %0,8 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 270 kuruştur. Hane başına 15,8 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %4,2 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 200 kuruştur. Hane başına bu orandan 11,7 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 70, hane başına ise 4,1 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bağ tarımı geliri üzerinden alınan öşür 30 kuruştur.²¹⁰

Bahçe tarımı incelendiğinde, köyde toplam bahçeciliğe ayrılan alan 3 dönümdür. Hane başına yaklaşık 0,18 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %1,2 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 270 kuruştur. Hane başına 15,8 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %4,2 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 210 kuruştur. Hane başına bu orandan 12,3 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 60, hane başına ise 3,5 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bahçe tarımı geliri üzerinden alınan öşür 30 kuruştur.²¹¹

Köyün hububat üretimi incelendiğinde; buğday, arpa, burçak ve mercimek yetiştirilmektedir. Yıllık buğday üretimi 124 kile'dir. Buğday ürünü üzerinden alınan vergi ise 465 kuruş'tur. Hane başına 7,2 kile buğday, 27,3 kuruş vergi düşmektedir. Buğdayın toplam hububat üretimi içerisinde %55,6 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %70,1'dir. Köyde yıllık arpa üretimi ise 88 kile'dir. Arpa ürünü üzerinden alınan vergi 176 kuruş'tur. Hane başına 5,1 kile arpa, 10,3 kuruş vergi düşmektedir. Arpa'nın toplam hububat üretimi içerisinde %39,4 orana sahiptir.

²¹⁰ BOA.ML.VRD.TMT.No.15071, s.2-6, Defterin vermiş olduğu veri 40 kuruştur. Köyün 15.hane sahibinin bağı olmadığı halde 10 kuruş bağ öşrü verdiği görülmektedir.

²¹¹ BOA.ML.VRD.TMT.No.15071, s.2-6, Defterin vermiş olduğu veri 20 kuruştur. Köyün 15.hane sahibinin bahçesi olduğu halde vermesi gereken 10 kuruş öşrü vermediği görülmektedir.

Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %26,5'dir. Burçak üretimi 10 kile'dir. Alınan vergi 20 kuruş'tur. Hane başına 0,5 kile burçak, 1,1 kuruş vergi düşmektedir. Burçağın toplam hububat üretimi içerisinde %4,4 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %3'tür. Son olarak üretilen hububat mercimektir. 17.hane sahibi tarafından yetiştirilmektedir. Yıllık üretimi 1 kile'dir. Vermiş olduğu vergi ise 2 kuruştur. Bu verileri haneye yaydığımızda 0,05 kile, 0,11 kuruş düşmektedir. Toplam hububat üretimi içerisinde %0,4 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %0,3'tür.

2.28.3. Hayvancılık

Güdülelma Hacılısı köyünde toplam 479 baş hayvan bakılmaktadır. Hayvanların 92 adedi büyükbaş hayvan (25 sağman inek, 3 kısır inek, 5 sağman camuş, 12 döllu merkep, 1 döllu deve, 1 dölsüz deve, 2 yük devesi, 6 döllu kısarak, 24 koşu öküzü, 11 koşu camuşu ve 3 at), 387 adedi ise küçükbaş hayvan (303 sağman koyun, 37 kısır koyun, 35 sağman keçi, 12 kısır keçi) grubuna girmektedir. Büyükbaş hayvan olarak hane başına 5,4 aded, küçükbaş hayvan olarak ise 22,7 hayvan düşmektedir. Büyükbaş hayvanlar toplam hayvanların %19,2'sini küçükbaş hayvanlar ise %80,7'sini oluşturmaktadır.

Büyükbaş hayvan geliri 1300 kuruş'tur. Buradan hane başına 76,4 kuruş düşmektedir. Büyükbaş hayvan geliri, toplam hayvancılık geliri içerisinde %45,4 oranına sahiptir. Küçükbaş hayvan gelirleri 1562 kuruştur.²¹² Hane başına bu gelirden 91,8 kuruş düşmektedir. Küçükbaş hayvan geliri toplam hayvan gelirleri arasında %54,5 paya sahiptir. Küçükbaş hayvancılıktan alınan vergi, aded-i ağnam 23,55 kuruş 15 para ve kırtıl olarak 45 kuruş alınmaktadır.

2.28.4. Mesleki ve Diğer Gelirler

Güdülelma Hacılısı köyünün hizmetkârlıktan 300, çobancılıktan 200 kuruş geliri vardır. Köyde mesleki gelir 500 kuruştur.

2.28.5. Vergi-yi Mahsusası ve Temettuat Oranları

Güdülelma Hacılısı köyü'nün toplam vergi-yi mahsûsa'sı 1815 kuruş'tur.²¹³ Hane başına 106,7 kuruş düşmektedir. Hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 11'dir. Köyde 160 kuruş verilen en yüksek vergi-yi mahsusadır. 25 kuruş ise

²¹² BOA.ML.VRD.TMT.No.15071, s.2-3-6, Defterin vermiş olduğu verilere göre küçükbaş hayvan geliri 1549,5 kuruştur. 1, 4, 7. ve 17.hanelerde 1 sağman koyun 4 kuruş üzerinden hesaplanmıştır.

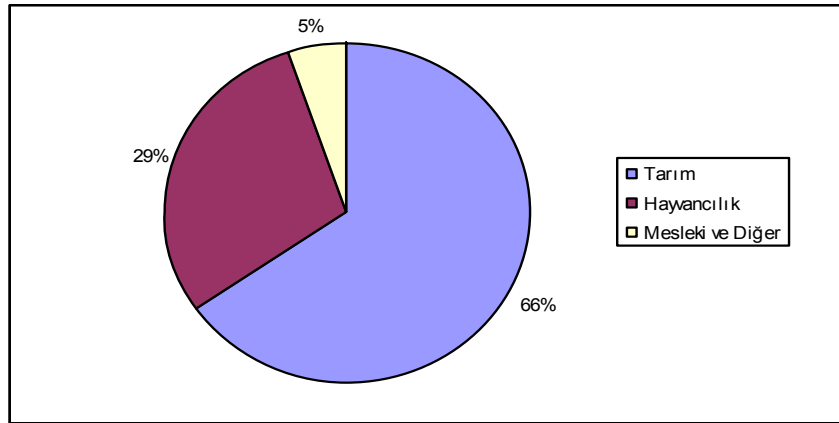
²¹³ BOA.ML.VRD.TMT.No.15071, s.6, Defterde köyün vermiş olduğu vergi 1905 kuruş olarak geçmektedir.

verilen en az vergi-yi mahsusadır. Güdülelma Hacılısı köyünde gelirlere göre vergi alımının tam uygulanmadığı görüşünde yiz. Buna rnek verecek olursak; gelirler içerisinde 1,15. ve 17.hane sahiplerinin temettuat gelirleri sırası ile 1431, 619 ve 845,5 kuruş iken verdikleri 160 kuruş vergi-yi mahsusa'dır. Diğ er bir açıdan gelirler farklı alınan vergi aynı veya geliri çok olandan az, geliri az olandan çok vergi alınmaktadır. 14.hane sahibinden bahsedecek olursak hiçbir geliri olmadığı halde 25 kuruş vergi-yi mahsusa vermektedir.

Köyün toplam temettuat geliri 9915 kuruş'tur.²¹⁴ Hane başına 583,2 kuruş düşmektedir. Bu hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 7'dir.

Toplam temettuat gelirleri içerisinde %64 oran ile tarım, %28,8 oran ile hayvan, %5 oran ile diğ er gelirler (meslek gelirleri v.s.), %2,1 ile belli olmayan gelir yer almaktadır.

Grafik 2.28: Güdülelma Hacılısı Köyünün Gelir Dağılımı

Tablo 2.28: Gdlelme Hacılısı Köyünün Temettuat Tablosu

Vergi-yi Mahsusa	Tarım Geliri	1260	4920
1815		6353	
Aş ar ve Rsum	Hayvan Geliri	2862,5	
791,55/ 15 (Para)	Mesleki ve Diğ er Gelirler	500	
Toplam Temettuat		9915	

²¹⁴ BOA.ML.VRD.TMT.No.15071, s.6, Defterde bu 9878,5 kuruştur. Ayrıca defterde 10.hanenin gelir kısmında "Bir senede bervech-i tahmini temettuatı 200 kuruş" notu düşülmüş daha sonrada toplam temettuat gelirini 208 kuruş olarak göstermiş. Bizim bulmuş olduğumuz toplam gelir ise 8 kuruştur. Geriye kalan 200 kuruşun nereden geldiğ i hakkında herhangi bir bilgi verilmemektedir.

2.29. Güllüoluk Köyü

2.29.1. Demografik ve Sosyal Yapı

Güllüoluk köyüne 16 hane kayıtlıdır.²¹⁵ Bu köyde 12'si ziraatçılık mesleğini yapmaktadır. Geriye kalan diğer hane sahiplerinin 2'si yetim (4.ve 11.haneler) diğer 2 hane sahipleri de dilencilik (9.ve 14.haneler) yapmaktadır. Köyün tahmini nüfusu 80 kişidir ve tamamı müslimdir. Köyde Ömer, Ahmet ve Muhammet gibi isimler daha çok kullanılmıştır. Terzi, Ovalı, Kel Gazi, Camuş ve yetim gibi lakaplarında kullanıldığı görülmektedir.

2.29.2. Tarım

Güllüoluk köyünde mesleği ziraatçı olan hane sahiplerinin mezru ve gayri mezru tarlaları vardır. Köydeki mezru ve gayri mezru tarlalar 15, 20 ve 25'er dönümlüktür. Köyde toplam 240'ar dönüm mezru ve gayri mezru tarla vardır. Hane başına 15 dönüm düşmektedir. Mezru ve gayri mezru tarlanın toplam tarıma ayrılan alan içerisinde ki oranı %49,3'tür. Mezru tarlanın 1260 yılının toplam geliri 8487 kuruş'tur. Bu gelirden hane başına 530,4 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %92,7 orana sahiptir. 1261 yılının geliri 6750 kuruş'tur. Hane başına bu gelirden 421,8 kuruş düşmektedir. 1260 yılının geliri, 1261 yılının gelirine göre 1737 kuruş, hane başına da 108,6 kuruş azaldığı görülmektedir.

Güllüoluk köyünde mezru tarla haricinde bağ ve cehri tarımı da yapılmaktadır. Bağ tarımı için 1 ve 2 dönümlük alanlar ayrılmıştır. Bağ tarımına ayrılan toplam alan 4 dönümdür. Hane başına 0,25 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %0,8 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 532 kuruştur. Hane başına 33,2 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %5,8 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 330 kuruştur. Hane başına bu orandan 20,6 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 202, hane başına ise 12,6 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bağ tarımı geliri üzerinden alınan öşür 59,1 kuruştur.²¹⁶

Cehri tarımı incelendiğinde, köyde toplam 2 dönüm olup hane başına yaklaşık 0,13 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %0,4 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 135 kuruştur. Hane başına 8,4 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri

²¹⁵ BOA.ML.VRD.TMT.No.15067, s.2-5, Defterde güllüoluk köyüne ait temettuat defteri olduğu hakkında bilgi verdikten sonra "Güllüoluk ma Hancı Karyesi defteridir." notu düşülmüştür. 7.hane hakkında bilgi verdikten sonra tekrar "Hancı karyesine mükim hanenin temettu defteridir." notu düşüldükten sonra hane sayılarına kaldığı yerden devam ederek bilgi vermeye devam etmiştir.

²¹⁶ BOA.ML.VRD.TMT.No.15067, s.2-7, Defterin vermiş olduğu veri 58 kuruştur. 1.hane sahibinden alması gereken 19,1 kuruş iken 18 kuruş alıyor.

arasında %1,4 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 100 kuruştur. Hane başına bu orandan 6,2 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 35, hane başına ise 2,2 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Cehri tarımı geliri üzerinden alınan öşür 15 kuruştur.

Köyün hububat üretimi incelendiğinde; buğday, arpa, burçak ve mercimek yetiştirilmektedir. Yıllık buğday üretimi 188 kile'dir. Buğday ürünü üzerinden alınan vergi ise 705 kuruş'tur. Hane başına 11,7 kile buğday, 44 kuruş vergi düşmektedir. Buğdayın toplam hububat üretimi içerisinde %59,8 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %73,6'dır. Köyde yıllık arpa üretimi ise 119 kile'dir. Arpa ürünü üzerinden alınan vergi 238 kuruş'tur. Hane başına 7,4 kile arpa, 14,8 kuruş vergi düşmektedir. Arpa'nın toplam hububat üretimi içerisinde %37,8 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %24,8'dir. Yıllık burçak üretimi ise 6 kile'dir. Burçak ürünü üzerinden alınan vergi ise 12 kuruş'tur. Hane başına yaklaşık 0,38 kile burçak, 0,75 kuruş vergi düşmektedir. Burçağın toplam hububat üretimi içerisinde %1,9 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %1,2'dir. Son olarak yetiştirilen hububat ürünü mercimektir. Köyde yıllık mercimek üretimi 1 kiledir. Alınan vergi ise 2 kuruş'tur. Hane başına 0,06 kile mercimek, yaklaşık 0,13 kuruş vergi düşmektedir. Mercimeğin toplam hububat üretimi içerisinde %0,3 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %0,2'dir.

2.29.3. Hayvancılık

Güllüoluk köyünde toplam 165 baş hayvan bakılmaktadır. Hayvanların 88 adedi büyükbaş hayvan (29 sağman inek, 3 kısır inek, 4 sağman camuş, 12 dömlü merkep, 1 dömlü deve, 7 dömlü kısırak, 27 koşu öküzü, 4 koşu camuşu ve 1 buzağı), 77 adedi ise küçükbaş hayvan (65 sağman keçi, 12 kısır keçi) grubuna girmektedir. Büyükbaş hayvan olarak hane başına 5,5 aded, küçükbaş hayvan olarak ise 4,8 hayvan düşmektedir. Büyükbaş hayvanlar toplam hayvanların %53,3'ünü küçükbaş hayvanlar ise %46,6'sını oluşturmaktadır.

Büyükbaş hayvan geliri 966 kuruş'tur. Buradan hane başına 60,3 kuruş düşmektedir. Büyükbaş hayvan geliri, toplam hayvancılık geliri içerisinde %63,4 oranına sahiptir. Küçükbaş hayvan geliri 174,5 kuruştur. Hane başına bu gelirden 10,9 kuruş düşmektedir. Küçükbaş hayvan geliri toplam hayvan gelirleri arasında %11,4 paya sahiptir. Küçükbaş hayvancılıktan alınan vergi, aded-i ağnam 5,75 kuruş

35 para'dır.

Güllüoluk köyünde büyükbaş ve küçükbaş hayvancılıktan başka arıcılık yapılmaktadır. 1.hane sahibi 5 aded kovandan 90, 6.hane sahibi 3 aded kovandan 56, 10.hane sahibi 2 aded kovandan 36, 12.hane sahibi 25 aded kovandan 200 kuruş gelir elde etmektedirler. Köyde toplam 35 aded kovan ve bu kovanlardan 382 kuruş gelir elde edilmektedir. Hane başına 2,1 aded kovan, 23,8 kuruş gelir düşmektedir. Kovan öşrü ise 55 kuruştur.²¹⁷ Arıcılık geliri toplam hayvan gelirleri arasında %25 oranına sahiptir.

2.29.4. Mesleki ve Diğer Gelirler

Güllüoluk köyünde, 2.hane sahibinin oğlunun hizmetkârlıktan 285,5 kuruş geliri vardır. Bundan başka herhangi bir ek gelir yoktur.

2.29.5. Vergi-yi Mahsusası ve Temettuat Oranları

Güllüoluk köyü'nün toplam vergi-yi mahsûsa'sı 1619 kuruş'tur.²¹⁸ Hane başına 101,1 kuruş düşmektedir. Hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 8'dir. En fazla vergi-yi mahsusası 190 kuruş iken en az ise 50 kuruştur. Güllüoluk köyünde gelirlere göre vergi alımının tam uygulanmadığı görüşündeyiz. Buna örnek verecek olursak; gelirler içerisinde 13. ve 15.hane sahiplerinin temettuat gelirleri sırası ile 422, 630 kuruş iken verdikleri 70 kuruş vergi-yi mahsusadır. Geliri çok olan az, geliri az olan çok vergi verdiği görülmektedir.

Köyün toplam temettuat geliri 10962 kuruş'tur.²¹⁹ Hane başına 685,1 kuruş düşmektedir. Bu hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 9'dur.

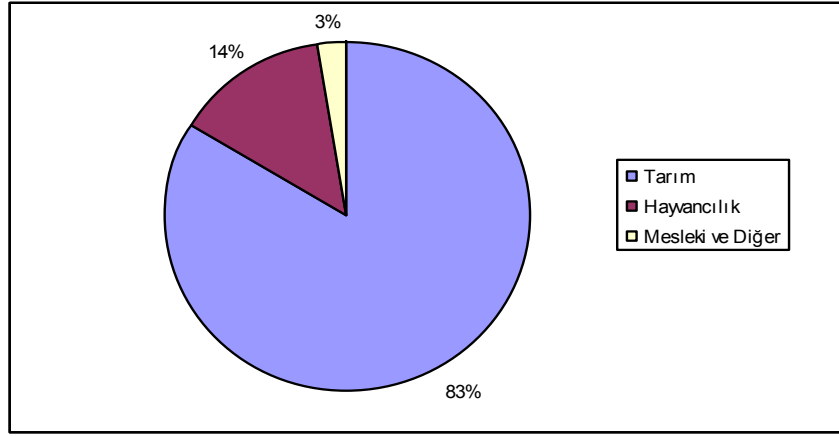
Toplam temettuat gelirleri içerisinde %83,5 oran ile tarım, %13,8 oran ile hayvan, %2,6 oran ile diğer gelirler (meslek gelirleri v.s.) yer almaktadır.

²¹⁷ BOA.ML.VRD.TMT.No.15067, s.2-5, Köyde 1.hane sahibi arıcılık yaptığı halde arı kovanı öşrü vermemektedir. Diğer hanelerde belli bir ölçüt içerisinde öşürlerini vermemektedir. Yani 6.hane sahibinin 3 aded kovan ve 56 kuruş geliri varken 1 kuruş öşür, 10.hane sahibi 2 aded kovan ve 36 kuruş gelire 4 kuruş öşür vermektedir.

²¹⁸ BOA.ML.VRD.TMT.No.15067, s.7, Defterde köyün vermiş olduğu vergi 1634 kuruş olarak geçmektedir.

²¹⁹ BOA.ML.VRD.TMT.No.15067, s.7, Defterde bu 10961 kuruştur.

Grafik 2.29: Güllüoluk Köyünün Gelir Dağılımı

Tablo 2.29: Güllüoluk Köyünün Temettuat Tablosu

Vergi-yi Mahsusa	Tarım Geliri	1260	1261
1619		9154	
Aşar ve Rûsum	Hayvan Geliri	1522,5	
1091,85/ 35 (Para)	Mesleki ve Diğer Gelirler	285,5	7180
Toplam Temettuat		10962	

2.30. Halaçlı Köyü

2.30.1. Demografik ve Sosyal Yapı

Halaçlı köyüne 31 hane kayıtlıdır. Bu köyde 20'si ziraatçılık, 3'ü çobancılık (7, 21. ve 25.hane), 3'ü hizmetkârlık (9, 10. ve 18.hane), 1'i değirmencililik (19.hane), 1'i ırgatçılık (17.hane) mesleğini yapmaktadır. Köyde 2'si yetim (20.ve 29.haneler) ve 1 hane sahibinin mesleği bilinmemektedir. 4.hane sahibi Halacılı oğlu Eyüp ziraatçılık mesleği yanında köy muhtarı görevini yapmaktadır. Köyün tahmini nüfusu 155 kişidir ve tamamı müslimdir. Köyde Osman, Ali ve Halil gibi isimler daha çok kullanılmıştır. Bu isimlerin yanında Muhammet, İsmail gibi isimlerde en çok kullanılan isimler arasındadır. Köyde; Bey, Hayrat, Kara, Molla, Âşık, Küçük, Hizmetkâr, Zür, Halacılı, Çoban, Gümüslü ve yetim gibi lakaplarında kullanıldığı görülmektedir.

2.30.2. Tarım

Halaçlı köyünde mesleği ziraatçı olan hane sahiplerinin mezru ve gayri mezru tarlaları vardır. Köydeki mezru ve gayri mezru tarlalar 15'er dönümlüktür. Köyde toplam 300'er dönüm mezru ve gayri mezru tarla vardır. Hane başına 9,6 dönüm düşmektedir. Mezru ve gayri mezru tarlanın toplam tarıma ayrılan alan içerisinde ki oranı %48,7'dir. Mezru tarlanın 1260 yılının toplam geliri 6160 kuruştur. Bu

gelirden hane başına 198,7 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %81,5 orana sahiptir. Köyün 1261 yılının geliri yoktur.²²⁰

Halaçlı köyünde mezru tarla haricinde bağ ve bostan tarımı yapılmaktadır. Köyde bağ tarımı ile uğraşan her hane bağ tarımı için ayırdığı alan 1 dönümdür. Köyde toplam bağ tarımına ayrılan alan 6 dönümdür. Hane başına 0,19 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %0,9 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 540 kuruştur. Hane başına 17,4 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %7,1 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 420 kuruştur. Hane başına bu orandan 13,5 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 120, hane başına ise 3,9 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bağ tarımı geliri üzerinden alınan öşür 60 kuruştur.²²¹

Bostan tarımı incelendiğinde, köydeki bostan tarlaları 0,5 ve 1'er dönümlüktür. Köyde toplam 10 dönüm bostan tarlası olup hane başına 0,32 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %1,6 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 856 kuruştur. Hane başına 27,6 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %11,3 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 550 kuruştur. Hane başına bu orandan 17,7 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 306, hane başına ise 9,9 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bostan tarımı geliri üzerinden alınan öşür 95,1 kuruştur.²²²

Köyün hububat üretimi incelendiğinde; buğday, arpa ve burçak yetiştirilmektedir. Yıllık buğday üretimi 136 kile'dir. Buğday ürünü üzerinden alınan vergi ise 510 kuruş'tur. Hane başına 4,3 kile buğday, 16,4 kuruş vergi düşmektedir. Buğdayın toplam hububat üretimi içerisinde %60,7 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %74,3'tür. Köyde yıllık arpa üretimi ise 83 kile'dir. Arpa ürünü üzerinden alınan vergi 166 kuruş'tur. Hane başına 2,6 kile arpa, 5,3 kuruş vergi düşmektedir. Arpa'nın toplam hububat üretimi içerisinde %37 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %24,1'dir. Yıllık burçak üretimi ise 5

²²⁰ BOA.ML.VRD.TMT.No.13982, s.2-10, Defterde mezru tarla 1261 yılı önüne Bi-hasıl notu düşürülmüştür.

²²¹ BOA.ML.VRD.TMT.No.13982, s.8-9, Defterin vermiş olduğu veri 70 kuruştur. 24.hane sahibinin bağ dönümü var fakat öşür kısmında bostan öşürü olarak geçmektedir. 28.hane sahibi ise bağ dönümü olmadığı halde 10 kuruş öşür verdiğini görmekteyiz.

²²² BOA.ML.VRD.TMT.No.13982, s.2-7-8, Defterin vermiş olduğu veri 134 kuruştur. Fakat 4. ve 24.hanede bostan olmadığı halde 10'ar kuruş öşür alındığı görülmektedir. Ayrıca 27.hanede bostan dönüm hakkında sadece 1 dönüm olduğu ve hasılatı senevisi olarak 10 kuruş kaydedildiği görülmektedir. 1260 ve 1261 yılı geliri olarak ayırmadığı gibi bu 10 kuruşluk gelirden alınan 10 kuruş öşürdür.

kile'dir. Burçak ürünü üzerinden alınan vergi ise 10 kuruş'tur. Hane başına yaklaşık 0,16 kile burçak, 0,32 kuruş vergi düşmektedir. Burçağın toplam hububat üretimi içerisinde %2,2 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %1,4'tür.

2.30.3. Hayvancılık

Halaçlı köyünde toplam 127 baş hayvan bakılmaktadır. Hayvanların 83 adedi büyükbaş hayvan (9 sağman inek, 1 kısır inek, 3 sağman camuş, 21 döllü merkep, 1 dölsüz merkep, 2 döllü deve, 5 döllü kısarak, 40 koşu öküzü ve 1 at), 44 adedi ise küçükbaş hayvan (23 sağman koyun, 10 kısır koyun, 10 sağman keçi, 1 kısır keçi) grubuna girmektedir. Büyükbaş hayvan olarak hane başına 2,6 aded, küçükbaş hayvan olarak ise 1,4 hayvan düşmektedir. Büyükbaş hayvanlar toplam hayvanların %65,3'ünü küçükbaş hayvanlar ise %34,7'sini oluşturmaktadır.

Büyükbaş hayvan geliri 780 kuruş'tur.²²³ Buradan hane başına 25,1 kuruş düşmektedir. Büyükbaş hayvan geliri, toplam hayvancılık geliri içerisinde %81,4 oranına sahiptir. Küçükbaş hayvan gelirleri 177,5 kuruştur. Hane başına bu gelirden 5,7 kuruş düşmektedir. Küçükbaş hayvan geliri toplam hayvan gelirleri arasında %18,5 paya sahiptir. Küçükbaş hayvancılıktan alınan vergi, aded-i ağnam 2,8 kuruş 22,5 para'dır.

2.30.4. Mesleki ve Diğer Gelirler

Halaçlı köyünün çobancılıktan 400, hizmetkârlıktan 300, değirmencilikten 100 ve ırgatçılıktan 100 kuruş olmak üzere toplam ek geliri 900 kuruştur.

2.30.5. Vergi-yi Mahsusası ve Temettuat Oranları

Halaçlı köyü'nün toplam vergi-yi mahsûsa'sı 1959 kuruş'tur.²²⁴ Hane başına 63,1 kuruş düşmektedir. Hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 14'tür. En fazla vergi-yi mahsusa 140 kuruş iken en az ise 25 kuruştur. Halaçlı köyünde gelirlere göre vergi alımının tam uygulanmadığı görüşündeyiz. Buna örnek verecek olursak; gelirler içerisinde 24.hane sahibinin temettuat geliri 158 kuruş, vermiş olduğu vergi-yi mahsusa 100 kuruş iken, 23.hane sahibinin geliri 432 kuruş, vergi-yi mahsusası 40 kuruştur. Geliri çok olan az, geliri az olan çok vergi verdiği görülmektedir.

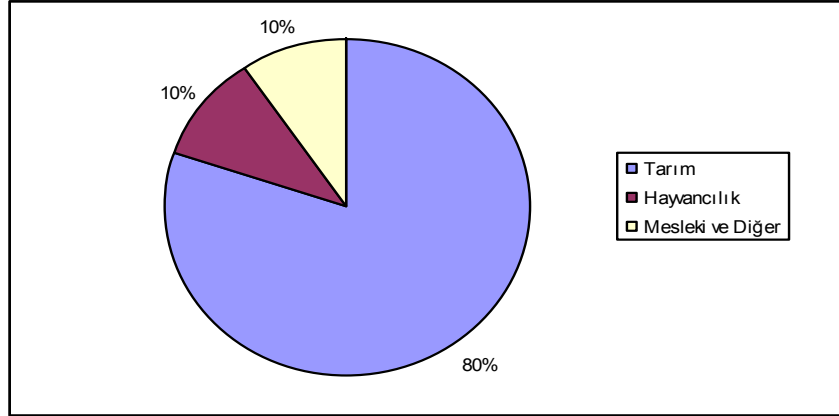
²²³ BOA.ML.VRD.TMT.No.13982, s.2, 4.hanede döllü deve 100 kuruş üzerinden hesaplanmıştır.

²²⁴ BOA.ML.VRD.TMT.No.13982, s.10, Defterde köyün vermiş olduğu vergi 3469 kuruş olarak geçmektedir.

Köyün toplam temettuat geliri 9413,5 kuruş'tur.²²⁵ Hane başına 303,6 kuruş düşmektedir. Bu hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 19'dur.

Toplam temettuat gelirleri içerisinde %80,2 oran ile tarım, %10,1 oran ile hayvan, %9,5 oran ile diğer gelirler (meslek gelirleri v.s.) yer almaktadır.

Grafik 2.30: Halaçlı Köyünün Gelir Dağılımı

Tablo 2.30: Halaçlı Köyünün Temettuat Tablosu

Vergi-yi Mahsusa	Tarım Geliri	1260	1261
1959		7556	
Aşar ve Rûsum	Hayvan Geliri	957,5	
843,9/ 22,5	Mesleki ve Diğer Gelirler	900	970
Toplam Temettuat		9413,5	

2.31. Hevgen-i Sağir Köyü

2.31.1. Demografik ve Sosyal Yapı

Köyde 7 hane kayıtlıdır. Bu köyde 5'i ziraatçılık, 1'i çobancılık (4.hane), 1'i imamlık (7.hane) mesleğini yapmaktadır. Köyün tahmini nüfusu 35 kişidir ve tamamı müslimdir. Köyde Osman, İsmail, Mehmet, Muhammet, Memiş, Ömer ve İbrahim gibi isimler kullanılmıştır. Bu isimlerin yanında Hacı, Köle ve Sivaslı gibi lakaplarında kullanıldığı görülmektedir.

2.31.2. Tarım

Hevgen-yi Sağir köyünde mesleği ziraatçı olan hane sahiplerinin mezru tarlaları vardır. Köyde toplam 75 dönüm mezru tarla vardır. Hane başına 10,7 dönüm düşmektedir. Mezru tarlanın toplam tarıma ayrılan alan içerisinde ki oranı %96,1'dir. Mezru tarlanın 1260 yılının toplam geliri 2007 kuruş'tur. Bu gelirden hane başına

²²⁵ BOA.ML.VRD.TMT.No.13982, s.10, Defterde bu 9367,5 kuruştur.

286,7 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %91,3 orana sahiptir. Köyün 1261 yılının geliri 1600 kuruştur. Bu gelirden hane başına 228,5 düşmektedir. 1260 geliri ile 1261 yılı geliri arasındaki fark 407 kuruştur. Hane başına ise 58,2 kuruş daha az olduğu görülmektedir.

Köyde mezru tarla haricinde bostan tarımı yapılmaktadır. Bostan tarımı ile uğraşan haneler bostana 1'er dönüm alan ayırmıştır. Köyde toplam 3 dönüm bostan tarlası olup hane başına 0,42 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %3,8 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 189 kuruştur. Hane başına 27 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %8,6 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 147 kuruştur. Hane başına bu orandan 21 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 42, hane başına ise 6 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bostan tarımı geliri üzerinden alınan öşür 21 kuruştur.

Köyün hububat üretimi incelendiğinde, buğday ve arpa yetiştirilmektedir. Yıllık buğday üretimi 44 kile'dir. Buğday ürünü üzerinden alınan vergi ise 165 kuruş'tur. Hane başına 6,2 kile buğday, 23,5 kuruş vergi düşmektedir. Buğdayın toplam hububat üretimi içerisinde %61,1 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %74,6'dır. Köyde yıllık arpa üretimi ise 28 kile'dir. Arpa ürünü üzerinden alınan vergi 56 kuruş'tur. Hane başına 4 kile arpa, 8 kuruş vergi düşmektedir. Arpa'nın toplam hububat üretimi içerisinde %38,8 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %25,3'tür.

2.31.3. Hayvancılık

Hevgene-yi Sağir köyünde toplam 47 baş hayvan bakılmaktadır. Hayvanların 32 adedi büyükbaş hayvan (8 sağman inek, 3 sağman camuş, 5 döllu merkep, 4 döllu deve, 2 döllu kısırak ve 10 koşu öküzü), 15 adedi ise küçükbaş hayvan (8 sağman koyun, 2 kısır koyun, 5 sağman keçi) grubuna girmektedir. Büyükbaş hayvan olarak hane başına 4,5 aded, küçükbaş hayvan olarak ise 2,1 hayvan düşmektedir. Büyükbaş hayvanlar toplam hayvanların %68'ini küçükbaş hayvanlar ise %31,9'unu oluşturmaktadır.

Büyükbaş hayvan geliri 1062 kuruş'tur. Buradan hane başına 151,7 kuruş düşmektedir. Büyükbaş hayvan geliri, toplam hayvancılık geliri içerisinde %94,5 oranına sahiptir. Küçükbaş hayvan gelirleri 61,5 kuruştur. Hane başına bu gelirden 8,7 kuruş düşmektedir. Küçükbaş hayvan geliri toplam hayvan gelirleri arasında %5,4 paya sahiptir. Küçükbaş hayvancılıktan alınan vergi, aded-i ağnam 1 kuruştur.

2.31.4. Mesleki ve Diğer Gelirler

Köyde imamlık görevini yapan Sivaslı oğlu Mehmet'in imamlıktan 100, çobancılık görevini yapan Memiş Efendi oğlu Hasan'ın ise çobancılıktan 150 kuruş gelirleri vardır. Köyün tarım ve hayvancılık gelirleri haricinde toplam 250 kuruş geliri vardır.

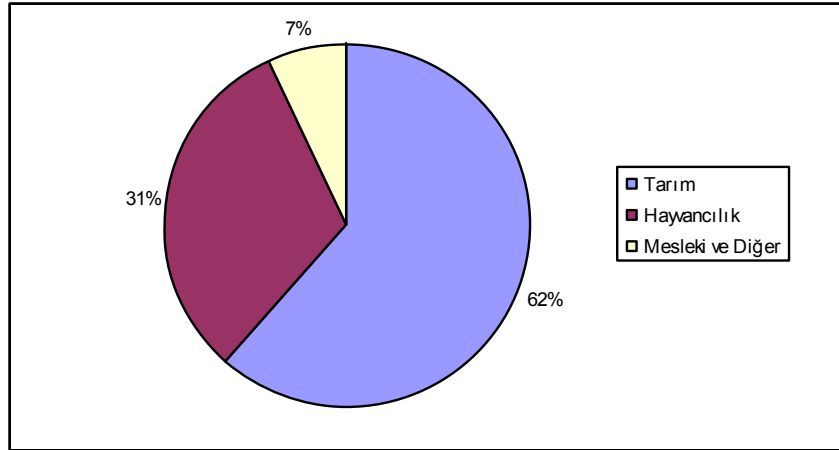
2.31.5. Vergi-yi Mahsusası ve Temettuat Oranları

Hevgene-yi Sağır köyü'nün toplam vergi-yi mahsûsa'sı 575 kuruş'tur.²²⁶ Hane başına 82,1 kuruş düşmektedir. Hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 4'tür. En fazla vergi-yi mahsusası 130 kuruş iken en az ise 30 kuruştur. Köyde en fazla geliri olan 3.hane sahibidir. En çok geliri olduğu halde 637,5 geliri olan 2.hane sahibi 130 kuruş ile en fazla vergi-yi mahsusayı vermektedir. Bu da verginin tam manası ile gelirlere göre alınmadığını göstermektedir.

Köyün toplam temettuat geliri 3569,5 kuruş'tur.²²⁷ Hane başına 509,9 kuruş düşmektedir. Bu hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 4'tür.

Toplam temettuat gelirleri içerisinde %61,5 oran ile tarım, %31,4 oran ile hayvan, %7 oran ile diğer gelirler (meslek gelirleri v.s.) yer almaktadır.

Grafik 2.31: Hevgene-yi Sağır Köyünün Gelir Dağılımı

²²⁶ BOA.ML.VRD.TMT.No.15978, s.3, Defterde köyün vermiş olduğu vergi 693 kuruş olarak geçmektedir.

²²⁷ BOA.ML.VRD.TMT.No.15978, s.3, Defterde bu 3551 kuruş olarak geçmektedir.

Tablo 2.31: Hevгене-yi Sağir Köyünün Temettuat Tablosu.

Vergi-yi Mahsusa	Tarım Geliri	1260	1261
575		2196	
Aşar ve Rsum	Hayvan Geliri	1123,5	
243	Mesleki ve Diğer Gelirler	250	1747
Toplam Temettuat		3569,5	

2.32. İbrahim Hacılı Köyü

2.32.1. Demografik ve Sosyal Yapı

İbrahim Hacılı köyüne 11 hane kayıtlıdır. Bu köyde 9'u ziraatçılık, 1'i hizmetkârlık (5.hane) mesleğini yapmaktadır. Köyde 1 hane sahibi de (2.hane) dilencilik yapmaktadır. 4.hane sahibi Halacılı oğlu Eyüp ziraatçılık mesleği yanında köy muhtarı görevini yapmaktadır. Köyün tahmini nüfusu 55 kişidir ve tamamı müslimdir. Köyde Muhammet ismi daha çok kullanılmıştır. Bu ismin yanında Musa, Hüseyin, Ali, İbrahim ve İbiş gibi isimler kullanılmıştır. Köyde; Kara, şehirli, Deli ve Canbaz gibi lakaplarında kullanıldığı görülmektedir.

2.32.2. Tarım

İbrahim Hacılı köyünde mesleği ziraatçı olan hane sahiplerinin mezru ve gayri mezru tarlaları vardır. Köydeki mezru ve gayri mezru tarlalar 15 ve 25'er dönümlüktür.²²⁸ Köyde toplam 165 dönüm mezru ve gayri mezru tarla vardır. Hane başına 15 dönüm düşmektedir. Mezru tarlanın 1260 yılının toplam geliri 4370 kuruş'tur. Bu gelirden hane başına 397,2 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri ise 2950 kuruştur. Hane başına 268,1 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 1420 kuruş hane başına ise 129,1 kuruş daha az olduğu görülmektedir.

İbrahim Hacılı köyünde mezru tarla haricinde tarım yapılmamaktadır.

Köyün hububat üretimi incelendiğinde; buğday, arpa ve burçak yetiştirilmektedir. Yıllık buğday üretimi 100 kile'dir. Buğday ürünü üzerinden alınan vergi ise 375 kuruş'tur. Hane başına 9 kile buğday, 34 kuruş vergi düşmektedir. Buğdayın toplam hububat üretimi içerisinde %64,1 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %77'dir. Köyde yıllık arpa üretimi ise 54 kile'dir. Arpa ürünü üzerinden alınan vergi 108 kuruş'tur. Hane başına 4,9 kile arpa, 9,8 kuruş vergi

²²⁸ BOA.ML.VRD.TMT.No.15070, s.4., Defterde 7.hane sahibinin gayri mezru tarlasının kaç dönüm olduğu yazılmamaktadır. Diğer hanelerde ne kadar mezru varsa o kadar da gayri mezru vardır. Bizde gayri mezru tarlayı 15 dönüm olarak alıyoruz.

düşmektedir. Arpa'nın toplam hububat üretimi içerisinde %34,6 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %22,1'dir. Yıllık burçak üretimi ise 2 kile'dir. Burçak ürünü üzerinden alınan vergi ise 4 kuruş'tur. Hane başına 0,18 kile burçak, 0,36 kuruş vergi düşmektedir. Burçağın toplam hububat üretimi içerisinde %1,2 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %0,8'tir.

2.32.3. Hayvancılık

İbrahim Hacılı köyünde toplam 198 baş hayvan bakılmaktadır. Hayvanların 71 adedi büyükbaş hayvan (14 sağman inek, 2 kısır inek, 11 döllü merkep, 3 yalsız merkep, 6 döllü deve, 2 dölsüz deve, 6 yalsız deve, 1 döllü kısırak, 18 koşu öküzü, 6 koşu camuşu, 2 tosun ve 2 at), 127 adedi ise küçükbaş hayvan (80 sağman koyun, 37 kısır koyun, 10 sağman keçi) grubuna girmektedir. Büyükbaş hayvan olarak hane başına 6,4 aded, küçükbaş hayvan olarak ise 11,5 hayvan düşmektedir. Büyükbaş hayvanlar toplam hayvanların %35,8'ini küçükbaş hayvanlar ise %64,1'ini oluşturmaktadır.

Büyükbaş hayvan geliri toplam 1872 kuruş'tur.²²⁹ Buradan hane başına 170,1 kuruş düşmektedir. Büyükbaş hayvan geliri, toplam hayvancılık geliri içerisinde %77 oranına sahiptir. Küçükbaş hayvan geliri ise toplam 557,5 kuruştur. Hane başına 50,6 kuruş düşmektedir. Hayvan gelirleri arasında %22,9 paya sahiptir. Küçükbaş hayvancılıktan alınan vergi, aded-i ağnam 7,75 kuruş 5 para'dır. Köyde kırtıl vergisi de alınmaktadır. Bu vergi 15 kuruştur.

2.32.4. Mesleki ve Diğer Gelirler

İbrahim Hacılı köyünde, 5.sahibinin hizmetkârlıktan 100 kuruş, 1.hane sahibinin yalsız develeri kiralarından 800, 8.hane sahibinin 1000 kuruş gelirleri vardır. Köyde toplam ek gelir 1900 kuruştur.

2.32.5. Vergi-yi Mahsusası ve Temettuat Oranları

İbrahim Hacılı köyü'nün toplam vergi-yi mahsûsa'sı 1282 kuruş'tur.²³⁰ Hane başına 116,5 kuruş düşmektedir. Hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 4'tür. En fazla vergi-yi mahsusa 252 kuruş iken en az ise 33 kuruştur. Köyde gelirlere göre vergi alımının tam uygulanmadığı görüşündeyiz. Buna örnek verecek olursak; 7.hane sahibinin temettuat geliri 362 kuruş vergi-yi mahsusası 150 kuruş, 11.hane

²²⁹ BOA.ML.VRD.TMT.No.15070, s.2-4, Defterde 3. ve 8.hane sahiplerinin 1 yalsız devesinden geliri 100 kuruş hesaplarken, 1.hane sahibinin 1 yalsız devesini 200 kuruştan hesaplamaktadır.

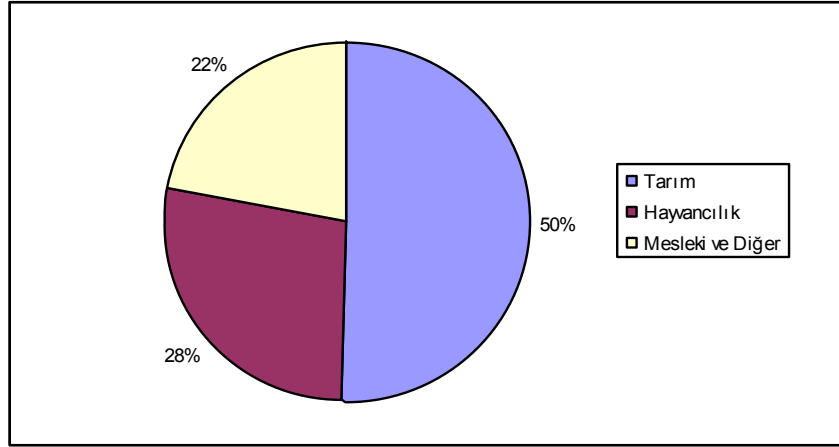
²³⁰ BOA.ML.VRD.TMT.No.15070, s.5, Defterde köyün vermiş olduğu vergi 1322 kuruş olarak geçmektedir.

sahibinin temettuat geliri 360 kuruş vergi-yi mahsusası 47 kuruştur. Görüldüğü gibi geliri çok olandan az, geliri az olandan ise fazla vergi-yi mahsusa alınmaktadır.

Köyün toplam temettuat geliri 8699,5 kuruş'tur.²³¹ Hane başına 790,8 kuruş düşmektedir. Bu hane başına düşen ortalama geçen hane sayısı 3'tür.

Toplam temettuat gelirleri içerisinde %50,2 oran ile tarım, %27,9 oran ile hayvan, %21,8 oran ile diğer gelirler (meslek gelirleri v.s.) yer almaktadır.

Grafik 2.32: İbrahim Hacılı Köyünün Gelir Dağılımı

Tablo 2.32: İbrahim Hacılı Köyünün Temettuat Tablosu

Vergi-yi Mahsusa	Tarım Geliri	1260	1261
1282		8699,5	2950
Aşar ve Rûsum	Hayvan Geliri	2429,5	
509,75/ 5 (Para)	Mesleki ve Diğer Gelirler	1900	
Toplam Temettuat		8699,5	

2.33. İğdecik Köyü

2.33.1. Demografik ve Sosyal Yapı

İğdecik köyüne 11 hane kayıtlıdır. Bu köyde 7'si ziraatçılık, 2'si çobancılık (8. ve 11.hane), 1'i talebe (4.hane) ve 1'i hayma-nişin (2.hane) mesleğini yapmaktadır. Köyün tahmini nüfusu 55 kişidir ve tamamı müslimdir. Köyde Muhammet ismi daha çok kullanılmıştır. Bu ismin yanında Ali, İbrahim, Veli, Mustafa ve Rızvan gibi isimler kullanılmıştır. Köyde; Kâhyabeyli, Yaver, Bozlarlı ve Türk gibi lakaplarında kullanıldığı görülmektedir.

2.33.2. Tarım

İğdecik köyünde mesleği ziraatçı olan hane sahiplerinin mezru ve gayri

²³¹ BOA.ML.VRD.TMT.No.15070, s.5, Defterde bu 7701 kuruş olarak geçmektedir.

mezru tarlaları vardır. Köydeki mezru ve gayri mezru tarlalar 15, 20 ve 25'er dönümlüktür. Köyde toplam 130'ar dönüm mezru ve gayri mezru tarla vardır. Hane başına 11,8 dönüm düşmektedir. Mezru ve gayri mezru tarlanın toplam tarıma ayrılan alan içerisinde ki oranı %48,6'dır. Mezru tarlanın 1260 yılının toplam geliri 3719 kuruş'tur. Bu gelirden hane başına 338 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %84,6 orana sahiptir. Köyün 1261 yılının geliri sadece 300 kuruştur ve diğer hane sahiplerinin 1261 yılı gelirleri yoktur.²³²

İğdecik köyünde mezru tarla haricinde bağ ve cehri tarımı yapılmaktadır. Köyde bağ tarımı için ayrılan alanlar 1 ve 3'er dönümlüktür. Toplam bağ tarımına ayrılan alan 4 dönümdür. Hane başına 0,36 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %1,4 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 405 kuruştur. Hane başına 36,8 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %9,2 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 370 kuruştur. Hane başına bu orandan 33,6 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 35, hane başına ise 3,2 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bağ tarımı geliri üzerinden alınan öşür 45 kuruştur.

Cehri tarımı incelendiğinde, köyde sadece 3 dönüm cehri alanı vardır. Cehri tarımına ayrılan alanı tüm haneye yaydığımızda hane başına 0,27 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %1,1 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 270 kuruştur. Hane başına 24,5 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %6,1 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 500 kuruştur. Hane başına bu orandan 45,4 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 230, hane başına ise 20,9 kuruş yükseldiği görülmektedir. Cehri tarımı geliri üzerinden alınan öşür 30 kuruştur.

Köyün hububat üretimi incelendiğinde; buğday, arpa ve burçak yetiştirilmektedir. Yıllık buğday üretimi 80 kile'dir. Buğday ürünü üzerinden alınan vergi ise 300 kuruş'tur. Hane başına 7,2 kile buğday, 27,2 kuruş vergi düşmektedir. Buğdayın toplam hububat üretimi içerisinde %58,8 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %72,8'dir. Köyde yıllık arpa üretimi ise 52 kile'dir. Arpa ürünü üzerinden alınan vergi 104 kuruş'tur. Hane başına 4,7 kile arpa, 9,4 kuruş vergi düşmektedir. Arpa'nın toplam hububat üretimi içerisinde %38,2 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %25,2'dir. Yıllık burçak üretimi ise 4 kile'dir. Burçak ürünü üzerinden alınan vergi ise 8 kuruş'tur. Hane başına yaklaşık

²³² BOA.ML.VRD.TMT.No.14010, s.2-5, Defterde mezru tarla 1261 yılı önüne Bi-hasil notu düşürülmüştür.

0,36 kile burçak, 0,72 kuruş vergi düşmektedir. Burçağın toplam hububat üretimi içerisinde %2,9 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %1,9'dur.

2.33.3. Hayvancılık

İğdecik köyünde toplam 463 baş hayvan bakılmaktadır. Hayvanların 69 adedi büyükbaş hayvan (9 sağman inek, 2 kısır inek, 5 sağman camuş, 1 kısır camuş, 13 döllü merkep, 11 döllü deve, 2 yalsız deve, 7 döllü kısırak, 12 koşu öküzü, 6 koşu camuşu ve 1 at), 394 adedi ise küçükbaş hayvan (260 sağman koyun, 45 kısır koyun, 57 sağman keçi, 32 kısır keçi) grubuna girmektedir. Büyükbaş hayvan olarak hane başına 6,2, küçükbaş hayvan olarak ise 35,8 aded hayvan düşmektedir. Büyükbaş hayvanlar toplam hayvanların %14,9'unu küçükbaş hayvanlar ise %85 oluşturmaktadır.

Büyükbaş hayvan geliri toplam 2132 kuruş'tur.²³³ Buradan hane başına 193,8 kuruş düşmektedir. Büyükbaş hayvan geliri, toplam hayvancılık geliri içerisinde %55,3 oranına sahiptir. Küçükbaş hayvan geliri ise toplam 1717 kuruştur. Hane başına 156 kuruş düşmektedir. Hayvan gelirleri arasında %44,6 paya sahiptir. Küçükbaş hayvancılıktan alınan vergi, aded-i ağnam 18,63 kuruş 17 para'dır. Köyde kırtıl vergisi de alınmaktadır. Bu vergi 15 kuruştur.

2.33.4. Mesleki ve Diğer Gelirler

İğdecik köyünün hizmetkârlıktan 200, çobancılıktan 400 ve diğer gelirlerden 1000 kuruş olmak üzere tarım ve hayvancılık haricindeki toplam ek geliri 1600 kuruştur.

2.33.5. Vergi-yi Mahsusası ve Temettuat Oranları

İğdecik köyü'nün toplam vergi-yi mahsûsa'sı 715 kuruş'tur.²³⁴ Hane başına 65 kuruş düşmektedir. Hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 3'tür. En fazla vergi-yi mahsusası 190 kuruş, en az ise 20 kuruştur. İğdecik köyünde gelirlere göre vergi alımının tam uygulanmadığı görüşünderiz. Buna örnek verecek olursak; gelirler içerisinde 10.hane sahibinin temettuat geliri 745 kuruş, vermiş olduğu vergi-yi mahsusası 40 kuruş iken, 7.hane sahibinin geliri 365 kuruş, vergi-yi mahsusası 40

²³³ BOA.ML.VRD.TMT.No.14010, s.2-3., Defterin vermiş olduğu verilere göre büyükbaş hayvan geliri 2136 kuruştur. 2.hane sahibinin 3 döllü deveden 400 kuruş elde edildiği görülmektedir. Ayrıca 5.hane sahibinin 2 sağman camuşu 36 kuruş üzerinden hesaplandı.

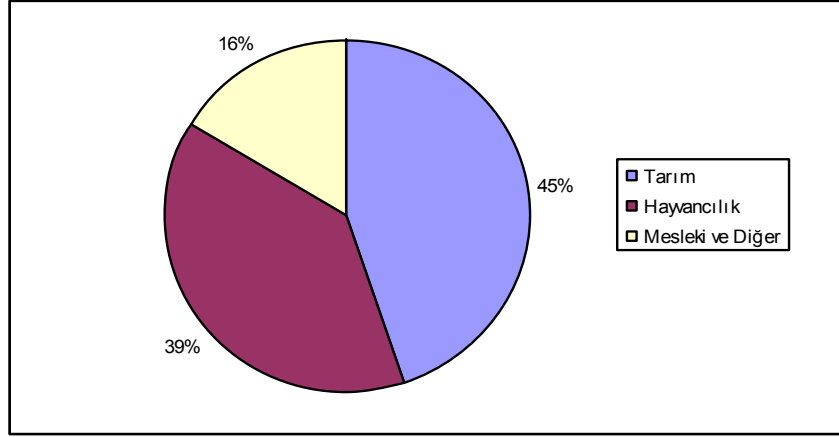
²³⁴ BOA.ML.VRD.TMT.No.14010, s.5, Defterde köyün vermiş olduğu vergi 925 kuruş olarak geçmektedir.

kuruştur. Geliri çok olan az, geliri az olan çok vergi verdiği görülmektedir.

Köyün toplam temettuat geliri 9843 kuruş'tur.²³⁵ Hane başına 894,5 kuruş düşmektedir. Bu hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 2'dir.

Toplam temettuat gelirleri içerisinde %44,6 oran ile tarım, %39,1 oran ile hayvan, %16,2 oran ile diğer gelirler (meslek gelirleri v.s.) yer almaktadır.

Grafik 2.33: İğdecik Köyünün Gelir Dağılımı

Tablo 2.33: İğdecik Köyünün Temettuat Tablosu

Vergi-yi Mahsusa	Tarım Geliri	1260	1261
715		4394	
Aşar ve Rûsum	Hayvan Geliri	3849	
520,63/ 17 (Para)	Mesleki ve Diğer Gelirler	1600	1270
Toplam Temettuat		9843	

2.34. İncirli-i Kâfir Köyü

2.34.1. Demografik ve Sosyal Yapı

İncirli-i Kâfir köyüne 31 hane kayıtlıdır. Bu köyde 22'si ziraatçılık, 1'i çobancılık (14.hane), 4'ü hizmetkârlık (7, 11, 17 ve 28.hane), 1'i demircilik (30.hane), 1'i duvarcılık (12.hane), 1'i Keşişlik mesleğini yapmaktadır. Köyde 1'i de (31.hane) dilencilik yapmaktadır. Köyün tahmini nüfusu 155 kişidir ve tamamı gayri müslimdir. Köyde Akop, Kirkor, David ve Kalos gibi isimler daha çok kullanılmıştır. Bu isimlerin yanında Dönük, Dede, Sarkiz, İbrahim, Vartan, Manek ve Daniel gibi isimlerin de kullanıldığı görülmektedir. Köyde; Bafı, Tulumcu, Dükkâncı, Sivaslı, Topal, Deli, Davulcu, Bekârcı, Öksüz, Boz oğlan, Âşık ve Demirci gibi lakaplarında kullanıldığı görülmektedir.

²³⁵ BOA.ML.VRD.TMT.No.14010, s.5, Defterde bu 9731 kuruş olarak geçmektedir.

2.34.2. Tarım

İncirli-i Kâfir köyünde mesleği ziraatçı olan hane sahiplerinin mezru ve gayri mezru tarlaları vardır. Köyde 15, 20 ve 25'er dönüm mezru ve gayri mezru tarlalar bulunmaktadır. Toplam 395'er dönüm mezru ve gayri mezru tarla vardır. Hane başına 12,7 dönüm düşmektedir. Mezru ve gayri mezru tarlanın toplam tarıma ayrılan alan içerisinde ki oranı %48,5'dir. Mezru tarlanın 1260 yılının toplam geliri 12501 kuruş'tur. Bu gelirden hane başına 403,2 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %87,3 orana sahiptir. Köyün 1261 yılının geliri 9390 kuruştur. Hane başına 302,9 kuruş düşmektedir. 1261 yılının, 1260 yılının gelirine göre 3111, hane başına 100,3 kuruş daha az olduğu görülmektedir.

İncirli-i Kâfir köyünde mezru tarla haricinde bağ ve bahçe tarımı yapılmaktadır. Köyde bağ tarımı ile uğraşan her hane bağ tarımına 1 dönüm ayırmıştır. Köyde toplam bağ tarımı için ayrılan alan 21 dönümdür. Hane başına 0,67 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %2,5 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 1746 kuruştur. Hane başına 56,3 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %12,2 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 1340 kuruştur. Hane başına bu orandan 43,2 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 406, hane başına ise 13,1 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bağ tarımı geliri üzerinden alınan öşür 194 kuruştur.²³⁶

Bahçe tarımı incelendiğinde, köyde toplam 3 dönüm bahçe tarımına alan ayrılmıştır. Bahçe tarımı ile uğraşan haneler bahçe tarımına 1'er dönüm alan ayırmıştır. Hane başına 0,09 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %0,3 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 63 kuruştur. Hane başına 2 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %0,4 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 44 kuruştur. Hane başına bu orandan 1,4 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 19, hane başına ise 0,6 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bahçe tarımı geliri üzerinden alınan öşür 7 kuruştur.

Köyün hububat üretimi incelendiğinde; buğday, arpa ve burçak yetiştirilmektedir. Yıllık buğday üretimi 284 kile'dir. Buğday ürünü üzerinden alınan vergi ise 1065 kuruş'tur. Hane başına 9,1 kile buğday, 34,3 kuruş vergi düşmektedir. Buğdayın toplam hububat üretimi içerisinde %63,8 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %76,7'dir. Köyde yıllık arpa üretimi ise 151 kile'dir.

²³⁶ BOA.ML.VRD.TMT.No.14006, s.10, Defterin vermiş olduğu veri 204 kuruştur. 28.hane sahibinin bağ dönümü olmadığı halde 10 kuruş bağ öşrü verdiğini görmekteyiz.

Arpa ürünü üzerinden alınan vergi 302 kuruş'tur. Hane başına 4,8 kile arpa, 9,7 kuruş vergi düşmektedir. Arpa'nın toplam hububat üretimi içerisinde %33,9 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %21,7'dir. Yıllık burçak üretimi ise 10 kile'dir. Burçak ürünü üzerinden alınan vergi ise 20 kuruş'tur. Hane başına yaklaşık 0,32 kile burçak, 0,64 kuruş vergi düşmektedir. Burçağın toplam hububat üretimi içerisinde %2,2 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %1,4'tür.

2.34.3. Hayvancılık

İncirli-i Kâfir köyünde toplam 243 baş hayvan bakılmaktadır. Hayvanların 123 adedi büyükbaş hayvan (23 sağman inek, 8 kısır inek, 14 döllu merkep, 3 döllu deve, 2 döllu kısırak, 62 koşu öküzü, 2 koşu camuşu, 1 at, 2 oğlak, 2 tay, 4 buzağı), 120 adedi ise küçükbaş hayvan (55 sağman koyun, 11 kısır koyun, 31 sağman keçi, 11 kısır keçi ve 12 kuzu) grubuna girmektedir. Büyükbaş hayvan olarak hane başına 3,9, küçükbaş hayvan olarak ise 3,8 adet hayvan düşmektedir. Büyükbaş hayvanlar toplam hayvanların %50,6'ini küçükbaş hayvanlar ise %49,4 oluşturmaktadır.

Büyükbaş hayvan geliri toplam 1024 kuruş'tur. Buradan hane başına 33 kuruş düşmektedir. Büyükbaş hayvan geliri, toplam hayvancılık geliri içerisinde %70,9 oranına sahiptir. Küçükbaş hayvan geliri ise toplam 418,5 kuruştur. Hane başına 13,5 kuruş düşmektedir. Hayvan gelirleri arasında %29 paya sahiptir. Küçükbaş hayvancılıktan alınan vergi, aded-i ağnam 4,8 kuruş 5 para'dır. Köyde kırtıl vergisi de alınmaktadır. Bu vergi 40 kuruştur.

2.34.4. Mesleki ve Diğer Gelirler

İncirli-i Kâfir köyünün demircilik esnaflığından 400, hizmetkârlıktan 550, çobancılıktan 100 ve keşişlikten 100 kuruş olmak üzere tarım ve hayvancılık geliri haricinde toplam ek geliri 1150 kuruştur.

2.34.5. Vergi-yi Mahsusası ve Temettuat Oranları

İncirli-i Kâfir köyü'nün toplam vergi-yi mahsûsa'sı 3204 kuruş'tur.²³⁷ Hane başına 103,3 kuruş düşmektedir. Hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 15'tir. 150 kuruş köyde verilen en yüksek vergi-yi mahsusadır. En düşük vergi-yi mahsusa ise 30 kuruştur. İncirli-i Kâfir köyünde gelirlere göre vergi alımının tam uygulanmadığı görüşüdeyiz. Buna örnek verecek olursak; 150 kuruş vergi-yi

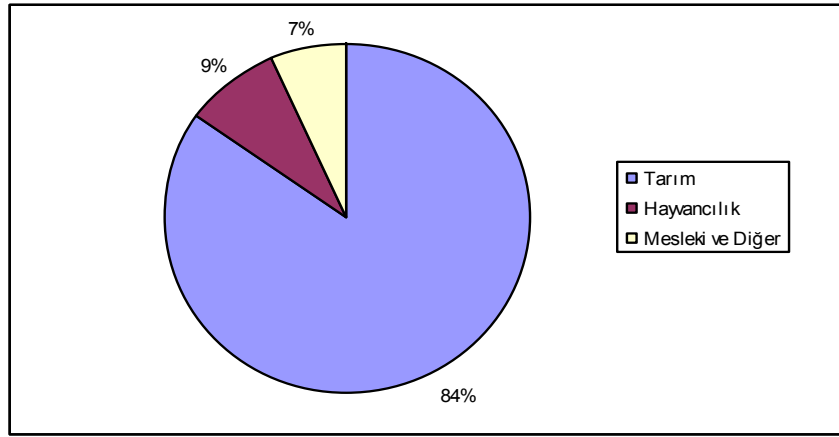
²³⁷ BOA.ML.VRD.TMT.No.14006, s.5, Defterde köyün vermiş olduğu vergi 3800 kuruş olarak geçmektedir.

mahsusa veren hanelere baktığımızda gelirler aynı değildir. Ama alınan vergi aynı bir diğer deyişle geliri çok olan az, geliri az olan çok vergi verdiği görülmektedir.

Köyün toplam temettuat geliri 16902,5 kuruş'tur.²³⁸ Hane başına 545,2 kuruş düşmektedir. Bu hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 16'dır.

Toplam temettuat gelirleri içerisinde %84,6 oran ile tarım, %8,5 oran ile hayvan, %6,8 oran ile diğer gelirler (meslek gelirleri v.s.) yer almaktadır.

Grafik 2.34: İncirli-i Kâfir Köyünün Gelir Dağılımı

Tablo 2.34: İncirli-i Kâfir Köyünün Temettuat Tablosu

Vergi-yi Mahsusa	Tarım Geliri	1260	1261
3204		14310	
Aşar ve Rûsum	Hayvan Geliri	1442,5	
1632,8/ 5 (Para)	Mesleki ve Diğer Gelirler	1150	10774
Toplam Temettuat		16902,5	

2.35. İşleğen Köyü

2.35.1. Demografik ve Sosyal Yapı

İşleğen köyüne 17 hane kayıtlıdır. Bu köyde bütün hane sahiplerinin meslekleri yazılmamış sadece hizmetkârlık (9, 14. ve 17.hane) ve çobancılık (12.hane) mesleğini yapan hanelerin meslekleri belirtilmiştir. Köyün tahmini nüfusu 85 kişidir ve tamamı müslimdir. Köyde Ali ismi daha çok kullanılmıştır. Bu isimlerin yanında Ömer, Osman ve Bekir gibi isimlerde en çok kullanılan isimler arasındadır. Köyde; Bey, Baba, Sarı, Akdağlı, Sofi, Yersiz ve Paşa gibi lakaplarında kullanıldığı görülmektedir.

²³⁸ BOA.ML.VRD.TMT.No.14006, s.11, Defterde bu 16966,5 kuruş olarak geçmektedir.

2.35.2. Tarım

İşleğen köyünde mezru ve gayri mezru tarlalar 15 ve 25'er dönümdür. Köyde toplam 205 dönüm mezru, 175 dönüm gayri mezru tarla vardır. Mezru tarladan hane başına 12, gayri mezru tarlada hane başına 10,2 dönüm düşmektedir. Mezru tarlanın toplam tarıma ayrılan alan içerisinde ki oranı %53,6, gayri mezru tarlanın %45,8'tir. Mezru tarlanın 1260 yılının toplam geliri 4542 kuruş'tur. Bu gelirden hane başına 267,1 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %96,1 orana sahiptir. Mezru tarlanın 1261 yılının geliri 3200 kuruştur. Hane başına 188,2 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 188,2, hane başına 78,9 daha az olduğu görülmektedir.

İşleğen köyünde mezru tarla haricinde bostan ve bahçe tarımı yapılmaktadır. Fakat köyde bostan ve bahçe tarımını da sadece 1.hane sahibi Baba Ali oğlu Ali Bey tarafından yapmaktadır. Bostan ve bahçe tarımına 1 dönüm yer ayırmıştır. Hane başına 0,05 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %0,2 orana sahiptirler. 1260 yılının gelirleri 90 kuruştur. Hane başına 5,2 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %1,9 orana sahiptir. 1261 yılının gelirleri ise 70 kuruştur. Hane başına bu orandan 4,1 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 20, hane başına ise 1,1 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bostan ve bahçe tarımının gelirleri üzerinden alınan öşür 10'ar kuruştur.²³⁹

Köyün hububat üretimi incelendiğinde; buğday, arpa ve burçak yetiştirilmektedir. Yıllık buğday üretimi 116 kile'dir. Buğday ürünü üzerinden alınan vergi ise 435 kuruş'tur. Hane başına 6,8 kile buğday, 25,5 kuruş vergi düşmektedir. Buğdayın toplam hububat üretimi içerisinde %58,8 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %72,8'dir. Köyde yıllık arpa üretimi ise 72 kile'dir. Arpa ürünü üzerinden alınan vergi 144 kuruş'tur. Hane başına 4,2 kile arpa, 8,4 kuruş vergi düşmektedir. Arpa'nın toplam hububat üretimi içerisinde %36,5 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %24,1'dir. Yıllık burçak üretimi ise 9 kile'dir. Burçak ürünü üzerinden alınan vergi ise 18 kuruş'tur. Hane başına 0,52 kile burçak, 1,05 kuruş vergi düşmektedir. Burçağın toplam hububat üretimi içerisinde %4,5 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %3'tür.

²³⁹ BOA.ML.VRD.TMT.No.15063, s.3, Bostanda alınan öşür defterin vermiş olduğu veri 22 kuruştur. 8.hane sahibinin bostan tarlası olmadığı halde 12 kuruş öşür verdiğini görmekteyiz. Hesaplamayı bulduğumuz değerlere göre yapmaktayız.

2.35.3. Hayvancılık

İşleğen köyünde toplam 130 baş hayvan bakılmaktadır. Hayvanların 64 adedi büyükbaş hayvan(16 sağman inek, 2 kısır inek, 4 sağman camuş, 14 döllu merkep, 1 döllu deve, 1 döllu kısırak, 16 koşu öküzü, 6 koşu camuşu ve 4 oğlak), 66 adedi ise küçükbaş hayvan (31 sağman koyun, 10 kısır koyun, 20 sağman keçi, 5 kısır keçi) grubuna girmektedir. Büyükbaş hayvan olarak hane başına 3,7 aded, küçükbaş hayvan olarak ise 3,8 hayvan düşmektedir. Büyükbaş hayvanlar toplam hayvanların %49,2'sini küçükbaş hayvanlar ise %50,7'sini oluşturmaktadır.

Büyükbaş hayvan geliri toplam 582 kuruş'tur.²⁴⁰ Buradan hane başına 34,2 kuruş düşmektedir. Büyükbaş hayvan geliri, toplam hayvancılık geliri içerisinde %74,1 oranına sahiptir. Küçükbaş hayvan geliri ise toplam 203 kuruştur.²⁴¹ Hane başına 11,9 kuruş düşmektedir. Hayvan gelirleri arasında %25,8 paya sahiptir. Küçükbaş hayvancılıktan alınan vergi, aded-i ağnam 3,25 kuruş 5 para'dır. Köyde kırtıl vergisi de alınmaktadır. Bu vergi 15 kuruştur.

2.35.4. Mesleki ve Diğer Gelirler.

İşleğen köyünün çobancılıktan 100 ve hizmetkârlıktan 550 kuruş olmak üzere tarım ve hayvancılık geliri haricinde toplam ek geliri 650 kuruştur.

2.35.5. Vergi-yi Mahsusası ve Temettuat Oranları

İşleğen köyü'nün toplam vergi-yi mahsûsa'sı 1740 kuruş'tur.²⁴² Hane başına 102,3 kuruş düşmektedir. Hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 9'dur. 150 kuruş verilen en yüksek, 35 kuruş ise verilen en düşük vergi-yi mahsusadır.

İşleğen köyünde gelirlere göre vergi alımının tam uygulanmadığı görüşündeyiz. Buna örnek verecek olursak; 150 kuruş vergi-yi mahsusa veren hanelere baktığımızda gelirler aynı değildir. Ama alınan vergi aynı bir diğer deyişle geliri çok olan az, geliri az olan çok vergi verdiği görülmektedir.

Köyün toplam temettuat geliri 6157 kuruş'tur.²⁴³ Hane başına 362,1 kuruş

²⁴⁰ BOA.ML.VRD.TMT.No.15063, s.3, Defterin vermiş olduğu verilere göre büyükbaş hayvan geliri 572 kuruştur. 4.hanede döllu merkebin 1 aded olduğunu belirtmiş fakat elde edilen gelir hakkında herhangi bir veri kaydedilmemiştir.

²⁴¹ BOA.ML.VRD.TMT.No.15063, s.2-4, Defterin vermiş olduğu verilere göre küçükbaş hayvan geliri 210,5 kuruştur. 2.hanede 4 sağman keçi 13 kuruş üzerinden, 8.hanede 1sağman keçi 5 kuruş üzerinden hesaplandığı görülmektedir.

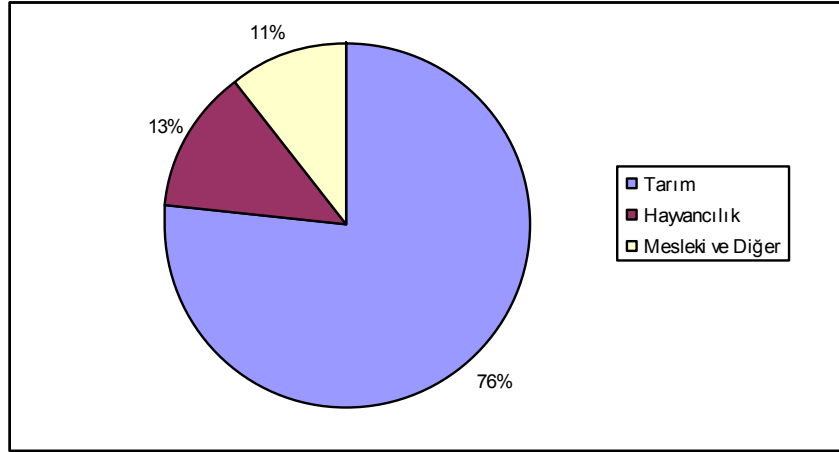
²⁴² BOA.ML.VRD.TMT.No.15063, s.6, Defterde köyün vermiş olduğu vergi 2197 kuruş olarak geçmektedir.

²⁴³ BOA.ML.VRD.TMT.No.15063, s.6, Defterde bu 6357,5 kuruş olarak geçmektedir.

düşmektedir. Bu hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 8'dir.

Toplam temettuat gelirleri içerisinde %76,6 oran ile tarım, %12,7 oran ile hayvan, %10,5 oran ile diğer gelirler (meslek gelirleri v.s.) yer almaktadır.

Grafik 2.35: İşleğen Köyünün Gelir Dağılımı

Tablo 2.35: İşleğen Köyünün Temettuat Tablosu

Vergi-yi Mahsusa	Tarım Geliri	1260	1261
1740		4722	
Aşar ve Rûsum	Hayvan Geliri	785	
635,25/ 5 (Para)	Mesleki ve Diğer Gelirler	650	3340
Toplam Temettuat		6157	

2.36. İyneci Köyü

2.36.1. Demografik ve Sosyal Yapı

İyneci köyüne 15 hane kayıtlıdır. Bu köyde 13'si ziraatçılık, 2'si çobancılık (6. ve 14.hane) mesleğini yapmaktadır. Köyün tahmini nüfusu 75 kişidir ve tamamı müslimdir. Köyde Muhammet bundan başka Ali ismi daha çok kullanılmıştır. Bu isimlerin yanında Ömer, İbrahim, Yusuf, Osman, İbiş ve Memiş gibi isimler kullanılmıştır. Köyde; Kâhya, Kara, Köle, Köse, Paşalı, Çolak, Gök ve Çoban gibi lakaplarında kullanıldığı görülmektedir.

2.36.2. Tarım

İyneci köyünde mesleği ziraatçı olan hane sahiplerinin mezru ve gayri mezru tarlaları vardır. Köyde mezru ve gayri mezru tarlalar 15 ve 25'er dönümdür. Köyde toplam 235'er dönüm mezru ve gayri mezru tarla vardır. Hane başına 15,6 dönüm düşmektedir. Mezru ve gayri mezru tarlanın toplam tarıma ayrılan alan içerisinde ki oranı %47,1'dir. Mezru tarlanın 1260 yılının toplam geliri 4824 kuruş'tur. Bu

gelirden hane başına 321,6 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %60,9 orana sahiptir. Köyün 1261 yılının geliri 3180 kuruştur. Hane başına 212 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılına göre 1644 kuruş hane başına 109,6 kuruş daha az olduğu görülmektedir.

İyneci köyünde mezru tarla haricinde bağ ve cehri tarımı yapılmaktadır. Köydeki bağ tarımı için ayrılan alanlar 1, 2 ve 3'er dönümdür. Toplam bağ tarımına ayrılan alan 13 dönümdür. Hane başına 0,86 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %2,6 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 1874 kuruştur. Hane başına 124,9 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %23,6 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 1420 kuruştur. Hane başına bu orandan 94,6 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 454, hane başına ise 30,3 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bağ tarımı geliri üzerinden alınan öşür 208,2 kuruştur.²⁴⁴

Cehri tarımı incelendiğinde, köydeki cehri tarımına ayrılan alanlar 2, 3 ve 5'er dönümdür. Toplam 15 dönüm cehri tarımı için alan ayrılmıştır. Hane başına 1 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %3 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 1215 kuruştur.²⁴⁵ Hane başına 81 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %15,3 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 760 kuruştur. Hane başına bu orandan 50,6 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 455, hane başına ise 30,4 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Cehri tarımı geliri üzerinden alınan öşür 135 kuruştur.

Köyün hububat üretimi incelendiğinde; buğday, arpa ve burçak yetiştirilmektedir. Yıllık buğday üretimi 104 kile'dir. Buğday ürünü üzerinden alınan vergi ise 390 kuruş'tur. Hane başına 6,9 kile buğday, 26 kuruş vergi düşmektedir. Buğdayın toplam hububat üretimi içerisinde %56,5 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %70,9'dur. Köyde yıllık arpa üretimi ise 79 kile'dir. Arpa ürünü üzerinden alınan vergi 158 kuruş'tur. Hane başına 5,2 kile arpa, 10,5 kuruş vergi düşmektedir. Arpa'nın toplam hububat üretimi içerisinde %42,9 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %28,7'dir. Yıllık burçak üretimi ise 1 kile'dir. Burçak ürünü üzerinden alınan vergi ise 2 kuruş'tur. Hane başına 0,06 kile burçak, 0,13 kuruş vergi düşmektedir. Burçağın toplam hububat üretimi içerisinde

²⁴⁴ BOA.ML.VRD.TMT.No.13995, s.3, Defterin vermiş olduğu veri 207 kuruştur. 5.hane sahihi 290 kuruş gelirden vermesi gereken 32,2 kuruş iken 31 kuruş öşür veriyor.

²⁴⁵ BOA.ML.VRD.TMT.No.13995, s.3-5, 5. ve 12.hane sahiplerinin cehri gelirlerine müşterek notu düşülmüştür. Bu nottan başka herhangi bir bilgi verilmemektedir.

%0,5 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %0,3'tür.

2.36.3. Hayvancılık

İyneci köyünde toplam 222 baş hayvan bakılmaktadır. Hayvanların 101 adedi büyükbaş hayvan (30 sağman inek, 14 kısır inek, 4 sağman camuş, 14 döllu merkep, 1 dölsüz merkep, 4 döllu kısırak, 28 koşu öküzü ve 6 koşu camuşu), 121 adedi ise küçükbaş hayvan (15 sağman koyun, 94 sağman keçi, 12 kısır keçi) grubuna girmektedir. Büyükbaş hayvan olarak hane başına 6,7 aded, küçükbaş hayvan olarak ise 8 hayvan düşmektedir. Büyükbaş hayvanlar toplam hayvanların %45,4'ünü küçükbaş hayvanlar ise %54,5'ini oluşturmaktadır.

Büyükbaş hayvan geliri toplam 644 kuruş'tur. Buradan hane başına 42,9 kuruş düşmektedir. Büyükbaş hayvan geliri, toplam hayvancılık geliri içerisinde %65,6 oranına sahiptir. Küçükbaş hayvan geliri ise toplam 337 kuruştur. Hane başına 22,4 kuruş düşmektedir. Hayvan gelirleri arasında %34,3 paya sahiptir. Küçükbaş hayvancılıktan alınan vergi, aded-i ağnam 9,25 kuruş 30 para'dır. Köyde kırtıl vergisi de alınmaktadır. Bu vergi 12 kuruştur.

İyneci köyünde büyük ve küçükbaş hayvancılık haricinde arıcılıkta yapılmaktadır. Köyde toplam 24 aded kovan bulunmakta ve bu kovanlardan 444 kuruş gelir elde edilmektedir.²⁴⁶ Hane başına 1,6 aded kovan, 29,6 kuruş gelir düşmektedir. Arıcılıktan alınan oşür ise 32 kuruştur. Büyük ve küçükbaş hayvancılığın yanında arıcılık geliri %31,1 orana sahiptir. (Büyükbaş %45,1, Küçükbaş %23,6)

2.36.4. Mesleki ve Diğer Gelirler

İyneci köyünün hizmetkârlıktan 250, çobanlıktan 700 kuruş olmak üzere tarım ve hayvancılık harici toplam ek geliri 950 kuruştur.

2.36.5. Vergi-yi Mahsusası ve Temettuat Oranları

İyneci köyü'nün toplam vergi-yi mahsûsa'sı 1770 kuruş'tur.²⁴⁷ Hane başına 118 kuruş düşmektedir. Hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 11'dir. En fazla vergi-yi mahsusa 152 kuruş, en az ise 52 kuruştur. İyneci köyünde gelirlere göre vergi alımının tam uygulanmadığı görüşündeyiz. Buna örnek verecek olursak; 123 kuruş vergi-yi mahsusa veren hanelere baktığımızda gelirler aynı değildir. Ama

²⁴⁶ BOA.ML.VRD.TMT.No.13995, s.1-3-5-6, Defterde arıcılık gelirlerini 1260 ve 61 yılı gelirleri olarak sınıflandırmış. 1260 yılının geliri varken 1261 yılı geliri yoktur.

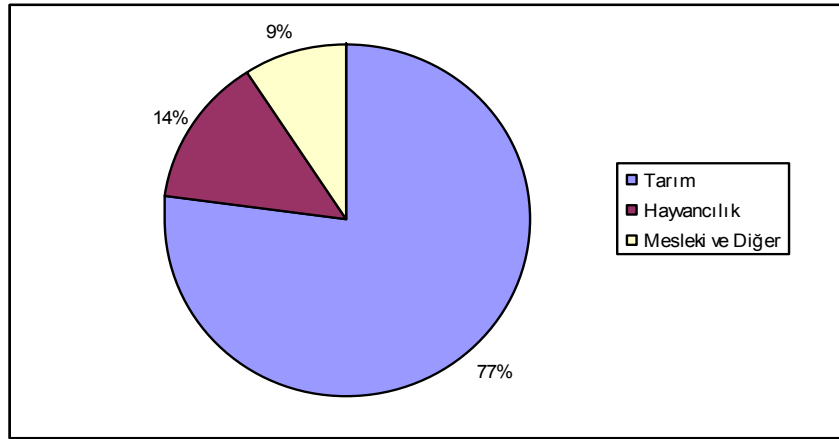
²⁴⁷ BOA.ML.VRD.TMT.No.13995, s.6, Defterde köyün vermiş olduğu vergi 1619 kuruş olarak geçmektedir.

alınan vergi aynı bir diğer deyişle geliri çok olan az, geliri az olan çok vergi verdiği görülmektedir.

Köyün toplam temettuat geliri 10288 kuruş'tur.²⁴⁸ Hane başına 685,8 kuruş düşmektedir. Bu hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 7'dir.

Toplam temettuat gelirleri içerisinde %76,9 oran ile tarım, %13,8 oran ile hayvan, %9,2 oran ile diğer gelirler (meslek gelirleri v.s.) yer almaktadır.

Grafik 2.36: İyneci Köyünün Gelir Dağılımı

Tablo 2.36: İyneci Köyünün Temettuat Tablosu

Vergi-yi Mahsusa	Tarım Geliri	1260	1261
1770		7913	
Aşar ve Rûsum	Hayvan Geliri	1425	
946,45/ 30 (Para)	Mesleki ve Diğer Gelirler	950	5360
Toplam Temettuat		10288	

2.37. Karabıyık Köyü

2.37.1. Demografik ve Sosyal Yapı

Karabıyık köyüne 7 hane kayıtlıdır. Bu köyde 7 hanede ziraatçılık mesleğini icra etmektedir. Köyün tahmini nüfusu 35 kişidir ve tamamı gayri müslimdir. Köyde Manek, Ernit, Bersbek Civan ve Yersim gibi isimlerin Kara Külâh, Kara Çayırılı Çulha ve Güdölcü gibi lakaplarında kullanıldığı görülmektedir.

2.37.2. Tarım

Karabıyık köyünde mezru ve gayri mezru tarlalara 15'er dönüm alan ayrılmıştır. Köyde toplam 105'er dönüm mezru ve gayri mezru tarla vardır. Hane başına 15 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toplam toprak içerisinde %97,2 orana

²⁴⁸ BOA.ML.VRD.TMT.No.13995, s.6, Defterde bu 9909 kuruş olarak geçmektedir.

sahiptir. Mezru tarlanın 1260 yılının toplam geliri 1305 kuruş'tur.²⁴⁹ Bu gelirden hane başına 186,4 kuruş düşmektedir. 1260 gelirleri içinde %78,3 orana sahiptir. Köyün 1261 yılının geliri 850 kuruştur. Hane başına 121,4 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılına göre 455 kuruş, hane başına 65 kuruş daha az olduğu görülmektedir.

Karabıyık köyünde mezru tarla haricinde bahçe tarımı yapılmaktadır. Köyde bahçe tarımına ayrılan alanlar 1 ve 2'er dönümdür. Diğer açıdan köyde toplam 6 dönüm bahçe vardır. Bu alandan hane başına 0,85 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %2,7 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 360 kuruştur. Hane başına 51,4 kuruş düşmektedir. 1260 yılının geliri içerisinde %21,6 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 280 kuruştur. Hane başına bu orandan 40 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 80, hane başına ise 11,4 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bahçe tarımı geliri üzerinden alınan öşür 40 kuruştur.

Köyün hububat üretimi incelendiğinde; buğday, arpa ve burçak yetiştirilmektedir. Yıllık buğday üretimi 56 kile'dir. Buğday ürünü üzerinden alınan vergi ise 210 kuruş'tur. Hane başına 8 kile buğday, 30 kuruş vergi düşmektedir. Buğdayın toplam hububat üretimi içerisinde %58,3 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %72,4'tür. Köyde yıllık arpa üretimi ise 38 kile'dir. Arpa ürünü üzerinden alınan vergi 76 kuruş'tur. Hane başına 5,4 kile arpa, 10,8 kuruş vergi düşmektedir. Arpa'nın toplam hububat üretimi içerisinde %39,5 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %26,2'dir. Yıllık burçak üretimi ise 2 kile'dir. Burçak ürünü üzerinden alınan vergi ise 4 kuruş'tur. Hane başına 0,28 kile burçak, 0,57 kuruş vergi düşmektedir. Burçağın toplam hububat üretimi içerisinde %2 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %1,3'tür.

2.37.3. Hayvancılık

Karabıyık köyünde üzere toplam 35 baş hayvan bakılmaktadır. Hayvanların 26 adedi büyükbaş hayvan (5 sağman inek, 7 döllu merkep ve 14 koşu), 9 adedi ise küçükbaş hayvan (9 sağman keçi) grubuna girmektedir. Büyükbaş hayvan olarak hane başına 3,7 aded, küçükbaş hayvan olarak ise 1,2 hayvan düşmektedir. Büyükbaş hayvanlar toplam hayvanların %74,2'sini küçükbaş hayvanlar ise %25,7'sini oluşturmaktadır.

²⁴⁹ BOA.ML.VRD.TMT.No.13975, s.2-3, Defterde 1260 yılının geliri sonrasında 1.hanede "Müşteriki Yozgat" diğer hanelerde ise "Mûma ileyh Kaza-i Minha" notu düşürülmüştür.

Büyükbaş hayvan geliri toplam 110 kuruş'tur. Buradan hane başına 15,7 kuruş düşmektedir. Büyükbaş hayvan geliri, toplam hayvancılık geliri içerisinde %83 oranına sahiptir. Küçükbaş hayvan geliri ise toplam 22,5 kuruştur. Hane başına 3,2 kuruş düşmektedir. Hayvan gelirleri arasında %16,9 paya sahiptir. Küçükbaş hayvancılıktan alınan vergi, aded-i ağnam bu köyde alınmamaktadır.

2.37.4. Mesleki ve Diğer Gelirler

Köyde tarım ve hayvancılıktan başka bir gelir yoktur.

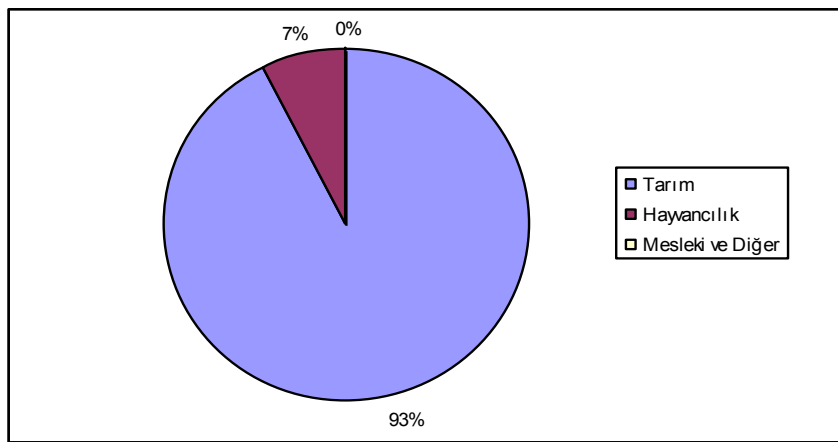
2.37.5. Vergi-yi Mahsusası ve Temettuat Oranları

Karabıyık köyü'nün toplam vergi-yi mahsûsa'sı 520 kuruş'tur.²⁵⁰ Hane başına 74,2 kuruş düşmektedir. Hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 4'tür. Köyde en fazla 80 kuruş vergi-yi mahsusa verilmektedir. En az 60 kuruş verilmektedir. Kazılı köyünde gelirlere göre vergi alımının tam uygulanmadığı görüşündeyiz. Buna örnek verecek olursak; 80 kuruş vergi-yi mahsusa veren hanelere baktığımızda gelirler aynı değildir. Ama alınan vergi aynı bir diğer deyişle geliri çok olan az, geliri az olan çok vergi verdiği görülmektedir.

Köyün toplam temettuat geliri 1797,5 kuruş'tur.²⁵¹ Hane başına 256,7 kuruş düşmektedir. Bu hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 4'tür.

Toplam temettuat gelirleri içerisinde %92,6 oran ile tarım, %7,3 oran ile hayvan gelirleri yer almaktadır.

Grafik 2.37: Karabıyık Köyünün Gelir Dağılımı

²⁵⁰ BOA.ML.VRD.TMT.No.13975, s.3, Defterde köyün vermiş olduğu vergi 1150 kuruş olarak geçmektedir.

²⁵¹ BOA.ML.VRD.TMT.No.13975, s.3, Defterde bu 2115 kuruş 20 para olarak geçmektedir.

Tablo 2.37: Karabıyık Köyünün Temettuat Tablosu

Vergi-yi Mahsusa	Tarım Geliri	1260	1261
520		1665	
Aşar ve Rûsum	Hayvan Geliri	132,5	
330	Mesleki ve Diğer Gelirler		1130
Toplam Temettuat		1797,5	

2.38. Karakaya Köyü

2.38.1. Demografik ve Sosyal Yapısı

Karakaya köyünde 2 hane kayıtlıdır. 1.hane sahibi Kara İsa oğlu Hüseyin ve 2.hane sahibi Canan oğlu Musa'dır. İki hane sahibinin de mesleği ziraatçılıktır. Köyün tahmini nüfusu 10'dur.

2.38.2. Tarım

Her iki hane sahibinin 15'er dönüm hem mezru hem de gayri mezru tarlalara sahiptirler. Köyde toplam 60 dönüm mezru ve gayri mezru tarla bulunmaktadır. 1.hane sahibinin 1260 yılının geliri 360, 2.hane sahibinin ise 342 kuruştur. 1261 yılının gelirleri 1.hane sahibinin 150, 2.hane sahibinin 300 kuruştur.

Köyde mezru ve gayri mezru tarla haricinde bağ tarımı yapılmaktadır. Köyde sadece 1.hane sahibi bağ tarımı ile uğraşmaktadır. Ayırdığı alan ise 1 dönümdür. 1260 yılının geliri 90, 1261 yılının geliri ise 70 kuruştur. Bağ tarımı geliri üzerinden alınan öşrü olarak 10 kuruş vermektedir.

Köyde hububat üretimi ise her iki hane sahibinin aynıdır. Yıllık buğday üretimleri 8 kile buradan vermiş olduğu vergi 30 kuruştur. Yıllık arpa üretimleri 4 kile, vergisi ise 8 kuruştur. Buğday ve arpadan başka 1.hane sahibi 1 kile burçak üretime sahiptir. Buradan da vermiş olduğu vergi 2 kuruştur.

2.38.3. Hayvancılık

1.hane sahibi 1 sağman inek, 1 döllu merkep, 1 döllu kısarak ve 2 koşu öküzü vardır. 2.hane sahibi ise 1 sağman inek, 1 kısır inek, 2 döllu merkep, 1 döllu kısarak ve 2 adet koşu öküzü vardır. Toplam hayvan geliri 146 kuruştur. Görüldüğü gibi köyde küçükbaş hayvancılık yapılmamaktadır.

2.38.4. Mesleki ve Diğer Gelirler

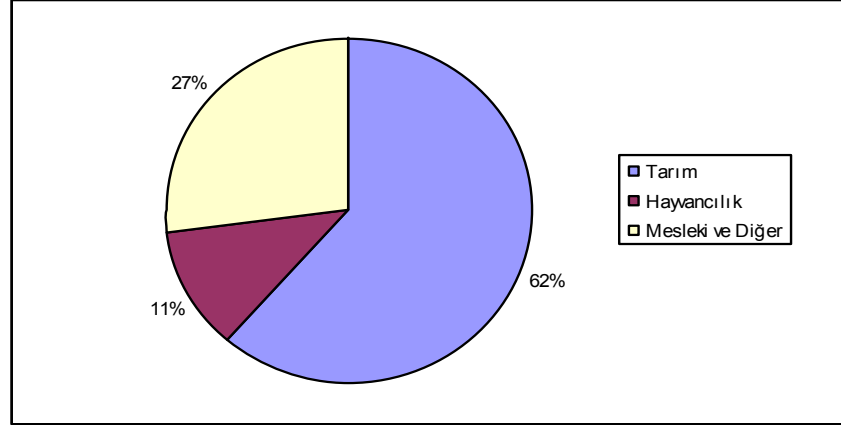
Köyde 2.hane sahibinin oğlunun hizmetkârlıktan 350 kuruş geliri vardır.

2.38.5. Vergi-yi Mahsusa ve Temettuat Gelirleri

1.hanenin vergi-yi mahsusası 90, 2.hane sahibinin ise 140 kuruştur.

Köyde toplam temettuat geliri 1288 kuruştur.²⁵² Temettuat gelirleri arasında %61,4 oran ile tarım, %11,3 oran ile hayvan ve %27,1 oran ile mesleki gelirler yer almaktadır.

Grafik 2.38: Karakaya Köyünün Gelir Dağılımı

Tablo 2.38: Karakaya Köyünün Temettuat Tablosu

Vergi-yi Mahsusa	Tarım Geliri	1260	1261
230		792	
Aşar ve Rûsum	Hayvan Geliri	146	
88	Mesleki ve Diğer Gelirler	350	520
Toplam Temettuat		1288	

2.39. Kayacık Köyü

2.39.1. Demografik ve Sosyal yapısı

Kayacık köyüne 21 hane kayıtlıdır. Bu köyde 19'u ziraatçılık, 1'i hizmetkârlık (13.hane), 1'i çobancılık (20.hane) ve köyde 2.hane sahibi Musa oğlu Musa ziraatçılığın yanında muhtarlık mesleği ile meşgul olmaktadır. Köyün tahmini nüfusu 105 kişidir ve tamamı müslimdir. Köyde en çok kullanılan Osman (6'şar defa) ve Ömer (4'er defa) isimleridir. Bu isimlerin yanında Ali ve Mustafa, Muhammet, Bekir (2'şer defa) isimleri kullanılmıştır. Köyde isimlerin yanında Topal, Kara, Deli, Cingöz, Molla, Yülük, İmam, Çoban, Hotar, Mimli ve Kizir gibi lakapların da kullanıldığını görmekteyiz.

²⁵² BOA.ML.VRD.TMT.No.15060, s.2, Defterde 231 kuruş olarak geçmektedir.

2.39.2. Tarım

Kayacık köyünde mesleği ziraatçı olan hane sahiplerinin mezru ve gayri mezru tarlaları vardır. Köyde mezru ve gayri mezru tarlalar 15 ve 25'er dönümdür. Köyde toplam 345'er dönüm mezru ve gayri mezru tarla vardır.²⁵³ Hane başına 32,8 dönüm düşmektedir. Mezru ve gayri mezru tarlanın toplam tarıma ayrılan alan içerisinde ki oranı %49'dur. Mezru tarlanın 1260 yılının toplam geliri 8361 kuruş'tur. Bu gelirden hane başına 398,1 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %85,6 orana sahiptir. 1261 yılının geliri 5560 kuruş'tur. Hane başına bu gelirden 264,7 kuruş düşmektedir. 1260 yılının geliri, 1261 yılı gelirine göre 2801 kuruş, hane başına da 133,4 kuruş daha fazla olduğu görülmektedir.

Kayacık köyünde mezru ve gayri mezru tarla haricinde bağ ve cehri tarımı yapılmaktadır. Bağ tarımı ile uğraşan hane sahipleri bağ tarımına 1'er dönüm alan ayırmıştır. Köyde toplam bağ tarımına ayrılan alan 13 dönümdür. Hane başına 0,6 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %1,8 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 1359 kuruştur. Hane başına 64,7 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %13,9 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 950 kuruştur. Hane başına bu orandan 45,2 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 409, hane başına ise 19,5 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bağ tarımı geliri üzerinden alınan öşür 151 kuruştur.²⁵⁴

Kayacık köyünde, sadece 6.hane sahibi cehri tarımı yapmaktadır. Cehri tarımına ayrılan alan 1 dönümdür. Hane başına 0,04 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %0,1 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 45 kuruştur. Hane başına 2,1 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %0,4 orana sahiptir. 1261 yılının geliri de 45 kuruştur.²⁵⁵ Cehri tarımı geliri üzerinden alınan öşür 5 kuruştur.

Köyün hububat üretimi incelendiğinde, buğday ve arpa yetiştirilmektedir. Yıllık buğday üretimi 172 kile'dir. Buğday ürünü üzerinden alınan vergi ise 645 kuruş'tur. Hane başına 8,1 kile buğday, 30,7 kuruş vergi düşmektedir. Buğdayın toplam hububat üretimi içerisinde %54,7 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi

²⁵³ BOA.ML.VRD.TMT.No.14001, s.2, 2.hanenin kaç dönüm gayri mezru tarla olduğu yazılmamıştır. Köyde ne kadar mezru varsa o kadarda gayri mezru tarla bulunmaktadır. Buradan hareketle 2.hanenin de 15 dönüm gayri mezru tarlasının olduğu görüşündeyiz. Hesaplamamızı buna göre yapmaktayız.

²⁵⁴ BOA.ML.VRD.TMT.No.14001, s.2-7, Defterin vermiş olduğu veriye göre köyde bağ öşrü 156 kuruştur. 12.hanenin bağ dönümü olmadığı halde 5 kuruş bağ öşrü alındığını görmekteyiz.

²⁵⁵ BOA.ML.VRD.TMT.No.14001, s.3, Normalde 1261 yılı gelirleri 1260 yılına göre düşüktür. Cehri dönümün 1261 yılı gelirinde böyle olmasında yanlışlık olabileceği görüşündeyiz.

içerisinde ki oranı ise %69,4'dür. Köyde yıllık arpa üretimi ise 142 kile'dir. Arpa ürünü üzerinden alınan vergi 284 kuruş'tur. Hane başına 6,7 kile arpa, 13,5 kuruş vergi düşmektedir. Arpa'nın toplam hububat üretimi içerisinde %45,2 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %30,5'dir.

2.39.3. Hayvancılık

Kayacık köyünde toplam 342 baş hayvan bakılmaktadır. Hayvanların 129 adedi büyükbaş hayvan (38 sağman inek, 11 kısır inek, 5 sağman camuş, 12 dömlü merkep, 2 dömlü kısırak, 50 koşu öküzü, 8 oğlak, 3 buzağı ve 8 kuzu), 213 adedi ise küçükbaş hayvan(26 sağman koyun, 9 kısır koyun, 132 sağman keçi, 38 kısır keçi), grubuna girmektedir. Büyükbaş hayvan olarak hane başına 6,1 adet, küçükbaş hayvan olarak ise 10,1 hayvan düşmektedir. Büyükbaş hayvanlar toplam hayvanların %37,7'sini küçükbaş hayvanlar ise %62,2'sini oluşturmaktadır.

Büyükbaş hayvan geliri 604 kuruş'tur. Buradan hane başına 28,7 kuruş düşmektedir. Büyükbaş hayvan geliri, toplam hayvancılık geliri içerisinde %46,9 oranına sahiptir. Küçükbaş hayvan geliri 535,5 kuruştur.²⁵⁶ Hane başına bu gelirden 25,5 kuruş düşmektedir. Küçükbaş hayvan geliri toplam hayvan gelirleri arasında %41,6 paya sahiptir. Küçükbaş hayvancılıktan alınan vergi, aded-i ağnam 11,3 kuruştur.

Büyükbaş ve küçükbaş hayvancılıktan başka köyde arıcılıkta yapılmaktadır. Köyde, 6, 14. ve 17.hane sahipleri arıcılık yapmaktadır. 6.hane sahibi 6 adet kovandan 54 kuruş, 14.hane sahibi 2 adet kovandan 36 kuruş ve 17 hane sahibi 3 adet kovandan 56 kuruş gelir elde etmektedirler. Köyün toplam 11 adet kovanı ve 146 kuruş kovan geliri var. Hane başına 0,5 adet kovan, 6,9 kuruş düşmektedir. Arıcılıktan alınan vergi tüm hanelerde farklıdır ve nedeni hakkında defterde herhangi bir bilgi verilmemektedir. 6.hane sahibi 12, 14.hane sahibi 4 kuruş ve 17.hane sahibi 6 kuruş arı kovanı öşrü vermektedir. Toplam 22 kuruştur. Arıcılıktan elde edilen gelir, toplam hayvan gelirleri arasında %11,4 paya sahiptir.

2.39.4. Mesleki ve Diğer Gelirler

Kayacık köyünde, 14.hane sahibi Yusuf oğlu Molla Ömer'in değirmen geliri vardır. 1 adet değirmenden 200 kuruş gelir elde etmektedir. Bu gelirden de 3 kuruş

²⁵⁶ BOA.ML.VRD.TMT.No.14001, s.2-6, Defterin vermiş olduğu verilere göre küçükbaş hayvan geliri 540 kuruştur. 1.hanede 2 keçi 4,5, 14.hanede 1 kısır koyun 5,5 ve 17.hanede 3 kısır keçi 7,5 kuruş üzerinden hesaplanmıştır. Kısır koyun ve keçiler sağman koyun ve keçilerle karıştırıldığı görüşündeyiz.

vergi vermektedir. Bundan başka hizmetkârlıktan 130 ve çobanlıktan 100 kuruş gelirler vardır. Köyde tarım ve hayvancılık harici toplam 430 kuruş geliri vardır.

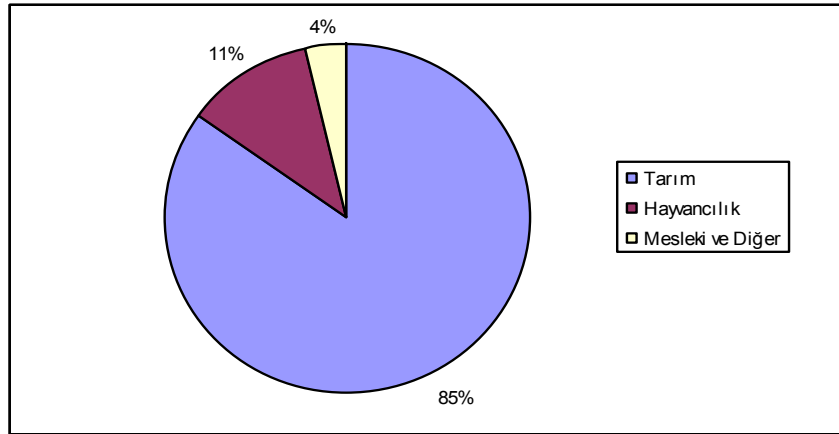
2.39.5. Vergi-yi Mahsusası ve Temettuat Oranları

Kayacık köyü'nün toplam vergi-yi mahsûsa'sı 2210 kuruş'tur.²⁵⁷ Hane başına 105,2 kuruş düşmektedir. Hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 10'dur. 170 kuruş verilen en fazla, 50 kuruş verilen en düşük vergi-yi mahsusasıdır. Kayacık köyünde gelirlere göre vergi alımının tam uygulanmadığı görüşündeyiz. Buna örnek verecek olursak; gelirler içerisinde 11.hane sahibinin (en fazla temettuat geliri olan hane sahibi) temettuat geliri 960 kuruş vergi-yi mahsusası 170 kuruş, 3.hane sahibinin geliri 594 kuruş vergi-yi mahsusası 170 kuruştur. Geliri çok olan az, geliri az olan çok vergi verdiği görülmektedir.

Köyün toplam temettuat geliri 11480,5 kuruş'tur.²⁵⁸ Hane başına 546,6 kuruş düşmektedir. Bu hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 11'dir.

Toplam temettuat gelirleri içerisinde %85 oran ile tarım, %11,2 oran ile hayvan, %3,7 oran ile diğer gelirler (meslek gelirleri v.s.) yer almaktadır.

Grafik 2.39: Kayacık Köyünün Gelir Dağılımı

Tablo 2.39: Kayacık Köyünün Temettuat Tablosu

Vergi-yi Mahsusası	Tarım Geliri	1260	1261
2210		9765	
Aşar ve Rûsum	Hayvan Geliri	1285,5	
1121,3	Mesleki ve Diğer Gelirler	430	6555
Toplam Temettuat		11480,5	

²⁵⁷ BOA.ML.VRD.TMT.No.13974, s.7, Defterde köyün vermiş olduğu vergi 2197 kuruş olarak geçmektedir.

²⁵⁸ BOA.ML.VRD.TMT.No.14001, s.7, Defterde bu 11352 kuruş olarak geçmektedir.

2.40. Kazılı Köyü

2.40.1. Demografik ve Sosyal Yapı

Kazılı köyüne 18 hane kayıtlıdır. Bu köyde 14'ü ziraatçılık, 2'si çobancılık (2. ve 11.hane) ve 2'si hizmetkârlık²⁵⁹ mesleğini icra etmektedir. Köyün tahmini nüfusu 90 kişidir ve tamamı müslimdir. Köyde Ömer ve Muhammet ismi daha çok kullanılmıştır. Bu isimlerin yanında Mustafa, İsmail, Yusuf ve Süleyman gibi isimler kullanılmıştır. Köyde; Kâhya, Kara, Köle, Kazılı, Deveci, Gök, Küçük, Hizmetkâr ve Çoban gibi lakaplarında kullanıldığı görülmektedir.

2.40.2. Tarım

Kazılı köyünde mesleği ziraatçı olan hane sahiplerinin mezru ve gayri mezru tarlaları vardır. Köyde mezru ve gayri mezru tarlalara 15 ve 25'er dönüm alan ayrılmıştır. Köyde toplam 270'er dönüm mezru ve gayri mezru tarla vardır. Hane başına 15 dönüm düşmektedir. Mezru tarlanın 1260 yılının toplam geliri 9360 kuruş'tur. Bu gelirden hane başına 520 kuruş düşmektedir. Köyün 1261 yılının geliri 6200 kuruştur.²⁶⁰ Hane başına 344,4 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 3160 kuruş, hane başına 175,6 kuruş daha az olduğu görülmektedir.

Kazılı köyünde mezru tarla haricinde bağ tarımı yapılmaktadır. Köyde sadece 2.hane sahibi Kazılı oğlu Osman bağ tarımı ile uğraşmaktadır ve 1 dönüm yer ayırmıştır. Bu alandan hane başına 0,05 dönüm düşmektedir. 1260 yılının geliri 90 kuruştur. Hane başına 5 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri ise 70 kuruştur. Hane başına bu orandan 3,8 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 20, hane başına ise 1,2 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bağ tarımı geliri üzerinden alınan öşür 10 kuruştur.²⁶¹

Köyün hububat üretimi incelendiğinde; buğday, arpa, burçak ve mercimek yetiştirilmektedir. Yıllık buğday üretimi 208 kile'dir. Buğday ürünü üzerinden alınan vergi ise 780 kuruş'tur. Hane başına 11,5 kile buğday, 43,3 kuruş vergi düşmektedir. Buğdayın toplam hububat üretimi içerisinde %60,1 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %73,8'dir. Köyde yıllık arpa üretimi ise 128 kile'dir.

²⁵⁹ BOA.ML.VRD.TMT.No.13984, s.4, Defterde 9.hanenin meslek kısmında ziraatçı olduğu bilgisini verirken aşağı tarafta "merkumun emlak ve arazisi olmayup hizmetkarlık işi ile meşgul olduğundan bir senede temettusu" bilgisini vermektedir. Bizde hane reisinin işini hizmetkârlık olarak almaktayız.

²⁶⁰ BOA.ML.VRD.TMT.No.13984, s.2, 3.hane sahibinin sadece 1260 yılının geliri kaydedilmiş. 1261 yılı geliri hakkında herhangi bir bilgi verilmemektedir.

²⁶¹ BOA.ML.VRD.TMT.No.13984, s.3, Defterin vermiş olduğu veri 20 kuruştur. 5.hane sahibinin bağ dönümü olmadığı halde 10 kuruş bağ öşrü verdiğini görmekteyiz.

Arpa ürünü üzerinden alınan vergi 256 kuruş'tur. Hane başına 7,1 kile arpa, 14,2 kuruş vergi düşmektedir. Arpa'nın toplam hububat üretimi içerisinde %36,9 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %24,2'dir. Yıllık burçak üretimi ise 8 kile'dir. Burçak ürünü üzerinden alınan vergi ise 16 kuruş'tur. Hane başına 0,44 kile burçak, 0,88 kuruş vergi düşmektedir. Burçağın toplam hububat üretimi içerisinde %2,3 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %1,5'tir. Köyde mercimek sadece 7.hane sahibi Muttalip oğlu İsmail yetiştirmektedir. Yıllık üretim 2 kile'dir. Alınan vergi ise 4 kuruştur. Bu verileri hane başına yaydığımızda hane başına 0,11 kile, 0,22 kuruş düşmektedir.

2.40.3. Hayvancılık

Kazılı köyünde toplam 418 baş hayvan bakılmaktadır. Hayvanların 138 adedi büyükbaş hayvan (27 sağman inek, 14 kısır inek, 4 sağman camuş, 15 döllü merkep, 1 dölsüz merkep, 15 döllü deve, 1 yalsız deve, 3 hamula deve, 16 döllü kısırak, 30 koşu öküzü, 8 koşu camuşu ve 4 esb), 280 adedi ise küçükbaş hayvan (215 sağman koyun, 35 kısır koyun, 13 sağman keçi, 17 kısır keçi) grubuna girmektedir. Büyükbaş hayvan olarak hane başına 7,6 aded, küçükbaş hayvan olarak ise 15,5 hayvan düşmektedir. Büyükbaş hayvanlar toplam hayvanların %30'unu küçükbaş hayvanlar ise %66,9'unu oluşturmaktadır.

Büyükbaş hayvan geliri toplam 5030 kuruş'tur. Buradan hane başına 279,4 kuruş düşmektedir. Büyükbaş hayvan geliri, toplam hayvancılık geliri içerisinde %79,2 oranına sahiptir. Küçükbaş hayvan geliri ise toplam 1319,5 kuruştur.²⁶² Hane başına 73,3 kuruş düşmektedir. Hayvan gelirleri arasında %20,7 paya sahiptir. Küçükbaş hayvancılıktan alınan vergi, aded-i ağnam 17,9 kuruş 5 para'dır. Köyde kırtıl vergisi de alınmaktadır. Bu vergi 150 kuruştur.

2.40.4. Mesleki ve Diğer Gelirler

Kazılı köyünün hizmetkârlıktan 600, çobanlıktan 250 ve diğer gelirlerden 200 kuruş olmak üzere tarım ve hayvancılık harici toplam ek geliri 1050 kuruştur.

2.40.5. Vergi-yi Mahsusası ve Temettuat Oranları

Kazılı köyü'nün toplam vergi-yi mahsusası 2330 kuruş'tur.²⁶³ Hane başına 129,4 kuruş düşmektedir. Hane başına düşen ortalamayla geçen hane sayısı 10'dur. En

²⁶² BOA.ML.VRD.TMT.No.13984, s.2, Defterin vermiş olduğu verilere göre küçükbaş hayvan geliri 1324,5 kuruştur. 1.hanede 30 sağman koyun 170 kuruş üzerinden hesaplanmıştır.

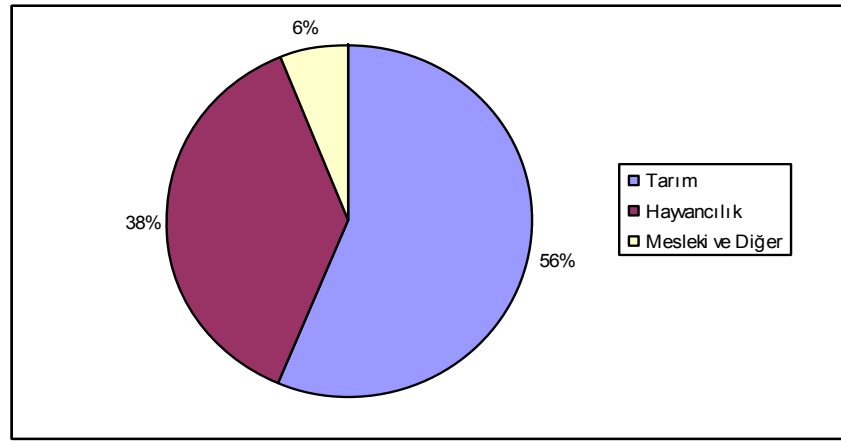
²⁶³ BOA.ML.VRD.TMT.No.13984, s.7, Defterde köyün vermiş olduğu vergi 2769 kuruş olarak geçmektedir.

fazla vergi-yi mahsusa 350, en az ise 50 kuruştur. Kazılı köyünde gelirlere göre vergi alımının tam uygulanmadığı görüşündeyiz. Buna örnek verecek olursak; 150 kuruş vergi-yi mahsusa veren hanelere baktığımızda gelirler aynı değildir. Ama alınan vergi aynı bir diğer deyişle geliri çok olan az, geliri az olan çok vergi verdiği görülmektedir.

Köyün toplam temettuat geliri 16849,5 kuruş'tur.²⁶⁴ Hane başına 936 kuruş düşmektedir. Bu hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 9'dur.

Toplam temettuat gelirleri içerisinde %56 oran ile tarım, %37,6 oran ile hayvan, %6,3 oran ile diğer gelirler (meslek gelirleri v.s.) yer almaktadır.

Grafik 2.40: Kazılı Köyünün Gelir Dağılımı

Tablo 2.40: Kazılı Köyünün Temettuat Tablosu

Vergi-yi Mahsusa	Tarım Geliri	1260	1261
2330		9450	
Aşar ve Rûsum	Hayvan Geliri	6349,5	
1233,9/ 5 (Para)	Mesleki ve Diğer Gelirler	1050	
Toplam Temettuat		16849,5	

2.41. Kediler Köyü

2.41.1. Demografik ve Sosyal Yapı

Kediler köyüne 16 hane kayıtlıdır. Bu köyde 14'ü ziraatçılık, 1'i çobancılık (10.hane) ve 1'i hizmetkârlık (16.hane) mesleğini yapmaktadır. Köyün tahmini nüfusu 80 kişidir ve tamamı gayri müslimdir. Köyde Hoçatar, Bayuk, Manek, Vartanos, Babi, Haçir, Aşyan, Akop ve Sahyut gibi isimler kullanılmıştır.

²⁶⁴ BOA.ML.VRD.TMT.No.13984, s.7, Defterde bu 15724,5 kuruş olarak geçmektedir.

2.41.2. Tarım

Kediler köyünde mesleği ziraatçı olan hane sahiplerinin mezru ve gayri mezru tarlaları vardır. Köyde mezru ve gayri mezru tarlalara 15 ve 25'er dönüm alan ayrılmıştır. Köyde toplam 270'er dönüm mezru ve gayri mezru tarla vardır. Hane başına 16,8 dönüm düşmektedir. Mezru tarlanın 1260 yılının toplam geliri 6932 kuruş'tur. Bu gelirden hane başına 433,25 kuruş düşmektedir. Köyün 1261 yılının geliri 6050 kuruştur. Hane başına 378,1 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılına göre 882 kuruş hane başına 55,1 kuruş daha az olduğu görülmektedir.

Kediler köyünde mezru tarla haricinde bağ tarımı yapılmaktadır. Köyde sadece 8.hane sahibi Bakos oğlu Sahyut bağ tarımı ile uğraşmaktadır ve 1 dönüm yer ayırmıştır. Bu alandan hane başına 0,067 dönüm düşmektedir. 1260 yılının geliri 180 kuruştur. Hane başına 11,25 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri ise 150 kuruştur. Hane başına bu orandan 9,3 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 30, hane başına ise 1,9 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bağ tarımı geliri üzerinden alınan öşür 20 kuruştur.

Köyün hububat üretimi incelendiğinde; buğday, arpa, burçak yetiştirilmektedir. Birde diğer köylerden farklı olarak Azgan ve zikrik yetiştirilmektedir. Yıllık buğday üretimi 164 kile'dir. Buğday ürünü üzerinden alınan vergi ise 600 kuruş'tur. Hane başına 10,25 kile buğday, 37,5 kuruş vergi düşmektedir. Buğdayın toplam hububat üretimi içerisinde %63 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %75,7'dir. Köyde yıllık arpa üretimi ise 86 kile'dir. Arpa ürünü üzerinden alınan vergi 172 kuruş'tur. Hane başına 5,3 kile arpa, 10,75 kuruş vergi düşmektedir. Arpa'nın toplam hububat üretimi içerisinde %33 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %21,7'dir. Yıllık burçak üretimi ise 4 kile'dir. Burçak ürünü üzerinden alınan vergi ise 8 kuruş'tur. Hane başına 0,25 kile burçak, 0,5 kuruş vergi düşmektedir. Burçağın toplam hububat üretimi içerisinde %1,5 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %1'dir. Köyde Azgan ve zikrik'in yıllık üretimi 3 kile'dir. Alınan vergi ise 6 kuruştur. Bu verileri hane başına yaydığımızda hane başına 0,18 kile, 0,37 kuruş düşmektedir. Azgan ve zikrik'in toplam hububat üretimi içerisinde ki oranları %1,1'dir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranları ise %0,7'dir.

2.41.3. Hayvancılık

Kediler köyünde toplam 214 baş hayvan bakılmaktadır. Hayvanların 115

adedi büyükbaş hayvan (20 sağman inek, 7 kısır inek, 1 sağman camuş, 24 döllu merkep, 13 döllu deve, 5 döllu kısırak, 42 koşu öküzü, 1 koşu camuşu ve 2 tosun) 99 adedi ise küçükbaş hayvan (27 sağman koyun, 60 sağman keçi, 12 kısır keçi) grubuna girmektedir. Büyükbaş hayvan olarak hane başına 7,1 aded, küçükbaş hayvan olarak ise 6,1 hayvan düşmektedir. Büyükbaş hayvanlar toplam hayvanların %53,7'sini küçükbaş hayvanlar ise %46,2'sini oluşturmaktadır.

Büyükbaş hayvan geliri toplam 1966 kuruş'tur.²⁶⁵ Buradan hane başına 122,8 kuruş düşmektedir. Büyükbaş hayvan geliri, toplam hayvancılık geliri içerisinde %86,4 oranına sahiptir. Küçükbaş hayvan geliri ise toplam 307 kuruştur.²⁶⁶ Hane başına 19,1 kuruş düşmektedir. Hayvan gelirleri arasında %13,5 paya sahiptir. Küçükbaş hayvancılıktan alınan vergi, aded-i ağnam 5,7 kuruş 56 para'dır.

2.41.4. Mesleki ve Diğer Gelirler

Kediler köyünde, keşişlikten 200, hizmetkârlıktan 100 kuruş, çobanlıktan 150 kuruş gelir elde edildiği görülmektedir. Köyde toplam ek gelir 450 kuruştur.

2.41.5. Vergi-yi Mahsusası ve Temettuat Oranları

Kediler köyü'nün toplam vergi-yi mahsûsa'sı 2510 kuruş'tur.²⁶⁷ Hane başına 156,8 kuruş düşmektedir. Hane başına düşen ortalama geçen hane sayısı 6'dır. En fazla vergi-yi mahsusası 250 kuruştur. 100 kuruş verilen en az vergi-yi mahsusasıdır. Kediler köyünde gelirlere göre vergi alımının tam uygulanmadığı görüşündeyiz. Buna örnek verecek olursak; 150 veya 100 kuruş vergi-yi mahsusası veren hanelere baktığımızda gelirler aynı değildir. Ama alınan vergi aynı bir diğer deyişle geliri çok olan az, geliri az olan çok vergi verdiği görülmektedir.

Köyün toplam temettuat geliri 9835 kuruş'tur.²⁶⁸ Hane başına 614,6 kuruş düşmektedir. Bu hane başına düşen ortalama geçen hane sayısı 7'dir.

Toplam temettuat gelirleri içerisinde %72,3 oran ile tarım, %23,1 oran ile hayvan, %4,5 oran ile diğer gelirler (meslek gelirleri v.s.) yer almaktadır.

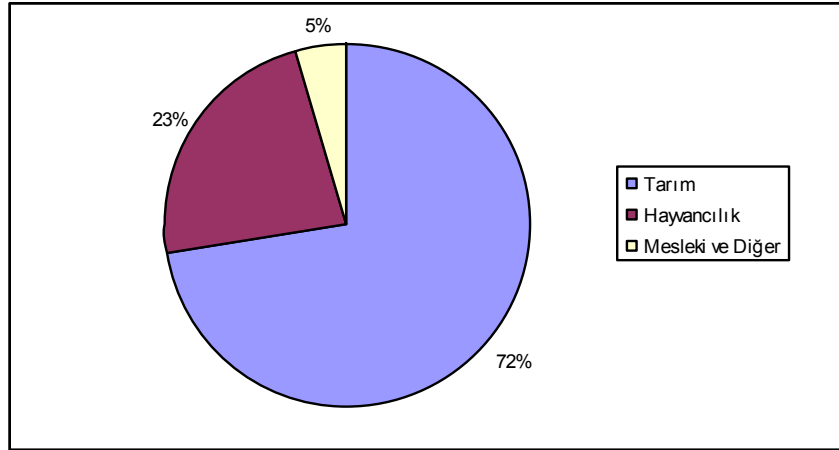
²⁶⁵ BOA.ML.VRD.TMT.No.13993, s.3, Defterin vermiş olduğu verilere göre büyükbaş hayvan geliri 1957 kuruştur. 7.hanede 1 döllu merkepten 1 kuruş gelir elde ediliyor gibi gösteriliyor. 8.hanede de sağman ineğin adedini 2 geliri ise 8 kuruş olarak göstermektedir. Döllu deve 100 kuruştan hesaplanmıştır.

²⁶⁶ BOA.ML.VRD.TMT.No.13993, s.4, 11.hanede ise koyun başına gelir (5 kuruştan) farklı hesaplanmıştır.

²⁶⁷ BOA.ML.VRD.TMT.No.13993, s.6, Defterde köyün vermiş olduğu vergi 2428 kuruş olarak geçmektedir.

²⁶⁸ BOA.ML.VRD.TMT.No.13993, s.6, Defterde bu 9849 kuruş olarak geçmektedir.

Grafik 2.41: Kediler Köyünün Gelir Dağılımı

Tablo 2.41: Kediler Köyünün Temettuat Tablosu

Vergi-yi Mahsusa	Tarım Geliri	1260	1261
2510		7112	
Aşar ve Rûsum	Hayvan Geliri	2273	
817,7/ 56 (Para)	Mesleki ve Diğer Gelirler	450	6200
Toplam Temettuat		9835	

2.42. Kerimcik Köyü

2.42.1. Demografik ve Sosyal Yapı

Kerimcik köyüne 14 hane kayıtlıdır. Bu köyde 10'nu ziraatçılık, 2'si hizmetkârlık (9. ve 11.hane) mesleğini yapmaktadır. Köyde 1 hane sahibinin mesleği belirtilmemiş 1'i de dilencilik yapmaktadır. Köyün tahmini nüfusu 70 kişidir ve tamamı müslimdir. Köyde Muhammet bundan başka Ahmet ismi daha çok kullanılmıştır. Bu isimlerin yanında Ömer, Süleyman, İsmail, Osman, Hürre ve Abdullah gibi isimler kullanılmıştır. Köyde; Kâhya, Kara, Köle, Sofi, Hacı, Hizmetkâr, İpsiz, Sivri ve Molla gibi lakaplarında kullanıldığı görülmektedir.

2.42.2. Tarım

Kerimcik köyünde mesleği ziraatçı olan hane sahiplerinin mezru ve gayri mezru tarlaları vardır. Köydeki mezru ve gayri mezru tarlalar 15 ve 25'er dönümdür. Köyde toplam 350'er dönüm mezru ve gayri mezru tarla vardır. Hane başına 25 dönüm düşmektedir. Mezru ve gayri mezru tarlanın toplam tarıma ayrılan alan içerisinde ki oranı %98'dir. Mezru tarlanın 1260 yılının toplam geliri 5139 kuruş'tur. Bu gelirden hane başına 367 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %88,9 orana sahiptir. Köyün 1261 yılının geliri 3900 kuruştur. Hane başına 278,5 kuruş

düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılına göre 1239 kuruş hane başına 88,5 kuruş daha az olduğu görülmektedir.

Kerimcik köyünde mezru tarla haricinde bağ, bahçe ve bostan tarımı yapılmaktadır. Köyde sadece bostan ve bağ tarımı ile uğraşan 1'er hane vardır. Alan olarak 1 dönüm ayırmışlardır. Hane başına 0,07 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %0,2 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 90 kuruştur. Hane başına 6,4 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %1,5 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 70 kuruştur. Hane başına bu orandan 5 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 20, hane başına ise 1,4 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bostan ve Bağ tarımı geliri üzerinden alınan öşür 10'ar kuruştur.²⁶⁹

Bahçe tarımı incelendiğinde, köyde hane sahipleri 1 dönüm bahçe tarımına alan ayırdığını görmekteyiz. Toplamda ise 5 dönüm bahçe tarımına alan ayrılmıştır. Hane başına 0,35 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %1,4 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 458 kuruştur. Hane başına 32,7 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %7,9 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 350 kuruştur. Hane başına bu orandan 25 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 108, hane başına ise 7,7 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bahçe tarımı geliri üzerinden alınan öşür yaklaşık 51 kuruştur.²⁷⁰

Köyün hububat üretimi incelendiğinde; buğday, arpa ve burçak yetiştirilmektedir. Yıllık buğday üretimi 116 kile'dir. Buğday ürünü üzerinden alınan vergi ise 435 kuruş'tur. Hane başına 8,2 kile buğday, 31 kuruş vergi düşmektedir. Buğdayın toplam hububat üretimi içerisinde %63 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %76,1'dir. Köyde yıllık arpa üretimi ise 64 kile'dir. Arpa ürünü üzerinden alınan vergi 128 kuruş'tur. Hane başına 4,5 kile arpa, 9,1 kuruş vergi düşmektedir. Arpa'nın toplam hububat üretimi içerisinde %37,4 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %22,4'tür. Yıllık burçak üretimi ise 4 kile'dir. Burçak ürünü üzerinden alınan vergi ise 8 kuruş'tur. Hane başına 0,28 kile burçak, 0,57 kuruş vergi düşmektedir. Burçağın toplam hububat üretimi içerisinde %2,1 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %1,4'tür.

²⁶⁹ BOA.ML.VRD.TMT.No.13996, s.2-3, Bağdan alınan öşür, defterin vermiş olduğu veri 35 kuruştur. 3. ve 5.haneler bağları olmadığı halde 3.hane 10 kuruş, 5.hanenin 15 kuruş bağ öşrü verdiğini görmekteyiz. Hesaplamayı bizim bulmuş olduğumuz veriye göre yapmaktayız.

²⁷⁰ BOA.ML.VRD.TMT.No.13996, s.2-3, Bahçeden alınan öşür, defterin vermiş olduğu veri 57 kuruştur. 3.hane sahibi bahçe dönümü olduğu halde öşür vermediğini, 4.hanenin yaklaşık olarak 11 kuruş vermesi gerekirken 12 kuruş verdiğini ve 5.hanenin de bahçe dönümü olmadığı halde 15 kuruş bahçe öşrü verdiğini görmekteyiz.

2.42.3. Hayvancılık

Kerimcik köyünde toplam 509 baş hayvan bakılmaktadır. Hayvanların 76 adedi büyükbaş hayvan (19 sağman inek, 9 kısır inek, 12 döllu merkep, 2 döllu deve, 10 döllu kısırak, 22 koşu öküzü ve 2 koşu camuşu), 433 adedi ise küçükbaş hayvan (303 sağman koyun, 45 kısır koyun, 60 sağman keçi, 25 kısır keçi) grubuna girmektedir. Büyükbaş hayvan olarak hane başına 5,4 aded, küçükbaş hayvan olarak ise 30,9 hayvan düşmektedir. Büyükbaş hayvanlar toplam hayvanların %14,9'unu, küçükbaş hayvanlar ise %85 oluşturmaktadır.

Büyükbaş hayvan geliri toplam 972 kuruş'tur. Buradan hane başına 69,4 kuruş düşmektedir. Büyükbaş hayvan geliri, toplam hayvancılık geliri içerisinde %33,2 oranına sahiptir. Küçükbaş hayvan geliri ise toplam 1954,5 kuruştur.²⁷¹ Hane başına 139,6 kuruş düşmektedir. Hayvan gelirleri arasında %66,7 paya sahiptir. Küçükbaş hayvancılıktan alınan vergi, aded-i ağnam 27,05 kuruş 5 para'dır. Köyde kırtıl vergisi de alınmaktadır. Bu vergi 75 kuruştur.

2.42.4. Mesleki ve Diğer Gelirler

Kerimcik köyünde, hizmetkârlıktan 500 kuruş mesleki gelir vardır.

2.42.5. Vergi-yi Mahsusası ve Temettuat Oranları

Kerimcik köyü'nün toplam vergi-yi mahsûsa'sı 1367 kuruş'tur.²⁷² Hane başına 97,6 kuruş düşmektedir. Hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 7'dir. 150 kuruş verilen en fazla vergi-yi mahsusa, 20 kuruş ise en düşük vergi-yi mahsusadır. Kerimcik köyünde gelirlere göre vergi alımının tam uygulanmadığı görüşündeyiz. Buna örnek verecek olursak; 150 kuruş vergi-yi mahsusa veren hanelere baktığımızda gelirler aynı değildir. Ama alınan vergi aynı bir diğer deyişle geliri çok olan az, geliri az olan çok vergi verdiği görülmektedir.

Köyün toplam temettuat geliri 9203 kuruş'tur.²⁷³ Hane başına 657,3 kuruş düşmektedir. Bu hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 6'dır.

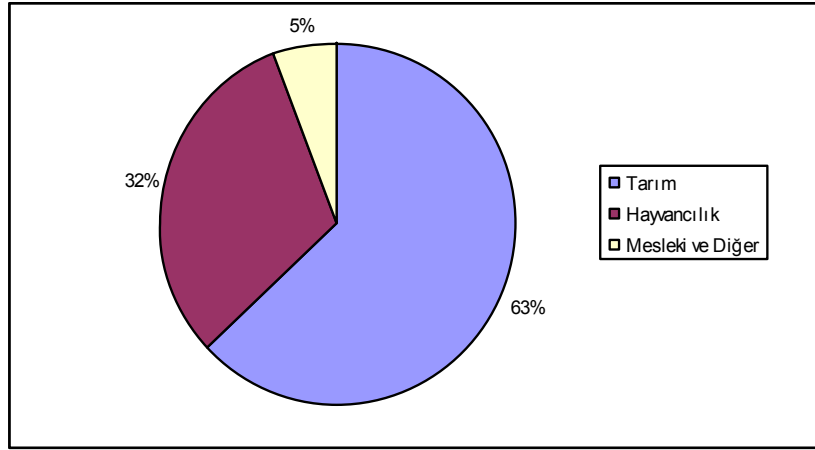
Toplam temettuat gelirleri içerisinde %62,7 oran ile tarım, %31,7 oran ile hayvan, %5,5 oran ile diğer gelirler (meslek gelirleri v.s.) yer almaktadır.

²⁷¹ BOA.ML.VRD.TMT.No.13996, s.2, Defterin vermiş olduğu verilere göre küçükbaş hayvan geliri 1925,5 kuruştur. 1.hanede 5 sağman koyun 12,5, 3 kısır keçi 2 kuruş üzerinden hesaplanmıştır.

²⁷² BOA.ML.VRD.TMT.No.13996, s.6, Defterde köyün vermiş olduğu vergi 1372 kuruş olarak geçmektedir.

²⁷³ BOA.ML.VRD.TMT.No.13996, s.6, Defterde bu 9291 kuruş olarak geçmektedir.

Grafik 2.42: Kerimcik Köyünün Gelir Dağılımı

Tablo 2.42: Kerimcik Köyünün Temettuat Tablosu

Vergi-yi Mahsusa	Tarım Geliri	1260	1261
1367		5777	
Aşar ve Rûsum	Hayvan Geliri	2926,5	
744,05/ 5 (Para)	Mesleki ve Diğer Gelirler	500	4390
Toplam Temettuat		9203,5	

2.43. Kırık Ali Fakih Köyü

2.43.1. Demografik ve Sosyal Yapısı

Kırık Ali Fakih köyünde 4 hane kayıtlıdır. Hane sahiplerinin hepsi ziraatçılık ile uğraşmaktadır. Köyün tahmini nüfusu 20 kişidir ve tamamı müslimdir. Köyde Mustafa, Muhammet ve Bekir kullanılan isimlerdir. Bu isimlerin yanında Deli, Küçük ve Sakallı kullanılan lakaplardır.

2.43.2. Tarım

Köydeki mezru ve gayri mezru tarlalar 15 ve 25'er dönümdür. Köyde toplam 70'er dönüm mezru ve gayri mezru tarla bulunmaktadır. Hane başına buradan 17,5 dönüm düşmektedir. 1260 yılının geliri 1710 kuruştur. Hane başına 440 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri ise 1000 kuruştur. Hane başına 250 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 710 kuruş, hane başına ise 190 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Köyde mezru ve gayri mezru tarladan başka tarıma ayrılan alan yoktur.

Köyün hububat üretimi incelendiğinde, buğday ve arpa yetiştirilmektedir. Yıllık buğday üretimi 40 kile'dir. Buğday ürünü üzerinden alınan vergi ise 150 kuruş'tur. Hane başına 10 kile buğday, 37,5 kuruş vergi düşmektedir. Buğdayın

toplam hububat üretimi içerisinde %66,6 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %78,9'dur. Köyde yıllık arpa üretimi ise 20 kile'dir. Arpa ürünü üzerinden alınan vergi 40 kuruş'tur. Hane başına 5 kile arpa, 10 kuruş vergi düşmektedir. Arpa'nın toplam hububat üretimi içerisinde %33,3 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %21'dir.

2.43.3. Hayvancılık

Kırık Ali Fakih köyünde toplam 60 baş hayvan bakılmaktadır. Hayvanların 26 adedi büyükbaş hayvan (6 sağman inek, 3 kısır inek, 4 döllü merkep, 1 yalsız merkep, 2 döllü kısırak ve 10 koşu öküzü) 16 adedi ise küçükbaş hayvan (4 sağman koyun, 12 sağman keçi²⁷⁴) grubuna girmektedir. Büyükbaş hayvan olarak hane başına 6,5 aded, küçükbaş hayvan olarak ise 8,5 hayvan düşmektedir. Büyükbaş hayvanlar toplam hayvanların %61,9'unu, küçükbaş hayvanlar ise %38,1'ini oluşturmaktadır.

Büyükbaş hayvan geliri toplam 163 kuruş'tur.²⁷⁵ Buradan hane başına 40,75 kuruş düşmektedir. Büyükbaş hayvan geliri, toplam hayvancılık geliri içerisinde %75,8 oranına sahiptir. Küçükbaş hayvan geliri ise toplam 52 kuruştur. Hane başına 13 kuruş düşmektedir. Hayvan gelirleri arasında %24,1 paya sahiptir. Küçükbaş hayvancılıktan alınan vergi, aded-i ağnam 0,5 kuruş 22,5 para'dır.

2.43.4. Mesleki ve Diğer Gelirler

Köyün hizmetkârlıktan 100 kuruş mesleki geliri vardır.

2.43.5. Vergi-yi Mahsusası ve Temettuat Oranları

Kırık Ali Fakih köyü'nün toplam vergi-yi mahsûsa'sı 325 kuruş'tur.²⁷⁶ Hane başına 81,25 kuruş düşmektedir. Hane başına düşen ortalama geçen hane sayısı 1'dir. 150 kuruş verilen en fazla vergi-yi mahsusası, en az ise 50 kuruştur. Köyde gelirlere göre vergi alımının tam uygulanmadığı görüşündeyiz. Elde ki verilerden hareket ile geliri az olandan çok, geliri çok olandan az vergi alındığı görülmektedir.

Köyün toplam temettuat geliri 2025 kuruş'tur.²⁷⁷ Hane başına 506,25 kuruş düşmektedir. Bu hane başına düşen ortalama geçen hane sayısı 1'dir.

²⁷⁴ BOA.ML.VRD.TMT.No.15055, s.3, Defterin vermiş olduğu verilere göre sağman keçi sayısı 16'dır. 4.hanede 7 sağman keçiden 7,5 kuruş gelir elde edildiği kaydedilmiştir.

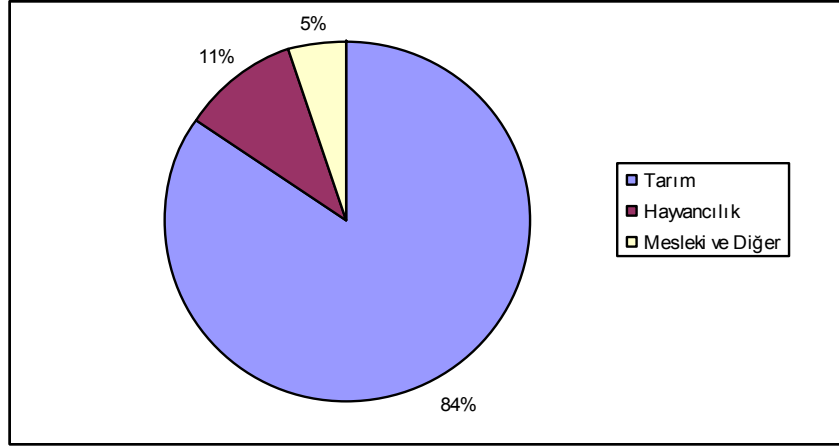
²⁷⁵ BOA.ML.VRD.TMT.No.15055, s.2-3, Defterin vermiş olduğu verilere göre büyükbaş hayvan geliri 161 kuruştur. 1.hanede 1 sağman inekten 10 kuruş gelir elde edildiği kaydedilmiştir; 3.hanenin döllü kısırak gelirine müşterek notu düşülmüştür.

²⁷⁶ BOA.ML.VRD.TMT.No.15055, s.3, Defterde köyün vermiş olduğu vergi 446 kuruş olarak geçmektedir.

²⁷⁷ BOA.ML.VRD.TMT.No.15055, s.3, Defterde bu 2027 kuruştur.

Toplam temettuat gelirleri içerisinde %84,4 oran ile tarım, %10,6 oran ile hayvan, %4,9 oran ile diğer gelirler (meslek gelirleri v.s.) yer almaktadır.

Grafik 2.43: Kırık Ali Fakih Köyünün Gelir Dağılımı

Tablo 2.43: Kırık Ali Fakih Köyünün Temettuat Tablosu

Vergi-yi Mahsusa	Tarım Geliri	1260	1261
325		1710	
Aşar ve Rûsum	Hayvan Geliri	215	
190,5/ 22,5 (Para)	Mesleki ve Diğer Gelirler	100	1000
Toplam Temettuat		2025	

2.44. Köse Yusufu Köyü

2.44.1. Demografik ve Sosyal Yapı

Köse Yusufu köyüne 39 hane kayıtlıdır.²⁷⁸ Bu köyde 23'ü ziraatçılık, 7'si hizmetkârlık (7, 13, 20, 28, 32, 34. ve 38.hane), 1'i çobancılık (22.hane), 1'i ders-i âm (1.hane), 1'i imam (2.hane), 1'i hatip (3.hane), 1'i talebe (9.hane), 1'i Osmanlı maruzu (21.hane) mesleğini icra etmektedir. 2'si de sail (12. ve 39.hane) olarak kaydedilmiştir. Köyde 6.hane sahibinin mesleği belirtilmemiştir. Köyün tahmini nüfusu 195 kişidir ve tamamı müslimdir. Köyde en çok Hasan, Osman, Ömer ve Ahmet isimleri kullanılmıştır. Bu isimler 4'er defa kullanılmıştır. Bu isimlerden başka İbrahim, Abdullah, Mustafa ve Muhammet isimleri en çok kullanılan isimler arasında yerini almaktadır ve bu isimlerde 3'er defa kullanıldığını görmekteyiz. Bu isimlerden başka Hüseyin, Mehmet, Şerif ve Veli gibi isimlerin de kullanıldığını görmekteyiz. Köyde; Molla, Kahveci, Hacı, Demirci, Arapkirli, Gazi, Bercili, Kel, Köle, Araplı, Yörük, Kara, Topal ve Hafız gibi lakaplarında kullanıldığı

²⁷⁸ BOA.ML.VRD.TMT.No.14011, s.4., Defterde 10.haneden sonra 11.hane yerine 12.hane yazarak devam etmiştir. Yine 29.hane yazdıktan sonra 30 yerine tekrar 29.hane yazarak devam etmiştir.

görülmektedir.

2.44.2. Tarım

Köse Yusufllu köyünde mesleği ziraatçı olan hane sahiplerinin mezru ve gayri mezru tarlaları vardır. Köyde mezru ve gayri mezru tarlalara 15, 20 ve 25'er dönüm alanlar ayrıldığını görmekteyiz. Köyde toplam 415'er dönüm mezru ve gayri mezru tarla vardır. Hane başına 10,6 dönüm düşmektedir. Mezru ve gayri mezru tarlanın toplam tarıma ayrılan alan içerisinde ki oranı %48,9'dur. Mezru tarlanın 1260 yılının toplam geliri 13653 kuruş'tur. Bu gelirden hane başına 350 kuruş düşmektedir. 1260 yılı gelirleri arasında %83,7 orana sahiptir. Köyün 1261 yılının geliri 10250 kuruştur. Hane başına 262,8 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 3403 kuruş hane başına 87,2 kuruş daha az olduğu görülmektedir.

Köyde mezru tarla haricinde bağ tarımı yapılmaktadır. Köyde bağlar 1 ve 2'er dönümdür. Toplam bağ tarımına ayrılan alan 18 dönümdür. Hane başına 0,46 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %2,1 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 2655 kuruştur. Hane başına 68 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %16,2 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 1820 kuruştur. Hane başına bu orandan 46,6 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 835, hane başına ise 21,4 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bağ tarımı geliri üzerinden alınan öşür 295 kuruştur.

Köyün hububat üretimi incelendiğinde; buğday, arpa, burçak ve diğer köylerden farklı olarak nohut yetiştirilmektedir. Yıllık buğday üretimi 308 kile'dir. Buğday ürünü üzerinden alınan vergi ise 1155 kuruş'tur. Hane başına 7,8 kile buğday, 29,6 kuruş vergi düşmektedir. Buğdayın toplam hububat üretimi içerisinde %62,7 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %75,9'dur. Köyde yıllık arpa üretimi ise 174 kile'dir. Arpa ürünü üzerinden alınan vergi 348 kuruş'tur. Hane başına 4,4 kile arpa, 8,9 kuruş vergi düşmektedir. Arpa'nın toplam hububat üretimi içerisinde %35,4 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %22,8'dir. Yıllık burçak üretimi ise 4 kile'dir. Burçak ürünü üzerinden alınan vergi ise 8 kuruş'tur. Hane başına 0,10 kile burçak, 0,20 kuruş vergi düşmektedir. Burçağın toplam hububat üretimi içerisinde %0,8 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %0,5'tir. Bir diğer hububat ürünü nohuttur. Yıllık nohut üretimi ise 5 kile'dir. Nohut ürünü üzerinden alınan vergi ise 10 kuruş'tur. Hane başına 0,12 kile burçak, 0,25 kuruş vergi düşmektedir. Nohut'un

toplam hububat üretimi içerisinde %1 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %0,6'tır.

2.44.3. Hayvancılık

Köse Yusufllu köyünde toplam 235 baş hayvan bakılmaktadır. Hayvanların 135 adedi büyükbaş hayvan (32 sağman inek, 2 kısır inek, 6 sağman camuş, 24 döllu merkep, 3 döllu deve, 1 döllu kısırak, 60 koşu öküzü, 6 koşu camuşu, 1 at), 100 adedi ise küçükbaş hayvan (42 sağman koyun, 14 kısır koyun, 34 sağman keçi, 5 kısır keçi ve 5 kuzu) grubuna girmektedir. Büyükbaş hayvan olarak hane başına 3,4 aded, küçükbaş hayvan olarak ise 2,5 hayvan düşmektedir. Büyükbaş hayvanlar toplam hayvanların %57,4'ünü küçükbaş hayvanlar ise %42,5'ini oluşturmaktadır.

Büyükbaş hayvan geliri toplam 1042 kuruş'tur. Buradan hane başına 26,7 kuruş düşmektedir. Büyükbaş hayvan geliri, toplam hayvancılık geliri içerisinde %74,5 oranına sahiptir. Küçükbaş hayvan geliri ise toplam 356 kuruştur. Hane başına 9,1 kuruş düşmektedir. Hayvan gelirleri arasında %25,4 paya sahiptir. Küçükbaş hayvancılıktan alınan vergi, aded-i ağnam 3,5 kuruş 25 para'dır.

2.44.4. Mesleki ve Diğer Gelirler

Köse Yusufllu köyünün hizmetkârlıktan 1089 kuruş, çobancılıktan 100, imamlıktan 200, hatiplikten 150, diğer gelir olarak 1200 kuruş geliri vardır. Bu mesleki gelirlerden başka 350 kuruş değirmen geliri vardır ve bu gelirden verilen öşür ise 3 kuruştur. Köyde toplam ek gelir 3089 kuruştur.

2.44.5. Vergi-yi Mahsusası ve Temettuat Oranları

Köse Yusufllu köyü'nün toplam vergi-yi mahsûsa'sı 4010 kuruş'tur.²⁷⁹ Hane başına 102,8 kuruş düşmektedir. Hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 17'dir. En fazla vergi-yi mahsusası 250 kuruşken köyde 50 kuruş verilen en düşük vergi-yi mahsûsasıdır. Köse Yusufllu köyünde gelirlere göre vergi alımının tam uygulanmadığı görüşündeyiz. Buna örnek verecek olursak; 150 kuruş vergi-yi mahsusası veren hanelere baktığımızda gelirler aynı değildir. Ama alınan vergi aynı bir diğer deyişle geliri çok olan az, geliri az olan çok vergi verdiği görülmektedir.

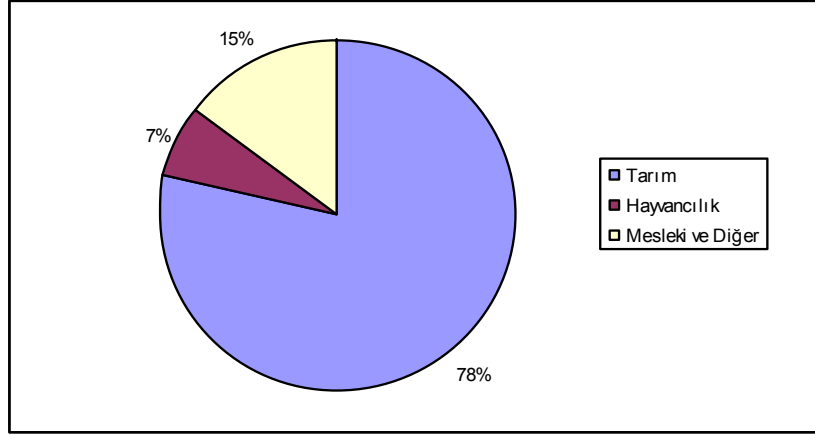
Köyün toplam temettuat geliri 20795 kuruş'tur.²⁸⁰ Hane başına 533,2 kuruş düşmektedir. Bu hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 19'dur.

²⁷⁹ BOA.ML.VRD.TMT.No.14011, s.6, Defterde köyün vermiş olduğu vergi 4226 kuruş olarak geçmektedir.

²⁸⁰ BOA.ML.VRD.TMT.No.14011, s.6, Defterde bu 20161 kuruş olarak geçmektedir.

Toplam temettuat gelirleri içerisinde %78,4 oran ile tarım, %6,7 oran ile hayvan, %14,8 oran ile diğer gelirler (meslek gelirleri v.s.) yer almaktadır.

Grafik 2.44: Köse Yusufu Köyünün Gelir Dağılımı

Tablo 2.44: Köse Yusufu Köyünün Temettuat Tablosu

Vergi-yi Mahsusa	Tarım Geliri	1260	1261
4010		16308	
Aşar ve Rûsum	Hayvan Geliri	1398	
1822,5/ 25 (Para)	Mesleki ve Diğer Gelirler	3089	12070
Toplam Temettuat		20795	

2.45. Kuşçu Köyü

2.45.1. Demografik ve Sosyal Yapı

Kuşçu köyüne 24 hane kayıtlıdır. Bu köyde 21'i ziraatçılık, 2'si hizmetkârlık (4. ve 11.hane) mesleğini yapmaktadır. Köyde 1 hane sahibinin (20.hane) mesleği belirtilmemiştir. Köyün tahmini nüfusu 120 kişidir ve tamamı müslimdir. Köyde en çok Muhammet bundan başka Ahmet ve Mustafa, İbrahim ismi daha çok kullanılmıştır. Bu isimlerin yanında Ömer, İshak, Ali, Yakup, İsmail, Osman, Memiş ve Abdulkerim gibi isimler kullanılmıştır. Köyde Yükçü, Sarı, Bostancı, Kara, Keleş, Keş-an, Ayık, Çalı, Kel, Kara, Küçük, Kuşçu, Kırbaş, Hacı ve Efendi gibi lakaplarında kullanıldığı görülmektedir.

2.45.2. Tarım

Kuşçu köyünde mesleği ziraatçı olan hane sahiplerinin mezru ve gayri mezru tarlaları vardır. Köyde mezru ve gayri mezru tarlalar 15, 25 ve 35'er dönümdür. Köyde toplam 355'er dönüm mezru ve gayri mezru tarla vardır. Hane başına 14,7 dönüm düşmektedir. Mezru ve gayri mezru tarlanın toplam tarıma ayrılan alan

içerisinde ki oranı %48,9'dur. Mezru tarlanın 1260 yılının toplam geliri 9900 kuruş'tur. Bu gelirden hane başına 412,5 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %80,3 orana sahiptir. Köyün 1261 yılının geliri 6300 kuruştur. Hane başına 262,5 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 3600 kuruş hane başına 150 kuruş daha az olduğu görülmektedir.

Kuşçu köyünde mezru tarla haricinde bağ ve bahçe tarımı yapılmaktadır. Köyde toplam bağa ayrılan alan 13 dönümdür. Hane başına 0,5 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %01,7 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 2061 kuruştur. Hane başına 85,8 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %16,7 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 1310 kuruştur. Hane başına bu orandan 54,5 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 751, hane başına ise 31,3 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bağ tarımı geliri üzerinden alınan öşür 229 kuruştur.

Bahçe tarımı incelendiğinde, köyde 2 hane sahibi bahçe tarımını yapmaktadır. Hane sahipleri 1 dönüm bahçe tarımına alan ayırdığını görmekteyiz ve bu toplamda 2 dönümdür. Hane başına 0,08 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %0,2 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 360 kuruştur. Hane başına 15 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %2,9 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 220 kuruştur. Hane başına bu orandan 9,6 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 140, hane başına ise 5,4 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bahçe tarımı geliri üzerinden alınan öşür 40 kuruştur.²⁸¹

Köyün hububat üretimi incelendiğinde; buğday, arpa, burçak ve mercimek yetiştirilmektedir. Yıllık buğday üretimi 196 kile'dir. Buğday ürünü üzerinden alınan vergi ise 735 kuruş'tur. Hane başına 8,1 kile buğday, 30,6 kuruş vergi düşmektedir. Buğdayın toplam hububat üretimi içerisinde %49,3 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %64,6'dır. Köyde yıllık arpa üretimi ise 178 kile'dir. Arpa ürünü üzerinden alınan vergi 356 kuruş'tur. Hane başına 7,4 kile arpa, 14,8 kuruş vergi düşmektedir. Arpa'nın toplam hububat üretimi içerisinde %44,8 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %31,3'tür. Yıllık burçak üretimi ise 20 kile'dir. Burçak ürünü üzerinden alınan vergi ise 40 kuruş'tur. Hane başına 0,83 kile burçak, 1,6 kuruş vergi düşmektedir. Burçağın toplam hububat

²⁸¹ BOA.ML.VRD.TMT.No.13990, s.2, Bahçeden alınan öşür, defterin vermiş olduğu veri 45 kuruştur. 3.hane sahibi bahçe dönümden 90 kuruş geliri var. Bu gelirden vermesi gereken öşür 10 kuruş iken 15 kuruş öşür verdiğini görmekteyiz.

üretimi içerisinde %5 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %3,5'dir. Son olarak köyde yetiştirilen hububat ürünü mercimektir. Köyde yıllık üretimi 3 kile'dir. Mercimekten alınan vergi ise 6 kuruş'tur. Hane başına 0,12 kile mercimek, 0,25 kuruş vergi düşmektedir. Mercimeğin toplam hububat üretimi içerisinde %0,7 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %0,5'dir.

2.45.3. Hayvancılık

Kuşçu köyünde toplam 212 baş hayvan bakılmaktadır. Hayvanların 112 adedi büyükbaş hayvan (27 sağman inek, 4 kısır inek, 3 sağman camuş, 22 döllu merkep, 6 döllu kısırak, 42 koşu öküzü ve 8 koşu camuşu), 100 adedi ise küçükbaş hayvan (15 sağman koyun, 5 kısır koyun, 58 sağman keçi, 22 kısır keçi) grubuna girmektedir. Büyükbaş hayvan olarak hane başına 4,6 aded, küçükbaş hayvan olarak ise 4,1 hayvan düşmektedir. Büyükbaş hayvanlar toplam hayvanların %52,8'ini küçükbaş hayvanlar ise %47,1'ini oluşturmaktadır.

Büyükbaş hayvan geliri toplam 784 kuruş'tur. Buradan hane başına 32,6 kuruş düşmektedir. Büyükbaş hayvan geliri, toplam hayvancılık geliri içerisinde %74,9 oranına sahiptir. Küçükbaş hayvan geliri ise toplam 262 kuruştur. Hane başına 10,9 kuruş düşmektedir. Hayvan gelirleri arasında %25 paya sahiptir. Küçükbaş hayvancılıktan alınan vergi, aded-i ağnam 5,4 kuruş 17,5 para'dır.

Büyük ve küçükbaş hayvancılıktan başka köyde 10.hane sahibi Keleş oğlu Sofi tarafından arıcılıkta yapılmaktadır. 20 aded kovandan 360 kuruş gelir elde etmektedir. Bu kovan adedini ve geliri tüm köye yaydığımızda hane başına 0,8 aded kovan, 15 kuruş gelir düşmektedir. Hane sahibinin vermiş olduğu öşür ise 40 kuruştur. Büyük ve küçükbaş hayvancılığın yanında arıcılık geliri %25,6 paya sahiptir. (Büyükbaş %55,7, Küçükbaş %18,6)

2.45.4. Mesleki ve Diğer Gelirler

Kuşçu köyünde, tarım ve hayvancılıktan başka hizmetkârlıktan 1350 kuruş mesleki gelir vardır.

2.45.5. Vergi-yi Mahsusası ve Temettuat Oranları

Kuşçu köyü'nün toplam vergi-yi mahsûsa'sı 1965 kuruş'tur.²⁸² Hane başına 81,8 kuruş düşmektedir. Hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 9'dur. 200

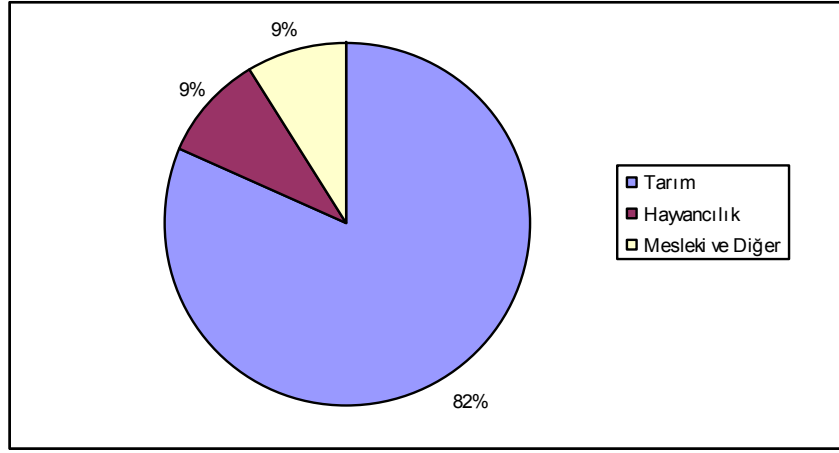
²⁸² BOA.ML.VRD.TMT.No.13990, s.7, Defterde köyün vermiş olduğu vergi 2555 kuruş olarak geçmektedir.

kuruş en fazla, 20 kuruş ise en düşük vergi-yi mahsusadır. Kuşçu köyünde gelirlere göre vergi alımının tam uygulanmadığı görüşündeyiz. Buna örnek verecek olursak; 50 kuruş vergi-yi mahsusa veren hanelere baktığımızda gelirler aynı değildir. Ama alınan vergi aynı bir diğer deyişle geliri çok olan az, geliri az olan çok vergi verdiği görülmektedir.

Köyün toplam temettuat geliri 15077 kuruş'tur.²⁸³ Hane başına 628,2 kuruş düşmektedir. Bu hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 8'dir.

Toplam temettuat gelirleri içerisinde %81,7 oran ile tarım, %9,3 oran ile hayvan, %8,9 oran ile diğer gelirler (meslek gelirleri v.s.) yer almaktadır.

Grafik 2.45: Kuşçu Köyünün Gelir Dağılımı

Tablo 2.45: Kuşçu Köyünün Temettuat Tablosu

Vergi-yi Mahsusa	Tarım Geliri	1260	1261
1965		12321	
Aşar ve Rûsum	Hayvan Geliri	1406	
1451,4/ 17,5 (Para)	Mesleki ve Diğer Gelirler	1350	7830
Toplam Temettuat		15077	

2.46. Kuyumcu Köyü

2.46.1. Demografik ve Sosyal Yapı

Kuyumcu köyüne 37 hane kayıtlıdır. Köyde 30'u ziraatçılık, 3'ü hizmetkârlık (8, 20. ve 26.haneler), 1'i çobancılık (21.hane), 1'i muhtar (37.hane) mesleğini icra etmektedir. Köyde 2 hane (16. ve 30.hane) sahipleri de dilencilik yapmaktadır. Köyün tahmini nüfusu 185 kişidir ve tamamı müslimdir. Köyde Hasan, Ali Muhammet ve Hüseyin isimleri en çok kullanılan isimlerdir. Bu isimlerin yanında

²⁸³ BOA.ML.VRD.TMT.No.13990, s.7, Defterde bu 15052 kuruştur.

Latif, Halil, Musa, Süleyman, Memiş, Battal, İbrahim ve Yusuf kullanılan isimler arasındadır. Kethüda, Kara, Balı, Deli, Topal, Yetim, Paşalı, Çoban, Kâhya, Ekinci, İmam ve Berber gibi lakaplarında kullanıldığı görülmektedir.

2.46.2. Tarım

Kuyumcu köyünde mezru ve gayri mezru tarlaya 15, 20 ve 25'er dönüm alanlar ayrıldığı görülmektedir. Köyde toplam 530 dönüm mezru tarla vardır. Hane başına 14,3 dönüm düşmektedir. Mezru tarlanın toplam tarıma ayrılan alan içerisinde ki oranı %50,8'dir. Mezru tarlanın 1260 yılının toplam geliri 14599 kuruş'tur. Bu gelirden hane başına 394,5 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %86,8 orana sahiptir. 1261 yılının geliri 11520 kuruş'tur. Hane başına bu gelirden 311,3 kuruş düşmektedir. 1260 yılının geliri, 1261 yılının gelirine göre 3079 kuruş, hane başına da 83,2 kuruş daha fazla olduğu görülmektedir. Kuyumcu köyü 490 dönüm gayri mezru tarlaya sahiptir. Hane başına 13,2 dönüm düşmektedir. Toplam tarıma ayrılan toprak içerisindeki payı %47'dir.

Kuyumcu köyünde mezru ve gayri mezru tarla haricinde bağ ve bahçe tarımı yapılmaktadır. Köyde 1 ve 2'şer dönüm alan bağ tarımına ayrılmıştır. Köyde toplam bağ tarımına ayrılan alan 16 dönümdür. Hane başına 0,43 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %1,5 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 1575 kuruştur. Hane başına 42,5 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %9,3 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 1200 kuruştur. Hane başına bu orandan 32,4 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 375, hane başına ise 10,1 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bağ tarımı geliri üzerinden alınan öşür 175²⁸⁴ kuruştur.

Bahçe tarımı incelendiğinde, köyde bahçe tarımına 1 dönüm alan ayrılmıştır. Toplam bahçe tarımına ayrılan alan 6 dönümdür. Hane başına 0,16 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %0,5 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 630 kuruştur. Hane başına 17 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %3,7 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 470 kuruştur. Hane başına bu orandan 12,7 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 160, hane başına ise 4,3 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bahçe tarımı geliri üzerinden alınan öşür 70

²⁸⁴ BOA.ML.VRD.TMT.No.14003, s.2-5-6, Defterin vermiş olduğu verilere göre alınan öşür 215 kuruştur. Defterde 2,13. ve 17.hane sahiplerinin bağ dönümü olmadığı halde 2.hane 20, 13. ve 17.hanenin 10'ar kuruş verdiği görülmektedir.

kuruştur.²⁸⁵

Köyün hububat üretimi incelendiğinde; buğday, arpa ve burçak yetiştirilmektedir. Yıllık buğday üretimi 348 kile'dir. Buğday ürünü üzerinden alınan vergi ise 1305 kuruş'tur. Hane başına 9,4 kile buğday, 35,2 kuruş vergi düşmektedir. Buğdayın toplam hububat üretimi içerisinde %65,9 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %78,3'tür. Köyde yıllık arpa üretimi ise 174 kile'dir. Arpa ürünü üzerinden alınan vergi 348 kuruş'tur. Hane başına 4,8 kile arpa, 9,4 kuruş vergi düşmektedir. Arpa'nın toplam hububat üretimi içerisinde %32,9 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %20,9'dur. Yıllık burçak üretimi ise 6 kile'dir. Burçak ürünü üzerinden alınan vergi ise 12 kuruş'tur. Hane başına 0,16 kile burçak, yaklaşık 0,32 kuruş vergi düşmektedir. Burçağın toplam hububat üretimi içerisinde %1,1 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %0,7'dir.

2.46.3. Hayvancılık

Kuyumcu köyünde toplam 400 baş hayvan bakılmaktadır. Hayvanların 174 adedi büyükbaş hayvan (34 sağman inek, 3 kısır inek, 5 sağman camuş, 41 dömlü merkep, 11 dömlü deve, 9 dömlü kısırak, 66 koşu öküzü, 4 koşu camuşu ve 1 tosun), 226 adedi ise küçükbaş hayvan (97 sağman koyun, 42 kısır koyun, 60 sağman keçi, 27 kısır keçi) grubuna girmektedir. Büyükbaş hayvan olarak hane başına 4,7 aded, küçükbaş hayvan olarak ise 6,1 hayvan düşmektedir. Büyükbaş hayvanlar toplam hayvanların %43,5'ini küçükbaş hayvanlar ise %56,4'ünü oluşturmaktadır.

Büyükbaş hayvan geliri 3412 kuruş'tur.²⁸⁶ Buradan hane başına 92,2 kuruş düşmektedir. Büyükbaş hayvan geliri, toplam hayvancılık geliri içerisinde %78,3 oranına sahiptir. Küçükbaş hayvan geliri 815,5 kuruştur.²⁸⁷ Hane başına bu gelirden 22 kuruş düşmektedir. Küçükbaş hayvan geliri toplam hayvan gelirleri arasında %18,7 paya sahiptir. Küçükbaş hayvancılıktan alınan vergi, aded-i ağnam 15, kırtıl da 15 kuruştur.

Kuyumcu köyünde sadece 2 hane arıcılık yapmaktadır. 1.hane sahibi 2 aded

²⁸⁵ BOA.ML.VRD.TMT.No.14003, s.2-5-6, Deferin vermiş olduğu veri 30 kuruştur. 2,13. ve 17.hanelerin tarım kısmında bahçe dönüm yazarken öşür kısmında bağ öşrü olarak geçmektedir. Bedel-i öşrü bahçe yerine bağ olarak kaydedilmiştir.

²⁸⁶ BOA.ML.VRD.TMT.No.14003, s.7, Deferin vermiş olduğu verilere göre büyükbaş hayvan geliri 3402 kuruştur. 12.hanede 2 sağman inekten 6 kuruş gelir elde edildiği kaydedilmiştir. Bunun 16 yerine sadece 6 kuruş yazıldığı kanaatindeyiz.

²⁸⁷ BOA.ML.VRD.TMT.No.14003, s.9, Deferin vermiş olduğu verilere göre küçükbaş hayvan geliri 815 kuruştur. 29.hane 5 kısır koyundan 12 kuruş elde edildiği kaydedilmiştir.

kovandan 36, 29.hane sahibi 5 aded kovandan 90 kuruş gelir elde etmektedir. Köyde toplam 7 aded kovan ve bu kovanlardan 126 kuruş gelir elde edilmektedir. Bu kovan adedini ve geliri tüm köye yaydığımızda hane başına 0,18 aded kovan, 3,4 kuruş gelir düşmektedir. 1.hane sahibi 4, 29.hane sahibi ise 10 kuruş kovan öşrü vermektedirler. Büyük ve küçükbaş hayvancılığın yanında arıcılık geliri %2,8 paya sahiptir.

2.46.4. Mesleki ve Diğer Gelirler

Kuyumcu köyünün tarım ve hayvancılıktan hariç mesleki geliri hizmetkârlıktan 630 kuruştur.

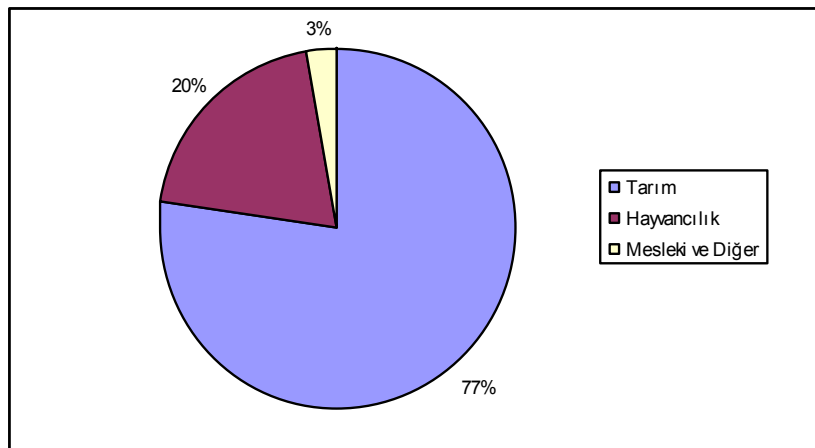
2.46.5. Vergi-yi Mahsusası ve Temettuat Oranları

Kuyumcu köyü'nün toplam vergi-yi mahsûsa'sı 4500 kuruş'tur.²⁸⁸ Hane başına 121,6 kuruş düşmektedir. Hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 17'dir. En fazla 300 kuruş, en az 50 kuruş vergi-yi mahsusa verilmektedir. Kuyumcu köyünde gelirlere göre vergi alımının tam uygulanmadığı görüşündeyiz. Buna örnek verecek olursak; 130 kuruş vergi-yi mahsusa veren hane sahiplerinin gelirleri aynı değildir. Geliri çok olan az, geliri az olan çok vergi verdiği görülmektedir.

Köyün toplam temettuat geliri 21787,5 kuruş'tur.²⁸⁹ Hane başına 588,8 kuruş düşmektedir. Bu hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 13'tür.

Toplam temettuat gelirleri içerisinde %77,1 oran ile tarım, %19,9 oran ile hayvan, %2,8 oran ile diğer gelirler (meslek gelirleri v.s.) yer almaktadır.

Grafik 2.46: Kuyumcu Köyünün Gelir Dağılımı

²⁸⁸ BOA.ML.VRD.TMT.No.14003, s.11, Defterde köyün vermiş olduğu vergi 4329 kuruş olarak geçmektedir.

²⁸⁹ BOA.ML.VRD.TMT.No.14003, s.11, Defterde bu 21902 kuruş geçmektedir.

Tablo 2.46: Kuyumcu Köyünün Temettuat Tablosu

Vergi-yi Mahsusa	Tarım Geliri	1260	1261
4500		16804	
Aşar ve Rûsum	Hayvan Geliri	4353,5	
1954	Mesleki ve Diğer Gelirler	630	13190
Toplam Temettuat		21787,5	

2.47. Küçüklüoğlu Köyü

2.47.1. Demografik ve Sosyal Yapı

Küçüklüoğlu köyüne 5 hane kayıtlıdır. Bu köyde 4'ü ziraatçılık, 1'i çobancılık (3.hane) mesleğini yapmaktadır. Köyün tahmini nüfusu 25 kişidir ve tamamı müslimdir. Köyde Mahmut, Muhammet, Osman, Yusuf ve Ali isimleri kullanılmıştır. Köyde, Küçüklüoğlu ve Deli gibi lakaplarında kullanıldığı görülmektedir.

2.47.2. Tarım

Küçüklüoğlu köyünde mesleği ziraatçı olan hane sahiplerinin mezru ve gayri mezru tarlaları vardır. Köyde tarlalar 15, 25 ve 30'er dönümdür. Köyde toplam 85'er dönüm mezru ve gayri mezru tarla vardır. Hane başına 17 dönüm düşmektedir. Mezru ve gayri mezru tarlanın toplam tarıma ayrılan alan içerisinde ki oranı %49,4'tür. Mezru tarlanın 1260 yılının toplam geliri 2412 kuruş'tur. Bu gelirden hane başına 482,4 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %93 orana sahiptir. Köyün 1261 yılının geliri 1790 kuruştur. Hane başına 358 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 622 kuruş hane başına 124,4 kuruş daha az olduğu görülmektedir.

Küçüklüoğlu köyünde mezru tarla haricinde bahçe tarımı yapılmaktadır. Köyde sadece 2 hane sahibi bahçe tarımı ile uğraşmaktadır. Bahçe tarımına 1'er dönüm alan ayrılmıştır. Yani toplam da 2 dönüm ayrılmıştır. Hane başına 0,4 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %1,1 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 180 kuruştur. Hane başına 36 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %6,9 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 140 kuruştur. Hane başına bu orandan 2,8 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 40, hane başına ise 8 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bahçe tarımı geliri üzerinden alınan öşür 20

kuruştur.²⁹⁰

Köyün hububat üretimi incelendiğinde; buğday, arpa ve burçak yetiştirilmektedir. Yıllık buğday üretimi 56 kile'dir. Buğday ürünü üzerinden alınan vergi ise 210 kuruş'tur. Hane başına 11,2 kile buğday, 42 kuruş vergi düşmektedir. Buğdayın toplam hububat üretimi içerisinde %65,8 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %78,3'tür. Köyde yıllık arpa üretimi ise 28 kile'dir. Arpa ürünü üzerinden alınan vergi 56 kuruş'tur. Hane başına 5,6 kile arpa, 11,2 kuruş vergi düşmektedir. Arpa'nın toplam hububat üretimi içerisinde %32,9 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %20,8'dir. Köyde sadece 1 hane tarafından burçak yetiştirilmektedir. Yıllık burçak üretimi ise 1 kile'dir. Burçak ürünü üzerinden alınan vergi ise 2 kuruş'tur. Hane başına 0,2 kile burçak, 0,4 kuruş vergi düşmektedir. Burçağın toplam hububat üretimi içerisinde %1,1 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %0,7'dir.

2.47.3. Hayvancılık

Küçüklüoğlu köyünde toplam 157 baş hayvan bakılmaktadır. Hayvanların 55 adedi büyükbaş hayvan (12 sağman inek, 1 kısır inek, 4 sağman camuş, 6 dömlü merkep, 5 dömlü deve, 8 dömlü kısırak, 10 koşu öküzü, 6 koşu camuşu, 1 at ve 1 erkek tay), 102 adedi ise küçükbaş hayvan (65 sağman koyun, 18 kısır koyun, 16 sağman keçi, 3 kısır keçi), grubuna girmektedir. Büyükbaş hayvan olarak hane başına 11 aded, küçükbaş hayvan olarak ise 20,4 hayvan düşmektedir. Büyükbaş hayvanlar toplam hayvanların %35'ini küçükbaş hayvanlar ise %64,9'unu oluşturmaktadır.

Büyükbaş hayvan geliri toplam 1620 kuruş'tur. Buradan hane başına 324 kuruş düşmektedir. Büyükbaş hayvan geliri, toplam hayvancılık geliri içerisinde %78,4 oranına sahiptir. Küçükbaş hayvan geliri ise toplam 445,5 kuruştur.²⁹¹ Hane başına 89,1 kuruş düşmektedir. Hayvan gelirleri arasında %21,5 paya sahiptir. Küçükbaş hayvancılıktan alınan vergi, aded-i ağnam 6,02 kuruş 5 para'dır. Kırtıl vergisi ise 50 kuruştur.

2.47.4. Mesleki ve Diğer Gelirler

Küçüklüoğlu köyünün tarım ve hayvancılıktan başka çobanlıktan 100 kuruş geliri vardır.

²⁹⁰ BOA.ML.VRD.TMT.No.15048, s.2, Bahçeden alınan öşür, defterin vermiş olduğu veri 30 kuruştur. 2.hane sahibinin bahçe dönümü olmadığı halde 10 kuruş bahçe öşrü verdiğini görmekteyiz.

²⁹¹ BOA.ML.VRD.TMT.No.15048, s.2, Defterin vermiş olduğu verilere göre küçükbaş hayvan geliri 450 kuruştur. 2.hane 3 kısır keçi 7,5 kuruş üzerinden hesaplanmıştır.

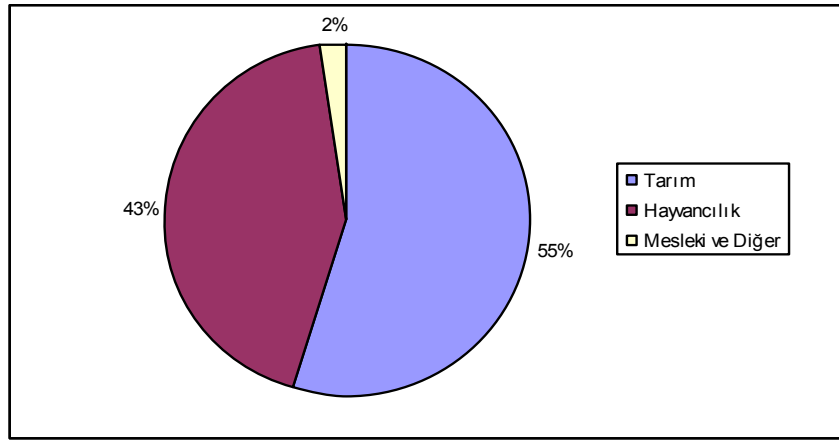
2.47.5. Vergi-yi Mahsusası ve Temettuat Oranları

Küçüköğlü köyü'nün toplam vergi-yi mahsûsa'sı 288 kuruş'tur.²⁹² Hane başına 57,6 kuruş düşmektedir. Köyde en fazla 86 kuruş, en az 50 kuruş vergi-yi mahsusa verilmektedir.

Köyün toplam temettuat geliri 4757,5 kuruş'tur.²⁹³ Hane başına 951,5 kuruş düşmektedir. Bu hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 1'dir.

Toplam temettuat gelirleri içerisinde %54,4 oran ile tarım, %43,4 oran ile hayvan, %2,1 oran ile diğer gelirler (meslek gelirleri v.s.) yer almaktadır.

Grafik 2.47: Küçüköğlü Köyünün Gelir Dağılımı

Tablo 2.47: Küçüköğlü Köyünün Temettuat Tablosu

Vergi-yi Mahsusa	Tarım Geliri	1260	1261
288		2592	
Aşar ve Rûsum	Hayvan Geliri	2065,5	
344,02/ 5 (Para)	Mesleki ve Diğer Gelirler	100	1930
Toplam Temettuat		4757,5	

2.48. Kürk Köyü

2.48.1. Demografik ve Sosyal Yapı

Kürk köyüne 8 hane kayıtlıdır. Köydeki bu hane sahiplerinin meslekleri belirtilmemiştir. Köyün tahmini nüfusu 40 kişidir ve tamamı müslimdir. Köyde Mahmut, Halil, İbrahim, Hasan, Hüseyin, Yusuf ve Ömer gibi isimler kullanılmıştır. Köyde Topal, Kara ve Gazi gibi lakaplarında kullanıldığı görülmektedir.

²⁹² BOA.ML.VRD.TMT.No.15048, s.2-3, Defterde 1.hanenin ne kadar vergi-yi mahsusa verdiği hakkında bilgi vermemektedir. Defterde köyün vermiş olduğu vergi 346 kuruş olarak geçmektedir.

²⁹³ BOA.ML.VRD.TMT.No.15048, s.3, Defterde bu 4769,5 kuruştur.

2.48.2. Tarım

Kürk köyünde bütün hane sahiplerinin mezru tarlaları var ve bu tarlalar 15 ve 25'er dönümdür. Köyde toplam 180 dönüm mezru tarla vardır. Hane başına 22,5 dönüm düşmektedir. Mezru tarlanın toplam tarıma ayrılan alan içerisinde ki oranı %93,7'dir. Mezru tarlanın 1260 yılının toplam geliri 4318 kuruş'tur. Bu gelirden hane başına 539,7 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %79,9 orana sahiptir. 1261 yılının geliri 2550 kuruş'tur. Hane başına bu gelirden 318,7 kuruş düşmektedir. 1260 yılının geliri, 1261 yılının gelirine göre 1768 kuruş, hane başına da 221 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Kürk köyünde hiçbir hane sahibinin gayri mezru tarlası yoktur.

Kürk köyünde mezru tarla haricinde bağ ve bahçe tarımı yapılmaktadır. Köyde tüm haneler bağ tarımı ile uğraşmaktadır. Bağ tarımı için 1 ve 2'er dönüm alan ayrılmıştır. Köyde toplam bağ tarımına ayrılan alan 9 dönümdür. Hane başına 1,12 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %4,6 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 918 kuruştur. Hane başına 14,7 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %17 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 700 kuruştur. Hane başına bu orandan 87,5 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 218, hane başına ise 27,2 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bağ tarımı geliri üzerinden alınan öşür 102 kuruştur.

Bahçeciliğe baktığımızda, köyde sadece 3 hane sahibi bahçe tarımı ile uğraşmaktadır. Her hane bahçeye 1 dönüm ayırmıştır. Yani toplam bahçe tarımına ayrılan alan 3 dönümdür. Hane başına 0,37 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %1,5 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 162 kuruştur. Hane başına 20,2 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %3 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 125 kuruştur. Hane başına bu orandan 15,6 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 37, hane başına ise 4,6 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bahçe tarımı geliri üzerinden alınan öşür 18 kuruştur.²⁹⁴

Köyün hububat üretimi incelendiğinde, buğday ve arpa yetiştirilmektedir. Yıllık buğday üretimi 96 kile'dir. Buğday ürünü üzerinden alınan vergi ise 360 kuruş'tur. Hane başına 12 kile buğday, 45 kuruş vergi düşmektedir. Buğdayın toplam hububat üretimi içerisinde %61,5 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %75'tir. Köyde yıllık arpa üretimi ise 60 kile'dir. Arpa ürünü üzerinden

²⁹⁴ BOA.ML.VRD.TMT.No.14009, s.2, Defterin vermiş olduğu veri 23 kuruştur. 7.hanenin bahçe dönümünden 1260 yılının geliri 45 kuruştur. Vermiş olduğu öşür 10 kuruştur.

alınan vergi 120 kuruş'tur. Hane başına 7,5 kile arpa, 38,4 kuruş vergi düşmektedir. Arpa'nın toplam hububat üretimi içerisinde %38,4 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %25'dir.

2.48.3. Hayvancılık

Kürk köyünde toplam 157 baş hayvan bakılmaktadır. Hayvanların 79 adedi büyükbaş hayvan (19 sağman inek, 6 kısır inek, 8 döllu merkep, 7 döllu deve, 1 yük devesi, 5 döllu kısırak, 26 koşu öküzü, 2 koşu camuşu ve 5 tosun), 78 adedi ise küçükbaş hayvan (36 sağman koyun, 10 kısır koyun, 28 sağman keçi, 4 kısır keçi) grubuna girmektedir. Büyükbaş hayvan olarak hane başına 9,8 aded, küçükbaş hayvan olarak ise 9,7 hayvan düşmektedir. Büyükbaş hayvanlar toplam hayvanların %50,3'ünü küçükbaş hayvanlar ise %49,6'sını oluşturmaktadır.

Büyükbaş hayvan geliri 1382 kuruş'tur.²⁹⁵ Buradan hane başına 172,7 kuruş düşmektedir. Büyükbaş hayvan geliri, toplam hayvancılık geliri içerisinde %82,3 oranına sahiptir. Küçükbaş hayvan geliri 297 kuruştur. Hane başına bu gelirden 37,1 kuruş düşmektedir. Küçükbaş hayvan geliri toplam hayvan gelirleri arasında %17,6 paya sahiptir. Küçükbaş hayvancılıktan alınan vergi, aded-i ağnam 3 kuruş 5 para'dır. Kırtıl ise 15 kuruştur.

2.48.4. Mesleki ve Diğer Gelirler

Kürk köyünde tarım ve hayvancılıktan başka gelir yoktur.

2.48.5. Vergi-yi Mahsusası ve Temettuat Oranları

Kürk köyü'nün toplam vergi-yi mahsûsa'sı 870 kuruş'tur.²⁹⁶ Hane başına 108,7 kuruş düşmektedir. Hane başına düşen ortalamaı geçen hane sayısı 6'dır. Köyde en fazla 130 kuruş vergi-yi mahsusa verilmektedir. En düşüğü ise 30 kuruştur. Köyün toplam temettuat geliri 7077 kuruş'tur.²⁹⁷ Hane başına 884,6 kuruş düşmektedir. Bu hane başına düşen ortalamaı geçen hane sayısı 3'tür.

Kürk köyünde gelirlere göre vergi alımının tam uygulanmadığı görüşüdeyiz. Buna örnek verecek olursak; 130 kuruş vergi-yi mahsusa veren hane sahiplerinin gelirleri aynı değildir. Geliri çok olan az, geliri az olan çok vergi verdiği

²⁹⁵ BOA.ML.VRD.TMT.No.14009, s.3, Defterin vermiş olduğu verilere göre büyükbaş hayvan geliri 1362 kuruştur. 7.hanede 8 sağman inekten 44 kuruş, ayrıca Kürk köyünde develer 100 kuruş üzerinden hesaplanmaktadır.

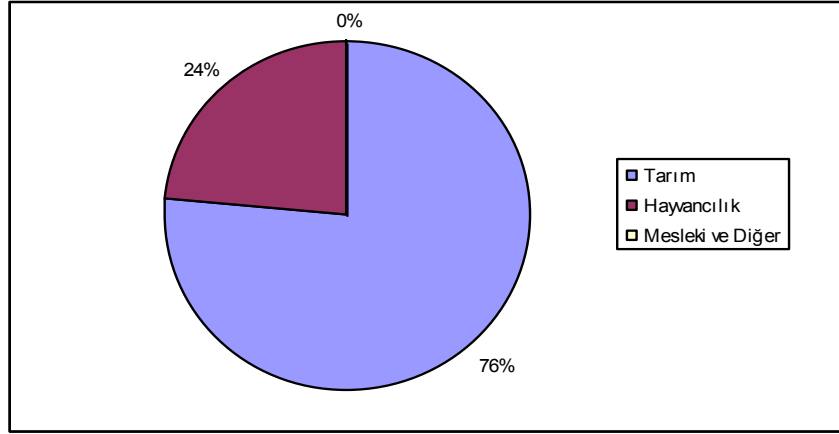
²⁹⁶ BOA.ML.VRD.TMT.No.14009, s.3; Defterde köyün vermiş olduğu vergi 859 kuruş olarak geçmektedir.

²⁹⁷ BOA.ML.VRD.TMT.No.14009, s.3; Defterde bu 7273,5 kuruş olarak geçmektedir.

görülmektedir.

Toplam temettuat gelirleri içerisinde %76,2 oran ile tarım, %23,7 oran ile hayvan gelirleri yer almaktadır.

Grafik 2.48: Kürk Köyünün Gelir Dağılımı

Tablo 2.48: Kürk Köyünün Temettuat Tablosu

Vergi-yi Mahsusa	Tarım Geliri	1260	1261
870		5398	
Aşar ve Rûsum	Hayvan Geliri	1679	
618/ 5 (Para)	Mesleki ve Diğer Gelirler		3375
Toplam Temettuat		7077	

2.49. Lök Köyü

2.49.1. Demografik ve Sosyal Yapı

Lök köyüne 73 hane kayıtlıdır.²⁹⁸ Köyde 58'i ziraatçılık, 10'nu hizmetkârlık (3, 10, 30, 44, 45, 51, 58, 59, 62. ve 69.haneler), 1'i çobancılık (60.haneler), 1'i imam (18.hane) mesleğini icra etmektedir. Ayrıca köyde 2 hane (25. ve 73.hane) sahibinin mesleği belli değildir. 1 hane sahibi de askerlikten ihraç (72.hane) olarak kaydedilmiştir. Köyün tahmini nüfusu 365 kişidir ve tamamı müslimdir. Köyde Ali (11 defa), Hüseyin (10 defa), Muhammet (9 defa), Ahmet (8 defa) ve Mustafa (5 defa) en çok kullanılan isimlerdir. Bu isimlerin yanında Osman, Halil ve İbrahim gibi isimlerde çok kullanılan isimler arasındadır. Köle, Delibaş, Yozgatlı, Kara, Koyun, Tana, Akçalı, Gazi, Çoban, Yetim, Sarı, Kör, Ozan, Reçbeli, Demirci, Sağır, Divanlı, Kötü, Deli, Kel, Karagöz, Kalleş, Kırbaş, Bulduk, Kirli, Karabacak, Çolak ve Molla gibi lakaplarında kullanıldığı görülmektedir.

²⁹⁸ BOA.ML.VRD.TMT.No.15074, s.6-7, Defterde 20.haneden sonra 22.hane olarak devam etmiş bir hane atlamıştır. Daha sonra iki defa 23.hane yazmıştır.

2.49.2. Tarım

Köyde mezru tarlalar 15, 20 ve 25'er dönümdür. Köyde toplam 1025 dönüm mezru tarla vardır.²⁹⁹ Hane başına 14 dönüm düşmektedir. Mezru tarlanın toplam tarıma ayrılan alan içerisinde ki oranı %56'dır. Mezru tarlanın 1260 yılının toplam geliri 24330 kuruş'tur. Bu gelirden hane başına 333,2 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %67,7 orana sahiptir. 1261 yılının geliri 19181 kuruş'tur. Hane başına bu gelirden 262,7 kuruş düşmektedir. 1260 yılının geliri, 1261 yılının gelirine göre 5149 kuruş, hane başına da 70,5 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Lök köyü 700 dönüm gayri mezru tarlaya sahiptir. Hane başına 9,5 dönüm düşmektedir. Toplam tarıma ayrılan toprak içerisindeki payı %38,2'dir.

Lök köyünde mezru ve gayri mezru tarla haricinde bağ, bostan ve bahçe tarımı yapılmaktadır. Köyde bağ tarımı için 1, 2 ve 3'er dönümdür. Köyde toplam bağ tarımına ayrılan alan 95 dönümdür. Hane başına 1,3 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %5,1 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 10935 kuruştur. Hane başına 149,7 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %30,4 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 8040 kuruştur. Hane başına bu orandan 110,1 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 2895, hane başına ise 39,6 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bağ tarımı geliri üzerinden alınan öşür 1215 kuruştur.³⁰⁰

Köyde yapılan bostan tarımı incelendiğinde, köyde sadece 6 hane sahibi bostan tarımı ile uğraşmaktadır. Bostan tarımı için 1'er dönüm yer ayırmışlardır. Toplam bostana ayrılan alan 6 dönümdür. Hane başına 0,08 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %0,3 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 450 kuruştur. Hane başına 6,1 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %1,2 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 340 kuruştur. Hane başına bu orandan 4,6 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 110, hane başına ise 1,5 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bostan tarımı geliri üzerinden alınan öşür 50 kuruştur.

Bahçe tarımı incelendiğinde ise bahçe tarımı ile uğraşan 4 hane sahibi vardır. Köyde bahçe tarımı yapan her hane sahibi bahçeye 1 dönüm alan ayırmıştır. Toplam

²⁹⁹ BOA.ML.VRD.TMT.No.15074, s.8, 27.hanenin mezru tarlasının 1260 ve 61 yılı gelirleri yazılmışken kaç dönüm olduğu yazılmamıştır.

³⁰⁰ BOA.ML.VRD.TMT.No.15074, s.6-18, Defterin vermiş olduğu verilere göre alınan öşür 1225 kuruştur. Yalnız 17.hane sahibi 5 kuruş yerine 15 kuruş verdiği, 68.hane sahibi 10 kuruş vereceği yerde 15 kuruş verdiği görülmektedir.

bahçe tarımına ayrılan alan 4 dönümdür Hane başına 0,05 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %0,2 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 171 kuruştur. Hane başına 2,3 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %0,4 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 122 kuruştur. Hane başına bu orandan 1,6 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 49, hane başına ise 0,7 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bahçe tarımı geliri üzerinden alınan öşür 19 kuruştur.³⁰¹

Köyün hububat üretimi incelendiğinde; buğday, arpa, burçak ve mercimek yetiştirilmektedir. Yıllık buğday üretimi 548 kile'dir. Buğday ürünü üzerinden alınan vergi ise 2,055 kuruş'tur. Hane başına 7,5 kile buğday, 28,1 kuruş vergi düşmektedir. Buğdayın toplam hububat üretimi içerisinde %62,7 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %75,9'dur. Köyde yıllık arpa üretimi ise 317 kile'dir. Arpa ürünü üzerinden alınan vergi 634 kuruş'tur. Hane başına 4,3 kile arpa, 8,6 kuruş vergi düşmektedir. Arpa'nın toplam hububat üretimi içerisinde %36,2 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %23,4'tür. Yıllık burçak üretimi 4 kile'dir. Burçak ürünü üzerinden alınan vergi ise 8 kuruş'tur. Hane başına 0,05 kile burçak, 0,10 kuruş vergi düşmektedir. Burçağın toplam hububat üretimi içerisinde %0,4 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %0,2'dir. Son olarak mercimeğe baktığımızda yıllık üretimi 5 kile'dir. Mercimekten alınan vergi ise 10 kuruş'tur. Hane başına 0,06 kile mercimek, 0,13 kuruş vergi düşmektedir. Mercimeğin toplam hububat üretimi içerisinde %0,5 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %0,3'tür.

2.49.3. Hayvancılık

Lök köyünde toplam 668 baş hayvan bakılmaktadır. Hayvanların 322 adedi büyükbaş hayvan (68 sağman inek³⁰², 4 kısır inek, 5 sağman camuş, 67 döllü merkep, 1 dölsüz merkep, 11 döllü deve, 2 dölsüz deve, 14 döllü kısırak, 1 dölsüz kısırak, 116 koşu öküzü, 26 koşu camuşu, 1 at, 2 tosun, 3 tay ve 2 buzağı), 346 adedi ise küçükbaş hayvan (143 sağman koyun, 56 kısır koyun, 128 sağman keçi, 9 kısır keçi, 10 kuzu), grubuna girmektedir. Büyükbaş hayvan olarak hane başına 4,4 aded, küçükbaş hayvan olarak ise 4,7 hayvan düşmektedir. Büyükbaş hayvanlar toplam

³⁰¹ BOA.ML.VRD.TMT.No.15074, s.16, Defterin vermiş olduğu veri 18 kuruştur. Fakat 63.hane sahibinin 18 kuruş gelire göre 2 kuruş öşür vermesi gerekirken 1 kuruş bahçe öşrü verdiğini görmekteyiz.

³⁰² BOA.ML.VRD.TMT.No.15074, s.7, Defterin vermiş olduğu verilere göre köyde 69 sağman inek bulunmaktadır.

hayvanların %48,2'sini küçükbaş hayvanlar ise %51,7'sini oluşturmaktadır.

Büyükbaş hayvanların toplam geliri 3694 kuruş'tur.³⁰³ Buradan hane başına 50,6 kuruş düşmektedir. Büyükbaş hayvan geliri, toplam hayvancılık geliri içerisinde %73,5 oranına sahiptir. Küçükbaş hayvan geliri ise 1182,5 kuruştur.³⁰⁴ Hane başına bu gelirden 16,1 kuruş düşmektedir. Küçükbaş hayvan geliri toplam hayvan gelirleri arasında %23,5 paya sahiptir. Küçükbaş hayvancılıktan alınan vergi, aded-i ağnam 13,5 kuruş 49 para'dır. Kırtıl ise 55 kuruştur.

Lök köyünde büyük ve küçükbaş hayvancılıktan başka 9. ve 12.hane sahipleri arıcılık yapmaktadır. 9.hane sahibinin 3 aded kovanı ve bu kovanlardan 54 kuruş, 12.hane sahibinin ise 5 aded kovanı ve bu kovanlardan 90 kuruş gelirleri vardır. Köyde toplam 8 aded kovan olup 144 kuruş da elde edilen gelirdir. Bunu tüm haneye yaydığımızda hane başına 0,10 aded kovan, 1,9 kuruşta gelir düşmektedir. Öşür olarak ise 9.hane sahibi 6, 12.hane sahibi ise 10 kuruş öşür vermektedir. Arıcılık hayvan gelirleri arasında %2,8 orana sahiptir.

2.49.4. Mesleki ve Diğer Gelirler

Lök köyünün hizmetkârlıktan 1000, imamlık mesleğinden 50, çobancılıktan 100 ve diğer gelir olarak 1080 kuruş geliri vardır. Bir diğer gelir mukata'a gelirdir ve bu da 4440 kuruştur.³⁰⁵ Köyünün tarım ve hayvancılık harici toplam ek geliri 6670 kuruştur.

2.49.5. Vergi-yi Mahsusası ve Temettuat Oranları

Lök köyü'nün toplam vergi-yi mahsûsa'sı 6107 kuruş'tur.³⁰⁶ Hane başına 83,6 kuruş düşmektedir. Hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 33'tür. Köyde 150 kuruş verilen en yüksek vergiyi mahsusadır. En düşük ise 15 kuruştur.

Köyün toplam temettuat geliri 47576,5 kuruş'tur.³⁰⁷ Hane başına 651,7 kuruş düşmektedir. Bu hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 25'dir. Lök

³⁰³ BOA.ML.VRD.TMT.No.15074, s.6-7-9-14, Defterin vermiş olduğu verilere göre büyükbaş hayvan geliri 3774 kuruştur. 19.hanede 1 döllu merkepten 90 kuruş gelir elde edildiği kaydedilmiştir; 2, 29. ve 54.hanede bulunan döllu develerin tanesi 100 kuruş üzerinden hesaplanmıştır.

³⁰⁴ BOA.ML.VRD.TMT.No.15074, s.2-3, Defterin vermiş olduğu verilere göre küçükbaş hayvan geliri 1183 kuruştur. 2.hanede 13 sağman koyun 72, 4.hanede 4 sağman koyun 10, 7.hanede 15 sağman koyun 82 ve 8.hanede 1 sağman koyun 4 kuruş üzerinden hesaplanmıştır.

³⁰⁵ BOA.ML.VRD.TMT.No.15074, s.19, Defterde 73.hane sahibinin temettuat kısmında "Kebir-i Öyük mukatâasından bir senede temettusu 4500 kuruş" ve bu notun altına da "Mal-ı mirisi minha 60 kuruş" notu düşürülmüş. 60 kuruş 4500 kuruştan çıkarılmıştır. Bu geliri de hesapladığımızda en yüksek temettuat geliri bu hane sahibi oluyor. Fakat hane sahibinin vergi-yi mahsusası 0 kuruştur.

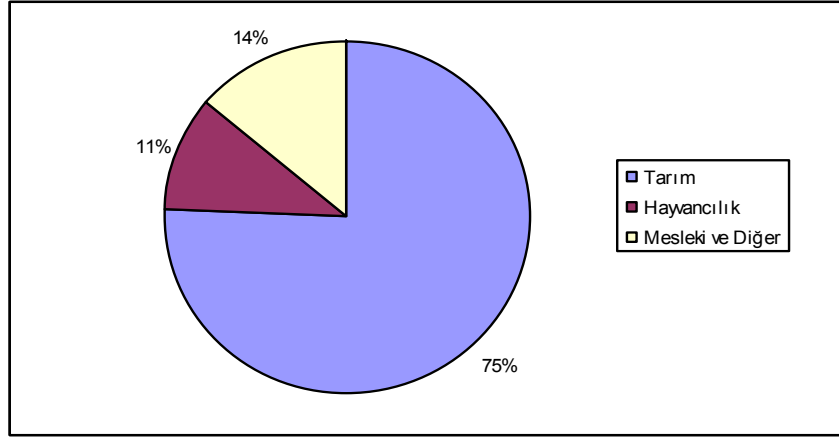
³⁰⁶ BOA.ML.VRD.TMT.No.15074, s.19, Defterde köyün vermiş olduğu vergi 7979 kuruş olarak geçmektedir.

³⁰⁷ BOA.ML.VRD.TMT.No.15074, s.19, Defterde bu 50420 kuruş 20 para olarak kaydedilmiş

köyünde gelirlere göre vergi alımının tam uygulanmadığı görüşündeyiz. Buna örnek verecek olursak; 150 kuruş vergi-yi mahsusa veren hane sahiplerinin gelirleri aynı olmadığı halde aynı vergiyi vermektedir. Geliri çok olan az, geliri az olan çok vergi verdiği görülmektedir. Bu köyde örnekler birden fazladır.

Toplam temettuat gelirleri içerisinde %75,4 oran ile tarım, %10,5 oran ile hayvan, %14 oran ile diğer gelirler (meslek gelirleri v.s.) yer almaktadır.

Grafik 2.49: Lök Köyünün Gelir Dağılımı

Tablo 2.49: Lök Köyünün Temettuat Tablosu

Vergi-yi Mahsusa	Tarım Geliri	1260	1261
6107		35886	
Aşar ve Rûsum	Hayvan Geliri	5020,5	
4059,5/ 49 (Para)	Mesleki ve Diğer Gelirler	6670	
Toplam Temettuat		47576,5	

2.50. Makaroğlu Köyü

2.50.1. Demografik ve Sosyal Yapı

Makaroğlu köyüne 24 hane kayıtlıdır. Bu köyde 14'ü ziraatçılık, 2'si hizmetkârlık (8. ve 23.hane), 2'si kalaycılık (6. ve 7.hane), 4'ü duvarcılık (10, 11, 12. ve 22.hane), 1'i demircilik (5.hane) ve 1'i köşkerlik mesleğini icra etmektedir. Köyün tahmini nüfusu 120 kişidir ve tamamı gayri müslimdir. Köyde Karabet, Hacir, Manek, Ovannis, Asator, Akop, Yakop, Sarkiz gibi isimler kullanılmıştır. Bu isimlerin yanında köyde; Kekeç oğlan, Erzurumlu, Kebek, Koca, Akça, Keşiş, Çolak, Nazlı Kadı ve Dikici gibi lakaplarında kullanıldığı görülmektedir.

2.50.2. Tarım

Makaroğlu köyünde mesleği ziraatçı olan hane sahiplerinin mezru ve gayri mezru tarlaları vardır. Köyde mezru ve gayri mezru tarlalar 15 ve 25'er dönümdür.

Köyde toplam 260'ar dönüm mezru ve gayri mezru tarla vardır. Hane başına 10,8 dönüm düşmektedir. Mezru ve gayri mezru tarlanın toplam tarıma ayrılan alan içerisinde ki oranı %46,8'dir. Mezru tarlanın 1260 yılının toplam geliri 5770 kuruş'tur. Bu gelirden hane başına 240,4 kuruş düşmektedir. 1260 yılı gelirleri arasında %63,8 orana sahiptir. Köyün 1261 yılının geliri 4600 kuruştur. Hane başına bu gelirden 191,6 kuruş düşmektedir. 1260 yılının geliri, 1261 yılının gelirine göre 1170 kuruş, hane başına da 48,8 kuruş daha fazla olduğu görülmektedir.

Makaroğlu köyünde mezru tarla haricinde bağ ve bostan tarımı yapılmaktadır. Köyde bağ tarlaları 1 ve 2'şer dönümdür. Köyde toplam bağ tarımına ayrılan alan 17 dönümdür. Hane başına 0,70 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %3 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 1665 kuruştur. Hane başına 69,3 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %18,4 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 1300 kuruştur. Hane başına bu orandan 54,1 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 365, hane başına ise 15,2 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bağ tarımı geliri üzerinden alınan öşür 185 kuruştur.³⁰⁸

Bostan tarımı incelendiğinde, köyde bağ tarımında olduğu gibi bostan tarlaları 1 ve 2'şer dönümlüktür. Köyde toplam 18 dönüm³⁰⁹ bostan tarlası olup hane başına 0,75 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %3,2 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 1602 kuruştur. Hane başına 66,75 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %17,7 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 1260 kuruştur. Hane başına bu orandan 52,5 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 342, hane başına ise 14,25 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bostan tarımı geliri üzerinden alınan öşür 178 kuruştur.³¹⁰

Köyün hububat üretimi incelendiğinde; buğday, arpa ve burçak yetiştirilmektedir. Yıllık buğday üretimi 130 kile'dir. Buğday ürünü üzerinden alınan vergi ise 487,5 kuruş'tur. Hane başına 5,4 kile buğday, 20,3 kuruş vergi düşmektedir. Buğdayın toplam hububat üretimi içerisinde %67 orana sahiptir. Hububattan alınan

³⁰⁸ BOA.ML.VRD.TMT.No.13988, s.2, Defterin vermiş olduğu veri 180 kuruştur. 2.hane sahibinin bağ dönümünden geliri 90 kuruş alınan öşür 15 kuruş yani 5 kuruş fazla alınıyor. 3.hane sahibinin bağ dönümü olduğu halde bağ öşrü vermediğini görmekteyiz

³⁰⁹ BOA.ML.VRD.TMT.No.13988, s.2, Defterde 5.hanenin bostan tarlası hakkında tüm bilgiler verilmekte yalnız kaç dönüm olduğu yazılmamıştır. Biz diğer hanelerden hareketle 1 dönüm kabul ediyoruz.

³¹⁰ BOA.ML.VRD.TMT.No.13988, s.2-6, Defterin vermiş olduğu veri 166 kuruştur. 3.hanenin bostan tarlasından 90 kuruş gelir karşılığında vermesi gereken 10 kuruş öşrün verilmemesi ve 17.hanenin 126 kuruşluk gelir karşısında vermesi gereken 14 kuruş öşür yerine 12 kuruş verdiği görülmektedir. Hesaplamayı bizim bulmuş olduğumuz veri üzerinden yapmaktayız.

vergi içerisinde ki oranı ise %79,2'dir. Köyde yıllık arpa üretimi ise 57 kile'dir. Arpa ürünü üzerinden alınan vergi 114 kuruş'tur. Hane başına 2,3 kile arpa, 4,75 kuruş vergi düşmektedir. Arpa'nın toplam hububat üretimi içerisinde %29,3 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %18,5'dir. Yıllık burçak üretimi ise 7 kile'dir. Burçak ürünü üzerinden alınan vergi ise 14 kuruş'tur. Hane başına 0,2 kile burçak, 0,5 kuruş vergi düşmektedir. Burçağın toplam hububat üretimi içerisinde %3,6 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %2,2'dir.

2.50.3. Hayvancılık

Makaroğlu köyünde toplam 244 baş hayvan bakılmaktadır. Hayvanların 98 adedi büyükbaş hayvan (23 sağman inek, 9 kısır inek, 1 sağman camuş, 1 camuş dügesi, 16 döllu merkep, 2 döllu deve, 6 döllu kısırak, 1 dölsüz kısırak, 34 koşu öküzü, 4 koşu camuşu ve 1 buzağı), 146 adedi ise küçükbaş hayvan (67 sağman koyun, 17 kısır koyun, 48 sağman keçi, 14 kısır keçi) grubuna girmektedir. Büyükbaş hayvan olarak hane başına 4 aded, küçükbaş hayvan olarak ise 6 hayvan düşmektedir. Büyükbaş hayvanlar toplam hayvanların %40,1'ini küçükbaş hayvanlar ise %59,8'sini oluşturmaktadır.

Büyükbaş hayvan geliri 960 kuruş'tur. Buradan hane başına 40 kuruş düşmektedir. Büyükbaş hayvan geliri, toplam hayvancılık geliri içerisinde %65 oranına sahiptir. Küçükbaş hayvan geliri 515 kuruştur.³¹¹ Hane başına bu gelirden 21,4 kuruş düşmektedir. Küçükbaş hayvan geliri toplam hayvan gelirleri arasında %34,9 paya sahiptir. Küçükbaş hayvancılıktan alınan vergi, aded-i ağnam 5,9 kuruş 5 para'dır. Kırtıl ise 25 kuruştur.

2.50.4. Mesleki ve Diğer Gelirler

Makaroğlu köyünün duvarcılıktan 1000, demircilikten 300, hizmetkârlıktan 300, kalaycılıktan 588 ve dikicilikten 100 kuruş tarım ve hayvancılıktan başka toplam mesleki geliri 2288 kuruştur.

2.50.5. Vergi-yi Mahsusası ve Temettuat Oranları

Makaroğlu köyü'nün toplam vergi-yi mahsûsa'sı 1935 kuruş'tur.³¹² Hane başına 80,6 kuruş düşmektedir. Hane başına düşen ortalama geçen hane sayısı

³¹¹ BOA.ML.VRD.TMT.No.13988, s.2, Defterin vermiş olduğu verilerden hareketle küçükbaş hayvanlardan elde edilen gelir 509,5 kuruştur. Çünkü 1.hanede 25 aded koyundan 132 kuruş elde edildiği bilgisi verilmektedir. 2.hane de koyun başı 4 kuruştan hesaplanmaktadır.

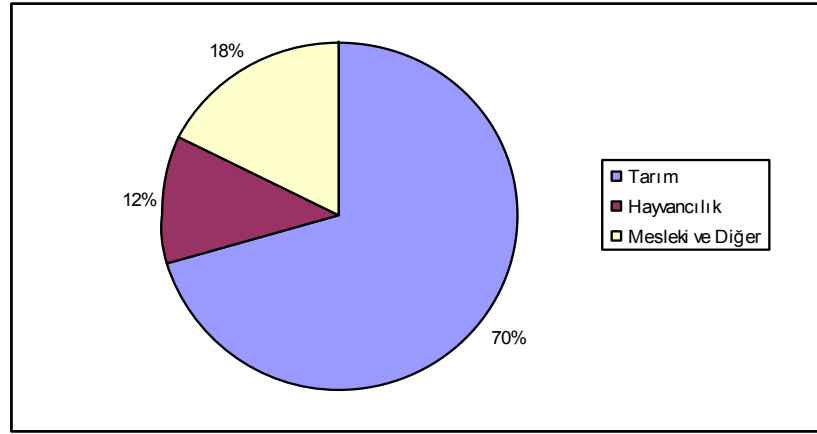
³¹² BOA.ML.VRD.TMT.No.13988, s.7, Defterde köyün vermiş olduğu vergi 2891 kuruş olarak geçmektedir.

12'dir. Köyde 120 kuruş verilen en yüksek, 50 kuruş ise verilen en düşük vergi-yi mahsusa'dır. Makaroğlu köyünde gelirlere göre vergi alımının tam uygulanmadığı görüşündeyiz. Buna örnek verecek olursak; 120 kuruş vergi-yi mahsusa veren hane sahiplerinin gelirleri eşit değildir. Geliri çok olan az, geliri az olan çok vergi verdiği görülmektedir.

Köyün toplam temettuat geliri 12800 kuruş'tur.³¹³ Hane başına 533,3 kuruş düşmektedir. Bu hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 11'dir.

Toplam temettuat gelirleri içerisinde %70,6 oran ile tarım, %11,5 oran ile hayvan, %17,8 oran ile diğer gelirler (meslek gelirleri v.s.) yer almaktadır.

Grafik 2.50: Makaroğlu Köyünün Gelir Dağılımı

Tablo 2.50: Makaroğlu Köyünün Temettuat Tablosu

Vergi-yi Mahsusa	Tarım Geliri	1260	1261
1935		9037	
Aşar ve Rûsum	Hayvan Geliri	1475	
1009,4/ 5 (Para)	Mesleki ve Diğer Gelirler	2288	
Toplam Temettuat		12800	

2.51. Muhammedbeyli Köyü

2.51.1. Demografik ve Sosyal Yapı

Muhammedbeyli köyüne 17 hane kayıtlıdır. Bu köyde 15'i ziraatçılık ve 2'si hizmetkârlık (7. ve 14.hane) mesleğini yapmaktadır. Ayrıca 1.hane sahibi ziraatçılık yanında muhtarlık görevini de yapmaktadır. Köyün tahmini nüfusu 85 kişidir ve tamamı müslimdir. Köyde daha çok Muhammet ve Hüseyin isimleri ve bu isimlerden sonra Ahmet ve Abdullah isimleri kullanılmıştır. Köyde bu isimlerin yanında Mürsel,

³¹³ BOA.ML.VRD.TMT.No.13988, s.7, Defterde bu 12830,5 kuruştur.

Şaban, Ömer ve Bekir gibi isimler de kullanılmıştır. Bu isimlerin yanında köyde; Delibaş, Traş, Bostancı, Sağır, Sağırcı ve Tostalı gibi lakaplarında kullanıldığı görülmektedir.

2.51.2. Tarım

Muhammedbeyli köyünde mesleği ziraatçı olan hane sahiplerinin mezru ve gayri mezru tarlaları vardır. Köyde mezru ve gayri mezru tarlalar 15 ve 25'er dönümdür. Köyde toplam 305'er dönüm mezru ve gayri mezru tarla vardır. Hane başına 17,9 dönüm düşmektedir. Mezru ve gayri mezru tarlanın toplam tarıma ayrılan alan içerisinde ki oranı %48,7'dir. Mezru tarlanın 1260 yılının toplam geliri 10050 kuruş'tur. Bu gelirden hane başına 591,1 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %78,3 orana sahiptir. Köyün 1261 yılının geliri 7400 kuruştur.³¹⁴ Hane başına bu gelirden 435,2 kuruş düşmektedir. 1260 yılının geliri, 1261 yılının gelirine göre 2650 kuruş, hane başına da 155,9 kuruş daha fazla olduğu görülmektedir.

Muhammedbeyli köyünde mezru tarla haricinde bağ ve bostan tarımı yapılmaktadır. Bağ tarımı ile uğraşan haneler bağ tarımına 1 dönüm alan ayırmıştır. Köyde toplam bağcılığa ayrılan alan 11 dönümdür. Hane başına 0,64 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %1,7 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 2360 kuruştur. Hane başına 138,8 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %18,4 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 1670 kuruştur. Hane başına bu orandan 98,2 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 690, hane başına ise 40,6 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bağ tarımı geliri üzerinden alınan öşür 262,2 kuruştur.³¹⁵

Bostan tarımı incelendiğinde, köydeki bostan tarlaları 1 dönümlüktürler. Köyde toplam 5 dönüm³¹⁶ bostan tarlası olup hane başına 0,29 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %0,7 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 414 kuruştur. Hane başına 24,3 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %3,2 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 317 kuruştur. Hane başına bu orandan 18,6 kuruş

³¹⁴ BOA.ML.VRD.TMT.No.17514, s.2, Defterde 2.hanede sadece 1260 yılının geliri hakkında bilgi verirken 1261 yılı geliri hakkında herhangi bir bilgi verilmemektedir.

³¹⁵ BOA.ML.VRD.TMT.No.17514, s.3-5, Defterin vermiş olduğu veri 288 kuruştur. 4. ve 10.hane sahiplerinin bağ dönümü olmadığı halde 4.haneden 30, 10.haneden 18 kuruş bağ öşrü alındığı görülmektedir. 6.hane sahibi 650 kuruş gelirden vermesi gereken 72,2 kuruştan verdiği 50 kuruş öşürdür. Hesaplamayı bulduğumuz değerlere göre yapmaktayız.

³¹⁶ BOA.ML.VRD.TMT.No.13988, s.2, Defterde 5.hanenin bostan tarlası hakkında tüm bilgiler verilmekte yalnız kaç dönüm olduğu yazılmamıştır. Biz diğer hanelerden hareketle 1 dönüm kabul ediyoruz.

düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 97, hane başına ise 5,7 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bostan tarımı geliri üzerinden alınan öşür 46 kuruştur.

Köyün hububat üretimi incelendiğinde; buğday, arpa, burçak ve mercimek yetiştirilmektedir. Yıllık buğday üretimi 216 kile'dir. Buğday ürünü üzerinden alınan vergi ise 810 kuruş'tur. Hane başına 12,7 kile buğday, 247,6 kuruş vergi düşmektedir. Buğdayın toplam hububat üretimi içerisinde %60 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %73,7'dir. Köyde yıllık arpa üretimi ise 130 kile'dir. Arpa ürünü üzerinden alınan vergi 260 kuruş'tur. Hane başına 7,6 kile arpa, 15,2 kuruş vergi düşmektedir. Arpa'nın toplam hububat üretimi içerisinde %36,1 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %23,6'dır. Yıllık burçak üretimi 13 kile'dir. Burçak ürünü üzerinden alınan vergi 26 kuruş'tur. Hane başına 0,76 kile burçak, 1,5 kuruş vergi düşmektedir. Burçağın toplam hububat üretimi içerisinde %3,6 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %2,3'tür. Yıllık mercimek üretimi ise 1 kile'dir. Mercimek ürünü üzerinden alınan vergi 2 kuruş'tur. Hane başına 0,05 kile mercimek, 0,11 kuruş vergi düşmektedir. Mercimeğin toplam hububat üretimi içerisinde %0,2 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %0,1'dir.

2.51.3. Hayvancılık

Muhammedbeyli köyünde toplam 488 baş hayvan bakılmaktadır. Hayvanların 123 adedi büyükbaş hayvan (35 sağman inek³¹⁷, 7 kısır inek, 4 sağman camuş, 12 döllü merkep, 7 döllü deve, 6 döllü kısırak, 42 koşu öküzü, 6 koşu camuşu ve 4 at), 365 adedi ise küçükbaş hayvan (243 sağman koyun, 44 kısır koyun, 51 sağman keçi, 27 kısır keçi) grubuna girmektedir. Büyükbaş hayvan olarak hane başına 7,2 aded, küçükbaş hayvan olarak ise 21,4 hayvan düşmektedir. Büyükbaş hayvanlar toplam hayvanların %25,2'sini küçükbaş hayvanlar ise %74,7'sini oluşturmaktadır.

Büyükbaş hayvan geliri 1464 kuruş'tur.³¹⁸ Buradan hane başına 86,1 kuruş düşmektedir. Büyükbaş hayvan geliri, toplam hayvancılık geliri içerisinde %86,1 oranına sahiptir. Küçükbaş hayvan geliri 1601 kuruştur. Hane başına bu gelirden 94,1

³¹⁷ BOA.ML.VRD.TMT.No.17514, s.4, Defterin vermiş olduğu veriye göre köyde toplam 34 sağman inek vardır. 9.hanede 5 sağman ineğin elde edilen 48 kuruş gelir vardır. Normalde bu gelir 6 sağman inek üzerinden elde edilir. Bizde hesaplamamızı 6 üzerinden yapmaktayız.

³¹⁸ BOA.ML.VRD.TMT.No.17514, s.3, Defterin vermiş olduğu verilerden hareketle büyükbaş hayvan geliri 1456 kuruştur. Çünkü 6.hanede 8 sağman ineğin 56 kuruş gelir elde edildiği kaydedilmiştir. Hâlbuki olması gereken 64 kuruştur.

kuruş düşmektedir. Küçükbaş hayvan geliri toplam hayvan gelirleri arasında %52,2 paya sahiptir. Küçükbaş hayvancılıktan alınan vergi, aded-i ağnam 22,65 kuruş 15 para'dır. Kırtıl ise 60 kuruştur.

2.51.4. Mesleki ve Diğer Gelirler

Muhammedbeyli köyünde, 2 adet değirmen bulunmaktadır ve bu değirmenlerin geliri 400 kuruştur. Bu gelirden 6 kuruş vergi verilmektedir. Bu gelir dışında esbab-ı kıt'a olarak 200 kuruş ve hizmetkârlıktan 200 kuruş olmak üzere tarım ve hayvancılıktan başka toplam ek gelir 800 kuruştur.

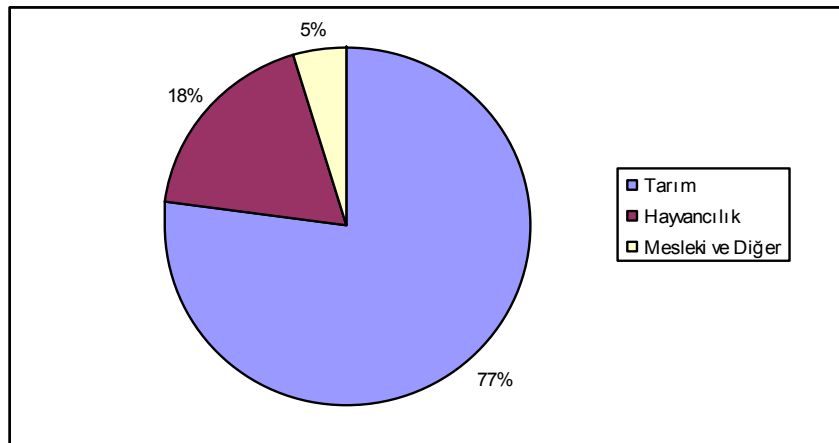
2.51.5. Vergi-yi Mahsusası ve Temettuat Oranları

Muhammedbeyli köyü'nün toplam vergi-yi mahsûsa'sı 1900 kuruş'tur.³¹⁹ Hane başına 111,7 kuruş düşmektedir. Hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 6'dır. Köyde 300 kuruş verilen en yüksek, 10 kuruş ise verilen en düşük vergi-yi mahsusa'dır. Muhammedbeyli köyünde gelirlere göre vergi alımının tam uygulanmadığı görüşünderiz. Buna örnek verecek olursak; 300 kuruş vergi-yi mahsusa veren hane sahiplerinin gelirleri eşit değildir. Geliri çok olan az, geliri az olan çok vergi verdiği görülmektedir.

Köyün toplam temettuat geliri 16689 kuruş'tur.³²⁰ Hane başına 981,7 kuruş düşmektedir. Bu hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 6'dır.

Toplam temettuat gelirleri içerisinde %76,8 oran ile tarım, %18,3 oran ile hayvan, %4,7 oran ile diğer gelirler (meslek gelirleri v.s.) yer almaktadır.

Grafik 2.51: Muhammedbeyli Köyünün Gelir Dağılımı

³¹⁹ BOA.ML.VRD.TMT.No.17514, s.7, Defterde köyün vermiş olduğu vergi 1926 kuruş olarak geçmektedir.

³²⁰ BOA.ML.VRD.TMT.No.17514, s.7, Defterde bu 15926 kuruş olarak geçmektedir.

Tablo 2.51: Muhammedbeyli Köyünün Temettuat Tablosu

Vergi-yi Mahsusa	Tarım Geliri	1260	1261
1900		12824	
Aşar ve Rûsum	Hayvan Geliri	3065	9387
1494,85/ 15 (Para)	Mesleki ve Diğer Gelirler	800	
Toplam Temettuat		16689	

2.52. Musabeyli Köyü

2.52.1. Demografik ve Sosyal Yapı

Musabeyli köyüne 27 hane kayıtlıdır.³²¹ Bu köyde 21'i ziraatçılık, 2'si hizmetkârlık (11. ve 15.hane), 1'i hatiplik (1.hane), 1'i muhtar (14.hane) ve 1'i değirmencilik (20.hane) mesleğini yapmaktadır. Ayrıca köyde mesleği belli olmayan (17.hane) hane sahibi de vardır. Köyün tahmini nüfusu 135 kişidir ve tamamı müslimdir. Köyde Muhammet ismi daha çok kullanılmıştır. Bu isimlerin yanında Ömer, Bekir, Hasan, İsmail ve Memiş gibi isimler kullanılmıştır. Köyde; Köse, Kevkür, Bölükbaşı, Yetim, Kiracı, İmam, Arap, Çiçek, Acem, Gökoğlan ve Karadüş gibi lakaplarında kullanıldığı görülmektedir.

2.52.2. Tarım

Musabeyli köyünde mesleği ziraatçı olan hane sahiplerinin mezru ve gayri mezru tarlaları vardır. Köyde bir de hatiplik yapan hane sahibinin sadece 4 dönüm mezru tarlası vardır. Köyde mezru ve gayri mezru tarlalar 15, 25 ve 35'er dönümlüktür. Köyde toplam 354 dönüm mezru tarla vardır. Hane başına 13,1 dönüm düşmektedir. Mezru tarlanın toplam tarıma ayrılan alan içerisinde ki oranı %48,2'dir. Mezru tarlanın 1260 yılının toplam geliri 8219 kuruş'tur. Bu gelirden hane başına 304,4 kuruş düşmektedir. 1260 yılı gelirleri arasında %68,8 orana sahiptir. Köyün 1261 yılının geliri 5800 kuruştur.³²² Hane başına 214,8 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 2419 kuruş hane başına 89,6 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Gayri mezru tarla ise 350 dönüm olup hane başına 12,9 dönüm düşmektedir. Toprak alanı içerisinde %47,7 orana sahiptir.

Musabeyli köyünde mezru tarla haricinde bağ ve cehri tarımı yapılmaktadır. Köyde 1 ve 2'şer dönüm bağ tarımı için alan ayrıldığı görülmektedir. Toplam bağ

³²¹ BOA.ML.VRD.TMT.No.14014, s.6, Defterde 16.haneden sonra 17.hane yerine tekrar 17.hane yazmış ondan sonrada 18.hane devam etmiştir.

³²² BOA.ML.VRD.TMT.No.14014, s.2, Defterde 1.hanenin mezru tarlası 1260 ve 61 yıllarına ayrılmamış. 2.hanenin 1261 yılı geliri 0 kuruştur. Yanına bi-hasıl notu düşürülmüştür.

tarımına ayrılan alan 26 dönümdür. Hane başına 0,96 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %3,5 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 3494 kuruştur. Hane başına 129,4 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %29,2 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 2625 kuruştur. Hane başına bu orandan 97,2 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 869, hane başına ise 32,2 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bağ tarımı geliri üzerinden alınan öşür 388,2 kuruştur.³²³

Cehri tarımı incelendiğinde, köyde sadece 2 hane cehri tarımı ile uğraşmaktadır. Toplam 3 dönüm cehri tarımına alan ayrılmıştır. Hane başına 0,11 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %0,4 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 225 kuruştur. Hane başına 8,3 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %1,8 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 170 kuruştur. Hane başına bu orandan 6,2 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 55, hane başına ise 2,1 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Cehri tarımı geliri üzerinden alınan öşür 25 kuruştur.

Köyün hububat üretimi incelendiğinde, buğday ve arpa yetiştirilmektedir. Yıllık buğday üretimi 196 kile'dir. Buğday ürünü üzerinden alınan vergi ise 735 kuruş'tur. Hane başına 7,2 kile buğday, 27,2 kuruş vergi düşmektedir. Buğdayın toplam hububat üretimi içerisinde %69 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %80,6'dır. Köyde yıllık arpa üretimi ise 88 kile'dir. Arpa ürünü üzerinden alınan vergi 176 kuruş'tur. Hane başına 3,2 kile arpa, 6,5 kuruş vergi düşmektedir. Arpa'nın toplam hububat üretimi içerisinde %30,9 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %19,3'tür.

2.52.3. Hayvancılık

Musabeyli köyünde toplam 548 baş hayvan bakılmaktadır. Hayvanların 124 adedi büyükbaş hayvan (27 sağman inek, 2 kısır inek, 5 sağman camuş, 27 döllü merkep, 2 döllü deve, 1 dölsüz deve, 2 yük devesi, 8 döllü kısırak, 38 koşu öküzü, 10 koşu camuşu ve 2 tosun), 424 adedi ise küçükbaş hayvan (217 sağman koyun, 70 kısır koyun, 75 sağman keçi, 62 kısır keçi) grubuna girmektedir. Büyükbaş hayvan olarak hane başına 4,5 aded, küçükbaş hayvan olarak ise 15,7 hayvan düşmektedir. Büyükbaş hayvanlar toplam hayvanların %22,6'sını küçükbaş hayvanlar ise

³²³ BOA.ML.VRD.TMT.No.14014, s.4-8, Defterin vermiş olduğu veri 393 kuruştur. 11.hane sahibinin bağ dönümü olmadığı halde 5 kuruş bağ öşrü verdiğini görmekteyiz. Ayrıca 22.hane sahibinin 155 kuruş gelirden vermesi gereken 17,2 kuruş iken 17 kuruş öşür veriyor.

%77,3'ünü oluşturmaktadır. %13,5 oranına sahiptir.

Büyükbaş hayvan geliri toplam 1666 kuruş'tur.³²⁴ Buradan hane başına 61,7 kuruş düşmektedir. Büyükbaş hayvan geliri, toplam hayvancılık geliri içerisinde %53,1 oranına sahiptir. Küçükbaş hayvan geliri ise toplam 1468 kuruştur.³²⁵ Hane başına 54,3 kuruş düşmektedir. Hayvan gelirleri arasında %46,8 paya sahiptir. Küçükbaş hayvancılıktan alınan vergi, aded-i ağnam 25,25 kuruştur.

2.52.4. Mesleki ve Diğer Gelirler

Musabeyli köyünde mesleki gelir olarak hizmetkârlıktan 550 kuruş, imamlıktan 191 kuruş gelir elde edildiği görülmektedir. Köyde 5 aded değirmen ve bu değirmenlerden de 1512 kuruş elde edilmektedir.³²⁶ Bu gelirden de 12 kuruş vergi verildiği görülmektedir. Köyün tarım ve hayvancılıktan başka toplam ek geliri 2253 kuruştur.

2.52.5. Vergi-yi Mahsusası ve Temettuat Oranları

Musabeyli köyü'nün toplam vergi-yi mahsûsa'sı 3238 kuruş'tur.³²⁷ Hane başına 119,9 kuruş düşmektedir. Hane başına düşen ortalamaı geçen hane sayısı 15'dir. Köyde verilen en yüksek 250 kuruş, en düşük 20 kuruş vergi-yi mahsusadır.

Musabeyli köyünde gelirlere göre vergi alımının tam uygulanmadığı görüşündeyiz. Buna örnek verecek olursak; 170 veya 140 kuruş vergi-yi mahsusa veren hanelerin gelirleri aynı değildir. Ama alınan vergi aynı bir diğer deyişle geliri çok olan az, geliri az olan çok vergi verdiği görülmektedir.

Köyün toplam temettuat geliri 17325 kuruş'tur.³²⁸ Hane başına 641,6 kuruş düşmektedir. Bu hane başına düşen ortalamaı geçen hane sayısı 9'dur.

Toplam temettuat gelirleri içerisinde %68,9 oran ile tarım, %18 oran ile hayvan, %13 oran ile diğer gelirler (meslek gelirleri v.s.) yer almaktadır.

³²⁴ BOA.ML.VRD.TMT.No.14014, s.5-9, Defterin vermiş olduğu veri 1656 kuruştur. Çünkü 26.hanede 2 döllü merkepten 30 kuruş gelir elde edildiği kaydedilmiştir. 14.hanede 1 döllü deve 100 kuruş üzerinden hesaplanmıştır.

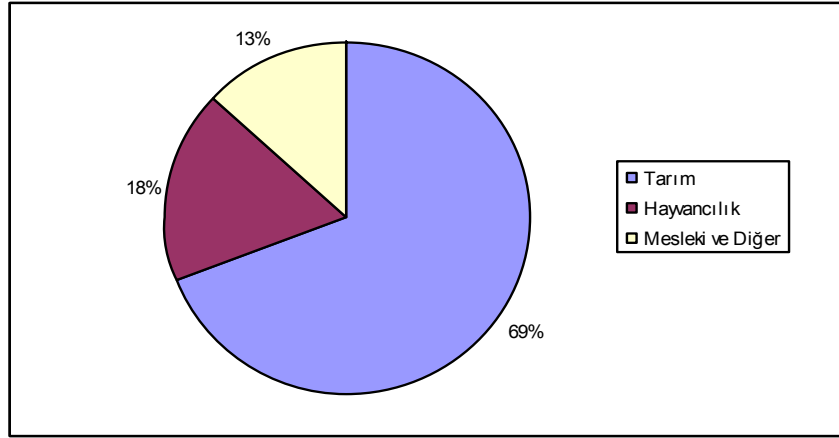
³²⁵ BOA.ML.VRD.TMT.No.14014, s.2-9, Defterin vermiş olduğu bilgilerden hareket ile küçükbaş hayvanlardan elde edilen gelir 1405 kuruştur. 2.hanede sağman koyunlar 4 kuruş üzerinden hesaplanmıştır. Ayrıca 2.hanede 50 kısır koyunundan 62,5, 24.hanede de 2 sağman koyundan da 10,5 kuruş gelir elde edildiği kaydedilmiştir.

³²⁶ BOA.ML.VRD.TMT.No.14014, s.4, 8, 9. ve 11.hanelerin Asiyab-ı Kıt'a gelirlerinin karşına müşterek notu düşüldü.

³²⁷ BOA.ML.VRD.TMT.No.14014, s.9, Defterde de köyün vermiş olduğu vergi 3238 kuruş olarak geçmektedir.

³²⁸ BOA.ML.VRD.TMT.No.14014, s.9, Defterde bu 17332,5 kuruştur.

Grafik 2.52: Musabeyli Köyünün Gelir Dağılımı

Tablo 2.52: Musabeyli Köyünün Temettuat Tablosu

Vergi-yi Mahsusa	Tarım Geliri	1260	1261
3238		11938	
Aşar ve Rûsum	Hayvan Geliri	3134	
1361,45	Mesleki ve Diğer Gelirler	2253	8595
Toplam Temettuat		17325	

2.53. Oyukkışla Köyü

2.53.1. Demografik ve Sosyal Yapı

Oyukkışla köyüne 12 hane kayıtlıdır. Bu köyde 9'u ziraatçılık yapmaktadır. 1'i (2.hane) oturak olarak geçmekte ve 1'i (6.hane) dilencilik yapmaktadır. 1 hanenin (8.hane) mesleği belirtilmemiştir. 1.hane sahibi Mürsel oğlu Mahmut Kâhya ziraatçılık yanında muhtarlık da yapmaktadır. Köyün tahmini nüfusu 60 kişidir ve tamamı müslimdir. Köyde Muhammet bundan başka Ömer ismi daha çok kullanılmıştır. Bu isimlerin yanında İsmail, Ali, Veli, Süleyman ve Hasan gibi isimler kullanılmıştır. Köyde; Şükür, Kâküllü, Küçük ve Maşık gibi lakaplarında kullanıldığı görülmektedir.

2.53.2. Tarım

Oyukkışla köyünde mesleği ziraatçı olan hane sahiplerinin mezru ve gayri mezru tarlaları vardır. Köyde mezru ve gayri mezru tarlalar 15 ve 25'er dönümlüktür. Köyde toplam 155'er dönüm mezru ve gayri mezru tarla vardır. Hane başına 12,9 dönüm düşmektedir. Mezru ve gayri mezru tarlanın toplam tarıma ayrılan alan içerisinde ki oranı %48,5'dir. Mezru tarlanın 1260 yılının toplam geliri 2662,5 kuruş'tur. Bu gelirden hane başına 221,8 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %72,7 orana sahiptir. Köyün 1261 yılının geliri 1200 kuruştur. Hane başına

100 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 1462 kuruş hane başına 121,8 kuruş daha az olduğu görülmektedir.

Oyukkışla köyünde mezru tarla haricinde bağ tarımı yapılmaktadır. Bağ tarımı ile uğraşan haneler bağ tarımına 1 dönüm alan ayırmışlardır. Toplam bağ tarımına ayrılan alan 9 dönümdür. Hane başına 0,75 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %2,9 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 999 kuruştur. Hane başına 83,25 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %27,2 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 730 kuruştur. Hane başına bu orandan 60,8 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 269, hane başına ise 22,45 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bağ tarımı geliri üzerinden alınan öşür 111 kuruştur.

Köyün hububat üretimi incelendiğinde; buğday, arpa, burçak ve mercimek yetiştirilmektedir. Yıllık buğday üretimi 58 kile'dir. Buğday ürünü üzerinden alınan vergi ise 218 kuruş'tur. Hane başına 4,8 kile buğday, 18,1 kuruş vergi düşmektedir. Buğdayın toplam hububat üretimi içerisinde %55,7 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %70,3'tür. Köyde yıllık arpa üretimi ise 38 kile'dir. Arpa ürünü üzerinden alınan vergi 76 kuruş'tur. Hane başına 3,1 kile arpa, 6,3 kuruş vergi düşmektedir. Arpa'nın toplam hububat üretimi içerisinde %36,5 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %24,5'dir. Yıllık burçak üretimi ise 6 kile'dir. Burçak ürünü üzerinden alınan vergi ise 12 kuruş'tur. Hane başına 0,5 kile burçak, 1 kuruş vergi düşmektedir. Burçağın toplam hububat üretimi içerisinde %5,7 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %3,8'dir. Yıllık mercimek üretimi ise 2 kile'dir. Mercimek ürünü üzerinden alınan vergi ise 4 kuruş'tur. Hane başına 0,1 kile mercimek, 0,2 kuruş vergi düşmektedir. Mercimeğin toplam hububat üretimi içerisinde %1,9 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %1,2'dir.

2.53.3. Hayvancılık

Oyukkışla köyünde toplam 158 baş hayvan bakılmaktadır. Hayvanların 45 adedi büyükbaş hayvan (7 sağman inek, 2 kısır inek, 6 döllu merkep, 5 döllu deve, 1 dölsüz merkep, 2 döllu kısırak, 18 koşu öküzü ve 4 koşu camuşu), 113 adedi ise küçükbaş hayvan (58 sağman koyun, 17 kısır koyun, 28 sağman keçi, 10 kısır keçi) grubuna girmektedir. Büyükbaş hayvan olarak hane başına 3,75 aded, küçükbaş hayvan olarak ise 9,4 hayvan düşmektedir. Büyükbaş hayvanlar toplam hayvanların %28,4'ünü küçükbaş hayvanlar ise %71,5'ini oluşturmaktadır.

Büyükbaş hayvan geliri toplam 716 kuruş'tur. Buradan hane başına 59,6 kuruş düşmektedir. Büyükbaş hayvan geliri, toplam hayvancılık geliri içerisinde %64,3 oranına sahiptir. Küçükbaş hayvan geliri ise toplam 396,5 kuruştur.³²⁹ Hane başına 33 kuruş düşmektedir. Hayvan gelirleri arasında %35,6 paya sahiptir. Küçükbaş hayvancılıktan alınan vergi, aded-i ağnam 6,05 kuruş 32,5 para'dır.

2.53.4. Mesleki ve Diğer Gelirler

Oyukkışla köyünde, tarım ve hayvancılıktan başka gelir yoktur.

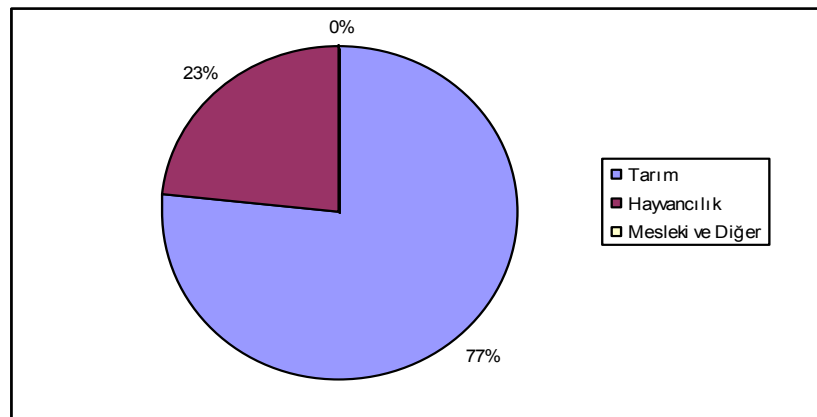
2.53.5. Vergi-yi Mahsusası ve Temettuat Oranları

Oyukkışla köyü'nün toplam vergi-yi mahsûsa'sı 735 kuruş'tur.³³⁰ Hane başına 61,25 kuruş düşmektedir. Hane başına düşen ortalama geçen hane sayısı 6'dır. 160 kuruş en fazla, 25 kuruş ise verilen en düşük vergi-yi mahsusadır. Oyuk Kışla köyünde gelirlere göre vergi alımının tam uygulanmadığı görüşündeyiz. Buna örnek verecek olursak; 70 kuruş vergi-yi mahsusa veren hanelere baktığımızda gelirler aynı değildir. Ama alınan vergi aynı bir diğer deyişle geliri çok olan az, geliri az olan çok vergi verdiği görülmektedir.

Köyün toplam temettuat geliri 4774 kuruş'tur.³³¹ Hane başına 397,8 kuruş düşmektedir. Bu hane başına düşen ortalama geçen hane sayısı 6'dır.

Toplam temettuat gelirleri içerisinde %76,6 oran ile tarım, %23,3 oran ile hayvan gelirleri yer almaktadır.

Grafik 2.53: Oyukkışla Köyünün Gelir Dağılımı

³²⁹ BOA.ML.VRD.TMT.No.13987, s.4, Defterin vermiş olduğu verilerden hareket ile bu gelir 396 kuruştur. 10.hanede 2 sağman koyundan 10,5 kuruş elde edildiği kaydedilmiştir; 12.hanede koyun başı 4 kuruş üzerinden hesaplanmıştır.

³³⁰ BOA.ML.VRD.TMT.No.13987, s.4, Defterde köyün vermiş olduğu vergi 1156 kuruş olarak geçmektedir.

³³¹ BOA.ML.VRD.TMT.No.13987, s.4, Defterde bu 4799,5 kuruş olarak geçmektedir.

Tablo 2.53: Oyukkışla Köyünün Temettuat Tablosu

Vergi-yi Mahsusa	Tarım Geliri	1260	1261
735		3661,5	
Aşar ve Rusûm	Hayvan Geliri	1112,5	1930
427,05/ 32,5 (Para)	Mesleki ve Diğ�r Gelirler		
Toplam Temettuat		4774	

2.54.  y k (ma'a?) Abdallar Köyü

2.54.1. Demografik ve Sosyal Yapı

 y k (ma'a?) Abdallar köyüne 12 hane kayıtlıdır. Köyde bütün haneler ziraatçılık mesleğini icra etmektedir. Köyün tahmini nüfusu 60 kişidir ve tamamı müslimdir. Köyde Muhammet, Mustafa, Halil, Osman, Musa Ahmet, Bekir, İsmail, Hasan ve İbiş gibi isimlerin yanında Hacı, Kara oğlan, Bektaş, İmam, Tozlu ve Kırbaş gibi lakaplarında kullanıldığı görülmektedir.

2.54.2. Tarım

 y k (ma'a?) Abdallar köyünde 5, 10 ve 15'er dönümlük mezru ve gayri mezru tarlalar vardır. Köyde toplam 125'er dönüm mezru ve gayri mezru tarla vardır. Hane başına 10,4 dönüm düşmektedir. Mezru ve gayri mezru tarlanın toplam tarıma ayrılan alan içerisinde ki oranı %39,9'dur. Mezru tarlanın 1260 yılının toplam geliri 1036 kuruş'tur. Bu gelirden hane başına 86,3 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %11,7 orana sahiptir. 1261 yılının geliri 820 kuruş'tur. Hane başına bu gelirden 68,3 kuruş düşmektedir. 1260 yılının geliri 1261 yılının gelirine göre 216 kuruş, hane başına da 18 kuruş daha az olduğu görülmektedir.

 y k (ma'a?) Abdallar köyünde mezru ve gayri mezru tarla haricinde bağ, bostan, arız ve cehri tarımı yapılmaktadır. Bağ tarlaları 1 ve 2'şer dönümlüktür. Köyde toplam bağ tarımına ayrılan alan 12 dönümdür. Hane başına 1 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %3,8 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 1192,5 kuruştur. Hane başına 99,3 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %13,4 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 890 kuruştur. Hane başına bu orandan 74,1 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 302,5, hane başına ise 25,2 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bağ tarımı geliri üzerinden

alınan öşür 132,5 kuruştur.³³²

Köyde yapılan bostan tarımı incelendiğinde, köyde bulunan bostan tarlaları 1 ve 2 dönümlüktür. Köyde toplam bostan tarımına ayrılan alan 12 dönümdür. Hane başına 1 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %3,8 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 1476 kuruştur. Hane başına 123 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %16,6 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 910 kuruştur. Hane başına bu orandan 75,8 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 566, hane başına ise 47,2 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bostan tarımı geliri üzerinden alınan öşür 164 kuruştur.³³³

Cehri tarımı incelendiğinde, köyde cehri tarlaları 1, 2 ve 3 dönümlüktür. Toplam cehriciliğe ayrılan alan 18 dönümdür. Hane başına 1,5 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %5,7 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 1864 kuruştur. Hane başına 155,3 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %21 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 905 kuruştur.³³⁴ Hane başına bu orandan 75,4 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 959, hane başına ise 79,9 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Cehri tarımı geliri üzerinden alınan öşür 207,1 kuruştur.³³⁵

Öyük (ma'a?) Abdallar köyünde, diğer hiçbir köyde yapılmayan arızcılığa baktığımızda, köyde 1, 2 ve 3 dönümlüktür. Toplam arız tarımına ayrılan alan 21 dönümdür. Hane başına 1,75 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %6,7 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 3275 kuruştur. Hane başına 272,9 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %37 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 450 kuruştur.³³⁶ Hane başına bu orandan 37,5 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 2825, hane başına ise 235,4 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Arız geliri üzerinden alınan öşür 363,8 kuruştur.³³⁷

³³² BOA.ML.VRD.TMT.No.15064, s.2-3, Defterin vermiş olduğu verilere göre alınan öşür 136 kuruştur. Yalnız 2. ve 3.hane sahipleri 7,5 kuruş yerine 7 kuruş verdiği, 6.hane sahibi 12,5 kuruş vereceği yerde 17 kuruş verdiği görülmektedir.

³³³ BOA.ML.VRD.TMT.No.15064, s.3, Defterin vermiş olduğu verilere göre alınan öşür 176,5 kuruştur. Yalnız 6.hane sahibinin bostan tarlası olmadığı halde 12,5 kuruş öşür verdiği görülmektedir.

³³⁴ BOA.ML.VRD.TMT.No.15064, s.2, 1.hanede ki cehri dönüm geliri 1260-61 yıllarına göre ayrılmamıştır.

³³⁵ BOA.ML.VRD.TMT.No.15064, s.2, Defterin vermiş olduğu veri 207 kuruştur. Fakat 1.hane sahibinin 0,1 kuruş eksik öşür verdiğini görmekteyiz.

³³⁶ BOA.ML.VRD.TMT.No.15064, s.2-5, Defterde sadece 1. ve 6.hanelerin 1261 yılı gelirleri vardır. Diğer hanelerin 1261 geliri yoktur. 2, 5, 8. ve 9.hanelerin 1261 yılı gelirlerinin başına bi-hasıl notu düşürülmüştür.

³³⁷ BOA.ML.VRD.TMT.No.15064, s.3, Defterde 365 kuruş geçmektedir. 6.hane sahibinin vermesi gereken öşür 38,8 kuruş iken 40 kuruş arız öşrü verdiği görülmektedir.

Köyün hububat üretimi incelendiğinde, buğday ve arpa yetiştirilmektedir. Yıllık buğday üretimi 21 kile'dir. Buğday ürünü üzerinden alınan vergi ise 78,75 kuruş'tur. Hane başına 1,75 kile buğday, 6,5 kuruş vergi düşmektedir. Buğdayın toplam hububat üretimi içerisinde %56,7 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %71,1'dir. Köyde yıllık arpa üretimi ise 16 kile'dir. Arpa ürünü üzerinden alınan vergi 32 kuruş'tur. Hane başına 1,3 kile arpa, 2,6 kuruş vergi düşmektedir. Arpa'nın toplam hububat üretimi içerisinde %43,2 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %28,8'dir.

2.54.3. Hayvancılık

Öyük (ma'a?) Abdallar köyünde toplam 109 baş hayvan bakılmaktadır. Hayvanların 64 adedi büyükbaş hayvan (17 sağman inek, 3 kısır inek, 3 sağman camuş, 1 kısır camuş, 10 döllu merkep, 6 döllu kısarak, 18 koşu öküzü, 3 koşu camuşu ve 3 tosun), 45 adedi ise küçükbaş hayvan (25 sağman koyun, 4 kısır koyun, 16 sağman keçi) grubuna girmektedir. Büyükbaş hayvan olarak hane başına 5,3 aded, küçükbaş hayvan olarak ise 3,75 hayvan düşmektedir. Büyükbaş hayvanlar toplam hayvanların %58,7'sini küçükbaş hayvanlar ise %41,3'ünü oluşturmaktadır.

Büyükbaş hayvanların toplam geliri 576 kuruş'tur. Buradan hane başına 48 kuruş düşmektedir. Büyükbaş hayvan geliri, toplam hayvancılık geliri içerisinde %75,4 oranına sahiptir. Küçükbaş hayvan geliri ise 187,5 kuruştur. Hane başına bu gelirden 15,6 kuruş düşmektedir. Küçükbaş hayvan geliri toplam hayvan gelirleri arasında %24,5 paya sahiptir. Küçükbaş hayvancılıktan alınan vergi, aded-i ağnam 60 para'dır.

2.54.4. Mesleki ve Diğer Gelirler

Öyük (ma'a?) Abdallar köyünde, tarım ve hayvancılıktan başka ek gelir yoktur.

2.54.5. Vergi-yi Mahsusası ve Temettuat Oranları

Öyük (ma'a?) Abdallar köyü'nün toplam vergi-yi mahsûsa'sı 995 kuruş'tur.³³⁸ Hane başına 82,9 kuruş düşmektedir. Hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 7'dir. Köyde 115 kuruş en yüksek, 30 kuruş ise verilen en düşük vergiyi mahsusadır.

Öyük (ma'a?) Abdallar köyünde gelirlere göre vergi alımının tam

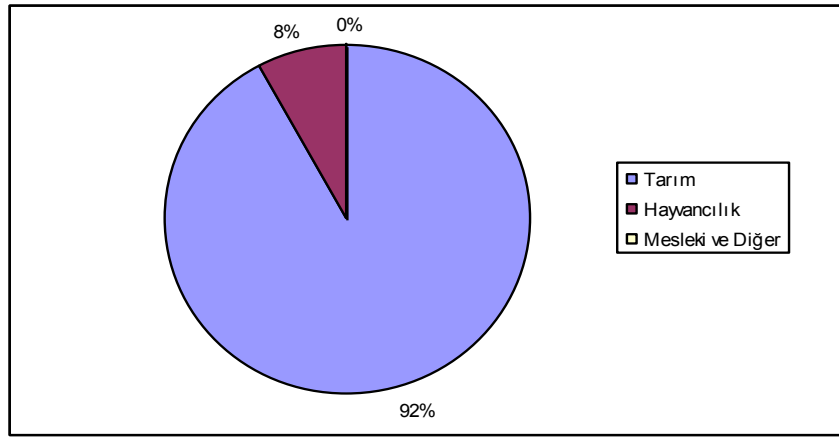
³³⁸ BOA.ML.VRD.TMT.No.15064, s.5, Defterde köyün vermiş olduğu vergi 1387 kuruş olarak geçmektedir.

uygulanmadığı görüşündeyiz. Buna örnek verecek olursak; 115 kuruş vergi-yi mahsusa veren hane sahiplerinin gelirleri aynı olmadığı halde aynı vergiyi vermektedir. Geliri çok olan az, geliri az olan çok vergi verdiği görülmektedir. Bu köyde örnekler birden fazladır.

Köyün toplam temettuat geliri 9607 kuruş'tur.³³⁹ Hane başına 800,5 kuruş düşmektedir. Bu hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 5'dir.

Toplam temettuat gelirleri içerisinde %92 oran ile tarım, %7,9 oran ile hayvan gelirleri yer almaktadır.

Grafik 2.54: Öyük (ma'a?) Abdallar Köyünün Gelir Dağılımı

Tablo 2.54: Öyük (ma'a?) Abdallar Köyünün Temettuat Tablosu

Vergi-yi Mahsusa	Tarım Geliri	1260	1261
995		8843,5	
Aşar ve Rûsum	Hayvan Geliri	763,5	
978,15/ 60 (Para)	Mesleki ve Diğer Gelirler		3975
Toplam Temettuat		9607	

2.55. Paşa Köyü

2.55.1. Demografik ve Sosyal Yapı

Paşa köyüne 155 hane kayıtlıdır.³⁴⁰ Köyde 96'sı ziraatçılık, 17'si hizmetkârlık (31, 37, 48, 51, 57, 68, 73, 85, 87, 102, 103, 120, 122, 129, 144, 152. ve 153.haneler), 5'i çoban (8, 20, 39, 56. ve 135.haneler), 1'er tane de imam (32.hane),

³³⁹ BOA.ML.VRD.TMT.No.15064, s.5, Defterde bu 9270,5 olarak kaydedilmiş.

³⁴⁰ BOA.ML.VRD.TMT.No.15065, s.6-7-9-10-15-16-24-27, Defterde 154 hane olarak geçer. Çünkü 24.hane 23.hane olarak kaydedilmiş, 26.haneden sonra 27.hane yazılacağına 28.hane yazılmış, 38.haneyi 39.hane olarak kaydedilmiş, 68.hane yazıldıktan sonra gelen hane sahibinin gelirleri de kaydediliyor. Fakat nosu belirtilmeden 70.haneden devam ediliyor. Bir daha defterde 119.hane yazılacağına 118.hane iki defa yazılarak yanlışlık yapılıyor. Defterde geçen 132. ve 134.haneler defterde 32. ve 34.hane olarak geçmektedir.

hatip (1.hane), müderris (2.hane), bakkal esnafı (4.hane), muallim (11.hane), köherci (23.hane), soytarı (27.hane), talebe (89.hane), köy keziri (117.hane), 1 keşbet (142.hane) mesleğini yapan hane reisleri bulunmaktadır. Köyde 3.hane sahibi ziraatçılık yanında muhtarlıkta yapmaktadır. Ayrıca 6 yetim (24, 38, 46, 77, 127. ve 128.haneler) ve mesleği belli olmayan 21 hane (21, 25, 44, 62, 69, 71,81, 86, 90, 98, 99, 101, 107, 118, 119, 123, 131, 137, 138, 147. ve 151.hane) sahibi bulunmaktadır. Köyün tahmini nüfusu 775 kişidir ve tamamı müslimdir. Köyde, Muhammet (28 defa), Ali (17 defa), Osman (13 defa), Hüseyin ve Ömer (11 defa), İbrahim (8 defa), Ahmet ve Halil (7 defa) en çok kullanılan isimlerdir. Bu isimlerin yanında Yusuf, Süleyman ve hasan gibi isimlerde çok kullanılan isimler arasındadır. Tatlım, Penbe, Tokmak, Köse, Hatip, Gazi, Kara, Köle, Etmekçi, Atmaca, Hacı, Emir, Yetim, Seyyid, Soytarı, Elvanlı, Yalancı, Uzun, Kaplan, Sakka, Kenti, Kocabeyli, Kirli, Baba, Karaca, Barutçu, Kaypak, Tuzcu, Mazlum, Topal, Laz, Keloğlan, Katırcı, Köşker, Elli, Molla, Sarı, Değirmenci, Deli, Kahveci, Karanfilli, Müezzin, Maraşlı, Balçıklı, Kır, Kör, Çakal, Kir gömlek, Kizir, Cehennemlik, Cennetlik, Dede ve Garip gibi lakaplarında kullanıldığı görülmektedir.

2.55.2. Tarım

Paşa köyünde mezru tarlalar 15, 25 ve 35'er dönümlüktür. Köyde toplam 1550 dönüm mezru tarla vardır.³⁴¹ Hane başına 10 dönüm düşmektedir. Mezru tarlanın toplam tarıma ayrılan alan içerisinde ki oranı %96,7'dir. Mezru tarlanın 1260 yılının toplam geliri 36887,5 kuruş'tur. Bu gelirden hane başına 237,9 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %87,6 orana sahiptir. 1261 yılının geliri 30470 kuruş'tur.³⁴² Hane başına bu gelirden 196,5 kuruş düşmektedir. 1260 yılının geliri, 1261 yılının gelirine göre 6417,5 kuruş, hane başına da 41,4 kuruş daha fazla olduğu görülmektedir. Paşa köyünde gayri mezru tarla yoktur.

Paşa köyünde mezru tarla haricinde bağ, bostan ve cehri tarımı yapılmaktadır. Köydeki bağlar 1 dönümlük olup toplam da bağ tarımına ayrılan alan 43 dönümdür. Hane başına 0,27 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %2,6 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 4410 kuruştur. Hane başına 28,4 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %10,4 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 3240 kuruştur.

³⁴¹ BOA.ML.VRD.TMT.No.15065, s.24, 116.hanenin mezru tarlasının 1260 ve 61 yılı gelirleri yazılmışken kaç dönüm olduğu yazılmamıştır.

³⁴² BOA.ML.VRD.TMT.No.15065, s.4, Defterde 10.hanede mezru tarla geliri 1260-61 diye ayrılmamıştır.

Hane başına bu orandan 196,5 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 1170, hane başına ise 7,5 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bağ tarımı geliri üzerinden alınan öşür 490 kuruştur.³⁴³

Köyde yapılan bostan tarımı incelendiğinde, köydeki bostan tarlası 1 ve 3 dönümlüktür. Toplam bostan tarımına ayrılan alan 7 dönümdür. Hane başına 0,045 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %0,4 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 675 kuruştur. Hane başına 4,3 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %1,6 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 460 kuruştur. Hane başına bu orandan 2,9 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 215, hane başına ise 1,4 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bostan tarımı geliri üzerinden alınan öşür 75 kuruştur.³⁴⁴

Cehri tarımı incelendiğinde, köyde cehri tarımı yapan her hane sahibi cehri tarımına 1 dönüm alan ayırmıştır. Toplam cehri tarımına ayrılan alan 2 dönümdür. Hane başına 0,012 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %0,2 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 117 kuruştur. Hane başına 0,75 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %0,2 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 90 kuruştur. Hane başına bu orandan 0,25 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 27, hane başına ise 0,25 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Cehri tarımı geliri üzerinden alınan öşür 13 kuruştur.

Köyün hububat üretimi incelendiğinde; buğday, arpa, burçak ve mercimek yetiştirilmektedir. Yıllık buğday üretimi 840 kile'dir. Buğday ürünü üzerinden alınan vergi ise 3150 kuruş'tur. Hane başına 5,4 kile buğday, 20,3 kuruş vergi düşmektedir. Buğdayın toplam hububat üretimi içerisinde %63,3 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %76,4'tür. Köyde yıllık arpa üretimi ise 469 kile'dir. Arpa ürünü üzerinden alınan vergi 938 kuruş'tur. Hane başına 3 kile arpa, 6 kuruş vergi düşmektedir. Arpa'nın toplam hububat üretimi içerisinde %35,3 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %22,7'dir. Yıllık burçak üretimi 15 kile'dir. Burçak ürünü üzerinden alınan vergi ise 30 kuruş'tur. Hane başına 0,09 kile burçak, 0,19 kuruş vergi düşmektedir. Burçağın toplam hububat üretimi içerisinde

³⁴³ BOA.ML.VRD.TMT.No.15065, s.2-8-12-21, Defterin vermiş olduğu verilere göre alınan öşür 520 kuruştur. Ancak 3, 30. ve 103.hane sahiplerinin bağı olmadığı halde sırası ile 20, 5 ve 20 kuruş öşür verdiğini ayrıca 50.hane sahibinin 90 kuruş gelirden vereceği 10 kuruş öşür yerine 5 kuruş öşür verdiğini görmekteyiz.

³⁴⁴ BOA.ML.VRD.TMT.No.15065, s.21, Defterin vermiş olduğu verilere göre alınan öşür 55 kuruştur. Çünkü 103.hane sahibinin vermesi gereken 20 kuruş öşür defterde bağ öşrü olarak geçmektedir.

%1,1 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %0,7'dir. Son olarak mercimeğe baktığımızda yıllık üretimi 2 kile'dir. Mercimek ürünü üzerinden alınan vergi ise 4 kuruş'tur. Hane başına 0,01 kile mercimek, 0,02 kuruş vergi düşmektedir. Mercimeğin toplam hububat üretimi içerisinde %0,1 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %0,09'dur.

2.55.3. Hayvancılık

Paşa köyünde toplam 964 baş hayvan bakılmaktadır. Hayvanların 476 adedi büyükbaş hayvan (78 sağman inek, 1 kısır inek, 9 sağman camuş, 102 döllu merkep, 31 döllu deve, 17 yük devesi, 14 döllu kısarak, 196 koşu öküzü, 20 koşu camuşu ve 8 at), 488 adedi ise küçükbaş hayvan (245 sağman koyun, 90 kısır koyun, 146 sağman keçi, 7 kısır keçi) grubuna girmektedir. Büyükbaş hayvan olarak hane başına 3 aded, küçükbaş hayvan olarak ise 3,1 hayvan düşmektedir. Büyükbaş hayvanlar toplam hayvanların %49,3'ünü küçükbaş hayvanlar ise %50,6'sını oluşturmaktadır.

Büyükbaş hayvanların toplam geliri 12088 kuruş'tur.³⁴⁵ Buradan hane başına 77,9 kuruş düşmektedir. Büyükbaş hayvan geliri, toplam hayvancılık geliri içerisinde %86,1 oranına sahiptir. Küçükbaş hayvan geliri ise 1944,5 kuruştur.³⁴⁶ Hane başına bu gelirden 22 kuruş düşmektedir. Küçükbaş hayvan geliri toplam hayvan gelirleri arasında %13,8 paya sahiptir. Küçükbaş hayvancılıktan alınan vergi, aded-i ağnam 23,35, kırtıl ise 45 kuruştur.

2.55.4. Mesleki ve Diğer Gelirler.

Paşa köyünde birçok mesleki gelir vardır. Bunlardan ve getirilerinden bahsedecek olursak; hizmetkârlıktan 3408, çobancılıktan 800, imamlık, köhencilik, bakkal esnaflığından, garablıktan ve soytarı mesleklerinden 100'er kuruş olmak üzere toplam 600 kuruş ve diğer gelirler çatısı altında toplamış olduğumuz gelirlerden de 700 kuruş olmak üzere toplam da tarım ve hayvancılık gelirlerinden hariç 5508 kuruş gelir vardır. Paşa köyünde bir diğer gelir de değirmen geliridir. 1 aded değirmenden 500 kuruş geliri vardır. Bu gelirden 3 kuruş vergi vermektedir. Bu geliri de hesapladığımızda köyün tarım ve hayvancılık gelirinden başka 6008 kuruş geliri vardır.

³⁴⁵ BOA.ML.VRD.TMT.No.15065, s.16-17, Defterin vermiş olduğu verilere göre bu gelir 12071 kuruştur. 74.hanede 1 sağman camuştan 8, 80.hanede 1 döllu merkepten 1 kuruş gelir elde edildiği kaydedilmiştir.

³⁴⁶ BOA.ML.VRD.TMT.No.15065, s.7-23, Defterin vermiş olduğu verilere göre bu gelir 1959 kuruştur. 28.hanede 2 sağman keçiden 2, 109.hanede 20 kısır koyundan 60 ve 5 kısır keçiden 12,5 kuruş gelir elde edildiği kaydedilmiştir.

2.55.5. Vergi-yi Mahsusası ve Temettuat Oranları

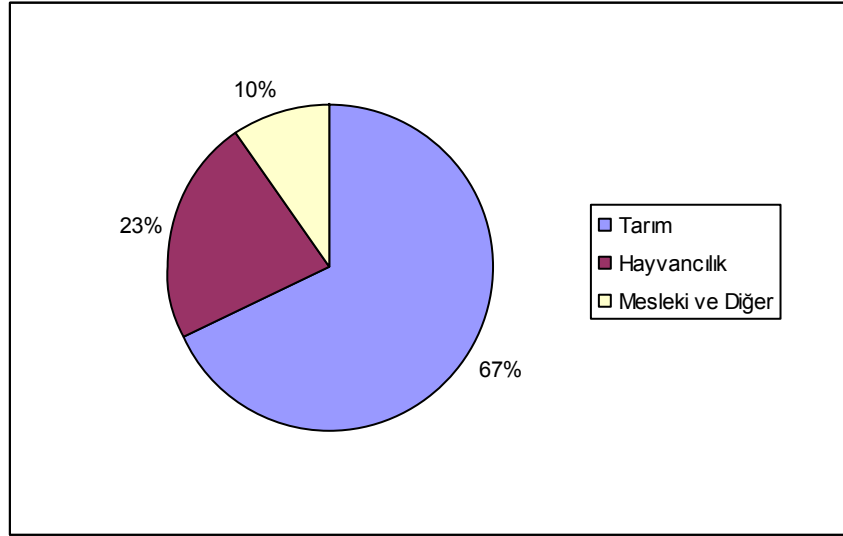
Paşa köyü'nün toplam vergi-yi mahsûsa'sı 12692 kuruş'tur.³⁴⁷ Hane başına 81,8 kuruş düşmektedir. Hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 79'dur. Köyde 400 kuruş verilen en yüksek vergiyi mahsusadır. En düşük ise 11 kuruştur.

Paşa köyünde gelirlere göre vergi alımının tam uygulanmadığı görüşündeyiz. Buna örnek verecek olursak; 115 kuruş vergi-yi mahsusa veren hane sahiplerinin gelirleri aynı olmadığı halde aynı vergiyi vermektedir. Geliri çok olan az, geliri az olan çok vergi verdiği görülmektedir. Bu köyde örnekler birden fazladır.

Köyün toplam temettuat geliri 62130 kuruş'tur.³⁴⁸ Hane başına 390,5 kuruş düşmektedir. Bu hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 57'dir.

Toplam temettuat gelirleri içerisinde %67,7 oran ile tarım, %22,5 oran ile hayvan, %9,6 oran ile diğer gelirler (meslek gelirleri v.s.) yer almaktadır.

Grafik 2.55: Paşa Köyünün Gelir Dağılımı

Tablo 2.55: Paşa Köyünün Temettuat Tablosu

Vergi-yi Mahsusa	Tarım Geliri	1260	1261
12692		42089,5	
Aşar ve Rûsum	Hayvan Geliri	14032,5	
4771,35	Mesleki ve Diğer Gelirler	6008	34260
Toplam Temettuat		62130	

³⁴⁷ BOA.ML.VRD.TMT.No.15065, s.31, Defterde köyün vermiş olduğu vergi 16302 kuruş olarak kaydedilmiş

³⁴⁸ BOA.ML.VRD.TMT.No.15065, s.31, Defterde bu 62734 kuruş 0 para olarak kaydedilmiş

2.56. Penbecik Köyü

2.56.1. Demografik ve Sosyal Yapı

Penbecik köyüne 40 hane kayıtlıdır. Bu köyde 25'i ziraatçılık, 8'i hizmetkârcılık (7, 8, 16, 19, 22, 29, 35. ve 38.hane), 2'si çobancılık (13. ve 23.hane), 1'i imam (40.hane) ve 1'i de kızır (14.hane) mesleği ile meşgul olmaktadır. Köyde 2 hane sahibi dilenci (30. ve 37.hane), 1 de yetim (32.hane) bulunmaktadır. Köyün tahmini nüfusu 200 kişidir ve tamamı müslimdir. Köyde; Ali, Hüseyin, Hasan, Bekir, Muhammet ve Mustafa (3'er defa) en çok kullanılan isimlerdir. Bu isimlerin yanında Veli, İbrahim, Süleyman, Torak, Halil, İbiş, Satılmış, Feyzullah, Abidin, Salih, Zeynel gibi isimlerde kullanılmıştır. Köyde; Arap, Kuyumcu, Kara, Çatak, Çiçik, Deli, Küçük, Eklence, Çolak, Yetim, İmam, Midici, Kız ve molla gibi lakaplar kullanılmıştır.

2.56.2. Tarım

Penbecik köyünde mesleği ziraatçı olan hane sahiplerinin mezru ve gayri mezru tarlaları vardır. Köyde mezru ve gayri mezru tarlalar 15, 20 ve 25 dönümlüktür. Köyde toplam 505'er dönüm mezru ve gayri mezru tarla vardır. Hane başına 12,6 dönüm düşmektedir. Mezru ve gayri mezru tarlanın toplam tarıma ayrılan alan içerisinde ki oranı %48,3'tür. Mezru tarlanın 1260 yılının toplam geliri 15874 kuruş'tur. Bu gelirden hane başına 396,8 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %81,8 orana sahiptir. 1261 yılının geliri 12150 kuruş'tur. Hane başına bu gelirden 303,7 kuruş düşmektedir. 1260 yılının geliri, 1261 yılı gelirine göre 3724 kuruş, hane başına da 93,1 kuruş daha fazla olduğu görülmektedir.

Penbecik köyünde mezru ve gayri mezru tarla haricinde bağ ve penbe tarımı (Pamuk) da yapılmaktadır. Köydeki bağ tarlaları 1, 2 ve 3 dönümlüktür. Köyde toplam bağ tarımı için ayrılan alan 30 dönümdür. Hane başına yaklaşık 0,75 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %2,8 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 3195 kuruştur. Hane başına 79,8 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında yaklaşık %16,4 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 2270 kuruştur. Hane başına bu orandan 56,7 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 925, hane başına ise 23,1 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bağ tarımı geliri üzerinden

alınan öşür 355 kuruştur.³⁴⁹

Köyde bir diğer ekilen ürün pamuktur. Pamuk eken tüm haneler pamuğa 1'er dönüm alan ayırmıştır. Toplam 5 dönüm pamuğa ayrılmıştır. Hane başına 0,12 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde yaklaşık %0,4 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 315 kuruştur. Hane başına 7,8 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %1,6 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 230 kuruştur. Hane başına bu orandan 5,7 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirin göre 85, hane başına ise 2,1 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Pamuktan alınan öşür 35 kuruştur.

Köyün hububat üretimi incelendiğinde; buğday, arpa ve burçak yetiştirilmektedir. Yıllık buğday üretimi 344 kile'dir. Buğday ürünü üzerinden alınan vergi ise 1290 kuruş'tur. Hane başına 8,6 kile buğday, 32,2 kuruş vergi düşmektedir. Buğdayın toplam hububat üretimi içerisinde %59,1 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %73'tür. Köyde yıllık arpa üretimi ise 232 kile'dir. Arpa ürünü üzerinden alınan vergi 464 kuruş'tur. Hane başına 5,8 kile arpa, 11,6 kuruş vergi düşmektedir. Arpa'nın toplam hububat üretimi içerisinde %39,8 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %26,2'dir. Yıllık burçak üretimi 6 kile'dir. Burçak ürünü üzerinden alınan vergi ise 12 kuruş'tur. Hane başına 0,15 kile burçak, 0,3 kuruş vergi düşmektedir. Burçağın toplam hububat üretimi içerisinde %1, hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %0,6'dır.

2.56.3. Hayvancılık

Penbecik köyünde toplam 362 baş hayvan bakılmaktadır. Hayvanların 148 adedi büyükbaş hayvan (21 sağman inek, 2 kısır inek, 24 döllu merkep, 5 döllu deve, 2 dölsüz deve, 3 döllu kısırak, 61 koşu öküzü, 14 koşu camuşu ve 3 at), 214 adedi ise küçükbaş hayvan (101 sağman koyun, 10 kuzu, 23 kısır koyun, 65 sağman keçi, 25 kısır keçi) grubuna girmektedir. Büyükbaş hayvan olarak hane başına 3,7 aded, küçükbaş hayvan olarak ise 5,3 hayvan düşmektedir. Büyükbaş hayvanlar toplam hayvanların %40,8'ini küçükbaş hayvanlar ise %59,1'ini oluşturmaktadır.

Büyükbaş hayvan geliri 1608 kuruş'tur.³⁵⁰ Buradan hane başına 40,2 kuruş

³⁴⁹ BOA.ML.VRD.TMT.No.15057, s.11, defterde 3, 17. ve 19.hane sahiplerinin bağ dönümü olmadığı halde bağ öşürü verdikleri görülmektedir. 3. ve 17.hane sahiplerinin 10'ar, 19.hane sahibinin 20 kuruş öşür verdiği görülmektedir.

³⁵⁰ BOA.ML.VRD.TMT.No.15057, s.8. Defterde diğer köylerden farklı olarak 1 döllu deveden 250 kuruş elde edildiği kaydedilmiştir.

düşmektedir. Büyükbaş hayvan geliri, toplam hayvancılık geliri içerisinde %66,7 oranına sahiptir. Küçükbaş hayvan geliri 800,5 kuruştur.³⁵¹ Hane başına bu gelirden 20 kuruş düşmektedir. Küçükbaş hayvan geliri toplam hayvan gelirleri arasında %33,2 paya sahiptir. Küçükbaş hayvancılıktan alınan aded-i ağnam 14,5 kuruştur.

2.56.4. Mesleki ve Diğer Gelirler

Penbecik köyünde mesleki gelir vardır. Bunlar hizmetkârlıktan 862, çobancılıktan 700, kızirlikten 100 ve imamlıktan 100 kuruş olmak üzere tarım ve hayvancılık dışında toplam 1762 kuruş ek gelir vardır.

2.56.5. Vergi-yi Mahsusası ve Temettuat Oranları

Penbecik köyü'nün toplam vergi-yi mahsûsa'sı 4540 kuruş'tur.³⁵² Hane başına 113,5 kuruş düşmektedir. Hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 16'dır. 262 kuruş köyde verilen en fazla vergi-yi mahsusa'dır. 37 kuruş da köyde verilen en az vergi-yi mahsusadır.

Penbecik köyünde gelirlere göre vergi alımının tam uygulanmadığı görüşündeyiz. Buna örnek verecek olursak; 262 kuruş vergi-yi mahsusa veren hane sahiplerinin gelirleri eşit olmadığı halde iki hane sahibi de aynı vergi-yi mahsusayı vermektedir. Geliri çok olan az, geliri az olan çok vergi verdiği görülmektedir.

Köyün toplam temettuat geliri 23554,5 kuruş'tur.³⁵³ Hane başına 588,5 kuruş düşmektedir. Bu hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 20'dir.

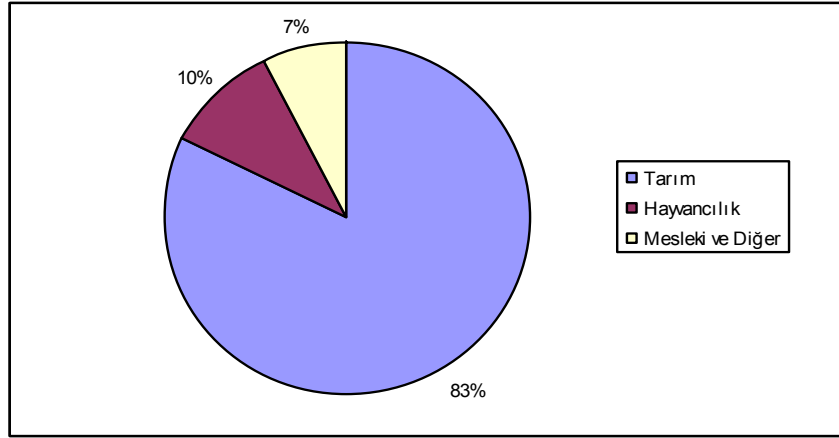
Toplam temettuat gelirleri içerisinde %82,2 oran ile tarım, %10,2 oran ile hayvan, %7,4 oran ile diğer gelirler (meslek gelirleri v.s.) yer almaktadır.

³⁵¹ BOA.ML.VRD.TMT.No.15057, s.8-11. Defterin vermiş olduğu verilerden hareketle bu gelir 796,5 kuruştur. 26.hanede 15 koyundan 77,5, 39.hanede 13 koyundan 72,5 kuruş gelir elde edildiği kaydedilmiştir.

³⁵² BOA.ML.VRD.TMT.No.15057, s.11. Defterde köyün vermiş olduğu vergi 4957 kuruş olarak geçmektedir.

³⁵³ BOA.ML.VRD.TMT.No.15057, s.11. Defterde bu 23319 kuruş olarak geçmektedir.

Grafik 2.56: Penbecik Köyünün Gelir Dağılımı

Tablo 2.56: Penbecik Köyünün Temettuat Tablosu

Vergi-yi Mahsusa	Tarım Geliri	1260	1261
4540		19384	
Aşar ve Rûsum	Hayvan Geliri	2408,5	
2170,5	Mesleki ve Diğer Gelirler	1762	14650
Toplam Temettuat		23554,5	

2.57. Saray Köyü

2.57.1. Demografik ve Sosyal Yapı

Saray köyüne 112 hane kayıtlıdır.³⁵⁴ Bunun 62 hanesi müslim, 50 hanesi ise gayri müslimdir. Müslimlerin 36'sı ziraatçılık, 6'sı hizmetkâr (16, 39, 41, 57, 58. ve 61.hane), 5'i çoban (19, 28, 31, 34. ve 62.hane), 4'ü bostancı (4, 13, 22. ve 56.hane), 2'si tüfekçi (10. ve 42.hane), 1'i müezzın (2.hane), 1'i muhtar (3.hane), 1'i kaza müdürü (5.hane) ve 1'i hilenişin (60.hane) mesleği ile meşguldür. Ayrıca köyde 5 hane (18, 30, 50, 54. ve 59.hane) sahibinin mesleği belirtilmemiştir. Gayri Müslimlerin, 27'si ziraatçılık, 13'ü hizmetkârlık (5, 8, 16, 18, 23, 32, 39, 40, 41, 46, 47, 49. ve 50.haneler), 2'si demirci (4. ve 38.hane), 2'si bostancı (26. ve 33.hane), 1'i çoban (27.hane), 1'i tüccar (28.hane), 1'i dikici (11.hane) ve 1'i keşiş (19.hane) görevini yapmaktadır. Ayrıca köyde 2 hane (1. ve 48.hane) sahibinin mesleği belirtilmemiştir. Köyün tahmini nüfusu 560 kişidir ve 310'unu müslim geri kalan 250'sini ise gayri müslimler oluşturmaktadır. Başka bir açıdan baktığımızda nüfusun %53,3'ünü müslimler, %46,6'ını ise gayri müslimler oluşturmaktadır. Müslimler, Ömer (8'er defa), Muhammet (7'şer defa), Osman, Mustafa (6'şar defa), Halil (5'er

³⁵⁴ BOA.ML.VRD.TMT.No.15046, s.14. Defterde toplam hane sayısı 111 olarak geçmektedir. Müslim hanesinde 52.haneyi yanlışlıkla ile 51.hane olarak kaydedilmiştir.

defa), Hüseyin, Ahmet (4' defa) gibi isimler en çok kullanılan isimlerdir. Bu isimlerin yanında yanında; Musa, Ali, Aliş, Süleyman, Abdi, Kadir, Latif, Hamza, Derviş, Feyzullah, Hasan ve İsmail gibi isimlerinde kullanıldığı görülmektedir. Köyde; Hacı, Efendi, Akdağlı, Beyli, Bölükbaşı, Çıtak, Kara, Derenli, Subaşı, Benöz, Ağa, Göçgeldi, Çoban, Dükkancı, Kızağcı, Çolak, Esnaf, Kör, Gazi, Yekbaşım, Emir, Alemdar, Tobur, Topal, İmam, Değirmenci, Deli, K'aru çaylı, Aşir, İl, Aşık, Yatlak, Kırkır, Sarı, Yörük, Anca, Berber ve Matşarlı gibi lakaplar da kullanılmıştır. Gayri Müslimler de Sarkiz, Kirkor, Akop, Arşin, Kebrik, Keleş, Abraham, Arakil, Haçator, Ovannis ve David gibi isimler ve Çorlu, Köşker, Bıçakçı, Çokez, Kara, Çeğon, Çoban, Sivaslı, Deli, Kabusuz, Dayı, İstanbullu, Top sakal, Bulut, Şahin, Anca, Sarı oğlanlı, Topal ve Toros gibi lakaplar kullanmıştır.

2.57.2. Tarım

Saray köyünde müslimlerin mezru tarlaları 15, 20, 25 ve 35 dönümlüktür. Köyde toplam 645 dönüm mezru tarla vardır.³⁵⁵ Hane başına 10,4 dönüm düşmektedir. Mezru tarlanın toplam tarıma ayrılan alan içerisinde ki oranı %93,3'tür. Mezru tarlanın 1260 yılının toplam geliri 15081 kuruş'tur. Bu gelirden hane başına 243,2 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %75,7 orana sahiptir. Köyün 1261 yılının geliri 11370 kuruştur. Hane başına bu gelirden 183,4 kuruş düşmektedir. 1260 yılının geliri, 1261 yılının gelirine göre 3711 kuruş, hane başına da 59,8 kuruş daha fazla olduğu görülmektedir.

Gayri müslimlerin de mezru tarlaları 15, 25 ve 35 dönümlüktür. Köyde toplam 480 dönüm mezru tarla vardır. Hane başına 9,6 dönüm düşmektedir. Mezru tarlanın toplam tarıma ayrılan alan içerisinde ki oranı %93,2'dir. Mezru tarlanın 1260 yılının toplam geliri 14850 kuruş'tur. Bu gelirden hane başına 297 kuruş düşmektedir. 1260 yılı gelirleri arasında %76 orana sahiptir. Köyün 1261 yılının geliri 10150 kuruştur. Hane başına bu gelirden 203 kuruş düşmektedir. 1260 yılının geliri, 1261 yılının gelirine göre 4700 kuruş, hane başına da 94 kuruş daha az olduğu görülmektedir.

Saray köyünde mezru tarla haricinde müslimlerde bağ, bostan ve bahçe tarımı, gayri müslimlerde ise bağ ve bostan tarımı yapılmaktadır. Müslimlerde bağ tarlaları 1 ve 3 dönümlüktür. Toplam alan ise 14 dönüm olup hane başına 0,22 dönüm

³⁵⁵ BOA.ML.VRD.TMT.No.15046, s.5. Defterde 17.hanenin mezru tarlası 1 dönüm olarak geçmektedir. Hesaplama da bunu 15 dönüm olarak alıyoruz.

düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %2 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 1647 kuruştur. Hane başına 26,6 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %8,3 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 1270 kuruştur. Hane başına bu orandan 20,4 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 377, hane başına ise 6,1 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bağ tarımı geliri üzerinden alınan öşür 183 kuruştur.³⁵⁶

Bostan tarımı incelendiğinde, köyde bostan tarlaları 1, 2 ve 3 dönümlüktür. Toplam alan ise 30 dönüm olup hane başına 0,48 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %4,3 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 3015 kuruştur. Hane başına 48,6 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %15,1 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 2220 kuruştur. Hane başına bu orandan 35,8 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 795, hane başına ise 12,8 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bostan tarımı geliri üzerinden alınan öşür 335 kuruştur.³⁵⁷

Son olarak bahçe tarımı incelendiğinde, köyde bahçe tarlaları 1 dönümlüktür. Toplam 2 dönüm olup hane başına 0,03 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %0,3 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 135 kuruştur. Hane başına 2,2 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %0,7 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 100 kuruştur. Hane başına bu orandan 1,6 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 35, hane başına ise 0,6 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bahçe tarımı geliri üzerinden alınan öşür 15 kuruştur.³⁵⁸

Gayri müslimlerde bağ ve bostan tarımı yapmaktadır. Köyde bağ tarlaları 1 ve 3 dönümlüktür. Toplam 17 dönüm olup hane başına 0,34 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %3,3 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 2610 kuruştur. Hane başına 52,2 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %13,3 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 1880 kuruştur. Hane başına bu orandan 37,6 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 730, hane başına ise 14,6 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bağ tarımı geliri üzerinden alınan öşür 290

³⁵⁶ BOA.ML.VRD.TMT.No.15046, s.6-8-9-11-12. Defterin vermiş olduğu veri 273 kuruştur. 21, 22, 23, 31, 37, 46, 47. ve 53.hanelerin bağı olmadığı halde sırası ile 20, 10, 20, 5, 5, 5, 5 ve 20 kuruş bağ öşrü verildiği görülüyor. 31.hane haricindeki hanelerin bağ ve bostan öşrü karıştırılmıştır. Bostan öşrü yerine bağ öşrü ibaresi düşülmüştür. 31.hane ise bahçe öşrü ile karıştırılmıştır.

³⁵⁷ BOA.ML.VRD.TMT.No.15046, s.6-8-9-11-12. Defterin vermiş olduğu veri 270 kuruştur. 21, 22, 23, 37, 46, 47. ve 53.hanelerin bostanı olduğu halde sırası ile 20, 10, 20, 5, 5, 5 ve 20 kuruş bostan öşrü verilmiyor. Bahsetmiş olduğumuz hanelerin bağ ve bostan öşrü karıştırılmıştır. Bostan öşrü yerine bağ öşrü ibaresi düşülmüştür.

³⁵⁸ BOA.ML.VRD.TMT.No.15046, s.8. Defterin vermiş olduğu veri 10 kuruştur. 31.hanenin bahçesi olduğu halde 5 kuruş bahçe öşrü vermediği görülüyor. Bahçe ve bağ öşrü karıştırılmıştır. Bahçe yerine bağ ibaresi düşülmüştür.

kuruştur.³⁵⁹

Bostan tarımı incelendiğinde, köyde yapılan bostan tarlalarına ayrılan alanlar 1 dönümlüktür. Toplam 18 dönüm olup hane başına 0,36 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %3,4 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 2079 kuruştur. Hane başına 41,5 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %10,6 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 1530 kuruştur. Hane başına bu orandan 30,6 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 549, hane başına ise 10,9 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bostandan alınan öşür 231 kuruştur.³⁶⁰

Köyün toplam kullanılan tarım alanı 1206 dönümdür. Bunun 691 dönümü Müslimlerin olup 515 dönümü gayrimüslimlerindir. Yüzdeler olarak baktığımızda %57,2 oranına müslimler, %42,7 oranına da gayri müslimler sahiptir.

Köyün hububat üretimi incelendiğinde, hububat olarak hem müslim hem de gayri müslimler buğday, arpa ve burçak yetiştirmektedir. Müslimlerin, yıllık buğday üretimi 314 kile'dir. Buğday ürünü üzerinden alınan vergi ise 1177,5 kuruş'tur. Hane başına 5,1 kile buğday, 18,9 kuruş vergi düşmektedir. Buğdayın toplam hububat üretimi içerisinde %55,7 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %70,2'dir. Yıllık arpa üretimi ise 248 kile'dir. Arpa ürünü üzerinden alınan vergi 496 kuruş'tur. Hane başına 4 kile arpa, 8 kuruş vergi düşmektedir. Arpa'nın toplam hububat üretimi içerisinde %44 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %29,6'dır. Yıllık burçak üretimi 1 kile'dir. Burçak ürünü üzerinden alınan vergi 2 kuruş'tur. Hane başına 0,01 kile burçak, 0,03 kuruş vergi düşmektedir. Burçağın toplam hububat üretimi içerisinde %0,1 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %0,11'dir.

Gayri müslimlerin, yıllık buğday üretimi 300 kile'dir. Buğday ürünü üzerinden alınan vergi ise 1125 kuruş'tur. Hane başına 6 kile buğday, 22,5 kuruş vergi düşmektedir. Buğdayın toplam hububat üretimi içerisinde %54 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %68,8'dir. Yıllık arpa üretimi ise 254 kile'dir. Arpa ürünü üzerinden alınan vergi 508 kuruş'tur. Hane başına 5 kile arpa,

³⁵⁹ BOA.ML.VRD.TMT.No.15046, s.18-22-24. Defterin vermiş olduğu veri 270 kuruştur. 14, 16. ve 33.hanelerin bağı olmadığı halde sırası ile 10, 15 ve 20 kuruş bağ öşrü verildiği görülüyor. 43.hane bağı olduğu halde 10 kuruş bağ öşrü vermediği görülmektedir. Bostan öşrü yerine bağ veya bağ öşrü yerine bostan öşrü ibaresi düşüldüğü görülmüştür.

³⁶⁰ BOA.ML.VRD.TMT.No.15046, s.18-22-24. Defterin vermiş olduğu veri 190 kuruştur. 14, 16. ve 33.hanelerin bostanı olduğu halde sırası ile 10, 15 ve 20 kuruş bostan öşrü vermediği görülüyor. 43.hane bostanı olmadığı halde 10 kuruş bostan öşrü verdiği görülmektedir. Bostan öşrü yerine bağ veya bağ öşrü yerine bostan öşrü ibaresi düşüldüğü görülmüştür.

10,1 kuruş vergi düşmektedir. Arpa'nın toplam hububat üretimi içerisinde %45,7 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %31'dir. Yıllık burçak üretimi 1 kile'dir. Burçak ürünü üzerinden alınan vergi 2 kuruş'tur. Hane başına 0,02 kile burçak, 0,04 kuruş vergi düşmektedir. Burçağın toplam hububat üretimi içerisinde %0,1 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı da %0,1'dir.

Köyde toplam üretilen hububat 1118 kile'dir. Müslimlerin 563, gayri müslimlerin 555 kile'dir. %50,3 orana Müslimler, %49,6 orana da gayri müslimler sahiptir. Alınan toplam vergi ise 3310,5 kuruştur. Müslimlerin 1675,5, gayri müslimlerin 1635 kuruştur. Vergilendirmede %50,6 orana müslimler, %49,3 orana ise gayri müslimler sahiptir.

2.57.3. Hayvancılık

Saray köyünde müslimler toplam 1418 baş hayvan bakmaktadır. Hayvanların 238 adedi büyükbaş hayvan (42 sağman inek, 4 kısır inek, 23 sağman camuş, 46 döllü merkep, 11 döllü deve, 4 yük devesi, 9 döllü kısırak, 64 koşu öküzü, 32 koşu camuşu ve 3 at), 1180 adedi ise küçükbaş hayvan (745 sağman koyun, 204 kısır koyun³⁶¹, 179 sağman keçi, 52 kısır keçi) grubuna girmektedir. Büyükbaş hayvan olarak hane başına 3,8 aded, küçükbaş hayvan olarak ise 19 aded hayvan düşmektedir. Büyükbaş hayvanlar toplam hayvanların %16,7'sini küçükbaş hayvanlar ise %83,2'sini oluşturmaktadır.

Gayri müslimler ise toplam 655 baş hayvan bakmaktadır. Hayvanların 171 adedi büyükbaş hayvan (51 sağman inek³⁶², 1 kısır inek, 6 sağman camuş, 43 döllü merkep, 2 döllü deve, 4 döllü kısırak, 44 koşu öküzü ve 20 koşu camuşu), 484 adedi ise küçükbaş hayvan grubuna (280 sağman koyun³⁶³, 118 kısır koyun, 76 sağman keçi, 10 kısır keçi) girmektedir. Büyükbaş hayvan olarak hane başına 3,4 aded, küçükbaş hayvan olarak ise 9,6 aded hayvan düşmektedir. Büyükbaş hayvanlar toplam hayvanların %26,1'ini küçükbaş hayvanlar ise %73,9'unu oluşturmaktadır.

³⁶¹ BOA.ML.VRD.TMT.No.15046, s.12. Defterin vermiş olduğu verilere göre bu sayı 206 adettir. 51.hanede 2 kısır keçiden 5 kuruş elde edildiği kaydedilmiştir. Kısır keçi ve sağman keçinin karıştırıldığı görüşündeyiz.

³⁶² BOA.ML.VRD.TMT.No.15046, s.24. Defterin vermiş olduğu verilerden hareketle bu sayı 52'dir. 42.hanede 2 sağman ineekten 8 kuruş gelir elde edildiği kaydedilmiştir. Hesaplama bu 1 sağman inek olarak alıyoruz.

³⁶³ BOA.ML.VRD.TMT.No.15046, s.19. Defterin vermiş olduğu verilerden hareketle bu sayı 275'tir. 22.hanede 10 sağman koyundan 82,5 kuruş gelir elde edildiği kaydedilmiştir. Normalde 82,5 kuruş 15 koyun üzerinden elde edildiği için hesaplamayı 15 üzerinden yapmaktayız.

Müslimlerin hayvancılıktan elde ettiği gelir incelendiğinde, büyükbaş hayvan geliri 4614 kuruş'tur. Buradan hane başına 74,4 kuruş düşmektedir. Büyükbaş hayvan geliri, toplam hayvancılık geliri içerisinde %49,3 oranına sahiptir. Küçükbaş hayvan geliri 4730 kuruştur.³⁶⁴ Hane başına bu gelirden 76,2 kuruş düşmektedir. Küçükbaş hayvan geliri toplam hayvan gelirleri arasında %50,6 paya sahiptir. Küçükbaş hayvancılıktan alınan vergi, aded-i ağnam 73,75 kuruş 25 para'dır. Kırtıl ise 60 kuruştur.

Gayri müslimlerin hayvancılıktan elde ettiği gelir incelendiğinde ise büyükbaş hayvan geliri 1534 kuruş'tur. Buradan hane başına 30,6 kuruş düşmektedir. Büyükbaş hayvan geliri, toplam hayvancılık geliri içerisinde %42,8 oranına sahiptir. Küçükbaş hayvan geliri 2045 kuruştur.³⁶⁵ Hane başına bu gelirden 40,9 kuruş düşmektedir. Küçükbaş hayvan geliri toplam hayvan gelirleri arasında %57,1 paya sahiptir. Küçükbaş hayvancılıktan alınan vergi, aded-i ağnam gayri müslimler de 26,5 kuruş 15 para'dır. Kırtıl ise 15 kuruştur.

Köyde toplam 195 aded büyükbaş, 409 aded küçükbaş hayvan bakılmaktadır. Büyükbaş hayvanlar, toplam hayvanların %33,7'sini, küçükbaş hayvanlar ise 66,2'sini oluşturmaktadır. Toplam gelire baktığımızda büyükbaş hayvan geliri 6148, küçükbaş hayvan geliri 6775 kuruştur. Gelir içerisinde %47,5 büyükbaş hayvan geliri yer alırken %52,4 ile küçükbaş hayvan yer almaktadır.

2.57.4. Mesleki ve Diğer Gelirler

Saray köyünde müslimlerin hizmetkârlıktan 600, çobanlıktan 450, tüfekçi esnaflığından 400, hatiplikten 200, müezzinlikten 100, ortaklıktan 300, saatçi esnaflığından 100 kuruş ve diğer gelirler çatısı altında topladığımız gelirlerden 1200 kuruş olmak üzere toplam 3350 kuruş gelir vardır. Buna ek olarak köyde değirmen gelirleri vardır. Değirmen geliri 500 kuruş³⁶⁶ olup bu gelirden 4 kuruş vergi verilmektedir. Köyde tarım ve hayvancılık haricinde toplam 3850 kuruş ek gelir vardır.

Gayri Müslimler incelendiğinde, hizmetkârlıktan 1992, çobanlıktan 400,

³⁶⁴ BOA.ML.VRD.TMT.No.15046, s.2-3. Defterde 1, 5. ve 7.hanedeki 1 sağman koyun 4 kuruş üzerinden hesaplanmıştır.

³⁶⁵ BOA.ML.VRD.TMT.No.15046, s.7-8-9. Defterin vermiş olduğu verilerden hareket ile bu veri 1335 kuruştur. 3.hanede 1 sağman koyundan 2,5, 6. ve 7.hanede 7 aded sağman koyundan 37,5 kuruş gelir elde edildiği kaydedilmiştir.

³⁶⁶ BOA.ML.VRD.TMT.No.15046, s.2-3.; Defterde 1.hanede Asiyab-ı Kıt'a gelirinin üstünde "harap olduğu", 4.hanede "müştereki Ali ve Türüz Ağa hissesi 250'er kuruş" ve 5.hanede "Müştereki İsa ve Ali hissesi minha 250'er kuruş" notları düşüldüğü görülmektedir.

esnaflıktan 930 kuruş (berber 200, dikici 200, çulcu 30 ve tüccar 500 kuruş), demircilikten 700, duvarcılıktan 600 kuruş, dülgerlikten 500 kuruş, keşişlikten 50, diğer gelirler 700 ve 40.hane oğullarının ırgat, çoban ve hizmetkârlıktan 200 kuruş olmak üzere tarım ve hayvancılık haricinde toplam 6172 kuruş geliri vardır.

Saray köyünde tarım ve hayvancılık geliri dışında toplam 10022 kuruş gelir vardır. Bunun %38,4'ünü müslümler, %61,5'ini gayri müslümler oluşturmaktadır.

2.57.5. Vergi-yi Mahsusası ve Temettuat Oranları

Saray köyü'nün toplam vergi-yi mahsûsa'sı 9530 kuruş'tur.³⁶⁷ 5025 kuruşunu müslimler, 4505 kuruşunu ise gayri müslimler verdiği görülmektedir. Müslimler vergi-yi mahsusanın %52,7'sini, gayri müslimler %47,2'sini oluşturmaktadır. Müslimlerde hane başına 81 kuruş düşmektedir. Hane başına düşen ortalama geçen hane sayısı 23'tür. Müslimlerde 250 kuruş verilen en yüksek, 10 kuruş ise verilen en düşük vergi-yi mahsusa'dır. Gayri müslimlerde hane başına 90,1 kuruştur. Ortalamayı geçen hane sayısı 26'dır. Gayri Müslimlerde 200 kuruş en çok, 15 kuruş ise en az verilen vergi-yi mahsusadır.

Müslimlerin ve Gayri Müslimlerin vermiş olduğu vergi-yi mahsusaları incelendiğinde tam manası ile adaletli bir vergi alınmadığı görülür. Geliri çok olandan az geliri az olandan çok vergi-yi mahsusa alındığı görülmektedir.

Köyün toplam temettuat geliri 62362 kuruş'tur.³⁶⁸ 33072 kuruşu müslimlere 29290 kuruşu ise gayri müslimlere aittir. Bu gelirin %53'ünü müslimler, %46,9'unu gayri müslimler oluşturmaktadır. Müslimlerde hane başına 533,4 kuruş düşmektedir. Bu hane başına düşen ortalama geçen hane sayısı 16'dır. Gayri müslimlere baktığımızda hane başına 585,8 kuruş düşmektedir. Ortalamayı geçen hane sayısı ise 18'dir. Müslimlerde 3929 kuruş en fazla temettu geliridir. 50 kuruş en düşük temettuat geliridir. Gayri Müslimlerde ise 2763,5 kuruş en fazla temettuat geliridir. 100 kuruş en düşük temettuat geliridir.

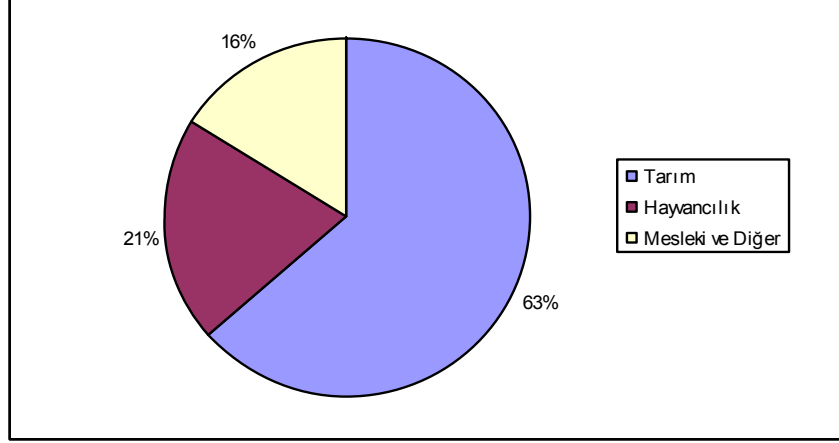
Toplam temettuat gelirleri içerisinde müslimlerde %60,1 oran ile tarım, %28,2 oran ile hayvan, %11,6 oran ile diğer gelirler (meslek gelirleri v.s.) yer almaktadır. Gayri müslimlere baktığımızda %66,7 tarım, %12,2 hayvan, %21 ile diğer gelirler yer almaktadır. Müslim ve gayri müslim toplam gelirleri içerisinde ise

³⁶⁷ BOA.ML.VRD.TMT.No.15046, s.26, Defterde köyün vermiş olduğu vergi 11218 kuruş olarak geçmektedir.

³⁶⁸ BOA.ML.VRD.TMT.No.15046, s.26, Defterde bu 56599 kuruş olarak geçmektedir.

%63,2 ile tarım, %20,7 ile hayvancılık ve %16 ile (meslek gelirleri v.s.) yer almaktadır.

Grafik 2.57: Saray Köyünün Gelir Dağılımı

Tablo 2.57: Saray Köyünün Temettuat Tablosu

Vergi-yi Mahsusa	Tarım Geliri	1260	1261
9530		39417	
Aşar ve Rûsum	Hayvan Geliri	12923	28520
4543,75/ 40 (Para)	Mesleki ve Diğer Gelirler	10022	
Toplam Temettuat		62362	

2.58. Sarıhacılar Köyü

2.58.1. Demografik ve Sosyal Yapı

Sarıhacılar köyüne 12 hane kayıtlıdır. Köyde 10'u ziraatçılık, 1'i hizmetkârlık (8.hane) ve 1'i çobancılık (10.hane) mesleğini yapmaktadır. Köyün tahmini nüfusu 60 kişidir ve tamamı müslimdir. Köyde İsmail, Mahmut, Ömer, Ahmet, Muhammet, Hüseyin, Osman, Halil ve İbiş gibi isimler kullanılmıştır. Köyde Tatar, Soyтары, Melek, Ğaz, Torak, Diverkli, Topaçlı ve Berber gibi lakaplarında kullanıldığı görülmektedir.

2.58.2. Tarım

Sarıhacılar köyünde mesleği ziraatçı olan hane sahiplerinin mezru tarlası vardır. Mezru tarlalar 15, 20 ve 25 dönümlüktür. Köyde toplam 165 dönüm mezru tarla vardır. Hane başına 13,75 dönüm düşmektedir. Mezru tarlanın toplam tarıma ayrılan alan içerisinde ki oranı %97,3'tür. Mezru tarlanın 1260 yılının toplam geliri 2808 kuruş'tur. Bu gelirden hane başına 234 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %85,9 orana sahiptir. 1261 yılının geliri 2270 kuruş'tur. Hane başına bu

gelirden 189,1 kuruş düşmektedir. 1260 yılının geliri, 1261 yılı gelirine göre 538 kuruş, hane başına da 44,9 kuruş daha fazla olduğu görülmektedir. Sarıhacılar köyünde hiçbir hane sahibinin gayri mezru tarlası yoktur.

Sarıhacılar köyünde mezru tarla haricinde bahçe tarımı yapılmaktadır. Köydeki bahçe tarlaları 0,5 ve 1'er dönümlüktür. Köyde toplam bahçe tarlalarına ayrılan alan 4,5 dönümdür. Hane başına 0,37 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %2,6 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 459 kuruştur. Hane başına 38,2 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %14 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 360 kuruştur. Hane başına bu orandan 30 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 79, hane başına ise 8,2 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bahçe tarımı geliri üzerinden alınan öşür 51 kuruştur.³⁶⁹

Köyün hububat üretimi incelendiğinde, buğday ve arpa yetiştirilmektedir. Yıllık buğday üretimi 64 kile'dir. Buğday ürünü üzerinden alınan vergi ise 240 kuruş'tur. Hane başına 5,3 kile buğday, 20 kuruş vergi düşmektedir. Buğdayın toplam hububat üretimi içerisinde %63,3 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %76,4'tür. Köyde yıllık arpa üretimi ise 37 kile'dir. Arpa ürünü üzerinden alınan vergi 74 kuruş'tur. Hane başına 3 kile arpa, 6,1 kuruş vergi düşmektedir. Arpa'nın toplam hububat üretimi içerisinde %36,6 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %23,5'dir.

2.58.3. Hayvancılık

Sarıhacılar köyünde toplam 199 baş hayvan bakılmaktadır. Hayvanların 52 adedi büyükbaş hayvan (16 sağman inek, 1 sağman camuş, 9 döllu merkep, 1 döllu deve, 1 döllu kısırak, 20 koşu öküzü ve 4 koşu camuşu), 147 adedi ise küçükbaş hayvan (80 sağman koyun, 30 kısır koyun, 27 sağman keçi, 10 kısır keçi) grubuna girmektedir. Büyükbaş hayvan olarak hane başına 4,3 aded, küçükbaş hayvan olarak ise 12,25 hayvan düşmektedir. Büyükbaş hayvanlar toplam hayvanların %26,1'ini küçükbaş hayvanlar ise %73,8'ini oluşturmaktadır.

Büyükbaş hayvan geliri 484 kuruş'tur. Buradan hane başına 40,3 kuruş düşmektedir. Büyükbaş hayvan geliri, toplam hayvancılık geliri içerisinde %51,2 oranına sahiptir. Küçükbaş hayvan geliri 460 kuruştur.³⁷⁰ Hane başına bu gelirden

³⁶⁹ BOA.ML.VRD.TMT.No.17515, s.2. Defterde bu 52 kuruş olarak geçer. 1.hane sahibinin bahçe dönümü olmadığı halde 1 kuruş bahçe öşrü verdiği görülür.

³⁷⁰ BOA.ML.VRD.TMT.No.17515, s.3 Defterin vermiş olduğu veri 425,25 kuruştur. 1.hanede koyun adedini 4 kuruş üzerinden hesaplamıştır. Ayrıca 1.hanede 10 sağman keçi 22,5 kuruş, 10 kısır koyun

38,3 kuruş düşmektedir. Küçükbaş hayvan geliri toplam hayvan gelirleri arasında %48,7 paya sahiptir. Küçükbaş hayvancılıktan alınan vergi, aded-i ağnam 9,25 kuruş 5 para'dır. Kırtıl ise 25 kuruştur.

2.58.4. Mesleki ve Diğer Gelirler

Sarihacılar köyünde tarım ve hayvancılıktan başka çobancılıktan 474,5³⁷¹, meslek gelirleri vardır. Ayrıca değirmen geliri vardır ve bu 400 kuruş olup 6 kuruş vergi verilmektedir. Tarım ve hayvancılıktan başka köyde toplam 874,5 kuruş gelir vardır.

2.58.5. Vergi-yi Mahsusası ve Temettuat Oranları

Sarihacılar köyü'nün toplam vergi-yi mahsûsa'sı 1245 kuruş'tur.³⁷² Hane başına 103,75 kuruş düşmektedir. Hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 8'dir. 185 kuruş verilen en yüksek, 10 kuruş ise en düşük vergi-yi mahsusadır.

Sarihacılar köyünde gelirlere göre vergi alımının tam uygulanmadığı görüşündeyiz. Buna örnek verecek olursak; 125 kuruş vergi-yi mahsusa veren hane sahiplerinin gelirleri aynı değildir. Geliri çok olan az, geliri az olan çok vergi verdiği görülmektedir.

Köyün toplam temettuat geliri 5085,5 kuruş'tur.³⁷³ Hane başına 423,7 kuruş düşmektedir. Bu hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 5'dir.

Toplam temettuat gelirleri içerisinde %64,2 oran ile tarım, %18,5 oran ile hayvan, %17,1 oran ile ek (mesleki ve diğer gelirler) gelirler yer almaktadır.

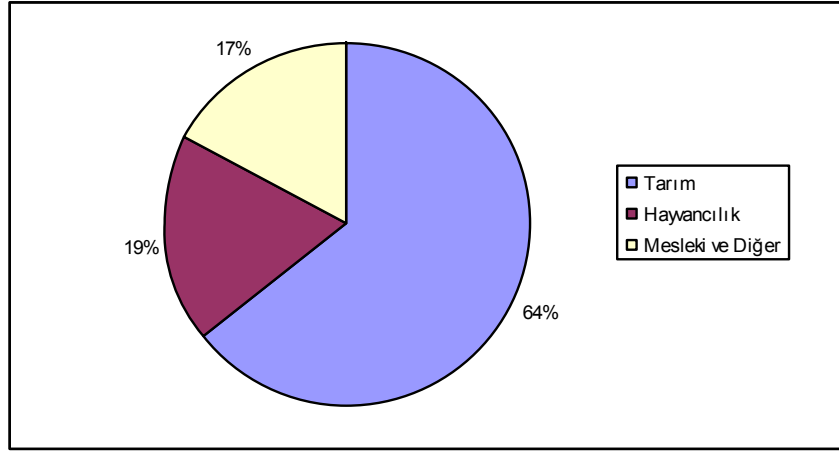
12,5 kuruş, 5.hanede 20 kısır koyun, 24,5 kuruş, 10 sağman keçi 22,5 kuruş, 10 kısır keçi 7,5 kuruş, 9.hanede 2 sağman keçi 4,5 kuruş, 10.hanede 5 sağman keçi 11,25 kuruş üzerinden hesaplanmıştır.

³⁷¹ BOA.ML.VRD.TMT.No.17515, s.3. Defterde 8.haneden meslek kısmında hizmetkar yazarken gelir kısmında çobancılıktan elde edilen gelir yazılmaktadır.

³⁷² BOA.ML.VRD.TMT.No.17515, s.4. Defterde köyün vermiş olduğu vergi 1272 kuruş olarak geçmektedir.

³⁷³ BOA.ML.VRD.TMT.No.17515, s.4. Defterde bu 5000 kuruş olarak geçmektedir.

Grafik 2.58: Sarıhacılar Köyünün Gelir Dağılımı

Tablo 2.58: Sarıhacılar Köyünün Temettuat Tablosu

Vergi-yi Mahsusa	Tarım Geliri	1260	1261
1245		3267	
Aşar ve Rûsum	Hayvan Geliri	944	
405,25/ 5 (Para)	Mesleki ve Diğer Gelirler	874,5	2630
Toplam Temettuat		5085,5	

2.59. Selimli Köyü

2.59.1. Demografik ve Sosyal Yapı

Selimli köyüne 23 hane kayıtlıdır. Bu köyde 18'i ziraatçılık, 4'ü hizmetkârlık (2, 7, 15. ve 16.hane) mesleğini yapmaktadır. 9.hane sahibi dilencilik yapmaktadır. 4. ve 6.hane sahipleri ziraatçılık yanında 4.hane sahibi köhencilik, 6.hane sahibi ise muhtarlık mesleğini yapmaktadır. Köyün tahmini nüfusu 115 kişidir ve tamamı müslimdir. Köyde İsmail, Mustafa ve Hüseyin gibi isimler daha çok bu isimler haricinde İbrahim, Battal, Abdülmüttalip, Çerkes, Halil, Abdullah, Abbas ve Hasan gibi isimlerinde kullanılmıştır. Köyde Çavuş, BaşÇavuş, Kâhya, Taşhanlı, Kara, Koca, Hizmetkâr, Akıllı, Emir, Boşnak, Tatar ve Kel gibi lakaplarında kullanıldığı görülmektedir.

2.59.2. Tarım

Selimli köyünde mesleği ziraatçı olan hane sahiplerinin mezru ve gayri mezru tarlaları vardır. Köyde mezru ve gayri mezru tarlalar 15 ve 25'er dönümdür. Köyde toplam 320'er dönüm mezru ve gayri mezru tarla vardır. Hane başına 13,9 dönüm düşmektedir. Mezru ve gayri mezru tarlanın toplam tarıma ayrılan alan içerisinde ki

oranı %48,7'dir. Mezru tarlanın 1260 yılının toplam geliri 9603 kuruş'tur. Bu gelirden hane başına 417,5 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %81,6 orana sahiptir. Köyün 1261 yılının geliri 6200 kuruştur. Hane başına 269,5 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 3403 kuruş hane başına 148 kuruş daha az olduğu görülmektedir.

Selimli köyünde mezru tarla haricinde bağ ve bahçe tarımı yapılmaktadır. Köyde toplam bağ tarlalarına ayrılan alan 15 dönümdür. Hane başına 0,65 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %2,2 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 2070 kuruştur. Hane başına 90 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %17,5 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 1560 kuruştur. Hane başına bu orandan 67,8 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 510, hane başına ise 22,2 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bağ tarımı geliri üzerinden alınan öşür 230 kuruştur.³⁷⁴

Bahçecilik incelendiğinde, köyde sadece bir hane sahibi bahçe tarımı ile uğraşmaktadır. Bahçe tarımına ayrılan alan 1 dönümdür. Bunu tüm köye yaydığımızda hane başına 0,043 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %0,1 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 90 kuruştur. Hane başına 3,9 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %0,7 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 70 kuruştur. Hane başına bu orandan 3 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 20, hane başına ise 0,9 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bahçe tarımı geliri üzerinden alınan öşür 10 kuruştur.

Köyün hububat üretimi incelendiğinde; buğday, arpa ve burçak yetiştirilmektedir. Yıllık buğday üretimi 212 kile'dir. Buğday ürünü üzerinden alınan vergi ise 795 kuruş'tur. Hane başına 9,2 kile buğday, 34,5 kuruş vergi düşmektedir. Buğdayın toplam hububat üretimi içerisinde %61,8 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %75,2'dir. Köyde yıllık arpa üretimi ise 128 kile'dir. Arpa ürünü üzerinden alınan vergi 256 kuruş'tur. Hane başına 5,5 kile arpa, 11,1 kuruş vergi düşmektedir. Arpa'nın toplam hububat üretimi içerisinde %37,3 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %24,2'dir. Yıllık burçak üretimi ise 3 kile'dir. Burçak ürünü üzerinden alınan vergi ise 6 kuruş'tur. Hane başına 0,1 kile burçak, 0,2 kuruş vergi düşmektedir. Burçağın toplam hububat üretimi

³⁷⁴ BOA.ML.VRD.TMT.No.15069, s.2, Defterin vermiş olduğu veri 225 kuruştur. 3.hanenin 90 kuruş gelire karşılık vermesi gereken 10 kuruş iken 15 kuruş öşür vermekte, 4.hane sahibinin bağ dönümü olduğu halde bağ öşrü vermemektedir.

içerisinde %0,8 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %0,5'dir.

2.59.3. Hayvancılık

Selimli köyünde toplam 411 baş hayvan bakılmaktadır. Hayvanların 107 adedi büyükbaş hayvan (24 sağman inek, 4 kısır inek, 3 sağman camuş, 16 döllu merkep, 1 döllu deve, 3 yalsız deve, 7 döllu kısırak, 32 koşu öküzü, 15 koşu camuşu ve 2 at), 304 adedi ise küçükbaş hayvan (230 sağman koyun, 40 kısır koyun, 25 sağman keçi, 9 kısır keçi) grubuna girmektedir. Büyükbaş hayvan olarak hane başına 4,6 aded, küçükbaş hayvan olarak ise 13,2 hayvan düşmektedir. Büyükbaş hayvanlar toplam hayvanların %26'sını küçükbaş hayvanlar ise %73,9'unu oluşturmaktadır.

Büyükbaş hayvan geliri 950 kuruş'tur. Buradan hane başına 41,3 kuruş düşmektedir. Büyükbaş hayvan geliri, toplam hayvancılık geliri içerisinde %41,6 oranına sahiptir. Küçükbaş hayvan geliri ise toplam 1331,5 kuruştur.³⁷⁵ Hane başına 57,8 kuruş düşmektedir. Hayvan gelirleri arasında %58,3 paya sahiptir. Küçükbaş hayvancılıktan alınan vergi, aded-i ağnam 22,3 kuruş 5 para'dır. Kırtıl ise 105 kuruştur.

2.58.4. Mesleki ve Diğer Gelirler

Selimli köyünün hizmetkârlıktan 700, köhencilikten 1000 kuruş geliri vardır. Bu gelirlerden başka köyde 5 aded değirmen bulunmakta ve bu değirmenlerden 1400 kuruş³⁷⁶ gelir elde edilmektedir. Bu gelirden de 12 kuruş vergi verilmektedir. Köyde tarım ve hayvancılıktan başka toplam ek gelir 3100 kuruştur.

2.59.5. Vergi-yi Mahsusası ve Temettuat Oranları

Selimli köyü'nün toplam vergi-yi mahsûsa'sı 3327 kuruş'tur.³⁷⁷ Hane başına 144,6 kuruş düşmektedir. Hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 13'tür. 300 kuruş köyde verilen en fazla, 10,5 kuruş ise verilen en az vergi-yi mahsusadır.

Selimli köyünde gelirlere göre vergi alımının tam uygulanmadığı görüşündeyiz. Buna örnek verecek olursak; köyde 215 kuruş vergi-yi mahsusa veren hanelere baktığımızda gelirler aynı değildir. Ama alınan vergi aynı bir diğer deyişle

³⁷⁵ BOA.ML.VRD.TMT.No.15069, s.5-6, Defterin vermiş olduğu verilerden hareketle bu veri 1441,5 kuruştur. Sağman koyun adedi ise 203 adettir. 13.hanede 5 kısır koyun 12 kuruş, 14.hanede 3 sağman koyun 265 kuruş, 17.hanede 20 sağman koyun 120 kuruş olarak hesaplanmıştır.

³⁷⁶ BOA.ML.VRD.TMT.No.15069, s.4, 13.hane Asyab-ı kıt'a gelirinin önüne müşterek notu düşülmüştür.

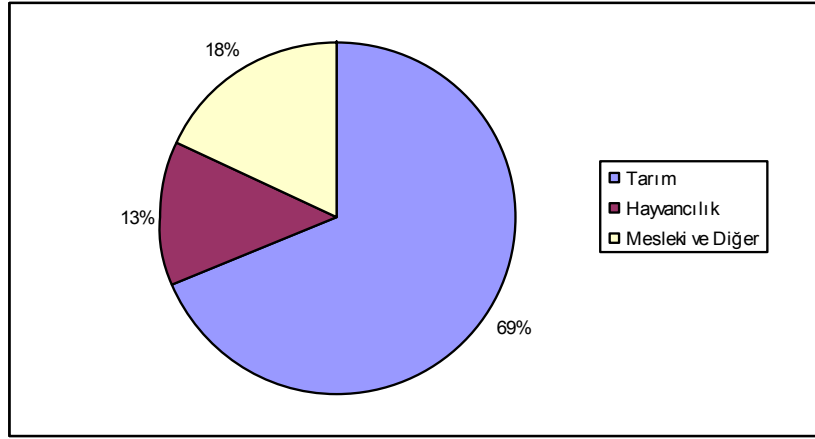
³⁷⁷ BOA.ML.VRD.TMT.No.15069, s.7, Defterde köyün vermiş olduğu vergi 3237 kuruş olarak geçmektedir.

geliri çok olan az, geliri az olan çok vergi verdiği görülmektedir.

Köyün toplam temettuat geliri 17144,5 kuruş'tur.³⁷⁸ Hane başına 745,4 kuruş düşmektedir. Bu hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 10'dur.

Toplam temettuat gelirleri içerisinde %68,6 oran ile tarım, %13,3 oran ile hayvan, %18 oran ile diğer gelirler (meslek gelirleri v.s.) yer almaktadır.

Grafik 2.59: Selimli Köyünün Gelir Dağılımı

Tablo 2.59: Selimli Köyünün Temettuat Tablosu

Vergi-yi Mahsusa	Tarım Geliri	1260	1261
3327		11763	
Aşar ve Rûsum	Hayvan Geliri	2281,5	
1436,3/ 5 (Para)	Mesleki ve Diğer Gelirler	3100	7830
Toplam Temettuat		17144,5	

2.60. Sungur Köyü

2.60.1. Demografik ve Sosyal Yapı

Sungur köyüne 6 hane kayıtlıdır. Bu hane sahiplerinden 4'ü ziraatçı mesleği ile meşgul olmaktadır. 1'i dilencilik (3.hane) yapmakta 1'inin de (5.hane) mesleği belirtilmemiştir. Köyün tahmini nüfusu 35 kişidir ve tamamı müslimdir. Köyde Muhammet, Halil, Mustafa, Musa ve Bekir gibi isimlerin yanında Tuzlacıklı, Bik ve Keloğlan gibi lakapların kullanıldığı görülmektedir.

2.60.2. Tarım

Sungur köyünde mesleği ziraatçı olan hane sahiplerinin mezru ve gayri mezru tarlaları vardır. Köyde mezru ve gayri mezru tarlalar 15 ve 35'er dönümdür. Köyde toplam 80 dönüm mezru ve gayri mezru tarla vardır. Hane başına 13,3 dönüm

³⁷⁸ BOA.ML.VRD.TMT.No.15069, s.7, Defterde bu 17837 kuruş olarak geçmektedir.

düşmektedir. Mezru tarlanın 1260 yılının toplam geliri 2691 kuruş'tur. Bu gelirden hane başına 448,5 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri 1900 kuruş'tur. Hane başına bu gelirden 316,6 kuruş düşmektedir. 1260 yılının geliri, 1261 yılının gelirine göre 791 kuruş, hane başına da 131,9 kuruş daha fazla olduğu görülmektedir.

Köyün hububat üretimi hakkında herhangi bir bilgi verilmemektedir. Yalnız köyün toplamda 350 kuruş aşar vergisinin olduğu görülmektedir.

2.60.3. Hayvancılık

Sungur köyünde toplam 356 baş hayvan bakılmaktadır. Hayvanların 41 adedi büyükbaş hayvan (9 sağman inek, 8 kısır inek, 3 sağman camuş, 3 döllu merkep, 1 döllu deve, 2 döllu kısırak, 12 koşu öküzü, 2 koşu camuşu ve 1 at), 305 adedi ise küçükbaş hayvan (240 sağman koyun, 10 kısır koyun, 30 sağman keçi, 25 kısır keçi) grubuna girmektedir. Büyükbaş hayvan olarak hane başına 6,8 aded, küçükbaş hayvan olarak ise 50,8 hayvan düşmektedir. Büyükbaş hayvanlar toplam hayvanların %11,5'ini küçükbaş hayvanlar ise %88,4'ünü oluşturmaktadır.

Büyükbaş hayvan geliri 450 kuruş'tur. Buradan hane başına 75 kuruş düşmektedir. Büyükbaş hayvan geliri, toplam hayvancılık geliri içerisinde %26,7 oranına sahiptir. Küçükbaş hayvan geliri 1145 kuruştur.³⁷⁹ Hane başına bu gelirden 190,8 kuruş düşmektedir. Küçükbaş hayvan geliri toplam hayvan gelirleri arasında %67,9 paya sahiptir. Küçükbaş hayvancılıktan alınan vergi, aded-i ağnam 3 kuruştur.

Sungur köyünde büyük ve küçükbaş hayvancılık haricinde 4.hane sahibi tarafından arıcılıkta yapmaktadır. 5 aded kovandan 90 kuruş gelir elde etmektedir. Hane sahibi arıcılık yapmasına rağmen kovan öşrü vermediğini görmekteyiz. Eldeki verileri köye yaydığımızda hane başına 0,8 aded kovan ve 15 kuruş gelir düşmektedir. Arıcılıktan elde edilen gelir ile hayvancılık içinde %5,3 orana sahip olduğunu görmekteyiz.

2.60.4. Mesleki ve Diğer Gelirler

Sungur köyünde tarım ve hayvancılıktan başka gelir yoktur.

2.60.5. Vergi-yi Mahsusası ve Temettuat Oranları

Sungur köyü'nün toplam vergi-yi mahsûsa'sı 450 kuruş'tur. Hane başına 75 kuruş düşmektedir. Hane başına düşen ortalama geçen hane sayısı 1'dir. Köyde en fazla 250 kuruş vergi-yi mahsusaya verilmektedir. 20 kuruş ise verilen en düşük vergi-

³⁷⁹ BOA.ML.VRD.TMT.No.15050, s.11, defterin vermiş olduğu verilere göre küçükbaş hayvan geliri 1702,5 kuruştur. 4.hanede 25 sağman keçi 620 kuruş üzerinden hesaplanmıştır.

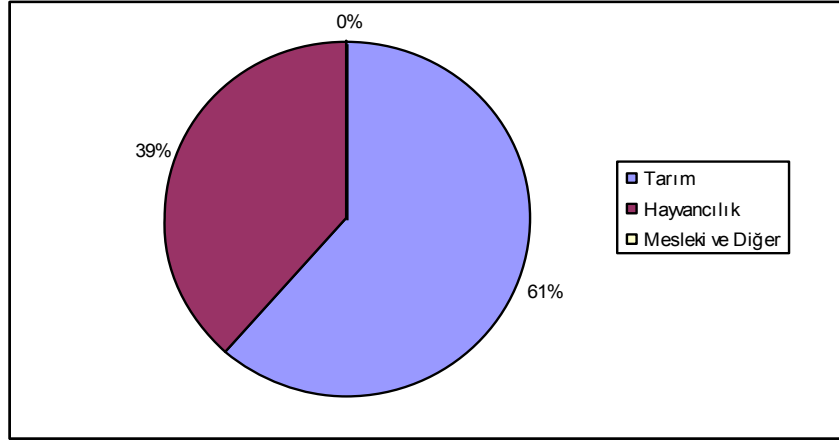
yi mahsusadır.

Sungur köyünde gelirlere göre vergi alımının tam uygulanmadığı görüşündeyiz. Buna örnek verecek olursak; köyde 20 kuruş ile 70 kuruş vergi-yi mahsusa veren hane sahiplerinin gelirleri aynı değildir. Geliri çok olan az, geliri az olan çok vergi verdiği görülmektedir.

Köyün toplam temettuat geliri 4376 kuruş'tur.³⁸⁰ Hane başına 729,3 kuruş düşmektedir. Bu hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 1'dir.

Toplam temettuat gelirleri içerisinde %61,4 oran ile tarım, %38,5 oran ile hayvan gelirleri yer almaktadır.

Grafik 1.60: Sungur Köyünün Gelir Dağılımı

Tablo 2.60: Sungur Köyünün Temettuat Tablosu

Vergi-yi Mahsusa	Tarım Geliri	1260	1261
450		2691	1900
Aşar ve Rûsum	Hayvan Geliri	1685	
353	Mesleki ve Diğer Gelirler		
Toplam Temettuat		4376	

2.61. Tayfur Köyü

2.61.1. Demografik ve Sosyal Yapı

Tayfur köyüne 13 hane kayıtlıdır.³⁸¹ Köyde 12'si ziraatçı, 1'i imam (1.hane) mesleği ile meşgul olmaktadır. Köyün tahmini nüfusu 65 kişidir ve tamamı müslimdir. Köyde Muhammet, Osman, Ömer, İsmail, Hasan, Battal, Ali, Talip ve

³⁸⁰ BOA.ML.VRD.TMT.No.15050, s.3. Defterde vergi-yi mahsusa ve toplam temettuat hakkında herhangi bir bilgi verilmemektedir.

³⁸¹ BOA.ML.VRD.TMT.No.14017, s.4. Defterde 8.hane yazıldıktan sonra tekrar 8.hane olarak devam dılmıştır. Yani 9.hane defterde 8.hane olarak geçmektedir.

Ahmet gibi isimlerin yanında Molla, Kara, Arap, Deli ve Gazi gibi lakaplarında kullanıldığı görülmektedir.

2.61.2. Tarım

Tayfur köyünde mezru tarlalar 15 ve 25 'er dönümdür. Köyde toplam 285 dönüm mezru tarla vardır. Hane başına 21,9 dönüm düşmektedir. Mezru tarlanın toplam tarıma ayrılan alan içerisinde ki oranı %64,1'dir. Mezru tarlanın 1260 yılının toplam geliri 7190 kuruş'tur. Bu gelirden hane başına 553 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %80,7 orana sahiptir. 1261 yılının geliri 5710 kuruş'tur. Hane başına bu gelirden 439,2 kuruş düşmektedir. 1260 yılının geliri, 1261 yılının gelirine göre 1480 kuruş, hane başına da 113,8 kuruş daha fazla olduğu görülmektedir. Köyde 135 dönüm gayri mezru tarlaya sahiptir. Hane başına 10,3 dönüm düşmektedir. Toplam tarıma ayrılan toprak içerisindeki payı %30,4'tür.

Tayfur köyünde mezru ve gayri mezru tarla haricinde bağ, bostan ve bahçe tarımı yapılmaktadır. Köydeki bağ tarlaları 1, 2 ve 3 dönümdür. Köyde toplam bağ tarımına ayrılan alan 16 dönümdür. Hane başına 1,2 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %3,6 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 1035 kuruştur. Hane başına 79,6 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %11,6 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 760 kuruştur. Hane başına bu orandan 58,4 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 275, hane başına ise 21,2 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bağ tarımı geliri üzerinden alınan öşür 115 kuruştur.

Köyde yapılan bostan tarımı incelendiğinde, bostana 1'er dönüm yer ayırmışlardır. Toplam bostan tarımı için ayrılan alan 6 dönümdür. Hane başına 0,46 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %1,3 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 405 kuruştur. Hane başına 31,1 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %4,5 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 310 kuruştur. Hane başına bu orandan 23,8 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 95, hane başına ise 7,3 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bostan tarımı geliri üzerinden alınan öşür 45 kuruştur.

Bahçe tarımı incelendiğinde, toplam bahçe tarımına ayrılan alan 2 dönümdür. Köyde bahçe tarımı ile uğraşan her hane sahibi bahçe tarımı için 1 dönüm kadar alan ayırmıştır. Hane başına 0,5 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %0,4 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 270 kuruştur. Hane başına 20,7 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %3 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise

190 kuruştur. Hane başına bu orandan 14,6 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 80, hane başına ise 6,1 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bahçe tarımı geliri üzerinden alınan öşür 30 kuruştur.

Köyün hububat üretimi incelendiğinde; buğday, arpa ve burçak yetiştirilmektedir. Yıllık buğday üretimi 160 kile'dir. Buğday ürünü üzerinden alınan vergi ise 600 kuruş'tur. Hane başına 12,3 kile buğday, 46,1 kuruş vergi düşmektedir. Buğdayın toplam hububat üretimi içerisinde %61,3 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %74,8'dir. Köyde yıllık arpa üretimi ise 92 kile'dir. Arpa ürünü üzerinden alınan vergi 184 kuruş'tur. Hane başına 7 kile arpa, 14,1 kuruş vergi düşmektedir. Arpa'nın toplam hububat üretimi içerisinde %35,2 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %22,9'dur. Yıllık burçak üretimi 9 kile'dir. Burçak ürünü üzerinden alınan vergi ise 18 kuruş'tur. Hane başına 0,69 kile burçak, 1,3 kuruş vergi düşmektedir. Burçağın toplam hububat üretimi içerisinde %3,4 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %2,2'dir.

2.61.3. Hayvancılık

Tayfur köyünde toplam 166 baş hayvan bakılmaktadır. Hayvanların 86 adedi büyükbaş hayvan (19 sağman inek, 3 kısır inek, 12 döllü merkep, 2 döllü deve, 6 döllü kısırak, 2 dölsüz kısırak, 34 koşu öküzü ve 8 koşu camuşu), 80 adedi ise küçükbaş hayvan (25 sağman koyun, 10 kısır koyun, 45 sağman keçi) grubuna girmektedir. Büyükbaş hayvan olarak hane başına 6,6 aded, küçükbaş hayvan olarak ise 6,1 hayvan düşmektedir. Büyükbaş hayvanlar toplam hayvanların %51,8'ini küçükbaş hayvanlar ise %48,1'ini oluşturmaktadır.

Büyükbaş hayvanların toplam geliri 872 kuruş'tur.³⁸² Buradan hane başına 67 kuruş düşmektedir. Büyükbaş hayvan geliri, toplam hayvancılık geliri içerisinde %77,3 oranına sahiptir. Küçükbaş hayvan geliri ise 255 kuruştur.³⁸³ Hane başına bu gelirden 19,6 kuruş düşmektedir. Küçükbaş hayvan geliri toplam hayvan gelirleri arasında %22,6 paya sahiptir. Küçükbaş hayvancılıktan alınan vergi, aded-i ağnam 3 kuruş 30 para'dır. Kırtıl ise 15 kuruştur.

2.61.4. Mesleki ve Diğer Gelirler

Tayfur köyünde, tarım ve hayvancılıktan başka hizmetkârlıktan 100, çobanlıktan 100 kuruş gelirleri vardır. Toplam ek gelir 200 kuruştur.

³⁸² BOA.ML.VRD.TMT.No.14017, s.2, 3.hanede sağman koyun 4 kuruştan hesaplanmıştır.

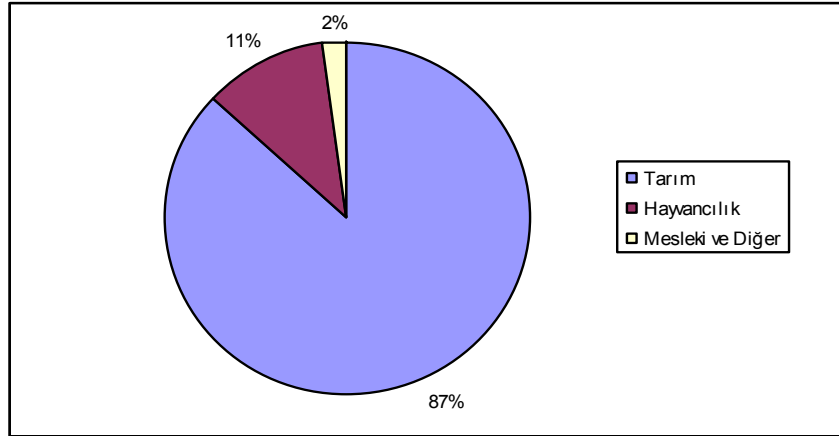
³⁸³ BOA.ML.VRD.TMT.No.14017, s.4, 9.hanede döllü deve 100 kuruştan hesaplanmıştır.

2.61.5. Vergi-yi Mahsusası ve Temettuat Oranları

Tayfur köyü'nün toplam vergi-yi mahsûsa'sı 1505 kuruş'tur.³⁸⁴ Hane başına 115,7 kuruş düşmektedir. Hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 7'dir. Köyde 130 kuruş verilen en yüksek vergiyi mahsusadır. En düşük ise 90 kuruştur. Tayfur köyünde gelirlere göre vergi alımının tam uygulanmadığı görüşündeyiz. Buna örnek verecek olursak; 130 kuruş vergi-yi mahsusa veren hane sahiplerinin gelirleri aynı olmadığı halde aynı vergiyi vermektedir. Geliri çok olan az, geliri az olan çok vergi verdiği görülmektedir.

Köyün toplam temettuat geliri 10227 kuruş'tur.³⁸⁵ Hane başına 786,6 kuruş düşmektedir. Bu hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 7'dir. Toplam temettuat gelirleri içerisinde %87 oran ile tarım, %11 oran ile hayvan, %1,9 oran ile diğer gelirler (meslek gelirleri v.s.) yer almaktadır.

Grafik 2.61: Tayfur Köyünün Gelir Dağılımı

Tablo 2.61: Tayfur Köyünün Temettuat Tablosu

Vergi-yi Mahsusa	Tarım Geliri	1260	1261
1505		8900	6970
Aşar ve Rûsum	Hayvan Geliri	1127	
1010/ 30 (Para)	Mesleki ve Diğer Gelirler	200	
Toplam Temettuat		10227	

2.62. Tayyib Köyü

2.62.1. Demografik ve Sosyal Yapı

Tayyib köyüne 37 hane kayıtlıdır. Bu köyde 27'si ziraatçılık, 3'si çobancılık

³⁸⁴ BOA.ML.VRD.TMT.No.14017, s.6, Defterde köyün vermiş olduğu vergi 1505 kuruş olarak geçmektedir.

³⁸⁵ BOA.ML.VRD.TMT.No.14017, s.6, Defterde bu 10243,5 kuruş olarak geçmektedir.

(7, 19. ve 36.hane), 5'i hizmetkârlık (13, 14, 31, 34. ve 35.hane), mesleğini yapmaktadır. 29.hanenin mesleği belirtilmemiş ve 37.hane sahibi askerlikten ihraç olarak kaydedilmiştir. Köyün tahmini nüfusu 185 kişidir ve tamamı müslimdir. Köyde Muhammet bundan başka Ali ismi daha çok kullanılmıştır. Bu isimlerin yanında Bekir, Osman, Hüseyin, Hasan gibi isimler kullanılmıştır. Bu genel isimlerden hariç köyde Satılmış, Cafer, Tarab, Abdurrahman, Bektaş, İlyas ve Hamza gibi isimler de kullanılmıştır. Köyde; Yazırlı, Kara, Kemeşkeni, Kalandar, Hacı, Celeb, Duman, Kanber, Sağır, Zob, Demir, Solak, Ataş ve Deli gibi lakaplarında kullanıldığı görülmektedir.

2.62.2. Tarım

Tayyib köyünde mesleği ziraatçı olan hane sahiplerinin mezru ve gayri mezru tarlaları vardır. Köyde mezru ve gayri mezru tarlalar 15 ve 25'er dönümdür. Köyde toplam 540 dönüm mezru ve gayri mezru tarla vardır.³⁸⁶ Hane başına 14,5 dönüm düşmektedir. Mezru ve gayri mezru tarlanın toplam tarıma ayrılan alan içerisinde ki oranı %49,8'dir. Mezru tarlanın 1260 yılının toplam geliri 18094 kuruş'tur. Bu gelirden hane başına 489 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %98,5 orana sahiptir. Köyün 1261 yılının geliri 13700 kuruştur. Hane başına 370,2 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 4394 kuruş hane başına 118,8 kuruş daha az olduğu görülmektedir.

Tayyib köyünde mezru tarla haricinde bağ ve cehri tarımı ile uğraşmaktadır. Bağ tarlaları için 1 dönüm alan ayırmışlardır. Toplam bağ tarlalarına ayrılan alan 2 dönümdür. Hane başına 0,05 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %0,1 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 180 kuruştur. Hane başına 4,8 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %0,9 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 140 kuruştur. Hane başına bu orandan 3,7 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 40, hane başına ise 1,1 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bağ tarımı geliri üzerinden alınan öşür 20 kuruştur.

Cehri tarımı incelendiğinde, köyde bir hane sahibi sadece cehri tarımı ile uğraşmaktadır ve 1 dönüm alan ayırmıştır. Hane başına 0,02 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %0,09 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 90 kuruştur. Hane başına 2,4 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %0,4 orana

³⁸⁶ BOA.ML.VRD.TMT.No.14012, s.2, Defterde 2.hanenin mezru tarlanın 1260-61 yılı gelirleri hakkında bilgi verirken kaç dönüm olduğu hakkında bilgi vermemektedir. Aynı şekilde gayri mezru tarlanın da ne kadar olduğu hakkında bilgi vermemektedir.

sahiptir. 1261 yılının geliri ise 70 kuruştur. Hane başına bu orandan 1,8 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 20, hane başına ise 0,6 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Cehri tarımı geliri üzerinden alınan öşür 10 kuruştur.

Köyün hububat üretimi incelendiğinde; buğday, arpa ve burçak yetiştirilmektedir. Yıllık buğday üretimi 424 kile'dir. Buğday ürünü üzerinden alınan vergi ise 1590 kuruş'tur. Hane başına 11,4 kile buğday, 42,9 kuruş vergi düşmektedir. Buğdayın toplam hububat üretimi içerisinde %66,5 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %78,8'dir. Köyde yıllık arpa üretimi ise 204 kile'dir. Arpa ürünü üzerinden alınan vergi 408 kuruş'tur. Hane başına 5,5kile arpa, 11 kuruş vergi düşmektedir. Arpa'nın toplam hububat üretimi içerisinde %32 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %20,2'dir. Yıllık burçak üretimi ise 9 kile'dir. Burçak ürünü üzerinden alınan vergi ise 18 kuruş'tur. Hane başına 0,2 kile burçak, 0,4 kuruş vergi düşmektedir. Burçağın toplam hububat üretimi içerisinde %1,4 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %0,8'dir.

2.62.3. Hayvancılık

Tayyib köyünde toplam 519 baş hayvan bakılmaktadır. Hayvanların 249 adedi büyükbaş hayvan (65 sağman inek, 13 kısır inek, 8 sağman camuş, 50 döllu merkep, 5 dölsüz merkep, 6 döllu kısırak³⁸⁷, 81 koşu öküzü, 10 koşu camuşu, 5 oğlak, 2 tosun, 1 tay, 3 buzağı), 270 adedi ise küçükbaş hayvan (140 sağman koyun, 42 kısır koyun, 49 sağman keçi, 22 kısır keçi, 17 kuzu) grubuna girmektedir. Büyükbaş hayvan olarak hane başına 6,7 aded, küçükbaş hayvan olarak ise 7,2 hayvan düşmektedir. Büyükbaş hayvanlar toplam hayvanların %47,9'unu küçükbaş hayvanlar ise %52'sini oluşturmaktadır.

Büyükbaş hayvan geliri toplam 1448 kuruş'tur.³⁸⁸ Buradan hane başına 39,1 kuruş düşmektedir. Büyükbaş hayvan geliri, toplam hayvancılık geliri içerisinde

³⁸⁷ BOA.ML.VRD.TMT.No.14012, s.9, Defterin vermiş olduğu verilerden hareket ile köyde toplam 5 döllu kısırak vardır. Bizim 6 aded almamızın nedeni 29.hanede 2 döllu kısıraktan 150 kuruş gelir elde edildiği yazılmıştır. Aslında 3 döllu kısıraktan 150 kuruş elde edilmektedir. Biz hesaplamayı ona göre yaptık.

³⁸⁸ BOA.ML.VRD.TMT.No.14012, s.3-7, Defterin verdiği verilerden hareket ile bu gelir 1434 kuruştur. 5.hanede 2 sağman ineği 20 kuruştan, 6.hanede 2 döllu merkebi 2 kuruştan hesaplamıştır. Ayrıca defterde 22.hanede döllu merkep hesaplanması 2 defa ele alınmıştır. Bir defasında 1 döllu merkepten 10 diğer seferde 2 döllu merkepten 20 kuruş gelir elde ediliyor diye geçilmiştir. Biz hanenin toplam temettu hesaplanmasında kullanılan 2 döllu merkepten elde edilen 20 kuruşu hesaba aldık.

%57,7 oranına sahiptir. Küçükbaş hayvan geliri ise toplam 1004,5 kuruştur.³⁸⁹ Hane başına 27,1 kuruş düşmektedir. Hayvan gelirleri arasında %40 paya sahiptir. Küçükbaş hayvancılıktan alınan vergi, aded-i ağnam 14,5 kuruş 5 para'dır.

Tayyib köyünde büyük ve küçükbaş hayvancılık haricinde 2.hane sahibi Tayyib oğlu Cafer tarafından arıcılık yapılmaktadır. 3 adet kovandan 54 kuruş gelir elde etmektedir. Köye yaydığımızda hane başına 0,08 aded kovan, 1,4 kuruş gelir düşmektedir. Toplam hayvancılık geliri içindeki payı %2,1'dir. Hane sahibinin verdiği kovan öşrü ise 6 kuruştur.

2.62.4. Mesleki ve Diğer Gelirler

Tayyib köyünün hizmetkârlıktan 877 kuruş, çobanlıktan 500 kuruş, dölsüz merkepleri kiralarından 200 ve tüccarlıktan 900 kuruş ek gelirleri vardır. Köyde tarım ve hayvancılıktan hariç toplam gelir 2477 kuruştur.

2.62.5. Vergi-yi Mahsusası ve Temettuat Oranları

Tayyib köyü'nün toplam vergi-yi mahsûsa'sı 3706 kuruş'tur.³⁹⁰ Hane başına 100,1 kuruş düşmektedir. Hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 18'dir. En fazla vergi-yi mahsusa 155 kuruş iken en az ise 30 kuruştur.

Tayyib köyünde gelirlere göre vergi alımının tam uygulanmadığı görüşündeyiz. Buna örnek verecek olursak; 125 kuruş vergi-yi mahsusa veren hanelere baktığımızda gelirler aynı değildir. Ama alınan vergi aynı bir diğer deyişle geliri çok olan az, geliri az olan çok vergi verdiği görülmektedir.

Köyün toplam temettuat geliri 23347,5 kuruş'tur.³⁹¹ Hane başına 631 kuruş düşmektedir. Bu hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 21'dir.

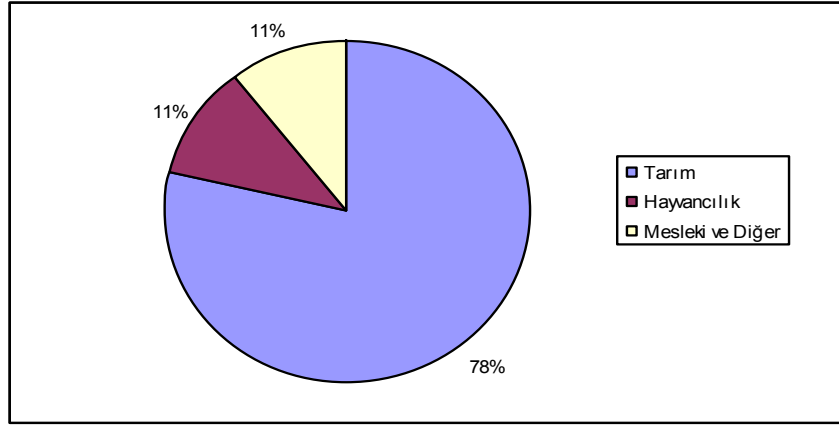
Toplam temettuat gelirleri içerisinde %78,6 oran ile tarım, %10,7 oran ile hayvan, %10,6 oran ile diğer gelirler (meslek gelirleri v.s.) yer almaktadır.

³⁸⁹ BOA.ML.VRD.TMT.No.14012, s.8, Defterin vermiş olduğu verilerden hareket ile bu gelir 1035,5 kuruştur. 26.hanede 13 sağman koyundan 102,5 kuruş elde edildiği kaydedilmiştir.

³⁹⁰ BOA.ML.VRD.TMT.No.14012, s.11, Defterde köyün vermiş olduğu vergi 3585 kuruş olarak geçmektedir.

³⁹¹ BOA.ML.VRD.TMT.No.14012, s.11, Defterde bu 23690 kuruş olarak geçmektedir.

Grafik 2.62: Tayyib Köyünün Gelir Dağılımı

Tablo 2.62: Tayyib Köyünün Temettuat Tablosu

Vergi-yi Mahsusa	Tarım Geliri	1260	1261
3706		18364	
Aşar ve Rûsum	Hayvan Geliri	2506,5	
2066,5/ 5 (Para)	Mesleki ve Diğer Gelirler	2477	13910
Toplam Temettuat		23347,5	

2.63. Topaç Köyü

2.63.1. Demografik ve Sosyal Yapı

Topaç köyüne 32 hane kayıtlıdır. Köyde 22'i ziraatçılık, 2'si hizmetkârlık (23. ve 29.haneler), 3'ü çobancılık (6, 7. ve 12.haneler), 1'i imam (1.hane), 1'i değirmencilik (19.hane) ve 1'i merkepçi (32.hane) mesleğini icra etmektedir. Ayrıca köyde 17.hane sahibinin iraç ve 11.hanenin de mesleği ma'lul olarak geçmektedir. 12.hane sahibi ziraatçılığının yanında muhtarlıkta yapmaktadır. Köyün tahmini nüfusu 160 kişidir ve tamamı müslimdir. Köyde Muhammet (6 defa), Ömer (5 defa), Ahmet ve Hüseyin (3'er defa) en çok kullanılan isimlerdir. Bu isimlerin yanında Hasan, Mustafa, Bekir, İsmail, Davut, Memiş ve Kâhya gibi isimlerinde kullanıldığı görülmektedir. Bu isimlerin yanında İşçibaşı, Şıralı, Bozarlı, Paşalı, Sarıhacılı, Toklu, Kethüda, Deli, Sarı, Kara, Hatip, Eğri, Hacı, Arap ve Öncü gibi lakaplarında kullanıldığı görülmektedir.

2.63.2. Tarım

Topaç köyünde mezru tarlalar 3, 15, 20 ve 25'er dönümdür. Köyde toplam 376 dönüm mezru tarla vardır. Hane başına 11,75 dönüm düşmektedir. Mezru tarlanın toplam tarıma ayrılan alan içerisinde ki oranı %45,8'dir. Mezru tarlanın 1260

yılıının toplam geliri 7999 kuruş'tur.³⁹² Bu gelirden hane başına 249,9 kuruş düşmektedir. 1260 yılıının gelirleri arasında %66,3 orana sahiptir. 1261 yılıının geliri 4250 kuruş'tur. Hane başına bu gelirden 132,8 kuruş düşmektedir. 1260 yılıının geliri, 1261 yılıının gelirine göre 3749 kuruş, hane başına da 117,1 kuruş daha fazla olduğu görülmektedir. Topaç köyü 370 dönüm gayri mezru tarlaya sahiptir. Hane başına 11,5 dönüm düşmektedir. Toplam tarıma ayrılan toprak içerisindeki payı %45,1'dir.

Topaç köyünde mezru ve gayri mezru tarla haricinde bağ, cehri ve penbe tarımı yapılmaktadır. Bağ tarlaları 1 ve 2'şer dönümdür. Köyde toplam bağ tarımına ayrılan alan 30 dönümdür. Hane başına 0,93 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %3,6 orana sahiptir. 1260 yılıının geliri 2115 kuruştur. Hane başına 66 kuruş düşmektedir. 1260 yılıının gelirleri arasında %17,5 orana sahiptir. 1261 yılıının geliri ise 1710 kuruştur. Hane başına bu orandan 53,4 kuruş düşmektedir. 1261 yılıının geliri, 1260 yılıının gelirine göre 405, hane başına ise 12,6 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bağ tarımı geliri üzerinden alınan öşür 235 kuruştur.³⁹³

Köyde yapılan cehri tarımı incelendiğinde, toplam cehri tarımına ayrılan alan 23 dönümdür. Köydeki cehri tarlaları 2, 3 ve 5'er dönümdür. Toplam 23 dönüm cehri tarlalarına ayrılmıştır. Hane başına 0,71 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %2,8 orana sahiptir. 1260 yılıının geliri 720 kuruştur. Hane başına 22,5 kuruş düşmektedir. 1260 yılıının gelirleri arasında %5,9 orana sahiptir. 1261 yılıının geliri ise 570 kuruştur. Hane başına bu orandan 17,8 kuruş düşmektedir. 1261 yılıının geliri, 1260 yılıının gelirine göre 150, hane başına ise 4,7 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Cehri tarımı geliri üzerinden alınan öşür 80 kuruştur.

Penbe tarımı incelendiğinde, penbe tarlaları 1, 2 ve 3'er dönümdür. Toplam penbe tarımına ayrılan alan 21 dönümdür. Hane başına 0,65 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %2,5 orana sahiptir. 1260 yılıının geliri 1215 kuruştur. Hane başına 37,9 kuruş düşmektedir. 1260 yılıının gelirleri arasında %10 orana sahiptir. 1261 yılıının geliri ise 690 kuruştur. Hane başına bu orandan 21,5 kuruş düşmektedir. 1261 yılıının geliri, 1260 yılıının gelirine göre 525, hane başına ise

³⁹² BOA.ML.VRD.TMT.No.15077, s.5.; Defterde 11.hanenin mezru tarla gelir kısmı 1260-61 diye ayrılmamıştır. Bu hanede "İcrası" notu düşülmüştür.

³⁹³ BOA.ML.VRD.TMT.No.15077, s.6., Defterin vermiş olduğu verilere göre alınan öşür 245 kuruştur. Yalnız 13.hane sahibi 90 kuruş gelirden 10 kuruş vermesi gerekirken 20 kuruş verdiği görülmektedir.

16,4 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Penbecilikten alınan öşür 135 kuruştur.³⁹⁴

Köyün hububat üretimi incelendiğinde, buğday ve arpa yetiştirilmektedir. Yıllık buğday üretimi 176 kile'dir. Buğday ürünü üzerinden alınan vergi ise 660 kuruş'tur. Hane başına 5,5 kile buğday, 20,6 kuruş vergi düşmektedir. Buğdayın toplam hububat üretimi içerisinde %64,7 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %77,4'tür. Köyde yıllık arpa üretimi ise 96 kile'dir. Arpa ürünü üzerinden alınan vergi 192 kuruş'tur. Hane başına 3 kile arpa, 6 kuruş vergi düşmektedir. Arpa'nın toplam hububat üretimi içerisinde %35,2 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %22,5'dir.

2.63.3. Hayvancılık

Topaç köyünde toplam 256 baş hayvan bakılmaktadır. Hayvanların 127 adedi büyükbaş hayvan (34 sağman inek, 11 kısır inek, 6 sağman camuş, 22 döllu merkep, 4 yalsız merkep, 40 koşu öküzü, 9 koşu camuşu ve 1 tosun), 129 adedi ise küçükbaş hayvan (58 sağman koyun, 13 kısır koyun, 49 sağman keçi, 9 kısır keçi) grubuna girmektedir. Büyükbaş hayvan olarak hane başına 3,9 aded, küçükbaş hayvan olarak ise 4 hayvan düşmektedir. Büyükbaş hayvanlar toplam hayvanların %49,6'sını küçükbaş hayvanlar ise %50,3'ünü oluşturmaktadır.

Büyükbaş hayvanların toplam geliri 588 kuruş'tur. Buradan hane başına 18,3 kuruş düşmektedir. Büyükbaş hayvan geliri, toplam hayvancılık geliri içerisinde %38,4 oranına sahiptir. Küçükbaş hayvan geliri ise 438,5 kuruştur.³⁹⁵ Hane başına bu gelirden 13,7 kuruş düşmektedir. Küçükbaş hayvan geliri toplam hayvan gelirleri arasında %28,6 paya sahiptir. Küçükbaş hayvancılıktan alınan vergi, aded-i ağnam 8,3 kuruş 5 para'dır.

Topaç köyünde büyük ve küçükbaş hayvancılıktan başka 10. ve 20.hane sahipleri arıcılık yapmaktadır. 10.hane sahibinin 3 aded kovanı ve bu kovanlardan 54 kuruş, 20.hane sahibinin ise 70 aded kovanı ve bu kovanlardan 450 kuruş gelirleri vardır. Köyde toplam 73 aded kovan olup 504 kuruş da elde edilen gelirdir. Bunu tüm haneye yaydığımızda hane başına 2,2 aded kovan, 15,75 kuruşta gelir düşmektedir. Öşür olarak ise 10.hane sahibi 6, 20.hane sahibi ise 50 kuruş öşür vermektedir. Arıcılık hayvan gelirleri arasında %32,9 orana sahiptir.

³⁹⁴ BOA.ML.VRD.TMT.No.15077, s.16.,Deferin vermiş olduğu veri 140 kuruştur. Fakat 15.hane sahibinin penbe dönümü olmadığı halde 5 kuruş penbe öşrü verdiğini görmekteyiz.

³⁹⁵ BOA.ML.VRD.TMT.No.15077, s.2-6-8.; 2, 16. ve 24.hanede koyun başı 4 kuruş üzerinden hesaplanmıştır.

2.63.4. Mesleki ve Diğer Gelirler

Topaç köyünde, tarım ve hayvancılıktan başka çobancılıktan 600³⁹⁶, hizmetkârlıktan 150, imamlıktan 100, değirmencilikten 100, merkep kirasından 300, tarla icrasından 130 ve diğer gelir çatısı altında topladığımız gelir 500 kuruş olup toplamda 1880 kuruştur. Köyde 2 adet değirmen vardır. Bu değirmen gelirleri 200 kuruştur³⁹⁷ ve buradan 4,5 kuruş vergi verilmektedir. Bu değirmen geliri ile birlikte köyde toplam gelir 2080 kuruştur.

2.63.5. Vergi-yi Mahsusası ve Temettuat Oranları

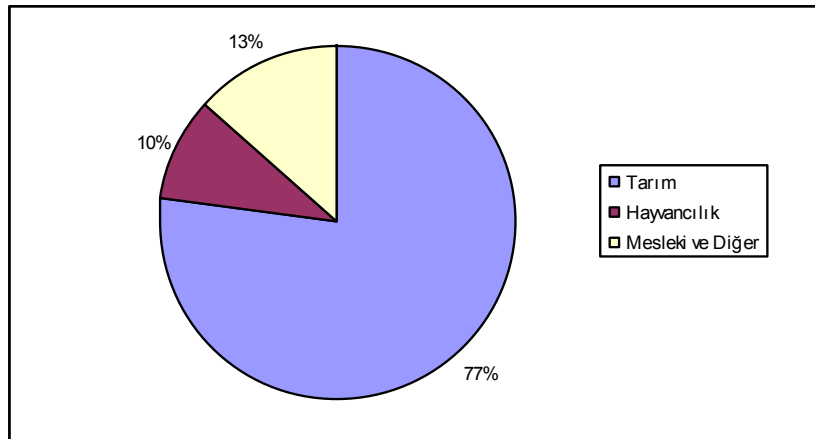
Topaç köyü'nün toplam vergi-yi mahsusası 3762 kuruş'tur.³⁹⁸ Hane başına 117,5 kuruş düşmektedir. Hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 22'dir. Köyde 190 kuruş verilen en yüksek vergiyi mahsusadır. En düşük ise 25 kuruştur.

Topaç köyünde gelirlere göre vergi alımının tam uygulanmadığı görüşündeyiz. Buna örnek verecek olursak; 160 kuruş vergi-yi mahsusa veren hane sahiplerinin gelirleri aynı olmadığı halde aynı vergiyi vermektedir. Geliri çok olan az, geliri az olan çok vergi verdiği görülmektedir.

Köyün toplam temettuat geliri 15659,5 kuruş'tur.³⁹⁹ Hane başına 489,3 kuruş düşmektedir. Bu hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 16'dir.

Toplam temettuat gelirleri içerisinde %76,9 oran ile tarım, %9,7 oran ile hayvan, %13,2 oran ile diğer gelirler (meslek gelirleri v.s.) yer almaktadır.

Grafik 2.63: Topaç Köyünün Gelir Dağılımı

³⁹⁶ BOA.ML.VRD.TMT.No.15077, s.8, 23.hanenin meslek kısmında hizmetkarlık yazarken ek gelir kısmında çobancılık yazdığı görülmektedir.

³⁹⁷ BOA.ML.VRD.TMT.No.15077, s.5, 12.hanede Asiyab-ı Kıt'a kısmında müşterek notu düşülmüştür.

³⁹⁸ BOA.ML.VRD.TMT.No.15077, s.11, Defterde köyün vermiş olduğu vergi 3469 kuruş olarak geçmektedir.

³⁹⁹ BOA.ML.VRD.TMT.No.15077, s.11, Defterde 16023 kuruş olarak geçmektedir.

Tablo 2.63: Topaç Köyünün Temettuat Tablosu

Vergi-yi Mahsusa	Tarım Geliri	1260	1261
3762		12049	
Aşar ve Rûsum	Hayvan Geliri	1530,5	
1370,3/ 5 (Para)	Mesleki ve Diğer Gelirler	2080	7220
Toplam Temettuat		15659,5	

2.64. Tuzlacık Köyü

2.64.1. Demografik ve Sosyal Yapısı

Tuzlacık köyünde 3 hane kayıtlıdır. Hane sahiplerinin hepsi ziraatçılık yapmaktadır. Köyün tahmini nüfusu 15 kişidir ve tamamı müslimdir. Köyde 1.hane sahibi Tuzlacıklı oğlu Muhammet, 2.hane sahibi Tuzlacıklı oğlu Musa, 3.hane sahibi de Tuzlacıklı oğlu Emin'dir.

2.64.2. Tarım

Köyde 1.hane sahibinin 25'er dönüm diğer haneler ise 15'er dönüm mezru ve gayri mezru tarla olmak üzere toplam 55'er dönüm mezru ve gayri mezru arazi bulunmaktadır. Hane başına buradan 18,3 dönüm düşmektedir. 1260 yılının geliri 2142 kuruştur. Hane başına 714 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri ise 1600 kuruştur. Hane başına 533,3 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 542 kuruş, hane başına ise 180,7 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Köyde mezru ve gayri mezru tarladan başka tarıma ayrılan alan yoktur.

Köyün hububat üretimi incelendiğinde; buğday, arpa ve burçak yetiştirilmektedir. Yıllık buğday üretimi 48 kile'dir. Buğday ürünü üzerinden alınan vergi ise 180 kuruş'tur. Hane başına 18 kile buğday, 60 kuruş vergi düşmektedir. Buğdayın toplam hububat üretimi içerisinde %62,3 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %75,6'dır. Köyde yıllık arpa üretimi ise 28 kile'dir. Arpa ürünü üzerinden alınan vergi 56 kuruş'tur. Hane başına 9,3 kile arpa, 18,6 kuruş vergi düşmektedir. Arpa'nın toplam hububat üretimi içerisinde %36,3 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %23,5'dir. Burçak sadece 3.hane sahibi tarafından yetiştirilmektedir. Yıllık üretimi 1 kiledir. Vergisi 2 kuruştur. Tüm köye yaydığımızda hane başına 0,3 kile, 06 kuruş düşmektedir. Burçağın toplam hububat üretimi içerisinde %1,2, hububattan alınan vergi içerisinde %0,8 oranında yer almaktadır.

2.64.3. Hayvancılık

Tuzlacık köyünde toplam 32 baş hayvan bakılmaktadır. Hayvanların 25 adedi büyükbaş hayvan (8 sağman inek, 2 kısır inek, 3 dömlü merkep, 1 dömlü kısırak, 8 koşu öküzü ve 3 at), 7 adedi ise küçükbaş hayvan (7 sağman keçi) grubuna girmektedir. Büyükbaş hayvan olarak hane başına 8,3 aded, küçükbaş hayvan olarak ise 2,3 hayvan düşmektedir. Büyükbaş hayvanlar toplam hayvanların %78,1'ini, küçükbaş hayvanlar ise %21,9'unu oluşturmaktadır.

Büyükbaş hayvan geliri toplam 144 kuruş'tur. Buradan hane başına 48 kuruş düşmektedir. Büyükbaş hayvan geliri, toplam hayvancılık geliri içerisinde %89,1 oranına sahiptir. Küçükbaş hayvan geliri ise toplam 17,5 kuruştur. Hane başına 5,8 kuruş düşmektedir. Hayvan gelirleri arasında %10,8 paya sahiptir. Küçükbaş hayvancılıktan alınan vergi, aded-i ağnam 12,5 para'dır.

2.64.4. Mesleki ve Diğer Gelirler

Köyde, tarım ve hayvancılıktan başka gelir yoktur.

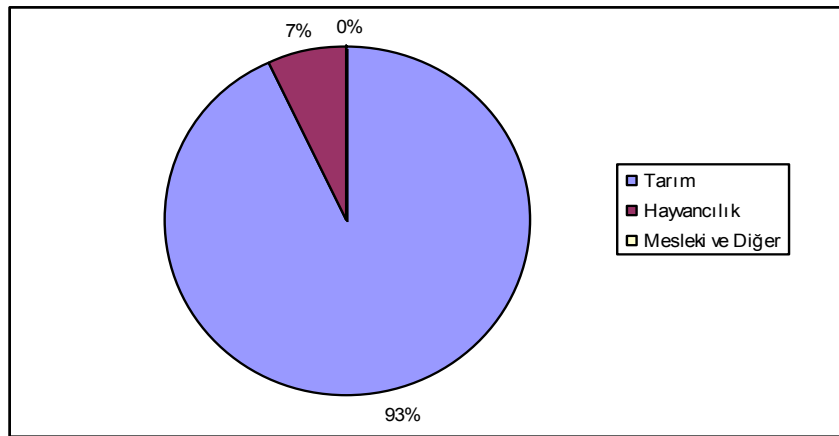
2.64.5. Vergi-yi Mahsusası ve Temettuat Oranları

Tuzlacık köyü'nün toplam vergi-yi mahsusası 245 kuruş'tur.⁴⁰⁰ Hane başına 81,6 kuruş düşmektedir. Hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 1'dir.

Köyün toplam temettuat geliri 2303,5 kuruş'tur.⁴⁰¹ Hane başına 767,8 kuruş düşmektedir. Bu hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 1'dir.

Toplam temettuat gelirleri içerisinde %92,9 oran ile tarım, %7 oran ile hayvan gelirleri yer almaktadır.

Grafik 2.64: Tuzlacık Köyünün Gelir Dağılımı

⁴⁰⁰ BOA.ML.VRD.TMT.No.15044, s.3, Defterde köyün vermiş olduğu vergi 346 kuruş olarak geçmektedir.

⁴⁰¹ BOA.ML.VRD.TMT.No.15044, s.3, Defterde bu 2463 kuruş olarak geçmektedir.

Tablo 2.64: Tuzlacık Köyünün Temettuat Tablosu

Vergi-yi Mahsusa	Tarım Geliri	1260	1261
245		2142	
Aşar ve Rûsum	Hayvan Geliri	161,5	
238/ 12,5 (Para)	Mesleki ve Diğer Gelirler		
Toplam Temettuat		2303,5	

2.65. Yassıağıl Köyü

2.65.1. Demografik ve Sosyal Yapı

Yassıağıl köyüne 50 hane kayıtlıdır.⁴⁰² Köyde 31'i ziraatçı, 10'nu hizmetkâr (19, 23, 33, 35, 36, 43, 44, 46, 48. ve 50.haneler) mesleğini icra etmektedir. Köyde 1'i soytarılık (40.hane) yapmakta 8 hane (6, 11, 12, 14, 15, 39, 47. ve 49.haneler) sahibinin ise mesleği belirtilmemiştir. Köyün tahmini nüfusu 250 kişidir ve tamamı müslimdir. Köyde en çok kullanılan isim Muhammet'tir. Bu isim haricinde en çok Hüseyin ismi kullanılmıştır. Köyde Aşır, Aybilek, Kahraman ve Zeynel gibi farklı isimlerin kullanıldığı da görülmüştür. Emir, Koca, Topal, Kedi, Hacı, Paşa Köylü, Köle, Kâhya, Budreç, Yetim, Köse, Şahane Sakal, Yalsız, Gök, Gazi, Bostancı, Kel, Temellüklü, Kara Mızrak, Kör, Tırhaneci, Oğlan, Lalalı, Konyalı ve Bugur gibi lakaplarında kullanıldığı görülmektedir.

2.65.2. Tarım

Yassıağıl köyünde mesleği ziraatçı olan hane sahiplerinin mezru ve gayri mezru tarlaları vardır. Köyde mezru ve gayri mezru tarlalar 15 ve 25'er dönümdür. Köyde toplam 475'er dönüm mezru ve gayri mezru tarla vardır. Hane başına 9,5 dönüm düşmektedir. Mezru ve gayri mezru tarlanın toplam tarıma ayrılan alan içerisinde ki oranı %47,1'dir. Mezru tarlanın 1260 yılının toplam geliri 11817 kuruş'tur. Bu gelirden hane başına 236,3 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %68,8 orana sahiptir. 1261 yılının geliri 9540 kuruş'tur. Hane başına bu gelirden 190,8 kuruş düşmektedir. 1260 yılının geliri, 1261 yılı gelirine göre 2277 kuruş, hane başına da 45,5 kuruş daha az olduğu görülmektedir.

Yassıağıl köyünde mezru ve gayri mezru tarla haricinde bağ, cehri ve bahçe tarımı yapılmaktadır. Köydeki bağ tarlaları 1, 2 ve 5'er dönümdür. Köyde toplam bağ tarlalarına ayrılan alan 46 dönümdür. Hane başına 0,92 dönüm düşmektedir. Tarıma

⁴⁰² BOA.ML.VRD.TMT.No.13997, s.11, Defterde 43. ve 44.haneler 33. ve 34.hane olarak yazıldığı görülmektedir.

ayrılan toprak içerisinde %4,5 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 4644 kuruştur. Hane başına 92,8 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %27 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 3520 kuruştur. Hane başına bu orandan 70,4 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 1124, hane başına ise 22,4 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bağ tarımı geliri üzerinden alınan öşür 516 kuruştur.

Köyde yapılan cehri tarımı incelendiğinde, cehri tarlalarının alanları 1 ve 2'şer dönümdür. Toplam cehri tarlalarına ayrılan alan 11 dönümdür. Hane başına 0,22 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %1 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 603 kuruştur. Hane başına 12 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %3,5 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 430 kuruştur. Hane başına bu orandan 8,6 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 173, hane başına ise 3,4 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Cehri tarımı geliri üzerinden alınan öşür 67 kuruştur.

Bahçe tarımı incelendiğinde, köyde sadece bir hane sahibi tarafından 1 dönüm yapılmaktadır. Hane başına 0,02 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %0,09 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 90 kuruştur. Hane başına 1,8 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %0,5 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 70 kuruştur. Hane başına bu orandan 1,4 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 20, hane başına ise 0,4 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bahçe tarımı geliri üzerinden alınan öşür 10 kuruştur.

Köyün hububat üretimi incelendiğinde, buğday ve arpa yetiştirilmektedir. Yıllık buğday üretimi 276 kile'dir. Buğday ürünü üzerinden alınan vergi ise 1035 kuruş'tur. Hane başına 5,5 kile buğday, 20,7 kuruş vergi düşmektedir. Buğdayın toplam hububat üretimi içerisinde %66,5 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %78,8'dir. Köyde yıllık arpa üretimi ise 139 kile'dir. Arpa ürünü üzerinden alınan vergi 278 kuruş'tur. Hane başına 2,7 kile arpa, 5,5 kuruş vergi düşmektedir. Arpa'nın toplam hububat üretimi içerisinde %33,4 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %21,1'dir.

2.65.3. Hayvancılık

Yassıağıl köyünde toplam 151 baş hayvan bakılmaktadır. Hayvanların 109 adedi büyükbaş hayvan (23 sağman inek, 4 kısır inek, 7 dömlü merkep, 3 dölsüz merkep, 1 dömlü deve, 1 dölsüz deve, 5 dömlü kısırak, 64 koşu öküzü ve 1 tosun), 42

adedi ise küçükbaş hayvan (16 sağman koyun, 4 kısır koyun, 20 sağman keçi, 2 kısır keçi) grubuna girmektedir. Büyükbaş hayvan olarak hane başına 2,1 adet, küçükbaş hayvan olarak ise 0,8 hayvan düşmektedir. Büyükbaş hayvanlar toplam hayvanların %72,1'ini, küçükbaş hayvanlar ise %27,9'unu oluşturmaktadır.

Büyükbaş hayvanların toplam geliri 579 kuruş'tur.⁴⁰³ Buradan hane başına 115 kuruş düşmektedir. Büyükbaş hayvan geliri, toplam hayvancılık geliri içerisinde %79,4 oranına sahiptir. Küçükbaş hayvan geliri ise 150 kuruştur. Hane başına bu gelirden 3 kuruş düşmektedir. Küçükbaş hayvan geliri toplam hayvan gelirleri arasında %20,5 paya sahiptir. Küçükbaş hayvancılıktan alınan vergi, aded-i ağnam 1 kuruştur.

2.65.4. Mesleki ve Diğer Gelirler

Yassıağıl köyünün hizmetkârlıktan 1755, soytarılıktan 210 ve kızirlikten 200 kuruş geliri vardır. Mesleki gelir haricinde köyde değirmen geliri vardır. 4 adet değirmenden 800 kuruş⁴⁰⁴ gelir elde edilmektedir ve bu gelirden 9 kuruş vergi verilmektedir. Köyde tarım ve hayvancılıktan başka toplam 2965 kuruş gelir vardır.

2.65.5. Vergi-yi Mahsusası ve Temettuat Oranları

Yassıağıl köyü'nün toplam vergi-yi mahsûsa'sı 4115 kuruş'tur.⁴⁰⁵ Hane başına 82,3 kuruş düşmektedir. Hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 21'dir. Köyde 180 kuruş verilen en yüksek vergiyi mahsusadır. En düşük ise 25 kuruştur.

Yassıağıl köyünde gelirlere göre vergi alımının tam uygulanmadığı görüşündeyiz. Buna örnek verecek olursak; 180 kuruş vergi-yi mahsusa veren hane sahiplerinin gelirleri aynı olmadığı halde aynı vergiyi vermektedir. Geliri çok olan az, geliri az olan çok vergi verdiği görülmektedir.

Köyün toplam temettuat geliri 20848 kuruş'tur.⁴⁰⁶ Hane başına 416,9 kuruş düşmektedir. Bu hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 20'dir.

Toplam temettuat gelirleri içerisinde %82,2 oran ile tarım, %3,4 oran ile hayvan, %14,2 oran ile diğer gelirler (meslek gelirleri v.s.) yer almaktadır.

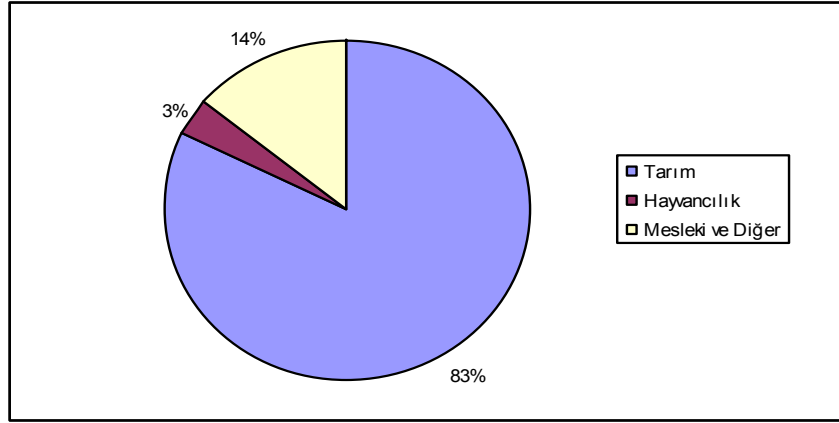
⁴⁰³ BOA.ML.VRD.TMT.No.13997, s.4, Defterde 11.hanede döllu kısırakta müşterek notu düşüldüğü görülmektedir.

⁴⁰⁴ BOA.ML.VRD.TMT.No.13997, s.4, Defterde 11.haneye müşterek notu düşülmüştür.

⁴⁰⁵ BOA.ML.VRD.TMT.No.13997, s.13, Defterde köyün vermiş olduğu vergi 4920 kuruş olarak geçmektedir.

⁴⁰⁶ BOA.ML.VRD.TMT.No.13997, s.13, Defterde bu 20959 kuruş olarak kaydedilmiştir.

Grafik 2.65: Yassıağıl Köyünün Gelir Dağılımı

Tablo 2.65: Yassıağıl Köyünün Temettuat Tablosu

Vergi-yi Mahsusa	Tarım Geliri	1260	1261
4115		17154	13560
Aşar ve Rusûm	Hayvan Geliri	729	
1916	Mesleki ve Diğer Gelirler	2965	
Toplam Temettuat		20848	

2.66. Yortan Köyü

2.66.1. Demografik ve Sosyal Yapı

Yortan köyüne 14 hane kayıtlıdır. Bu köyde 11'i ziraatçılık, 1'i hizmetkârlık (9.hane), 1'i İmam (2.hane) ve 1'i çobancılık (13.hane) mesleğini icra etmektedir. Köyün tahmini nüfusu 70 kişidir ve tamamı müslimdir. Köyde Mustafa ve bu isimden sonra Muhammet ismi en çok kullanılan isimlerdir. Bu isimlerin haricinde Abdullah, Yusuf, Osman, Bekir, Hasan, Hüseyin ve Hamza gibi isimlerinde kullanıldığı görülmektedir. Köyde, İmam, Kara, Köle ve Kôr gibi lakaplar kullanılmıştır.

2.66.2. Tarım

Yortan köyünde mesleği ziraatçı olan hane sahiplerinin mezru tarlaları vardır. Köydeki mezru tarlalar 15 ve 25'er dönümdür. Köyde toplam 175 dönüm mezru tarla vardır. Hane başına 12,5 dönüm düşmektedir. Mezru tarlanın toplam tarıma ayrılan alan içerisinde ki oranı %93,5'dir. Mezru tarlanın 1260 yılının toplam geliri 4986 kuruş'tur. Bu gelirden hane başına 356,1 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %80 orana sahiptir. Köyün 1261 yılının geliri 4050 kuruştur. Hane başına 289,2 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 936 kuruş, hane başına 66,9 kuruş daha az olduğu görülmektedir.

Yortan köyünde mezru tarla haricinde bağ, bahçe ve bostan tarımı yapılmaktadır. Köyde bağ tarımı ile uğraşan her hane sahibi bağ tarlalarına 1 dönüm alan ayırmıştır. Köyde toplam 6 dönüm bağ vardır. Hane başına 0,42 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %3,2 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 720 kuruştur. Hane başına 51,4 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %11,5 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 520 kuruştur. Hane başına bu orandan 37,1 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 200, hane başına ise 14,3 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bağ tarımı geliri üzerinden alınan öşür 80 kuruştur.⁴⁰⁷

Bahçe tarımı incelendiğinde, köyde bahçe tarımı ile uğraşan hanelerin bahçe tarımına 1 dönüm alan ayırdıkları görülmektedir. Toplamda ise 4 dönüm alan ayrılmıştır. Hane başına 0,28 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %2,1 orana sahiptir. 1260 yılının geliri 315 kuruştur. Hane başına 22,5 kuruş düşmektedir. 1260 yılının gelirleri arasında %5 orana sahiptir. 1261 yılının geliri ise 240 kuruştur. Hane başına bu orandan 17,1 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 75, hane başına ise 5,4 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bahçe tarımı geliri üzerinden alınan öşür 35 kuruştur.⁴⁰⁸

Köyde bostan tarımı da yapılmaktadır. Bostan tarlalarına 1 dönüm alan ayrılmıştır. Toplam 2 dönüm olup hane başına 0,14 dönüm düşmektedir. Tarıma ayrılan toprak içerisinde %1 orana sahiptir. 1260 geliri 207 kuruştur. Buradan hane başına 14,7 kuruş düşmektedir. 1260 gelirleri arasında %3,3 orana sahiptir. 1261 yılının geliri, ise 170 kuruştur. Hane başına 12,1 kuruş düşmektedir. 1261 yılının geliri, 1260 yılının gelirine göre 37, hane başına 2,6 kuruş daha az olduğu görülmektedir. Bostan tarımı geliri üzerinden alınan öşür 23 kuruştur.

Köyün hububat üretimi incelendiğinde; buğday, arpa, burçak ve mercimek yetiştirilmektedir. Yıllık buğday üretimi 112 kile'dir. Buğday ürünü üzerinden alınan vergi ise 420 kuruş'tur. Hane başına 8 kile buğday, 30 kuruş vergi düşmektedir. Buğdayın toplam hububat üretimi içerisinde %62,5 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %75,8'dir. Köyde yıllık arpa üretimi ise 64 kile'dir. Arpa ürünü üzerinden alınan vergi 128 kuruş'tur. Hane başına 4,5 kile arpa, 9,1 kuruş vergi düşmektedir. Arpa'nın toplam hububat üretimi içerisinde %35,7 orana sahiptir.

⁴⁰⁷ BOA.ML.VRD.TMT.No.15056, s.2, Bağdan alınan öşür, defterin vermiş olduğu veri 90 kuruştur. 3.hane sahibinin bağı olmadığı halde 10 kuruş bağ öşrü verdiğini görmekteyiz.

⁴⁰⁸ BOA.ML.VRD.TMT.No.15056, s.3, Bahçeden alınan öşür, defterin vermiş olduğu veri 25 kuruştur. 5.hane sahibi bahçe dönümü olduğu halde öşür vermediğini görmekteyiz.

Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %23,1'dir. Yıllık burçak üretimi ise 2 kile'dir. Burçak ürünü üzerinden alınan vergi ise 4 kuruş'tur. Hane başına 0,14 kile burçak, 0,28 kuruş vergi düşmektedir. Burçağın toplam hububat üretimi içerisinde %1,1 orana sahiptir. Hububattan alınan vergi içerisinde ki oranı ise %0,7'dir. Son olarak yetiştirilen mercimeğe baktığımızdan köyde sadece 1.hane sahibi tarafından yetiştirilmektedir. Senelik 1 kile ve buradan 2 kuruş vergi alınmaktadır. Hane başına 0,07 kile, 0,14 kuruş vergi düşmektedir. Hububat üretimi içinde %0,5, verilen vergi içerisinde %0,3 oranına sahiptir.

2.66.3. Hayvancılık

Yortan köyünde toplam 193 baş hayvan bakılmaktadır. Hayvanların 68 adedi büyükbaş hayvan (14 sağman inek, 1 kısır inek, 3 sağman camuş, 13 döllu merkep, 4 dölsüz deve, 2 yük devesi, 3 döllu kısırak, 22 koşu öküzü ve 6 koşu camuşu), 125 adedi ise küçükbaş hayvan (36 sağman koyun, 75 kısır koyun, 14 sağman keçi) grubuna girmektedir. Büyükbaş hayvan olarak hane başına 4,8 aded, küçükbaş hayvan olarak ise 8,9 hayvan düşmektedir. Büyükbaş hayvanlar toplam hayvanların %35,2'sini, küçükbaş hayvanlar ise %64,7'sini oluşturmaktadır.

Büyükbaş hayvan geliri toplam 840 kuruş'tur.⁴⁰⁹ Buradan hane başına 60 kuruş düşmektedir. Büyükbaş hayvan geliri, toplam hayvancılık geliri içerisinde %66,6 oranına sahiptir. Küçükbaş hayvan geliri ise toplam 420,5 kuruştur.⁴¹⁰ Hane başına 30 kuruş düşmektedir. Hayvan gelirleri arasında %33,3 paya sahiptir. Küçükbaş hayvancılıktan alınan vergi, aded-i ağnam 6,25 kuruştur.

2.66.4. Mesleki ve Diğer Gelirler

Yortan köyünde, imam, hizmetkâr ve çoban mesleğini yapan hane sahiplerinin 100'er kuruş gelirleri vardır. Tarım ve hayvancılık geliri haricinde köyde 300 kuruş gelir vardır.

2.66.5. Vergi-yi Mahsusası ve Temettuat Oranları

Yortan köyü'nün toplam vergi-yi mahsûsa'sı 1200 kuruş'tur.⁴¹¹ Hane başına 85,7 kuruş düşmektedir. Hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 4'tür. 300 kuruş verilen en fazla vergi-yi mahsusadır. 20 kuruş ta en düşüktür.

⁴⁰⁹ BOA.ML.VRD.TMT.No.15056, s.2, Defterin vermiş olduğu verilerden hareket ile bu veri 830 kuruştur. Çünkü 1.hanede 2 döllu merkep 10 kuruş olarak hesaplanmıştır.

⁴¹⁰ BOA.ML.VRD.TMT.No.15056, s.2, Defterin vermiş olduğu verilerden hareket ile bu veri 383 kuruştur. Çünkü 1.hanede 1 kısır koyun 2 kuruştan hesaplanmıştır.

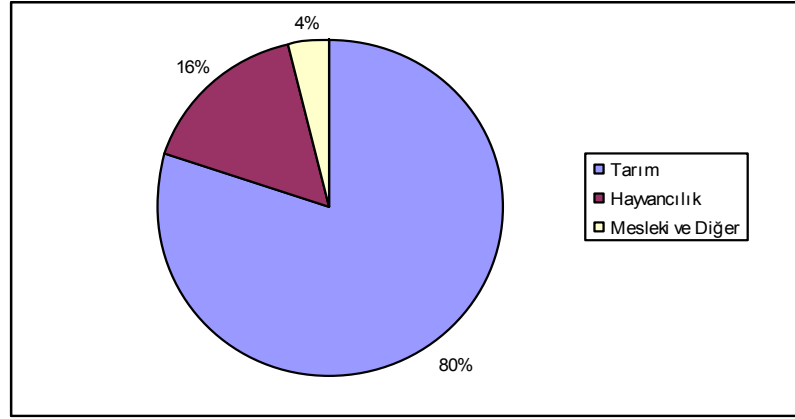
⁴¹¹ BOA.ML.VRD.TMT.No.15056, s.5, Defterde köyün vermiş olduğu vergi 1619 kuruş olarak geçmektedir.

Yortan köyünde gelirlere göre vergi alımının tam uygulanmadığı görüşündeyiz. Buna örnek verecek olursak; 50 kuruş vergi-yi mahsusa veren hanelere baktığımızda gelirler aynı değildir. Ama alınan vergi aynı bir diğer deyişle geliri çok olan az, geliri az olan çok vergi verdiği görülmektedir.

Köyün toplam temettuat geliri 7788,5 kuruş'tur.⁴¹² Hane başına 556,3 kuruş düşmektedir. Bu hane başına düşen ortalamayı geçen hane sayısı 5'dir.

Toplam temettuat gelirleri içerisinde %79,9 oran ile tarım, %16,1 oran ile hayvan, %3,8 oran ile diğer gelirler (meslek gelirleri v.s.) yer almaktadır.

Grafik 2.66: Yortan Köyünün Gelir Dağılımı

Tablo 2.66: Yortan Köyünün Temettuat Tablosu

Vergi-yi Mahsusa	Tarım Geliri	1260	1261
1200		6228	
Aşar ve Rusûm	Hayvan Geliri	1260,5	4980
698,25	Mesleki ve Diğer Gelirler	300	
Toplam Temettuat		7788,5	

⁴¹² BOA.ML.VRD.TMT.No.15056, s.5, Defterde bu 7453 kuruş olarak geçmektedir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

KÖYLERİN DEMOGRAFİK, SOSYAL VE İKTİSADİ DURUMU GENEL DEĞERLENDİRMESİ

3.1. Demografik Yapı

1260–1261 (M.1844–45) Kızılkoca kazasının köy temettuat defterlerinde 66 aded köy kaydı bulunmaktadır. Bu 66 köyün sadece 3 tanesinde Osmanlının gayri müslüm vatandaşları yaşamaktaydı. Bu köyler sırası ile İncirli-i Kâfir, Kediler ve Makaroğlu köyüdür. 2 köyde de hem müslim hem de gayri müslimler yaşamaktadır. Bu köylerde Böhrenk ile Saray köyüdür. İncelemiş olduğumuz gayri müslim köylerin; İncirli-i Kâfir köyünde 31, Kediler köyünde 16, Makaroğlu köyünde 24, Böhrenk köyünde 14 ve Saray köyünde 50 hanenin kayıtlı olduğu görülür.

Osmanlının son dönemlerine kadar nüfus sayımının yapılmadığını biliyoruz. Osmanlıda yapılan nüfus sayımların askeri alan için yapılıyordu. Bu açıdan bakıldığında temettuat defterleri de tam anlamı ile nüfus hakkında bilgi vermemektedir. Ancak genel bir ortalama yapabilecek imkân yaratmaktadırlar. Temettuat defterlerinde bilindiği üzere sadece hane reisi kaydedilirdi. Buradan hareketle genel olarak bir nüfusa erişme bilmek için Ömer Lütü Barka'nın öne sürdüğü bir aileyi beş kişi üzerinden hesaplamak ile hareket edilmektedir.⁴¹³

Yukarıda bahsetmiş olduğumuz köylerde toplam 135 hane reisinin kaydedildiğini gördük. Bu veriden hareket ile Kızılkoca kazası köylerinde yaklaşık olarak 675 gayri müslim vatandaşın yaşadığını bulmuş oluruz. Son olarak köyler hakkında söyleyeceğimiz, temettuat defterlerinde bu bahsetmiş olduğumuz gayri müslimlerin hangi ırktan oldukları hakkında bilgi verilmemektedir. Yalnız isimden hareket ile bu cemaatin Ermeni olduklarını anlıyoruz.

3.2. Köylerin Tahmini Nüfusu

Kızılkoca Kazasının köylerinin temettuat defterlerinde 66 aded köyün kayıtlı olduğundan yukarıda bahsettik. Bunun yanında temettuat defterlerinden hareketle yaklaşık ne kadar nüfusun olduğundan da bahsettik. Yani köylerde toplam 1586 hane reisi kayıtlıdır. Bu veriden yola çıkarak köyde yaklaşık 7930 kişinin yaşadığını bulmuş oluruz. Bu 7930 kişinin 7255 kişi Müslim olup yukarıda da bahsetmiş

⁴¹³ Ömer Lütü Barkan, Tarihi Demografi Araştırmaları ve Osmanlı Tarihi, *Osmanlı Devletinin Sosyal ve Ekonomik Tarihi*, II/X (1953), s.1412–1413.

olduğumuz gibi 675 kişi de gayri müslimdir. 155 hane ile en fazla nüfusa sahip köy Paşa köyü ikinci sırada 112 hane ile Saray ve 73 hane ile üçüncü sırada Lök köyü gelmektedir. 2'şer hane ile en az nüfusa sahip köyler Çamurlu, Gelingüllü ve Karakaya köyü gelmektedir. 3 hane ile Tuzlacık köyü de en az nüfusa sahip olan köyler arasında yerini almaktadır.

Tablo 3.1: Köylerin Tahmini Nüfusu

HANE NO.	KÖY (KARYE) ADI	HANE SAYISI	TAHMİNİ NÜFUS
1	Akçakoyunlu	16	80
2	Alemdar	10	50
3	Alışar	11	55
4	Arablar	8	40
5	Bahaeddin	60	300
6	Başınayayla	30	150
7	Battal	11	55
8	Böhrenk	M.	14
		GM.	13
9	Beyvelioğlu	8	40
10	Çakırhacılı	8	40
11	Çalılı	34	170
12	Çamurlu	2	10
13	Çavuş	26	130
14	Dağboymulu	12	60
15	Dayılı	14	70
16	Dedik	36	180
17	Deliler	4	20
18	Derekışla	5	25
19	Divanlı	67	335
20	Ekinci Uşağı	16	80
21	Elmacılı-yı Bâlâ	14	70
22	Erkekli	12	60
23	Evcı	28	140
24	Gedikhasanlı	49	245
25	Gelingüllü	2	10
26	Gökçekışla	13	65
27	Gurfe	51	255
28	Güdül Elma Hacılısı	17	85
29	Güllüoluk	16	80
30	Halaçlı	31	155
31	Hevgene-yi Sağır	7	35
32	İbrahim Hacılı	11	55
33	İğdecik	11	55
34	İncirli-yi Kâfir (GM.)	31	155
35	İşleğen	17	85
36	İyneçi	15	75
37	Karabıyık	7	35
38	Karakaya	2	10

39	Kayacık	21	105	
40	Kazılı	18	90	
41	Kediler (GM.)	16	80	
42	Kerimcik	14	70	
43	Kırık Ali Fakih	4	20	
44	Köse Yusufu	39	195	
45	Kuşçu	24	120	
46	Kuyumcu	37	185	
47	Küçükoğlu	5	25	
48	Kürk	8	40	
49	Lök	73	365	
50	Makaroğlu (GM.)	24	120	
51	Mehmetbeyli	17	85	
52	Musabeyli	27	135	
53	Oyukkışla	12	60	
54	Öyük (ma'a?) Abdallar	12	60	
55	Paşa	155	775	
56	Penbecik	40	200	
57	Saray	G.	62	310
		GM.	50	250
58	Sarıhacılar	12	60	
59	Selimli	23	115	
60	Sungur	5	25	
61	Tayfur	13	65	
62	Tayyib	37	185	
63	Topaç	32	160	
64	Tuzlacık	3	15	
65	Yassiağıl	50	250	
66	Yortan	14	70	
Toplam		1586	7930	

3.3. Sosyal Yapı

3.3.1. Hane Sahiplerinin İsimleri

Osmanlı Devleti Müslüman-Türk devleti olduğundan Peygamber Efendimizin kullanmış olduğu Muhammed, Mahmut, Ahmet ve Mustafa gibi ayrıca dört Halifemiz olan Hz. Ebubekir, Hz. Ömer, Hz. Osman ve Hz. Ali'nin ve Peygamber Efendimizin torunları olan Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin'in isimleri, incelemiş olduğumuz temettuat defterlerindeki hane sahiplerinin kullanmış olduğu genel isimlerdi. Bu isimlerin yanında Türk kökenli isimler ve Muhammed ismine atıfta bulunan Türk ismi Mehmet'in çokça kullanılan isimler arasında olduğu görülmüştür.

Bu isimlerin yanında köylerde lakaplarda kullanılmıştır. Bu lakaplar bazen hane sahibinin mesleğinden kaynaklı (Hafız, talebe gibi) bazen de vatandaşın vücudunda ki engelliliğinden (Örneğin Kör, Topal gibi) kaynaklı lakaplardır. Her köyün kullanmış olduğu isim ve lakaplar hakkında ikinci bölümümüzde genişçe yer

verdik.

3.3.2. Hane Sahiplerinin Meslekleri

Köylerde geçim kaynağı genel itibari ile tarım ve hayvancılıktı. Bunun yanında bazı hane sahipleri ticaret ile uğraşmakta bazıları da mesleki uğraşları ile geçimlerini sağlamakta idi. Köylerde bir tane bile olsa meslek kısmında verilen bilgiler doğrultusunda 42 çeşit meslek icra edildiği görülmüştür. 1121 kişi çiftçilik (ziraatçılık), 159 kişi hizmetkârlık, 57 kişi çobancılık, 18 kişi imam, 13 kişi muhtar, 5'er kişi talebe, demirci, duvarcı, hatiplik görevleri ile uğraştığı görülmüştür. Bu meslekler haricinde temettuat defterlerinin mesleki kısmında dilenci, yetim gibi kayıtların olduğu görülür. Toplam da ise 20 kişinin dilencilik yaptığı ve 15 kişinin de yetim olduğu kaydı düşülmüştür. Bazı meslekler bir veya iki kişi tarafından icra edildiği de görülmüştür. Bir defa icra edilen meslekler; Muallim, Malul, Müderris, Oturak, Keşbet, Tüccar, Deveci, Bakkal, Meczub, Müezzin, Irgat, Süvari Sipahi, Âma', Dikici, Kaza Müdürü, Cüce, Ders'-i am, Nizamiyede olduğu ve iki defa icra edilen meslekler; Köy Kiziri, Kalaycı, Tüfenkci, Köçekçi, Köşker, Keşiş gibi mesleklerin kayıtları olduğu görülmüştür.⁴¹⁴ Defterde 141 hane sahibinin ise meslek kısmında hiçbir meslek yazılmadığı görülmüştür.

Tablo 3.2: Hane Sahibinin Meslekleri

HANE NO.	KÖY (KARYE) ADI	HANE SAYISI	ZİRAATÇI	HİZMETKÂR	İMAM	MUHTAR	ÇOBAN	YETİM	TALEBE	DILENCİ	OSM. Maruzu	BOSTANCI	DEĞİRMENÇİ	DEMİRCİ	HAYMENİŞİN	DUVARCI	HATIP	MERKEPÇİ	SOYTARI	İHRAÇ	MESLEK BELİRTİLMEMİŞ	
1	Akçakoyunlu	16	14	2																		
2	Alemdar	10	10																			
3	Alışar	11	8	2			1															
4	Arablar	8	8																			
5	Bahaeddin	60	45	6			4	1							1							1
6	Başınayayla	30	14	7	1	1			1	1	2	1				1						
7	Battal	11	8	2						1												
8	Böhrenk	M.	14	13						1												
		GM.	13	11			1							1								
9	Beyvelioğlu	8	7	1																		
10	Çakırhacılı	8	6	1			1															
11	Çalılı	34	30	2				1	1													
12	Çamurlu	2	2																			
13	Çavuş	26	22	1			2															

⁴¹⁴ Bir veya iki defa kayıtlı olan mesleklere tablo da yer verilmemiştir.

14	Dağboymulu	12	10	1	1			1											
15	Dayılı	14	11			1							1						1
16	Dedik	36	30	1	1		1			1					1				
17	Deliler	4	3							1									
18	Derekışla	5	5																
19	Divanlı	67	45	8	4		4					1							5
20	Ekinci Uşağı	16	10	1															5
21	Elmacılı-i Bâlâ	14	10	1			1								1	1			
22	Erkekli	12	9	1	1		1												
23	Evcî	28	19			1				1					1				
24	Gedikhasanlı	49	43	4	1														1
25	Gelingüllü	2	2																
26	Gökçekışla	13																	13
27	Gurfe	51	39	6	1		2	1				1							1
28	Güdül Elma Hacılısı	17																	17
29	Güllüoluk	16	12					2		2									
30	Halaçlı	31	20	3		1	3	2				1							1
31	Hevgene-yi Sağır	7	5		1		1												
32	İbrahim Hacılı	11	9	1						1									
33	İğdecik	11	7				2		1				1						
34	İncirli-yi Kâfir (GM.)	31	22	4			1			1			1	1					
35	işleğen	17		3			1												13
36	İyneci	15	13					2											
37	Karabıyık	7	7																
38	Karakaya	2	2																
39	Kayacık	21	19	1		1	1												
40	Kazılı	18	14	2			2												
41	Kediler (GM.)	16	14	1			1												
42	Kerimcik	14	10	2						1									1
43	Kırık Ali Fakih	4	4																
44	Köse Yusufllu	39	23	7	1		1		1	2	1				1				1
45	Kuşçu	24	21	2															1
46	Kuyumcu	37	30	3		1	1			2									
47	Küçükkoğlu	5	4				1												
48	Kürk	8																	8
49	Lök	73	58	10	1		1											1	2
50	Makaroğlu (GM.)	24	14	2								1	4						
51	Muhammedbeyli	17	15	2		1													
52	Musabeyli	27	21	2		1						1			1				1
53	Oyukkışla	12	9			1				1									1
54	Öyük (ma'a?) Abdallar	12	12																
55	Paşa	155	96	17	1	1	5	6	1						1	1			21
56	Penbecik	40	25	8	1		2	1		2									
57	Saray	M.	62	36	6		1	5				4		1					5
		GM.	50	27	13			1				2	2						2
58	Sarıhacılar	12	10	1			1												
59	Selimli	23	18	4		1				1									
60	Sungur	5	4							1									1
61	Tayfur	13	12		1														
62	Tayyib	37	27	5			3											1	1
63	Topaç	32	22	2	1	1	3					1				1		1	
64	Tuzlacık	3	3																

65	Yassıağıl	50	31	10															1		8
66	Yortan	14	11	1	1		1														
Toplam		1586	1121	159	18	13	57	15	5	20	3	7	4	5	5	5	5	3	3	3	111

3.4. İktisadi Yapı

3.4.1. Tarım.

Osmanlı Devletinin iktisadi kaynakları veya ekonomisi incelendiğinde tarımın önemli yer tuttuğu görülmektedir. Devletin reayadan almış olduğu vergilerin başında toprak üzerinden alınan vergiler gelmektedir.

Büyük Selçuklular döneminde “İkta” ve Osmanlı Devleti döneminde “Tımar” teşkilatı yine toprak üzerine kurulmuştur.⁴¹⁵ Tımar, devletin tasarrufundaki toprakların devlet adamlarına vereceği maaşlarını tımar gelirlerinden karşılamaktaydı. Diğer bir söyleyişle tımar, geçimlerini sağlamak veya hizmetlerine ait masrafları karşılamak üzere bir kısım asker ve memurlara muayyen bölgelerden kendi hesaplara tahsil yetkisi ile çoğunluğu toprak olan vergi kaynaklarına verilen isimdir.⁴¹⁶

Osmanlı ekonomisinde toprağın, tarımın yeri farklıdır. İncelemiş olduğumuz Kızılkoca kazası köylerinde de tarım ilk sırada gelmektedir.

3.4.1.1. Mezru ve Gayri Mezru Tarımı

Mezru tarla ekilen toprak manasına gelmektedir. Bu topraklarda genel itibarı ile buğday, arpa, nohut, mercimek gibi hububat ürünleri yetiştirilmekteydi. Köylerde ki mezru tarlalar genel itibarı ile 15 ve 25’er dönümlüktü. Bazı hane sahiplerinin mezru tarlaları diğerlerinden farklı olarak 35 bazen de 5 dönüm olarak karşımıza çıkar. Fakat bu çok nadirdir.

Köylerde mezru tarlaya ayrılan toplam alan 20835 dönümdür. 19195 dönümü Müslümlerin, 1640 dönümü ise Gayri Müslümlere aittir. Köy başına 315,6 dönüm düşmektedir. Hane başına ise 13,1 dönüm alan düşmektedir. 1550 dönüm ile en fazla mezru tarlaya sahip köy Paşa köyüdür. 30 dönüm ile en az mezru tarlaya sahip köy ise Karakaya köyüdür.

Tarıma ayrılan alan içerisinde mezru tarla, %56,5 paya sahiptir.

Gayri mezru tarla ekilmemiş tarla anlamına gelmektedir. Dinlenmeye yani nadasa bırakılan alana verilen isimdir. Gayri mezru tarlada aynı mezru tarlalar gibi

⁴¹⁵ Mustafa Akdağ, *Türkiye'nin İktisadi ve İçtimai Tarihi (1453–1559) II*, Ankara 1999, s.184.

⁴¹⁶ Ahmet Tabakoğlu, *Türkiye İktisat Tarihi*, İstanbul 2005, s.215.

15, 25 veya nadir de olsa 35'er dönümlüktür. Köylerin gayri mezru tarlalarını incelediğimizde bazı köylerde ne kadar mezru varsa o kadar da gayri mezru tarlanın varlığı söz konusudur. Bazı köylerde ise mezru tarla olduğu halde gayri mezru tarlanın olmadığını görmekteyiz. Köylerde kullanılan toplam, gayri mezru tarlaya ayrılan alan 14710 dönümdür. 13550 dönüm Müslümlerin, 1160 dönüm ise Gayri Müslümlerindir. Köy başına 222,8 dönüm düşmektedir. Hane başına ise 9,2 dönüm alan düşmektedir. 885 dönüm ile en fazla gayri mezru alana sahip köy Bahaeddin köyüdür. 30 dönüm ile en az gayri mezru tarlaya sahip köy ise Karakaya köyüdür.

Tarıma ayrılan alan içerisinde gayri mezru tarla %39,9 paya sahiptir.

3.4.1.1.1. Mezru Tarlada Yetiştirilen Hububatlar

Köylerde mezru tarlalarda daha önce de belirttiğimiz gibi buğday, arpa, burçak, mercimek ve nohut hububatları yetiştirilmekteydi. Bu belirtmiş olduğumuz hububatların yanında az da olsa azgan ve zikrik adında hububatların yetiştirildiği görülmüştür.

3.4.1.1.1.1. Hınta (Buğday)

Ekmeğin hammaddesi olan buğday, köylerde en çok yetiştirilen hububattır. Kızılkoca Kazasına bağlı köylerde toplam 12007 kile buğday yetiştirilmiştir. Köy başına 181,9, hane başına ise 7,5 kile buğday düşmektedir. En çok Paşa köyünde 840 kile buğday yetiştirilirken en düşük gelir ise 16 kile ile Karakaya köyünde elde edilmektedir.

3.4.1.1.1.2. Şair (Arpa)

Köylerde buğdaydan sonra ikinci sırada yetiştirilen hububat türü arpa'dır. Toplamda 7074 kile arpa yetiştirilmiştir. Köy başına 107, 1, hane başına ise 4,4 kile arpa düşmektedir. Arpa yetiştiriciliğinde Paşa köyü 469 kile ile birinci sırada iken 8 kile ile en düşük gelir karakaya köyünde elde edilmektedir.

3.4.1.1.1.3. Diğer Yetiştirilen Hububatlar

Buğday ve arpadan sonra sırası ile en fazla yetiştirilen hububatlar burçak ve mercimektir. Toplamda 339 kile burçak yetiştirilmiştir. Köy başına 5,1, hane başına ise 0,2 kile düşmektedir. Mercimekte ise toplamda 43 kile gelir elde edilmiştir. Köy başına 0,6, hane başına ise 0,02 kile düşmektedir. Köylerde diğer yetiştirilen hububatlar nadir de olsa nohut, azgan ve zikriktir. Nohut sadece Köse Yusufllu köyünde toplam 5 kile yetiştirilmiştir. Azgan, toplamda 5 kile, Dedik ve Kediler köyünde yetiştirilmiştir. Son olarak yetiştirilen hububat zikriktir ve sadece kediler

köyünde toplamda 3 kile yetiştirilmiştir.

Tablo: 3.3: Köylerde Yetiştirilen Hububatlar

HANE NO.	KÖY (KARYE) ADI		BUĞDAY (HINTA)	ARPA (ŞAIR)	BURÇAK	MERCİMEK	NOHUT	AZGAN	ZIKRİT
1	Akçakoyunlu		113	70					
2	Alemdar		100	33					
3	Alişar								
4	Arablar		80	36					
5	Bahaeddin		660	361	33	10			
6	Başınayayla		80	48	8				
7	Battal		80	44	2				
8	Böhrenk	M.	156	76	7				
		GM.	136	68	7				
9	Beyvelioğlu		92	44					
10	Çakırhacılı		104	40	3	2			
11	Çalılı		296	191	9	3			
12	Çamurlu		40	24					
13	Çaviş		232	141	13	2			
14	Dağboymulu		116	50					
15	Dayılı		104	66	8				
16	Dedik		260	166	20	5		2	
17	Deliler		39	15					
18	Derekışla		44	22					
19	Divanlı		448	280	22	3			
20	Ekinci Uşağı		108	55	5				
21	Elmacılı-yı Bâlâ		102	64					
22	Erkekli		94	37					
23	Evcî		176	106	1				
24	Gedikhasanlı		560	339	20				
25	Gelingüllü		20	12	1				
26	Gökçekışla		94	40					
27	Gurfe		282	183	6				
28	Güdül Elma Hacılısı		124	88	10	1			
29	Güllüoluk		188	119	6	1			
30	Halaçlı		136	83	5				
31	Hevgene-i Sağır		44	28					
32	İbrahim Hacılı		100	54	2				
33	İğdecik		80	52	4				
34	İncirli-yi Kâfir (GM.)		284	151	10				
35	işleğen		116	72	9				
36	İyneci		104	79	1				
37	Karabıyık		56	38	2				
38	Karakaya		16	8	1				
39	Kayacık		172	142					
40	Kazılı		208	128	8	2			
41	Kediler (GM.)		164	86	4			3	3
42	Kerimcik		116	64	4				
43	Kırık Ali Fakih		40	20					

44	Köse Yusufllu	308	174	4		5		
45	Kuşçu	196	178	20	3			
46	Kuyumcu	348	174	6				
47	Küçüköğlü	56	28	1				
48	Kürk	96	60					
49	Lök	548	317	4	5			
50	Makaroğlu (GM.)	130	57	7				
51	Muhammedbeyli	216	130	13	1			
52	Musabeyli	196	88					
53	Oyukkışla	58	38	6	2			
54	Öyük (ma'a?) Abdallar	21	16					
55	Paşa	840	469	15	2			
56	Penbecik	344	232	6				
57	Saray	M.	314	248	1			
		GM.	300	254	1			
58	Sarıhacılar	64	37					
59	Selimli	212	128	3				
60	Sungur							
61	Tayfur	160	92	9				
62	Tayyib	424	204	9				
63	Topaç	176	96					
64	Tuzlacık	48	28	1				
65	Yassıağıl	276	139					
66	Yortan	112	64	2	1			
Toplam		12007	7074	339	43	5	5	3

3.4.1.2. Bağ Tarımı

Mezru ve gayri mezru tarlalar haricinde köyde yapılan bir diğer tarım bağ tarımıdır. Bu alanlarda üzüm yetiştiriciliği yapılmaktadır. Köyleri incelediğimizde bağ tarımının mezru ve gayri mezru tarlalar kadar alan kaplamadığı ve bütün köylerin bağ tarımı ile uğraşmadığı görülür. Köylerde bağ tarımı için ayrılan alanlar genelde 1, 2 ve 3'er dönümlüktür. Bağ tarımına ayrılan toplam alan 797 dönümdür. 740 dönümü Müslümlerin, 57 dönümü Gayri Müslümlerindir. Köy başına 12, hane başına ise 0,5 dönüm düşmektedir. 95 dönüm ile en fazla bağ tarımına alan ayıran köy, Lök köyüdür. 1 dönüm ile en az bağ tarımına alan ayıran köyler ise: Böhrenk, Kadılı, Karakaya, Kediler ve Kerimcik köyleridir. Tarıma ayrılan alanlar içerisinde bağ tarımı %2,1 paya sahiptir.

3.4.1.3. Bostan Tarımı

Köyde yapılan bir diğer tarım bostan tarımıdır. Bostan tarımında Kavun, Karpuz ve Salatalık gibi ürünler yetiştirilmektedir. Köylerin tümüne baktığımızda bostan tarımı ile uğraşmayan köylerinde varlığı söz konusudur. Köyde bostan tarımına ayrılan alanlar genel itibari ile 1 ve 2'şer dönümlüktür. Nadir olarak 3

dönüm ayrıldığı da görülmektedir. Bostan tarımına ayrılan toplam alan 195 dönümdür. 159 dönümü Müslümlere ait olup 36 dönümü ise Gayri Müslümlere aittir. Köy başına 2,9 dönüm düşmektedir. Hane başına ise 0,12 dönüm kadar çok az miktar düşmektedir. 48 dönüm (30 dönüm Müslimlerin, 18 dönüm ise gayri Müslimlere aittir.) ile en fazla bostan tarımına alan ayıran köy, Saray köyüdür. Başınayayla, Böhrenk, Çavuş, Divanlı, Gedikhasanlı, İşleğen ve Kerimcik gibi köyler ise bostan tarımına 1 dönüm alan ayırmışlardır. Tarıma ayrılan alan içerisinde bostan tarımı %0,4 paya sahiptir.

3.4.1.4. Bahçe Tarımı

Köylerde yapılan tarım içerisinde bahçe tarımı da yer almaktadır. Bahçe tarımında meyve ve sebze ürünleri yetiştirilmektedir. Köylerde pek yaygın yapılan tarım değildir. Fakat bahçe tarımı içinde yer ayıran köyler bulunmaktadır. Bahçe tarımı için ayrılan yerler diğer bağ, bostan tarlaları gibi 1, 2 ve 3'er dönümlüktür. Fakat genel olarak ayrılan alan 1 dönümdür. Köylerde bahçe tarımına ayrılan toplam alan 166 dönümdür. Bu dönümün 163 dönümü müslümlere geriye kalan 3 dönüm ise gayri müslümlere aittir. Köy başına 2,5 dönüm düşmektedir. Hane başına ise 0,10 dönüm düşmektedir. Hane başına düşen oranın düşüklüğü bu tarıma ne kadar önem verildiğini ortaya çıkarmaktadır. 34 dönüm ile en fazla bahçe tarımına alan ayıran köy, Divanlı köyüdür. Beyvelioğlu, İşleğen, Selimli ve Yassıağıl gibi köyler bahçe tarımına 1 dönüm alan ayırmıştır. Tarıma ayrılan alan içerisinde bahçe tarımı %0,4 paya sahiptir.

3.4.1.5. Cehri Tarımı

Cehri bitkisinin ufak boncuk gibi meyveleri bulunmaktadır. Bu meyveler boya için kullanılmıştır. Cehri tarımı Kızılkoca kazasının köylerinde nadir de olsa yapılmaktadır. Bu tarıma ayrılan alanlar da 1, 2 ve 3 dönüm şeklindedir. Fakat bazen 5 dönüme kadar da yer ayrıldığı görülmektedir. Köyde cehri tarımına ayrılan toplam alan 108 dönümdür. Köy başına buradan 1,6 dönüm düşmektedir. Hane başına ise 0,06 dönüm kadar düşmektedir. 23 dönüm ile cehri tarımı en fazla Topaç köyünde yapılmaktadır. 0,5 dönüm ile en az cehri tarımına alan ayıran köy ise Dayılı köyüdür. Tarıma ayrılan alan içerisinde cehri tarımı %0,2 paya sahiptir. Cehri tarımı ile sadece müslümler uğraşmaktadır. Gayri Müslümler yapmış oldukları tarımın içinde cehri tarımı yer almaktadır.

3.4.1.6. Diğer Tarımlar

Bu grup içerisinde penbe ve arız tarımını topladık. Çünkü bu tarımla uğraşan köyler çok azdır. Penbe diğer adı ile pamuk tarımını yapan köyler Elmacılı-yı Bâla, Penbecik ve topaç köyleridir. Sırası ile 8, 5 ve 21 dönüm alan ayırmışlardır. Pamuk tarımına ayrılan toplan alan 34 dönümdür.

Bir diğeri arız tarımıdır ki bu tarım ile uğraşan bir tek köy var o da Öyük (ma'a?) Abdallar köyüdür. Toplam ayrılan alan ise 21 dönümdür.

Bu iki tarımın tarıma ayrılan alan içerisinde sahip oldukları pay %0,1'dir.

Tablo 3.4: Köylerde Yapılan Tarımın Toprak Dağılımı

HANE NO.	KÖY (KARYE) ADI	HANE SAYISI	MEZ. TAR. (DNM)	G.MEZ. TAR. (DNM)	BAĞ (DNM)	BOSTAN (DNM)	BAHÇE (DNM)	CEHİRİ (DNM)	PENBE (DNM)	ARIZ (DNM)
1	Akçakoyunlu	16	280	280	19		7	15		
2	Alemdar	10	160	160	4			5		
3	Alışar	11	160	160	4					
4	Arablar	8	165	165		11		3		
5	Bahaeddin	60	885	885	8	10	10			
6	Başınayayla	30	220	220	18	1	11			
7	Battal	11	120	120						
8	Böhrenk	M.	14	245	245		1			
		GM.	13	235	235	1				
9	Beyvelioğlu	8	105	105	7		1			
10	Çakırhacılı	8	140	140	8					
11	Çalılı	34	590		32,5	5	15			
12	Çamurlu	2	50	50						
13	Çavuş	26	425	425	24	1	2			
14	Dağboymulu	12	180	180						
15	Dayılı	14	195	170	12	2		0,5		
16	Dedik	36	570	535	18	29	2			
17	Deliler	4	45	45	2					
18	Derekışla	5	75	75	3		3			
19	Divanlı	67	820	40	4	1	34			
20	Ekinci Uşağı	16	185	185	11			5		
21	Elmacılı-yı Bâlâ	14	180	180	7	10			8	
22	Erkekli	12	145	90	3					
23	Evcı	28	345	345	2		8			
24	Gedikhasanlı	49	800	800	45	1				
25	Gelingüllü	2	40	40	2					
26	Gökçekışla	13	185		10,5					
27	Gurfe	51	595	210	40	4	23			
28	Güdül Elma Hacılısı	17	245		2		3			
29	Güllüoluk	16	240	240	4			2		
30	Halaçlı	31	300	300	6	10				
31	Hevgene-yi Sağır	7	75			3				
32	İbrahim Hacılı	11	165	165						
33	İğdecik	11	130	130	4			3		
34	İncirli-yi Kâfir (GM.)	31	395	395	21		3			

35	işleğen	17	205	175		1	1			
36	İyneci	15	235	235	13			15		
37	Karabıyık	7	105	105			6			
38	Karakaya	2	30	30	1					
39	Kayacık	21	345	345	13			1		
40	Kazılı	18	270	270	1					
41	Kediler (GM.)	16	270	270	1					
42	Kerimcik	14	175	175	1	1	5			
43	Kırık Ali Fakih	4	70	70						
44	Köse Yusuf lu	39	415	415	18					
45	Kuşçu	24	355	355	13		2			
46	Kuyumcu	37	530	490	16		6			
47	Küçük oğ lu	5	85	85			2			
48	Kürk	8	180		9		3			
49	Lök	73	1025	700	95	6	4			
50	Makaroğ lu (GM.)	24	260	260	17	18				
51	Muhammedbeyli	17	305	305	11	5				
52	Musabeyli	27	354	350	26			3		
53	Oyukkış la	12	155	155	9					
54	Öyük (ma'a?) Abdallar	12	125	125	12	12		18		21
55	Paşa	155	1550		43	7		2		
56	Penbecik	40	505	505	30				5	
57	Saray	M.	62	645		14	30	2		
		GM.	50	480	-	17	18			
58	Sarıhacılar	12	165				4,5			
59	Selimli	23	320	320	15		1			
60	Sungur	5	80	80						
61	Tayfur	13	285	135	16	6	2			
62	Tayyib	37	540	540	2			1		
63	Topaç	32	376	370	30			23	21	
64	Tuzlacık	3	55	55						
65	Yassıağ ılı	50	475	475	46		1	11		
66	Yortan	14	175		6	2	4			
Toplam		1586	20835	14710	797	195	166	108	34	21

3.5. Hayvancılık

Gelir kaynakları içerisinde tarımdan sonra ikinci sırada yer alan gelir kaynağı hayvancılıktır. Yalnız hayvancılık sadece gelir kaynaklarında değil aynı zamanda başka kollarda da kullanılmıştır. Tarımla uğraşan köylü tarla sürümünde hayvanı kullanmıştır. Tarla sürümünün yanında taşımacılıkta yine hayvan gücünden yararlanılmıştır.⁴¹⁷ Osmanlı devletinin genelinde batıyımda yine hayvancılığın önemi karşımıza çıkar. Osmanlı devletinde hayvan yetiştiriciliği ile ordunun et ihtiyacı gideriliyordu. XVIII. Yüzyıldan sonra hayvan yetiştiriciliği ihmal edilmiş ve otlakların çoğu özel mülk haline gelmişti. Böylece hayvancılık gerilemeye

⁴¹⁷ Said Öztürk, *Tanzimat Döneminde Bir Anadolu Şehri Bilecik*, İstanbul 1996, s.83.

başlayınca askeri başarısızlıkların nedenleri arasında yer almıştır.⁴¹⁸ Bu açıdan değerlendirildiğinde hayvancılığın hem gelir, besin açısından hem de güç bakımından kullanılmasında ki önemi karşımıza çıkmaktadır. Kızılkoca kazasının incelenen köylerinde de hayvancılık önemli bir yere sahiptir.

3.5.1. Büyükbaş Hayvancılık

Kızılkoca kazası köylerinde birçok büyükbaş hayvana bakılmıştır. Toplam bakılan büyükbaş hayvan sayısı ise 7313 adettir. Bunu biraz daha açacak ve bilgi verecek olursak; 1692 sağman inek, 168 sağman camuş ineği, 1253 döllü merkep, 270 döllü deve, 36 yük devesi, 13 yalsız deve, 327 döllü kısarak, 6 hamula deve, 309 kısır inek, 3 kısır camuş ineği, 23 dölsüz merkep, 23 yalsız merkep, 7 dölsüz kısarak, 32 dölsüz deve, 5 yalsız deve, 2538 koşu öküzü, 461 koşu camuşu, 54 esb (at), 28 oğlak, 26 tosun, 6 tay, 26 buzağı, 2 adet 1 yaşında öküz, 1 adet 1 yaşında camuş, 1 yaşında 1 adet tosun, 1 adet erkek tay, 1 camuş dügesi ve 1 adet tılak bakılmaktadır.⁴¹⁹ Vermiş olduğumuz bilgilerden görüldüğü gibi en fazla koşu öküzü, ikinci sırada sağman inek ve üçüncü sırada da döllü merkep yer almaktadır. Bunun sebebi de yukarıda bahsetmiş olduğumuz gibi tarlanın sürümünde koşu öküzünün gücünden, besin açısından inekten ve yük taşımacılığı yönünden de merkepten (eşek) yararlanılmaktadır. Büyükbaş hayvanlarda köy başına yaklaşık 111, hane başına ise yaklaşık 5 adet hayvan düşmektedir. 7313 adet büyükbaş hayvanların 6723 adedi Müslimlerin geriye kalan 590 adedi ise gayri Müslimlere aittir. Başka bir açıdan Müslimler büyükbaş hayvanların %91,9'una, Gayri Müslimler ise %8'ine sahiptir.

Tablo 3.5: Geliri olan Büyükbaş Hayvanlar

HANE NO.	KÖY (KARYE) ADI	SAĞ. İNEK	SAĞ. CAMUŞ	DÖLLÜ MERKEP	DÖLLÜ DEVE	YÜK DEVESİ	YALSIZ DEVE	DÖLLÜ KISRAK	HAMULA DEVE
1	Akçakoyunlu	19		11	3			4	
2	Alemdar	16		10				1	
3	Alışar	22	1	9	5			3	
4	Arablar	22	1	10				3	
5	Bahaeddin	81	4	51	7		4	20	
6	Başınayayla	20		22					
7	Battal	8		10				1	
8	Böhrenk	M.	21	15	6			4	
		GM.	14	13	11			4	
9	Beyvelioğlu	7		7					

⁴¹⁸ Tabakoğlu, *İktisat Tarihi*, s.242.

⁴¹⁹ Tıllaktan sonra vermiş olduğumuz bilgilere tabloda yer vermedik.

10	Çakırhacılı	12		8	6			3	
11	Çalılı	31		28	8	1		11	
12	Çamurlu	10		2	2			1	
13	Çavuş	34	1	22	6			12	
14	Dağboymulu	39	1	17				5	
15	Dayılı	27		14	8			10	
16	Dedik	55	2	27	9			10	
17	Deliler	4		3					
18	Derekışla	4	2	3					
19	Divanlı	72	6	62	6	1		12	
20	Ekinci Uşağı	13		7	7	5		1	3
21	Elmacılı-i Bâlâ	17	2	11				1	
22	Erkekli	9		9					
23	Evcî	31	2	21					
24	Gedikhasanlı	70	4	42	13			9	
25	Gelingüllü	2		1				1	
26	Gökçekışla	11	3	7	1	1			
27	Gurfe	36	3	29	5			7	
28	Güdül Elma Hacılısı	25	5	12	1	2		6	
29	Güllüoluk	29	4	12	1			7	
30	Halaçlı	9	3	21	2			5	
31	Hevgene-yi Sağır	8	3	5	4			2	
32	İbrahim Hacılı	14		11	6		6	1	
33	İğdecik	9	5	13	11		2	7	
34	İncirli-yi Kâfir (GM.)	23		14	3			2	
35	işleğen	16	4	14	1			1	
36	İyneci	30	4	14				4	
37	Karabıyık	5		7					
38	Karakaya	2		3				2	
39	Kayacık	38	5	12				2	
40	Kazılı	27	4	15	15		1	16	3
41	Kediler (GM.)	20	1	24	13			5	
42	Kerimcik	19		12	2			10	
43	Kırık Ali Fakih	6		4				2	
44	Köse Yusuf lu	32	6	24	3			1	
45	Kuşçu	27	3	22				6	
46	Kuyumcu	34	5	41	11			9	
47	Küçükoğlu	12	4	6	5			8	
48	Kürk	19		8	7	1		5	
49	Lök	68	5	67	11			14	
50	Makaroğlu (GM.)	23	1	16	2			6	
51	Mehmetbeyli	35	4	12	7			6	
52	Musabeyli	27	5	27	2	2		8	
53	Oyukkışla	7		6	5			2	
54	Öyük (ma'a?) Abdallar	17	3	10				6	
55	Paşa	78	9	102	31	17		14	
56	Penbecik	21		24	5			3	
57	Saray	M.	42	23	46	11	4	9	
		GM.	51	6	43	2		4	
58	Sarıhacılar	16	1	9	1			1	
59	Selimli	24	3	16	1			7	
60	Sungur	9	3	3	1			2	

61	Tayfur	19		12	2			6	
62	Tayyib	65	8	50				6	
63	Topaç	34	6	22					
64	Tuzlacık	8		3				1	
65	Yassiağıl	23		7	1			5	
66	Yortan	14	3	13		2		3	
Toplam		1692	168	1253	270	36	13	327	6

Tablo 3.6. Geliri Olmayan Büyükbaş Hayvanlar

Hane No.	KÖY (KARYE) ADI	KISIR İNEK	KISIR CAM. İNK.	DÖLSÜZ MERKEP	YALSIZ MERKEP	DÖLSÜZ KISRAK	DÖLSÜZ DEVE	YALSIZ DEVE	KOŞU ÖKÜZÜ	KOŞU CAMUŞU	ESB	OĞLAK	TOSUN	TAY	BUZAĞI
1	Akçakoyunlu	1			2		1		26	14					
2	Alemdar	3							20	4					
3	Alışar	7							18	6	1				
4	Arablar	5							14	10					
5	Bahaeddin	20		1			9		94	24	4				
6	Başınayayla			1					30	2	1		1		
7	Battal								18						
8	Böhrenk	M.	9			1			34	2		6	1		12
		GM.	7		1				24	10					
9	Beyvelioğlu								14						
10	Çakırhacılı	4							19	4					
11	Çalılı	2	1	3			3		68	16	1				
12	Çamurlu								8						
13	Çavuş	6						2	62	4	2		2		
14	Dağboymulu	14			1				22	6	1				
15	Dayılı	13			1				16	10					
16	Dedik	6					3		72	10	1				
17	Deliler								6						
18	Derekışla								8						
19	Divanlı	8		3					96	28	1				
20	Ekinci Uşağı								16	4	1				
21	Elmacılı-yı Bâlâ	3			6				29						
22	Erkekli								21	2					
23	Evcî	8			5				44						
24	Gedikhasanlı	9					3		90	28	1				
25	Gelingüllü								6						
26	Gökçekışla	4					1		25	4	1				
27	Gurfe	3		1		3			81	2	3		1		
28	Güdül Elma Hacılısı	3							24	11	3				
29	Güllüoluk	3							27	4					1
30	Halaçlı	1		1					40		1				
31	Hevgene-yi Sağır								10						
32	İbrahim Hacılı	2			3		2		18	6	2		2		
33	İğdecik	2	1						12	6	1				
34	İncirli-yi Kâfir (GM.)	8							62	2	1	2		2	4

35	işleğen	2							16	6		4			
36	İyneci	14		1					28	6					
37	Karabıyık								14						
38	Karakaya	1							4						
39	Kayacık	11							50			8			3
40	Kazılı	14		1					30	8	4				
41	Kediler (GM.)	7							42	1			2		
42	Kerimcik	9							22	2					
43	Kırık Ali Fakih	3			1				10						
44	Köse Yusufu	2							60	6	1				
45	Kuşçu	4							42	8					
46	Kuyumcu	3							66	4			1		
47	Küçükoğlu	1							10	6	1				
48	Kürk	6							26	2			5		
49	Lök	4		1			2		116	26	1		2	3	2
50	Makaroğlu (GM.)	9				1			34	4					1
51	Muhammedbeyli	7							42	6	4				
52	Musabeyli	2					1		38	10			2		
53	Oyukkışla	2		1					18	4					
54	Öyük (ma'a?) Abdallar	3	1						18	3			3		
55	Paşa	1							196	20	8				
56	Penbecik	2					2		61	14		3			
57	Saray	M.	4						64	32	3				
		GM.	1						44	20					
58	Sarıhacılar								20	4					
59	Selimli	4					3		32	15	2				
60	Sungur	8							12	2	1				
61	Tayfur	3				2			34	8					
62	Tayyib	13		5					81	10		5	2	1	3
63	Topaç	11			4				40	9			1		
64	Tuzlacık	2							8		3				
65	Yassıağıl	4		3			1		64				1		
66	Yortan	1					4		22	6					
Toplam		309	3	23	23	7	32	5	2538	461	54	28	26	6	26

3.5.2. Küçükbaş Hayvancılık

Köylerde küçükbaş hayvancılığa baktığımızda, küçükbaş hayvancılığında önemli bir yer tuttuğunu görürüz. Toplam bakılan 14210 adet küçükbaş hayvan vardır. Bunun; 7958'i sağman koyun, 1989'u kısır koyun, 3278'i sağman keçi, 908'i kısır keçi ve 77'si kuzu olarak karşımıza çıkmaktadır. En çok bakılan sağman koyun ikinci sırada sağman keçi ve üçüncü sırada kısır koyunun olduğunu görmekteyiz. Köy başına yaklaşık 216 adet, hane başına ise yaklaşık 9 küçükbaş hayvan düşmektedir.

Başka bir açıdan incelediğimizde Müslimler 13077, gayri müslimler ise 1133 adet küçükbaş hayvana sahiptir. Müslümler %92 paya, gayri Müslimler ise %8'lik

paya sahip olduğunu görmekteyiz.

Tablo 3.7: Köylerde Bakılan Küçükbaş Hayvanlar

HANE NO.	KÖY (KARYE) ADI	SAĞ. KOYUN	KISIR KOYUN	SAĞ. KEÇİ	KISIR KEÇİ	KUZU	
1	Akçakoyunlu	47	18	18			
2	Alemdar	4		56	12		
3	Alışar	50		23	11		
4	Arablar	30	10	15	10		
5	Bahaeddin	1160	205	170	64		
6	Başınayayla			90	6		
7	Battal						
8	Böhrenk	M.	47	16	15	5	15
		GM.	211	30	41	2	
9	Beyvelioğlu			23			
10	Çakırhacılı	120	40	27	20		
11	Çalılı	85	35	92	4		
12	Çamurlu			26	2		
13	Çavuş	220	31	85	22		
14	Dağboymulu	21		119	55		
15	Dayılı	285	138	104	58		
16	Dedik	205	115	31	1		
17	Deliler			2			
18	Derekışla			15			
19	Divanlı	215	43	94	17		
20	Ekinci Uşağı	90	38	22	10		
21	Elmacılı-yı Bâlâ	5		26	5		
22	Erkekli	10	3	20	6		
23	Evcı	31		106	6		
24	Gedikhasanlı	500	69	54	59		
25	Gelingüllü						
26	Gökçekışla	38	1	28			
27	Gurfe	30		89	2		
28	Güdül Elma Hacılısı	303	37	35	12		
29	Güllüoluk			65	12		
30	Halaçlı	23	10	10	1		
31	Hevgene-yi Sağır	8	2	5			
32	İbrahim Hacılı	80	37	10			
33	İğdecik	260	45	57	32		
34	İncirli-yi Kâfir (GM.)	55	11	31	11	12	
35	işleğen	31	10	20	5		
36	İyneci	15		94	12		
37	Karabıyık			9			
38	Karakaya						
39	Kayacık	26	9	132	38	8	
40	Kazılı	215	35	13	17		
41	Kediler (GM.)	27		60	12		
42	Kerimcik	303	45	60	25		
43	Kırık Ali Fakih	4		12			

44	Köse Yusufu	42	14	34	5	5
45	Kuşçu	15	5	58	22	
46	Kuyumcu	97	42	60	27	
47	Küçükoğlu	65	18	16	3	
48	Kürk	36	10	28	4	
49	Lök	143	56	128	9	10
50	Makaroğlu (GM.)	67	17	48	14	
51	Muhammedbeyli	243	44	51	27	
52	Musabeyli	217	70	75	62	
53	Oyukkışla	58	17	28	10	
54	Öyük (ma'a?) Abdallar	25	4	16		
55	Paşa	245	90	146	7	
56	Penbecik	101	23	65	25	10
57	Saray	M.	745	204	179	52
		GM.	280	118	76	10
58	Sarihacılar	80	30	27	10	
59	Selimli	230	40	25	9	
60	Sungur	240	10	30	25	
61	Tayfur	25	10	45		
62	Tayyib	140	42	49	22	17
63	Topaç	58	13	49	9	
64	Tuzlacık			7		
65	Yassıağıl	16	4	20	2	
66	Yortan	36	75	14		
Toplam		7958	1989	3278	908	77

3.5.3. Arıcılık

Kızılkoca kazasının köylerde yapılan bir diğer hayvancılık arıcılıktır. Köyleri incelediğimizde bütün köylerin arıcılık ile uğraşmadığını görmekteyiz. 66 köy içerisinde arıcılık ile uğraşan köy sayısı 15'dir. Bu 15 köyden de ancak 35 hane sahibi arıcılık yapmaktadır. Kovan sayısı ise 229 adettir. Görüldüğü gibi arıcılık çok nadir yapılmaktadır. Bu bahsetmiş olduğumuz 15 köyün tamamı müslümdür. Yani gayri müslümlerden hiç kimse arıcılık yapmamaktadır.

Tablo 3.8: Arıcılık

HANE NO.	KÖY (KARYE) ADI	HANE SAYISI	ARICILIK İLE UĞRAŞAN HANE SAYISI	ARI KOVANI SAYISI
1	Beyvelioğlu	8	4	8
2	Dağboymulu	12	1	4
3	Derekışla	5	1	3
4	Ekinci Uşağı	16	1	5
5	Evcı	28	6	22
6	Gurfe	51	1	1
7	Güllüoluk	16	4	35
8	İyneci	15	5	24

9	Kayacık	21	3	11
10	Kuşçu	24	1	20
11	Kuyumcu	37	2	7
12	Lök	73	2	8
13	Sungur	5	1	5
14	Tayyib	37	1	3
15	Topaç	32	2	73
Toplam			35	229

3.6. Vergiler ve Oranları

3.6.1. Vergi-yi Mahsusa

Osmanlı Devletinde fetihler durmuş, toprak kayıpları başlamıştı. Bu zamana kadar sürekli alınmayan vergiler bu dönemden sonra sürekli alınır hale gelmişti. II. Mahmut döneminde bu vergiler şikâyet konusu oldu. Böylece II. Mahmut döneminde düşünülen Tanzimat'ın içerisinde bahsetmiş olduğumuz vergilerde vardı. Abdülmecit'in tahta geçişiyle Tanzimat ilan edildi ve vergide reforma gidildi.⁴²⁰

Vergi-yi Mahsusa Tanzimatçılar tarafından örfi vergiler yerine ikame edilen ve “An-cemaatin vergi”, “Vergü” ve “Komşuca alınan vergü” gibi adlarla anılmaya başlandı. 1256/1840 yılından itibaren toplanmaya başlandı. Bu yeni vergi ile esas alınan mali gücün ölçüsü olarak halkın emlak, arazi ve hayvanı, ticaret ile uğraşıyorsa geliri esas alınmakta idi. Gelire göre alınacak vergi düzenlemesi ile 1260/1844 yılında ülkenin önemli bir bölümünde sayımlar yapılmış ve bu sayımlar sonucunda “Emlak, Arazi ve Hayvanat Temettuat Defterleri” oluşturulmuştur.⁴²¹

Kızılkoca kazası köylerinin vergi-yi mahsusası 149924,5 kuruştur. Köy başına 2271 kuruş düşmektedir. Hane başına ise 94,5 kuruş düşmektedir. En fazla vergi-yi mahsusaya sahip olan köy 12692 kuruş ile Paşa köyüdür. 2. sırada 9530 kuruş ile Saray, 3.sırada ise 6107 kuruş ile Lök köyü gelmektedir. En düşük vergi-yi mahsusaya sahip olan köyler ise 230'ar kuruş ile Karakaya ve Gelingüllü köyleridir. Daha sonra 231 kuruş ile Çamurlu köyü gelmektedir.

Müslüm ve Gayri Müslüm olarak incelediğimizde ise müslümler 136330,5, Gayri Müslümler ise 13594 kuruş vergi-yi mahsusaya sahiptir. Diğer bir şekilde belirtecek olursak Müslümler vergi-yi mahsusanın %91'ne, Gayri Müslümler ise %9'una sahiptir.

⁴²⁰ Abdülatif Şener, *Tanzimat Dönemi Osmanlı Vergi Sistemi*, İstanbul 1990, 94–95.

⁴²¹ Öztürk, *Bilecik*, s.174–175.

Tablo 3.9: Köylerin Vergi-yi Mahsusası

HANE NO.	KÖY (KARYE) ADI	HANE SAYISI	VERGİ-Yİ MAHSUSA (GRŞ)	
1	Akçakoyunlu	16	1085	
2	Alemdar	10	1450	
3	Alışar	11	1410	
4	Arablar	8	775	
5	Bahaeddin	60	6063	
6	Başınayayla	30	1395	
7	Battal	11	940	
8	Böhrenk	M.	14	950
		GM.	13	1390
9	Beyvelioğlu	8	810	
10	Çakırhacılı	8	900	
11	Çalılı	34	3611	
12	Çamurlu	2	231	
13	Çavuş	26	2805	
14	Dağboymulu	12	1160	
15	Dayılı	14	1280	
16	Dedik	36	3633	
17	Deliler	4	450	
18	Derekışla	5	360	
19	Divanlı	67	4834	
20	Ekinci Uşağı	16	1150	
21	Elmacılı-yı Bâlâ	14	1628	
22	Erkekli	12	1040	
23	Evcî	28	2810	
24	Gedikhasanlı	49	4911	
25	Gelingüllü	2	230	
26	Gökçekışla	13	867,5	
27	Gurfe	51	4675	
28	Güdüî Elma Hacılısı	17	1815	
29	Güllüoluk	16	1619	
30	Halaçlı	31	1959	
31	Hevgene-yi Sağır	7	575	
32	İbrahim Hacılı	11	1282	
33	İğdecik	11	715	
34	İncirli-yi Kâfir (GM.)	31	3254	
35	işleğen	17	1740	
36	İyneci	15	1770	
37	Karabıyık	7	520	
38	Karakaya	2	230	
39	Kayacık	21	2210	
40	Kazılı	18	2330	
41	Kediler (GM.)	16	2510	
42	Kerimcik	14	1367	
43	Kırık Ali Fakih	4	325	
44	Köse Yusuf lu	39	4010	
45	Kuşçu	24	1965	
46	Kuyumcu	37	4500	

47	Küçüköğlü	5	288	
48	Kürk	8	870	
49	Lök	73	6107	
50	Makaroğlü (GM.)	24	1935	
51	Muhammedbeyli	17	1900	
52	Musabeyli	27	3238	
53	Oyukkışla	12	735	
54	Öyük (ma'a?) Abdallar	12	995	
55	Paşa	155	12692	
56	Penbecik	40	4540	
57	Saray	G.	62	5025
		GM.	50	4505
58	Sarihacılar	12	1245	
59	Selimli	23	3327	
60	Sungur	5	450	
61	Tayfur	13	1505	
62	Tayyib	37	3706	
63	Topaç	32	3762	
64	Tuzlacık	3	245	
65	Yassıağıl	50	4115	
66	Yortan	14	1200	
Toplam		1586	149924,5	

3.6.2. Öşür

Osmanlı devletinde alınan bir diğer vergi de öşürdür. Öşür, Müslümanlar tarafından 1/10 şeklinde alınan vergidir. Fakat öşür sadece 1/10 şeklinde değil bazen bu 1/20, 1/40 şeklinde de alındığı görülmüştür.⁴²² Öşür ibaded niteliğinde olup arazinin zekâtı olarak değerlendirilmekte ve sadece Müslüman halkın mülkünden alınmaktaydı. Müslüman halkın mülkü tabiri miri arazilerdir. Bu vergi tarım kesiminde her mahsulden alınmakta idi. Tahsili ise; ayni, nakti ve maktu olmak üzere üç şekildeydi.⁴²³

Osmanlı devletinde tımar sistemi bozulunca miri arazi ile mültezimler daha sonra muhassıllar ilgilenmeye başlamıştı. Tanzimat döneminde ise merkezi devlet hazinesine ait bir gelir olarak, iltizam usulü ile ürünün yarısından onda birine kadar çeşitli oranlarda tahsil edilen bir vergi idi.⁴²⁴ Öşür vergisi zamana ve zemine göre farklı yöntemlerle uygulanmış en sonda cumhuriyet döneminde 17 Şubat 1925 yılında kaldırılmıştır.⁴²⁵

Kızılıkoca kazasının köylerinden toplanan toplam öşür 76040,65 kuruştur. Köy başına 1152,13 kuruş düşmektedir. Hane başına ise 47,9 kuruş düşmektedir. En

⁴²² Ziya Kazıcı, *Osmanlı Vergi Sistemi*, İstanbul 2005, s.40.

⁴²³ Öztürk, *Bilecik*, s.184.

⁴²⁴ Şener, *Vergi Sistemi*, s.121.

⁴²⁵ Öztürk, *Bilecik*, s.185.

fazla öşür toplanan köy 4703 kuruş ile Paşa, 2.sırada 4368,5 kuruş ile Saray ve 3. sırada 3991 kuruş ile Lök köyüdür. En az toplanan öşür ise; 88 kuruş ile Karakaya, 2.sırada 131 kuruş ile Gelingüllü ve 3.sırada 174 kuruş ile Çamurlu köyüdür.

Verileri başka bir şekilde inceleyecek olursak Müslümlerden 69836,15, Gayri Müslümlerden 6204,5 kuruş öşür toplanmıştır. Yani toplanan öşürlerin %91,8'i Müslümlere, %8,1'i ise Gayri Müslümlere aittir.

Tablo 3.10: Toplam Öşür

HANE NO.	KÖY (KARYE) ADI	HANE SAYISI	ÖŞÜR GR	
1	Akçakoyunlu	16	952,75	
2	Alemdar	10	535	
3	Alişar	11		
4	Arablar	8	620	
5	Bahaeddin	60	3679,6	
6	Başınayayla	30	688	
7	Battal	11	392	
8	Böhrenk	M.	14	771
		GM.	13	670
9	Beyvelioğlu	8	534	
10	Çakırhacılı	8	620	
11	Çalılı	34	2164	
12	Çamurlu	2	174	
13	Çavuş	26	1556	
14	Dağboymulu	12	555	
15	Dayılı	14	728	
16	Dedik	36	1861	
17	Deliler	4	206,25	
18	Derekışla	5	260	
19	Divanlı	67	2710	
20	Ekinci Uşağı	16	690	
21	Elmacılı-yı Bâlâ	14	731,9	
22	Erkekli	12	456,5	
23	Evcı	28	960	
24	Gedikhasanlı	49	3673	
25	Gelingüllü	2	131	
26	Gökçekışla	13	583	
27	Gurfe	51	2201,5	
28	Güdül Elma Hacılısı	17	723	
29	Güllüoluk	16	1086	
30	Halaçlı	31	841,1	
31	Hevgene-yi Sağır	7	242	
32	İbrahim Hacılı	11	487	
33	İğdecik	11	487	
34	İncirli-yi Kâfir (GM.)	31	1588	
35	işleğen	17	617	
36	İyneci	15	925,2	
37	Karabıyık	7	330	

38	Karakaya	2	88	
39	Kayacık	21	1110	
40	Kazılı	18	1066	
41	Kediler (GM.)	16	812	
42	Kerimcik	14	642	
43	Kırık Ali Fakih	4	190	
44	Köse Yusuf lu	39	1819	
45	Kuşçu	24	1446	
46	Kuyumcu	37	1924	
47	Küçük oğlu	5	288	
48	Kürk	8	600	
49	Lök	73	3991	
50	Makaroğlu (GM.)	24	978,5	
51	Muhammedbeyli	17	1412,2	
52	Musabeyli	27	1336	
53	Oyukkışla	12	421	
54	Öyük (ma'a?) Abdallar	12	978,15	
55	Paşa	155	4703	
56	Penbecik	40	2156	
57	Saray	M.	62	2212,5
		GM.	50	2156
58	Sarihacılar	12	371	
59	Selimli	23	1309	
60	Sungur	5	350	
61	Tayfur	13	992	
62	Tayyib	37	2052	
63	Topaç	32	1362,5	
64	Tuzlacık	3	238	
65	Yassıağıl	50	1915	
66	Yortan	14	692	
Toplam		1586	76040,65	

3.6.3 Aded-i Ağnam ve Kırtıl Vergisi

Küçükbaş hayvanlardan alınan vergidir. Yalnız bu vergi türünün ne zaman ve ne şekilde hesaplandığı belli değildir. Bazen koyun başına bir akçe olarak alınmıştır. Daha sonra bu akçe paraya, parada kuruşa dönüşmüştür. Osmanlı devletinde bu vergi tımara tahsis olan yerlerde toplanırken fakat daha sonra mültezimlere bırakılmıştır.⁴²⁶ Kırtıl vergisinden bahsedecek olursak, daha önce çalışılmış olan temettuat defterleri incelendiğinde böyle bir vergiye rastlanılmadı. Sözlük anlamında ise karşımıza “Bacı Kırtıl” olarak çıkar. Anlamı hayvanlardan alınan resimdir.⁴²⁷ Çalışmış olduğumuz temettuat defterinde “Kırtıl rüsumu olarak verdiği ağnam” diye geçmektedir. Bu verginin de küçükbaş hayvanlardan alındığı kesindir. Fakat bu verginin de nasıl alındığı hakkında bilgi verilmemekte ve bilinilmemektedir.

⁴²⁶ Abdurrahman Vefik, *Tekâlif Kavaidi (Osmanlı Vergi Sistemi)*, Ankara 1999, s. 27–28.

⁴²⁷ Ferit Develioğlu, *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat*, Ankara 2007, s.61.

Köylerin vermiş olduğu aded-i ağnam ve kırtıl vergisine baktığımızda bazı köylerin tamamen bu vergiyi vermediğini, bazı köylerin küçükbaş hayvan sahibi olduğu halde vermediği bazı köylerin olmadığı halde verdiği şekillerde karşımıza çıkmaktadır. Toplam alınan vergi ise 793,1 kuruş 950,5 paradır. Kırtıl vergisi ise 1747 kuruştur. Müslüm ve Gayri Müslüm olarak verecek olursak: Müslümler; 729,7 kuruş 864,5 para, 1542 kuruşta kırtıl, Gayri Müslümler ise 63,4 kuruş 86 para, 205 kuruş kırtıl verdikleri görülmektedir. Aşağıdaki tabloda geniş bir şekilde bilgi vermektedir.

Tablo 3.11: Köylerde Alınan Aded-i ağnam ve Kırtıl Vergisi

HANE NO.	KÖY (KARYE) ADI		HANE SAYISI	ADED-İ AĞNAM GR PR		KIRTIL AĞNAM
1	Akçakoyunlu		16	6,55	42,5	
2	Alemdar		10	5,25	7	
3	Alışar		11			
4	Arablar		8	4,25		15
5	Bahaeddin		60	96	82,5	310
6	Başınayayla		30	2,05	61,5	
7	Battal		11			
8	Böhrenk	M.	14	4,25	10	50
		GM.	13	20,5	5	125
9	Beyvelioğlu		8			
10	Çakırhacılı		8	12,5		30
11	Çalılı		34	9		15
12	Çamurlu		2	1,75		
13	Çavuş		26	19,5	15	50
14	Dağboymulu		12	12	25	
15	Dayılı		14	42,75		30
16	Dedik		36	21		45
17	Deliler		4			
18	Derekışla		5			
19	Divanlı		67	18,85	25	30
20	Ekinci Uşağı		16	11	5	
21	Elmacılı-yı Bâlâ		14	1,3	37,5	
22	Erkekli		12	1		
23	Evcî		28	6,75	65	
24	Gedikhasanlı		49	41,6	30	180
25	Gelingüllü		2			
26	Gökçekışla		13	2,05		
27	Gurfe		51	2		15
28	Güdül Elma Hacılısı		17	23,55	15	45
29	Güllüoluk		16	5,75	35	
30	Halaçlı		31	2,8	22,5	
31	Hevgene-yi Sağır		7	1		
32	İbrahim Hacılı		11	7,75	5	15
33	İğdecik		11	18,63	17	15
34	İncirli-yi Kâfir (GM.)		31	4,8	5	40

35	işleğen	17	3,25	5	15	
36	İyneci	15	9,25	30	12	
37	Karabıyık	7				
38	Karakaya	2				
39	Kayacık	21	11,3			
40	Kazılı	18	17,9	5	150	
41	Kediler (GM.)	16	5,7	56		
42	Kerimcik	14	27,05	5	75	
43	Kırık Ali Fakih	4	0,5	22,5		
44	Köse Yusuf lu	39	3,5	25		
45	Kuşçu	24	5,4	17,5		
46	Kuyumcu	37	15		15	
47	Küçük oğ lu	5	6,02	5	50	
48	Kürk	8	3	5	15	
49	Lök	73	13,5	49	55	
50	Makaroğ lu (GM.)	24	5,9	5	25	
51	Muhammedbeyli	17	22,65	15	60	
52	Musabeyli	27	25,25			
53	Oyukkış la	12	6,05	32,5		
54	Öyük (ma'a?) Abdallar	12		60		
55	Paşa	155	23,35		45	
56	Penbecik	40	14,5			
57	Saray	M.	62	73,75	25	60
		GM.	50	26,5	15	15
58	Sarıhacılar	12	9,25	5	25	
59	Selimli	23	22,3	5	105	
60	Sungur	5	3			
61	Tayfur	13	3	30	15	
62	Tayyib	37	14,5	5		
63	Topaç	32	8,3	5		
64	Tuzlacık	3		12,5		
65	Yassıağ ıl	50	1			
66	Yortan	14	6,25			
Toplam		1586	793,1	950,5	1747	

3.6.4. Temettuat Oranları

Köylerin toplam temettuat gelirleri 845088,75 kuruştur. Köy başına 12804,3 kuruş düşmektedir. Hane başına hesapladığımızda ise 532,8 kuruş düşmektedir. Müslüm ve Gayri Müslüm olarak bakıldığında bu elde edilen temettuat gelirinin 766249,25 kuruşu Müslümlerin, 78839,5 kuruşu Gayri Müslümlerindir. Diğer bir açıdan temettuat gelirlerinin %90,6'sı Müslümlere, %9,3'ü Gayri Müslümlere aittir. Köylerde en fazla temettuat geliri olan Saray, ikinci sırada Paşa ve üçüncü sırada Lök köyüdür. En az temettuat gelirine ise Karakaya, ikinci sırada Gelingüllü ve üçüncü sırada Deliler köyü sahiptir.

Tablo 3.12: Köylerin Toplam Temettuatları

HANE NO.	KÖY (KARYE) ADI	TOPLAM TEMETTUAAT (GRŞ)	
1	Akçakoyunlu	10646,75	
2	Alemdar	6053,5	
3	Alışar	7014,5	
4	Arablar	6860,5	
5	Bahaeddin	46358,5	
6	Başınayayla	9374	
7	Battal	4042	
8	Böhrenk	M.	9298
		GM.	10012
9	Beyvelioğlu	5289,5	
10	Çakırhacılı	7703,5	
11	Çalılı	24156,5	
12	Çamurlu	2127	
13	Çavuş	18291	
14	Dağboymulu	8053	
15	Dayılı	12324,5	
16	Dedik	25152	
17	Deliler	1930,5	
18	Derekışla	2471,5	
19	Divanlı	38564	
20	Ekinci Uşağı	8710,5	
21	Elmacılı-yı Bâlâ	7647,5	
22	Erkekli	5112	
23	Evcı	11346,5	
24	Gedikhasanlı	41045,5	
25	Gelingüllü	1337	
26	Gökçekışla	7174,5	
27	Gurfe	23969,5	
28	Güdül Elma Hacılısı	9915	
29	Güllüoluk	10962	
30	Halaçlı	9413,5	
31	Hevgene-yi Sağır	3569,5	
32	İbrahim Hacılı	8699,5	
33	İğdecik	9843	
34	İncirli-yi Kâfir (GM.)	16902,5	
35	işleğen	6157	
36	İyneci	10288	
37	Karabıyık	1797,5	
38	Karakaya	1288	
39	Kayacık	11480,5	
40	Kazılı	16849,5	
41	Kediler (GM.)	9835	
42	Kerimcik	9203,5	
43	Kırık Ali Fakih	2025	
44	Köse Yusufu	20795	
45	Kuşçu	15077	
46	Kuyumcu	21787,5	

47	Küçükoğlu	4757,5	
48	Kürk	7077	
49	Lök	47576,5	
50	Makaroğlu (GM.)	12800	
51	Muhammedbeyli	16689	
52	Musabeyli	17325	
53	Oyukkışla	4774	
54	Öyük (ma'a?) Abdallar	9607	
55	Paşa	62130	
56	Penbecik	23554,5	
57	Saray	G.	33072
		GM.	29290
58	Sarıhacılar	5085,5	
59	Selimli	17144,5	
60	Sungur	4376	
61	Tayfur	10227	
62	Tayyib	23347,5	
63	Topaç	15659,5	
64	Tuzlacık	2303,5	
65	Yassıağıl	20848	
66	Yortan	7788,5	
Toplam		846688,75	

SONUÇ

Tanzimat döneminin vergi reformları arasında bulunan temettuat defterleri belli bir kalıp içerisinde oluşturulmuştur. Hane reisinin ismini ve kimin oğlu olduğunu, kullanmış ve nadasa (istirahata) bırakmış olduğu tarlalar ve bunun yanında diğer uğraşmış olduğu tarım alanları, çiftçilik veya fazladan yapıyorsa yapılan meslek, bakmış olduğu hayvanlar ve bunlardan elde ettiği gelirler hakkında bilgiler içermektedir. Bu bilgilere ek olarak hane reisinin ismine dik gelecek şekilde yazılmış mesleği, vergi-yi mahsusa ve yetiştirdiği hububat ürünlerin yanında vermiş olduğu öşür ve resimler hakkında bilgiler içermektedir.

Temettuat defterleri bu format üzerinden hazırlanmıştır. Hazırlanan tezde ilk olarak Kızılkoca kazasının tarihi ve yukarıda bahsedilen bilgiler dâhilinde kazaya bağlı köylerin sosyo-ekonomik yapısı ortaya çıkarıldı. Yalnız şu belirtilmelidir ki defterler çok güzel kalıp içerisinde hazırlanmasının yanında çokça yanlışlıkların varlığı da söz konusudur.

Osmanlı devleti eyalet usulü yönetiliyordu ve incelenen Kızılkoca kazası da Sivas eyaletine bağlı bir kazaydı. Kızılkoca Kazasının merkezi o dönem Yozgat kasabasıydı. Buradan hareketle Kızılkoca Kazasının ne kadar büyük olduğu anlaşılır. Fakat daha sonra Yozgat kasabası Kızılkoca kazasından ayrılmıştır.

Temettuat defterlerinin vermiş olduğu bilgiler ışığında Kızılkoca kazasına altmışaltı köy kaydedilmiştir. Bu köylerin üç tanesinde gayri müslümler, 2 tanesinde de hem gayri müslim hem de müslümlerin yaşadığı görülmüştür. Bu gayri müslümlerin hangi topluluk olduğu hakkında bilgiyi bazen defterin sonunda ki mühürden⁴²⁸ bazen de isimlerden hareketle bunların hangi topluluğa mensup oldukları anlaşılır.

Kızılkoca kazasında toplam 1586 hane bulunmaktadır. Temettuat defterlerinin vermiş olduğu hane sayısından hareket ile tahmini nüfus bulunmaktadır. Buna göre köylerde 675 nüfusun gayri müslüm, 7255 nüfusun müslüm olmak üzere toplam da 7930 kişinin yaşadığı görülür.

Müslüman-Türk devleti olan Osmanlı devletinin Kızılkoca kazasına bağlı köylerde hane reislerinin kullanmış olduğu isimler, İslam dini lideri Hz. Muhammet'in (S.A.V) isimleri, torunlarının ve dört halifenin isimleri genel olarak kullanılmıştır. Bu isimlerin yanında bazı hane sahiplerinin Türk kökenli isimleri

⁴²⁸ Başbakanlık Osmanlı Arşivleri Maliye Varidat Temettu defterleri No.13993, s.6, Defterin sonunda bulunan mühürde "rumyan-ı der karye-i kediler" yazıldığı görülür. Yani millet, rum milletidir.

kullanmıştır. İsimlerin yanında bahsedilmesi gereken bir diğer önemli husus lakaplardır. Bazı hane reislerinin lakaplar ile hitap edildiği görülmüştür. Bazen de bu lakaplar, hane reisinin fiziki eksikliğinden dolayı (kör ve topal gibi) lakapla anılmaktaydı. Aynı şekilde gayri müslümler de kendi kökenlerinin isimlerini kullanmanın yanında Türkler gibi onlarında lakap kullandığı görülmüştür.

Geçim kaynakları içerisinde en büyük pay tarıma aittir. Tarım alanları içerisinde mezru, gayri mezru, bağ, bostan, bahçe, cehri, penbe ve arız alanları yer alır. En fazla alan mezru tarlaya ayrılmış, bağ, bostan gibi tarım alanlarına ise genelde 1 dönüm alan ayrılmıştır. Yetiştirilen ürünler arasında ilk sırayı buğday almaktadır. Buğdaydan sonra arpa, burçak ve mercimek yetiştirilmiştir. Bazı hane sahipleri de az da olsa zikrik (ot türü hububat) ve azgan gibi hububat yetitirmiştir. Bu hububatlar arasında zikrik önemlidir. Çünkü bu hububat sonra ki yıllarda da yetiştirilip buğday, arpa gibi hububat ürünleri içinde Samsun limanı yolu ile ihraç edilen ürünler arasında yer alıyordu.⁴²⁹ Yetiştirilen ürünlere bakıldığında köylerin karasal iklime sahip olduğu görülür. Fakat bölgenin karasal iklime sahip olmasına rağmen az da olsa günümüzde bu yörede yetiştirilmeyen pamuğun o zamanlarda yetiştirildiği görüldü.

Tarımdan sonra ki geçim kaynağı ise hayvancılıktır. Büyük ve küçükbaş hayvanlardan birçoğu hane reisleri tarafından yetiştirilmiştir. Fakat hayvancılıkta en çok bakılan hayvan koşu öküzüdür. Koşu öküzü olmasının sebebi hane reislerinin tarıma verdiği önemdir. Büyük ve küçükbaş hayvancılık haricinde köylerde arıcılık yapılmaktadır. Fakat bütün köylerde yapılmamakta ve diğer bir dikkat çekici bilgi gayri müslümlerden hiçbiri arıcılık mesleğini icra etmemiştir.

Hane reislerinin genel olarak geçim kaynağı tarım olduğu için meslekler kısmında en fazla çiftçilik olduğu görülür. Daha sonra hizmetkârlık, çobancılık gibi mesleklerin yanında demircilik, kalaycılık mesleklerin yapıldığı görülür. Fakat dikkat edilecek bir husus da şudur; el sanatları üzerine meslek sahipleri, çoğu zaman gayri müslimlerin olduğu görülür. Bir diğer üzerinde durulması gereken meslek deveciliktir. Buradan iyi paranın kazanıldığı görülmüştür. Bazı hane sahiplerinin ise hiçbir geçim kaynağının olmadığını ve başkalarının ianesi ile geçindiği görülmüştür.

Köylerin toplam vermiş olduğu vergi-yi mahsusa 149924,5 kuruştur. 136330,5 kuruşu müslümlere, 13594 kuruşu ise gayri müslümlere aittir. Toplam öşür

⁴²⁹ Taha Niyazi Karaca, *Ermeni Sorununun Gelişim Sürecinde Yozgat'ta Türk Ermeni İlişkileri*, Ankara 2005, s.32.

76040,65 kuruştur. Bunun 69836,15 kuruşu müslümlere 6204,5 kuruşu gayri müslümlere aittir. Toplam temettuat ise 845088,75 kuruştur. 766249,25 kuruşu müslümlere, 78839,5 kuruşu gayri müslümlere aittir.

KAYNAKÇA

Arşiv Vesikaları

Başbakanlık Osmanlı Arşivi (BOA), Maliye Varidatı Temettuat Defterleri (ML. VRD. TMT. d.), Kızılkoca Kazası ve Karyeleri Temettuat Defteri, Numara: 13974, 13975, 13977, 13978, 13979, 13981, 13982, 13983, 13984, 13985, 13986, 13987, 13988, 13989, 13990, 13991, 13992, 13993, 13994, 13995, 13996, 13997, 13998, 13999, 14001, 14002, 14003, 14004, 14006, 14007, 14008, 14009, 14010, 14011, 14012, 14013, 14014, 14015, 14016, 14017, 15044, 15045, 15046, 15048, 15049, 15050, 15051, 15052, 15055, 15056, 15057, 15060, 15063, 15064, 15065, 15067, 15069, 15070, 15071, 15072, 15073, 15074, 15075, 15077, 17504, 17514, 17515.

Kitaplar.

Akdağ, Mustafa (1995); *Türkiye'nin İktisadi ve İçtimai Tarihi I (1243–1453)*, Barış Kitapevi, Ankara.

Akdağ, Mustafa (1995); *Türkiye'nin İktisadi ve İçtimai Tarihi II (1453–1559)*, Barış Kitapevi, Ankara.

Akgündüz, Ahmet ve Öztürk, Said (2000); *Yozgat Temettuat Defterleri, c. I*, Yimpaş Holding Yayınları, İstanbul.

Barkan, Ömer Lütfi (1980); *Türkiye'de Toprak Meselesi*, Toplu Eserler I, Gözlem Yayınları, İstanbul.

Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü (2000). *Başbakanlık Osmanlı Arşivi Rehberi*. İkinci Baskı. İstanbul.

Cansız, İsmail (1997); *Şer'îyye Sicillerine Göre 19. Yüzyıl Sonlarında Yozgat Sancağı*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Çadırcı, Musa (1991); *Tanzimat Döneminde Anadolu Kentlerinin Sosyal ve Ekonomik Yapıları*, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara.

Develioğlu, Ferit (2007); *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat*, Aydın Kitapevi, Ankara.

Kapusuzoğlu, Ertuğrul (1997); *Tarih-Kültür-Folklor Şefaati*, Kayhan Matbaacılık, Ankara.

Karaca, Taha Niyazi (2005); *Ermeni Sorununun Gelişim Sürecinde Yozgat'ta Türk Ermeni İlişkileri*, Türk Tarih Kurumu, Ankara.

Kazıcı, Ziya (2005); *Osmanlı Vergi Sistemi*, Bilge Matbaacılık, İstanbul.

Kınal, Firüzan (1991); *Eski Anadolu Tarihi*, Türk Tarih Kurumu, Ankara.

Öztürk, Said (1996); *Tanzimat Döneminde Bir Anadolu Şehri Bilecik (Soysa-Ekonomik Yapı)*, Kitabevi, İstanbul.

Pamuk, Şevket (2007); *Osmanlı-Türkiye İktisadi Tarihi 1500–1914*, İletişim Yayınları, İstanbul.

Sakin, Orhan (2004); *Bozok Sancağı ve Yozgat (Siyasi, İdari ve Sosyal Tarihi)*, Ofset Baskı, Ankara.

Sevim, Ali ve Merçil, Erdoğan (1995); *Selçuklu Devletleri Tarihi (Siyaset, Teşkilat ve Kültür)*, Türk Tarih Kurumu, Ankara.

Şener, Abdülatif (1990); *Tanzimat Döneminde Osmanlı Vergi Sistemi*, İşaret Yayınları, İstanbul.

Tabakoğlu, Ahmet (2005); *Türk İktisat Tarihi*, Dergâh Yayınları, İstanbul.

Turan, Osman (1965); *Selçuklu Tarihi ve Türk İslam Medeniyeti*, Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Yayınları, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara.

Uzunçarşılı, İsmail Hakkı (1998); *Osmanlı Tarihi I*, Türk Tarih Kurumu, Ankara.

Vefik Sayın, Abdurrahman (1999); *Tekâlif Kavaidi (Osmanlı Vergi Sistemi)*, Maliye Bakanlığı Araştırma Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı Yayını, Ankara.

Yozgat İl Yıllığı (1991); Yozgat Valiliği.

Makaleler.

Afyoncu, Erhan (1999), Osmanlı Devletinde Tahrir Sistemi, Osmanlı Ansiklopedisi, Cilt VI, Ankara, s.311.

Barkan, Ömer Lütfi (2000), Tarihi Demografi Araştırmaları ve Osmanlı Tarihi, *Osmanlı Devletinin Sosyal ve Ekonomik Tarihi*, II, Türkiyat Mecmuası X, İstanbul, s.1–26.

Çağatay, Neşet (1947); “Osmanlı İmparatorluğunda Reayadan Alınan Vergi ve Resimler”, *Ankara Üniversitesi Dil, Tarih ve Coğrafya Fakültesi Dergisi*, C.V, Ankara, s. 483–511.

Sümer, Faruk (1974); “Bozok Tarihine Dair Araştırmalar,” *Cumhuriyetin 50. Yılına Anma Kitabı*, Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yayınları, Ankara, s. 309–355.

Kütükoğlu, Mübahat S (1996); “Osmanlı Sosyal ve İktisadi Tarihi Kaynaklarından Temettu Defterleri,” *Belleten*, LIX, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara, s. 395–

418.

Çadırcı, Musa (1999); “Tanzimat,” *Osmanlı Ansiklopedisi*, Cilt V, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara, s.183–197.

Küçükkalay, Mesud ve Çelikkaya, Ali (2002); “Osmanlı Vergi Sistemi ve Bir Vergi Tahsil Yöntemi Olarak İltizam,” *Türkler Ansiklopedisi*, Cilt X, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara, s. 878–891.

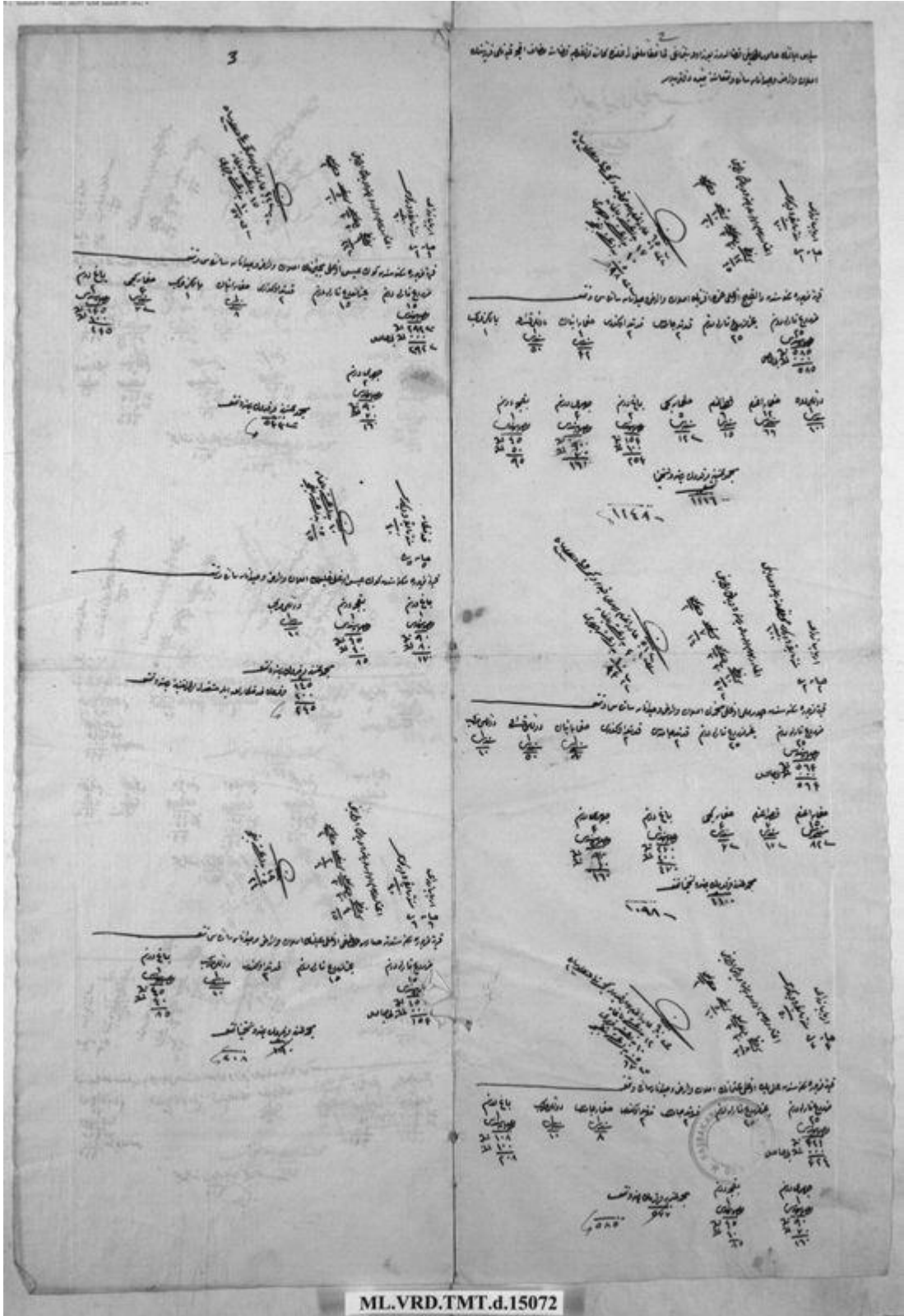
Saydam, Abdullah (2002); “Tanzimat Devri Reformları,” *Genel Türk Tarihi*, C.VII, Ankara, s.253–290.

Cezar, Yavuz (1985); “Tanzimat’a Doğru Osmanlı Maliyesi,” *Tanzimat’tan Cumhuriyete Türkiye Ansiklopedisi*, Cilt IV, İletişim Yayınları, İstanbul, s.925–933.

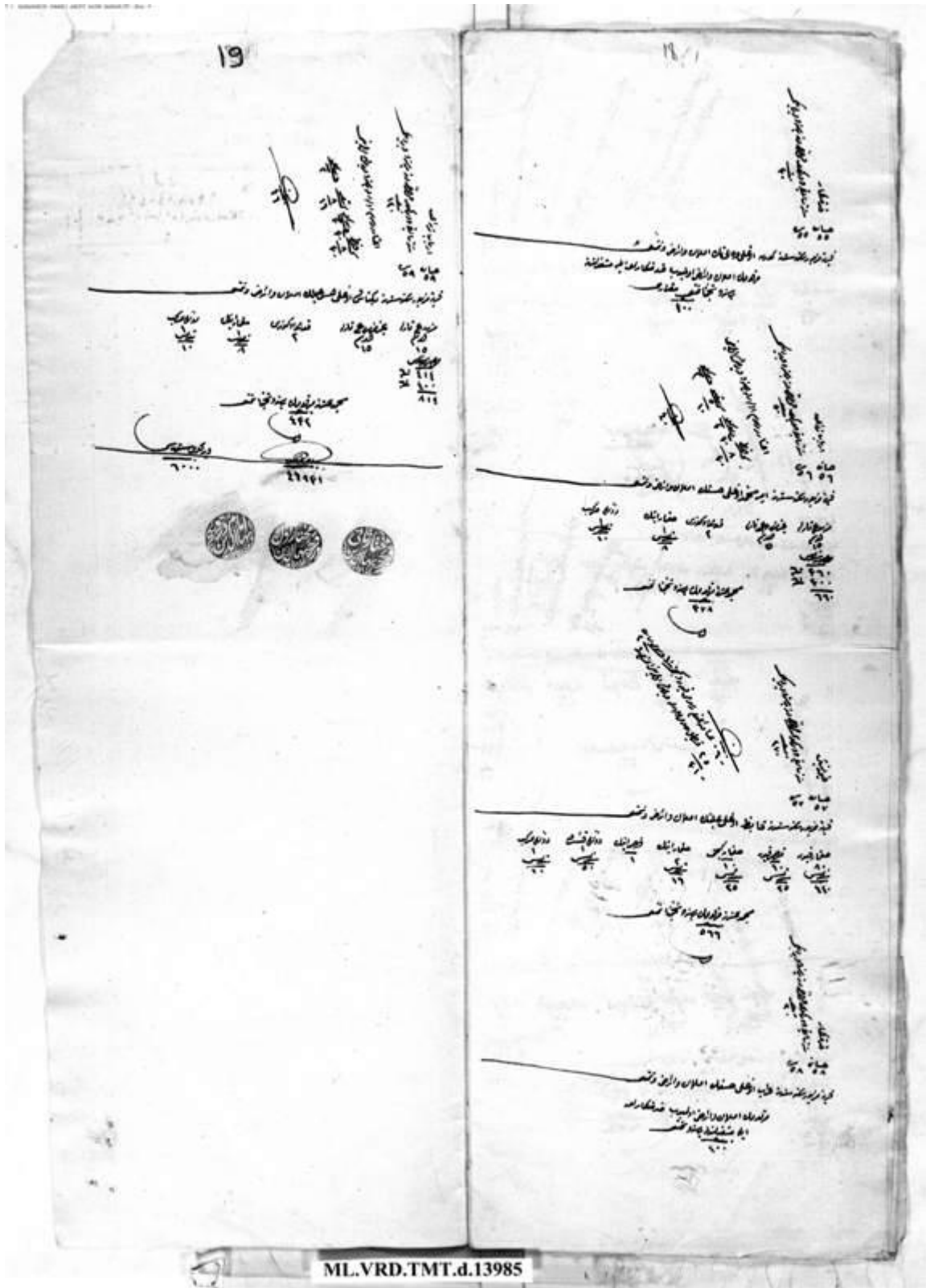
Saw, Stanford (1985); “Tanzimat’tan Sonra Osmanlı Vergi Sistemi,” *Tanzimat’tan Cumhuriyete Türkiye Ansiklopedisi*, Cilt IV, İletişim Yayınları, İstanbul, s.934–942.

EKLER

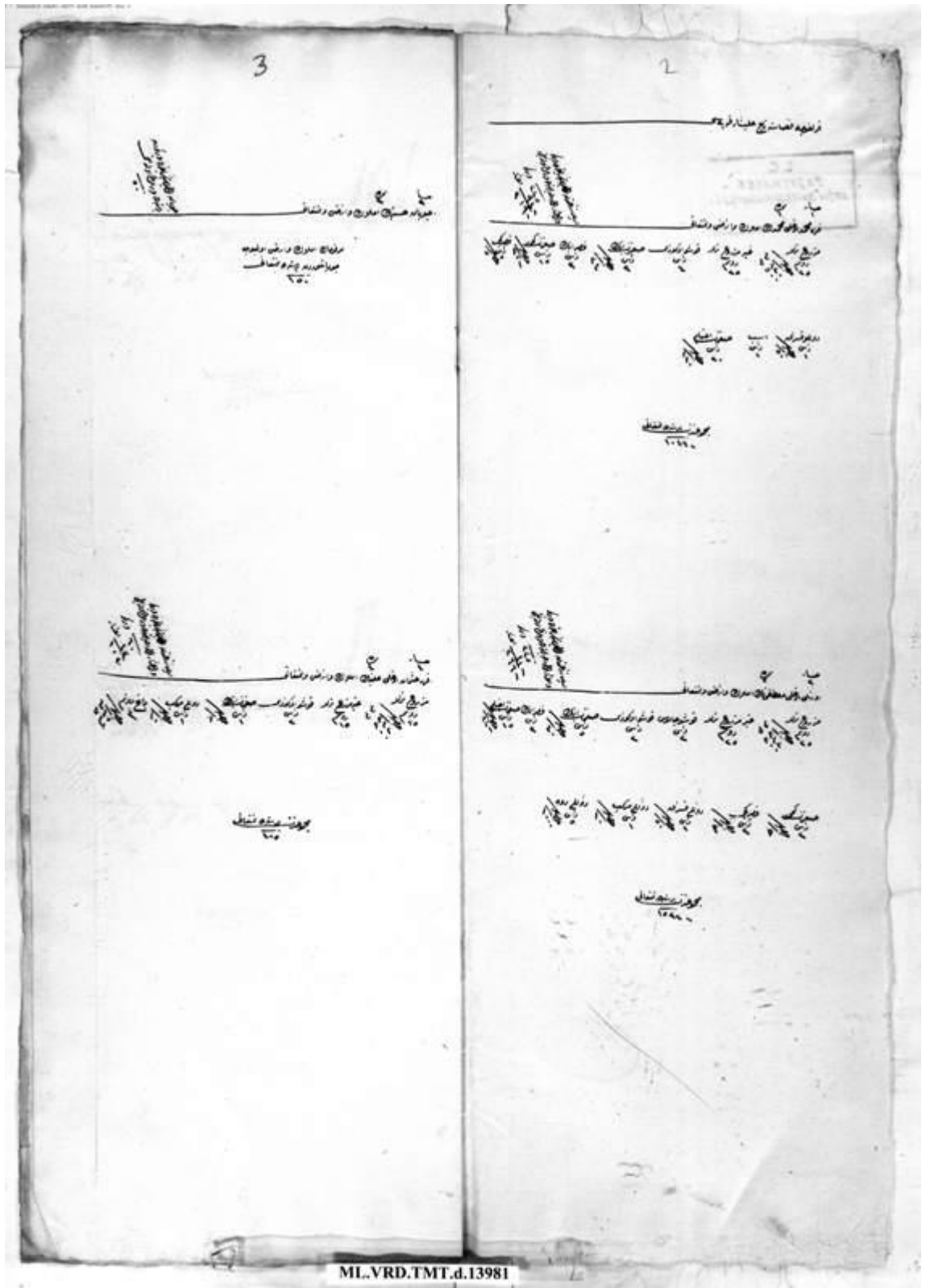
Ek 1: Akçakoyunlu Karyesinin Temettuat Defterinin Birinci Sayfası

Ek 2: Bahaeddin Karyesi Temettuat Defterinin Son Sayfası ve Mühürler.

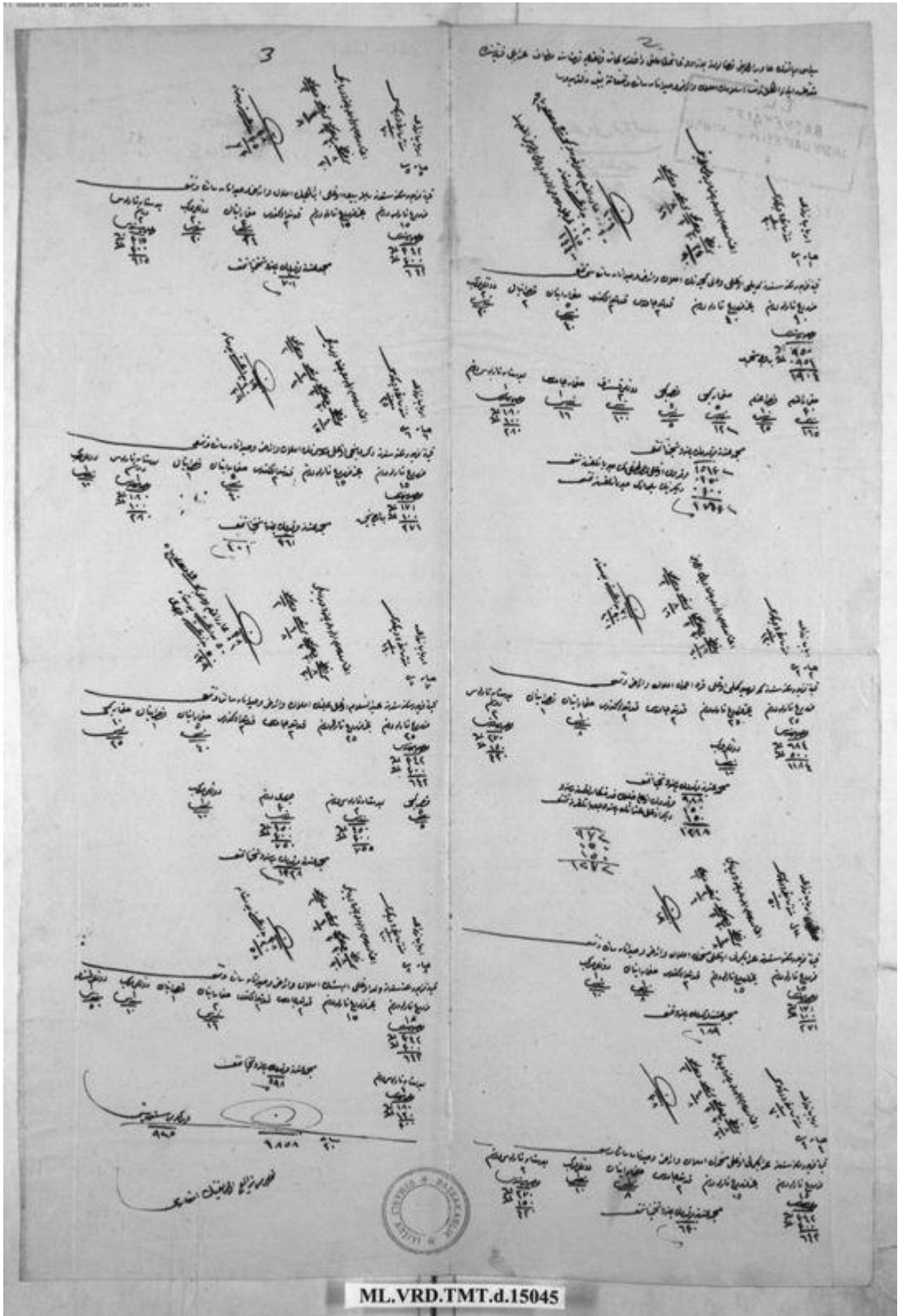

Ek 3: Alişar Karyesinin Temettuat Defteri.

ML.VRD.TMT.d.13981

Ek 4: Sonunda Mühür Olmayan Arablı Köyünün Temettuat Defteri

ÖZGEÇMİŞ

1982 yılında Van'ın Özalp ilçesine bağlı Y.Dönerdere köyünde doğan Zafer EROĞLU, ilk ve orta öğrenimini doğduğu köyde, liseyi Van Atatürk Lisesinde tamamladı. 2004 yılında Erciyes Üniversitesi Yozgat Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümünden 2008 yılında mezun oldu

2008–2009 Eğitim ve Öğretim yılında Bozok Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yakınçağ ana bilim dalında Prof. Dr. Taha Niyazi KARACA danışmanlığında Kızılkoca Kazası Karyelerinin 1844–1845 Temettuat Defterlerine Göre Sosyo-Ekonomik Yapısı adlı tezi hazırladı. Zafer EROĞLU evli ve 1 çocuk babasıdır.

ADRES:

Y.Dönerdere Köyü

658003

Özalp/Van

Telefon:

5412496561

E-Posta:

salimoglu_1461@hotmail.com